

242^{xix} + 1

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSES

53

RECENSUIT

VARIETATE LECTIONIS NOTISQVE
INSTRVXIT

GOTTLIEB ERDMANN GIERIG.

EDITIO ALTERA AD SINGVLOS PROPE VERSVS VEL
EMENDATIO VEL AVCTOR.

Z KSIĘGOZBIORU
STEFANA HEMPLA

TOMVS PRIOR.

LIPSIAE
SVMTV E. B. SCHWICKERTI
MDCCCIV.

WOJEWÓDZKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
-1- 26-600 RADOM

*księgozbiór
przedwojenny*

16034

P R A E F A T I O.

Cum, quam ante hos vndeuginti annos paraveram, Metamorphoseon Ouidianarum editio, divenditis exemplis eius omnibus, typis esset repetenda, visum est eam haud aliter retractare, ac si novum mihi opus esset condendum. Itaque verborum contextum, quem antea ex Burmanni editione, nulla fere mutatione facta, servaue-
ram, nunc ipse, qua potui diligentia, recensui, multisque in locis, in quibus temere ab Heinio et Burmanno aut novam lectionem esse inuectam, aut vitiosam relictam certo persuasum mihi erat, Manuscriptorum aliorumque mythologorum auctoritate novavi. Varias lectiones denuo, deleta priore collectione, excerpere non piguit: in quo et seniore, puto, delectum habui, et, qua licuit, Manuscriptorum nomina, quod antea rarius factum, addidi. Omnes autem lectiones

ne nunc quidem apponere placuit, propter nimiam earum multitudinem. Codicis Vpsalensis varietatem ab Aureuillio vulgatam frustra quaesivi in tabernis librariis pluribus. Commentarios non emendatiores modo passim exhibui, sed etiam, quoniam multis lectorum generibus consultum mea opera volebam, ubique auctiores. Nec quae ad mythorum interpretationem pertinent, quamquam meris plerumque coniecturis nituntur, seculum secutus, neglexi: sunt enim, qui haec quoque scire aueant. Praemissa est commentatio de hoc Opere Ouidiano in usum eorum, qui nondum magnam contraxerunt cum eo familiaritatem. Quodsi opera nostra non improbabitur viris doctis, laetabimur. Scripsi Tremoniae Cal. Dec. clocclxxxij.

Gierig.

P. *Ovidius Naso* a. V. C. 711. C. Vibio Pansa, A. Hirrio Coffinatus est Salmone in Pelignis, e gente splendida ordinis equestris. Institutus Romae iis literis, quibus puerilis aetas imbui solet, cum toga virili sumsit latum clauum, quem liberis suis ab Augusto expetebant illustres equites. Pater enim reipublicae honoribus destinauerat filium, diligenterque eum deterrebat a studio poetico, cuius tantam ille venam sortitus erat, ut sponte sua carmen veniret ad numeros aptos, et quidquid tentaret dicere versus esset. Nihil tamen minus, patre sic volente, etiam eloquentiae operam dedit, et declamando in Rhetorum scholis vocem formavit, usus institutione M. Arellii Fusci, et M. Porcii Latronis, Rhetoris insignis, quem prae ceteris admirabatur, et cuius sententias complures carminibus suis expressisse traditur. Habebatur iudice Seneca, bonus declamator, sed oratio eius nihil aliud erat, nisi solutum carmen; sine certo ordine per locos discurrebat, et cum molesta ei esset omnis argumentatio, raro declamabat controuersias. Etiam Athenas studiorum causa se contulit; mox Asiae Siciliaeque vrbes nobilissimas, duce Macro quodam, cognouit. Sic institutus et praeparatus anno aetatis vicesimo Triumuiratus munere functus est, quod mandabatur adolescentulis, in spem Senatus latum clauum gerentibus. Iudicabant autem Triumuii isti, Capitales dicti, de capite tenuissimae conditionis hominum, atque carceris custodiam habebant. Postea inter Decemuiros electus est, quorum erat, praeesse centumuiralibus iudiciis. Cum peractis istis honoribus nihil aliud superesset, nisi, ut in Senatum allegeretur, ecce! Ovidius otii voluptatisque illecebris ductus spem Senatus sponte abiecit, positoque lato clauo angustum rursus sumsit. Nec patiens corpus, nec mens fuit apta labori, Et petere Aoniae suadebant tuta sorores otia. Priuatus igitur Romae Musis, forte et Veneri, vixit usque ad annum aetatis quinquagesimum secundum, quo in exilium missus, ac potius relegatus est ab Augusto. Relegatio enim, quae lenior erat exilii poena, non fiebat ex decreto Senatus, neque adimebat ius ciuitatis et fortunas. Quae fuerit causa istius relegationis, quaeritur. Ipse fatetur, duo sibi crimina perniciem attulisse, *carmen* (intel. Artem Amatoriam, quae displicebat Augusto), et *errorem*, sed illum errorem sibi silendum. Siluerunt etiam historici veteres. Suam igitur haud dubie, aut aliorum coniecturam sequebatur Sidonius Apollinaris, cum caueret, amasse Ovidium Iuliam, Augusti filiam, eamque sub ficto Corinnae nomine carminibus celebrasse. Cuius opinionis leuitatem satis consuturunt Manutius et Massonius. Cum Ovidius ipse passim queratur, se vidisse aliquid luminaeque noxia fecisse, cum porro casum suum cum Actaeonis infortunio compareret: credibile

admodum est, reum eum esse factum criminis, quod sibi modo visum et a comitibus suis commissum lectori persuadere conatur. Crimen autem illud fuit sortasse flagitium Iuliae, Augusti nepotis, quam certe Augustus eo ipso anno adulterii convictam in insulam Trimerum relegavit. Tacit. Annal. IV, 71. Sueton. Aug. 65. Propter Amatoriam autem Artem factum arbitror, ut etiam libri eius in partem poenae venirent, atque tollerentur e tribus bibliothecis publicis. Paene puero data erat *nec utilis, nec digna* vxor, cui successerat mox alia, qua et ipsa dimissa tertiam duxerat, Fabii Maximi filiam. Ea coniugem secutura fuisset ad extremas oras, si per ipsum licuisset. Sed Ovidius, relicto Romae impedimento muliebri, solus per mare Adriaticum, Ionium et Aegaeum vectus in Thraciam venit, et inde pedibus profectus est Tomos, quae urbs sita erat ad sinum Ponti Euxini, non procul ab ostiis Istris, per cuius agros olim Medea diuisa fratris membra dissipasse traditur. Hodie vocatur Tomiswar, et annumeratur Bulgariae. Tomitis valde gratus fuit talis tantusque poeta, licet inuisus Augusto. Hi ergo magnis eum privilegiis et immunitatibus ornarunt, et, cum carmen de Caesaris laudibus Getica lingua, quae erat Tomitarum vernacula, composuisset, adeo coronarunt. Mortuus est a. aetatis 65. V. C. 770. exilium 8. sepultusque ante Tomorum portam loco celeberrimo, exstructo ei etiam monumento magnifico. Epitaphium ipse sibi fecit:

Hic ego qui iaceo tenerorum lusor amorum,

Ingenio perii Naso poeta meo.

At tibi, qui transis, ne sit graue, quisquis amasti,

Dicere, Nasonis molliter ossa cubent.

Anno aetatis 28. *Amorum* libros in lucem protulit, quinque voluminibus distinctos, e quibus multa videntur inter iuuenilia carmina referenda. Aliquanto post eos iterum edidit in tres libros redactos. Ante hanc secundam editionem foras dedit *Heroidas epistolas*. Postea dedit *Artem Amatoriam* anno aetatis 41. *Remedia Amoris* scripta sunt a. 44. seruente bello Parthico. *Metamorphoses* iam scriptas, sed nondum vltima lima perpolitas, ante discessum suum cremauit. Sed cum operis illius exemplum iam essent distracta, passus est, ut publici iuris fierent. Etiam *Fastorum* libros abruptit illa relegatio; quamquam alii viri docti contendunt, sex posteriores libros absolutos quidem esse a poeta, sed interceptos temporis iniuria. In lucem eos misit sub vitae finem. In itinere scripsit et Romam misit *Tristium* lib. I. cui deinceps additi sunt libri reliqui. In iis elegiis cum non ausus esset veris nominibus appellare amicos, ad quos scriberet, id facere coepit in epistolis ex *Ponto*. Etiam *Ibin* in exilio scripsit. Tragica etiam carmina composuerat, e quibus ab antiquis auctoribus Medea inprimis laudatur, qua, iudice Quinctil. Inst. Or. X, 4. ostenderat, quantum praestare potuisset, si ingenio temperare, quam indulgere, maluisset.

COMMENTATIO

DE

OPERE METAMORPHOSEON OVIDIANO.

Res antiquissimorum Graecorum ferme omnes, ciuitatum origines, fata et facta heroum, Deorumque religiones, philosophemata etiam, cum, ut in rudi gente et in fermone nondum exculto, *fabulis* essent inuolutae, primi poetae, iam ante Homerum et Hesiodum, iis varie tractandis ingenia exercuerunt; horumque vestigia presterunt tam quibus postea theogonias atque cosmogonias componere placuit, quam qui Cyclici dicti sunt. Lyrici etiam hymnos in Deos laudesque heroum fabulis exornarunt, et Tragici dramatum suorum argumenta inde repetierunt certatim. Neque poetarum ingeniis solis ampla illa materia est relicta; sed ante et circa bella cum Persis gesta exstiterunt, qui, ut gentis suae origines conderent, fabulas illas, quales erant a maioribus traditae, voluminibus complecterentur; in quibus Pherecydes, Acusilaus Argiuius, Hecataeus Milesius et Hellanicus inclauerunt. Illam vero fabularum antiquitus traditarum farraginem, qua tum omnis historia graeca continebatur, nec seriore tempore abiecerunt, qui rerum a gentis suae auctoribus gestarum memoriae consulere voluerunt. Tot igitur scriptorum studiis illa ipsa farrago facta est pars non exigua eruditionis Graecorum, qua passim omnes prope scriptores, philosophi, physici, astronomi, geographi in rem suam vti: atque etiam artifices mythos operibus suis expresse runt *).

Persuasum erat Graecis, posse Deos figuras dare et adimere; idque crebro esse ab iis factum, ut vel in fontes animadverterent, vel laborantibus succurrerent: quam opinionem a sacerdotibus, fictis pluribus exemplis, confirmatam esse latiusque sparsam admodum est credibile. Sic mythis illatae sunt *metamorphoses*, quae phantasiae poetarum latum campum praesternebant, cum illi et vulgatas exornarent ingenioseque variarent, et a se inuentas adderent. *Simonidem* quidem carmine luisse scimus, quo mulierum origines pro ingenii natura variis ex rebus deduceret. Ex antiquissimis huius generis mythis *Homerus* nonnullos et *Hesiodus* seruarunt. Apud illum enim non modo Proteus transformis occurrit, sed et draco quidam, Niobe et Phaeacum nauis in saxa, Pandarei autem filia in lusciniam transiisse leguntur. In Hesiodi Theo-

*) Vid. *Heynii* Comment. de origine et causis fabb. Homeric. in Nov. Commentar. Vol. VIII. item Comment. de Apollodori Biblioth.

gonia amputato Gorgonis capite Chrysaor et Pegasus profiliunt, et in altero carmine, quod ab Operibus inscriptum est, Pandionis filia in hirundinem transformatur. Atque idem ille in Catalogo mulierum deperdito multo plurium metamorphoseon auctor fuerat. Hoc igitur mythorum genus cum et ipsum Graecis placeret, ut qui rebus ludicris ducerentur, prodierunt, qui id segregatum a reliquis tractarent. *Corinna* mulier, cuius aetas incerta, scripsit *Ἑτεροίων βίβλος*, *Callisthenes* Olynthius, Aristotelis auditor, *Μεταμορφώσις*. *Antigonus* Carystius, tempore Ptolemaei Philadelphi, *Ἀλλοιώσεις*, *Nicanor* Attalo II aequalis *Ἑτεροίμενα* et *Parthenius* *Μεταμορφώσις*. Erant etiam, qui certum sibi transformationum genus enarrandum fumerent, in quibus *Bocus*, cuius ornithogonia id agebat, ut aues omnes factas esse ex hominibus ostenderet *).

Sed multo maius memorabiliusque opus molitus est *Ovidius*. Is enim recte vidit, fabulis illis in se tenuibus, magnam etiam partem ineptis atque absurdis, illecebras esse conciliandas a poëseos ornamentis, a collectione earum, nisi omnium, certe plurimarum, in vnum corpus, et a laudibus Deorum heroumque interpositis. Id autem tanto ingenio tantaque arte effecit, ut suauissime bonarum literarum studiosos ad metamorphoses cognoscendas inuiter teneatque, quin adeo, ut, eo nomine audito, *Ovidius* statim, tamquam vnus earum auctor, occurrat. Etenim, quod primum est, innumeros huius generis mythos, quos nemo forte ante eum, vndique decerptos collegit. Neque opera eius intra metamorphoseon, quae proprie sic dicuntur, limites substitit, sed siue plenitudinis causa, siue cosmogonias Graecorum respiciens, iam primordio operis originem mundi, creationem hominis, successionem aetatum, ortum animantium ex limo, et libro extremo multa e *Pythagorae* placitis adsumsit. Vnde vero singula hauserit, cum tot libri mythici, tot etiam artium monumenta, quae passim ab eo expressa videntur, perierint, certo dicere non possumus. Itaque nec constat, vtrum ipse aliquid in fabulis nouauerit addideritque, an Graecorum tantum vestigia presserit. Coniiciunt nonnulli, fabulam de *Pyramo* et *Thisba*, tum alteram de *Philemone* et *Baucide*, vtramque longe suauissimam, atque etiam de *Sidonius* Inus comitibus appendiculam ab ipso esse fictam, sed nulla eius coniecturae causa reddi potest probabilis. Hoc autem videmus, nihil in hoc genere memorabile ab eo esse praetermissum, et in tanta varietate, qua mythi erant traditi, rationem vbiue fere eam esse delectam, quae vel plurimum ornatus admitteret, ut impetus *Althaeae* in filium, vel decoro commendaretur, quo pertinet mutatio pueri in

*) Vid. *Mellmanni* Comment. de causis et auctoribus narrationum de mutatis formis.

stellionem, atque *Cephal* et *Procridis* fata, quibus turpia nonnulla ab aliis erant admixta. Quam ego laudem non contemnendam arbitror.

Tum artem admirari licet, qua foecundum poëtae ingenium tot fabulas in vnus corporis speciem coniunxit, ut vere perpetuum carmen vocari posset. A creatione mundi exorsus lectorem sensim, et cum maxima eius voluptate, deducit per omnium seculorum seriem ad sua tempora, seruata vique temporis ratione. Mille igitur modos inuenit, quibus ab alia fabula transiret ad aliam. Haec se offert, quia similitudo ei quaedam cum superiore intercedit, illa, quia ad eundem hominem Deumue pertinet, aut quia res in eadem terra gesta est. Mox hymni canuntur metamorphoseon pleni, mox mulieres texunt argumenta mythica. Nunc abest a gratulantibus aut condolentibus vnus, quem sua fata retinebant, quae sic non male referuntur; nunc a facto propiore renarrant priora ii, qui rei gestae interfuerant. Interdum sententiae interpositae ad alia nos ducunt; quam tamen frigidam et puerilem adfectionem *Quintil. Inst. IV, 1, 71* nominat, licet non neget, excusari *Ouidium* necessitate, hoc est lege, quam ipse sibi praescripserit. Loco sententiae nonnumquam plura ex historia repetuntur, quorum ope res dissimillimae iunctae reperiuntur, ut *Herculis* apotheosis et *Galanthidis* in mustelam mutatio, *Raro* nexus reperitur parum probabilis, ut *II, 368*. vbi *Liguria* rex reginae *Aethiopiae* sanguine iunctus contra fidem traditur; et *VIII, 548* in geographiam eo consilio peccatum est, dum *Theseo* *Calydone* *Athenas* redeunti *Achelous* fluvius obicitur. Salto facto *V, 572*. sed vix alibi transitur. Verum omnis haec connexio fabularum clarius elucescit e serie, quam huic commentationi subiecimur: et operae pretium est in perlegendo opere ipso ad eam attendere.

Hinc videamus, qua arte mythos sic nexos poëta disposuor atque exornauerit. Plerisque, qui narrantes inducuntur, tribuuntur quae personis eorum conueniunt. *Scelestae* *Pierides* canunt, quae Deos dedecent, impia *Arachne* eorumdem flagitia textit; *Minyeides*, puellae perulantes, amoribus enarrandis indulgent; *Orpheus*, *Thracibus* puerorum amorem commendaturus, de pueris canit a *Diis* dilectis. Varietatis causa nonnulli sua fata ipsi narrant, ut *Arethusa* et *Achelous*, quamquam hic minus commode, cum, quod ei pudori erat, ter victus esset ab *Hercule* nondum Deo. *Cornix* adeo coruo vna volanti, quae aues quaedam passae erant, notum facit. Est etiam, vbi *Themis* mutationes futuras vaticinatur. Nonnullos mythos paucis poëta transmittit, ut *Bacchi* nutrices verulas, quibus iuuentus a *Medea* redditur, et, quod mireris, celebratissimam adeo *Gigantomachiam*. Quosdam, quippe

parum memorabiles, verbo tantum tangit. Sic vna ex Minyeïdibus, dubitans, quid e multis potissimum referat, et altera, praeteritione rhetorica vrens, plurium argumenta brevissime recensent; nec aliter se habent, quae Arachne texit, et quae Minerva cum ea certans in extremis vestis partibus ponit. Medea sublimis fugiens ex aëre despicit loca multa transformationibus nota, quae non narrantur, sed tantum attinguntur. Verum in longe plurimis ingenii copias Ovidius effudit, et quantum rebus flumine orationis exornandis valeret ostendit, ea quidem varietate, ut nunc historici, nunc dramatici partes ageret; qua ipsa re plurimum gratiae carmini conciliatur.

Primo ingenium lectori in transformationibus ipsis describendis approbat; in quas enim novi corporis partes singula formae prioris membra transferint, suavissime enarrat, atque ita multorum animantium, multarum item arborum aliarumque rerum naturam mirifice pingit. Cygno in avem sui nominis transeunti II, 373

*vox est tenuata viro, canaeque capillos
Dissimulant plumae, collumque a pectore longum
Porrigitur, digitosque ligat iunctura rubentes:
Penna latus vestit; tenet os sine cacumine rostrum.*

Vbi Io, concedente Iunone, priorem formam recipit a Ioue I, 739.

*fugiunt e corpore setae,
Cornua decrescunt, fit luminis arctior orbis,
Contrahitur rictus, redeunt humerique marusque.
Vngulae in quinos dilapsa absumentur ungues.
De boue nil superest, formae nisi candor, in illa:
Officioque pedum Nympha contenta ducrum
Erigitur, metuitque loqui, ne more iuuencae
Mugiat; et timide verba intermissa retentat.*

Lyciacos agrestes Latona ranas esse VI, 370 iubet. Itaque

*iuuat isse sub undas
Et modo tota caua submergere membra palude,
Nunc proferre caput, summo modo gurgite nare,
Saepè super ripam stagni considerare, saepe
In gelidos resilire lacus. — — —
Vox quoque iam rauca est, inflataque colla tumescunt,
Ipsaeque dilatant patulos conuicia rictus.
Terga caput ranguit, colla intercepta videntur;
Spina viret, venter, pars maxima corporis, albet,
Limosaque nouae saliunt in gurgite ranae.*

Ocyrrhoe, vaticinandi perita, primum praesentit II, 661 fata sua,

*Iam mihi subduci facies humana videtur:
Iam cibus herba placeat; iam latis currere campis
Impetus est.*

Mox sequitur mutatio ipsa.

*pars est extrema querelae
Intellecta parum, confusaque verba fuere.
Mox nec verba quidem, nec quae sonus ille videtur,
Sed simulantis equam. Paruoque in tempore certos
Edidit hinnitus et brachia mouit in herbas.
Tum digiti coeunt, et quinos adligat ungues
Perpetuo cornu leuis vngula. Crescit et oris
Et colli spatium: longae pars vltima pallae
Cauda fit. Vtque vagi crines per colla iacebant,
In dexteras abiere iubas.*

Quamquam hic ingenio abusus est poeta, extremam pallae partem in caudam transformans. Daphnes fato instante I, 548

*torpor grauis adligat artus,
Mollia cinguntur tenui praecordia libro.
In frondem crines, in ramos brachia crescunt.
Pes, modo tam velox, pigris radicibus haeret:
Ora cacumen obit; remanet nitor vnus in illa.*

Saxa vnum vultum habent, nec partes discriminatas; nihilo tamen minus in ea quoque transitum iucunde describit II, 820 Aglauro

*Surgere conanti partes, quascunque sedendo
Ilectimus, ignaua nequeunt grauitate moueri.
Illa quidem recto pugnat se attollere trunco:
Sed genuum iunctura riget, frigusque per artus
Labitur, et pallent amisso sanguine venae.
— leualis hiems paullatim in pectora venit,
Vitalesque vias et respiramina clausit.
Nec conata loqui est; nec, si conata fuisset,
Vocis haberet iter; saxum iam colla tenebat,
Oraque duruerant: signumque exsanguie sedebat.*

Neque semel tantum illum transitum per partes elocutus est, sed cum varietate saepius. Etenim etiam VI, 303 in Nioba

*nullos mouet aura capillos.
In vultu color est sine sanguine: lumina moestis
Stant immota genis: nihil est in imagine viui.
Ipsa quoque interius cum duro lingua palato
Congelat, et venae desistunt posse moueri.
Nec flecti ceruix, nec brachia reddere gestus,
Nec pes ire potest.*

Nec hoc satis. IV, 551 plures mulieres simul eandem sortem patiuntur.

*salutemque datura moueri
Haud usquam potuit, scopuloque adfixa cohaesit.
Altera, dum solito tentat plangore ferire
Pectora, tentatos sensit riguisse lacertos.
Illa, manus ut forte tenerat in maris undas,
Saxea facta manus in eadem porrigit undas,*

et quae plura sequuntur. Hic mutationem generali quidem notatione quater exprimit, sed variatis verbis, et quamque mulierem in alio gestu formam nouam induisse fingit. Simile figmentum etiam in *navis Tyrrhenis*, delphinorum naturam accipientibus, III, 671 reperimus; quamquam ibi et in singulis aliae delphini partes memorantur.

*primusque Medon nigrescere pinnis
Corpore depresso, et spinæ curuamina flecti
Incipit. Huic Lycabas, In quæ miracula, dixit,
Vereris? et lati rictus et panda loquenti
Naris erat squammamque cutis durata trahebat.
At Libys, obstantes dum vult obuertere remos,
In spatium resilire manus breue vidit, et illas
Iam non esse manus, iam pinnas posse vocari.*

etc. Eas partes si componis, integer fere delphinus efficitur. Similia II, 346 de Phaethontis sororibus in arbores transeuntibus leguntur, quas primum singulas ostendit, deinde omnes communi metamorphosi complectitur. Quae paullo ante de faxis dixi, ea et de aqua valent. Sed in huius quoque vni-formem naturam mutationes suauiter narrat. *Cyane* V, 423

*quarum fuerat magnum modo numen, in illas
Extenuatur aquas. Molliri membra videres,
Ossa pati flexus, ungues posuisse rigorem:
Primaque de tota tenuissima quacque liquecunt,
Caerulei crines, digiti que et crura pedesque
Nam brevis in gelidas membris exilibus undas
Transitus est. Post haec tergumque, humerique, latusque
Pectoraque in tennes abeunt euasida riuos.
Denique pro viuo vitiatas sanguine venas
Lympha subit, restatque nihil, quod prendere possis.*

Tolle verba *Nam brevis — Transitus est*, quibus minime opus erat, et reliqua praeclare se habent. *Kurfus* 632 *Aethusa* de se,

*Occupat obsessos sudor mihi frigidus artus,
Caeruleaeque cadunt toto de corpore guttae.
Quaque pedem moui, manat lacus, eque capillis
Ros cadit.*

Interdum nonnulla fiunt inter mutationem aut proferuntur ab iis, quos fatum illud opprimit, ut IV, 575 sqq. dum *Cadmus* et *Harmonia* serpentes fiunt, et IX, 315 *Dryope* arbor. Sunt etiam tabulae, in quibus transitus ipse paucis memoratur, sed descriptionis loco comparatio additur. Id quale sit, ex IX, 219--25 et 266 intelligitur.

*Vtque nouus serpens, posita cum pelle senecta,
Luxuriare solet, squamamque viride recenti,
Sic ubi mortales Tyrrhenibus exiit artus,
Parte sui meliore vigeat, maiorque videri
Coepit, et angusta fieri grauitate verendus.*

His igitur et talibus ingenium satis ostendit. *Lynceus* tamen, in quam *Lyncus* mutatus, non descripsit, neque *civem*, cuius formam *Scylla* adsumit, quamquam illa fera maculis, haec auis pulchritudine insignis. Nec aues satis notauit, quarum figuram *Letoia* *Meleagri* sororibus dedit.

Verum transformationes ipsae, licet inde carmen inscriptum sit, minimam eius partem constituunt. Ut amplum prodiret opus, tam ea poeta copiose persecutus est, vnde metamorphoses pendunt, quam alia admiscuit a consilio non aliena. Phaethontis fata nullam habent formae mutationem, iis tamen magnam libri secundi partem impleuit, ut per ea ad sorores transiret in arbores, dum fratris casum lugent, versas. Mutatio sororum *Meleagri* duobus versibus absolvitur; sed ad eam longissima illa *hæc* VIII, 260--543 peruenitur, quae tota in apri *Calydonii* venatione et in lucta *Althæae*, filio necem parantis, versatur. *Aesonem*, *Iasonis* patrem, iuuenem *Medea* reddiderat. Hoc narraturus *Ovidius* VII, 159--293 in totam artem magicam excurrit. Pestem, quae *Aeginam* insulam exhauserat incolis, *Minoisque* cum *Atheniensibus* bellum nobis VII, 472 sqq. retulit, ut *Myrmidonum* e formicis originem proderet. Locus VII, 1--158 habet quidem mutationem dentium satorum in viros, sed paucis versibus expolitam; reliqua in *Minois* forma et in vesano *Medeae* amore notando versantur. Sic numerosissima poetae occasio offerebatur innumera admiscendi, quae antiquitas tulit, quae rerum natura habet, quae hominis indolem attingunt; eaque et cupide et ingeniose usus, insigni rerum varietate atque copia opus suum posteris commendauit. Deos enim plerosque cum attributis suis hic descripro reperimus, *Iouis* maiestatem, fulmina, imperium in mundum, furta, *Iunonis* zelotypiam, *Apollinis* artes et amores, *Cereris* merita, *Mercurii* ministerium et ornatum, *Dianæ* choros et venationes, *Bacchi* nomina, res gestas et sacra, *Mineruae* in texendo excellentiam, *Latonæ* errores et vindictas, *Cupidi-*

nis arma et potentiam, Plutonis imperium in inferos, Proserpinae fata, Neptunam, Protea ambiguum, canorum Tritona, Musarum cantus, Telluris fructus, Tisiphones formam et venenum, Isidis quoque Aegyptiacae pompam. Prodeunt viri et heroes, quos antiquitas habuit celeberrimos, Deucalion, Chiron, Aesculapius, Cadmus cum suis, Thesias, Perseus, Iason, Theseus, Minos, Daedalus, Triptolemus, Melaeger, Hercules, Orpheus, Achilles, Ulysses, Pythagoras, Aeneas, Romulus, Numa, quorum omnium res plurimae et laudes aut breuius attinguntur, aut ingenii flumine ornatae explicantur. Notantur, quae in animo humano sunt, adfectus paternus, maternus, fraternus, sororius, amor castus, incestus, sceleratus, sui ipsius, libido furens, plures doloris et luctus gradus, desperatio, infania, ira, vlciscendi studium, inuidia, crudelitas, impietas, pietas, innocentia, simplicitas, hospitalitas, mollities, fortitudo, tum pugnae et tumultus variorum adfectuum in animo. Adde studia hominum, bella, proelia, venationes, artes, (textoriam, fatidicam, nauticam, piscatoriam, magicam) lusus, rixas, lotiones, nuptias, conuiuia, certamina, item quae iis vel contingunt vel accidunt, aut a natura tributa sunt, diluuium, pestem, famem, somnum, somnia, paupertatem, opum abundantiam, dilanationem, discerptionem membrorum, naufragium, mille mortis genera. Partem adhuc rerum expostitarum recensui. Accedunt enim plurimarum rerum, quas et natura protulit, et poetarum ingenia finxerunt, descriptiones, sedis coelestis, regiae Solis cum curru solari et equis, coeli stelliferi, inferorum, animantium, plantarum, montium, fluminum, fontium, ventorum tempestarumque. Atque haec ita tractata sunt, ut omnia fere artis rhetoricae et poeticae praecepta exemplis ex hoc opere petitis illustrari possint. Continet enim narrationes, orationes, epistolas, soliloquia, notationes morum, descriptiones hominum, locorum, rerum, hymnos, lusus ingenii, ut carmen pastoritium et *παρὰ κληυσίδου*, profopoeias, similitudines, sententias, acumina, figuras omnis generis. Ea vero tractatione nunc iucundi et teneri sensus in animo legentis excitantur, nunc vehementiores adfectus commouentur.

Restat, ut iam videamus, quo successu illa Ouidius exornauerit. Conformauerat ingenium ad praestantissimorum, quos Graecia et Roma tulerant, poetarum exempla; neque adeo mirum est, passim eum eosdem et in dispositione rerum tractandarum et in ornamentis multis *imitando* expressisse. Pleni sunt poetarum principes, Homerus Virgiliusque, (sic enim Iliados et Aeneidos ratio terebat) proeliis caedibusque, in quibus enarrandis, ne taedium lectori crearent, pugnantium

patriam, habitum, conatus, vulnere, mortes maxima varietate descripserunt. Noster igitur, cum Perseus et Theseus ab eo producendi essent, quorum virtus etiam in proeliis enituerat, nec haec ab opere suo V et XII abesse voluit, easque descriptiones non modo in vniuersa delineatione, sed etiam in quibusdam bellatoribus notandis ad exempla illa composuit; eandemque rationem etiam in apri Calydonii venatione secutus est. Celebrabatur omnium sermone sublimis ille Homeri locus, quo Iupiter concussio capite Olympum movet: talem igitur Iouem et ipse induxit. Pestis descriptiones, quas, Thucydide praeunte, Lucretius atque Virgilius dederant, cupide ab omnibus legebantur; simili igitur loco, auctores illos effingens, suum quoque opus ornauit. Neque inde Polyphemum abesse voluit, ab Homero et Virgilio locis insignibus notatum. Similiter in magicis rebus enarrandis Horatium, Virgilium et Tibullum, in variis aetatibus hos duos postremos et Hesiodum respexit. Ad Virgilii auctoritatem etiam Orphei ex Eurydice luctum, Iunonis soliloquia, et descensum tam ad Deos marinos, quam ad inferos, inferorum ipsorum delineationem, Dearum transformationes, quibus fallendi causa anilem formam sumserant, fulminum Iovis compositionem, canis venatici in lepore persequendo velocitatem, multas similitudines sententiasque composuit. In diluuiio Deucalioneo lineas quasdam ex Horatio duxit, eundemque effinxit, cum vim cantus Orphici apud inferos referret. Sunt et alia loca, in quibus a Lucretio atque Tibullo pendit. In carmine pastoritio Polyphemi XIII, 789 sqq. Theocritum ante oculos habuit. Nonnulla sumit ab Euripide. Neque tamen putandum est, pressio eum pede auctores illos secutum esse, sed ita eos respexit, ut solent praeclara ingenia aliorum in suum usum conuertere. In Tisiphones habitu describendo IV, 480 concertauit cum Virgilio eumque adeo superauit: et quae ille de lumine per terram fissam in tartara penetrante obiter tantum, comparisonis causa, dixerat, ea Noster V, 356 sqq. multo melius cum Homero, qui etiam Virgilio praeiuerat, adhibuit. Superatur quidem XII, 12 sqq. in fabula de dracone in lapidem mutato ab Homero, sed VIII, 738 in Erisichthone notando superior Callimacho, certe non deterior, reperitur. Laudem igitur et in aliis *imitandis* meretur. Neque vero *inventionis* gloria eum fraudare decet. Etenim quae ad aliorum imitationem composuit, ea minimam amplissimi operis huius partem efficiunt, cum innumera loca variis virtutibus eximia, innumera figmenta, plurimae amplificationes, notationes, descriptiones, dispositiones, similitudines aliaque ornamenta sint, quod sciamus, ipsius Ouidii. Famae profopoeiam communem quidem cum Vir-

gilio habet, sed in ea fingenda suum ingenium secutus est, quod et in Famis, Inuidiae et Somni personis effingendis in magnam suam laudem fecit. Lycaonis impietatem et poenam non ipse refert, sed Iouem narrantem inducit. Hic igitur haud dubie ipse rem ita disposuit, ut coeli regiam, conuentum Deorum, Iouis praesidium nobis ante oculos poneret, eademque Deo orationem tribueret disertissimam, cui fabula de Lycaone intexta. Adde, quae in Deucalioneo diluio de Noto euolante, de Neptuno omnes conuocante, de Tritone signum fluctibus dante, de Deucalionis querelis ab eo inuenta sunt. Spreuerat Niobe Latonam prae se, nec pati voluerat sacra ei fieri. Quomodo hoc tractauit poeta? Nempe vatem primum inducit Latonae sacra indicentem, tum Nioben in publicum cum fastu prodeuntem atque oratione audacissima se Deae praeferentem. Et quid de Ceycis atque Halcyones rebus dicam? In iis tempestatis, artis nauticae, Somni Morphicque descriptiones, tum adfectuum notationes testantur foecundum fuisse Ouidii in inueniendo ingenium. Mitto plura addere; nam plurimae fabulae huc aduocari possent. Monui quidem supra, nescire nos, quid et quantum ei in fabulis excolendis Graeci poetae ministrauerint, sed ingenium praeclarum, quale in omnibus Ouidii carminibus elucet, impetrare a se non potest, ut, missis suis bonis, tamquam fidus interpres alios semper subsequatur.

Non summo virium nisu opus suum excudit, sed e felici illa ingenii vena peperit, quae tacta statim profundit quidquid ad rem pertinet, siue soluta oratione vtaris, siue metris constricta. Datur enim hoc ingenii quibusdam a natura, ut, ubi scribendo incaluerunt, illico omnes rei tractandae partes, earum nexum verborumque inuolucra maxime idonea clarissime perspiciant. Hinc illa *facilitas*, quae mirifice scripta commendat, quibus oblectatio potissimum quaeritur. Eandem et per totum Ouidianum opus effusam videmus; in nullo enim incidimus locum, qui vultum, ut ita dicam, nitentis habeat, sed omnia apparet, sententias, verba, imagines et reliqua ornamenta, tamquam apparitores paratissimos, scribenti praesto fuisse. Verum tale ingenii flumen intulendum interdum decurrit, sortesque nonnullas secum vehit, quas cura secunda rollere debet. Nostro autem per fata non licuit retractare, quae primus ingenii impetus fuderat; forte et in quibusdam corrigendi voluntas defuisset: itaque hic illic occurrunt, quae quis sublata aut emendata velit. Insita ei porro erat virtus ingenii ea, quae externas potissimum rerum formas considerat acriterque sentit, in iis haeret, quae grata sunt animo aut ingrata, phantasiae ope nititur, eiusque e penu colores petit, quibus rem propositam illuminet. Eius

virtutis, quam Nostri *den Witz* vocant, exemplis abundat hoc carmen; ab eaque eius auctor eminenter *ingeniosus* poeta vocatur. Modo non *arguiarum* studium, *acuminum* venatio et *petulantia* quaedam animi cum passim auertissent ab eo, quod rectum est et verum. Illas autem ingenii dotes doctrinae liberalis pabulo aluerat, lectione auctorum praestantissimorum, poetarum in primis, declamationibus in scholis rhetorum, atque observatione morum et studiorum humanorum. Itaque scientia vigeat elocutionis poeticae, antiquitatis, animi humani, earumque rerum, quibus ille perinadatur, delectatur, mouetur. Sic ergo et a natura et suo studio formatus accessit ad opus Metamorphoseon condendum.

De *facilitate* non est, quod plura dicam, ut quae non in singulis locis, sed in tenore totius carminis cernatur. Maculas potius nonnullas commemorabo, quas impetus ille ingenii, cui facilitas deberur, fudit, nec postea absterfis poetae cura. In iis *tautologiae* et loquacitatis ineptiae vitium primum obtinet locum, atque in singulis prope libris offendit. I, 89-93 ad raedum vsque nobis inculcat, aurea astare nondum leges fuisse, nec iudicia. Temere 205-7 verba cumulauit de silentio Iouis auctoritate facto. Cui non molesta sunt illa vs. 291 f.

Iamque mare et tellus nullum discrimen habebant.

Omnia pontus erant; deerant quoque litora ponto.

Quibus mox vs. 314 de Phocide subiicitur,

Terra ferax, dum terra fuit; sed tempore in illo

Pars maris et latus subitarum campus aquarum.

et rursus paulo post

nam caetera rexerat aequor.

In saxorum Deucalionis et Pyrrhae manibus iactorum mutatione describenda vs. 400-406. diu in eandem orbem circamagitur. II, 161 f. ter dicit, leuem fuisse Solis currum, et, quasi hoc nondum satis fuisset, 165 idem bis repetit. III, 87-89 quater causam exprimit, quare leue fuerit serpentis vulnus,

quia se retrahabat ab icu,

Laesaeque colla dabat resro, plagamque sedere

Cedendo arcebat, nec longius ire sinebat.

Vs. 418 sqq. in Narcissi fabula intolerabili loquacitate ad eandem saepius notionem reuoluitur, et quae ipse sic dixerat, eadem paulo post Narcissum repetentem fingit. VI, 192 sqq. Niobe quinque formulis vrget hoc, se liberorum numero Latonae praestare. VII, 179 sqq. Lunae cornua tota coeunt, efficiunt orbem, ipsa plenissima fulget, et solida imagine spectat terram. XII, 46 sqq. Fama tota fremit, voces refert, ierarat quod audit, nulla quies intus nullaque silentia parte. Miror

itaque, Criticos, qui his et talibus non offensi essent, versus refecare voluisse, in quibus multo minus redundantiæ, ut VIII, 87. ubi post verba *praedaque potita nefanda* sequitur versus Heinio improbatu:

Fert secum spoliū sceleris, progressaque porta etc.

Talia bene multa commemorari possent. — Saepe enim otiose nonnulla subiicit, et interdum satis languide. III, 715 bene dixit, *ruit omnis in unum Turba furens*, modo ne addidisset, *cunctae coeunt cunctaeque sequuntur*. II, 168 Solis equi *ruunt tritumque relinquunt spatium*. Hoc satis fuisset; sed inepte pergit, *nec, quo prius, ordine currunt*. Vbi IV, 300 fontem clarum satis descriperat, non erat, cur adderet, *perspicuus liquor est*. Quid? XI, 519 post horrenda tempestatis phaenomena monet, *vela manduisse*. Non igitur erat, cur Heinio VII, 527 verba quae victa iacebat, ut otiosa et languida post superiora, deleta mallet. Antempestive etiam inserit, quae breuitati et perspicuitati obsunt. IV, 616—19 Perseus super Libycas pendet arenas, et 626 consistit in regno Atlantis. Versus igitur 620—25. in quibus huc et illuc, ad Arctos et ad Cancrum volat, alieno loco interiecti. Sunt contra loca, in quibus nimio breuitatis studio factus est obscurior. Eo virio I, 170 sqq. laborat sedis coelestis descriptio, nec quisquam IV, 787 f. illa

*Eripuisse caput collo, cornisque fugacem
Pegason et fratrem, matris de sanguine natos*

sine aliorum auctororum adiumento intelliget. Etiam alibi festinat nimis omittitque non omittenda, unde obscuritas oritur. IX, 165 non apparet, quomodo modo Hercules, factis in Euboeae promontorio sacris, *Oeten* vocibus suis impleuerit. Interdum non satis perpendit, quae scriberet. I, 270 cum terra diluuiū vastanda esset, Iris aquas a terra haurit, quas in terram demittat. III, 41 f. *serpens immentis salibus petiit eos*, qui proxime stabant. Idem vs. 43 *media plus parte erectus in auras despicit omne nemus*, sed vs. 94 totus pender in arbore. V, 228 Perseus Phineæ saxeum semper domi spectari vult a coniuge, quae vero mox relicta erat domum paternam. XII, 620 Somnus in lecto decumbens *pectora percutit nutanti mento*. Mitto dictiones improbandas, ut V, 426. *inconsolabile vulnus*, repetitionem eiusdem vocabuli inter paucorum versuum ambitum et multa alia. Talia excidunt iis, qui suam non sedulo conquirant, sed e felici ingenii sui vena, quasi stantes pede in vno, fundunt.

Ingenii pars ea, quam paullo ante descripsi, statim in principio carminis emicat. Ibi non veram rudis molis naturam nobis explicat, sed externam rerum et confusarum et postea dispositarum formam ostendit acriterque sentiendam proponit.

*Nullus adhuc mundo praebebat lumina Titan,
Nec noua crescendo reparabat cornua Phoebe,
Nec circumfuso pendebat in aere tellus
Ponderibus librata suis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.*

Sed postea Deus iussit fræta diffundi rabidisque tumescere ventis, extendi campos, susculere valles, lapidesque surgere montes. Multa ex hoc genere insignia XV in placius Pythagorae; sed prae caeteris eminet 200—13 locus de quatuor anni partibus, quibus suauissime hominis attributa data sunt. Aperit annum tener et lactens puer, roboris expertus, sequitur robore valens et aestuans iuuenis, quem, postquam seruore iuuentutis, maturus mirisque Autumnus excipit. Ad extremum

*senilis hiems tremulo venit horrida passu,
Aut spoliata suos, aut, quos habet, alba capillos.*

His adde Noti, Boreae, Inuidiae, Famiae, Somni descriptiones, in quibus ex illarum rerum attributis personas earumque domicilia mirifice (naevis paucis dentis) composuit. Iam si haec ita inter se comparaueris, ut primum *rabidis tumescere ventis* ponas, tum, *brachia longo margine terrarum porrexerat Amphitrite*, posthaec hanc de annuis vicissitudinibus, aut partem eius, denique ex his, quas modo laudavi, proso-poeiis vnam; gradationem habebis imaginum egregiam, quarum proxima quaeque praecedentem plenitudine superat. Personis mythologicis egregie animauit loca varia. I, 264 sqq. Notus euolat, Iris alimenta nubibus adfert; Neptunus conuocat Amnes, Triton recessus canit. In omnibus fere et descriptionibus et narrationibus ingenium poetae tam in tenuissimis, quam in grauissimis rebus admirari licet. Ut a breuius tenuium rerum descriptionibus incipiam, cui non placeat I, 335 *buccina tortilis, in latum quae turbine crescit ab imo?* non III, 586 piscator, qui lino solebat et bamo decipere et *calamo salientes ducere pisces?* non VII, 624. formicae fragile-gae agmine longo grande onus exiguo ore gerentes, *rugosque suum seruantes corrice callem?* aut VIII, 189 Daedalus alas sibi filioque e pennis, lino et cera componens? His et talibus innumeris palmam facile eripit sapientissimis in Philemonis casa epulique ab eo parati descriptio. Et qui tenuia sic ornauit, eius ingenium etiam in maioribus, atrocibus adeo eminet.

*tanta vertigine pontus
Fervat, et inducta piceis e nubibus umbræ
Omne lateat coelum duplicataque noctis imago est,
Vnda, velut victrix, sinuatas despicit undas,
Nec leuius, quam si quis Aibon Pindumque reuulsos*

*Sede sua totos in apertum euerterit aequor,
Præcipitata ruit.*

Sed totus locus XI, 478—560 cognoscendus est; habet enim egregiam tempestatis, studii nautarum in naue seruanda et naufragii descriptionem. Idem ingenium, eadem phantasia in narrationibus elucet. Non ille summam narrat, sed omnia ordine explicat, ut tu ad stare rei que interesse tibi videaris; et si quid memorabile incidit, id suis pingit coloribus. Daphnes fugientis

*nudabant corpora venti,
Obuiaque aduersas vibrabant flamina vestes,
Et leuis impetors retro dabat aura capillos.*

Et mox de cane lepori instante,

*Alter in bacfuro similis, iam iamque tenere
Sperat, et extento stringit vestigia rostro:
Alter in ambiguo est, an sit depressus, et ipsis
Morsibus eripitur, tangentiæque ora relinquit.*

Quod idem variatum VII, 781 sqq. Adde II, 861 Iulum Europæ et falsi tauri, III, 66 sqq. serpentem Cadmi iaculo vulneratum, 125 sqq. Actæonis per canes dilanationem, IV, 358 Salmacidis et Hermaphroditi luctum. Ib. 480

*Tisiphone madefactam sanguine sumit
Importuna facem, fluidoque cruore rubentem
Induitur pallam, tortoque incingitur angue,
Egrediturque domo. Luctus comitatur euntem
Et Pauor, et Terror, trepidoque Insania vultu.*

Incessus reginae superbae eiusdemque iratae mirifice VI, 165 notatus:

*Ecce venit comitum Niobe celeberrima turba,
Vestibus intexto Phrygiis spectabilis auro,
Et, quantum ira fuit, formosa: mouensque decoro
Cum capite immisos humerum per utrumque capillos
Constitit: utque oculos circumtulit alta superbos etc.*

Pugnam Persei cum bellua marina IV, 710. venationem ferae Thebanæ VII, 765. et apri Calydonii VIII, 329 quis narrare ingeniosius possit? Byblis fratri literas scriptura IX, 521.

*Dextra tenet ferrum, vacuam tenet altera ceram.
Incipit et dubitat; scribit damnatque tabellas;
Et notat et delet; mutat, culpæque, probatque,
Inque vicem summas, ponit, positasque resumat.*

Pygmalion, cum statuam suam absoluisset, X, 254

*Sæpe manus operi tentantes admouet, an sit
Corpus, an illud ebur: nec ebur tamen esse fatetur.
Oscula dat, reddique putat: loquunturque tenetque,*

*Et credit, tactis digitos insidere membris,
Et metuit, pressos veniat ne liuor in artus.*

et quæ plura sequuntur. Myrrha X, 455

*Nutricis manum lacua tenet; altera motu
Coccum iter explorat. Thalami iam limina tangit;
Iamque fores aperit; iam ducitur intus. At illi
Poplite succiduo genua intremuere etc.*

Innumera loca transcribenda essent, si omnia adferre vellem, quæ hac se virtute commendant. Et innumeris modis ingenium ostentauit, aliter III, 380 in Narcissi et Echus colloquio, aliter VII, 813 in Cephalæ cantilena, aliter in conuersione quadam I, 700. Mitto sententias ingeniosas, qualis II, 13. *facies non omnibus una, nec diuersa tamen, qualem decet esse sororum.* Ad ea præuertamur, quæ vitiose in hoc genere ab eo scripta sunt.

Nempe luxuriat et lasciuit eius ingenium non raro, cum nec modum in rebus exornandis teneat, nec quid deceat curet: quam luxuriam iam Seneca Controv. XXVIII in eo vituperat; non minus enim magnam virtutem esse, scire desinere, quam scire dicere. Eius autem vitii exemplum memorat atque exagitat alter Seneca N. Q. III, 27. ubi monet, Ovidium in diluio Deucalioneo pro magnitudine rei dixisse, *Omnia pontus erant*, sed mox eum ad pueriles ineptias delatum, *Nat lupus inter oves* etc. Non enim esse rem satis sobriam, lasciuire deuorato orbe terrarum. Magnifice dictum esse hoc: *Exspatiata ruunt per apertos* etc. modo non curasset, quid oves et lupi fecerint. Natari autem in diluio non potuisse, sed eodem impetu pecus omne, quo raptum fuerit,mersum esse. Simili vitio, præter alias, laborat Narcissi fabula. Ut Narcisso sua facies, sic Ouidio eius infania placuisse videtur. Nec in incendio mundi res sobria erat II, 331 *iocari, incendia lumen Præbebant, aliquisque malo fuit usus in illo*, aut minutias curare vs. 211 f. *fissaque* (tellus) agit rimas, et succis aret adenitis. *Pabula canescunt*, vs. 252 f. *quæ Maconias celebrabant carmine ripas, Flumineæ volucres medio caluere Caystro.* Quis enim in tam graui calamitate cygnorum calorem curet? Sed et vs. 265 f. *delphinis nobis ostendit latitantes.* Nec in pestis descriptione VII, 538 sqq. modum seruauit. Rectius certe abessent illa,

*Non aper irasci meminit; nec fidere cursu
Cerna, nec armentis incurrere fortibus vrsi.*

Inepte II, 206 f. in æthere declina viasque præcipites fingit, nec ibi 133 *manifesta rotæ vestigia* esse poterant, sed luxuriantis ingenii illa sunt. Tristem nobis et commiseratione dignissimam Actæonis narrat sortem, sed et hic ludit III, 199

fugit Autonoeius heros, Et se tam celerem cursu miratur in ipso. Frigida sunt illa acumina III, 425 de Narcisso se ipsum amante, et qui probat, ille probatur, Dumque petit, petitur, pariterque incendit et ardet. Eundem, ubi errorem suum agnovit, sic loquentem vs. 464 inducit: flammam moucoque feroque. Quid faciam? roger, anne rogem? quid deinde rogabo? Quod capio mecum est, inopem me copia fecit. Ita non solet desolatio lascivire. Idem vs. 505 Tum quoque se, postquam est inferna sede receptus, In Stygia spectabat aqua. In limosa illa palude non poterat quisquam se spectare. Thisbe in summa desperatione IV, 152 iusto argutius dicit, quique a me monte revelli. Hui sola poterat, poteris nec morte revelli. Parum placet VII, 339 duplex illud oxymoron, ut quaeque pia est, hortatibus impia prima est: Et, ne sit scelerata, facit scelus. Ipsi autem tanto magis placuerunt; repetita enim ab eo sunt quater. Cf. III, 5 VIII, 477. IX, 408. Nec placent hi lusus, VI, 560 lingua relecti mortens dominae vestigia quaerit, et vs. 708. volando Boreae arserunt agitati fortius ignes. Qui proprie dicuntur ignes; volando quidem ardescunt fortius, non autem illi, quos nunc poeta intelligit. XII, 614 praeclarum praecefferat epiphonema, cui autem lusus ineptissimus subicitur, armarat Deus idem, idemque cremarat, Vulcanus arma eius fabricauerat, et ignis corpus eius absumferat. Halcyone mariti naufragium metuens et graviter dolens XI, 700. Nunc absens pereo, iactor nunc fluctibus absens, Et sine me me pontus habet; quae argutiae multo deteriores etiam sunt illis, quas Thibae tribuit. Etiam in lusu verborum lascivia eius passim cernitur. XI, 484. loco, quo studia nautarum in praesentissimo periculo egregie notantur, egerit hic fluctus, aequorque refundit in aequor. XII, 493. Caeneus enssem corpori hostili immissum manu versans vulnus in vulnere fecit. Atque repetitione verborum inepta saepissime ludit, eaque tanto magis offendit, quando in eadem fabula plus semel occurrit. IV, 170—195. Cepit amor Solem. Solis referemus amor. — primus hic vidisse Deum. Vider hic Deus omnia primus. — rectos qui laesit amores, Laedit amor pari. — tuis omnes qui terras ignibus uris, Vreris igne novo; quique omnia cernere debes, Lencorheon spectas. Puerilem adfectionem ista habent; in quibus tamen placuisse sibi poeta videtur. Neque adeo eum puto resecturum fuisse talia, si vel maxime retractare opus potuisset. Rogatus enim aliquando, ut Seneca Declam. II refert, ab amicis, ut tolleret tres versus, petiuit inuicem, ut tres exciperet, in quos illis nihilliceret. Conscripserant illi, quos tolli vellent, secreto hic, quos tutos esse vellent. In utrisque codicillis idem versus erant, in quibus Semibouemque virum, semituumque bouem, et, Egelidum boream, egelidumque Notum.

Nonnulla non amplificavit, sed prodigialiter auxit. In quo genere sunt serpens Cadmi et Erilichthonis fames. Prodigium enim est, quodque verbis esse, Quodque satis popula poterat, non sufficit uni.

In orationibus spectatur hoc, ut non solum consilio dicentis, sed et personae accommodatae sint: quae utraque laus orationibus fere omnibus, quas hoc carmen plurimas habet; debetur. Nobilissimae sunt XIII, 1—398. quibus Ajax et Ulysses de Achillis armis certant, quarum altera indignationem, altera calliditatem spirat, illa vehemens est, haec composita et moderata, utraque autem argumentis fortissimis pugnat. Dissuasoria Phoebe ad Phaethontem II, 50—102 non modo argumentorum pondere et delectu valet, sed et animum paternum sollicitumque prodit. Plenā acerbioris est oratio, qua Scylla Minoa fugientem VIII, 108—142 insectatur. Convenienter maiestati suae Iupiter I, 182—243 Deos conuocatos alloquitur, sceleraque hominum verbis gravissimis notat. Fidenter et ad commouendum apte Tellus suam mundique causam agit II, 279—300. Meram zelotypiam et iram ex sui contemptu euomit Iuno II, 511—30 apud Deos marinos. Praeclare Pentheus III, 531—63 a noui Dei mobilitate, a sacrorum eius strepitu, et a Thebanorum origine deterrandi argumenta sumit. Niobe, regina celeberrima, superbissime genus suum, opes numerosissimamque prolem iactat, atque contentum prae se Latonam spernit VI, 170—202. Conuenit furori iuuenis incitati et perditae amantis oratio, qua Phoebus I, 504—24 Daphnen fugientem reuocat suaeque connubia commendat; ab eaque longe discrepant, quibus IX, 16—26 Achelous Deianirae nuptias ambit. In omnibus his tam argumenta, quam forma orationum personis dicentium egregie attemperata. Idem valet de soliloquiis; quod apparebit, si quis v. c. quae III, 262—72 Iuno et VI, 687—701 Boreas secum loquuntur, et separatim et inter se collata considerauerit. Narrationes nonnullas auctor aliis tribuit, aequae moratae satis sunt; ideoque forma dissident tam a se inuicem, quam ab Ouidianis. Alius color iis est, quae III, 582—691 Acoetes, alius, quae V, 577—641 Arethusa de se, alius, quae Aeacus VII, 518—660 de peste et Myrmidonum suorum origine, alius denique, quae Cephalus VII, 690—862 de Procride sua referunt. In prima nautam de rebus suis garrientem et causa sua fidem audire tibi videris; ideoque et ignoscimus facile poetae, quod Penthea furibundum longis illis ambagibus aures praebentem finxit. Altera simplicitate est conspicua. In vltima adfectus tenerimus narrantem ab initio vsque ad finem deducit, studiumque venandi interlucet. Narrationibus interpositae sunt locorum, hominum rerumque descriptiones; quae multitudine,

varietate et praestantia sua non exiguam operis partem efficiunt. Quocunque oculos circumtuleris, descriptiones tibi occurrent siue imagines, quae te aduertent et tenebunt. Phantasiam poëtae in iis enitere iam supra monui, sed et iudicium eius in deligendis partibus, ex quibus imagines compositae, atque vim poëticam in iis exornandis admirari licet. In regia Solis II, 25-30 non aurum rursus nobis et pyropum ostendit, sed, ut personas, Diem, Mensem, Annum, Secula, Horas, Ver, Aestatem, Autumnum, Hiemem. Alas Daedali VIII, 189 ostendit nobis suavi similitudine interposita: *sic rustica quondam Fistula disparibus paullatim surgit aenis*. De apro Calydonio VIII, 282-97. tum 338-40. nil memorat, nisi quod ad consilium pertinet, hoc est, quod declarat, quam horrenda fuerit bellua, quantum damnam attulerit agris, et quot iuuenum concursu opus fuerit ad eam debellandam. Sed, ut iam dixi, totum carmen eiusmodi luminibus distinctum est; neque adeo est, quod plura iam recenseam.

Etiam in *adfectibus* mentis humanae, tam moribus tenebris, quam vehementioribus perturbationibus *notandis* egregius artifex Noster reperitur. Paternus *adfectus* paucis, sed bene VIII, 210 descriptus,

*Inter opus monitusque genae maduere seniles
Et patriae tremuere manus,*

copiosius II, 91-99 in Phoebo, *do pignora certa* etc. et VI, 496-510 in Pandione sene filiam dimittente. Maternum animum IX, 375-81 egregie exserit Dryope in lotum transiens, sollicitudine de filii educatione atque salute. Mutuum iuuenis puellaeque, taedae iure iungi cupientium, amorem bene describit Pyrami et Thisbes fabula. Flagrantissimum vxoris in maritum amorem Halcyone verissime refert XI. ubi maritum discessurum esse comperit 416-43. et in discessu ipso 464 sqq. idemque illo absente transit primum in deliderium 573-81. mox, ubi de obitu eius somnio monita est, in grauissimum luctum 678-709 et ubi corpus eius natus propitius 716 sqq. Mariti in coniugem animum non male exprimit Deucalion I, 351-62 et multo melius Cephalus VII, 690 - fin. Taetrae et furentis libidinis naturam nobis ostendit Tereus VI, 455 sqq. summi furoris Proene vl. 610 sqq. Sed in primis memorari merentur loca, in quibus perturbatio mentis cum alia perturbatione aut cum sana ratione diu pugnatur, ut in animo Medae VII, 10 sqq. Scyllae VIII, 44-80. Althaeae 462-511. Byblidis IX, 473 sqq. Myrrhae X, 320 sqq. Haec satis probant, egregiam Ouidio fuisse animi humani scientiam. Parum contra II, 381-400 Phoebus placet, qui in luctu et ira stultos homines imitatur. Peruerfis acuminibus

corruptas esse nonnullas eius generis notationes, ut III, 463. 692, iam supra est admonitum.

Similitudines, quibus res varias vel illustrare voluit vel exornare, multae sunt probandae, nec ingenio magno indignae. III, 111 *Sic ubi tolluntur festis aulaea rheutris* etc. Vl. 568. *Sic ego torrentem* etc. quibus illustratur vehementia irae inhibita. IV, 354. Hermaphroditus nudus in aqua translucet, *ut eburnea si quis Signa regat claro, vel candida lilia, vitro*. Daedalus ante volans nato timet, *velut ales, ab alto Quae teneram prolem produxit in aera nido*. Suauissima est X, 190. quam tamen Virgilio debet. Ibi Hyacinthus iacet, *Ut si quis violas, rigoque papauer in horto, Liliaque infringat* etc. Laudandus et locus XI, 508-36. quo nauis fluctibus iactata cum vrbe oppugnata comparatur. Sed saepe in hoc genere ornamentorum inueniendo et adhibendo fuit infelix. Ineptum est illud III, 44. Cadmi serpens tanto est corpore, *quanto, Si totum spectes, geminas cui separat Arctos*. Male II, 825 mutatio mulieris in saxum cum cancro, corporis malo late serpente comparatur, nec bene VI, 48 Arachnae rubor, vicissim apparens et euanesceus, cum aëre sub Aurorae ortum purpureo. IX, 170 Herculis cruor stridit, *ceu lamina candens tincta lacu*. Temere IV, 362-67 similitudines cumulauit et sine delectu posuit. Idem indicandum est de *sententiis* insertis; quarum aliae placent, aliae improbandae sunt. Vere II, 447 monet, *Heu, quam difficile est, crimen non prodere vultu!* Vere etiam IV, 64. *Quo magis regitur, tectus magis aestuat ignis, nempe amoris*. Saepe repeti videmus, ut verissimum, ex VII, 21. *Video meliora proboque; Deteriora sequor*. Graecis debet, quae III, 135 ad Cadmum transtulit, *scilicet, vltima semper Expectanda dies homini, dicique beatus Ante obitum nemo supremaque funera debet*.

Anachronismi se saepe reum fecit. I, 218 Arcades commemorantur, qui serius ab Arcade nomen inuenere. I, 373 de ornamentis templorum Deucalionis aetate loquitur, ut de suo tempore. Serius etiam acciderunt, quae III, 559 de Acriso memorat. Iam Pandionis tempore Corinthum VI, 416 *nobilem aere* vocat, atque vl. 423 Athenis ante Thesea muros tribuit; eodemque tempore et conuiuas *discumbentes* VIII, 565. XII, 155 fingit. Interdum tamen diligentius scribit, ut II, 219 nondum Oeagrius Haemus. VI, 415. *nondum toruac Calydon inuisa Dianae*, vl. 418. *neque adhuc Pirtheia Troezen*. Mythologiam et rerum naturam nonnunquam confundit. Triones, Phaethonte Solis currum agente, tentant II, 172 *verito aequore* tingui, et vl. 530 demum Iuno hoc impetrasse legitur, ut vetarentur tingui. Vl. 253 cygni calefcunt in Caystro, et paulo serius vl. 377 Cygnus rex fit *nova* auis

huius nominis. Peccat Onidius interdum et in physicis, ut cum III, 675 *delphims squamas* tribuit. — Repetitionem eiusdem verbi aut hemistichii aut integri versus vario modo adfectat, quamquam in eo interdum vis aliqua aut virtus inest. I, 33. *se-
cuit, sectamque*. VI, 142. *prodierant*; *prodit bellum*. VI, 158. *in-
caluisse ferunt, calidumque*. VI, 206 f. *compressit* — *pressus*.
VI, 642. *Noxas ignorant, ignorat et Inachus ipse*. VI, 643.
patrem sequitur, sequiturque sorores. II, 399. *saenit*: *Saenit
enim*. V, 15. *Deseruere sibi Nymphae vineta Tymoli, De-
servere suas Nymphae Pactolides undas*. VI, 419 *Quaeque
urbes aliae bimari clauduntur ab Istmo, Exteriusque sitae
bimari spectantur ab Istmo*. VIII, 628. *Mille domos adiere,
locum requiemque petentes: Mille domos clausere serae*. I, 325
*Et superesse videt de tot modo millibus unum, Et superesse videt
de tot modo millibus unam*. IV, 306—9.

Salmaci, vel iaculum, vel pictas fume pharetras;

Et tua cum duris venatibus otia misce.

Nec iaculum sumit, nec pictas illa pharetras;

Nec sua cum duris venatibus otia miscet.

In quo postremo plurimum est suavitatis, quemadmodum in antecedente magna vis. — Noua etiam vocabula quaedam fecisse videtur, ut *dubitabile, iaculabile, crinale, omnifer, remollire* etc.

Ex his igitur apparet, egregium hoc esse Metamorphoseon corpus, naeuis quibusdam dispersis deturpatum, eosque partim ex ingenii abusu, partim ex facilitate, qua haec nata, fluxisse.

METAMORPHOSEON SERIES

EX

G. CANTERI NOVIS LECTIONIBUS

NUNC PAULO AUCTION.

Lib. I. Principio *Chaos* in *clementia* quatuor a Deo distinguitur; quibus cum sui darentur incolae, etiam *homo* ex *terra* et *agua* creatus est. Secutae sunt *accates* hominum quatuor, in quarum postrema, eaque vitiosissima, cum *Gigantes*, ne terris securior esset aether, coeleste regnum peterent, ex eorum, a Ioue interemtorum, *sanguine noua hominum propago* orta est. Qui cum et ipsi essent impii, Iupiter non modo *Lycaonem* in *lupum* mutat, sed omne genus hominum animaliumque terrestrium *diluui*o perdit, unde soli relinquuntur superstites *Deucalion* et *Pyrrha*, qui post redditam terram, iactis post terga *lapidibus*, *humanum* repararunt genus. Reli-

qua *animalia* sponte sua ex *humore* et *calore* prodierunt: in quibus etiam *Pyrho* serpens. Quem cum *Phoebus* interemisset, *Pyrbios ludos* in rei memoriam instituit, quibus victores *esculea* corona donabantur; nondum enim erat *laurus*, in quam mox *Daphne*, *Phoebe* amorem fugiens, est conuersa. Quod cum accidisset, tum ad patrem eius *Peneum* reliquis fluctis, sine gratulandi, siue consolandi gratia, congregatis, solus desideratus est *Inachus*, sollicitus de *Ione* filia, quam Iupiter post stuprum in *iuuentam* mutarat. Ea cum a *Iunone* *Argo* custodienda esset tradita, hunc *Mercurius*, narrata prius *Nymphae Syringis* in *arundinem* transformatione, occidit, eiusque deinde *oculi* a *Iunone* in *pauonem* collati sunt. Tum *Io*, *pistina* mulieris forma recepta, *Epaphum* parit.

Lib. II. Qui cum aliquando *Phaethonti* *Apollinem*, ut falsum patrem, obiecisset, ille curus solaris imperium ad diem unum a patre, in pignus verae stirpis, petiit. Quo impetrato, terra ab eo tota accenditur, et inter caetera *nigrescunt Aethiopes*. *Phaethontem* deinde fulmine percussum dum lugent *sorores* et una cognatus *Cygnus*, illae in *arbores*, hic in *cygnum* mutatur. Hinc Iupiter, iustrato, ut eum pristino vigori restitueret, terrarum orbe, in *Callistonem* incidit, eamque, sumta *Dianae* forma, stuprauit. Ob id irata *Iuno* *Callistonem* in *ursam* conuerit, quam postea *Arcas* filius transfixurus erat, nisi utrumque Iupiter inter *sidera* restulisset. Qua de re cum apud Oceanum conquesta esset *Iuno*, in coelum relata est *humexis pauonum*, qui nuper *uariati* fuerant, sicut et *cornus* nuper ex *albo niger* erat redditus, cum *cornicis* monitis, quae illi tum suam in cornicem, tum *Nyctimenen* in *nocturnam* mutationem explicarat, non obtemperasset, verum *Coronidis* adulterium ad *Apollinem* derulisset. Eius deinde filio *Aesculapio*, e *Coronide* exsecto et in *Chironis* antrum delato, *Ocyrrhoe*, *Chironis* filia fatidica, dum futura praedicat, in *equam* vertitur. Tum *Chiron* pater *Apollinis* auxilium frustra inuocauit, quod ille iam in *Elide* pastor factus aliud ageret, neglectis etiam bubus. Id quod *Mercurio* furandi eas occasionem dedit, qui deinde *Battum* ob furtum proditum in *indicem* lapidem mutauit. Inde auolans *Herfen*, *Cecropis* filiam, spectat, eaque poritur. Cui dum inuidet *Aglauros* soror, *Inuidiae* veneno infecta in *saxum* obrigescit. Postea *Iupiter*, cum *Mercurium* in coelum reuersum boues *Agenoris* ad litus auertere iussisset, sumta *tauri* specie, *Europam* per mare in *Cretam* transuexit.

Lib. III. Filiam amissam *Agenor Cadmum* iubet inuestigare. Quod dum ille facit, in *Boeotia* e *dentibus draconis* occisi *satis* enascuntur *homines*, quibuscum ille deinde *Thebas* condidit. Huic non omnino felici luctuosa primum fuit

Actaeonis nepotis in *ceruum* mutati dilaniatio; quae vero *Iunoni*, cum *Semelen* pellicem, *Cadmi* filiam, ut omnem *Aegenoris* domum, odisset, grata fuit. Ideoque ad ipsam facie *Beroes* accedens, dolo effecit, ut illa *Ionis* fulminibus combureretur. Dum *Bacchus*, e *Semele* flagrantis vtero servatus, in terris nutritur, *Iupiter* cum *Iunone* disputans, vtra sit *Venus* suavior, *Tiresiam* adhibet arbitrum, quandoquidem sexum utrumque fuerat expertus. Is, lata contra *Iunonem* sententia, ab illa quidem visu priuatus, a *Ioue* autem vaticinandi scientiam consecutus est. Primum eius oraculum in *Narcisso* comprobatum fuit: qui cum puellas omnes, inter quas et *Echo* prae auctoris impatientia in vocem fuerat conuersa, contemisset; sui ipsius tandem amore contabescens, flos est factus sui nominis. *Pentheus* tamen vatem hunc irridebat; quamquam et ipsi fata futura praedicebat, quibus mox euentus constitit. Nam cum *Orgia* celebrarentur, ille *Bacchum*, sub persona famuli sacrorum latentem, postquam *Tyrrhenos nautas* in *delphinos* esse transformatos, ab eodem cognouerat, in vincula coniecit; ob quod facinus a *Bacchis* est discerptus. Id quod magnam apud omnes fidem sacris conciliauit.

Lib. IV. *Alciboe* tamen et sorores, constanter ea contemnentes, ipsis diebus festis lanificio operam dabant, opusque lenabant fabellis enarrandis, de *Pyramo* et *Thisbe*, quorum sanguine moris niger color additus, de *Sole* in *Eurynomen* verso, ut cum *Leucothoe* concumberet, quam ob rem *Clytie* zelotypa in *heliotropium* mutata, denique de *Hermaphrodito* et *Salmacide* in unum corpus concretis. Quo facto sorores ipsae in *vespertiliones*, earumque telae in *vitem* transformatae sunt. Hac de re cum *Ino* laetaretur, *Iuno*, et inuidens et indignans, *Furiam* ei immisit, cuius veneno in infaniam versa cum *Melicerta* filio in mare profluit; sed, *Venere* intercedente, ambo facti sunt *Dii marini*. Quos dum *comites Sidoniae* pro mortuis deplorant, in saxa et volucres mutantur. *Cadmus* quoque, hac calamitate commotus, relictis *Thebis*, in *Illyriam* cum uxore profectus est, ubi uterque anguineam formam accepit. Solut ergo restabat de *Bacchi* contemtoribus *Acrisius*, auus *Persei*, cui *Gorgonis* caput amputauit, e cuius guttis, in terram delapsis, angues exorti sunt; et *Atlantem* in montem, virgasque post *Andromedam* liberatam in *caralia* conuertit, *Andromedam* autem uxorem duxit.

Lib. V. Orto deinde in nuptiis tumultu, *Phineum*, qui sponsam sibi vindicabat, cum suis, et mox etiam *Proetum* et *Polydectem* saxeo reddit. Tum *Pallas*, quae hastenus *Persei* comes fuerat, eo relictis, in *Heliconem* se confert, ut *Hippocrenen* inspiciat. Ibi narrant ei *Musae* de *Pyreneo* et *Pieridibus* in *picas* conuersis, postquam cantu instituto hinc de variis *Deorum transformationibus* in animalia, illinc de raptu *Proser-*

piniae, de *Cereris* erroribus, de *Cyane* in fontem, pueri cuiusdam in *stellionem*, *Ascalaphi* in *bubonem* *Sirenium*, *Proserpinam* quarentium, in *aues* ex parte, *Arctus* in *latices*, *Lynci* denique regis in *lynca* mutationibus, atque *Triptolemi* agricultura inter se certauerant.

Lib. VI. Quo exemplo mota *Pallas* de *Arachnes* exitio cogitauit. Itaque inito cum ea texendi cerramine, postquam utriusque tela varias transformationes repraesentauit, ipsam in *araneam* mutauit. Neque tamen *Niobe* popularis huius poena admonita est, quo minus se *Latoniae* praeferret; ob quam ferociam, interfectis ab *Apolline* et *Diana* liberis eius omnibus, in saxum obdurnit. Quo quidem cognito, vnus e vulgo *Lycios* rusticos in *ranas* a *Latona* versos, alter *Marsyam* ab *Apolline* excoriatum in memoriam reuocauit. *Nioben* luger *Pelops*, cui humerus eburneus datus erat. Sed ad consolandos *Thebanos* urbium finitimarum legati conuenerunt. Soli decrant *Athenienses*, quoniam a barbaris agminibus infestabantur, quos *Tereus* fudit, cui *Pandion Procnem* in matrimonium dedit. Is alio tempore *Athenas* reuersus, cum *Philomela*, uxoris sororem, secum abduxisset, ea stuprata aliisque facinoribus perpetratis, in *upupam* est transformatus, quemadmodum *Philomela* in *lusciniam*, *Procne* in *hirundinem*. Quae res *Pandioni* intellecta mortem attulit. Hic in regno successit *Erechtheus*, cuius filiam *Orithyiam* *Boreas* rapuit, atque ex rapta *Calain* procreauit et *Zethen*, qui in *Argonautarum* numero fuerunt, cum

Lib. VII. *Iason*, victis *Medeae* auxilio tauris ignem vomentibus, seminatris serpentis dentibus, e quibus homines armari prodierunt, et dracone sopito, vellus aureum retulit. *Medea*, *Iasonem* in *Graeciam* comitata, *Aesoni* medicamentorum ope iuuentutem reddidit, eandemque *Peliae* pollicita, praemisso *arietis* in agnum reformati specimine, dolo eum occidit. Inde per varia loca multis insignia transformationibus delata, post occisos liberos *Aegeo* nupit sub aduenum *Thesei*, quem paene veneno interfecisset. *Aegei* gaudia de filio recepto turbat *Minos*, bellum contra eum parans, collectis undique copiis, etiam e *Paro*, ubi *Arne* in monedulam fuerat conuersa, *Aeacumque* in partes suas trahere cupiens. At ille ab *Aegeo* sterit, et ad eum *Myrmidones* suos, post grauem pestem e formicis ortos, auxilii misit, duce *Cephala* *Atheniensi*, qui *Phoco*, *Aeaci* filio, narrat, quomodo ab *Aurora* et raptus et alia forma indutus, *Procrin* uxorem in adulterium pellexerit, ab eaque ex fuga reuersa canem et iaculum acceperit, quorum ille cum vulpe *Thebana* in saxum conuersus sit, hoc autem a se imprudente missum uxorem interfecerit.

Lib. VIII. *Minoi* interim *Megaram* obsidenti *Scylla*, amore eius capta, patriam cum crine *Nisi* patris purpureo

prodit; sed spreta ab illo cum abeuntis navi inhaereret, in *circin* auem, pater autem in *baliaetron* mutantur. Reuerfus Mines in Cretam *Minotaurum*, opprobrium generis sui, labyrintho Daedali arte posito, includit, et Atticis pueris pascit, e quibus *Theseus* monstrum interficit, atque *Ariadnem*, cuius ope ex labyrintho se expedierat, secum e patria ductam in Dia insula relinquit, ubi eam Bacchus assumit, eiusque coronam inter sidera collocat. *Daedalus* vero cum ex insula illa aufugere non posset, alis inuentis euolauit, sed *Icarus* post patrem volans submersus est. Eius exsequias celebrantem vidit patrem, gaudiumque testata est *perdix* e *Perdice* aut Talo, ingenioso multarum rerum inuentore, quem *Daedalus* inuidia motus ex arce Mineruae praecipitem miserat, transformata. *Theseus* interea cum celeberrimus iam esset, ad aprum *Calydonium* tollendum vocatus est, quem *Atalanta* prima vulnerauit, *Meleager* autem interecit, cuius mortem accelerauit *Althaea* mater, combusto stipite fatali. *Theseus* ex ista venatione rediens ad *Acheloum* deuertitur et *Echinades* insulas conspicit, in quas *Naiades* erant conuersae. Quod ita fieri potuisse, negante *Pirithoo*, *Lelex* primum *Baucidis* et *Philemonis* probat exemplo, qui in arbores fuerint commutati, sicut domus eorum in templum, ac pagus ipse in stagnum. *Achelous* deinde *Protei* et *Mejtrae*, *Erichthona*, patrem fame furem, alentis naturam transformem addit.

Lib. IX. Tum suas formas refert, quas quondam mutauerat, cum ipsum premeret *Hercules*, de *Deianira* certans. Hanc victori in patriam redeunti *Nessus* rapere voluit, sed *Herculis* sagitta venenata confossus cecidit, et, ne inultus perirer, raptae vestem dedit sanguine suo tinctam. Ea dubitans aliquanto post de mariti amore, vestem ei misit eandem, qua indutus cum concremaretur, et *Lichas* famulus ab eo per aëra missus in saxum obriguisset, periit, et, renouata eius facie, in coelum est traductus. Tum *Almena* mater ad *Iolén* nulum se contulit, eique *Galanibidem* in musclam, et illa vicissim *Dryopen* sororem suam in loton conuersam narravit. Interim superuenit ipsis *Iolaus*, reparata per *Heben* iuuentute. Id quod non posse omnibus contingere, *Iupiter* *Aeaci* exemplo docet. Hunc fugiens *Miletus* in Atiam discessit, et *Byblidem* procreauit atque *Caunum*; cuius illa desiderio tabetacta in fontem transiit. Quae quidem res magis mira cunctis visa esset, nisi paullo ante *Iphis*, ipso nuptiarum die, virtutem sexum accepisset.

Lib. X. His nuptiis qui interfuerat *Hymenaeus* ad *Orpheum* inde se contulit, sed malo omine, quandoquidem mox obiit *Enyridice*, neque ad superos reduci potuit. Moe-

rore igitur percussus *Orpheus* montes solitarios petiit, quo, sono lyrae eius impulsae, accurrerunt arbores, et inter caeteras pinus ex *Ary* atque *cupressus* e *Cyparisso* mutata. Canebat autem ille de raptu *Ganymedis*, de *Hyacinthi*, ab *Apol-line* amati et interfecti, in *hyacinthum* florem, de *Cerastrum* in tauros, de *Propoetidarum* in lapides, de *Pygmalionis* statua in mulierem viuum (vnde natus *Papbus*), de *Myrrhae* propter incestum cum patre concubitum in *myrrham* arborem, atque de *Adonidis*, cui *Venus* *Hippomenis* et *Atalantae* in templo concumbentium in leones transformationes narrauerat, in anemone mutatione.

Lib. XI. Hinc *Thraciae* mulieres cum *Orpheo* discerpsissent, serpente, qui os eius petebat, in lapidem mutato, in arbores conuersae sunt a *Baccho*, qui, relicta ob interfectum vatem *Thracia*, in *Phrygiam* se contulit, ubi *Mrdas*, cui pro *Sileno* restituto auri copiam fecit. Cuius cum illum poeniteret, in *Pactolo* lotus arenas eius aureas reddidit. Postea *Phoebus* pro iniquo iudicio aures illi asinas tribuit. Quo facto, *Troiam* profectus *Apollo*, *Laomedonem* muros *Troianos* exstruentem adiunxit. Filiam eius *Hesione*n, saxo alligatam, liberauit *Hercules*, coniugem autem duxit *Teiamon*, quemadmodum *Peleus* *Thetida* transformem. Is ad *Ceycem* postea profectus, *Daedalionem* in accipitrem, et *lupum* in saxum conuersum, partim intellexerat, partim ipse viderat. Sed *Ceyx* in itinere ad oraculum *Clarium* suscepto periit naufragio. Accidit deinde, ut *Halcyone*, marito post naufragium sub *Morphei* figura secundum quietem conspecto, in *halcyonem* auem, sicut et maritus, mutaretur. Quos volantes cum animaduertissent quidam, *Aesacum*, *Priami* filium, quondam in mergum, qui tum forte aderat, meminere transformatum.

Lib. XII. Huic tum *Priamus* pater, tamquam mortuo, exsequias fecit una cum filiis, excepto *Paride*, qui in Graeciam profectus *Helenam* rapuit. Raptorem secuti sunt Graeci, postquam *Aulide*, serpente quodam in lapidem mutato, *Dianam* placare voluerant *Iphigenia* oblata, cui vero mutatae *Dea* substituit ceruam. *Troiani* cum fama aduentum Graecorum cognouissent, armati eos expectant. Primo statim congressu *Cygnus*, ab *Achille* super lapidem necatus, conuertitur a *Neptuno* in auem sui nominis. Is autem, qui telo nullo violari potuerat, in conuiuio heroum *Nestori* in memoriam reuocabat tam *Caenea*, inuulnerabilem et ipsum, atque primum e semina in marem, deinde in proelio, cum arborum mole obrueretur, in auem conuersum, quam omnino pugnam *Centaurorum* cum *Lapithis*, quorum pars *Caeneus* fuerat. His appendicula addita de *Periclymeno* in aquilam transformato.

Neptunus vero Cygni mortem dolens exorauit Apollinem, ut Paridis sagittam in *Achillem* flecteret, qua ille periit.

Lib. XIII. De *Achillis* armis *Ajax* et *Vlysses* contendunt: ac illius quidem, sua ipsius manu interfecti, sanguis in *hyacinthum* vertitur. Capta iam *Troia*, *Hecuba* in *Thracia*, ubi *Polymestorem* excaecauit, fit *canis*. Eius infortunium cum *Dii* omnes deplorarent, *Aurora* alia luctu tenebatur, *Memnonis* scilicet filii, cuius e cineribus *memnonides* aues prodierunt. *Aeneas* porro profugus ad *Anium*, cuius *filiae* in *columbas* erant conuersae, post alia deinceps loca transformationibus clara, in *Siciliam* delatus est, ubi *Scylla*, cui *Galatea* narrat *Polyphemi* amores *Acidisque* obitum: quo facto, *Glaucus*, in *Deum marinum* mutatus, apparet.

Lib. XIV. *Scyllam* *Circe* mutat in *monstrum*. *Aeneas* autem in *Africam* venit, ubi eum *Dido* excipit. Tandem ut, *Pitheculas* praeteruectus, ubi *Cercopes* ex hominibus in *simias* mutati, in *Italia* appulit, in *Caetano* litore e *Macareo* multa de *Vlysse* atque *Circes* veneficio comperit, quo etiam *Picus* rex in *picum* auem mutatus erat. Mox bellum cum *Turno* suscipit. Is cum per *Venulum* peteret auxilium a *Dio-mede*, cuius *socii* in *aves* erant transformati, repulsum rulit: redeunte *Venulo* per ea loca, in quibus *Appulus pastor* quondam in *oleastrum* conuersus erat. Postea *Aeneae naues Nymphae* sunt in proelio, sicut et ex *Ardeae*, urbis incendio delatae, cineribus *ardea* auis; atque *Aeneas* in *Deum* transit. Successerunt huic reges alii, quorum inter caeteros sub *Phoca* floruit *Pomona*; quam cum *Vertumnus* amaret, sumpta primum *anus* forma, et *Anaxarctes* exemplo in *saxum* conuersae vsurpato, deinde rursus *iuuenis* factus, voto potitur. Inde sub *Numitore* aquae *frigidae* redduntur *calidae*. Cui qui successit *Romulus*, factus est *Quirinus*, eiusque vxor *Ora Dea*.

Lib. XV. Secutus est *Numa*, qui cum de originibus *Crotonis* quaereret, *nigros calculos* quondam in *albos* fuisse commutatos comperit, et *Pythagoram* de *perpetuis* rerum transformationibus disputantem audiuit. Mortuum deinde *Numam* deslet *Egeria*, nec *Hippolyti*, qui suas ipsi conuersionis narrabat, consolationem admittens, in *fontem* liquescit. Id quod non minus fuit mirandum, quam quod *Tages e gleba* ortus, *Romuli lancea arbor*, et *Cippus cornutus* factus. Tum transit poeta ad praesentia, narratque, quomodo *Aesculapius* coli a Romanis in insula *Tiberis* coeptus sit, *Iuliusque Caesar* in *stellam* commutatus.

P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON LIBER PRIMVS.

In noua fert animus mutatas dicere formas
Corpora, Dî coeptis (nani vos mutastis et illas)

VARIAE LECTIONES

Metamorphoseon, non *Metamorphoseos* inscriptum esse hoc opus ab Auctore, Mss. optimorum, auctorum hoc carmen laudantium, Planudis in metaphrasi graeca, et Graecorum, ad quorum imitationem Noster haec scripsit, euincunt auctoritates, quas vide ap. Heins. Neque vsus linguae permittit, tot transformationum corpus *metamorphosin* vocare. 2. vos. Palat. Bernig. unus Hamb. a m. pr. et schedae Leod. Di; quae repetitio

NOTAE.

Primis quatuor versibus con- duo, quae eodem redeunt. tinetur et argumenti expositio, Et maluit formas in corp. mu- er, ut in didactico carmine, in- tatas, quam alterum, partim vocatio Deorum. Brevitate, quia illud exquisitius et ma- simplicitate, modestia se com- gis poeticum, partim quia mu- mendat hoc carmen. tatio forma potissimum fit con-

Fert animus, intell. me, im- spicua. Itaque et alibi memo- pellit me; quod est simpliciter, rat, cecinisse se, mutatas for- volo, cupio. Sic etiam infra mas, ut I Trist. I, 117. et VII, vl. 775. et A. A. III, 467. 13. Neque male sic Graec. Aliorum poetarum loca collegit μεταμορφώσεως quasi interpreta- Drakenb. ad Silium XVII, 294. tus est. Nimis anguste Barn. — In noua mutatas formas cor- quem sequitur Schirachius, de pora per hypallagen dictum solis hominibus accipit; in- volunt pro, corpora in nouas sunt enim et aliarum rerum formas mutata, ut dixit Noster metamorphoses. II vero ar- II Trist. 556. Sed non opus gutantur, qui poetam consulto est, ut ad hypallagen confugia- carmen de corporum transfor- mus. Formae nunc sunt cor- matione a verborum permuta- pora ipsa, quae formam habent, tatione exorsum esse conten- vt infra vl. 436. et XV, 172. dunt.

species et figurae. Noluit di- 2 Causam assertit propriam, cere, corpora prisca mutata quare sibi non vnum et alterum esse in noua, aut formam prio- Deum, nou Musam aliquam, rem in aliam, sed posuit verba sed omnino Deos adspirare

Adspirate meis, primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.

concinna Heinſio videbatur et neruoſa. Immo inepta foret. Potius mutare conſulſo repetitum. Di tamen dedit Miſcherl. — et illas. Codd. quidam eandem. Francius parum feliciter conſ. vel, nam vos mutaſtis in illa, vel namque has mutaſtis in illa. 4. perpetuum. Codd. nonnulli continuum, improbane Burm. Vtrumque eodem reditu Etiam Plin. VII. Ep. 9, 9. continuum carmen eodem ſenſu.

velit; auctores enim rerum di-
cendarum fuerunt. nam vos etc. cio, ubi ſila deducitur per ra-
Difficultas, quam motet Intt. dios. IV, 36. Vltatum au-
to et, facili, opinor, tollitur tem eſt, ſcribendi operam
negotio, ſi ſententiam in hunc cum textura et lanificio com-
modum concipias: Di, veſtrum patare. vid. Burm. ad Amorr.
eſt me adiunare, quandoqui- I, 14, 7. Poëta deducit argu-
dem vos non modo caetera re- mentum, cum id tractat ab
gitis, verum etiam formas illas initio vſque ad finem. Trift.
mutaſtis, quas ego hoc carmine II, 560. In ſua deduxi tem-
perlequar. Cui hoc diſplicet, pora, Caesar, opus. Sed nunc
is e lectionis varietate praeſe- modelle translatum ad Deos.
rat eandem. Non bene Koep- — Caeterum hoc totum exor-
pen nam et coniunxit atque per dium adeo diſplicebat Scalige-
tenim explicuit. to Poët. lib. 6. p. 862. ut
ipſe nouum ſubſtitueret, ſed

3. primaque ab or. m. poſt Lu-
cret. phraſis fere ſollemnis in
hac re. vid. Cieſan. Bene et
ambitum operis et naturam cum aliis, tum Capoferreo.
propriam in limine indicat. Ad FAB. I. vſ. 5 — 88. Creatio
naturam eius declarandam de- mundi, metamorphoſis omni-
lectum eſt voc. perpetuum, um prima, eademque grauiſ-
non interruptum, vna ferie ſima. Amplexus autem eſt Poë-
procurrens, ut apud Cic. Verr. ta, ſuoque modo* exornauit
I, 4. perpetua oratio, et Or. ſententiam, quae iam olim
II, 54. ſermonis perpetuitas. fuerat Aegyptiorum. Horum
Ergo perpetuum carmen, in quo enim in ſciris erat, aucto-
fabulae omnes in vnus corpo- re Diog. Laert. prooem. ſ. 10,
ris ſpeciem coniunctae ſunt: a ἀρχαίαι τῇν ὀλν, εἴτα τὰ τέσσαρα
qua virtute laudem inſignem ſοιχεῖα ἐξ αὐτῆς διακρίθῃαι, καὶ
Ouidius meruit. Simili fere ζῶν τῶν ἀποτελεσθῆναι. quam
modo Horat. I od. 7, 6. Athe- ſententiam lauius explicat Dio-
nas carmine perpetuo celebrare, dor. Sic Tom. I. p. II. ubi
omnes Athenarum laudes in multa et his noſtris, et iis,
ſto ordine perſequi. — deduci quae infra vſ. 416 ſqq. tradun-
te, inde ab initio vſque ad fi- tur, quam ſimillima, niſi quod
nem mihi ſcribenti aſteſte. ibi omnia ſine interuentu et

Ante mare et tellus, et, quod tegit omnia, coelum,

5. Hanc lect. Virgianus e ſuo Cod. notauerat. Tandem, cum rio
tiam in vno Medic. exſtaret, recepit Heinſ. ſeruanſque Burm. et mun-
ille addit, poſſe etiam erat in erant mutari. Reuocaſſem ego aue- di.
rum Ante mare et terras, vt longe plurimis auctoritatibus ſectum et
multo facilius, niſi vididiſſem, Seidenſtuckerum in libro Philologiſch-
paedagogiſches Magazin a Wiedeburgio Helmſtad. edno Vol. I. P. 3
et Vol. II. P. 1. atque Lenziū acriter pro Heinſiana ratione
ſtare. Vrgent illi hoc, eam eſſe diſcilioſiorem, ad-oque verioſiorem;
quamquam Ouid. non impeditiora amat, ſed facilioſa praefert. Sine
dubio lector aliquis, aut librarius, cui loca in notis allata ſuccur-
rebant, hunc illis ſimilem eſſicere voluit, mutato terras in tellus.

opera Dei, ſolis naturae legi- fophorum error, Deum ex ma-
bus perficiuntur. Noſter au- teria quadam ſubordinata qui-
tem multo ſanior cum prae- dem ipſi, aeterna tamen, mun-
ſantiſſimis Graeciae philoſo- dum ſinxiſſe; quam materiem
phis opiſcem ſapientem adhi- Noſter, Theogoniarum aucto-
bet, cuius vi ac numine ſin- res ſecutus, atque Orphicos,
gula et ſegregata, et diſpoſita Chaos vocat. Heliod. Theog.
et exornata ſunt. Duci etiam II, 6. Πράγχα χόος γέμεο. Lo-
potuerunt primae huius loci cus ſatis elegans, ſi verba ſpe-
lineae (quae erat Burm. opi- ctes, caeterum non exigendus
nio) ex Apollon. Rh. Argon. I, ad phyſicas rationes, vt monuit
495. ubi Orpheus ceciniſſe di- etiam Baylius in Diction.

5. Ante, ante rerum origi-
nem. In principio dixit legisla-
tor Iudaicus. Mare igitur et
quem loc. certe reſpexit Virg. reliqua, vnus vultus erat, di-
Ecl. VI, 30 ſqq. Koeppenio ctum ſeret, vt A. A. II, 463.
et Lenzio Ouidius omni h. l. Vnaque erant facies ſidera,
Anaxagorae placita ſecutus eſſe terra, ſterum, et Faſt. I, 106.
videtur. Non adſentior. Anaxa- Ignis, aquae, tellus vnus acer-
goras tot elementa ſtatuit, quot vus erant, quibus locis noſtrum
corporum genera; Noſter cum illuſtrat Heinſ. et quae expreſ-
Empedocle quatuor tantum. ſa videntur ex Euripid. Mena-
tum Anaxagorae Næ non lip. fragm. p. 454. To. 2. edit.
niſi primum motum elementis Lipſ. ubi Menalippe ait, ſe
dat; quo facto vires Naturae a matre accepit, de deinde τε
reliqua perficiunt; ſed h. l. γαῖα τ' ἢν ποτὶ φύμα. Verum ſic
opifex rerum cuncta abſoluit. moleſta ſunt verba Naturae

Sed primum vſque ad vſ. 20. et toto in orbe. Diſplicet etiam
rudem illam molem deſcribit, ante ſic in principio operis,
ex qua Deus ſingula euoluerit, ubi nihil praeeſſit, ad quod
mundumque creauerit. Erat referatur. Vix ergo dubite
enim communis veterum philo- praeferre alteram lectionem,

Vnus erat toto Naturae vultus in orbe,
 Quem dixere Chaos; rudis indigestaque moles;
 Nec quidquam, nisi pondus iners; congestaque eodem
 Non bene iunctarum discordia semina rerum.
 10 Nullus adhuc mundo praebebat lumina Titan;
 Nec noua crescendo reparabat cornua Phoebe;
 Nec circumfuso pendebat in aëre Tellus
 Ponderibus librata suis: nec brachia longo

6. *toto*. Schol. ined. Senecae ad Thyest. 832 legit *primus*, quod non inuentum videtur Burm. Immo oriole additum foret; *toto* contra bene respondet *vnus*. 9. *discordia*. Heinf. coni. *diffortia*. Frustra. *male iunctae* potius sunt dissortes. Inde vero oriebatur *discordia* illa, quam Auctor 18 — 20 persequitur.

ab Heinsio duorum Codd. au- nos *inertiam* intelligimus, ea
 choritate pulsam, *Ante mare et* vs. 16. 17. describitur. *Semina*
terras et q. t. o. coelum, an- rerum, elementa, *coelestia*, vnde
 tequam mare et reliqua exorna- omnia nata esse creduntur.
 rentur, in toto orbe vnus vul- *discordia*, inuicem pugnancia.
 tus Naturae erat. Sic nihil hic vid. vs. 19. 20. Pugnabant
 impeditum. Non autem poeta, autem, quippe *non bene iuncta*,
 quae erat Seidenstickeri opinio, contraria, dissortia, non con-
 hic elementorum numerum in grua. Heroidd. XIX, 173
 ipso limine praecipere voluit, amor et reuerentia *male res*
 sed mundi partes e vulgari di- *iunctae*.

10 Cauendum est poetae, ne
 omnia, *ὁ ἀρχὴν τὰ πάντα* in notionibus generalibus sub-
 Graecis dicebatur coelum. *coeli* sistat; itaque et Noster copia
tegmen Cic. N. D. II, 14. *coeli* poetica praecipuas mundi par-
amictus Lucr. VI, 1131. — tes enumerat, quae nondum
Vnus vultus, vna species, vna *digestae* fuerint. Sed vide, quam
 forma, in qua nullae partes suauius exornauerit tenuia illa,
 variarum figurarum discerni nondum erat sol, nondum
 possent. Horat. I Ep. 1, 90. luna etc. Pro his partibus no-
vultus mutans Proteus. Clau- minantur personae mytholo-
 dian. 87, 1. *Quis dedit in-* gicae, quibus hic locus miti-
 numeros vno de marmore vul- fice animatur. Itaque et *Tel-*
 tus? Eth. I. cum dilectu. *lus* litera maiuscula in initio

8 *iners*, inutilis, nisi quid
 inde formatum esset. Sic Virg. vr. sed ex antiquiore mytho
 Georg. I, 94. *glebae inertes*, Titan; natus enim est ex Hy-
 inutiles, nisi comminuantur. perione, vno ex Titanibus.
 De informi et inculta mole Hesiod. Th. 371. *Titania*
 nolim cum aliis accipere, quia *astra* Virg. Aen. VI, 735.
 id iam praecessit. Sed quam Lunam a propria, quam habet,

Margine terrarum porrexerat Amphitrite.
 Quaque fuit tellus, illic et pontus et aër.
 Sic erat instabilis tellus, innabilis vnda,
 Lucis egens aër; nulli sua forma manebat.
 Obstabatque aliis aliud; quia corpore in vno
 Frigida pugnabant calidis, humentia siccis,
 Molli cum duris, sine pondere habentia pondus.

15

20

15. Olim edeb. *Quaque erat et tellus*. Porphy. ad Ho-
 rat. III. od. 4. *Quaque fuit tellus; illic et pontus, ut aër*.
 Hoc placuit Iac. a Cruce, eo quidem sensu, ut post *Quaque*
 (vbique) *fuit tellus* suspendatur oratio, tum inferatur *illic*
et pontus (fuit) vs (vbi) aër. Mf. Francos. et alii. *Vt qua*
erat et tellus, illic. Burm. suadebat, *Vtque fuit tellus illic, ubi*
pontus et aër, Sic erat etc. ut similitudo inferatur. Eundem in
 sensum Heyne Obsv. ad Tibul. IV, 1, 39 mallet, *Vtque erat et*
tellus illic, qua p. Aut hoc, aut Burm. praefert Koeppen, quia

luminum varietate designat. — 15 Vt hactenus *indigestam*
circumfuso, vt ap. Tibul. IV, molem descripsit, sic nunc ad
 1, 151 *circumfuso confidit in* verba *congesta eodem* et vs. seq.
aëre tellus. *Ponderibus librata* ad *pondus iners* redit. *Quaque*,
suis, oscillans gravitate sua ae- vbique. Sed nexus com-
 quilibrio seruato, ita suspen- modus cum antecedentibus de-
 sa, vt aequalitate ponderum sideratur. Vide igitur Varr.
 aequilibrium seruaret, nec in at- lect. Forte melius poeta omi-
 terutram parrem inclinaret. Lo- nem h. l. vsque ad vs. 20 omi-
 caveterum similia congefserunt sisset. Non enim erat, cur post
 Ciof. et Heinf. Koeppen monet, superiora lectorem moneret,
 cogitandum esse orbem pla- *instabilem* fuisse *terram* etc.
 num ita impositum maxi, vt ambae Fugna autem illa vs. 18 — 20
 orbis partes aequilibrium ser- talis est, vt vix in cogitationem
 vent. Antiquissimi sane poetae cadat. *Instabilis* si passim acci-
 putarunt, terram esse orbem pis, qua insisti, in qua *pes*
 planum; sed, quod iam Tha- figi nequibat, noue quidem et
 les, Anaximander et alii do- paullo insolentius dictum erit,
 cuerunt, formam ei esse glo- sed bene conueniet *τῷ innu-*
 bosam, et Romani constan- *bilis*. In limoso illo acervo
 ter crediderunt, iidemque nihi- nec pes figi poterat, terra
 lominus eam *ponderibus libra-* enim subacta erat multis aquis,
rum suis dixerunt. *Amphitrite*, nec natari, aqua enim terram
 Neptuni vxor, Dea et domina dissolutam ferebat, nec deni-
 Oceani, *nondum brachia*, aquas que cerni quidquam (*χόλος ἐγε-*
 suas, *porrexerat*, effuderat, *παδες*), lucis enim etc. Veril-
 longo *marginē*, circa longas sine igitur erat *pondus iners*,
 oras terrarum. *ein untrauglicher Klumpc*. Et

Hanc Deus et melior litem Natura diremit:
Nam coelo terras et terris abscidit vndas,
Et liquidum spisso secrevit ab aëre coelum.

in nostra lectione (quam Heinſ. ex vno Medic. recepit, et quae non multum aberrat a Porphyry.) repetatur, quod iam dictum ſit ante. Sed hac redundantia non offendetur, qui comparaue- rit, quae ad vi. 90. 206. 292. 401. monuimus.

multum ſibi indulſerunt Vete- Nempe philoſophi diſputabant res in uſu adieſſinorum in *bilis* de natura creatoris, cum ab deſinentium. vid. Perizon. ad alios vocaretur Deus, ab aliis Sanctii Min. 1, 15, 4. et Cre- animus per omnia fuſus, ab ech ad Lucret. 1, 11. Sin aſti- aliis mens aut natura ratione vam vini et hic praeferas, in- praedita. vid. Lactant. Inſt. *ſtabilis tellus* erit, quae nondum diu. 1, 5, 16 ſqq. Cic. ſen. ſimum et immotum locum 12. Cum homini ſue Natura, tenebat, nondum erat *terra ſiue quis Deus nihil mente prae- continens*. — *nulli ſua for. ſtabilius dedidit*. Koeppen per manebat, nulli certa et perpetua *Naturam* e placitis Anaxago- forma erat; nam veluti fer- rae vires elementorum intel- mentatione quadam miſceban- Sed v. ad vi. 5. *litem*, pugnam, tur. — *corpore*, mole, aceruo. fermentationem. *nixi dedit*, pugnant, movebantur intelli- Apollon. Arg. 1, 498. *Litem* no quodam motu elementa. dixit variationis cauſa. Gra- pugnant *calidis*, graeca ſyn- vius Claudian. d. 1. *veterem qua* taxis, *μῆχος αἰτίας*. Niſi malis lege tumultum diſcreuit Natura praepoſitionem cum, quae ſe- parens. — *abſcidit*, ſeianxit. quitur, ad haec quoque referre. Horat. I Od. 3, 21. *Deus ſine pondere paullo durius, iis, abſcidit Oceano terras*, vbi v. quae erant ſine pondere, *τοῖς αἰετι* Bemlei. Cf. Virg. Ecl. VI, 35 ſqq. *coelum* eſt aether.

21 — 31 Hoc chaos Deus Pacuv. in Chryſ. Noſtri coc- ita tractauit, vt primum ele- lum memorant, *Grati perhibent* menta ſepararet, et cuique aethera. cf. Cic. N. D. II, 40. ſuum locum assignaret. Vt Sed et apud Graecos *αἰθήρ* et quoduis erat leuius, ita altio- *αἰθήρ* uſurpantur promiſcue. rem locum occupabat. Cf. vid. Valkenar. Diatrib. in Eu- Faſt. I, 106. V, 11. Claudian. rip. cap. VI. Vocat *liquidum*, quippe natura tenuiore et pu- rum ab humoribus, aut, vt ip- ſe vi. 68 explicat, nihil terre- diſerit a Deo, fruſtra quae- nae faccis habens. Opponit ritur. Ipſe poeta infra vi. 31. *ſpiſſum aerem*, grauiore pon- ſatetur ſe nescire. Sufficit vim dere et repletum vaporibus et quendam diuinam intelligere. nebula. Cic. l. 1. *concretum*

Quae poſtquam euoluit, caecoque exemit aceruo,
Diſſociata locis concordī pace ligauit.
Ignea conuexi vis et ſine pondere coeli
Emicuit, ſummāque locum ſibi legit in arce.
Proximus eſt aër illi leuitate, locoque:
Denſior his tellus, elementaque grandia traxit;
Et preſſa eſt grauitate ſui. Circumfluus humor
Vltima poſſedit, ſolidumque coërcuit orbem.

27. *legit*. Florent. et tres alii, *fecit*, non improbante Burm. Sed v. not. 30. *ſui*. Cantabr. et viginti alii *ſua*. Nempe Genitiv. pron. primum pr. ponitur, vbi is caſus a no- mine adfectus aut facultatis pendet, ſed deinde et ſine tali nomi- ne. Itaque ſaepe in eo variant libri.

aerem dixit. Cf. cum omni h. l. *coeli* eſt aether, qui conſtat XV, 239 ſeqq. ignea natura (Virgil. Ecl. VI,

24 *Caeco*, in quo nullae 33. *liquidus ignis*. Tibul. d. partes animaduerti, diſcerni- l. *igneus aether*.), quae eadem que poterant. *Diſſociata* — li- eſt leuiſſima. *conuexum* pro, con- gavit. Tria ſunt. Deus *diſ-* cauum; quem uſum Cic. in *ſociant* elementa locis, diuerſa Arateis vi. 314. primus inue- iis loca tribuit, terrae imum, xiſſe videtur Heynio ad Virg. alterum mari etc. ſed *ligauit* Aen. IV, 451. *emicuit*, repen- *diſſociata*, ita diſſociant, vt ta- te et celeriter proſiluit, quod men nexus eorum eſſet. Ae- verbum maxime conuenit levi- ther attingit aërem, aër attin- tati aetheris. *ſumma arx*, altiſ- git terram etc. Tibul. IV, 1, ſima mundi ora. *ſibi legit*, tam- 20. Aëri *contextus aether*. quam ſua ſponte fecerit, quod Hinc *concorſ pax*, qua non am- lege naturae fiebat. Etiam ap- plius permixta inter ſe pu- Claudian. d. 1. nonnulli *legis* gnant. *Diſſociare*, vt ap. Horat. *flamma polum*. Cf. XII, 43 vbi 1 Od. 3, 22. *Oceanus diſſocia-* eadem verba de Fama. *bilis*, diſſocians. pace. A Clau-

29 *Elementa grandia*, craſſi- ora corporum ſtamina attraxit, quae pondere ſuo deorſum ver-

gebant. *preſſa* eſt, vt ſubſideret. 1, 19 — 23. Claudian. R. P. Faſt. V, 13. *Pondere terra ſuo* I, 246 ſqq. vbi Proſerpina hoc *ſubſedis et aequora traxit*; quod argumentum textit. Is *elemen-* ſumtum e Tibul. d. 1. *Qualis* *rarum ſeriem* hunc primum Na- in immenſo deſederit aere tellus. turae actum vocat. *Ignea vis, circumfluus*. (*περίετος*) humor, periphrasiſ ignis ipſius. *Vis*, oceanus *ultima poſſedit*, pro- *ſin*, apud poetas ſaepe infer- fundiſſima occupauit, quia ter- vit periphrasiſ. *Ignis* porro rae eminent ſuper Oceani ſu-

Sic ubi dispositam, quisquis fuit ille Deorum,
Congeriem secuit, sectamque in membra redegit;
Principio terram, ne non aequalis ab omni
35 Parte foret, magni speciem glomeravit, in orbis.

32. Reginus unus, compositam.

perficiem. Aliter Seuer. Aetn. *pulsam eruerent*, i. eruerent et
103. *sors data coelo Prima*; se- deinde in aërem expellerent.
cuta maris, descenditque infima tel- Idem vs. 400. *solutos iactare*
lus. Lenzius vero per *ultima* *maniplos*, iactare manipulos sic,
int. marginem orbis terrarum vt soluantur. Similiter Noster
plani, atque *circumfluus* putat passim. Vid. ad vs. 303. Burm.
esse Homeric. *ἡρόεις*, in se ip- tamen praesert alteram lectio-
sum rediens. Sed v. ad vs. 12. nem *compositam*, vt adeo *com-*
positum orbem, terram continen- *posita congeries* sit ille *κόσμος*, i.
tem, quae solidior multo aquis. *mundus* philosophorum. Bene.
coercuit, amplexitur, ambit. In- Sed me offendit hoc, quod illa
fra XV, 251 *Tellus cogitur vni-* moles nondum secta non po-
da. Caeterum huc respexit *κόσμος*, aut *mundus* sensu
Lactant. Inst. diu. II, 9, 2. Ter- illo philosophico dici. Cic.
ram voluit humore circumflui et Tim. p. 1114. Ern. *vt hunc*
contineri. *hac varietate distinctum bene*

32 — 88. Iam de exorna- Graeci *κόσμος*, nos lucentem mun-
tione et compositione totius dum nominaremus. Etiam Clau-
mundi exponit. Initium facit dian. in Ruf. I, 4. h. v. vsus
a terra et aqua vs. 34 — 51. pro- est: *dispositi foedera mundi* —
greditur ad aërem vs. 52 — 66. *secuit sectamque.* Mirum in
rum de aethere vs. 67 — 71. po- modum Noster illam repetitio-
stremo de incolis variarum mun- nem adfectauit. Cf. vs. 142.
di partium, inprimis de homi- 158. 166. 206. et alibi. *mem-*
ne vs. 72 — 88. *bra non satis commode Rode*

Sic — redegit. Ordo et sensus horum verborum debet haud
dubie esse hic: Cum Deus *con-* *Glieder* vertit. *Membra om-*
geriem illam, s. rudem et indi- nino partes distinctae alicuius
gestam molem, *secuisset*, diuisit rei, vt *membra carinae, aedificii,*
fer, atque in *membra*, distinctas *philosophiae.* Vid. nos ad Plin.
partes, aquam, terram, reliq. re- II Ep. 17, 9. Caeterum
degisset (22. 23) atque adeo *dis-* Anaxagoras, qui et ipse doce-
posuisset, atque parti suum lo- bat, ab initio *πάντα χεῖματα*
eum assignasset, 25 — 31. A- *πεφυμένα* fuisse, addebat: *Ὅ*
mant poetae eiusmodi transpo- *Νεὶ δὲ αὐτὰ διῆξε, καὶ διέκομψε,*
sitiones. Virg. Georg. I, 319. *καὶ ἐκ τῆς ἀταξίας εἰς τάξιν ἤγαγε.*
Quae — segerem — sublime ex- Plutarch. de Plac. lib. I. cap. 3.
35 Omnis hic locus pluri- mum habet suauitatis, a de-

Tum freta diffundi, rapidisque tumescere ventis
Iussit, et ambitae circumdare litora terrae.
Addidit et fontes, immensaue flagna, lacusque;
Fluminaque obliquis cinxit decliua ripis:
Quae diuersa locis partim sorbentur ab ipsa;
In mare perueniunt partim, campoque recepta
Liberioris aquae, pro ripis litora pulsant.
Iussit et extendi campos, subsidere valles,

36. *diffundi* pro *diffudit* Heinsf. ex Vrbin. et Langerm. re-
cepit. Bene; nam accedit et Lactant. Inst. II, 5. auctoritas,
atque mollius etiam hoc est altero. *rapidisque* pro *rapidisque*
in Mss. reperitur et Heinsio probatum recepit Burm. 39. *cinxit.*
Heinsf. *mallet strinxit.* Male. 41. Francos. *conueniunt*, addita
hac glossa, *id est cum aliis fluminibus.*

lectu inprimis verborum. Pro lii dicunt. *obliquis* eleganter ex-
simplici enim *facere* aut *feri* primit cursum fluviorum tor-
posuit verba ea, quae vel na- tuosum. *cinxit*, inclusit. Pro di-
turam rei exprimant, vel mo- *versa locis* (Georg. IV, 367) in
dam adspectabilem, quo facta pedestri oratione vsitatus, di-
sit. Terra *glomeratur*, freta versis locis. *sorbentur*, vt Are-
diffunduntur, aquae *pulsant* thusa. Quidam subeunt ter-
litora, *extenduntur* campi, val- ras, sed mox redduntur, vt Ly-
les *subdunt*, montes concus in Asia, Erasmus in Ar-
tra *surgunt*. — *glomeravit.* golica. vid. Plin. H. N. II, 103.
Cic. Tim. 6. *Deus mundum Perueniunt.* Probat quidem
ita *tornauit*, vt nihil fieri Burm. *conueniunt*, sed ego ni-
possit rotundius. N. D. II, 39. hil mirandum arbitror. Alios
terra nutibus suis (pondere) enim fluuios velat intercipit
conglobata. — Iam antea aquae terra, alii vsque ad mare
coercuerant orbem; nunc iu- perueniunt. *campus* et *aequor*
bentur *diffundi*, latius extendi, quamcumque planitiem deli-
atque hic illic se insinuare in gnant. Hinc vtrumque vocab.
terras, vt sinus et similia effici- promiscue mox de planitie,
ant. — agris, mox de superficie aut de

Et *rabies* et *insania* ventis tribuitur. vid. Heinsf. *rabies* No-
zi Horat. I Od. 3, 14. *ambitae*, quia proxime sequitur *extendi*
quae cingitur a mari. Qua ra- *campos.* *Liberioris*, non inclu-
tione *ambitus* mediam produ- sae angustis ripis. *Vaga aqua* a
cat, disputatur. vid. Burm. *am-* Nostro appellatur Heroid. X,
bitae circumdare e copia poëti- 136. *pro ripis* etc. merus lu-
ca dictum. sus grammaticus. *Sidere* aut

39 *decliua*, quia e locis altio- *subsidere* de locis depressis et
ribus defluunt. *pronos fluuios* a- complanatis. Vid. Gronov. Ob-

- Fronde tegi siluas, lapidosos surgere montes.
 45 Vtque duae dextrâ coelum, totidemque sinistra
 Parte secant Zonae, quinta est ardentior illis;
 Sic onus inclusum numero dislinxit eodem
 Cura Dei: totidemque plagae tellure premuntur.
 Quarum quae media est, non est habitabilis aestu:
 50 Nix tegit alta duas: totidem inter vtramque locauit,
 Temperiemque dedit, mixtâ cum frigore flammâ.
 Imminet his aër, qui, quanto est pondere terrae

44. Gebhard. Crep. I, 6. *spatiosos crescere*. Et ita Palar. sec. At alterum agnoscit Lactant. II, 5. et *surgere* exquisitius quam *crescere*. Etiam *lapidosos* minus vulgare, quam *spatiosos*. 50. Reuocant *vttramque*, quia *vttrumque* non nisi duo Leidd. habent, et vnus pro varia lect. vnde adsumsit Burm. Singularia non admittenda sunt, nisi Codd. consensu id exigente. 52. Vulgo, *qui quanto est pondere terrae, Pondere aquae lenior*. Sed alterum e Cod. peruehusto prouulit Const. Fanens. et *pondus lenius* agnoscunt etiam excerpta Vatic. Calandrae, quamquam in his etiam *aqua* scribitur, quod argutum videbatur Heinssio. Vetustum *igni* ex Medic. Bonon. et Sirozae accepit Burm.

seruatt. p. 726. *surgere* contra — *secant*, diuidunt. Ductam a (quasi surrigi, sursum agi) de sphaera, quam *secant* circuli. o- iis, quae excresecunt in altitu- *nus inclusum*, moles terrae, quam dinem. Drakenb. ad Silium includit coelum. *Cura Dei* est III, 659. *Frons* honor arborum. vl. 346.

45 Quemadmodum in coe- *gitur vidit trabeat cura Quirini*. lo quinque zonae sunt, duae — *tellure*, deest in. *premuntur* frigidae, totidem temperatae, sonantius et exquisitius quam, vna torrida; sic et in terra. In *sunt*; nam *premi* eleganter di- harum descriptione Nostro *cuntur*, quae sinibus inclusa praeciuerant Virg. G. I, 233 sunt. Virgil. Georg. I, 235. sqq. et Tibul. IV, I, 152 — *zonae trahuntur*. — *non est* 174. qui caeteris copiosior est. *habitab.* nempe ex opinione Cf. etiam Claudian. R. P. I, Veterum, qui zonas frigidas 257 — 63. Multo ornatior non minus, quam torridam, in- Ouidio est Virgilius. Pro eo, colis orbas putabant. vid. Lu- quod hic legimus, *est ardentior*, cret. V, 205. Virgil. Georg. I, ille dixit: *vna corusco Semper* 237 f. et Macrobg. Somn. Scip. *sole rubens et torrida semper ab* II, 5. late de hac re disputan- *tem*. — 51 *flamma* poetice habuit *altam niuom* comme- pro calore. *morare*, sed: *caerulea glacie* 52 *Imminet*, superimposi- *concretæ atque imbris aris*. tus est. Et viciniam et alti-

Pondus aquae leuius, tanto est onerosior igni.
 Illic et nebulas, illic consistere nubes
 Iussit, et humanas motura tonitrua mentes,
 Et cum fulminibus facientes frigora ventos.
 His quoque non passum mundi fabricator habendum
 Aëra permisit. Vix nunc obsistitur illis,
 Cum sua quisque regant diuerso flamina tractu,
 Quin lanient mundum; tanta est discordia fratrum!
 60 Eurus ad Auroram, Nabataeaeque regna recessit,
 Persidaque, et radiis iuga subdita matutinis.

54. Heinss. malit *considerare*. Male. 61. *Nabataeaeque*. Ita, sine h, hoc nomen constanter legitur ap. Plin. Tacit. Strab.

orem situm h. v. indicat. *con-* Aethiopiam, sedem Aurorae. *sistere*, colligi, oriri, *αὐγάζειν*. VI. 774. *Nabataeos* Strabo lib. aut immorari. *motura*. Alias XVI. p. 767 inter Babylonem *terrere* Iupiter dicitur fulmi- et Arabiam Felicem collocat, nibus aut tonitru. *facientes fri-* metropolimque eorum nomi- *gora*, vt apud Virgil. G. I, nat Petram. Sic et Plin. H. N. 352. *agentes frigora venti*. VI, 28 f. 32. Iis praeerat *rex*, qui a Tacito An. II, 57 com- 57 *passim*, sine ordine et le- ge, vt quisque spiret, vnde memoratur. Inde Nabataea vel. vid. Burm. ad Quinfil. *regna*. Nunc omnem Arabiam Declam. IV, 13. *habendum*, cogitabimus, quae fere com- possidendum, agitandum. Si- memoratur, vbi Orientis fines militer graec. *ἔχον*. Cum — designandi sunt. *iuga*, haud *tractu*, cum quisque ex diuersa dubie Emodi, Damalii et alii regione fiat, vt Homer. Od. montes, quibus India cingi- 295. *Regunt sua flamina*, tur. Plin. VI, 17 f. 21. *sub-* tamquam personae. *lanient*, *dita*. Horat. I od. 12, 55. graviter pro, disrumpant. *fra-* *subiectos orientis orae Seras*. *trurum*. Habiti sunt Astraeci et Nostrium expreflit Senec. Thy- Aurorae filii. Hesiod. Th. est. 482. *Eurus Orientem* 378. Sed Noster omni h. l. *mouet*, *Nabataeaeque quatiens* mythologia neglecta; rerum *regna et Eoos sinus*. Cf. idem naturam sequitur; itaque hoc Agam. 477. — *Litora* dixit, nomine communem potius non *terrae*, quia mare Atlanti- ventorum naturam respexisse cum claudit orbem occidenta- videtur. Positum autem est in *lem*. *repefcunt*, quia solis oc- hoc epiphonemate cum virtute. cidentis radii minus violenti sunt, propterea etiam occiden- cardinalium descriptionem Se- tales terrae minorem solis *neca* N. Q. V, 16. *Auroram*, aestum sentire poetæ videntur.

Vesper, et occiduo quae litora Sole tepefcunt,
Proxima sunt Zephyro: Scythiam Septemque trionem
65 Horriſer inuaſit Boreas; contraria tellus
Nubibus adſiduis, pluuioque madefcit ab Auſtro.
Haec ſuper impoſuit liquidum, et gravitate carentem,
Aethera, nec quidquam terrenae faecis habentem.
Vix ea limitibus diſſeſerat omnia certis,
70 Cum, quae preſſa diu maſſa latuere ſub illa,
Sidera coeperunt toto efferueſcere coelo.
Nec regio foret vlla ſuis animantibus orba,

64. *trionem*, non *triones*, praefertur Florent. Berneg. Vrbini. idque ex antiquo uſu loquendi comprobatur Heinf. 69. *Diſſeſerat* Heinf. e Leodic. fragm. antiquiſſimo dedit; idque verbum eſt probum; ſed a librario imperito, aut dictantem non recte percipientem, hoc facile mutari potuit in *diſceſerat*, quod habent permulti Mſſ. Id cum ferri non poſſet, alius correxit *diſceſerat*, quod et ipſum multos libros occupauit, et defenditur a Gebhardo Crep. I. 6. quamquam parum dignum eſt maiestate creatoris. Edd. antiquae *diſceſerat*. Giſan. mallet *deſcriſerat*. 71. Edd. antiquae *fulgeſcere*. Mſſ. plerique, ſiquae meliores *ferueſcere* (quod primus Aſulanus amplexus eſt) aut *efferueſcere*. Hoc exquisitiſſe alii in vulgaria illa et obuia *clareſcere* et *ſplendeſcere* mutarunt.

Ita et Horat. I Sat. 4, 30. *les*. Senec. Med. 335. forte *Sol, quo vespertina repet regio*. ex noſtro loco, *Bene diſſeſpi foedera mundi*. Etiam *efferueſcere* Similiter mox meridionalis terra *madefcere* dr. quia Auſter exquiſitiſſe, quam quod alii, ex inde pluuias agit. Boreae vero interpretatione, habent; ſidera violentiae ſatis accommodatum enim ſunt ignes *feruentes*, et *inuaſit*. Manil. *Asper ab axe feruidus sol paſſim occurrit*. ruit Boreas. *Scythiae nomine* Lenzio h. v. idem eſſe videbatur, quod vſ. 27. *emicare*, et cenes terras ſeptentrionales incognitas. *Horriſer*. Frigora enim, ſignificare. Verum tunc ſaltem de quibus proprie *horror*, agit ſcribendum fuiſſet *efferueſcere* Boreas. De origine eius cf. *in coelum*, vt Virg. Aen. I, 471. IV Pont. IO, 40. *efferuere in agros*.

68. *nec q. terrenae faecis*. 72 ſuis, ſibi propriis. Etiam *ἀνέγειτον αἰθέρα* dixit Homer. *astra ſunt animantia*, inprimis II. p. 425. nam *ἄνθρωποι* et *faex*, ex mente Stoicorum. vid. Cic. omne impurum. vid. Gronov. N. D. II, 16 et 21. quamquam Obſervat. II, 7. p. 207. et ex opinione vulgi. Inde,

69 *diſſeſpire*, deſcribere, verbum paullo rarius et poeticum. *inter ſidera referri*, Deum fieri. *coeleſte ſolum*, coelum tamquam Lucret. I, 998. *aer diſſeſpit col-* pauimentum, quo inſiſtunt. *for-*

Aſtra tenent coeleſte ſolum, formaeque Deorum:
Ceſſerunt nitidis habitandae piſcibus vndae:
Terra feras cepit: volucres agitabilis aer.
Sanctius his animal, mentisque capacius altae
Deerat adhuc, et quod dominari in cetera poſſet.
Natus homo eſt, ſiue hunc diuino ſemine fecit
Ille opifex rerum, mundi melioris origo:
Siue recens tellus, ſeductaque nuper ab alto
Aethere, cognati retinebat ſemina coeli.

74. Pro eleganti *nitidis* Heinf. coni. *muſis*, aut *ſimis*, aut *vdīs*, quorum primum vulgare, alterum nimis alte repetitum, tertium oriſum eſt. 76. *altae*. Heinf. temere mallet *almae*. 79. Palat. et alii, *melioris imago*, quo Dau. Heinf. reſpici putat ad ideam, quae in Deo fuerit, et ad quam mundus ille melior diſpoſitus ſit. Sed vnde talis philoſophia in hoc carmine? Saepe *origo* et *imago* permutata ſunt, vt I Faſt. 65.

mae Deorum, ſidera, quae ha- *diuina quadam mente praedixit*. bentur numina. *forma, ſpecies* Apud Iuuenal. XV. vocatur et ſimilia inferuiunt periphrasi. *diuinorum capaces*, qui loc. cum Infra II, 78. *formae ferarum*. hoc noſtro conferendus eſt. Virg. Aen. VII, 18. *formae luporum*. Cic. N. D. II, 40. ſide- ſophi veteres in deſinienda et ra dicuntur *formae igneae*. Heroid. X, 95 *ſimulacra Deorum*. vid. Cic. Tuſc. I, 9. 10. Noſter *astra ex formae*, *dicta deo*. ſequitur eos, qui coeleſte quid-

74 *nitidus* aprum piſcium epitheton, propter ſquamarum eſſe putabant. Cic. Fin. II, 34. laeuitatem et lubricitatem. IX. Vnde vero diuinum illud traxerint, dubium relinquit. *div. ſenitere recenti*. — Significanter *mine*, deest ex *Origo*, auctor, creator, V, 262. Tacit. Mor. G. 2. *Celebrant Tuſconem et tione gaudens, quam aer*. *Mannum originem gentis conditoresque*. Etiam noſtra lingua hoc fert, *den Urfprung*. *melioris*, diſpoſiti et exornati. Reſer-

76 Originem hominis deſcribit, vt poſtulat eius dignitas. Non enim mutum et turpe peris, diſpoſiti et exornati. Reſer- cus e terra ereplimus Onidio, tur ad rudem indigeſtamque moſed *ſanctius*, Deo ſimilius, atque *lem*. — *cognati*, non terrae, ſed adeo reuerentia dignius, *animae*. Male igitur Lenzius *mal. mens atra*, ratio, quae al- addit: quatenus coelum et terra olim coniuncta fuerunt. Cog- coelum attollere poſteſt. Cic. nationem et domicilium priſti- Mil. 2. *homo ſapiens ex atra et* num animae noſtrae coelum vo-

Quam fatus Iapeto, mixtam fluuijalibus vndis,
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.
Pronaque cum spectent animalia cetera terram,
85 Os homini sublime dedit: coelumque tueri
Iussit, et erectos ad sidera tollere vultus.

85. Plerique quidem Mss. tum Lactant. Inst. II, 1. et Isidor. XI Etym. 1. habent *coelum videre*. Sed *tueri*, quod duo Medicei praefecerunt, quibus addas nonnullos alios, in quibus *intueri* existat, quodque etiam Schol. in edictis Prudent. ad II in Symmach. 260 agnoscitur, est exquisitius, atque e Virg. sumtum. 86. *ereptos ad s. Geb-*

cat etiam Cic. Legg. I, 9. Sed *θεοειδὲς καὶ θεοεικέλον*. Fluxit et omnium optime Hipparchus ap- hoc ab Aegyptiis. Lactant. Inst. probauerat, animam nostram VII, 4, 3. *At Hermes non igno-* esse partem coeli. Plin. H. N. II, 26. Lucrer. II, 990. *Coelesti su-* *Dei similitudinem fictum*. Noster *effigiem Deorum* ponit in cor-

82 Prometheus, Iapeti filius, pore humano.

84 Prona, ad terram depres-
sa, incuruata. De forma homi-
nibus erecta multi veterum. Cf.
Cic. N. D. II, 56. Legg. I, 9. Lactant. Inst. Diu. II, 1. In ea esse dignitatis et prae-
stantiae nostrae causam, bene
docuit Herder in libro *Ideen*
zur Geschichte etc. P. I p.
172. s. *tueri*, intueri, vt X, 389,
Virg. Aen. IV, 451. *coeli con-*
13. Iuuenal. XIV, 35. Hinc ho-
mo vocatur *καλὸς ὁ Ἡερμηνεύς*
a Callim. fragm. Benti. 87.
Apud Hesiod. *Egy. 60*, vbi
mira hominis compositio narra-
tur, Vulcanus iubetur *καλὸν ὁ*
Ἡερμηνεύς. Alter rursus hic my-
thos ab Horat. I od. 16, 13.
narratur, aliter etiam ab Hygin.
fab. 142. — *in effigiem*. Phoe-
lid. vl. 101. anima vocatur
θεὸς εἰκάζει. Eurytus Pythag. in
libro de Fortuna censet, Deum
creasse hominem *ἀεχέρυντα*
μυοεικάζει. Plato Rep. VI. p.
431 in homine ait esse aliquid

Sic, modo quae fuerat rudis et sine imagine tellus,
Induit ignotas hominum conuersa figuras.

Aurea prima fata est aetas, quae, vindice nullo,
Sponte sua, sine lege, fidem rectumque colebat.
Poena metusque aberant; nec verba minacia fixo

hard. Crep. I, 6 ex Cod. Pal. et tribus aliis defendit, inuita qui-
dem Minerva. *Erectum* hominis formam vrget poeta.

87 *sine imagine*, informis. *παλιγγενεσίαν*, h. e. fore, vt in-
Fast. I, 111. *sine imagine* mo-
les. Imago passim pro forma,
vt III, 1. *Induit conuersa* e
copia poetica, accepit.

FAB. II. 89 — 150. Nobilis
locus de *aetate*, in quas
priscum, quod effluxerat inde
ab origine mundi, aeuum de-
scribere, quibusque, pro eu-
iusque ratione, a metallis
Nostrum perijt Deucalioneo
nomina imponere, antiquis
diluuio.

poetis placuit. Claudian. 22,
446. *vario faciem distincta me-*
tallo Secula. Quo sine dubio
nil aliud exprimere volebant,
nisi hoc, genus hominum a
statu naturali et animi inte-
gritate gradatim delapsum esse
ad hanc et vitae rationem, et
vitiositatem. Varro R. R. II,
1. In numero autem harum
aetatum, poetae, vt fit, inter
se dissentiant. Nam Hesiod.
"Erg. 109 — 208. quinque re-
censet; Noster, omissa post
aeneam heroica, quatuor; Ara-
tus Phaenomen. 100 — 134. tres.
Duarum tantum mentionem
faciunt Virgil. Georg. I, 125
sq. coll. Aen. VIII, 314 sqq.
primae aetati datum esset, re-
er Tibul. I, 3, 35 sqq. Nec
poenitebit cum his Lactant.
Inst. diu. V, 5. contulisse.
Erat praeterea in vaticiniis,
aeneis et ferreis dici potue-
runt. *vindice nullo*, nemine sce-

Ar-
tates.
90

Aere legebantur; nec supplex turba timebant
Iudicis ora sui: sed erant sine iudice tuti.
Nondum caesa suis, peregrinum ut viseret orbem,
95 Montibus, in liquidas pinus descenderat vndas:
Nullaque mortales, praeter sua, litora norant.

92. *ligabantur* tueretur Iuretus ad Symmach. II Ep. 13. probat et Brodaeus Miscel. IV, 12. ut ad illum morem respiciatur, quo tabulae legum adfigebantur. At hoc iam inest in *fixo*. Alterum igitur Heins. ex Excerpt. Vatic. Caland. 3 Medic. et vno Bonon. praetulit. *Simplex turba*, quod Cod. Douzae et 5 Heins. exhibent, Burm. aptius iudicabat et convenientius integritati aurei seculi. At si hoc praeferas, major etiam erit tautologia illa, quam in notis vituperavimus. Male etiam aetas illa *turba* vocaretur. 93. Nonnulli ex melioribus *sine vindice*, quod improbat Heins. quia vs. 89 *vindice* praecessit; quae causa nulla est; namque hoc ipso vs. praecedat et *iudice*.

lera coercente. Virg. Aen. VII, ut ab omnibus *legerentur* — 203. *Saturni gentem* haud *vin-* *supplex turba* sunt rei, eorum-
clo, nec legibus aequam *Spon-* *que amici*, qui sordidati et
sua veterisque Dei se more tenen- *maesti causam suam desen-*
tem. Id autem dum Noster la- *dunt*. Mox diu dubitavi,
tius tractare voluit, ineptae gar- *utrum sine vindice, an sine iu-*
rularitatis exemplum dedit. Erant *dice* praefeream. Praeruli tan-
homines sine legibus, non me- *dem posterius. Praecessit: non*
tuebant poenam legum, non erant iudicia; recte igitur
legebant leges propolitas, erant *subiicitur: sed erant sine iudice*
sine iudice, non meruebant iu- *tuti; praefertim cum Ouid.*
dicem, sed erant sine iudice tu- *voc. praecedens varie repetere*
ti. Hoc vero est garrere! Caete- *soleat, atque h. l. cum vi repeti-*
rum similiter vetustissimorum *tum videatur. Vindex, si quis*
hominum mores notat Tacit. *id malit, potest et de iudice*
An. III, 26. *et de defensore capi.*

91 *Nec verba — legebantur,* 94 Cf. Virg. Ecl. IV, 32.
nondum leges latae erant. 38. Tibul. I, 3, 37 — 40.
Erant ergo *ἀβήτοι*, ut Cyclo- *Navigatio summae aureae aeta-*
pes apud Hom. d. l. cf. Plato de *tissimplicitati et integritati non*
Legg. III, init. et Aristot. Rep. *satis convenire videbatur, par-*
I, 2. Leges vocat (etiam V, *tum quia maxime quaestus caus-*
669) *verba minacia*, quia poe- *sa instituta est, partim quia*
mas minantur. Hae apud Ro- *hominum vitam in vltima*
manos in *aeneis* tabulis in- *pericula contigit, atque adeo*
cisae in Capitolio, aut alio loco *voluntati divinae repugnare*
publico, *figebantur* s. affige- *credebatur. Propert. III. Eleg.*
bantur, (vnde *figere leges* et V, *41* seqq. *Pinus*, lignum
refigere pro, *ferre* et *abrogare*) *resinosum, inprimis apta habe-*

Nondum praecipites cingebant oppida fossae:
Non tuba directi, non aeris cornua flexi,
Non galeae, non ensis, erant. Sine militis usu
Mollia securae peragebant otia gentes.
Ipsa quoque immunis, rastroque intacta, nec vllis
Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus:

100. *gentes*. Heins. approbante Burm. ex vno Gronov. in-
vexit *mentes*, quia homines tum nondum in *gentes* discesserint.
Vid. not. 102. Viuiantius a codd. *sancia vulneribus* protulit, idque
non bene Heinsio se probavit. Notio *vulnerum* iam inest in v.
sancia, et cum praecedat *rastro intacta*, concinnitas membrorum
hic quoque instrumenti nomen requirit. Locus II, 287. quem
Heins. comparavit, ipse eum impugnat.

batur navigiis faciendis. *suis*, turbisque domesticis, comme-
sibi ab ipsa natura assignatis, moratur et ab aliis. Seuer. in
peregrinum orbem, peregrinas Aetna vs. 9. *Aurea securi quis*
terras. Orbis saepe pars orbis *nescit secula regis?* Tibul. d. l.
terrarum, ut II, 254. 322. *Utroque ferebant Obuia secu-*
Tacit. An. II, 2. *descenderat. Sta-* *ris vbera lactis oves*. Eadem
tius Sil. II, 2, 6, 28. *inuitas* *et fruebantur pecudes*. Idem
detecit in aequora pinus. liquidas I, 10, 9. *Inde mollia oria, pax*
epitheton ornans. *iucunda*. Virg. *placida pax*.

97—100 Nondum bella ge-

rebantur. Vinebant *ῥοιχοι*, pa- *101 Nondum agricultura.*
ce fruentes. Hesiod. vs. 120. Hesiod. vs. 118 sqq. *Καὶ πόρ' ὁ Φο-*
Tibul. I, 3, 47. *Non acies, non* *γε ζιδυρετ ἀγρὰ Λύτοματ' πολ-*
ira fuit, non bella; nec enses *λόντε καὶ ἀφθόνοι*. Ipsa, sua spon-
Immiti faeuus duxerat arte *te*. vid. Ernesti Clav. Cic. h.
faber. I, 10, 9. *Non arces,* *v. mox per se, ut δ' ἐκντ'.* eo-
non vallus erat. — praeci- *dem redit, vid. Cortius ad*
pites, profundae. tuba di- *Sallust. Iug 96, 2. Etiam Virg.*
recti aeris, tuba recta ex aere. *G. II, 10. ipsa per se. immunis,*
Iuuenal. II, 117. *recto cantava-* *vacua a miseris, ἀπαθής.* Ex-
verat aere. — Gentes reuocavi, *preslit Homer. Od. 2, 109.*
quia et Senec. Hippol. 527. 536. *vbi terra omnia ἀσκήματα καὶ*
vbi nostrum locum ante ocu- *ἀσκήματα* profert. *rastro*. Virg.
los habuit, *gentes* et *populos* *Ecl. non rastro patietur hu-*
aureae aetati tribuit. Etiam *mus. Rastro, ponderosam*
Virg. Aen. VIII, 325. *Satur-* *instrumentum duobus aut qua-*
nus placida populos in pace rege- *tuor dentibus; quo glebae in*
bat. Infra vs. 339. *Itatim post* *agris comminuebantur. Virg.*
restitutum genus humanum *G. I, 94. quamquam et sarrici-*
populi noui commemorantur. *tionis infernebat. vs. 155. Saucia,*
In his Plural. pro Sing. *Secu-* *fulci sunt veluti vulnera, qui-*
ritas illa ab inuasionem hostili *bus dilaceratur tergum terrae.*

Contentique cibus, nullo cogente, creatis,
 Arbuteos foetus, montanaque fraga legebant,
 105 Cornaque, et in duris haerentia mora rubetis;
 Et quae deciderant patulâ Iouis arbore glandes:

104. Plurimi *arboreos*, quae duo saepissime confusa sunt. 105. Male Burm. ex Leid. et aliis quibusdam probabat *horrentia*. Arborea ipsae, earumque rami recte dr. *horrevere*, i. eminere, non item fructus. Regius ex interpretatione *pendentia*. 106. *patula*.

Latius haec Plin. H. N. II, 63. Haec vero magis culturam persequitur, et plura lacerationis genera inuidiose commemorat. Non mirum autem est, agriculturam diu fuisse ignoratam, quippe quae multarum rerum scientiam, magnam curam, multum laboris requirat. Heliod. *Egy.* 116.

103 Nullo cogente. Virgil. G. I, 128. pari elegantia, *nullo poscente*. Quamquam idem et nullis cogentibus G. II, 10. Vtrumque verbum non minus eleganter, quam *imperare aruis*, de agricolis dicitur, qui veluti cogunt terram fruges reddere cultoribus. vid. Burm. Arua vero cum fruges reddunt, dicuntur *parere, respondere* etc. Sed *cibi*, qui iam narrantur, minime lauti sunt, neque ob eos inuidenda aurea aetas.

104 *Arbuteos foetus*, arbuta. *Arbutus*, Nostris *Erdbeerbaum*, arbor fruticosa, in Italia frequens, poma ferens rubentia (X, 101) fragis similia, et difficilia concoctioni (Plin. 23, 8), quibus tenuioris fortis homines vesci solebant. V. Martin. ad Virg. I, 148. Etiam Varro R. R. II, 1 et Virg. d. I. eos foetus in antiquissimorum hominum victu commemorant. Sed *arborei foetus*, quae est altera lectio, forent poma, X, 669. Error sine dubio inde

Ver erat aeternum, placidique tepentibus auris
 Mulcebant Zephyri natos sine semine flores.
 Mox etiam fruges tellus inarata ferebat:
 Nec renouatus ager grauidis canebat aristis.
 Flumina iam lactis, iam flumina nectaris ibant:
 Flauaque de viridi stillabant ilice mella.

110

Arridebat Burm. e Cod. Heins. *larga*, i. benigne victum ministrans.

ortus est, quod *glandis* et *βελαντιας* vis latius olim patuit, omnesque fructus echinatos complexa est. vid. Dioscorid. I, 126. ubi inter alia tradit, *castaneas* dici *Διὸς βελαντιας*. cf. Pautea. Vid. Schwarz. ad Plin. fan. Arcad. p. 599. Kuhn. Atque etiam hodie in terris australibus genus quoddam glandium nascitur, quibus tostis loco castanearum vtuntur. vid. Goguet vom Ursprunge der Geleze etc. P. I. lib. 2. p. 57 sqq. Scripsit etiam Leisner.

109 Mox non temporis successione indicat, sed continuationem ordinem, i. q. praeterea. Vid. Schwarz. ad Plin. Pan. 8, 6. Male igitur Lenzius monet, Ovidium hoc postulibus genus quoddam glandium nascitur, quibus tostis loco castanearum vtuntur. vid. Goguet vom Ursprunge der Geleze etc. P. I. lib. 2. p. 57 sqq. Scripsit etiam Leisner.

107 Ex philosophorum sententia, quam suauissime describit Virg. G. II, 336 sqq. natalis mundi in vernum tempus incidebant, idque tempus durauit per totum seculum aureum. *Ver assiduum* est Virg. *aristae* VI, 456. *grauidis*, plenae granorum. III, 665. *gravidis* *vidis corymbis*. Caeterum sua sponte olim frumenta nata esse leuiter agitabant, huc et illuc mouebant flores. Fast. I, 61. Opuſc. Acad. To. I p. 339 f. *ventus muket summas aristas*.

111 Sic eloquebantur veteres magnam lactis et vini copiam, qua tempore aureo vaporum vbera ditenta, vuaeque illius teporis reddit Lucret. V, 816. *At nouitas mundi nec frigora dura ciebat* etc. — *sine semine*, sine cura hominum. *lacte domum referent disenta* Virg. G. I, 22. *non villo scapellae vbera*. Add. vl. 29 et

Postquam, Saturno tenebrosa in Tartara misso;
Sub Ioue mundus erat; subiit *argentea* proles,
115 Auro deterior, fuluo pretiosior aere.
Iuppiter antiqui contraxit tempora veris:
Perque hiemes, aestusque, et inaequales autumnos,
Et breue ver, spatii exegit quatuor annum.

116. *aeterni veris*, quod Heins. placebat, sine dubio a vs.
107 migravit in Codd. quosdam. Nunc aptius *antiqui*.

Tibul. I, 3, 45. *Ire* sic etiam poetarum carminibus celebrata,
II, 456. *Mella stillabant de ilice*, vel quia apes in ilice
ilice, vel quia apes in ilice translata. Caeterum in hac ar-
fauos condebant, vel quia folia gentea aetate nihil Noster a
iliginea mel eliquabant, idque reliquis poetis mutuatus est,
tam copiosum, vt in terram sed suum ingenium securus.
deflueret. vid. Heynius ad 114 *sub Ioue*, ὑπὸ Διός, sub
Virg. Ecl. IV, 30. et Fabri imperio Iouis. *subiit*, successit,
Historia Mannae inter He- secuta est. *Auro deterior* ex
braeos p. 12 — 18. Etiam Hesiod. "Egy. 127. πολλὸ χείρο-
hodie in locis quibusdam Asiae *τερον χρυσία*. *Deterior ac de-*
riuos propemodum mellis in *color aetas* haec *argentea* vr.
siluis reperiunt peregrinantes, Aen. VIII, 326. *Auro et aere*
vt docent Itineraria. *Viridis* pro aurea et aenea. *Pretiosior*,
epitheto genus quercuum hie- innocentior, cum respectu ad
me quoque folia retinens Ovi- metalla. Claudian. 22, 454.
dus indicasse Lenzio videtur. *melioris secla metalli*. *Argentea*
Potius in *flaua* et *viridi* imago, *caudent*, et aureis *rutili anni*
sue lusus inest parum proban- sunt.

113 *Saturnus*, antiquissimus ap. Virg. G. I, 129. *Iupiter*
rex Latini, agrestes et sine le- *mella decussit foliis*, *riuus cur-*
gibus viuentes homines ad me- *rentia vina repressit* etc. *anti-*
liorem victum et cultum tra- *qui*, pristini, praeteriti. Vir-
duxerat. Virgil. Aen. VIII, *gil*. Aen. II, 137. *antiqua pa-*
314 — 329. Idem apud Grae- *tria* de exsule. Noster infra vs.
cos fecerat *Kecios* sub cuius 423. *antiquus alueus*, et sic
imperio aureum seculum fuisse centies. *Vetus patria* dixit
dicebatur. Itaque Latini hos Liv. I, 35 — *inaequales*, mox
duo pro vna persona habue- humidos, mox siccos; calidio-
runt. vid. Heynius Excurs. ad res interdum, rigidiores rur-
d. I. *Cronus* cum reliquis Ti- sus. *incertos* tales menses
tanibus in Tartara detrusus, dixit Virgil. G. I, 45. *Breue*
Apollod. I, 2. Haec est Ti- cum dilectu, quia antea *aeter-*
tanomachia, antiquissimorum *num*. *Exegit*, exigere voluit.

Tum primum siccis aer feruoribus vsus
Canduit: et ventis glacies adstricta pependit.
Tum primum subire domos. Domus antra fuerunt,
Et densi frutices, et vinctae cortice virgae.
Semina tum primum longis Cerealia sulcis
Obruta sunt, pressique iugo gemuere iuuenti.
Tertia post illas successit *aenea* proles,
125 Saenior ingenii, et ad horrida promptior arma;

121. *domos*. In Florent. et priora Hamb. *domus*, quo recepto
versum gatio em effici Heins. putabat. At illa Ouidiana repetitio
talem similitudinem non requirit; sufficit eandem esse vocem.

Exigere autem tempus est, age- etiam hodie Californiae inco-
re, degere, vt centies ap. Cic. lae. Cf. Fabers Archaeologiae
Virg. Plin. et alios. Sed Burm. To. I. p. 9. *Antris* pro aedi-
aliter: exaequauit, vt in tru- bus etiam hodie vtuntur Ara-
tina. Lenzius explicat: Iupitey bes multi. Et in aliis calidio-
antiquum ver extendit in qua- ribus terris testa sibi parant ex-
tuor tempestates. Non bene. ramis arborum. *Correx*, intel-
Non enim *ver*, sed *annum* ligitur cortex interior, liber.
exegisse dr. neque *exigere* ex- *vinctae c. v.* Crates, e quibus
tendere significat. *spatia*, tem- olim sibi pararunt homines
pora. Suauiter annuas vicissi- aedificia. Senec. Ep. 90. *quam-*
tudines describit XV, 201 sqq. *libet virgeam cratem texuerunt*
119 Summum aestum de- manu.

scribit. Sed cogitandum est, 123 *longis* vim pingendi ha-
vixisse poetam sub calidiora bet. *pressi*, onerati. Cf. Virgil.
Italiae coelo. — *Candor* so- G. I, 45. Cic. N. D. II, 63.
lis ita ap. Claudian. I, 219. 125 In hac aetate iusto
et *incandescere* Virg. G. III, breuior est, pendetque ab He-
479. Plin. Pan. 30, 3 Hie- siod. vs. 144 sqq. Erat hoc
mis frigore *adstringuntur* cor- hominum genus *ἐκ μελιῶν δεινόν*
pora, vere autem aduentante *τε καὶ ὀμβρίων*. *bastis* *terribile*
soluuntur. Horat. I. od. 4, 1. *et validum*, amabat Martis
glacies, stiria. *adstricta* *pepen-* opera, habebatque *χάλκῳ τεύ-*
dit venuste pro, *adstricta* est. *χρῶ*, *aenea* arma, cum nigrum
Etiam III Trist. 10, 21. *pen-* ferrum nondum inuentum
dens glacies. Sed multo ve- esset. Cf. Arat. Phaen. 130.
nustius Virgil. G. III, 366. Ergo et nunc *saenior* est sero-
stiriaque impexis induruis hor- cior, audacior in bello. *horri-*
rida barbis.

121 *subire domos*, cum an- morum, proeliorum, bellorum,
tea in agris et siluis habitaf- castrorum. Arat. *κακοῦρον μά-*
sent (A. A. II, 473), vt *χαίται*. Lenzius vero *horrida*

Nec scelerata tamen. De duro est vltima *ferro*.
 Protinus irrumpit venae peioris in aeuum
 Omne nefas: fugere pudor, verumque, fidesque:
 130 In quorum subiere locum fraudesque, dolique,
 Insidiaeque, et vis, et amor sceleratus habendi.
 Vela dabant ventis, nec adhuc bene nouerat illos
 Nauita: quaeque diu steterant in montibus altis,

131. Langerm. Inuidiaeque.

interpretatur horrentia, hastas Tacit. An. III, 26. *pro mo-*
erectas. Senec. Octav. 408 *destia ac pudore ambitio et vis*
de hac aetate, tertium sceleris incedebat. Vero, et fide con-
genus Nouas ad artes exstitit; tinetur societas humana. *Amor*
sanctum tamen. facuor, fero- *habendi,* πλεονεξία. Aurel. Vict.
 cior, audacior in bello. Hesiod. Caes. III. *studium habendi.*
 Ecy. 145. *arma inuenit hoc* Phaedr. III. prolog. 21. *cura*
genus hominum. Arat Phaen. *habendi,* vbi vid. Burm. In
 130. In armorum auctorem *his habere* est possidere. Co-
 grauissime inaebitur Tibull. I, piose haec Noster persequitur
 10. *horrida, faeua.* Fast. I, 195 seqq.

127 Cf. cum omni h. l. Ca- 132 Querelas acerbas de in-
 tull. Epithal. Pelei et Thet. venta navigatione habes etiam
Durities etsi prima ferri virtus, apud Horat. I. Od. 3, 9—24.
 nunc tamen inuidiose dr. cum Propert. I, 17, 13 sqq. Plin.
 respectu ad hominis *duritiem.* H. N. 19. prooem. Senecam
 Horat. Epod. 16, 65. *Iupiter* Med. vl. 301 sqq. qui et Ho-
ferro durauit secula. in aeuum, rat. et Nostrium respexit. *noue-*
genus hominum, cuius vena, rat illos, scil. rabiem Noti de-
 sensus et studia, deterior erat. certantis horriferis aquilonibus,
Vena non, interprete Lenzio, vt loquitur Horat. *quaeque*
ad corpore humano ad terram, dicta sunt. Quae diu in mon-
 sed ad animum a metallis tibus, iisque altissimis steterat
 translata est, quibus et ipsis arbor, resecta est, ex eaque
venae tribuuntur. Heinl. ad *carina,* naus, facta. Gro-
 Silium III, 283. *Pudor,* mo- nouianam coniect. *alni* repu-
 deratio in omnibus cupidita- diauerim: partim quia alni
 tibus iusti et aequi causa, vir- non tam montibus gaudent,
 tus princeps. *Verum* aut *ve-* quam palustribus locis et ripis
ritas cum de moribus et vita (Plin. H. N. XVI, 18), partim
 hominum sermo est, non in quia *alnis* non minus quam *diu*
 verbis cernitur, sed in factis, inseruit insaniae mortalium de-
 Etiam Cic. Quint. 26. *veri-* clarandae. Neque Noster re-
 tatem et pudorem coniungit. spexisse videtur Virgil. G. I,

Fluctibus ignotis insultauere carinae.
 Communemque prius, ceu lumina Solis et auras,
 Cautus humum longo signauit limite mensor.
 Nec tantum segetes alimentaue debita diues
 Poscebatur humus; sed itum est in viscera terrae:

135

134. *ignotis.* Optimus medic. *ignaris,* quo voc. Tacitum saepe vii pro *ignotus* monet Heinl. Sed Taciti idiotismi non ad Ouidium transferendi. Tum Gronov. et alii plures *exsultauere.* Aequè bene, Vid. not. 135. Vulgo *aurae,* scil. *sunt.* 138. Nea-

136. *insultauere* contemtim, natas sibi frugès non include-
 insultauere tamquam aequori rent, sed pauperes ad commu-
 victo; ex inepta scilicet Vete- nionem proprii admitterent:
 rum opinione, quasi insolent- *cei lumina* etc. cf. VI, 350.
 tia sit nauigare. Xerxes *aquis* Τὸν ἄλιον τὸν κοινὸν et τὸν ἀέρα τὸν
insultans est apud Lucret. III, κοινὸν dixit Menander p. 184.
 1045. Horat. I Od. 3, 24. Im- 260. *cautus* et auget auaritiam
pie non tangenda rates transi- hominum, et diligentiam men-
liunt vada. Tibul. I, 3, 37. foris declarat, *longo limite,* vt
Nondum caeruleas pinus contem- paullo ante, *longis sulcis.*
serat vadas. Claudian. R. P. *signare limite,* diuidere agros,
 praef. II. *nauta vagus exsultat* limite, signi loco, inter eos
pelago. Sine insolentiae no- relictò. Praeuiuit Virg. d. I.
 tione, pro insilire, *insultare* nec *signare quidem aut partiri*
 legitur ap. Tacit. An. II, 8. *limite campum fas erat.* Varia-
 Barauti dum *insultant aquis,* ar- vit hoc Senec. Hipp. 526.
temque natandi ostentant. Sed 137 *diues humus,* εὐδαίμων ἡ γῆ.
 quanta commoda redundauere. *debita* non sunt, vt Len-
 rint ad genus humanum e na- zius vult, ad vitam sustentan-
 uigatione inuenta et exculta, dam necessaria, sed elegan-
 satis notum est. Et tantum tiore sensu, quae terra, cui
 abest, vt Deus Oceano inter- semina, tamquam depositum,
 iecto gentium consuetudinem creduntur, hominibus debet.
 impedire voluerit, vt vel re- — *ire in viscera, penetrare in*
 motissimas terras eo arctius *viscera terrae, viscera eius ex-*
 coniunxerit. trahere etiam ap. Plin. H. N.

135 Cf. Amorr. III, 8, 35 33, 1 f. I. II, 63. vbi gra-
 — 44. Iustin. 43, 1, 3. Om- ves de hac re querelas habes.
 nia communia et indiuisa om- Senec. Octav. vl. 416. Sed in
 nibus fuerunt, veluti vnum parentis viscera intravit suae
 cunctis patrimonium esset. Cf. Deterior aetas; eruit ferrum
 Virgil. G. I, 126. Explicat Graue, aurumque. Stygiis um-
 bris, osco, in quo umbrae f. liberales fuisse homines vt manes ad stygiam paludem ver-

Quasque recondiderat, Stygiisque admouerat vmbriis,
 140 Effodiuntur opes, irritamenta malorum.
 Iamque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum
 Proderant; prodit bellum, quod pugnat utroque;
 Sanguineaque manu crepitantia concutit arma.
 Viuitur ex rapto: non hospes ab hospite tutus,

polit. per viscera, quod respuendum, quia profunditas magis, quam latitudo metallifodinarum, hic tangitur. Add. not.

fantur. Hanc veteres in media 1, 12. bellum pugnat poetice terra ponebant; intelligit ergo pro, belligerantes pugnant. Solebant autem Veteres praelium initari concutere arma, h. e. hastis aut pilis scuta pulsare, ut tali strepitu terrentur hostes. Hinc frequenter crepitus armorum in descriptionibus pugnarum. vid. Spanhem. ad Callim. h. Del. vl. 136. et Arnaldus in Specim. Animadv. p. 74.
 144 Grauem hanc vitiolentis humanae deplorationem Seneca laudat de Ira II, 8, de Benef. V, 15. N. Q. p. 911. Locus adumbratus ex Hesiod. vl. 182 sqq. Οὐδὲ πάτερ παίδεσσαν ὁμοίως, ἅδ' ἐτι παῖδες, Οὐδὲ ζείνοιο ζευδοκά, καὶ ἐταῖρος ἐταῖρος. Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεταί. Nostrium expressit Senec. Hipp. vl. 553 seqq. sed non satis feliciter. ex rapto. Alibi ex omittitur in hac formula. Gratia, concordia. Imminet graue verb. cupido instat. Lurida aconita, atra, tristia venena. De aconito, herba venenata, vid. infra VII, 415. luridus proprie de pallorcadaveris, sacram enim famem iniicit mortalibus. quod pugnat utroque, nummis aureis et ferreis armis. Aliter tamen sensit Pyrrhus. vid. Cic. Offic.

Non socer a genero: fratrum quoque gratia rara est. 145
 Imminet exitio vir coniugis, illa mariti:
 Lurida terribiles miscent aconita nouercae:
 Filius ante diem patrios inquit in annos.
 Victa iacet Pietas, et Virgo caede madentes,
 Ultima coelestum, terras Astraea reliquit. 150
 Neue foret terris securior arduus aether;
 Adfectasse ferunt regnum coeleste Gigantas:
 Altaque congestos struxisse ad sidera montes.
 Tum pater omnipotens misso perfregit Olympum

148. Valde hic variant Mss. Multi, incurrit in annos aut occurrit. Berneg. concurrat. Vnus, desiderat. Menardi, incurrit bonores. Genes. irrupit. Heinss. coni. patrios male digerit annos. Apparet, in Cod. antiquissimo, unde multi alii descripti, veram lectionem euauisse. Eam deinde librarius quisque suo modo suppluit.

buit Virgil. G. II, 128. s. vbi pfit, irrupit in annos. Cic. saeuae nouercae miscent herbas, Lig. 5. irrumperet in fletum, et non innoxia verba. Clau-
 eum interpellare, abrumperet. dian. 15, 173. adhuc ignota Tacit. An. IV, 67. irrumperet nouercis gramina. Adeo male quietem eodem sensu. Tum olim audiebant nouercae! ante diem, scil. fato destinatum,
 148 Inquirat etc. quaerit a vt A. A. III, 739. Virg. Mathematicis, s. Chaldaeis, Aen. IV, 696. Pietas, amor astrologis, qui ex natalibus consanguineorum mutuus. victa futura praedicebant, (Gellius iacet grauior dictum, expulsa N. A. I, 9.) annum, quo pater est. Metaphora petita ab hostimoriturus sit. ante diem inquirat, bus aut gladiatoribus victis. praescire cupit. Silius III, 13. Virgo Astraea, Iustitia, quae casus scire futuros ante diem. etiam simpliciter Virgo, et a Leuzio haec impietas, in hac Caesare Germ. iustissima virgo quidem notatione, non satis dicitur. Relicta terra, Iouis magna videtur; itaque his ver-
 in coelo resedit. ultima coelebis subiicit h. sensum: ipse stum, erat enim etiam hoc in fit auctor mortis praematurae aurei seculi bonis, ut Dii praepatri. Id vero verba significantes homines viscerent. Fast. care non possunt. Tacit. An. I, 247.
 III, 22. Quaesitum per Chaldaeos in domum Caesaris, vbi Liplus et suis et Tertul. ver-
 bis monet, quam capitale id glexit. Quae Homer. Od. 2. sit. Varietas tamen lectionis 304 — 19. Apollon. I, 484. materiam emendandi largam Virg. G. I, 280 — 83. col. Aen. suppediat. Forte Ouid. scri- VI, 580. Apollod. I, 7, 4.

155 Fulmine, et excussit subiecto Pelion Ossae.
Obruta mole sua cum corpora dira iacerent;

155. Ante Heinf. edeb. *subiectum Pelion Ossae*, quod insulsum. Nec melior altera Heinf. coniecit. *subiectam Pelio Ossam*. Vnus Ambros. pro diuersa lect. *subiecto Pelio Ossam*, quod inuexit Heinf. ut adeo Ouid. eundem, quem Virgil. G. I, 280. montium ordinem secutus sit. Sed quoniam non modo ap. Homer. atque Propert. II, 1, 19. sed etiam apud Nostrum Amor. II, 1, 13. montes illi sic collocantur, ut maximo Olympo minor Ossa, et huic minimus Pelion impositus sit; propterea nos non dubitauimus amplecti lect. multorum Mss. ex vetustioribus, quam etiam Barlh. ad Statii Theb. X, 846. probat, et a qua tantum in syn-taxi aberrant secund. Palat. et vnus Berlm. qui habent *subiecto Pelion Ossa*.

Orum et Ephialtem, Aloï filios, Ossa terrae motu reuulsus oristatura corporis prodigiosa, parasse, et, nisi ab Apolline sagittis confixi essent, perfecturos fuisse scribunt, ea Noster hic atque Fast. V, 35 a *Gigantibus* solentes tam in Deum, quam in homines; quorum ferocitas, *Terribiles Terrigenas*, am prisca aetas, sub sensus quos Terra, indignans Ioui ob Titanas in Tartarum coniectos, ex Tartaro peperit, et quorum nomina Schol. Hesiod. ad Th. 185. Hygin. praef. p. 3. habent, potius in Macedonia saxa atque accensas arbores in coelum iaculatos esse, atque a Coelicolis, Hercule in societatem adscito, interfectos, alii tradunt, ut Eurip. Ion. 206—18. Apollod. I, 6. Itaque Ouid. duos diuersos mythos confudit; in quo forte auctores habuit aut Pherecydem et Aculilaum, qui illa attigerant, aut priscos poetas, qui Gigantomachias scripserant. Horat. III od. 4, 49—

63 mythos illos distinguir. enim immania monstra, qui In Claudiani Gigantomachia Gigantes et hos et alios montes iaculantur. Vix dubium autem est, quin Olympus ab

Erant 156 corpora dira. Erant enim immania monstra, qui mater staturam ingentem, centenas manus, quinquagena capita, et pro cruribus angues dederat. Fast. V, 35. De for-

Perfusam multo natorum sanguine Terram
Incaluisse ferunt, calidumque animasse cruorem:
Et, ne nulla suae stirpis monumenta manerent,
In faciem vertisse hominum. Sed et illa propago
Contemtrix Superum, saeuaeque audissima caedis,
Et violenta fuit: scires e sanguine natos.

157. Heinf. ex vno Leid. arridet *merito sanguine*. Immo in multo causa *incalescendi*; et *multus* esse debebat immanium Gigantum cruor. Pro *Terram* vnus Heinf. *matrem*, quod praefert Burm. ut sic indicetur, Terrae filios fuisse Gigantas. Immo *Terram natorum* eorum originem declarat certam; *matrem* contra eam dubiam relinquit. Sed idem bene fecit, quod vs. seq. pro *immaduisse* ex vno Medic. et Ed. Aldi dedit *incaluisse*, quia Ouid. amat tales repetitiones, et quia in calore illo vis gignendi. 159. Thuan. et vnus Vossian. *ferae stirpis*, quod Heinf. anplexus est.

ma illa symbolica vid. Heyne ipsi Ioui, terras visenti, non in Antiquarischen Aufsaetzen modo carnes humanas appo- To. II p. 58. *mole sua*, mon- fuerat, sed etiam insidias stru- tibus a se exstructis. Senec. xerat; quam ob impietatem Thyest. vl. 1084. hi tres mon- in lupum conuersus est. Cf. tes vocantur *tergemma moles*. Hygin fab. 176. et Apollo-

157 Haec fabulae pars ad- dor. Biblioth. III, 8. quo fista propter hominum crude- vtroque loco filii Lycaonis, litatem. Crudeles *sanguine* quod hic traditur periculum, *nari* dicebantur. Tibul. I, 2, in Ioue facere conantur, quam 39. *animare*, in animans ver- ob causam ipsi fulmine ne- tere. IV, 618. XIV, 566. Pro cantur; pater autem secun- *ferae* reuocaui *suae*, in quo dum Hygin. in lupum conuer- indulgentia materna inest et titur, secundum Apollod. au- caussa mutationis. Neque, si tem vna cum filiis conerema- *ferae* praecessisset, subiici po- tur. Cum Apollod. consentit tuisset, *sed et illa* etc. in fa- Schol. Lycophr. ad vl. 481. *ciem hominum*, in homines, Pausan. Arcad. p. 600. tra- aut in formam hominum, quam dit, Lycaonem, Pelasgi filium, Gigantes non habuerant. *scires* Cecropi aequalem, Ioui sacra e *f. natos*. VI, 22. *scires a Pal-* Lycaea instituisse, in iisque *lade doctam*. Fast. II, 419. infantem sacrificasse, eamque *Marte factos scires*. Vid. Dra- ob causam in lupum conuer- kenb. ad Sil. V, 279. sum esse. Id quod paullo

FAB. IV, 163—243. *Lycaon*. propius ad historicam verita- tem accedit. Etenim etiam sanguine orta proles fuerit, marmor Arundel. I, 31. me- commode probatur exemplo morat, Lycaonem, Pandioni, Lycaonis, regis Arcadiae, qui Cecropis filio, aequalem, insti-

Lycaon.
 165 Quae pater ut summa vidit Saturnius arce,
 Ingenuit: et, facto nondum vulgata recenti,
 Foeda Lycaoniae referens conuiuia mensae,
 Ingentes animo et dignas Ioue concipit iras;
 Consiliumque vocat. Tenuit mora nulla vocatos.
 Est via sublimis, coelo manifesta sereno,

166. Palatini et alii nonnulli, *Ingentes animos, dignas etc.* Placet Dan. Heins. et Burm. quia *animi* saepe de ira dicitur, et cum ira coniungitur. Melior est vulgata; verbo enim *concipere* fura semper additur *animo* aut *mente*. Vid. 777. II, 77. 640. X, 352. XV, 6. Ita et ap. Virg. et alios.

fuisse Ioui sacra, *Λυκαίων* di- Iouis fuit II, 306. quae et
 sta, in quibus homines Deo ipsa *arx* vr. vl. 673. unde
 offerrentur. Atque haec despicit terras. Virg. Aen. I,
 sacra diu mansisse inter Arca 223. Apud Homer. Iupiter
 das, ex antiquo quodam au- *ἐν ἀριστάτῃ κορυφῇ* Olympi ha-
 store refert Plin. H. N. VIII, bitat. — *Foedus victus* de car-
 32. Regem iustum fuisse eum ne humana etiam ap. Horat.
 Suid. in *Λυκαίων* narrat; atque A. P. 392. *Θοίνῃ ἀργίῃσιν* *Θηρῶν*
 etiam ex Pausan. apparet, vocat Eurip. Hec. 1071. Ut
 multa eum inter Arcadas ad hic *conuiuia Lycaoniae mensae*,
 vitae cultum inuenisse. Fabu- sic apud Lucan. ex imitatione
 lam de mutatione in lupum Nostri *conuiuia Ganymedae*
 facile nominis erymon parere *mensae*, et apud Nostrium XV.
 potuit. De *λυκανθρωπίᾳ* vni- *Thyesteae mensae*, non minus
 uerse Herodot. IV, 105. Plin. illa foeda, quam Lycaonia.
 d. I. disputant. Fabulam in *referens*. quibus? Deos postea
 se tenuem Ouidius tractatione conuocat. Num poeta dedit
 reddidit memorabilem, in ea- *reprensus*, sibi in memoriam
 que exornanda multum ingenii renocans? Plin. III Ep. 5, 16.
 ostendit. Poeta non ipse nar- Rode omisit in versione. *facto*
 rat, quid Lycaon commiserit, *recenti*, ut alibi *re recenti*. —
 sed Iouem Diis conuocatis *concipi animo* dicuntur, quae
 narrantem inducit: quae in- oriuntur in animo, ut ira, furor.
 ventio multa ornamenta pe- 167 Cum res grauis agenda
 perit. Sic enim confessus esset, Iupiter Deos conuocare
 Deorum, Iouisque maiestas (*ἀγορῇ δὲ καλεσθαι*) solebat, (Ho-
 mer. II, 8. I. 9. 2. v. 4 sqq. describi, atque oratio commota
 intexi poterat.

163 Coelum vr. *arx mundi*, in primis duodecim magnos,
arx coeli, arces igneae. Vid. qui erant Consiliarii Iouis, et
 Brouckh. ad Propert. III, 3, *Consentes* dicebantur. Senec.
 53. In *summa arce* domus Nat. Quaest. II, 41. Arnob. c.

Lactea nomen habet; candore notabilis ipso.
 Hac iter est Superis ad magni tecta Tonantis,
 Regalemque domum. Dextra laeuâque Deorum
 Atria nobilium valuis celebrantur apertis.
 Plebs habitant diuersa locis. A fronte potentes
 Coelicolae, clarique suos posuere penates.
 Hic locus est, quem, si verbis audacia detur,

170. Quidam tecta Tyranni. Sed v. Burm.

Gent. III. p. 123 Nunc autem a Nostro in Ib. 81. referun-
 etiam reliqui Dii, audiendi tur Fauni, Satyri, Nymphae,
 causa, confluunt. Itaque non Semidei; sed hi mox vl. 192
 facile discernere licet, vtrum f. ab ea distinguuntur, habi-
consilium an *concilium* legen- tant enim in terris. Inter
 dum sit; nam *consilium* est ciues Romanos nonnulli erant
 confessus deliberantium, *con-* *potentes*, valentes gratia et
cilium audientium. vid. Ernesti auctoritate, atque *clari* vel
 Clav. Cic. v. *consilium*, et Burm. natalibus vel rebus gestis. Vid.
 ad h. l. *Vocare consilium* aut Corte ad Sallust. Cat. 38, 1.
concil. phrasis solemnis. Sed hi Dii *potentes* differuntne

169 De circulo illo candi- a nobilibus, eorumque *penates*
 do in coelo, quem *γαλαξίας* ab illorum atriis? Ea opinio
 vocarunt Graeci, *lacteam* Latini, fuit Rodii, qui Ionem et Iono-
 mira finxerunt Veteres, ope nem hic intelligi monuit.
 tuborum opticonum destituti. Sed non ita est. Antea *dex-*
 vid. Macrobi. in Somn. Scip. *tram laeuamque* tantum com-
 I, 12. 15. Manil. Astron. I, 748. memorauerat poeta; iam loca

170 Sequitur topographia accuratius definit: *Plebs habi-*
 coeli. *magnus Tonans* etiam *tant diuersa locis*, diuersis locis
 II, 466. Alibi *altitonans*. (vl. 40.), sed *nobiles* f. *poten-*
dextra laeuamque refer, non ad *tes a fronte*, scil. regalis do-
 regalem domum, sed ad *mus*. Adeo insueuerat, *pena-*
 lacteam. Pro, nobiles habitant, *tes* de domo dicere, ut poeta
 notione speciali et accommo- nunc etiam ad Deorum ipso-
 date ad mores Rom. dixit *atria* *forum* domos transtulerit. cf.
celebrantur etc. is enim honor vl. 775. *ponere* domos, conde-
 Romae nobilibus haberi sole- re, Graec. *διοβασιλειας*.

175 Adulario in Augustum, cuius domus in monte Pala-
 tino *Palatium* dicta est. Con- nobiles et plebei, sic etiam
 structa autem erat ex pluri- structa autem erat ex pluri-
 in coelo. Non autem debe- bus aedificiis minoribus in-
 bat verti *der Poebel*. Ad *plebem* vnus maximi speciem. Et sic

Haud timeam magni dixisse Palatia coeli.
 Ergo vbi marmoreo Superi sedere recessu,
 Celsior ipse loco, sceproque innixus eburno,
 Terrificam capitis concussit terque quaterque
 180 Caesariem, cum quâ terram, mare, sidera, mouit.
 Talibus inde modis ora indignantia soluit.

176. Quatuor, *haud dubitem*. 177. Iunian. *theatro*. Monent
 Heiusf. et Burm. et alibi talia loca *theatris* comparari, quia Graeci
 in theatris conuentus habuerint.

comparari cum eo poterat 529 f. Ἀμβροσία δ' αἶσα χαῖται
 coelestis illa sedes. Non dixit ἐπερρώσαστο ἀνάκτορος κρατὸς ἀπ'
haud dubitem, vt Mss. quidam ἀθανάτοιο μέγα δ' ἐλλείξεν Ὀλυμ-
 pον. Ibi Olympum tantum
 habent, sed reuerentius *time-*
am. Audaciam suam excusat, mouet, quia nil nisi annuit
 non, vt Lenzius putabat, capite: sed hic grauitur in-
 vt deteriore Iouis domum dignans ita caput concutit, vt
 palatio Augusti declararet *terra, mare, sidera* tremant:
 (sordida enim fuisset illa adu-
 latio); sed quia summi Dei
 domum, quem omni h. l. in
 cellus atque horrida contre-
 maxima maiestate collocat, *muerunt aequora, concussitque*
 cum humana et terrena com-
 micantia sidera mundus. Haec
 parat. Eadem comparatio et
 III Trist. 1, 35—38. Iam ap.
 Homer. Od. 8, 74. Telemachus
 cum Iouis Olympici aula com-
 ponit Menelai regiam.

177. Ergo post digressionem
 renocat lectorem ad senten-
 tiam abruptam, h. l. ad vs.
 166. Recessus et secessus dicun-
 tur intima aedium conclauia,
 in quibus negotia arcana tra-
 ctari solebant. vid. Schwarz.
 ad Plin. Paneg. 83, 1. Sic et
 VII, 670. XIV, 261 vbi Circe
 pulchro sedet recessu Sublimis
 folio. Reges olim vel dextra
 tenebant sceptrum erectum,
 vel ei innitebantur. Terrificam
 — mouit expressum est ex
 nobilissimo loco Hom. Il. α. mul-
 tum confert.

Non ego pro mundi regno magis anxius illa
 Tempestate fui, quâ centum quisque parabant
 Iniicere anguipedum captiuo brachia coelo.
 Nam, quamquam ferus hostis erat, tamen illud ab vno 185
 Corpore, et ex vnâ pendebat origine bellum.
 Nunc mihi, quâ totum Nereus circumtonat orbem,
 Perdendum mortale genus. Per flumina iuro

187. Plurimi *circumsonat*; quod et ipsum de mari dr. Leid. Pa-
 lat. Bersm. *oceanus circumfluit* ex glossa.

182 Quae sequitur oratio, *hostis, ἔγχεος* vocantur gi-
 et iram spirat, et grauitati gantes. *feri gigantes* Senec.
 Iouis conuenit. Maieitati Iouis Oedip. 90. *ab vno corpore*.
 conueniunt illa, quae de re-
 erat vna cohors, quae con-
 gno mundi, de puniendis iunctis viribus Superis bellum
 sceleribus, de nouis incolis inferebat.
 terrae dandis, de imperio 187 *qua — orbem*, quam la-
 suo in Deos loquitur. Indigni-
 tatem rei commode per com-
 late terra patet. cf. Heroidd.
 parationem cum Gigantum IX, 14. Fast. V, 85. *Nereus*,
 conatu (quem lector modo co-
 gnouit) ostendit; erat enim
 et hoc crimen laesae maiesta-
 tis diuinae. Vt autem ille co-
 natus iustam ministraret men-
 suram, grauissimis eum verbis
 describit. *Anxium* illum ani-
 mum commemorat etiam Hor.
 III Od. 4, 49. turma Gigan-
 tum magnum terrorem intule-
 rat, *fidens brachiis*. Itaque et
 hic formula *brachia iniicere*
 cum delectu adhibita. *angui-*
pedes, δρακοντόποδες. Trist. IV,
 7, 17. *Serpentipedes*. — *captiuo*,
 quod capere conabantur. IX,
 133. *rapta*, quam Nessus ra-
 lest. *immedicabile* etc. Talis sen-
 tentia vim argumenti habet.
 Troia. Claudian. 28, 243. *ca-*
 priua pignora, liberi inclusi et
 morbidum. XV, 93. *vulnera*
 mandere, carnes bestiarum vul-
 tem. Incipit *magis anxius*;
 neratarum. *ensis*, ferrum me-
 sequi debebat, *quam nunc*;
 dicorum. Graue hoc voc. *ira*
 sed hoc iratus omisit. *Forus*
 suppeditauit. Etiam Rutil. Itin.

Infera, sub terras Stygio labentia luo,
 190 Cuncta prius tentata: sed immedicabile vulnus
 Ense recidendum, ne pars sincera trahatur.
 Sunt mihi Semidei, sunt rustica numina, Nymphae,
 Faunisque, Satyrique, et monticolae Siluani:
 Quos quoniam coeli nondum dignamur honore,
 195 Quas dedimus, certe terras habitare sinamus.
 An satis, o Superi, tutos fore creditis illos,
 Cum mihi, qui fulmen, qui vos habeoque, regoque,
 Struxerit insidias, notus feritate Lycaon?
 Confremuere omnes, studiisque ardentibus ausum

189. Leid. et Gronov. *sub terris*. Argent. et alter Leid. *sub terra*.
 190. *tentata*, pro *tentanda*, ex vno suorum renouavit Heinss. atque ita et Barth. voluerat. Mox Burm. placebat ex Vatic. Excerpt. *immedicabile membrum*, quia sic Cic. VII, Philip. 5. et quia *vulnus* h. l. durum. Vid. not. 197. Sine causa Heinss. malebat, cui *fulmen*.

I, 311 dixit, notante Burm. omnino Heyne in libro *Antiense recidere malum. sincera*, quarische Auffaetze To. II p. integra, vt XII, 99. Contra 53 seq. et in Excurs. V ad Virg. G. IV, 284. *cruror insu-* Aen. VIII p. 125. *Siluanus* *cerus*, corruptus putredine. alibi non nisi vnus, etiam XIV, 637 in simili catalogo. *habitare*, et reliqua numina in terris; nempe tuto.
 humanum enim genus omne 197 Se describit Deum sum-
 perdendum erat. *trahatur a* mum. *Fulmen*, inligne summi
 vitata parte, inficiatur. II, 826. imperii. *habere*, vt graec.

192 *Semidei*, *ἡμιθεοί*, dicuntur etiam *heroes*, et erant infima dignitate, inferiores etiam ad Deos potest.

numinibus rusticis. vid. Cuperus Observ. III, 16. De Nymphis per terram habitantibus vid. Heliod. Theog. 129. 364. *Satyri* inuentum Graecorum; *Fauni* in Italia originem habent, postquam *Faunus*, Pici filius, quartus Italiae rex, ob merita in rem rusticam inter Deos relatus erat. Illis tribuebantur pedes caprini, his non. Saepe vero haec numinum genera confunduntur. Vid. 199 Hic commode abrum-
 pit orationem Iouis, et sensus reliquorum Deorum interponit. Etenim haec interpellatio et maiestati Iouis et indignitati sceleris admissi augendae inferuit. Vix audiunt Dii insidias Ioui structas, cum omnes commouentur. *Confremere* de
 studiis, vel appetimus. *deposcunt*,

Talia deposcunt. Sic, cum manus impia faeuit
 Sanguine Caesareo Romanum exstinguere nomen,
 Attonitum tantae subito terrore ruinae
 Humanum genus est; totusque perhorruit orbis.
 Nec tibi grata minus pietas, Auguste, tuorum,
 Quam fuit illa Ioui. Qui postquam voce manuque
 205 Murmura compressit; tenuere silentia cuncti.
 Substitit vt clamor, pressus grauitate regentis;
 Iuppiter hoc iterum sermone silentia rumpit:

201. Barth. Adv. 58, 10 mallet. *exstinguere nomen*. Temere. Aequae infelicitate Burm. conit. *lumen*, propter *extinguere*. 202. *tantae subito* Burm. ex MS. dicit pro *tanta subitae*, quod plane eodem redit. 206. *Murmura compr.* Longius aberrat vnus Regius, in quo *Incepit subito*, et Regius alter cum Argentor. *terrui adstantes*. In Voll. alius post hunc vs. inferius, *Signa dedit subito, tenuere silentia cuncti*.

scil. ad supplicium; quo sensu proprie *deposcere*. Drakenb. ad Sil. III, 202.

200 *Manus impia*, sexaginta illi, qui C. Cassio, M. et D. Brutis principibus conspirauerant contra vitam Caesaris. Sueton. Caes. 80. Sollemne erat Romanis, Caesarem cum Ioue atque imperium Rom. cum regno Deorum comparare. XV, 858 — 60. Fast. II, 136. Horat. I od. 12, 49 — 60. III od. 5, 1 — 5. Hinc et haec comparatio fluxit, in qua verba bene delecta. *impia*. Virg. G. I, 468 ob idem facinus *impia secula*. — *faeuit* *conspirationem* contra vitam *exstinguere*, ardet faeuia exstinguendi. Horat. I Od. 15, putarunt.

27. *furit te reperire. nomen* 205 — 7 Inest in his verbis *Roman.* imperium Rom. vt aliquid tautologiae; et varie saepe. Auger autem poeta olim lecta sunt. Vid. Varr. rem in adulationem Augusti, lect. *pressus*, compressus. Inquasi Caesare interfecto metuerdum auctor post compositum tuendum fuerit, ne totum imperium Rom. eneteretur. *Inc* *incaluisse*, *calidumque*.

- Ille quidem poenas (curam hanc dimittite) soluit,
 210 Quod tamen admissum, quae sit vindicta, docebo.
 Contigerat nostras infamia temporis aures:
 Quam cupiens falsam, summo delabor Olympo,
 Et Deus humana lustris sub imagine terras.
 Longa mora est, quantum noxae sit ubique repertum,
 215 Enumerare: minor fuit ipsa infamia vero.
 Maenala transieram, latebris horrenda ferarum,
 Et cum Cylleno gelidi pineta Lycei.
 Arcados hinc sedes, et inhospita tecta tyranni
 Ingreder, traherent cum sera crepuscula noctem.
 220 Signa dedi venisse Deum; vulgusque precari

210. Heins. malit, *Cui tamen admissio*. Male. Duo Iupiter docere vult, quale admissum et qualis poena. Spemenda igitur et Gronov. coni. *Quo tamen admissio*. 215. Heins. putabat praestare ipso. Burm. improbat. 217. Heins. vel inuitis libris omnibus scribendum censet *Cyllene*, quia est Graec. Κελλήνη. Bene.

209--13 *Dimittimus* ea, Dian. 89. Neque tamen illud quae eiecimus ex animo, quod latebris hor. fer. nunc ad rem rum obliuiscimur. *tempus*, pertinerebat. *Lyceus*, pinifer versitas hominum huius temporis. Ap. Apollod. filiorum in Arcadia arbor. *gelidus* fre-Lycaonis impietas mouet Iouem, ut in terram delabatur. *tim* ob altitudinem, partim Sed Noster, qui Deucalionis ob arborum umbram.

diluuium cum hoc mytho coniungere voluit, latiore impetum prolepsi dictum, ut innumeram pietatem commemoraret. *de-* alia in hoc carmine. *Arcadia* labi sollemne de descensu Deorum in terras. *lustrare*, obire circumspiciendi causa. XII, 527. Hygin. fab. 176. Idem, quo *sub imagine*, adsumpta forma. loco pater poena adfectus, Tra-II, 804. Mercenarii formam pezuntum oppidum condidit. Apollod. memorat.

Hygin. d. l. et f. 275. *sedes* 216 Montium horum nomina commemorare voluit, quia vel i. q. *recta*, vel vicus; vicatim enim habitabant Arcades. Illi in Arcadia celeberrimi. *inhospita*, hospites enim noctu *Maenalus* pinibus abundabat, trucidare conatur, quod sum-et plenus erat lyncum, vrsorum, aprorum, aliarumque ferarum. Virg. Ecl. X, 14. 15. ubi hospites benigne tractant. Spanhem. ad Callim. h. tur. Infra III, 637. Alias

Coeperat. Irridet primo pia vota Lycaon.
 Mox ait, Experiar, Deus hic, discrimine aperto,
 An sit mortalis: nec erit dubitabile verum.
 Nocte grauem somno nec opinâ perdere morte
 Me parat. Haec illi placet experientia veri.
 Nec contentus eo, missi de gente Molossa
 Obsidis vnus iugulum mucrone resoluit:
 Atque ita semineces partim feruentibus artus
 Mollit aquis, partim subiecto torruit igni.
 Quos simul imposuit mensis; ego vindice flammâ
 In domino dignos euerti tecta Penates.
 Territus ille fugit; naclisque silentia ruris

224. *perdere*. Heins. mallet *prodere*. Illud est grauius et h. l. accommodatius. 225. Pro *veri* Medic. *verum*, quod placet Heins. qui non sensit, voluisse Nostrum inuidiose repetere ipsa Lycaonis verba. Ille autem dixerat *Experiar*, nec *verum* erit dub. Idem v. seq. pro *missi* malit *Amyci* aut *Nisi*, quia in Palat. *amici*, in aliis quibusdam *Missi*. 231. Sic iam Ciofan. ex vno suo edidit. Ita et Mureti Excerpta, approbantibus Barth. Adv. 31, 3. Gronov. Obs. III, 19. Sed librarios praepos. in decepit, ut darent *dominum*, hinc etiam *dignosque*.

inhospita loca, ubi nemo habitabat, neque adeo cuiquam homini filio, nominatos esse; quis spiritum praebetur. Virg. Aen. credat, quod iam Burm. mo-IV, 41. Horat. I. od. 26, 6. nuit, illa aetate tam longin-traherent cum sera etc. cum qua bella esse gesta? Apollo-dor. narrat, fuisse *εὐκαὶ τῶν ἐπι-χρυσῶν παίδων*, cuius carnes Ioui apposuerit tyrannus; alii rursus suauiter, eleganter verbo *trahere* Nyctimum nominant, ipsius Lycaonis filium, aut Arcada ne-

221 *vota*, preces. *dubitabile*, potem. vid. Munker. ad Hy-dubium; vox, ut videtur, ab gin. fab. 176. *Atque ita*, quo ipso Ouidio signata, ut aliae facta, postea, ut 377. III, 22 multae. Occurrit et XIII, 21. et passim. *semineces*, palpitantes adhuc. *Tremencia frustra* oppressum, *βασανιστὸς εἰς ὕπνον*. dixit Virg. Aen. I, 212. Car-

226 *Molossi* in Epiro, apud nibus aqua mollitis s. elixis post quos Dodonaei Iouis templum. heroicum demum tempus ho-Plin. H.N. IV, 1. Haec de obside mines vefci coeperunt, cum an-Molossio Ouidius, ut videtur, tea *rostitis* duntaxat vterentur.

de suo addidit, sed contra si- 231 Ordo verborum est hic: dem. Nam, ut mittam, illos *Euerit recta in penates dignos*

- Exululat, frustra loqui conatur: ab ipso
Colligit os rabiem, solitaeque cupidine caedis
235 Vertitur in pecudes: et nunc quoque sanguine gaudet.
In villos abeunt vestes, in crura lacerti;
Fit lupus, et veteris seruat vestigia formae;
Canities eadem est, eadem violentia vultu;
Idem oculi lucent, eadem feritatis imago.
240 Occidit vna domus: sed non domus vna perire
Digna fuit; quâ terra patet, fera regnat Erinnyes.
In facinus iurasse putes. Dent ocus omnes,
Quas meruere pati (sic stat sententia) poenas.

234. *caedis*. Probat Burm. ex plurimis *praedae*. Illud grauius et ad facinus Lycuonis modo et tentatum et admissum accommo-
datus. Mox Heins. ex multis recte *vertitur* recepit, cum *uitur*,
a Ciofario defensum, vulgaretur. 23. Erford. *utique*, sec. Pa-
lat. et Leid. vnus *vultus*, quod rectius iudicat Heins.

domino, euerit testa et conieci bent, *uitur*; indicat enim,
in penates aequo improbos ac eum iam ante crudelem fuisse.
dominus. Transmoueri ita Ita *verti* et V, 121. VIII, 768.
praepositiones a poetis, docet XI, 23.
Gronov. Obs. III, 19. *vindex* 237 *Seruat illa vestigia*, vt
flamma, fulmen, quo vlscisci nitorem Daphne vs. 552. spe-
Iupiter scelera solet. ciem candidam Io vs. 612.

233 Etiam in aliis transfor- *Canities* proprie non nisi ho-
matis studium tentandi *loque-* minibus et equis tribuitur. Plin.
lam manet. 637. II, 483. III, H. N. XI, 37. Sed h. l. in-
201. 229 sqq. *rabies* ventris, telligitur color cinereus, quem
propria est luporum. referunt villi lupini. Hinc po-
vid. Burm. ad Phaedr. I. fab. *Canities* proprie vt apud Homer. II. x.
3. Ea nunc non aliunde 334. vbi Schol. *πολιος* interpre-
arcessenda erat, sed ab, ex tatur *πολιος* i. cinereus. *Ocu-*
ipso Lycaone colligitur, et *ori-* li lupi etiam in tenebris *lucent*.
fauibus, inditur, vnde lupo 241 *fera regnat Erinnyes*,
improba faux tribuitur Phaedr. homines furunt impietate.
d. l. Antea homines inter- Furiæ enim homines in furo-
fecerat, nunc rabiem suam *ver-* rem et in scelera compellant.
zit, transiit, in *pecudes*, oues *Erinnyes* ἀπὸ τῆς ἐριννέως, ab ira
inprimis, quæ proprie *pecudes* scendo, dicta. Pausan. VIII. p.
vnde *latro*, *raptor* et *πολοφόνος* 649. *stat sententia*, certo de-
dicitur. *Cupidine vertitur* pro cretum est. Ap. Virg. Aen. I,
vulgari, cupidinem vertit. Hoc 582 eodem tropo *surgit sen-*
plus est, quam, quod alii ha- *rentia*.

- Dicta Iouis pars voce probant, stimulosque furem
Adiiciunt; alii partes adfensibus implent.
Est tamen humani generis iactura dolori
Omnibus: et, quæ sit terræ, mortalibus orbae,
Forma futura, rogant: quis sit laturus in aras
Tura? ferisne paret populandas tradere terras?
Talia quaerentes (sibi enim fore cetera curae)
Rex Superum trepidare vetat, sobolemque priori
Dissimilem populo promittit origine mira.
Iamque erat in totas sparsurus fulmina terras;

245

250

Deu-
calion.

244. Multi *fremendi*. Et saepe haec duo confusa sunt a libra-
riis, quippe similia et scriptura et vi. *Furenti* cum Gebhardo
Crep. I, 12. Burm. praetulit, maxime, quia Gunther. II. Ligur.
270. vbi h. l. imitatur, ita legit. Ibi enim: *iramque furem Ad-*
iucent, *stimulosque graues*. 249. *gentes pro terras* ex 4 Mss. de-
dit Burm. Probauerat et Zinzerling. Promiss. cp. 51.

244 *pars* — alii, etiam solu- l. vt saepe, ex more suae ae-
tae orationis scriptores amant. tatis locutus est. Phrasæ so-
vid. Corte ad Sallust. Catil. lemnes sunt *dare et ferre tus*.
2, I. *voce*, oratione; alii coh- vid. Brissou. de Form. I. p. 25.
tra orationem habentibus *assen-* Mox reuocauit *terras*; non enim
tiuntur, vt fieri solebat in hic, vt Burm. putabat, de poena
senatu Romano, vbi triplex sermo est, qua *parer* i. velit hu-
assentiendi modus, verbis, nu- manum genus perdere, sed,
tu et sublata manu, pedibus. quæ forma *terrac* futura sit,
vid. Corte ad Sallust. Catil. 50, quaeritur, deletis hominibus.
4. *stimulos adiicere*, magis etiam *trepidare*, sollicitos esse.

irritare, metaphora a bubus FAB. V, 253 — 415. Placuit
ducta. *Furere et furor* proprie ergo genus humanum *diluui-*
de iratis. vid. Burm. Sed nec o perdere. Hoc de-
illa irritatio, nec formula, qua (κατακλυσμός) scribitur. Sed duo, qui caeteris
expressa est, satis digna vide- antecellebant pietate, seruan-
tur Iouis maiestate. *partes im-* tur, *Deucalion*, Promethei et
plent, addunt se partibus eius Pandoræ filius, et *Pyrrha*, eius
adfensu suo. Sed, vt fit, re- coniux, Epimethei filia. Hi
stat scrupulus, quem sibi exi- lapidibus iussu Themidis iactis
mendum Ioui proponunt. genus humanum restituant. cf.

248 Priscis temporibus *tura* Apollod. I, 7, 2. Hygin. fab.
nondum adhibebantur in sa- 153. Etiam Apollod. III, 8,
eris, quippe ignota, sed eorum 2 et Schol. Eurip. ad Oresk.
loco *far*. vid. Plin. H. N. XIII, 1646 hoc diluuium post et pro-
t. Arnob. c. Gentes lib. VII. pter Lyncæis vel filiorum fa-
p. 231. f. Itaque Ouidius h. cinus immisum narrant. Ne-

Sed timuit, ne forte facer tot ab ignibus aether
 255 Conciperet flammās, longusque ardesceret axis.
 Esse quoque in fati reminiscitur, adfore tempus,
 Quo mare, quo tellus, correptaque regia coeli
 Ardeat, et mundi moles operosa laboret.

255. *longusque pro totusque* recte ex melioribus recepit Heins.

ster igitur has fabulas ita coniunxit, ut pro vna haberi possint. omnino Goguet ueber den Ursprung der Gesetze etc. To. II. p. 23 f. *facer*, quia coelum sedes a. 1574 ante aeram Christ. Deorum. Etiam Graecis dicitur tempore Cranai, ex Asia venit in Graeciam, et subiecit sibi Lycoream ad Parnassum. vid. Marmor Arundel. I, init. Huius aetate fluvii Thessaliae, copiosis imbribus aucti, ripas egressi sunt, magnamque Thessaliae et vicinatis partem vastarunt. Apollod. d. I. et Aristot. Meteor. I, 14. Deucalion vero, qui effugerat illam cladem, et fortasse in Parnassum se receperat, mox Athenas venit ad Cranaum, Iouique Phyxio ob salutem praestitam templum excitauit. vid. Marmor Arundel. I, 7. Diluuium ergo illud Deucalionem ad partem tantum Graeciae pertinuit, sed cum Graeci per colonos Phoenicios aliquid acceperant de diluio Noachico vniuersali, accommodarunt ei Deucalionem. Itaque et Romani putauerunt, illam inundationem ad Italiam quoque pertinuisse. Plin. H. N. III, 14. Deucalion vero habebatur generis humani restaurator, partim quia dispersos homines collegit, (Iustin. II, 6, 11.) partim quia copio-

sis simam prolem reliquit. vid. omnino Goguet ueber den Ursprung der Gesetze etc. To. II. p. 23 f. *facer*, quia coelum sedes a. 1574 ante aeram Christ. Deorum. Etiam Graecis dicitur tempore Cranai, ex Asia venit in Graeciam, et subiecit sibi Lycoream ad Parnassum. vid. Marmor Arundel. I, init. Huius aetate fluvii Thessaliae, copiosis imbribus aucti, ripas egressi sunt, magnamque Thessaliae et vicinatis partem vastarunt. Apollod. d. I. et Aristot. Meteor. I, 14. Deucalion vero, qui effugerat illam cladem, et fortasse in Parnassum se receperat, mox Athenas venit ad Cranaum, Iouique Phyxio ob salutem praestitam templum excitauit. vid. Marmor Arundel. I, 7. Diluuium ergo illud Deucalionem ad partem tantum Graeciae pertinuit, sed cum Graeci per colonos Phoenicios aliquid acceperant de diluio Noachico vniuersali, accommodarunt ei Deucalionem. Itaque et Romani putauerunt, illam inundationem ad Italiam quoque pertinuisse. Plin. H. N. III, 14. Deucalion vero habebatur generis humani restaurator, partim quia dispersos homines collegit, (Iustin. II, 6, 11.) partim quia copio-

Tela reponuntur, manibus fabricata Cyclopum.
 Poena placet diuersa, genus mortale sub vndis
 Perdere, et ex omni nimbos dimittere coelo.
 Protinus Aeoliis Aquilonem claudit in antris,
 Et quaecunque fugant inductas flamina nubes:
 Emitteritque Notum. Madidis Notus euolat alis,
 Terribilem picea tectus caligine vultum.

260

265

261. Quidam *demittere*. Alterum melius, quia additur *ex omni caelo*. v. Burn. Vnus, *diffundere*.

templa operosa sunt artificiose sedet in cacumine montis, et, structa labore, corruat. Lucret. prout postulat salus mundi, I, 849. *laborare* et *perire* ventos vel coearet, vel emittit. coniunxit.

259 Tela, fulmina, *Διὸς βλάστη*. Hinc Iupiter fulmina *ἀντιγίζ* et iaculatur. diuersa. Senec. N. Q. III, 28 extr.

262 Sequitur locus praeclarus, cuius inuentionem poetam intelliges, si simplicem cogitaueris narrationem: nimbi delapsi sunt, amnes exundarunt, oceanusque obruit terram. Illa vero mirum in modum animantur, cum Notus Deus inducitur, Iris nubes alit, Neptunus Iouem adiuuat, et noctem. Horat. I Sat. 5, 4. *Deosque annuum* conuocat etc. *inducere terris umbras*.

Caeterum nec hic locus ad 264 Notus est Deus, cuius physicas rationes subtiliter faciem truculentam exhibebant pictores. vid. Spencius disputat Seneca N. Q. III, 27. Polym. Dial. XIII. atque etiam Aquilo, quia pellit nubes, apud h. l. satis terribilis apparet. poetas clarus et *ἀντιγίζ*. Hunc emittit, quia pluuiam concitat, unde humidus et pluuius dr. Itaque et in hac descriptione allegorica, eaque excellentissima, omnes eius partest madidae et caliginosae. In Virg. Aen. I, 52. praelatum est, eadem observa etiam grauem in vasto antro inclusos tenet; verborum sonum. grauius, grauius enim subterraneae vata, referta, ut vs. 443. seplenae sunt ventorum. Ipse dent, apparent. II, 774. sedes

- Barba grauis nimbis; canis fluit vnda capillis:
 Fronte sedent nebulae: rorant pennaeque, sinusque.
 Utque manu lata pendentia nubila pressit;
 Fit fragor; hinc densi funduntur ab aethere nimbi.
- 270 Nuntia Iunonis varios induta colores,
 Concipit Iris aquas, alimentaue nubibus adfert.
 Sternuntur segetes, et deplorata coloni
 Vota iacent, longique labor perit irritus anni.
 Nec coelo contenta suo Iouis ira: sed illum
- 275 Caeruleus frater iuuat auxiliariis vndis.

266. Quidam *rui*, quod probat Heins. qui tamen malit, *pluit*. 272. *Plurimi colonis*. Atque ita et Senec. N. Q. III, 27.
 274. Heins. malebat *illam*, non improbante Burm.

in ore pallor. — Rorant poë- gam messem, omnis ille labor
 tis ea, vnde aqua, etiam co- irritus perit. labor anni est
 piofa, defluit. V. 339. *sinus*, etiam Virg. G. II, 514. vbi
 pectus. Heyn. intelligit prouentum ex

268 *pressit* veluti spongiam labore annuo. Etiam Plin.
ebriam, quia Deus; Diis Pan. 81. *agrestium labor* eo
 enim magna membra tribuun- sensu, aut certe ipsi agri agri-
 tur. *pendentia* e rei natura. colarum labore culti. Sed h.
 Virg. G. I, 214. *nubila pendent*. l. ne idem ter dicatur, rectus

271 *Iris* tempore pluuiis de labore per annuū exhausto
 cornibus suis aquas haurire capies. Alias labores bouum
 credebatur. vid. Cerda ad aut, *mortalium* in similibus
 Virg. G. I, 380. *Concipit* ex- descriptionibus commemoran-
 quisitius quam, colligit. Non tur. Annus pro consilio poë-
 bene autem hoc Iridis auxilium tae mox dicitur *breuis*, mox
 insertum. Cum enim terra *longus*, vt h. l. aut *magnus*,
 aquis obruenda esset, non de- Aen. III, 284.

274 *suo*, quod ei contigit
Sternuntur segetes etc. cf. Ho- in notissima illa mundi diuilio-
 mer. II, 92. Virgil. d. I. ne. Eo contentus fuit secun-
 325 et Aen. II, 496. 305. dum Apollod. I, 7, 2. Pluuii,
 Singula verba delecta sunt ad *detis, ομβρῶν*, Iouis species etiam
 misericordiam commouendam. in nummis occurrit. vid. Span-
 Sata vocantur *vota coloni*, quae hem. ad Aristoph. Nubb. v.
 nunc sunt *deplorata*, quibus 370. *frater caeruleus*, Neptu-
 succurri nullo remedio potest. nus. Omnia enim, quae in
 Per longum annum multos la- mari sunt, poëtis *caerulea* aut
 bores exhauriunt coloni sed, *viridia* dicuntur. In nomine
 postquam diu expectant lar-

Conuocat hic amnes. Qui postquam tecta tyranni
 Intrauere sui, Non est hortamine longo
 Nunc, ait, vtendum: vires effundite, vestras.
 Sic opus est; aperite domos, ac, mole remota,
 Fluminibus vestris totas immittite habenas.
 Iusserat. Hi redeunt, ac fontibus ora relaxant,
 Et defrenato voluntur in aequora cursu.
 Ipse tridente suo terram percussit: at illa
 Intremuit, motuque sinus patefecit aquarum.
 Exspatiata ruunt per apertos flumina campos;
 Cumque satis arbuta simul, pecudesque, virosque,
 Tectaue; cumque suis rapiunt penetralia sacris.
 Si qua domus mansit, potuitque resistere tanto

280. Vnus *permittite*. Virumque recte.

xilli. auxiliariis vndis, tam- 281 Ora, foramina fontium,
 quam auxiliariis coptis. Prae- relaxant, vt tanto maior vis
 clara idea. aquarum prorumpere possit.

276 Amnes sunt Dii, qui ha- 283 Ipse, vt αὐτός, de domi-
 bitant in fontibus amnium, no eorum, de quibus sermo,
 qui fontes hanc ob causam dicitur. *Tridentis*, τριπίδα, in-
 mox vocantur domus. Hos con- signe Neptuni et θεοῦ λαττοκρατίας,
 vocat, vt imperator praetorium, haud dubie propterea, quod
 iisque breuiter, more impera- mare tertiam regionem obti-
 torum, mandata dat. Amnes net, etsi alii aliter. vid. Pla-
 autem, quoniam se in mare tarch. de Isid. p. 581. Reisk.
 exonerant, *tyrannidi*, imperio, Tridente solet et potest Neptu-
 Neptuni subiecti sunt. nus *percutere terram*, vnde

278 Vires, aquas, moles, ter- κιντῆς γῆς, σεισίδων, γαιόχο-
 ra et saxa, quibus coercetur etc. dicitur. vid. Spanhem. ad
 foramen, vnde fluuius exit. Callim. h. Del. 30. 31. *sinus*
immittere habenas passim vsur- aquarum, cauernas aquis re-
 patur a poëtis, vbi durior eius pletas. Virg. G. IV, 364, vocat
 vsus videri possit. Virg. Aen. speluncis locus clausos.

V, 662 de igne, *furit immis- 285 Locus adumbratus ex*
Vulcanus habenis. Lucret. V, Virg. Aen. II, 496. aggeribus
 785. arbores *immis- habenis* ruptis quum spumeus annis
 per auras crescunt. Est autem Exiit, oppositasque euecit gurgite
immittere i. q. admittere, laxare. moles, Fertur in arua furens
 Virg. Aen. I, 63. ventis *laxas* cumulo, camposque per omnes
habenae dare. Idem tropus Cum stabulis armenta trahit.
 mox in *defrenato cursu*. — sacra, simulacra Penatium,

Indiecta malo; culmen tamen altior huius
 290 Vnda tegit, pressaeque labant sub gurgite turres.
 Iamque mare et tellus nullum discrimen habebant.
 Omnia pontus erant; deerant quoque litora ponto.
 Occupat hic colleim: cymba sedet alter adunca,
 Et ducit remos illic, vbi nuper ararat.
 295 Ille supra segetes, aut merfae culmina villae,
 Nauigat: hic summa piscem deprendit in vltimo.
 Figitur in viridi, si fors tulit, ancora prato:
 Aut subiecta terunt curuae vineta carinae.

289. Quidam *indisecta*, quod probat Burm. ad XII, 209. vbi docet, *disiici*, quae evertantur et destruantur ita, vt in diuersas partes quasi iacta frangantur. 290. *labant* pro *laent* restituit Hemst. e Senec. N. Q. III, 27. 294. Gronov. Obs. I, 13. mallet, *arata*, siue caussa, quamvis ingeniose.

quorum sacraria erant *penetrant* tantum impetum ingenii et *ma-*
lia. Vid. Cerda ad Virg. Aen. *teriae pueriles ineptias reduxis-*
 II, 293. et Heyne Exc. IX. *set*: Nat lupus etc. Non est
manere, *manere* dicuntur, quae *res satis sobria, lasciuire deuo-*
 statum suum seruant immota. *rato orbe verrarum*. Exspatia-
 Liv. 21, 58. *turres*, arces re- *to etc. Magnifice hoc, si non*
 gum beatorumque hominum *curauit, quid oues et lupi faci-*
 altiores, aut aedificia in mon- *ant. Natari autem in diluui-*
 tibus extructa. Tales turres, *potest? etc.* Primas autem h.
 quales nos habemus, ignorauit *l. lineas Horat. I od. 2, 6 —*
 prisca aetas. *12 duxit, qui et ipse iam an-*

292 Omnia pontus erant. *tiquis Criticis displicuit. Por-*
 Laudat Burm. Anthol. lib. II. *phyr. ad illum loc. Leuiter,*
 cap. 40. p. 234. vbi de hoc *inquit, in re tam atroci et*
 diluuiio, *ὅταν οἷος πᾶσις ἐγερῆται.* *piscium et palumborum mem-*
 deerant etc. Haec verba vix *nir. Iisdem vitis infra II fab. I*
 ferri possunt; adeo languent *incendii descriptio laborat.*
 post antecedentia. Sed in om- *295 Iam incipit omne fere*
 ni seq. loco accusanda est luxu- *rei rusticae partes putide re-*
 ries ingenii Ouidiani, propter *considere. summa etc. ex Horat.*
 nimiam longitudinem, propter *d. l. Piscium et summa genus*
 minutias, quas sectatur, et quod *haesit vltimo. Ouid. ineptius*
 nonnulla prope iocosa admixta *etiam hoc expressit. si fors*
 sunt, quae abhorrent a tantae *tulit, forte fortuna, graeca lo-*
 cladis descriptione. Vere Se- *cutio, si tuxet. vid. Muret.*
 nec. N. Q. III, 27. vbi h. l. Varr. lect. XVI, 9. et Morus
 recenset: Pro magnitudine rei ad Longin. XIV. Sensus:
dixit: Omnia pontus etc. nisi Tam alta erat vnda, vt anco-

Et, modo qua graciles gramen carpere capellae,
 Nunc ibi deformes ponunt sua corpora phocae.
 Mirantur sub aqua lucos, vibresque, domosque
 Nereides: filiasque tenent delphines, et altis
 Incurfant ramis, agitataque robora pulfant.
 Nat lupus inter oues: fuluos vehit vnda leones:
 Vnda vehit tigres: nec vires fulminis apro,

299. Burm. offendit ingrati soni repetitio, *graciles gramen*.
 Itaque pro *gramen* praefert *calmen*, quod vnus Regius habet. Ca-
 pras enim in rupibus fere pasci, et sic maiorem esse oppositionis
 vim, vt phocae, quae in fundo maris esse soleant, nunc in cul-
 mine montis ponant sua corpora. 300. Bernegg. *pignora*, quod et
 ipsum placet Burm. sic enim dici foetus, et *ponere* esse verb. pro-
 prium de partu. 303. Medic. *annosa* pro, *agitata*, quod probat
 Burm. cum arbores frequentius agitari dicantur, quando vento
 concutuntur, aut manu hominis. Sed hoc haud dubie nihil est.

ra electa vix figi posset, aut, rum gratus est. vid. Homer. Od.
si fors tulit, si forte figi potuit, s. 442. *ponunt sua corpora*,
 figebatur in *prato*. Sine caussa recumbunt, vt X, 128. XIV,
 Schirachium ostendebat *to vi-* 427. alias *latus submittere*.
ride. Quamquam enim pra- *Nereides*, nymphae marinae,
 tum aqua tectum non poterat Nerei et Doridis filiae, de qui-
 cerni *viride*, lector tamen id *bus* vid. Hesiod. Theog. 240.
 cogitare potest; et si neges, *sq. agitata* Burm. explicat,
 vim h. l. ei inesse, putes or- *conculsa* vi aquarum. Male,
 natus caussa additum, vt sit ex *Aqua enim stagnans non agi-*
 eodem genere, ex quo *fului* *rat* arbores. Et quid hoc ad
 leones, *graciles* capellae et rem, delphinos pulsasse arbo-
 alia. *terunt vineta*. Male Rodius; Immo sensus, pulfant arbores
jetzt hasten an Weinbergen Kiele. sic, vt agitentur, magna vi

299 In *graciles gramen* Burm. *pulfant*. Vid. ad vs. 32. Noster
 ingratus sonus offendit. Sed VI, 248. *laniata pectora plan-*
 ita innumera loca mutanda *gens*, plangens sic, vt laniaren-
 essent. V, 390 *humus humida*. *tur*. X, 591. *refert oblata*, retro
 X, 3. *voce vocantur*. XIII, 734. *dat*, vt offerantur. Liv. II, 5.
aliquo quoque. Cic. Mil. 25. *frumenti acervos sedisse in va-*
virivires. Senect. 21. *praeclara* *dis illitos limo*, ita vt illine-
 rara. — *carpere gramen*, vt Virg. *rentur limo*.

G. III, 295 *carpere herbam*. Pho- *304 Nat lupus* etc. quasi
 cae, vituli aut boues marini. Vo- *hoc mirum esset, lupum mor-*
 cantur *deformes*, et apud Virg. G. *tuum non deuorasse oues*.
 IV, 395. *turpes*, ob faciem foe- *Ineptus etiam sarcasmus est*
 dam, quamquam nec odor eo- *in illo, non profunt vires et*

Crura nec ablato profunt velocia ceruo.

Quaestisque diu terris, vbi fidere detur,

In mare lassatis volucris vaga decedit alis.

Obruerat tumulos immensa licentia ponti,

310 Pulsabantque noui montana cacumina fluctus.

Maxima pars vnda rapitur: quibus vnda pepereit,

Illos longa domant inopi ieiunia victu.

Separat Aënios Actaeis Phocis ab aruis,

Terra ferax, dum terra fuit; sed tempore in illo

315 Pars maris, et latus subitarum campus aquarum.

Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus,

307. *Sidere* Medic. reliqui, *fiſtere*. Illud recepit Heinſ. tum. pro *poſſit*, *detur* ex primo Medic. vno Palat. et Bonon. 313. Delrius ad Senec. Herc. Fur. vl. 1161. legit, *Ionios Oetacis*, vid. not.

crura. vires fulminis, vires terribiles, quibus aper omnia olim *Acte* dicta. vid. Stephan. vaſtat. Phaedr. I. fab. 21, 5. in *Acte*. *Aonia*, Boeotia, ab *fulminis dentes* apri. *Ablato Aoniis* ſic dicta, qui ante Cadmi dupliciter capi poteſt; etenim aduentum illam terram tene-*auferri* dicitur. et qui abripuntur vi aquarum, et qui celeri ſe ſubtrahunt fuga, vt Sil. VI, 257. *ablato inſtantiem eludere equo*, vbi v. Intt. *ſidere*, *conſuere*, *inſidere* pr. de aui- bus in terram ſe demittentibus. *vaga poëris* dicitur. omnia, quae crebro mouentur. Ita et *vagus nauta*.

309 *immensa licentia ponti*, pontus, qui totum terrarum orbem occupauerat. *noua*, quae inuſitata ſunt in ſuo genere. Ib. 349. pro *Oetaeo* quidam habent *Actaeo*. Poſſet etiam h. l. in cacuminibus montium viſi. — *ieiunia longa, ſames, domant*, abſumunt, *inopi victu*, inopia victus, victu deſtitutos. *domare* interdum i. q. interficere, vl. 447. interdum minus eſt, IX, 74. H. l. de morte lenta.

et vl. 318 ſemel repeti.

Nomine Parnafus, ſuperatque cacumine nubes.

Hic vbi Deucalion (nam cetera texerat aequor)

Cum conſorte tori parua rate vectus adhaeſit;

Corycidas Nymphas, et numina montis adorant,

Fatidicamque Themiu, quae nunc oracla tenebat,

Non illo melior quiſquam, nec amantior aequi

317. Sic Tat. ſcribendum eſſe. non *Parnafus*, eſt Graeci Παρνασσός. monet Brouekh. ad Propert. II, 23, 12. 320 Vulg. *adorat*. vid. not.

317 *Parnafus*, mons Phocidis, *duobus verticibus* (vnde Rh. II, 713. Pauſan. Phoc. p. 811. διόρυφος, *biceps* et *biuertex* dicitur), quorum alter Apollini, alter Baccho ſacer erat. Lucan. V, 72. Ob altitudinem, qua ſuperat nubes, ſere ſemper niue obſitus eſt. Schol. Apollon. ad Bacch. vl. 559. Haſ, et reliqua II, 713. et Etymol. M. in *numina*, quibus mons ſacer, ad Παρνασσός tradunt, quoniam *numina*, quibus mons ſacer, ad *Deucalionis* parua, hic adhaeſerit, inde montem dictum eſſe *Deucalionis*. Solet enim Noſter pluralem vnde paullatim factum ſit Παρ. Nugae! Nec audiendi ſunt alij, qui Deucalionem deſerunt, vel ad Aetnam, vt Hygin., vel cum Seruio ad Atho.

319 *conſors tori*, *duobus verticibus*, alibi etiam *ſocia tori* aut *thalamis*. *Adhaeſcere* nunc omnino appellere, cum pr. de nauibus dicatur, quae ad ſcopulos aut in loca vadofa deferuntur, nec inde auelli poſſunt. Etiam Senec. N. Q. III, 27. de diluio, *Ediriſſimis* quibusque *adhaerebant reliquiae generis humani*. — *parua raris* illa erat Tellus, poſtea Themis, Graecis *Λημνία*, rude nauigium. *Corycides* aut *Coryciae* Nymphae, Pliti, Delphici ſtationis, ſi-
liae, Corycium in Parnaſo an-
trum inhabitabant. Apollon. 877 ſ. Strabo lib. IX. *γυμναſτεῖον καὶ κάλλιπον τὸ Κορυκίων*. Ab hoc diuerſum Corycium antrum in Cilicia. vid. Barneſ. ad Eurip. II, 713. et Etymol. M. in *numina*, quibus mons ſacer, adorant. Notanda etiam h. l. eſt ſyntaxis, Deucalion cum coniuge *adhaeſit*, et, *adorant*. Ponere enim Noſter prae- poſitionem cum iunctis agit. Burm.

321 *Themis*, Aetheris et Telluris filia, iuſtitiae praefes, tum *oracla tenebat*, reſponſa dabat petentibus, oraculis praedicat, vnde *fatidica*, *χρησίδος*. lib. I. p. 13. *χρησίδος* τὴν Θημίδα. Lucan. V, 81. *Cum regna Themis, tripodasque teneret*. — nunc, tempore Deucalionis. Loquuntur poëtae de rebus praeteritis, vt de praefentibus. Burm. Prima oraculo Delphico praedicat Tellus, poſtea Themis, tandem Apollo. Pauſan. Phoc. p. 809. Schol. Eurip. ad Oreſt. vl. 163.

322 Recte mores eorum

- Vir fuit, aut illâ metuentior vlla Deorum.
Iuppiter vt liquidis stagnare paludibus orbem,
325 Et superesse videt de tot modo millibus vnum,
Et superesse videt de tot modo millibus vnam;
Innocuos ambos, cultores numinis ambos;
Nubila disiecit; nimbisque Aquilone remotis,
Et coelo terras ostendit, et aethera terris.
330 Nec maris ira manet; positoque tricuspide telo
Mulcet aquas rector pelagi: supraque profundum
Exstantem, atque humeros innato murice tectum,
Caeruleum Tritona vocat, conchaeque sonaci

323. Vulg. *reuerentior*. 327. Burm. malit bis, *ambo*, ne omnes voces h. v. in *s* definiant. Et dixerunt Veteres in Accusat. *ambo*, *duo*. 328. Vnus Leid. *deducit*, quare Burm. mauult, *deducit*, vt opp. *τῷ* *conducit* v. 572. 333. Vulgo *sonanti*, vnus,

notati; hi enim ipsis causâ melius, quam si vno tantum erant salutis. Iustitia et me- versu dixisset, duos tantum futus Deorum omnes, virtutes peruisse. Ita enim clades complectuntur. Quae de sin- vtrique sexui illata fortius gulis hic praedicantur, ea de sentitur. Similis repetitio VIII, ambobus intelligenda. Cf. v. 628 f. Horat. I Sat. 6, 45 f. 327. A Luciano de Dea Syria, Ap. Apollod. et pauci alii ser- Deucalion laudatur ob *εὐσεβίαν* vantur in montibus. *Innocuus* et *εὐσεβία*. *metuens Deorum* i. q. antea *amans aequi*, iustus. descriptio hominis religiosi. Mox ingeniose *Et coelo* — vid. Heins. qui copiose hanc *terris*. locutionem illustrat. Infra V, 330 Hinc quoque Dei in- 100. *aequi cultor*, *timidusque* ternentu res geritur et aquae Deorum. Liv. XXII. 3. *non* spectantur vt milites. *tricu- moto Patrum maiestatis, sed spide telo*, tridente. Valer. ne Deorum quidem sacis me- Flac. I, 642 *trifida hasta*. An- tuens. Metus saepe de religio- thol. IV. cap. XI. Epigr. 64. ne. vid. Cerda ad Virg. Aen. *τρυφελάς δόρυ*. Apud Lycophr. VII, 60. v. 96. terram percutit *τρυφελάς*

324 *stagnare*, stagnum, ma- re esse. Torus terrarum orbis gil. Aen. I, 57. Aeolus *mollis* rectus erat *paludibus*, aquis, animos ventorum. Eidem Iu- et sic stagno aut mari similis piter dedit *mulcere fluctus*, ib. erat. *stagnum* pro mari nouasse v. 66. Virgilius Heynlo videtur ad 333 Receptui canit *Triton*, Aen. I, 125. ex *λίμνη* ap. Ho- Neptuni filius et rubicem, qui mer. *Et superesse* etc. Hoc buccinae loco *concham* habet,

Inspirare iubet; fluctusque et flumina signo
Iam reuocare dato. Caua buccina sumitur illi
Tortilis, in latum quae turbine crescit ab imo:
Buccina, quae medio concepit vt aëra ponto,
Litora voce replet, sub vtroque iacentia Phoebo.

335

sonanti; solent haec inter se permutari et confundi. vid. Barth. ad Claudian. Nupt. Honor. et Mar. v. 133. Etiam Apuleius Metam. IV Tritoni tribuit *sonacem* concham. 333. Pro *iacentia* duo, *latentia*, vnde Burm. conii. *patentia*, quod bene dicatur de terris antea aqua tectis. Sed v. not.

et quidem *tortilem*, in latum superior corporis pars obsita; etc. h. e. quae ab imo acuta, qualis etiam in monumentis et paullatim fit latior, veluti se gemmis apparet. Vid. Lipperti in gyrum torquendo. *turbo* Dactyl. I, 64. 72. 76. Nostrium enim quidquid, coni instar, ab imitatus est Claudian. Nupt. imo acutum, et in summo la- Honor. v. 150. vbi ei tribuuntur est. Tales conchae etiam tur viuo *squalentia murice* ter- hodie vocantur *Tritonsbörner*, ga. Infra IV, 724. belluae mai- isdem et olim Indi buccina- rinae *zerga canis super obsita* rum loco vrebantur. vid. Müll- *conchis*, qualia saepe cernun- lerus ad Linnei Systema Nat. tur balaenarum terga. Pausan. To. VI. p. 102. et 515. Ipse Boeot. p. 754. narrat, veri Triton ita natâre solebat, vt nis, quem ipse viderit, corpus inferior corporis pars, quae horrescere tenui squama, *φολιδι* piscem referebat, sub aqua *λεπτή*. Sed loc. classic. vnde laterer, superior autem *supra* alii hauserunt, est ap. Apol- *profundum exstaret*. *Humeri* lon. IV, 1610 sqq. tecti erant *innato murice*.

Cum *murex* genus conchae 335 *Caua tortilis*. Duo sit, cuius ex sanguine purpura epirheta vni nomini addita, conficeretur, nonnulli ex h. l. quod non magnopere probatur. *concepit aera*, inflata est; quemadmodum vela *concupiunt* ventos, pennae auium auras. *ut*, quando. Generaliter lo- ptionibus reliquorum aucto- quitur, nam seq. *Tum quo-* ium, qui eum satis deformem *que*. Hoc non animaduertit pingunt. vid. Virg. Aen. X, 209. ipse Burm. alioquin non com- vbi ei *bispida frons laterum te-* mendasset lect. *patentia*. *voce*, nus tribuitur, i. interpretâ sonitu. *Vox*, vt *φωνή*, omnis Heynio, ipse hispidus est a sonus. vid. Burm. De buccina fronte vsque ad latera, s. me- etiam Virg. Aen. VII, 519. dium corpus. Rectius igitur *sub vtroque* etc. litora *orien-* de conchis accipitur, quibus talia et occidentalia.

340 Tum quoque, vt ora Dei madidâ rorantia barba
Contigit, et cecinit iussos inflata receptus,
Omnibus audita est telluris et aequoris vndis:
Et quibus est vndis audita, coërcuit omnes.
Iam mare litus habet: plenos capit alueus amnes:
Flumina subsidunt: colles exire videntur:

345 Surgit humus: crescunt loca decrefcentibus vndis.
Postque diem longam nudata cacumina siluae
Ostendunt, linumque tenent in fronde relictum.

Redditus orbis erat. Quem postquam vidit inanem,
Et desolatas agere alta silentia terras,

350 Deucalion, lacrimis ita Pyrrham adfatur obortis:
O foror, o coniux, o femina sola superstes,

343. Scepper. coni. *planos*, sed vid. not. 344. Heinsf. malebat *Flumina subsidunt*, contra Poëtae consilium.

339 *madida* etc. graphice *scunt*, plura et ampliora in additum, quorum barba rora- conspectum prodeunt. Silius bar. Vtrumque dicitur, *canere* XV, 215 de eo, qui propius *receptui*, et *receptum* aut *re-* accedit ad urbem, *admo- cres-* ceptus. *coercuit*, in suum lo- cebant *culmina gressu*. Contra cum redire coëgit. ap. Claudian. 33, 189. *Tota-*

343 — 47 Hic locus laudem que *decrefcit refugo Trinacria* meretur a breuitate, quae rei *visu*. — *frondem* Rode non celeritatem bene exprimit. debebat de foliis capere; erant Ei etiam accommodata ora- enim *nudata cacumina*, sed tionis forma, quae breuius de ramis.

membris constat. *plenos capit* 348 *Redditus*, restitutus erat etc. Aquae ita decreuerant, in pristinam formam. Pomp. vt aluei iam *plenos*, integros, Mela I, 9, 32. *Nilus se sibi red-* fluios ripis suis continere pos- didit, rursus alueum suum se- sent. Scepperi coniecturam, quitur. *obortis*, prorumpenti- *planos*, recte improbat Burm. bus. *oboriri* enim dicuntur, sed nec ipsius interpretatio h. quae prorumpunt, superne- l. conuenit: „redacta intra ri- niunt.

pas flumina, tamen plena fue- 351 Adfectus horum ho- runt, non exsiccata.” *Flumina* minum non poeta describit, omnino aquae *videntur*, cernun- sed, quod melius, Deucalionem tur. *Surgere* eleganter drr. in linus coniugis effluentem quae, subdientibus his, quibus fingit. Cum nihil acceptius adhuc recta fuerant, conspici fit homini hominum societate, incipiunt. Vid. nos ad Plin. VI primum iactura sui generis gra- Ep. 16, 14. Bene etiam *ere-* villime eius animum commo-

Quam commune mihi genus, et patruelis origo,
Deinde torus iunxit; nunc ipsa pericula iungunt:
Terrarum, quascunque vident occasus et ortus,
Nos duo turba sumus. Possedit cetera pontus. 355
Nunc quoque adhuc vitae non est fiducia nostrae
Certa satis: terrent etiamnum nubila mentem.
Quid tibi, si sine me satis erepta fuisses,
Nunc animi, miseranda, foret? quo sola timorem
Ferre modo posses? quo consolante doleres? 360
Namque ego, crede mihi, si te modo pontus haberet,
Te sequerer, coniux: et me quoque pontus haberet.
O vtinam possim populos reparare paternis
Artibus; atque animas formatae infundere terrae!
Nunc genus in nobis restat mortale duobus, 365
(Sic visum Superis) hominumque exempla manemus.

363. Alii *formare, recreare, renouare*; quae Burm. omnia a glossa- toribus nata existimat.

vere debebat. Tum, si cui I. Eleg. 2, 23. *Tu mihi sola* ex omni societate non nisi *domus*. Expressit Nostrum vnus superfit socius, is ei quasi Senec. Troad. 806. *Turba*, Deus videbitur, praesertim si *quae sumus super, Tumulus*, arctissimis ille sanguinis ei et *puer, captiua*. — *possedit*, de- amoris vinculis sit iunctus. Ex vorauit.

his et aliis quibusdam compo- 358 In hoc et seq. vi. te- sita oratio. *Iapeti filii* fuere nerrimus atque amantissimus *Prometheus* et *Epimetheus* Pro- sensus. *Quid animi*, bona lo- metheo ex *Pandora* (quam cutio, vt docet Heinsf. quem Triclin. ad Pindar. Olymp. animum habitura esses, quid IX. facit Epimethei coniogem) sensura. *fatis*, diluuiio fatali- natus est *Deucalion*. Epimethei *quo cons. doleres*, quis te do- filia fuit *Pyrrha*. Sic intell. lentem consolatione erigeret? quo sensu *fororis* vocab. h. l. *Si te pontus h.* ex Virg. Aen. VI, 362. *nunc me fluctus habet*. mentatur in haec nomina, Nempe locus *habet* eum, qui quod tamen, in tanto quidem ibi mortuus iacet aut natat, dolore, iusto argutius videtur. Claudian. VIII, 93. *Hunc Alpes*, *iungunt* non est, vt Ciofan. *bunc pontus habet*. Horat. I putabat, cariore reddunt, sed, Od. 28, 2.

sociam faciunt. *Nos duo tur-* 363 Votum perquam aptum *ba sumus*. Infra VIII, 636. hunc tali tempori, atque Pro- *Tota domus duo sunt*. Propert. methei filio proprium. *infun-*

Dixerat, et flebant. Placuit coeleste precari
Numen, et auxilium per sacras quaerere sortes.
Nulla mora est; adeunt pariter Cephisidas vndas,
370 Vt nondum liquidus, sic iam vada nota secantes.
Inde ubi libatos irrorauere liquores
Vestibus et capiti; flectunt vestigia sanctae

376 Vulgo *Es nondum - sed iam*. Verum vt praefert Thuan.
sic vnus Medic. vnde lectionem nostram composuit Heinf., quae
etiam Gronov. placuerat.

dere. Virg. Aen. VI, 276. *in-* aut, vt h. l. alueus. v. Gronov.
fusa per artus Mens. — Sic Obs. I, 19. *secantes*, sequen-
visum Superis gemirus sollern- tes, quod Mss. quidam ex
nis in rebus aduersis. *exempla*, glossa habent. *secare viam*,
copiae, vt vulgo dicimus. *τέμνει οδόν, αερας θαλάσσαν*. sol-

367 *flebant*. Hoc vnum lemnes poetarum locationes,
poterat Pyrrha mulier. Miseris metaphora ab aratro petita.
vnicum perfugium. *coeleste nu-* nota, consueta. nota dicuntur,
men. Sed haec de Themidis in quibus solet aliquis versari,
oraculo consulto propria Nostro currere etc. Infra III, 239.
sunt. Apud Apollod. a Ioue nota iugq. Horat. I od. 2, 10.
Phyxio, cui sacra fecerant, nota sedes columbarum. Mar-
lapides iacere iubentur. Simi- tial. IV, 415. *notis fugientia*
liter ap. Hygin. *per sacras* flumina ripis. Caeterum ad
sortes, per oraculum. Oracula hoc flumen olim erat Themis
enim olim per *sortes*, *ψήφους*. dis oraculum. Plin. H. N. XXXI,
3. *εδεδαντο*. edebantur. Cic. Div. II, 11. Hinc aqua Cephisi *fatidi-*
33. Schol. Callim. ad h. Apoll. ca. Lucan. III, 175.

45. *Cephisus* Lilaea profluens 371 Non solum sacra factu-
Phocidem et Boeotiam irrigat. ri, (Liv. I, 45.) sed etiam
Pausan. Phoc. p. 882. Ab templum ingressuri, (Hippo-
Homero h. Apoll. 240. voca- crat. de Morbo sacro c. 4. p.
tur *καλλιεῖδος*, ob aquam lim- 329.) lustrare se, *περιβαίνεισθαι*
pidam. Nunc autem *nondum* solebant, ne impuri accederent
liquidus, limpidus, erat, mul- ad Deos. Fieri autem haec
tum adhuc limi secum ferebat, lustratio solebat cum aliis re-
sed tamen iam vada nota *seca-* bus, tum aqua, quae ros et
bat, alueum suum rursus se- *δέσος* (vid. Valken. ad Eurip.
quebatur. Vt — sic amat No- Hipp. p. 180) dicebatur, in-
stier pro, quidem — sed. Cf. f. primis aqua viua f. fluminali
40. p. XIV, 5. 9. *Vadium*, om- (Virg. Aen. II, 719. IV, 635)
nis locus, per quem aqua vadi- quia fontibus et fluuiis sancti-
tur, fons, puteus, fluuius, mare, Neque vero manus tantum la-

Ad delubra Deae: quorum fastigia turpi
Squalebant musco; stabantque sine ignibus arae.
Vt templi tetigere gradus; procumbit vterque
375 Pronus humi, gelidoque pauens dedit oscula saxo.
Atque ita, Si precibus, dixerunt, numina iustis
Victa remolleseunt, si flectitur ira Deorum;
Dic, Themis, quā generis damnum reparabile nostri
Arte sit: et mensis fer opem, mississima, rebus.
380 Mota Dea est; sortemque dedit: Discedite templo;

374. Libri veteres constant *Pallebant musco*. Sed alterum
retinuit Heinf.

vabant, (Fast. IV, 777.) et etiam plantis variis tribuitur.
caput, (infra VII, 189.) sed Virg. Ecl. III, 39 *edera pal-*
etiam vestes. (Homer. Od. 2. *lens*. Cul. 142. *viridi pallore*
759. et Ilibul. II. Eleg. I, 13. *corymbos*. Et haec duo saepe
pura cum veste venio.) Liba- confusa sunt. Virg. Aen. VIII,
ros, manu leuiter haustos. 197. *ora pallida tabo*, vbi vnus
Virgil. Aen. VI, 230 *rore leui squallida*, vt Noster II, 760
spargens socios. Rode: *sic ko-* dixit *squalentia tabo*. — Iam
sten von semem Wasser! cum templa plerumque in lo-

373 Templis magnificentiae co edito, *καλλιόδομα* dicto, aedi-
caussa addebantur fastigia et ficarentur, quo melius conspici
gradus. De fastigiis vid. ad II, possent, *gradus* etiam iis ad-
3. Exornari admodum solebant, debantur, qui vel totum tem-
sed nunc *squalebant musco*. plium ambibant, vel ianuis so-
Intelligitur autem *muscus* ma- lis adhaerebant, in iisque se-
rinus, fucus, *βρύον θαλάσσιον*. dere plebs solebat. Vid. Win-
vid. Brodaeus ad Theophr. kelmanni Anmerkungen über
Plant. p. 411. Senec. Hippol. die Baukunst der Alten p. 45.
1041. tauri e mari prodeuntis Deucalionis tamen tempore
pectus *musco tenaci viret*. *squa-* talia ornamenta nondum erant
lere, omnino obductum esse. templis; et oraculum illud
Virg. G. IV, 91. *maculae squa-* forte in antro sedem habebat.
lentes anro. Sed Gesner. ad

Quintil. I, 2, 18 descendit 377 Atque ita nunc esse
Pallebant, quia *pallere* recon- vouentis formulam, contendit
ditiozem significationem ha- Burm. ad VII, 510. Fallitur.
bet, vt situm indicet, quem Potest hic quoque, vt vl. 228
corpora contrahunt a quiete, accipi, quo facto, tum. Si etc.
humore admissio. Non male; Talis conditio plerumque pre-
praefertim cum tot Codd. au- cibus praemittitur, vt 545.
toritas accedat. Atque *pallor* VII, 615. Virg. Aen. II, 689.

Et velate caput; cinctasque resolute vestes:

Ossaque post tergum magnae iactate parentis.

Obstupuere diu: rumpitque silentia voce

385 Pyrrha prior, iussisque Deae parere recusat:

Detque sibi veniam, pauido rogat ore: pauetque

Laedere iactatis maternas ossibus umbras.

Interea repetunt caecis obscura latebris

Verba datae fortis secum, inter seque volutant.

390 Inde Promethides placidis Epimethida dictis

382. Duo Heinſii et vnus Moreti cinſasque recingite, quod adblauditur Buim. vt ex more Ouidiano dictum. At non ſic Quid. verba repetit. Gebhard. 1 Crp. 2. malebat, *cinſasque recingite.* 386 Gronov. ſuadebat *cauetque*; quia modo praecellit *pauido.* Mihi vero hoc non ſatis graue videtur pro re propoſita; ite que malim aut cum Voſſian. *ſimectque.* aut cum Arondel. *ſic modo ore,* quod poſterius et Heinſ. placebat. 388. Duo *obſcure*

In his *si* est, quoniam. *merfis* idem ibidem monet, lapides
rebus, miseriae nostrae, forte etiam Tragicis dici *πῆς ὄρεα*.
 cum respectu ad diluvium.

Virg. Aen. XI. 335. *rebus succurrere fessis*. Tibul. II, 3, 21. *rebus trepidis petere oracula rebus*. Noster I Trist. 4, 35. *rebus succurrere lapsis*. 385. *Pyrrha prior*, quia mu-
liebrem religionem in primis tale oraculum offendere debe-
bat. Deucalion contra mox *folletia* insignior reperitur.

382 Veteres cum rem fa- Laedere cineres et ossa maio-
 cram peragerent, *caput* totum, rum summum scelus. Phocylid.
 praeter os, *velamine* quodam, vs. 95 sqq. Horat. A. P. 471.
 aut amictu operiebant, ne forte *caecis obscura latebris*, obscura
 res mali omnino eos turbaret. ob ambiguitatem, quae non
 Virg. Aen. III, 405 sqq. ibi- facile perspicui poterant. Senec.
 que Heyn. et Ernesti Clav. Oedip. 92. *Sphinga caecis ver-*
 Cic. in *velatus*. lidemque *ba nequentem modis*. Cic. Div.
vestes cinctas resoluerebant, zona II, 54. de auctore librorum
 soluta, quia in sacris nihil re- Sibyllinorum, *adhibuit etiam*
 ligatum esse debebat. *latebram obscuritatis*. Alii

283 Cf. oraculum Tarquinii et Bruto datum, Liv. I, 56. unde Nostrium hanc fortunam in einer finstern Höhle, et somnissse putat Muret. apud Rodium, vñzer ibrem finstern Obdache. Volutare, vt agitare, de deliberante et cogitante. Virgil. Ecl. IX, 37.

Mulcet; et, Aut fallax, ait, est follertia nobis,

Aut pia sunt, nullumque nefas oracula suadent.

Magna parens terra est: lapides in corpore terræ

Ossa reor dici: iacere hos post terga iubemur.

Coniugis augurio quamquam Titania mota est;

Spes tamen in dubio est; adeo coelestibus ambo

Diffidunt monitis. Sed quid tentare nocebit?

Discedunt, velantque caput, tunicasque recingunt;

Et iussos lapides sua post vestigia mittunt.

Saxa (quis hoc credat, nisi sit pro teste vetustas?)

Ponere duritiem coepere suumque rigorem,

Mollisque inora, mollitaque ducere formam.

Mox, vbi creuerunt, naturaque mitior illis

Contigit, vt quaedam, sic non manifesta, videri

Forma potest hominis; sed vti de marmore coepto

Non exácta fatis, rudibusque fimillima signis.

Quae tamen ex illis aliquo¹ pars humida succo,

392. Iac. a Cruce verba *pia-suadens* signis parentheſeos includenda cenſet; quod et Lenzio placet. Mihi altera interpunctio melior videtur, ex qua Deucalion verbis *Aut fallax-suadens* Pyrrham attentam reddit, et paſſoris nullam eſſe cauſam monet; tum ſententiam ipſam proponit. Hoc multo convenientius eſt ſermonibus hominum. 398. Heinf. ex Florent. primo Palat. et aliis quatuor *Deſcendunt*. Ego vero reuocari *diſcedunt*; etenim de induſtria poeta hic repetit ipſa Theſmidis verba vl. 381 f.

391 *Mulcere*, animum addere, solatio erigere. Quae valent ad confirmandum animum, ea placida poetis dicitur *follieria* cernitur in indagando vero. Lucret. V, 1355. *follierius est multo genus omne virile*. Pontanus nobis male de utroque capiebat.

395 *Augurium*, interpretatio oraculi. Sic et ap. Cic. ad Div. VI, 6. *monitis*, oraculis. nam *monere* proprie de diuinationibus. vid. Heinsf. ad XIII, §16. *mam*, sed obscuram tantum, nec adhuc manifestam, nec exactam etc. Remota illa loquacitate, comparatio cum *mar-more coepta* probabilis est. *mora*, diuturnitate. vid. Freins-

400 *Vetustas* grauis testis hem. Ind. Flor. h. v. Mox vl.
veteribus. Ait. IV, 203. Quin- 421 sic est morando. ducere for-

Et terrena fuit, versa est in corporis vsum.

Quod solidum est, flectique nequit, mutatur, in ossa:

410 Quod modo vena fuit, sub eodem nomine mansit.

Inque breui spatio, Superiorum numine, saxa

Missa viri manibus faciem traxere virilem:

Et de semineo reparata est femina iactu.

Inde genus durum sumus, experiensque laborum:

415 Et documenta damus, quâ sumus origine nati.

412 *viilem* dedit Heinſ. ex vno ſuo et vno Mediol. pro *vi-*
rorum *ibid.* *traxere*; Vnus Heinſ. *ſumpſere*. Alii *ceperere*: quae
omnia eodem redeunt.

nam, vt *ducere colorem* et alia. *experiens laborum*, *πολλὰ λειμὼν*
rudia ſigna poſſunt eſſe non- qui multos labores ſuſcipere et
dum et laboria ſanis. Sed ne tolerare poteſt. Et profeſſo
idem ter dicar, non male ru- tale animal homo eſt. Humi-
dis antiquitatis ſigna intelliges. na enim natura per integram

408 *corpus* nunc caro, vt IV, non raro ſeculum, quot quam-
443. et in *corp. vſum*. in cor- que varios labores tolerat! Sub
pus. Sic VII, 246 *ferrae vſus*. omni coelo, quibusvis alimen-
Virg. G. II, 466. *vſus oliui*. tis ſuſtentatur et viget.
Horat. III od. I, 42. *purpu-* Fab. VI, 416 — 431 Huma-
rarum vſus. vbi Tani hoc com- num igitur genus e lapidibus
parat cum Graec. *χρῆμα*. reſtitutum erat; caetera ani-

411 *numine*, vt et potentia. mantia e limo, ſolis aëſtu ca-
Idque eſt facius, quam aliorum leſaſto, paullatim procreaban-
manere. Faciem trahere. Paulo- tur, in quibus *Pythion*, ſerpens
ante *formam ducere* et 421 magna et terribilis, quam *Apol-*
faciem capere. Ita autem *tra-* lo ſagittis conſecit. in eiusque
bere figuram III, 399. *rubo-* rei memoriam ludos *Pythios*
rem *ibid.* 482. *colorem* II, 236. inſtituit. Cf. Homer. h. Apoll.
calorem XI, 305. vſ. 300. Callimach. h. Apoll.

414 *Inde genus durum*, ha- 100. in Del. 91. Apollod. Bi-
ber a Virgil. G. I, 63. Si Grae- blioth. lib. I, 4, 1. Hygin.
cos audimus, ipſum vocab. fab. 140. Fabulam iam Vete-
λῆος a nomine *λῆας*, lapis, res varie interpretati ſunt. Ma-
fluxit. vid. Munſer. ad Hygin. crob. Saturn. I, 17. cenſer,
fab. 153. Hic luſus etymolo- Apollinem in prima infantia
gicus originem huic fab. dediſſe belluam conſeciſſe. Alii, vt
videtur, quam alii ex opinione Ephorus apud Strab. lib. IX.
illa ortam putant, priſcos ho- putant, Pythonem fuiſſe ty-
mines e faxis et arboribus na- rannum, *χελιδὼν κίρκας, ἱπκλῶς*
tos. Homer. Od. 7, 163 vbi *δέντρα δὲ Δρυάκωντα*. Caeterum
v. Clark. Virg. Aen. VIII, 315. cum hoc Pythonem Ruſinum

Cetera diuerſis tellus animalia formis
Sponte ſua peperit; poſtquam vetus humor ab igno
Percaluit Solis, coenumque, vdaeque paludes
Intumuerunt aëſtu; ſecundaeque ſemina rerum,
Viuaci nutrita ſolo, ceu matris in aluo
Creuerunt, faciemque aliquam cepere morando.
Sic vbi deſeruit madidos ſeptemſtuus agros

418. Multi *Incaluit*. Medic. *praecaluit*.

comparat Claudian. Praef. in Dei aut hominis alicuius. *diuer-*
Ruſin. *ſis animalia formis*, diuerſa ani-

416 — 437 De origine ani- malium genera, quorum discrimi-
malium e limo; in quo rursus men *forma* maxime ſit conſpi-
ſequitur ſententiam eam, quae cuum. *vetus humor*, aqua ab
ab Aegyptiis ad Graecos per- eluuiione in locis depreſſis re-
venerat. vid. Diod. Sic. To. I. liſta. *ab cauſam* exprimit, per
p. II. His enim perſuaſum quam ſit aliquid, vt mox 431.
erat, in principio rerum omnia IV, 282 *ſatos ab imbri*. In-
animalium genera ſic, vt hic *tumuerunt*, veluti mulieres gra-
deſcribitur, e limo prorepiſſe; vidae. Eadem comparatio VII,
poſtea vero terram, cum in- 126 et Lucret. V, 805 ſqq.
duruiſſet, non amplius ſuffe- *creſcebant vteri terrae radicibus*
ciſſe gignendis maioribus ani- *apti*. — *ſemina rerum*, prima
malibus. Habuiſſe autem eam animalium ſtamina. *viuax* h. l.
olim hanc vim probabant inde, quod vitam dat, *belebend*. Ra-
quod poſt inundationem Nili, ro ira occurrit. Terra autem
ex limo caleſaſto gignatur in- humore quodam lacti ſimili ſoe-
credibilis murium multitudo, tus illos alebat ex mente Lu-
de quibus cf. Macrobi. Saturn. cret. d. I. Cf. Laſtant. Inſt. II,
VII, 16. et Pomp. Mel. I, 9, 11. *faciem aliquam*, formam
25. Etiam Ariſtot. H. A. V, 19. expreſſam animalis cuiusdam.
placet, naſci animalia ex aqua *Hominis faciem ſumere* eſt VII,
et ſolis calore, vento adiuvante. 126.

Talem procreationem deſcribit 422 Nilus *ſeptemſtuus*, V,
Lucret. V, 793 — 815. quem 187. *ſeptemplex*, et Virg. Aen.
loc. cum hoc noſtro conſeras. VI, 800. *ſeptemgeminus*. *anti-*
Neque mirum eſt, cupide No- quo, quem ante inundationem
ſtrum haec arripuiſſe, iisque ſequebatur. vid. ſupra ad vſ.
immoratum eſſe, ad Pythonis 116. Pomp. Mela I, 9, 32.
originem expediendam, quem *vbi Nilus ſe ſibi reddidit*. *Aether-*
alii tantum terrigenam vo- *rium ſidus*, ſol in aethere ſuſ-
cant. penſus. Eurip. Electr. 465.

Sponte ſua, ſine femine ani- *ἄγρῳ αἰθρῇ χοροῖς*. *limus*, quem
mali, nec intercedente opera Nilus ex Aethiopia ſecum fert.

Py-
thion,

420

- Nilus, et antiquo sua flumina reddidit aluco,
Aetheroque recens exarsit sidere limus;
425 Plurima cultores versis animalia glebis
Inveniunt, et in his quaedam modo coepta, sub ipsum
Nascendi spatium; quaedam imperfecta, suisque
Trunca vident numeris: et eodem in corpore saepe
Altera pars vivit; rudis est pars altera tellus.
430 Quippe ubi temperiem sumere humorque calorque,
Concipiunt: et ab his oriuntur cuncta duobus:
Cumque sit ignis aquae pugnax; vapor humidus omnes
Res creat, et discors concordia foetibus apta est.
Ergo ubi diluvio tellus lutulenta recenti

vid. Seneca Nat. Quaest. IV, 2. excluduntur, error inde na-
et Vermischte Beyträge zur tus est, ranas nasci ex li-
physic. Erdneshchr. Branden- phisic. Erdneshchr. Branden-
burg 1773. p. 64 — 83. Dispu- burg 1773. p. 64 — 83. Dispu-
tant autem isti, unde pendeant animalia.

verba sub ipsum nasci spat. Re-
ferenda sunt ad verb inue- 430 Laudat hos versus et
niunt; sic nulla difficultas. suis suo modo explicat Lactant.
trunca numeris, quibus deest inst. diu. II, 9, 15 lqq. Cum
numerus earum partium, quae his duobus Aegyptiorum prin-
perfectum et absolutum animal cipius comparare Valken. Dia-
efficiunt. Hae ubi adsunt, res trib. in Eurip. p. 54. iubet
est omnibus numeris absoluta. Anaxagorea de Aethere et
Etenim numeri sunt partes, Terra, quippe ex eodem fonte
quarum numerus requiritur, ut docta. Discordi concordia mun-
res aliqua perfecta sit. vid. Er- dum constare, multi philoso-
nesti Clav. Cic. h. v. Cf. infra phi et poetae censuerunt. Cf.
VII, 126. Pomp. Mela d. l. Horat. Epist. I, 12, 19. Manil.
Per humentes campos quaedam I, 141. ubi discordia concors.
nondum perfecta animalia, sed Empedocles, praeter quatuor
tum demum accipientia spiritum, elementa materialia, statuit
et ex parte iam formata, ex duo operantia, Φύξις et νέκος,
parte adhuc terrena visuntur. concordiam et discordiam. Diog.
Lucrer. V, 838. Orba pedum Laert. in Emped. temperiem
partim, manuum viduata vicif- sumere, temperari. ab his, ho-
sim, Multa sine ore etiam etc. rum interuentu. vapor non est
Totum autem fornium inde der Dampf, ut Rode vertit,
est. Cum ranae in paludibus sed calor, ut III, 152 et alibi.
ouula deponere soleant, quae foetibus, animalibus procrean-
deinde calore et humore dis.

- Solibus aetheriis, altoque recanduit aestu;
Edidit innumeras species; partimque figuras
Retulit antiquas; partim noua monstra creauit.
Illa quidem nollet, sed te quoque, maxime Python,
Tum genuit: populisque nouis, incognita serpens,
Terror eras. Tantum spatii de monte tenebas.
440 Hanc Deus arcitenens, et nunquam talibus armis
Ante, nisi in damis capreisque fugacibus, vsus,
Mille grauem telis, exhausta pene pharetrâ,

435. Burm. ex vno Sprotii almo receperat, quia almm quod-
unque alit et auget. Caeteri constant altoque, quod nos reuoca-
vimus, quia melius conuenit solibus aetheriis. 439. incognita ha-
bent Berneg. Neap. et decem alii. Caeteri, incognite. 443 Male
Heins. et Zinzerling. praeferebant graui, quod Pontau. et Burm.
improberunt.

435 altus, sole in alto coelo hanc dracaenam dictam esse
effectus. Recanduit. Vid. ad Δελφῶν genere feminino. de
XII, 12. Plin. pan. 30. Aegyp- monte, Parnasum montem te-
tus alto puluere incanduit, ubi nebat, ibique vel oracula ede-
v. Schwarz. species et figuras, bat, vel secundum Apollodor.
animalia. vid. ad vs. I. retulit, oraculum custodiebat: nam
iterum creauit. monstra, τέρατα, dracones saepe custodes loco-
dicuntur, ut omnes res inaudi- rum erant. vid. ad III, 31.
tae et mirae, ita etiam ferae Et tripodes in nummis multi
terribiles. Lucret. d. l. Mul- circumuoluti draconibus con-
taeque tum Tellus etiam porten- spiciuntur, quia draco aprum
ta creare conata est. Etiam ad auguria animal. vid. Span-
ap. Horat. I od. 2, 6. noua hem. ad Callimachi h. Del.
monstra. 91. Tantum spatii. Ap. Cal-

438 nollet. Nempe sine sua lim. vs. 93. Parnasum impli-
voluntate, elementis ita ope- cat nouem orbibus, et ap-
rantibus, hoc portentum pe- Statium Theb. I, 563 inter-
pererat. Pythonem hunc Ho- festus occupat spatium centum
mer. h. Apoll. vs. 302. vocat iugerum. De monte maluit,
Ζεφύρος, μεγάλῃ, τέρας ἄγριον, quam montis, ut concussus duo-
Apollon. Rh. autem II, 708. rum Genitiorum vitaretur.
Δελφῶν πελάγιον quod Spanhem. 441 Arcitenens, Apollo τοῦ-
in Δελφῶν mutandum censer Φίξος, τοξότης, praeses sagitta-
ex Tzerz. ad Lycophr. p. 43. riorum et auctor artis sagit-
Inde Apollo dictus creditur tandi. vid. Macrobi. VI, 5.
Δελφῶν. Femininum incognita Inter Latinos Naenius primus
praetulit Burm. quia Schol. hoc nomine vsus. in damis, in
Apollon. ad II, 708. tradit, damas. Sed Apollo feras &

- Perdidit, effuso per vulnera nigra veneno.
 445 Neue operis famam possit delere vetustus,
 Instituit sacros celebri certamine ludos,
 Pythia, de domitiae serpentis nomine dictos.
 His iuuenum quicumque manu, pedibusue, rotaue
 Vicerat, aesculeae capiebat frondis honorem.
 450 Nondum laurus erat; longoque decentia crine
 Tempora cingebat de qualibet arbore Phoebus.

449. *aesculeae*. Quatuor *Herculeae*, quod Cupero placuit.
 Sed v. Buam.

gens apud alios scriptores non Pytho, postea Delphi dicta
 occurrit. Quoniam *et* ante est. *sacri*, quoniam in hono-
numquam molestum est, pro rem Dei celebrantur. *celebri*
 pterea Heyne ad Tibul. Obs. *certamine*, in quibus totius
 IV, 1, 39 suadet non *umquam*. fere Graeciae confluxus. Hi
grauem, grauatam, onustam, ludi a *domita* *Pythone* Pythia
 plenam. vid. Freinshem. ad dicebantur. Apud Clement.
 Flor. III, 5, 18. Et omnino Alex. Coh. ad Graec. p. 4E.
gravis, qui gestat aliquid. XIV, vocantur *παύροις ὄφρ*.
 628. *iaculo grauis dextera*. 448 *manu*, pugilatu, *πυγμῇ*,
mille telis. Statio V, 532. di- et lucta, *πάλιν*, pedibus, cursu,
citur arundineam centeno vul- *ῥόδα*, *rota*, quadrigis et bigis.
nere siluam vexisse. *nigra*, vel adde carminibus et *instrumen-*
quia serpentes ipsi poëtis *tis musicis*. vid. Pausan. p.
nigri d. r. vel quia inde nigrum 813. f. et adde Potteri Archaeol.
 venenum profluebat. Ita Virg. graec. To. I. p. 985. f. edit.
 Aen. IX, 700. *atrum vulnus*, Ramb. Saltatione quadam
 et ap. Nostrum *calidum* et Apollinis pugna cum Pythone,
feruidum vulnus. et instrumentis musicis huius

445 Antiquissimis temporibus rerum memorabilium memoria ludis institutis seruari solebat. Hos ludos Diomedes primus instituisse in honorem Apollinis credebat. vid. Pausan. Corinth. p. 186. Per breue tempus nono quoque anno celebrati, renouari sunt ab Amphictyonibus a. 3. Ol. mp. 48. et quarto quoque anno 450 *Laurus*, qua postea cohabit. Pausan. Phoc. p. 813. Celebrabantur autem non procul ab vrbe Crissa, quae inde V. H. III, 1. p. 200., *nondum*

Primus amor Phoebi Daphne Peneia; quem non *Daph-*
 Fors ignara dedit, sed saeua Cupidinis ira. *ne.*
 Delius hunc nuper, victa serpente superbus,

in rerum natura erat. Sic in myrrham arborem etc.
 munit sibi viam ad sequentem Ridiculus vero est Iac. a Cruce,
 fabulam. Aelian. V. H. d. I. qui per Apollinem Augustum,
 narrat quidem, Apollinem, per Daphnen Liviū intelligit,
 Pythone occiso, summis coronam lauream, sed vid. Perizon.
 A Diodoro Epaita hanc ad d. I. Nempe Apollo, Pytho-
 ne occiso, fugit in Tempe, ibi-
 que nouem annos lauit. Tum Parthenius in Eroticis cp. 15.
 Noster, qui rebus amatoriis
 vero expiatus rediit Delphos delectabatur, hic indulgit in-
 et oraculum occupauit. In-
 genio, multa petulanter scripsit,
 terea Daphne mutatur in lau-
 plura etiam haud dubie ipse
 rum, qua lustratus deinde est. inuenit. Traditum acceperat,
 — Longo crine insignis erat Apollinem amantem non esse
 Apollo, unde *Intonsus*, *ἀκροσε-*
κόμη, *ἀκροκόμη*, atque etiam redamatum a Nympha. Id
 in monumentis crinem pro- exornauit inuentione illa, quam
 452 — 502 inuenimus, qua
 missum habet. *decentia*. Horat. hic mythus triplici vinculo
 I od. 32, 12. *nigro crine de-*
corus.

Amor duplici sensu; nam
 FAB. VII, 452 — 567 Apollo et amatam significat, et amo-
 lo amat Daphnen, nympham rem, quem Cupido dedit, irri-
 formosissimam; quae cum fu-
 tauit. *Peneia*, Penei, Thessa-
 geret instantis eius amplexus, liae fluiui, (de quo ad vs. 569.)
 a patre, cuius opem implora-
 bat, in laurum conuersa est. mer. ad Il. 14. Daphnen
 Hinc laurum suam fecit Apollo facient Ladonis filiam, qui est
 arborem, eique dedit nomen Arcadiae fluiui, vid. ad vs.
 569. Cf. Hygin. fab. 203. 701. Noster melius; Apollo
 Fabulam inde uatam putabant enim, Pythone interfecto, in
 nonnulli, quod Apollo docue- Tempe lauit, per quae *Pe-*
 rit homines plantare laurum. *neus* labitur. *Fors ignara*,
 vid. Euseb. Praeparat. Euang. caeca, ignota, *ein blinder Zu-*
 II, 1. Potius videtur lusus *fall*. Et *fors dedit* formula
 poëticus esse. Poëtae enim, solemnibus de iis, quae casu,
 cum nomina quaedam puellis forte fortuna, eueniunt. vid.
 Nymphisue cum plantis com- Heinf. *saena*, *πικρά*, refertur
 munia essent, facile eo dedu- ad ulciscendi studium.
 ci potuerunt, ut illas in has 454 *superbus* proprie de vi-
 mutatas fingerent, Daphnen etoribus. vid. Heyn. ad Virg.
 in laurum (*δάφνη*), Myrrham Aen. I, 21. Hunc ipsam

- Exuuiis gaudens, innuptaeque aemula Phoebes.
 Vitta coërcerat positos sine lege capillos.
 Multi illam petiere: illa auersata petentes,
 Impatiens expersque viri, nemorum auia iustrat.
 480 Nec quid Hymen, quid Amor, quid sint connubia, curat.
 Saepe pater dixit: Generum mihi, filia, debes.
 Saepe pater dixit: Debes mihi, nata, nepotes.
 Illa, velut crimen, taedas exosa iugales,
 Pulchra verecundo suffunditur ora rubore;
 485 Inque patris blandis haerens ceruice lacertis,
 Da mihi perpetuam, genitor carissime, dixit,
 Virginitate frui: dedit hoc pater ante Dianae.
 Ille quidem obsequitur: sed te decor iste, quod optas,
 Esse vetat; votoque tuo tua forma repugnat.

484. Vulgo *suffundens*, quod Burm. monet multis exemplis defendi. Recte; sed non credibile est, auctorem h. l. tot participia cumulasse. 485. Cod. Patricii Iunii *pendens ceruice*. Aequo bene.

479 *Impatiens viri*, reformationis consuetudinem viri, ferae. neque nubens. Fast. VI, 288. 481 — 86. Multum venustas et 89. in hoc patris cum Cum duae nupissent, *De trinitate* filia colloquio. Sine suauitate *Impatiens restitit vna viri*. *Expertes virum puellae* etiam hac res eadem vs. 659. *suffundens* ap. Horat. III od. 14, 10 ex di pr. de rubore ora notante. emendat. Cuningh. Inde autem laurus quoque *casta dr.* *Haerere*, vt *pendere*, de amplexibus.

486 Ipsa haec sunt verba Dianae ad Iouem apud Callim. h. Dian. 6. *Δὸς μοι παρθένῃ αἰώνιον, ἀππα. φυλάσσειν.* *Da mihi* sollempne in precationibus. VIII, 351. Horat. I Ep. 16, 61. *Da mihi fallere, da iustum sanctumque videre.* — Niox adspersit poeta aliquid, vnde lector exitum rei diuinare possit. Facit hoc Lactant. Inst. div. VII, 3, 25. E poetis exempla congestit Heins. ad h. l. *auia* — 40. *decor*, pulchritudo, sed autem sunt remota et deserta, illud significantiis est; expri-

- Phoebus amat; visaeque cupit connubia Daphnes: 490
 Quaeque cupit, sperat: suaeque illum oracula fallunt.
 Vitque leues stipulae demtis adolentur aristis;
 Vt facibus sepes ardent, quas forte viator
 Vel nimis admonuit, vel iam sub luce reliquit;
 Sic Deus in flammis abiit: sic pectore toto 495
 Vitur, et sterilem sperando nutrit amorem.
 Spectat inornatos collo pendere capillos.
 Et, Quid? si comantur, ait. Videt igne micantes,

493. forte. Heins. suadet *nocte*, vt *sub luce* respondeat. Approbat Burm.

mit enim simul gratiam quam interdam, quamquam paullo dam, vnde fere Veneri et rarius, omnino est cremare. *Gratis decor* tribuitur. Mox vid. Heins. ad Virg. Aen. v. 526. *nympha decens*. I, 704. *Abolentur*, quod cum 490 *Connubia*, concubitus, eodem Heins. praeter Burm. vt XI, 226. Ita *coniugium* hic nullo modo tem potest, XIV, 298. Virg. Aen. III, quia similitudinis huius ratio 475. et *γὰρ*. Vid. Schrader. aperte flagitat verbum, cui vis ad Musaeum p. 123 f. Simi- *urendi* init.

liter vs. 557 *coniux* de concubina, et *uxor* Horat. III od. 27, 73. Male Rode: *begebr* *dich zur Gattin*. *sua oracula*, quae tamen habebantur cerusquerno, *γὰρ* Graece dictis, *sim*. Eurip. Electr. vs. 399. Terent. Andr. IV, 2, 15. Vnde (quod indicat h. l. *forte*) *aertus Apollo* Horat. I od. 7, 28. Sed amor excoecat, mouebant sepius, aut etiam vt hominem, ita et Apollinem, ardentem sub luce abiciebant, 492 Eadem similitudine vnde saepe incendia. Cf. Fast. amoris vehementia illustratur IV, 167. et vid. Casaub. ad Sueton. Caes. 31.

qua tantum calami parte *de*, 496 *sterilis amor* eleganter, refecati, detorderi, solebant cui non responderetur, qui non a messoribus, *stipulae* autem gignit alium. Qui in amorem adoleri solebant ab agricolis, re tam infelix est, Graecis vt vitia agri excoquerentur. *αὐφ. ὄρεας*, Latinis *inuenustus* Virg. G. I, 85 sqq. Lucr. (Terent. Andr. I, 5, 10) di- V, 1246. 7. *leuis* sollempne citur.

epitheton stipularum. *adolere* 498 *Quid? si com.* suauiter! non tantum in sacris locum *Oculi igne micantes* in praecihaber, vt Heins. putat, sed pua parte pulchritudinis. Anacr.

Sideribus similes, oculos. Videt oscula; quae non
500 Est vidisse satis. Laudat digitosque, manusque,
Brachiaque, et nudos media plus parte lacertos.
Si qua latent, meliora putat. Fugit ocior aurâ
Illa leui; neque ad haec reuocantis verba resistit:

498. sq. Schrepper. leg. *igne micare*. Francius, *Videt igne micante Sideribus similes oculos*. Heins. coni. *sideribus similesque*. Burm. placet, quod in vno Leid. est, *sideribusque oculos similes*.

od. 28, 18, vbi oculi ἀνδρῶν nec dubitat eum vs. 533 cum ἀπὸ πύγος. Et tales oculi cum cane leporem persequente *sideribus* comparari solent. comparare. Sed etiam Homerus multa Diis indigna Amorr. III, 3, 9.

501 Nymphae Dianam comitantantes manus et brachia ad humeros vsque *nuda* habebant. hoc Metamorphoseon opere Philostrat. Icon. p. 868. Et sic Dianae etiam effigies expressa cernitur in monumentis. rid. Sponii Miscell. p. 312. multa ex mythologia, quae

502 Quintil. Inst. Orat. VIII, 3, 47. vbi monet, etiam sensum bonum interdum perverti ab impuris hominibus, exempli loco haec ipsa verba laudat, et pro *si qua* habet *quaeque*. Sed illud elegantius. Vid. ad Plin. I Ep. 1. Noster Amorr. III, 2, 35. *Suspicio ex istis et caetera posse placere, Quae bene sub tenui condita veste latent*. — ad haec, his auditis. III, 245. sic et sub IV, 522.

503 Seq. oratione probat poeta, quod II, 846. monet, non bene conuenire, nec vna in sede morari maiestatem et amorem. Dum enim infano amore incitari iuuenis mores notat, ridendum tradit sapientiae Deum, qui antea contemtim de Cupidinis telis et amore locutus erat. Itaque

Nympha, precor, Penēi, mane: non insequor hostis.
Nympha, mane. Sic agna lupum, sic cerua leonem, 505
Sic aquilam pennâ fugiunt trepidante columbae;
Hostes quaeque suos. Amor est mihi caussa sequendi.
Me miserum! ne prona cadas, indignave laedi
Crura secent fentes; et sum tibi caussa doloris.
Aspera, quâ properas, loca sunt. Moderatius, oro, 510
Curre, fugamque inhibe; inoderatius insequar ipse.
Cui placeas, inquire tamen. Non incola montis,
Non ego sum pastor: non hic armenta, gregesue
Horridus obseruo. Nescis, temeraria, nescis
Quem fugias: ideoque fugis. Mihi Delphica tellus, 515
Et Claros, et Tenedos, Pataraeaeque regia seruit.
Iuppiter est genitor. Per me, quod eritque fuitque,

504. *Penei* pro *Peneia*, quod plurimi. Vide de illa forma Heins. ad h. li et Bentl. ad Horat. I Od. 26, 9. 509. *secent* pro

Sed et *novent*, quod li. I. 442. Pausan. VII. p. 405. nonnulli habent, defendi potest ex Tibul. IV, 3, 10. *harmatis crura notare rubis*, vbi apud Patinum Numism. Imp. v. Heyne. p. 400. *Tenedos*, insula maris Aegaei, agro Troiano vicina, tandem, quales. Iam incipit, vbi templum Apollinis Sminimore procorum, dignitatem thei ditissimum. Strabo VII. suam et virtutes iactare. Cf. Cf. Virgil. Aen. II, 21. *Patara* vs. 595. IX init. Et habemus hic locum class. de artium mem transigebat, et per bus Apollinis. Eas vero orate circumlocutus est. Paddabat, Herodot. I, 182. Serv. stores introducuntur *horridi* et ad Virg. Aen. IV, 143. Hinc *squalidi*, ἀρχαῖοις ἀρχαῖοις, Apollo *Patarcus* Horat. 3. od. vt Pan apud Hom. h. Pan. 4, 67. *seruit*, colit sacris facien-

6. neque id alias in vitium dis et oraculis consulendis. veritur, sed opp. vnguento 517 Artes, quarum ἑσφες nitidis. *Sordida rura* dixit erat, vt loquitur Schol. ined. Virg. Ecl. II, 28. *olseruo*, custodio. Homer. apud Valken. de Cod. Hom. p. 94. τοῖς, ἱερῶς

515 *Claros*, oppidum Ioniae, μυστιή, μυστιή. vid. Callim. h. iuxta Colophonem, Apollinis Apol. 42 sqq. Virgil. Aen. templo et oraculo nobilissimum. vid. Strabo XIV. p. 716. indignatur

Estque, patet: per me concordant carmina nervis.
Certa quidem nostra est: nostra tamen vna sagitta

520 Certior, in vacuo quae vulnera pectore fecit.

Inuentum medicina meum est; Opiferque per orbem
Dicor; et herbarum subiecta potentia nobis.

Hei mihi, quod nullis amor est medicabilis herbis:

Nec profunt domino, quae profunt omnibus, artes!

norent Ciofan, ex duobus protulit. Habuerunt et decent ex me-
lioribus, quos Heinſ. contulit, unde ille recepit.

Dii, quod hic vnus tot artes *securis* Virg. Aen. II, 224. —
exerceat. — *per me, quod tamen vna* etc. vid. ad vl. 456.
eritque etc. Vates sum longe et 458. Cf. Anacr. od. 45.
certissimus. Expresſit autem vbi Mars sentit vim horum
Homer. II. 2, 70, vbi Calchas telorum. *vacuo*, scil. ab amore;
scire dicitur, *τα τ' ἔστιν, τα τ'* Daphne enim primus eius
amor, vl. 451.

locum etiam tranſtulit Virg.

G. IV, 392. Vaticinandi ar-
tem edoctus erat Apollo a Io-
ve, cuius vates etiam dicebat-
tur, praeraturque oraculis.

518 Musica excello et in-
strumentali et vocali. Musica
ars apud Veteres in summo
honore erat, ita vt inuentio
praestantissimorum instrumen-
torum ad Deos referretur. Aen. XII, 396. *scire potestates*
Plutarch. de Musica p. 1136. *herbarum*. et VII, 19. *poten-*
Apollinis instrumenta erant
ciubara, quam ipse inuenit, fra XV, 534. *quod nullis* etc.
(Bion. Id. 3, 7.) et quam
Eadem sententia Heroid. V,
cum cantu pulsat, et *lyra*,
quam accepit a Mercurio. Ho-
mer. h. in Merc. *nerui*, *νευρά*.
fides. Concentum vocis et
fidium varie expresſit. Cf. V,
340. XI, 5.

519 *Certa sagitta*, ineuita-
bilis: unde *metuendus certa*
Phoebus sagitta. Horat. I. od. 12, 22. Sic et *certus arcus*, amor morbi non amat artificem.
certa manus tribuitur peritiis — dominus artis, qui eam
iaculatoribus. Contra *incerta* exercet. XIII, 138. Similiter

Piura locuturum timido Penes cursu

525

Fugit; cumque ipso verba imperfecta reliquit:

Tum quoque visa decens. Nudabant corpora venti,

Obuique aduersas vibrabant flamina vestes;

Et leuis impexos retro dabat aura capillos:

Auctaque forma fuga est. Sed enim non sustinet ultra 530

Perdere blanditias iuuenis Deus: utque mouebat

Ipsa Amor, admissa sequitur vestigia passu.

Vt canis in vacuo leporem cum Gallicus aruo

Vidit; et hic praedam pedibus petit, ille salutem:

525. Vulgo *rapido cursu*. Alterum plerique Vett. tuerunt,
Etiam IV, 774. *timido pede fugit*. 528. Palat. *sinuabant*, quod
Burm. elegantius iudicat. Ita sane II, 875. sed poeta potuit ean-
dem rem variare. Eidem etiam, vt magis poeticum, e Regio pla-
cebat *aduersam vestem*. 532. Burm. non spernit ex vno Heinſ.
sequitur per denia.

fere *κοίταρος τ' ἔστιν* Anacr. Od. minus probanda cumlatio
28, 3. verborum *venti, flamina, aura*.

525 *Timido cursu* aut *pede* 530 *sed enim*, at vero. *Iuue-*
fugit, qui prae metu celeriter *nis*. Apollo enim *εἰς ἵκται*, et
currit; metus enim dat celeri-
currit; metus enim dat celeri-
tatem. Sic et *ipsum* post se
relinquit, et *verba imperfecta*,
orationem eius nondum abso-
lutam. reddit hanc, *quod ipse sit sol*.
Sol autem ignis est, qui nun-

527 Magna laus, si quem
omnia decent. VIII, 25. X,
hoc nomine inest h. l. causa
590. Sequitur aliud exem-
plum phantasiae Ovidianae.
pham. *mouebat*, incitabat. *non*
Venantes veste breui supra
genu succinctae erant. Virg.
quae perficienda non satis vel
Aen. I, 320. vid. Spanhem.
animi vel voluntatis habemus.
ad Callim. h. Dian. II, 212.
admissa, celeri. Proprie equus
Hanc venti *vibrabant*; quo
dicitur *admitte*, cum frenis la-
xatis incitatur ad cursum.

533 Sequitur locus a phan-
tasia singularis, et longe prae-
stantissimus, cuius tamen laus
venustate II, 875. *tremulae*
non debetur ingenio Ovidiano,
sinuantur flamine vestes. Cf. et
nam totus expressus est e Vir-
gil. Aen. XII, 749 seqq. quem-
obuia et *aduersas* plenitudinis
admodum Virgil. sua ex Apol-
causa non male addita, sed lon. Rh. II, 278. petiit. cf.

- 535 Alter inhaesuro similis, iam iamque tenere
Sperat, et extento stringit vestigia rostro:
Alter in ambiguo est, an sit deprensus, et ipsis
Morsibus eripitur, tangentiæque ora relinquit:
Sic Deus, et virgo est: hic spe celer, illa timore.
540 Qui tamen insequitur, pennis adiutus Amoris
Ocior est, requiemque negat: tergoque fugaci
Imminet; et crinem sparsum ceruicibus adflat.
Viribus absuntis expalluit illa: citæque
Victa labore fugæ, spectans Penelidas vndas,
545 Fer, pater, inquit, opem; si flumina numen habetis.
Quâ nimium placui, tellus, aut hisce, vel istam,
Quæ fecit, ut laedar, mutando perde figuram.

541. Elegantior Burm. videtur lect. Medic. *Ocior it.* Heins. ex Langerm. a m. pr. dedit *fugaci* pro *fugacis*. Bene. 546. 47. Duo Codd. hos duos versus præponunt superiori. Vetterius Palat. priorem non agnoscit, vnus Gronov. neutrum habet. Heins. aut tollendi ambo videbantur, aut ordine inuerso legendi. *Quæ facis, ut laedar, Tellus, aut hisce, vel istam, Quâ nimium placui, mutando etc.* Burm. suadet, vel *Al nimium placui!* vel *Cur nimium p.* Denique *ut laedar* mutari vult in *ut lauder*, quia et alibi *laudata forma*: et in quatuor Mss. e glossa esse ut

Statius Theb. V, 165 sqq. et 540 Quem amor celerem
Noster infra VII, 781—86. reddit, eum Cupido veluti ad-
qui loc. vtique cum hoc con- iuuat alis suis. *Imminere tergo*
ferendus. *Gallici canes, ver-* etiam ap. historicos, sed h. l.
tagi disti; a celeritate inpr- cum vi de eo, qui prono cor-
mis laudabantur, et leporibus pore ita instat, ut fugientis
potissimum persequendis ad- tergum halitu suo adflat.
hibebantur. Gratian. Cyneg. Similiter V, 616. Expressit
vs. 203. *in vacuo*, ubi nil mo- Claudian. 28, 279. *flatu pro-*
ratur eius celeritatem. *Vacua* *piore sequentum premor.*
loca, non conlita arbutis. IV, 545 *numen*, vim et potestæ-
713. Supra 285. *aperiti campi*. tem diuinam: neque si nunc
Virg. Aen. XII, 771 *purus* dubitantis est, sed sæpe po-
campus, *καὶ ὁρὴς ἄγρος*. *Inbaere-* nitur pro, cum. vid. Brouckh.
re, scil. dentibus, de mordente. ad Propert. III. Eleg. 23, 19.
Virgil. d. l. *Vniudus Vmber* Infra XIII, 49. *si Di sunt*, et
Haeret hians, iam iamque tenet, supra 377.
similisque tenenti Increpuit ma- 546 f. Seidenstuecker *Quâ*
lis, morsuque elusus inani est.— explicat *in qua, super qua*, at-
De decoro nostri loci dictum que hæc *quâ nimium placui*
ad vs. 503. addita putat, quia Peneia iam

Vix prece finitâ, torpor grauis adligat artus:
Mollia cinguntur tenui præcordia libro;
In frondem crines, in ramos brachia crescunt:
Pes, modo tam velox, pigris radicibus hæret:
Ora cacumen obit: remanet nitor vnus in illâ.
Hanc quoque Phoebus amat: positaque in stipite dextrâ
Sentit adhuc trepidare nouo sub cortice pectus.

placeam. Sed ita bis idem dixisset, nec exhaustisset vim cala-
mitatis suæ. 548. Olim, *occupas.* Sed *adligat* Heins. adopta-
vit ex primo Bahl. Langiano et altero Regio. Ipse tamen
malit *aggelat.*

deuorari a terra cupit. Etiam *fugere infixum est, terræque*
Rode: *wo ich allzuviel gefiel. oprantur hiatus*), etiam hic hoc
Melius tamen, si fieri commo- votum infarcire aliquis potuit.
de posset, *quæ* referretur ad Similiter 700 f. verbis quibus-
figuram, ut II, 474. *Adimam* dam deletis, Interpretes merito
tibi nempe figuram, Quæ tibi, duos versus in vnum confla-
quæque places nostro, importu- runt. Alias emend. v. in
na, marito. Et Perizon. ad Variet. lect. De verbo *laedere*
Sanct. Min. p. 543 f. exem- v. ad 608.

548 *Grauis* ab effectu, qui
alligat, rigidos et immobiles
reddit artus. *Grauitas* eo sen-
su de arbore XI, 244. *Alligare*
artus de torpore, tremore,
pauore passim, V. Heins. *Li-*
brum autem hic melius posuit,
quam duriorum corticem.
Mutationis notio variata verbis
crescere, haerere, obire. Potre-
mum sic et VII, 775. IX,
290. *pigris*, immobilibus, ab
homine sumtum. *virida laurus*
etiam XIV, 720. Plin. V Ep.
6, 4. Atque etiam puellis
nitor tribuitur, i. pulchritudo.
XI, 272. Hoc suum decus
Daphne seruat mutata, ut ad
237 admonitum.

554 *trepidare*, palpare, mi-
care, de motu cordis. Cf.
Fast. III, 609. Silius IV, 332. VIII, 606.

- 555 Complexusque suis ramos, vt membra, lacertis,
Oscula dat ligno: refugit tamen oscula lignum.
Cui Deus, At coniux quoniam mea non potes esse,
Arbor eris certe, dixit, mea. Semper habebunt
Te coma, te citharae, te nostrae, Laure, pharetrae.
560 Tu ducibus Latiis aderis, cum laeta triumphum
Vox canet; et longas visent Capitolia pompas.
Postibus Augustis eadem fidissima custos

560. *Latiis* pro *laeis* debemus Heinſii ingenio. 561. Heinſ. ex duobus ſuis, Scaligeri ac Iureti excerptis et Graevii Cod. lon-

557 *Coniux*. V. ad 490. *aderis*, eorum capita et manus *bor mea* ex more, quo Dii ornabis. Ita *adeſſe* X, 142 de arbores quasdam in tutela cupreſſu, *aderis lugentibus*. — ſua habebant. Cf. 710. *Lau- Currum triumphantis antei- rum habebant*, lauro ornata bant captivi et res bello captæ; erant, omnia, quæ Apollinis ef- ſequiebantur milites, hinc *lon- ſent*, tripus, templum, vates, vi- *gaæ pompæ*. Milites magna et ctiores Pythici. Ipſe in monu- *laeta voce canebant*, Io trium- mentis cernitur vel redimitus phe! Urbem ingreſſi petebant corona laurea, vel geſtans dex- per viam ſacram *Capitolium*, tra ramum laureum. Vnde vt ibi hoſtias maclarent, Ioui Apollo *δαφνιφόρος*. vid. Span- que Capitolino vota perſolue- hem. ad Callim. h. Del. 91. rent. vid. IV. Trift. II, 51. f.

560 Vaticanatur Apollo in Horat. Epod. 9. Tibull. II, honorem Romanorum atque 6. Ioseph. B. Iud. VII, 18. Augusti. h. e. poëta adulatur *Capitolia visent pompas* magis ciuibus ſuis atque Auguſto. poëticum mihi videbatur, quam Laurus apud Romanos inſigne alterum, *pompæ visent Capito- erat et victoriae*, (vnde *laurus* *lia*; itaque illud reuocauit. pro ipſa victoria ponitur.) et *Plin. pan. 16, 3. Accipiet triumphi*; namque poſt impe- *Capitolium non mimicos currus, tratam victoriam imperatorum ſed imperatorem* etc. literæ et faſces, militumque 562 Supra fores Palatii ciui- lanceæ et pila lauro ornaban- ca e *quercu* corona ſuſpenſa tur. Inde porro a tempore erat, et ad vtrumque latus Caſaris imperatores trium- *laurus* ſtabat, triumphalis ar- phantes coronam lauream ca- bor. Faſt. IV, 953. III Trift. pite gerebant, ramumque lau- 1, 35 — 48. vbi plures eius reum manu tenebant. vid. Plin. honoris cauſſæ. Eandem ar- H. N. XV, 30. vbi etiam borem et Graeci ante fores cauſſæ commemorantur huius collocebant. Heſych. in *Καυθα*. tanti honoris lauro habiti. Plin. H. N. 15, 30 f. 39. *Lau- Latiis*, Latinis. vid. Heinſ. *rus vel grauiſſima domibus*,

Ante fores ſtabis; mediamque tuebere quercum.
Vt meum intonſis caput eſt iuuenile capillis;
Tu quoque perpetuos ſemper gere frondis honores. 565
Finierat Pæan. Factis modo laurea ramis
Adnuitt: vtque caput, viſa eſt agitaſſe cacumen.
Eſt nemus Haemoniac, prærupta quod vndique claudit Io.

gaæ pompæ. Nec diſplicet ei *ducent pompas* cum Barberiniano. *Francos, longâ pompâ*, non improbaute Burm.

ianitrix Caſarum Pontificum ducibus, narrarunt Apollod. *que: ſola et domos exornat, et* II, 1, 3. Hygin. fab. 145. *ante limina excubat*. Vt ibi Valer. Flac. Argon. IV, 353 *excubare*, ſic hic *custos*. *Tueri* ſqq. Noſter Epp. XIV, 85 *exquitiſius* quam habere. Iam ſqq. Etiam Aeſchylus Prom. *arbois naturam ex mytho* 563 — 892. Induxit Io, quam- ingenioſe repetit. Folia dici quam nonnulla ex ſatis eius, ſolent comæ arborum; ſed vt conſilio ſuo reſponderent, nunc illa exquisitiſius poëta nouauit. Idem argumentum circumlocutus eſt, *frondis bo-* in folio Amyclaei expreſſum *nores*, vt Martial. IX Epigr. erat, Pauſan. III, 18. et in 62 ex h. 1. *Perpetuos ſperare* clypeo Turni, qui genus ab *licet tibi frondis honores*. Aucl. Inacho ducebat, Virg. Aen. Carm. de Phœnice vl. 10. VII, 789. Atque etiam hodie *Lucus perpetuae frondis hono-* in gemmis conſpicitur. Vid. *re virens*. Præiuerat Virg. Lipperti Dactyl. II, 1, 18. G. II, 405. *Frigidus et ſiluis* Quoniam Io in Argiurum dia- *aquilo decuſſit honorem*. — *Factis* leſto, notante Euſtath. ad *ramis*. V. ad II, 485. *Pæan*, Perieg. 92. Iunam ſignificabat, Apollo, a graeco *παῖν, ἡ δαφνιφόρος* lunæ autem ſymbolum femi- ſano. Schol. Ariſtoph. ad Plut. na capite coronato fuit, inde 636. *annuere, κατανύξω*, ſignum fabulæ initia ducta eſſe vi- adſenſus. dentur, aucta deinde addita-

FAB. VIII, 568 — 750. Io amatur a Ioue, et vi ab eo compreſſa mutatur, *Iunone* Graeci res Aegyptias cum ſuis permiferent, Io et Epaphus ſuperueniente, in *vaccam*, quam Iſidi et Apidi aſſimilari coepe- runt. Vid. Heyne in Anti- Hoc Mercurii manu interfeſto, quar. Auſſaetzen To. I p. 41 Iuno Ioi Erinnyen immittit, et ad Apollod. d. 1.

568 — 84. Hic tranſitus, quo *fluuiorum conuentus* ſingi- quo *fluuiorum conuentus* ſingi- venit, vbi in Deam tranſit tur, pars eſt et ſuperioris et Epaphumque parit. Fabulam, ſequentis fabulæ. Locum hunc Aſclepiade, Acuiſilao, Heſiodo *Haemoniac* (Theſſaliae, ab

In mare deducunt fessas erroribus undas:
Inachus vnus abest: imoque reconditus antro
Fletibus auget aquas: natamque miserrimus Iō
585 Luget, vt amissam. Nescit, vitane fruatur,
An sit apud manes; sed quam non inuenit vsquam,
Esse putat nusquam; atque animo peiora veretur.
Viderat a patrio redeuntem Iuppiter Iō
Flumine: et, O virgo Ioue digna, tuoque beatum
590 Nescio quem factura toro, pete, dixerat, umbras
Altorum nemorum, (et nemorum monstauerat umbras)
Dum calet, et medio Sol est altissimus orbe.

585. Heins. cum vno Medic. legendum putat *nec scit.* 591. Heins. displicebat *altorum*, quia *altissimus* proxime seq. Itaque suadebat vel *Eia horum*, vel *denorum* aut *solorum nemorum*. Sed

saliam in Ionium mare se im- Aeschyl. cum aliis Tragicis at- mittens. que Hygin. Sed Apollodor.

582 Qui diuersis locis in aliisque Iaso, alii denique Pi- mare influunt. Sed ornate hoc mare influunt. Sed ornate hoc extulit. *Impetus*, vis, rapidi- tas, tribuitur fluminibus, mari, ventis, coelo. vid. Burm. ad Phaedr. III. prol. 59. *Erro- res*, ambages fluiorum tortuo- sae, aut omnino cursus. *fessas undas*, vt *fessae* longa via aut tempestate *naues* Virg. Aen. I. 168. *Auras spatio lassas* dixit Plin. V Ep. 6, 14.

583 Inachus, Argiuorum Auius, hodie Naio, decur- rens vel ex Artemisio, Arca- diae monte, Pausan. Arcad. p. 611. vel e Lyrcceo, itidem monte Arcadiae. Strabo VIII. p. 370. If. Vossius ad Mel. d. I. putat, confundi Argiuorum Inachum cum Inacho Epiri, qui ex Laemo profluens in Io- nium mare se exonerat. Falso, nam poeta eum inter *amnes*, a popularibus diuersos, refert. Eius filiam Io faciebant etiam Castor in Chronicis, videretur coniectura Burm. Sol

Quodsi sola times latebras intrare ferarum;
Praeside tuta Deo nemorum secreta subibis:
Nec de plebe Deo, sed qui coelestia magna
595 Sceptra manu teneo; sed qui vaga fulmina mitto.
Ne fuge me; fugiebat enim. Iam pascua Lerna,
Constitaque arboribus Lyrcia reliquerat arua;
Cum Deus inducta latas caligine terras
Occuluit, tenuitque fugam, rapuitque pudorem.
600 Interea medios luno despexit in agros;
Et noctis faciem nebulas fecisse volucres
Sub nitido mirata die; non fluminis illas
Esse, nec humenti sentit tellure remitti,
Atque suus coniux, vbi sit, circumspicit; vt quae
605

Burm. recte tuetur *altorum*, quia passim *altae siluae* occurrunt. 598. *Lyrcia* auctoritate pri. Vatic. mutauimus in *Lyrcia*, quod etiam Graev. et Heins. restitui volebant. Valer. Flac. IV, 355. *Lyrcia tellus*. Mons est *Lyrcus*, et inde *Lyrcius* atque *Lyrcius*. 605. Burm. offendit vocula *atque*, inallet *jamque*, et vi. seq.

est acerrimus, vehementissimi vs. 657. πρὸς Δίῳς βαρυ- καλὸς, vt Horat. I Sat. VI, 125. *sol acrior*, et apud Archi- loch. *sol ὄξυς*. Ita enim causa *Lyrcus*, mons vel Arcadiae, redditur, cur nemorum um- bra petenda sit. Et ab aestu lidis; Terra magna et maxi- solis frequenter poetae desi- gnant meridlem. Virg. G. IV, 401. *Medios cum Sol accen- derit aestus*, et vs. 426. *medium* hinc impedire.

sol igneus orbem Hauserat. De plebe Deorum dictum ad 173. *sub nitido die*, Noctis, bey bel- se commendat, vt supra Apol- lem Tage. vid. Heyn. ad Virg. lo. *sed — sed*. Haec ana- phora sic etiam V, 17 f. 507 f.

595 *magna manus*, et om- nino magna membra heroibus et Diis, Ioui in primis, a poe- tis tribui solent. vid. Burm. Lucrer. V. 464. Respexit ad Eleg. ad Liv. Aug. v. 224. Ouid. forte Virg. G. II, 217.

597 Lerna maxime memo- rabilis vel palus, vel fluius rabilis vel palus, vel fluius fumosque volucres, Et bibit Argiae, cui adiacebant ampla humorem, et, cum vult, ex se pascua. Aeschyl. Prometh. ipsa remittit. Furtum, vt

Depressi toties iam nosset furta mariti,
 Quem postquam coelo non reperit; Aut ego fallor,
 Aut ego laedor, ait. Delaplaque ab aethere summo
 Constitit in terris; nebulasque recedere iussit.

610 Coniugis aduentum praesenserat, inque nitentem
 Inachidos vultus mutauerat ille iuuenicam.
 Bos quoque formosa est. Speciem Saturnia vaccae,
 Quamquam inuita, probat: nec non et cuius, et unde,
 Quoue sit armento, veri quasi nescia, quaerit.

615 Iuppiter e terrâ genitam mentitur, ut auctor
 Desinat inquiri. Petit hanc Saturnia munus.
 Quid faciat? crudele, suos addicere amores:
 Non dare, suspectum, Pudor est, qui suadeat illinc;

praefert vulg. bene nosset, quam Heinf. posthabuit motus melioribus Codd. 611. ille. Leidens. ante.

κλέμμε, omne clandestinum; ter II, 852 iuici tauri formam sed in primis amores clandestini et illiciti maritorum dicuntur furta: hinc furtinus vir, Aeschyl. Io, ut in theatrum adulter. III. Pont. 3, 56. Saff. vertit: auf Diebstahl betroffen.

608 Laedere varie in re amoris παθήσι. Inachidos vultus, Inachis. Inachidis cornua simili cumque modo in amore. V. periphrasi apud Propert. I, Heynii Obs. ad Tibul. I, 2, Eleg. 3, 20.

89. nebulas recedere iussit. 612 Speciem — quacrit. Etiam Iuno nubibus imperat, Multum ἄθος inest. Ap. Valer. Flac. vaccam plausu fouet et mittit. Caeterum hinc Valer. Flac. d. I, fabulam suauissime, sed breuius Ouidio narrat.

610 nitere proprie et eleganter dicuntur pecora pinguis, et bene habita. Opp. horrida et strigosa. Sed simul candoris notio inest. Hinc 652 niuea et 743 formae candor.

Etiam ap. Apollod. mutatur in albam vaccam. Ipse Iupigros Sulla. Horat. Epod. 17,

Hinc dissuadet amor. Victus pudor esset amore;
 Sed, leue si munus sociae generisque torique
 Vacca negaretur. poterat non vacca videri,
 Pellice donatâ, non protinus exiit omnem
 Diua metum; timuitque Iouem, et fuit anxia furti;
 Donec Arestoridæ seruandam tradidit Argo.
 Centum luminibus cinctum caput Argus habebat:
 Inde suis vicibus capiebant bina quietem:
 Caetera seruabant, atque in statione manebant.
 Constiterat quocunque modo; spectabat ad Iō:
 Ante oculos Iō, quamuis auersus, habebat.
 Luce finit pasci: cum Sol tellure sub altâ est,

II. addictum feris. Nempe πυκνοῖς ὄσσοις δεδορκῆς, et 571 addici pr. de debitoribus dice- ε μνησπὸς βῆτας, quod Schuetz batur, qui, cum non soluendo tropice putat posse omnia ob- essent, creditoribus tradeban- seruantem significare. Ab Eurip. tur. Hinc omnino est vel in Phoen. 1120 et aliis v. πανοπτης, feruitutem, vel potestati alius cuius nominis caussam Schol. cuius tradi. v. Graevius ad Hom. Il. β, 103 reddit hanc, Cic. Quint. 18. et Salmaf. quia κατά παντός τῷ σώματος ἔχον de Vfur. p. 360. εφθάλμῳ. Plauto Aul. III, 6, 19.

624 De Argo, eiusque genealogia vid. Eustath. ad Hom. Il. β, p. 138. Schol. Eurip. ad Phoen. v. 1123. ibique Valer. dabant tantum tres aut kenar. Iupiter ex Niobe quatuor oculos. vid. Schol. Eurip. d. I.

Arestor, pater Argi nostri. 626 Alii omnes Argi oculos, alii nonnullos tantum fecerunt vigiles. Quint. Smyrn. Alii non hunc centoculum, X, 191. εφθάλμοισιν ἀμοιβᾶδων sed alium Argum, qui navem ὑπώεσκε. in statione manebant, Argo fabricauit, Arestoris filium faciunt. vid. Gronov. vicibus e re castrensi petitem, Diatrib. Stat. 55. et Burm. ubi milites vicibus stationes et ad h. I. Huius nostri Argi alia munia obeunt. Virg. Aen. effigies expressa erat in clypeo IX, 164. variant vices, et 222 Hippomedontis, Eurip. d. I. seruant vices. Ergo seruare et in pharetra Herculis, Quint. h. I. Wache halten. Claudian. Smyrn. X, 191. 21, 313. Centum excubiis

625 Centum, omnino multam seruat iuuenicam. ta. Aeschyl. Prometh. 674. 630 Erat Argus saeuus cu-

- Claudit, et indigno circumdat vincula collo.
 Frondibus arboreis, et amara pascitur herba:
 Proque toro, terrae, non semper gramen habenti,
 Incubat infelix; limosaeque flumina potat.
 635 Illa etiam supplex Argo cum brachia vellet
 Tendere; non habuit, quae brachia tenderet Argo:
 Conatoque queri mugitus edidit ore:
 Pertinuitque sonos: propriaque exterrita voce est.
 Venit et ad ripas, ubi ludere saepe solebat,
 640 Inachidas ripas: nouaque ut conspexit in vnda
 Cornua, pertinuit, seque exsternata refugit.
 Naidēs ignorant, ignorat et Ilachus ipse,
 Quae sit. At illa patrem sequitur, sequiturque sorores:
 Et patitur tangi, seque admirantibus offert.
 645 Decerptas senior porrexerat Inachus herbas;
 Illa manus lambit, patriisque dat oscula palmis;

632. *arbuteis* dedit Heinsf. ex Bernegger. caeteri *arboreis*. Idem malit *vescitur*, quia *pasci* praecessit. 637. *Conatoque* habent primus Palat. Vrbin. et vnus Heinsf. Caeteri *Conataque*. 639. Olim vulg. *Venit et ad patrias*, non male. Heinsf. putabat: *Venit ut ripas* et vs. seq. *Inachis ad ripas*.

stos, *ἀνταρτος δὲ γυνή*, Aeschyl. 632. dixerat: *Ab virgo infelix!* Cf. Valer. Flac. De duritie *herbis pascereis amaris*. — *Foliis* eius nihil Noster, sed tristem *vesci amaris* dixit Horat. II. Ius sortem apte ad commissi- Sat. 3, 114. Pro *arbuteis* re- rationem faciendam per par- cepti *arboreis*, quod agnoscunt res describit. *alta*, profunda, omnes praeter vnum, vnde ut millies. Contra *coelum* Heinsf. illud inuexit. Non *profundum* Virg. G. IV, 222. enim nunc quaeritur, quale est altum. Vir doctus in pabuli genus fuerit, sed or- Biblioth. Tigur. p. 85. putat, natus tantum caussa adiectum tellurem *altam* dici respectu est epitheton. Valer. Fl. Heu, Solis, qui post occasum sub *quoties saxo posuit latus!* quos tellure currat, eamque in *alto ore lacus, quae pabula carpsit!* habeat. Non adientior. in- *flumina*, e fluminibus, aut *flu- dignum*, quod talem sortem *mina* sunt aquae. non meruerat, ut vs. 508. 640 Heroid. XIV, 93. Io *Frondibus* veteres pascere so- *se miratur in umbra*. Amorr. lebant boues. vid. Casaub. ad I, 3, 21. *exterrita cornibus* Athen. I, 19. Notant, Nostrum Io. *se refugit*, fugit a forma, expressisse Caluym, qui in Io quam conspexerat. Cf. III,

- Nec retinet lacrimas: et, si modo verba sequantur,
 Oret opem; nomenque suum, casusque loquatur.
 Litera pro verbis, quam pes in puluere duxit,
 Corporis indicium mutati triste peregit. 650
 Me miserum! exclamat pater Inachus: inque gementis
 Cornibus, et niueae pendens ceruice iuuencae,
 Me miserum! ingeminat. Tunc es quaesita per omnes,
 Nata, mihi terras? tu non inuenta reperta
 Luctus eras leuior. Retices, nec mutua nostris 655
 Dicta refers; alto tantum suspiria ducis
 Pectore: quodque vnum potes, ad mea verba remugis.
 At tibi ego ignarus thalamios taedasque parabam:
 Spesque fuit generi mihi prima, secunda nepotum.
 De grege nunc tibi vir, nunc de grege natus habendus. 660
 Nec finire licet tantos mihi morte dolores:
 Sed nocet esse Deum. Praeclusaque ianua leti

654. Vulgata, quam Heinsf. ex ingenio mutauit, erat: *Tu non inuenta reperta es*. 656. *ducis*. Heinsf. ex vno Medic. vno Ba- sil. vno suo, *prodixit*. 662. Heinsf. *mallet, Deo*.

198 sqq. Phantasia poetae si- luctum creabas, quam nunc, bi ipsa in talibus placuit; ita- postquam reperta es. -ic recte que iis immoratur et in seqq. Heinsf. locum et constituit, et *Naidēs*, sorores, reliquae Ina- exposuit. Ante eum nugaban- chi filiae. *admiramur* omnia, tur Intt. in definiendo disci- quae animum nostrum percu- mine verb. *reperire* et *inuenire*. tiunt. *senior Inachus*. vid. ad Mox reuocaui *ducis* e Mss. vs. 580. longe plurimis. Virg. Aen.

647 *Sequi* eleganter dr. II, 288. *grauiter gemitus imo* quae facile cedunt voluntati *de pectore ducens*. Et sic pas- alterius. De verbis legitur sim.

etiam XI, 327. Virg. Aen. 658 *Ignarus*, talem te for- XII, 912. *Litera* etc. Regius tem manere. vid. ad III, 3. putabat, figuram intelligi, quam *generi* etc. vid. vs. 481. 2. *vir* bouum vngula exprimat. Quo- etiam de tauro, ut Virg. Ecl. modo inde pater filiam agno- VII, 7. de capro. *maritus* ap- visset? Immo mens, quae in Horat. I. od. 17, 7. *Abusus* vacca remanserat, docebat est ingenio.

eam literas I et O pede du- 662 *ianua leti*, caussa et via cere. mortis. Praeuiuit Lucret. I,

654 Tu cum nondum in- 1105. *haec rebus eris pars ia-* xenta esies, leuiorem mihi *nua leti*. Noster III. Trist.

Aeternum nostros luctus extendit in aeuum.

Talia moerenti stellatus submouet Argus,

665 Ereptamque patri diuersa in pascua natam
Abstrahit. Ipse procul montis sublime cacumen
Occupat: vnde sedens partes speculetur in omnes.

Mer- Nec Superum rector mala tanta Phoronidos ultra

curi- Ferre potest: natumque vocat, quem lucida partu

as ad- Pleias enixa est: letoque det, imperat, Argum.

Ar- Parua mora est: alas pedibus, virgaque potenti

rum- Somniferam sumsisse manu, tegimenque capillis.

Haec vbi disposuit, patriâ loue natus ab arce

667. *speculetur pro speculatur* in vno Medic. a prima manu te-
perit Heinl. Ita consilium indicatur, cur montem occupauerit.

2, 30. *interitus fores*. Virg. ab eoque facinore Graecis di-
Aen. II, 661. *patet isti ianua* stus est *Aegypti*.
tero, i. ad talem mortem ab 668 A Phoroneo originem
hoste accipiendam facilis est ducebat et Inachus II et Iasus
via, vid. Cerda ad h. l. Sed II. vid. Munke. ad Hygin.
Inacho *praeclusa erat ianua* fab. 145. *Natum vocat*, non
letu. Caeterum mors, tam- modo, quia minister est, vt
quam vnicum in malis reme- omnium Deorum, ita Iouis
dium, Tragicis graecis dice- dictus
batur *interitus*, *παύση*. vid. Val- (Hemsterh. ad Lucian. To.
ken. ad Eurip. Hipp. 1372. Cf. I p. 489), sed etiam quia cal-
Senec. Agam. 579 lqq. liditate, qua pollebat Mercu-
664 *stellatus*, distinctus ocu- rius (Horat. Iod. 10, 7—16),
lis, tamquam coelum stellis. nunc opus erat. Idem Iouis
V, 461. *variis stellatus corpo-* amoribus inseruit etiam II,
ra guttis. Virgil. Aen. IV, 836 lqq. Cf. cum loco seq.
261. *stellatus* *raspide ensis*. — Hom. Od. ε, 43 lqq. Virg.
submouet. Valer. in scopulos Aen. IV, 238 lqq. Sratius
et monstris horrida lustra abi- Theb. I, 303. *Pleias*, Maia,
git. partes, regiones. *specule-* Atlantis filia, vna ex Pleiadi-
tur, proprie locutus est; nam bus, quae sunt septem stellae
mons, vnde quis prospectat, in dorso tauri. *lucida*, quippe
specula dicitur.

668 — 723 Iupiter mittit 671 *Parua mora est*, Ho-
Mercurium ad Argum truci- mer. εδ' ἀπὸ τοῦ *parua*, i. bre-
dandum; quo facto Mercurius vis. Lucan. IV, 476 *parua*
in Aegyptum profugisse, ibi- *nox. alas*. Inde dicitur *ales*,
que leges et literas docuisse Horat. i. od. 2, 43. et *alipes*
traditur. Cic. N. D. III, 22. infra IV, 756. *Alue* Mercurij

Desilit in terras. Illic tegimenque remouit,
Et posuit pennas: tantummodo virga retenta est.
Hac agit, vt pastor, per deuia rura capellas,
Dum venit abductas: et structis cantat auenis.
Voce nouâ captus custos lunonius, At tu,
Quisquis es, hoc poteras mecum considerare saxo,
Argus ait: neque enim pecori secundior vlllo

675

680

677. *abductas* recte dedit Heinl. de suo pro *adductas*.

rii dicuntur *talaria*, *παῖδα*, et quas e vicinis agris *abduxerat*,
erant aureae Virg. d. l. 239. *dum venit*, accedit ad Argum.
Sed et capite alas gerit, et — *structae auenae*, fistula pasto-
rum pedibus, nunc fronte volat. ritia, quae etiam *arundo*, ca-
Sidon. Carm. 7. *Virga*, ca- *lamus*, *stipula* dici solet, de
ducens Mercurij, duobus fer- cuius *structura* vid. ad vs.
pentibus circumplicatus, quem 711. Apud Aeschyl. 577
ei pro lyra dederat Apollo. Argus quoque fistulam habet.
Homer. h. Merc. 526. Erat Sed Ouid. rem ita finxit, vt
aurea, vnde Mercurius *χρυσή* aliam fab. commode intexere
ῥαπῆς, Hom. Od. ε, 277. Erat possit.

proprie pacis insigne (*αἰγῶν* *ῥαπῆς*. Orph. h. 27, 7.), sed 678 *Voce noua*, sono nouae,
eadem cum multa alia efficere, recens inuentae fistulae. De-
tum *somnium* excitare poterat. formula solemni, *quisquis es*,
Hom. II. α, 334. Virgil. Aen. qua peregrinos et ignotos al-
IV, 240. vbi locus classic. de loquuntur Latini, vid. Burm.
Mercurio eiusque virga Hinc *poteras*, vt ap. Virg. Ecl. I,
vocat *somnifera* (*ὑπνῳδῆς* ap. 80. Hic tamen *banc mecum*
Orph. hymn. 56, 8.), et Mer- *poteras requiescere noctem*, vbi
cur. ipse *ὑπνῳδῆς* et *ὑπνῳδῆς* quidam, vt h. l. vulgo, *poteris*,
ὑπνῳδῆς. Athen. lib. 1. cap. Sed illud elegantius, atque ita
14. Hanc virgam sumit po- et VII, 47. 63. VIII, 47-
renti manu. vid. ad vs. 595. et Solent autem in bucolicis pa-
Mercurius semper apparet stores cantaturi se inuitare ad
ῥαπῆς. *regimen* pileus alatus, *considendum*, in quo sequun-
qui *petasus* et *galerus* dicitur. tur loca herbosa et vmbram.
Sententiam, parauit se ad Proprie *secundus* locus herbis,
iter, ita elocutus est, vt om- sed h. l. ipsa herba *secunda*,
nem Mercurij habitum descri- frequens et bona. *apram* bene
beret. *disposuit*, quodque suo se habet. Epp. XIII, 11. *Ven-*
loco applicuit. *patria ab arce*. *tus erat nauis aptus, non aptus*
V. ad 163. Quod duo Codd. ha-
677 Agit ante se, virga pro bent *gratam*, et a Burm. exem-
baculo pastoralis vtens, *capellas*, plis confirmatur, fluxit ex

Herba loco est: aptamque vides pastoribus umbram.

Sedit Atlantiades, et euntem multa loquendo

Detinuit sermone diem: iunctisque canendo

Vincere arundinibus seruantia lumina tentat;

685 Ille tamen pugnat molles euincere somnos:

Et, quamuis sopor est oculorum parte receptus:

Parte tamen vigilat. Quaerit quoque, (namque reperta

Fistula nuper erat) qua sit ratione reperta.

681. *gratamque* Iunii Cod. ex vno Bonon. pro varia lectione.
684. Vnus Medic. *lumina certat*. Id elegans videtur Burm. et accommodatius *et vincere*.

interpr. *Atlantiades* pro *At-* Obs. ad Tibul. I, 10, 10.
lantides, ut notat Priscian. Nec placet verb. *diminuit* pro-

682 *et euntem — diem*. pter *euntem*, i. vergentem ad
Locus hic valde torsit ingenium. Apud Cic. quidem
nia Intt. Quoniam amoenis *diminuere tempus* paullo aliter
confabulationibus tempus fallitur, et breuius quasi reddi-
tur, dum nobis vix sentienti-
bus praeterlabitur, propterea 9. explicat, consumsit confa-
bulando et transegit diem iam
Ipse ergo ductu vnus Cod. ad occasum vergentem. Et
in quo *demuit* exaratum exstat, videtur *detinere* ita dici posse,
legit, *diminuit*. *Diminuere* IV ex Pont. 10, 67. *Detinui*
autem tempus dixisse etiam *tempus, curasque fefelli*, ubi
Cic. Orat. III, 49. et hoc v. Heins. Sic cepit etiam
idem esse quod *frangere diem*. Rode: *plaudert viel und ver-*
et partem solido demere de die, bringt den fluechtigen Tag mir
apud Horat. Si quis tamen *Gespraechen*. Molestia tamen
rueri malit verb. *demuit*, versu redundantia est in multa lo-
seq. *diem posse in ducem*, i. Ar-
gum, qui ducebat Iö, mutari, querendo *sermone*. Seidentstue-
tunc *euntem* esse, ire volen- cker denique hunc sensum
tem. Neutra emendatio no- subiicit: diem, qui alias multa
bis satisfacit. Non probo *eun-* loquendo testinare solet, *ser-*
tem ducem; nam is ipse rogaue- diuina suspendit, tardiores aut
rat Mercurium, ut veller sibi longiorem fecit. — *vincere*.
tempus fallere confabulando. Silius VII, 204. *Donec com-*
Cur igitur nunc abire properat, *posuit luctantia lumina som-*
vbi ille vix initium fecit con- nus.

fabulandi? Et *dux* de custo- 685 *pugnat euincere*, pugnat,
de bouis insolens mihi vide- vt euincat. V, 349. *pugnat*
tur; visum est etiam Heynio *resurgere*. 354. *remoliri lucta-*

Tum Deus, Arcadiae gelidis sub montibus, inquit,

Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas

Natas vna fuit. Nymphae Syringa vocabant.

Non semel et Satyros eluserat illa sequentes,

Et quoscunque Deos umbriferae silua, feraxue

Rus habet. Ortygiam studiis, ipsaque colebat

Virginitate Deam. Ritu quoque cincta Dianae

Falleret: et credi posset Latonia, si non

Corneus huic arcus, si non foret aureus illi.

Sic quoque fallebat. Redeuntem colle Lyceo

689. *sub montibus* pro *in montibus* ex vno Leidensi et altero
Heins. recepit Burm. quem vide late disputantem de hoc vsu praepo-
siti. *sub*.

zur. molles, dulces, suaves. per anfractus elabuntur. VIII,

Etiam Graecis *μαλακὰς ὑπὸς*. 687. Phaedr. I. fab. 12, 9.

689 Commode intexit fa- *cursu leui Canes elusit*.

bulam de Syringe nympha, 694 Ortygiam, Dianam, quae

quae cum fugeret amorem secundum Homer. h. Apoll.

Panis, in calamos mutata est, 16. in insula Ortygia nata

vnde Pan sibi struxit fistulam. credebatur, quemadmodum

sub montibus versari dicuntur, Apollo in Delo. Alii vero vo-

qui in montibus, aut circa eos lunt, Delum, in qua Latona

commorantur. Etiam *sub val-* et Dianam et Apollinem enixa

libus, sub amne, sub oris in sit, alio nomine Ortygiam esse

vsu. vid. Burm. dictam. vid. Spanhem. ad

690 Hamadryades, nymphae, Callim. h. Apoll. 59. et Del.

quae *αἰὲς τοῖς θεοῖς* cum quer- 255. *studiis*, venatione. *studia*

cubus aliisque arboribus (nam enim vitae genus, quod quis

οἷον, olim omnis arbor. Schol. sibi delegit, quo trahitur. cf.

Hom. ad Il. α, 86) et nasci et V, 267. Male igitur Rode:

interire credebantur. Schol. *mit Eifer. colebat*, imitabatur,

Apollon. Rh. ad vs. 478. Plu- in quo genus cultus. *fallebat*.

tarch. de Orac. def. p. 415. In eo multum laudis. V. ad

Nonacrinas, quae in Nonacri- III, 182. *ipsaque*, atque adeo.

no monte versantur. *Nonacris*, Supra vs. 476. *innuptae aemu-*

oppidum et mons Arcadiae, *la Phoebe* — *risu Dianae*, su-

non procul a Ladone fluuio. pra genu cincta erat. vid.

Plin. H. N. II, 103. *Syringa*, Spanhem. ad Callim. h. Dian.

et *Syrinx* et *Syringa* in vsu. II. 212. *aureus*. Dianae erant

vid. Munker. ad Lactant. Argum. *πυργίαν τόξα*. Homer. h. 2.

h. fab. in Dian. 5. Virgil. Aen. XI, 652. Magna autem in his

cuntur, qui cursu celeri et Nymphae commendatio. Clau-

Sy-
rinx.
690

695

Pan videt hanc, pinuque caput praecinctus acuta,
 700 Talia verba refert. Restabat verba referre;
 Et precibus spretis fugisse per auia Nympham;
 Donec arenosi placidum Ladonis ad amnem
 Venerit; hic illi cursum impredientibus vndis,

700. Post *refert* inepte olim haec verba inserta legebantur;
Tibi nubere Nympha volentis Votis cede Dei. 702. Heinf. et ex vno
 Medic. et vno Stroz. malit *placitum*; quod et Mar. Accurs. volue-
 rat. Alii suaserunt *rapidum*.

dian. 35, 39 de Proserpina, p. Claudian. 35, 325. *praeue-
 ruit videri Pallas, si clypeum, si lare.*
ferret spicula.

699 Pan, Arcadius Deus, succubuerant somno oculi Ar-
 Lyceum in primis et Maenalum, gi, itaque finem narrandi fa-
 Arcadiae montes, incolere cre- cere potuisset poeta, sed ne
 debeat. Theocrit. Id. I, 123. ignoraret lector reliquam fa-
 Virg. G. I, 16. Horat. IV. od. bulam, eam poeta ex sua per-
 12. Ibi habebat antra, in sona adspersit. Ingeniose tali
 quibus a venatione festus re- commento usus est, quia in-
 cubare solebat. Callim. h. credibile videri poterat, vna
 Dian. 87 f. Sacra ei erat cum finita fab. oculos succu-
 pinus, *πίτυς*, similem ob caus- buisse. *Ladon* fluvius Arcadiae,
 sam, ob quam laurus Apollini. in Alpheum influens. Abun-
 Pitys enim et ipsa olim puella dabat aquis, nec vlli cedebat
 fuerat, quam amaverat Pan. pulchritudine, Callim. h. Iov.
 vid. Brouekh. ad Propert. I, 18. Pausan. Arcad. p. 651.
 18, 20. Itaque caput prae- Dionys. Perieg. 417. Vocatur
 cingere solebat *pinu*, h. e. h. l. *placidus*, sed V Fast. 89.
 frondibus pineis, corona pinea, *rapax*, et II Fast. 274. ei tri-
 quod et Fauni facere solebant. buuntur *citae aquae*. Itaque
 Heroid. V, 137. Vocatur Intt. varie hunc dissensum com-
acuta, etiam A. A. II, 424. ponere conati sunt. Verum
 a forma. Ita et infra *cupres-* epitheta, quibus poetae singu-
sus acuta. Est autem *pinus* los fluuios et montes exor-
 (qua ipse *Lyseus* abundabat, nant, non vigenda sunt, nec
 v. 217.) h. l. filiostris, Kieffer, natura eorum inde demon-
 stranda, nisi accedat geogra-
 baum. *praecinctus*. XIV, 638. phorum auctoritas. Itaque fieri
 Panes cornua *praecincti pinu*. potest, ut sui obliti, eidem
 XI, 9. *praefuta foliis*. Horat. fluuiio diuersis locis diuersas
 I od. 7, 7. *praepondere*. Va- virtutes tribuant. vid. Burm. ad
 ler. Fl. III, 436. *praetexere*, Valer. Flac. V, 180.

Vt se mutarent, liquidas orasse sorores;
 Panaque, cum prentam sibi iam Syringa putaret,
 Corpore pro Nymphae calamos tenuisse palustres:
 Dumque ibi suspirat, motos in arundine ventos
 Effecisse sonum tenuem, similemque querenti:
 Arte noua, vocisque Deum dulcedine captum,
 Hoc mihi concilium tecum, dixisse, manebit:
 710 Atque ita disparibus calamis compagine cerae

706. Burm. ex vno Medic. *cannas tenuisse*, quia Apulej. V
 Metam. *Deam Cannam* vocat, et quia v. 711. *calamis* sequitur.
 Nampe Heinf. et Burm. persuasum erat, non licere bono scriptori
 intra paucorum versuum ambitum idem voc. bis ponere; hinc
 permulta Ouidii loca tentarunt, quae manu medica non indige-
 bant. Ouidium illam legem non curasse, attendenti facile ap-
 paret. Vide modo 569 et 72. 638 et 41. 753 et 56. VIII, 10
 et 16. 16—19. 34 et 37. 81 et 83. 108 et 111. Nec igitur erat,
 cur h. l. porro pro *tenuisse* mallet *terigisse*, aut v. 712. pro

704 *Liquidae sorores*, nym- solebat Pan semper hoc instru-
 phae in Ladone habitantes. mento musico delectari. Con-
 Similiter Inachus vocatur *liqui-* cilium ita dici, probat ad h. l.
cus parens Heroid. XIV, 89. Heinf. Ipsa foedera et amicitiae
 Propert. II, 25, 34. *Acheloi* vocantur *concordia*. Caete-
liquor luges. — *Calamos* reuo- rum fistula fuit triplex, *μυρ-
 caui*, quod omnes, praeter vnum, *καμος*, quam inuenit Mercurius,
 Codd. habent, non modo Homer. hymn. I. Merc. 509.
 quia *Syrinx* a Serv. ad Virg. *πολυκαλamos*, cuius auctor Sile-
 Ecl. II, 32 in *calamum* muta- nus. Illam denique, quae cera
 ta legitur, sed etiam propter glutinatur, cuius inuentio h. l.
 Plin. H. N. 16, 36 f. 66. et Virg. Ecl. II, 32. Pani adscri-
Calamus alius totus concu- bitur, Marfyas inuenisse tradi-
vus, quem syringiam vocant, tur apud Athenaeum IV. p. 184.
utilissimus fistulis, quoniam nihil Pani contra alii tribuunt *πλο-
 ei est cartilaginis atque carnis.* *γλαυλον*, i. tibiam obliquam. vid.
 Lactant. in Argum. in arun- omnino Spanhem. ad Callim.
dines conuersa est. — *sonum* h. Dian. 245. Veram fistulae
tenuem, qualem habet fistula, originem refert laud dubie Lu-
 unde ipsa *λεπτάλια*, et *tenuis* cret. V, 1283. *Zephyri caua
 dicitur.* per calamorum sibila primum

710 *Hoc mihi — manebit.* Agrestes docuere cauas inflare
 Hic cantus me semper tibi *cicutas*. Iam cum Musica ob
 conciliabit, huius soni causa insignem praestantiam diuinum
 semper vtat tua consuetudine, opus haberetur, factum est, vt
 ex te faciam fistulam, qua cre- inuentio celeberrimorum in-
 bro vtat otii fallendi causa. Et strumentorum Diis auctoribus

Inter se iunctis nomen tenuisse puellae.

Talia dicturus vidit Cyllenius omnes

Succubuisse oculos, adopertaque lumina somno.

715 Supprimat extemplo vocem: firmitque soporem,

Languida permulcens medicata lumina virga.

Nec mora: falcato nutantem vulnerat ense,

eodem cum Gryphio et Mss. nonnullis *manisse*. Posteriori enim loco haec lectio insert, quod ille tolli vult; nam 710. praecedat *manebit*, et h. l. *setigisse* minus accommodatum est rei propositae, quam *tenuisse*. 710. Olim edeb. *consilium* aut *colloquium*. Iac. a Cruce suadebat *condilium*, quia in fistula multi calami, tamquam annulis, compositi fuerint. Ciofan. ex duobus Mss. proferebat *concilium*, i. societatis consuetudo, quod, cum etiam in Louan. exstaret, merito receptum est ab Heins.

tribueretur; et fistula quidem pastoralis Pani, Deo tutelari effectus, *medicatus* dicitur Heppastorum. Fistula autem cum roidd. XII, 107. nam *medicare* sit simplicissima, neque usus omnino est succis inficere.

eius multum exercitationis requirat, fuit haud dubie in antiquissimis instrumentis. Plutarch. de Mus. p. 1136. — Eius usus frequens in mythologia. Apollod. I, 1, 1. 6, 3. Calami eo ordine collocabantur, ut breviorum semper sequeretur longior. Res clara est ex VIII, 190 sqq. Cf. Virgil. Ecl. II, 36. ubi fistula ex septem cicutis disparibus hoc modo composita. *Compagine* vituperat Seru. ad Virg. Aen. I, 293. quasi parum latine. Sed Burm. docet h. l. etiam Mahil. dixisse *compagine* pro *compage*, aut *compagibus*. — nomen tenuisse p. nam *οὐκ* Graecis fistula.

713 Cyllenius, Mercurius, quem Maia in Cyllenae, montis Arcadiae, vertice peperit. Virg. Aen. VIII, 139. *permulcens medic. virga*, *ἰατρὸν ἄλκυον*. Orph. hym. 56, 8. *medicata*, succis soporificis tincta. Virgil. Aen. VI, 420. Ta-

lis somnus, succis soporificis effectus, *medicatus* dicitur Heppastorum. XII, 107. nam *medicare* sit simplicissima, neque usus omnino est succis inficere.

717 *falcatus ensis*, harpe, *ἄρκη*. Valer. Fl. 390. *celerem mediis in cantibus exigit harpen.*

Eius usus frequens in mythologia. Apollod. I, 1, 1. 6, 3. Tali ense et Perseus usus IV, 726. Sed vnde nunc Mercurio harpe? Adueniens virgam tantummodo retinuit, 675. nec itineri se accingens harpen sumferat. Ap. Apollod. lapidum misso Argum interficit.

Nihil definit Aeschyl. ap. quem 685 subita mors eum vita priuat. *nutantem*; tunc ceruix maxime patebat vulnere. Verba et maculat — cautem poterant omitti, quia res sponte intelligitur. Verum Iac. a Cruce sarcasum illum poetae,

Arge, iaces etc. esse epitaphium putabat, quo, subito concepto, Mercurius maculauerit (infer-

pferit) sanguineis literis cautem. Antiquis lumen cernere, *φῶς* erat viuere. Inde

719. Cum *praeceptam rapem* duriusculum Heinsio videretur, ex primo Moreti *causam* praetulit; nec spernit *molem*, quod Patri-

scii Iunii Cod. habet.

pendet prius sarcasmi acumen, *cibus spirisque et tartareo vltimo* etc. lumen non am-

Qua collo confine caput: saxoque cruentum

Deficit; et maculat praeceptam sanguine cautem.

Arge, iaces: quodque in tot lumina lumen habebas

Exstinctum est: centumque oculos nox occupat vna.

Excipit hos, volucrisque suae Saturnia pennis

Collocat; et gemmis caudam stellantibus implet.

Protinus exarsit, nec tempora distulit irae,

Horriferaeque oculis animoque obiecit Erinny

719. Cum *praeceptam rapem* duriusculum Heinsio videretur, ex primo Moreti *causam* praetulit; nec spernit *molem*, quod Patri-

scii Iunii Cod. habet.

pendet prius sarcasmi acumen, *cibus spirisque et tartareo vltimo* etc. lumen non am-

plius cernis, quo per tot oculos stimulos et Aeschyl. 603 melos fruebaris. Ut alibi epiphonemorat, *κέντροις φοιταλίσαι*. *stima* in defunctos additur, v. c. *mulis ad cursum excitantibus*.

Virg. Aen. IX, 446. sic h. l. Ab eodem tamen vl. 568 sarcasmus. Iam poeta con-

oestro agitata dicitur, et vl. vertit orationem ad Argum. 687. vt et a Sophocle, *οἰστρόπληξ* *Iacere*, *κείθευ*, dicuntur mor-

tui. III, 152 et alii. *Oestrus*, *οἰστρος*, pro quo tamen Latini maluerunt *asylus* dicere (Virg. d. l. 147 f. Laetant, ad Stat. cantur *gemmae stellantes*. Infra Theb. II, 32), genus insecto-

XV, 385. *quae cauda sidera* rum dipterorum est, vespis *portat*. Plin. H. N. X, 20. pa-

simillimorum, quae oriuntur vonibus tribuit *gemmantes* co-

lores, et guttas in cauda vocat *Bremfen*. Iam pecudes, cum *oculos*. Phaedr. III. fab. 18, ab iis punguntur et vexantur, 8. *pictis plumis gemmea cauda*.

In Argum. Laetant, Iuno Argum in volucrem pavonem transformauit, et pennis insignibus, quibus amissa lumina indicaret, ornauit. Cf. Martialis. XIV Epigr. 85.

724 — 50. Duo postremi Munker. ad Hygin. fab. 145. fabulae actus, quorum alter Qui Io in vaccam mutatam de erroribus, quos copiose tradiderunt, eorum plurimi alii recensent, verbo attingitur. *oestrus* haud dubie proprie — Erinny Iuno immittit acceperunt. Ap. Aeschyl. vero etiam ap. Valer. Fl. Cum *fa-* Schuetzius monet, *oestrus*

720

725

- Pellicis Argolicae, stimulosque in pectora caecos
 Condidit, et profugam per totum terruit orbem.
 Ultimus immenso restabas, Nile, labori.
 Quem simul ac tetigit, positisque in margine ripae
 730 Procubuit genibus, resupinoque ardua collo,
 Quos potuit, solos tollens ad sidera vultus,
 Et gemitu, et lacrimis, et luctifono mugitu
 Cum Ioue visa queri est, finemque orare malorum.
 Coniugis ille suae complexus colla lacertis,
 735 Finiat ut poenas tandem, rogat; Inque futurum
 Pone metus, inquit, numquam tibi caussa doloris
 Haec erit: et Stygis inbet hoc audire paludes,
 Ut lenita Dea est, vultus capit illa priores;
 Fitque, quod ante fuit. Fugiant e corpore setae:
 740 Cornua decrescunt: sit luminis artior orbis:
 Contrahitur rictus: redeunt humerique manusque;

726. pectora vnus Sixii. Caeteri pectore.

terriculamentum intelligenda Canobum venit, pristina
 dum esse, forte umbram Argi, forma ei redditur. *ponere genu*
 quae non oculis, sed menti phrasis propria et elegans. vid.
 Ius per interualla obiecta sit. Heinf. ad Claudian. VI Conf.
 Et Schol. ad vs. 563 tradit. Honor. 71. Cf. Heroidd. XIV,
 illam umbram sub specie can- 107. *ardua*, in sublime spe-
 nis terruisse iuuenecam. Hygin. Etans. Virg. Aen. V, 278. *colla*
formidinem memorat, quam *ardua* attollens. — Suppli-
 Furiae iniiciunt. *Pellex Ar-* ces brachia solent tendere;
gol. Io, quae Argis oriunda sed brachia non habebat Io,
 pellicis vices praestiterat Ioui. *solos* igitur etc. Similiter II,
 vid. Valken. ad Eurip. Hipp. 487. *qualescunque manus* etc.
 vs. 1303. *coecos*, oculos. *rer-* Virg. Aen. II, 405. *Ad coe-*
rer et *φρῆσιδαι*, proprie di- *lum tendens ardentia lumina*
 cuntur, qui a Furiis corripian- *frustra*; *Lumina*, nam teneras
 tur, aut furore rabieque exci- *arcebant vincula palmas. lucti-*
 tantur. vid. Heyn. ad Virg. *sonus*, imitans vocem lugubrem,
 G. III, 434. forte ab Ouidio signatum.

728 labori, laboribus. De 738 vultus, formam. *setae.*
 iis v. Apollod. et multo ma- (Virgil. Aen. VII, 790. *Io iam*
 gis Aeschyl. inde a vs. 713. *setis obsita. luminis orbis*, ocu-
 quibus adde Schützii Excurs. li, qui etiam simpliciter orbis
 IV. Ibi quoque Nilus finis et *κύκλοι* dicuntur. Lactant.
 errorum; ubi enim ex Aethi- de Opific. Dei VIII, 16. So-

Vngulae in quinos dilapsa absumitur vngues.
 De boue nil superest, formae nisi candor, in illa:
 Officioque pedum Nympha contenta duorum
 Erigitur: metuitque loqui, ne more iuuencae
 745 Mugiat: et timide verba intermissa retentat.
 Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba.
 Huic Epaphus magni genitus de semine tandem
 Creditur esse Iouis: perque vrbes iuncta parenti

746. Louan. *verba intercepta*, non inuenuste, iudice Burm.

phocl. Oedip. vs. 1294. vid. culiarem libellum. *linigera a*
 Sauaro ad Sidon. Ap. I, 2. *turba*, ab Ificiis, sacerdotibus

742 *ungulae bifulcae*, *χρῆλαι*, quales habent boues, nunc rur-
 sus scinduntur in quinos digi-
 tos. *dilapsa absumitur* suauiter
 pro, dilabitur, fere vt Virg.
 G. IV, 410. Proteus in aquas
tenuis dilapsus abibit, et No-
 ster V, 435. *Pectoraque in*
tenuis abeunt euania riuos.
 Non dixit in *digitos*, sed in
vngues, quorum natura simi-
 lior vngulis. *Officio pedum*
 exquilitate pro, *pedibus*, et *con-*
uexa habet aliquid iocosi.
Candor, vt *nitor* vs. 552. et
 pulchritudinem et candidum
 colorem notat. Ingeniose *me-*
ruit — *retentat*.

747 *Colitur*, in Aegypto, ad a. 481. auctor est, ex Tele-
 gono, cui iuxta Apollod.
 vnde mox per Aethiopiam in
 regiam Solis proficiscemur.
 Ritus istius cultus habet La-
 ctant. Inst. diu. I, 21. *Colitur*
 sub nomine Isidis. *Dea celeberrima*,
 sola enim Isis cum Osiri-
 ride per totam Aegyptum
 templa habebat. Herod. II,
 42. Scripsit Plutarch. de his
 celeberrimis Aegypt. Diis pe-
 ad a. 481. auctor est, ex Tele-
 gono, cui iuxta Apollod.
 postea nupsit Isis, genitum esse
 hunc Epaphum. vid. Burm.
 ad h. l. Ap. Aeschyl. Iupiter
 non concumbit cum Io, sed
 ad Nilum placide manu pal-
 pans grauidam eam reddit,
ἐπαφῶν ἀναβῆναι χεῖρὶ καὶ θήγναι
μὲν. Inde *Epaphus*. Is Grae-
 cis i. q. Aegyptiis *Apis*. Hero-
 dot. II, 153. III, 27.

750 *Templa tenet. Fuit huic animis aequalis et annis*

FAB. IX, 750 — II, 366. V, 397 — 405. Manil. I, 733 *Phaëthon*, Solis et Clymenes sqq. Hygin. fab. 152 a caelestibus, cum diuinum ei genus teris dissentiens, Lucian. Astrol. dubium fecisset *Epaphus*, matre To. V p. 223. et copiosius suadente, ad Solis regiam proficiscitur, ut certo sciat, se Apollinem increpat, quod in ab eo progenitum. Ibi pignoris loco sibi a patre petit solares commiserit: in quibus vnum in diem moderationem multa Ouidianis similia. Priocurrus solaris, nec ullo pacto re loco Lucian. contendit, deterreri potest ab hoc proposito. *Phaëthontem* Astronomum fuisse, qui cursum solis desisteret, cum equi exspatiantur, Solisque aestu terras vastant. Iupiter igitur, ne coelum quoque flammis corripatur, fulmine misso et incendium extinguit, et *Phaëthontem* vitam priuat, quem Eridanus excipit. Ad sepulcrum eius sorores in arbores mutantur, unde electra fluunt. Eodem fere modo Hesiodus fabulam in libro deperdito (unde eam Hygin. f. 154 excerptit) narrauerat; neque, ut ex Euristath. ad Hom. Od. p. 1689 apparet, in parentibus a Nestro dissensisse videtur, quamquam eum Hygin. nescio quo errore deceptus, tradit, Clymenum, Solis filium, patrem fuisse *Phaëthontis*, Meropemque nympham matrem. Mox a Tragicis eadem certatim est tractata, ut Schol. Hom. ad Od. p. 208 obseruat; sed non nisi ex Eurip. *Phaëth.* pauca fragm. restant, quae in Ed. Lips. To. II p. 462 leguntur. Ex auctoribus, qui exstant, hiis regi nos sinamus. Horat. *nam* repetierunt Aristot. de Mirabilibus c. 82. Apollon. Rh. fragm. III. Arg. IV, 597 sqq. Lucret. *aequalis*. VII, 658. *pa-*

Sole natus *Phaëthon*, quem quondam magna loquentem, Nec sibi cedentem, *Phoeboque* parente superbum, Non tulit *Inachides*, *Matrique*, ait, omnia demens Credis; et es tumidus genitoris imagine falsi. Erubuit *Phaëthon*, iramque pudore repressit: Et tulit ad *Clymenen* *Epaphi* conuicia matrem. Quoque magis doleas, genetrix, ait: ille ego liber, Ille ferox tacui. Pudet haec opprobria nobis Et dici potuisse, et non potuisse repelli. At tu, si modo sum coelesti stirpe creatus, Ede notam tanti generis: meque adferre coelo. Dixit; et implicuit materno brachia collo. Perque suum, *Meropisque* caput, taedasque sororum,

755

760

759. Olim edeb. *refelli*, quod non satis conuenit ferocitati iuuenis. Burm. praetulit igitur ex optimis Codd. *referri*, quod proprium sit in iurgiis et controuersiis. Ego vero malui cum aliis Codd. *repelli*. *Phaëthon* enim non tam recriminari, quam *repellere*, ferociter a se amoliri illud crimen volebat. 761. Ede. Graevian. *Prode*.

res annis animisque. animis, Sallust. Cat. 38. *ille ego*. Plin. I Ep. 6, 1. *Ego ille, quem*

751 *magna loqui, μεγαλὸν λέγειν*, *gloriarī, superbire*. *ferociae* iuuenis commoti non conuenit, Vid. ad IX, 31. *Iuuenes*, quod olim in seqq. vulgabatur, cum suis nondum inclarauerunt virtutibus, de generis nobilitate rixantur. *Phaëdr.* I fab. 1, 9. *Repalsis*

754 *Tumere* de fastu et superbia. *falsus*, qui putatur is esse, qui reuera non est. vid. Brouckh. ad Propert. II. Eleg. 7, 143. *imago*, falsa rei repraesentatio. II, 37. *Phaëdr.* I fab. 1, 9. *Repalsis*

757 *Liber*, qui, neminem timens, dicit et facit, quae derat *referri*. Sed v. Var. ipsi recta videntur. Plin. VI lect.

Ep. 8, 8. *Non feres magnum* 761 *me coelo adferre*, vindica et liberum ingenium cum contumelia damnus. — *ferox* opp. *rops*, maritus *Clymenes*, pater leni et placido ingenio. Cic. putatius *Phaëthontis*, (Fast. Sen. n. 33. *infirmis* pueri III, 30) et rex *Aethiopiae*. *nam est, ferocia iuuenem*. Adde vid. ad v. 774. *Sororum*

- Traderet, orauit, veri sibi signa parentis.
 765 Ambiguum, Clymene precibus Phaëthontis, an ira
 Mota magis dicti sibi criminis; vtraque coelo
 Brachia porrexit: spectansque ad lumina Solis,
 Per iubar hoc, inquit, radiis insigne coruscis,
 Nate, tibi iuro, quod nos auditque videtque;
 770 Hoc te, quem spectas, hoc te, qui temperat orbem,
 Sole fatum. Si ficta loquor, neget ipse videndum.
 Se mihi; sitque oculis lux ista nouissima nostris.
 Nec longus labor est, patrios tibi nosse penates:
 Vnde oritur, domus est terrae contermina nostrae,

774. *contermina*. Vossian, et vnus Basl, *confinia*, vt sit appositio

nomina vid. II, 346. Per ha- 9, *ἡ πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπα-*
 rum *taedas* iugales, i. nuptias, *κείεις*. Cf. Cerda ad Virg. Aen.
 maluit, vt aptius, quam *caput*, IV, 607. Sol temperat orbem,
 matrem orare.

766 *crimen*. criminatio. Gloss. tur, forte et motum tribuit
 explicant per *ἔγκλημα, διαβολή*. planetis, vicissitudinesque tem-
 H. I. infimulatio adulterii; porum efficit. Horat. I Od.
 quemadmodum stuprum ipsum 2, 15. Iupiter temperat mun-
 saepe ap. Nostrum *crimen* dr. dum, regit.

V. Drakenb. ad Sil. VI, 634.
 — Per solem iurare, eumque 773 *patrios penates*, patriam
 testem facere aut innocentiae domum, regiam Solis, vid. ad
 suae, aut iniuriæ alterius so- vi. 174. Haec *vnde oritur* Sol,
 lebant Veteres. Infra IV, 238. a parte orientali, *contermina*
 Virgil. Aen. XII, 176. vid. *est terrae nostrae*. Apud Euri-
 Bum. in Ione Fulg. XV. Et pid. Phaeth. fragm. p. 462.
 nunc quidem Clymene non To. 2. edit. Lips. Merops
 poterat grauiore veri testem vocatur rex eius terrae, quam
 dare, quam Solem, patrem primam Sol exoriens illustret,
 ipsum, de quo dubitabatur. et quam nigri vicini *lucidam*
 Commotus autem animus ex *Auroram* (*Ἠὼ Φαενώ*) et *Solis*
 adfeneratione seq. satis elucet. *stabula* (*στάλη ἱπποδάμης*) appel-
lamina solis periphrasis solis, lent. Ea vero est Aethiopia,
 atque etiam *iubar* nunc est cui, quippe sub calidiore coelo
 sol ipse. *quod nos audit* etc. sitae, vicinior est sol; nam
 Sol Deus *παρόπτης, παρόπτης*, mox *Aethiopus* suos memorat,
 omnia intuens, omnia etiam quibus vicinos facit *Indos*.
 exaudiens. Plin. H. N. II, 6. Veteres autem sub *Indorum*
 ex Homero II, γ, 277. *Ἡελίος* et *Aethiopus* nomine omnes

Si modo fert animus; gradere: et scitabere ab ipso.
 Emicat extemplo laetus post talia matris
 Dicta suae Phaëthon, et concipit aethera mente.
 Aethiopusque suos, positosque sub ignibus Indos
 Sidereis, transit, patriosque adit impiger ortus.

775

Orientis populos complexi indicat. *Concipit* viator *meure*
 sunt, in australibus potissimum locum, quo tendit. proponit
 plagis. vid. Cuper. Obseruat. sibi locum, quo tendat. *positos*
 IV, 7. *sub ignibus sid.* Horat. I. od.

775 *fert animus*, cupis. vid. 12, 55. *subiectos orientis ora*
 ad vi. I. *emicat* celeritatem *Indos*.

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON
LIBER SECVNDVS.

Phœ- Regia Solis erat sublimibus alta columnis,
abon. Clara micante auro, flammisque imitante pyropo:
Cuius ebur nitidum fastigia summa tenebat:

1 — 18 Regia Solis, in qua *lumnis*, et Nost. Trist. d. l. tem-
describenda Ovidius nec veteris *pla Apollinis gradibus sublimia*
cuiusdam poetæ loca respexit *celsis*
(quamquam et ap. Homer. 2 clara, splendens. Pyro-
Od. 8, 72. n. 87 regiae occur- *pus* nunc non est rubinus e
runt auro, argento, ebore genere carbuncolorum, sed
splendentes), nec obiter Apol- aes, cui aliquid auri arte ho-
linis templum ab Augusto in minum additum. Id enim,
Palatio dedicatum (de quo auctore Plinio 34, 8 f. 20
III Trist. 1, 58 sqq. Propert. *ignescere*, et, quod Isidor.
II, 23) laudare voluit; sed e lib. 19, 19 addit, *flammis imi-*
partibus templorum præcipuis, *tabatur*, quam ipsam ob caus-
columnis, *fastigiis foribusque* sam *pyropum* (*πυροπόδι*, cuius
caelatis, eam composuit, addi- facies ignea aut rutila) di-
to insigni ornatu, qui, cum in ctum. Rode putat, parietes
Romanorum aedibus aurum, fuisse ex illo pyropo, columnas
ebur, marmor reniteret, diui- ex auro. Ovidius nihil dehist,
nam regiam in primis decere sed cuiusque ingenio liberum
videbatur. Quod posterius relinquit, metallis illis sibi
minime approbavit Senec. Ep. exornare regiam. Testum
115, qui, allata hac ipsa re- quidem Capitolii puro fulge-
giae et mox currus solaris de- bat auro. Senec. Controv.
scriptione, monet, talibus au- 1, 6.
geri sacram auri famem inter
homines. *columnae*, porticus, 3 Fastigia, *ἀετοὶ, ἀετάρματα*
in quibus apud Veteres maxi- propria erant templorum
ma pars magnificentiae tem- giarumque diuinarum, neque
plorum. In primis operam da- in aliis aedificiis ferebantur.
bant, ut essent *sublimes*, altae. Erant autem pinnacula, qui-
vid. Ernesti Archaeol. VIII, bus, dignitatis caussa, *recta*
10. *alta columnis*, propter co- templorum elatiora (priuata-
lumnas, ut Virg. Aen. VII, rum enim aedium tecta plana
170 Tectum centum sublime co- erant) in cacumine exorna-
bantur. *fastigia summa*, 1. III

Argenti bifores radiabant lumine valvae.
Materiem superabat opus: nam Mulciber illic
Aequora caelarat, medias cingentia terras,

summo testō. vid. Ernesti Clav. *teriam*, vid. Salmaf. ad Solin.
Cic. h. v. Fastigia plerumque p. 328.) superabat opus, ut
onusta erant signis. vid. Pausan. fieri solet in operibus artificiosis
passim, in primis lib. V. p. fabricatis. Opus autem cum
399 f. Sic in templi Apollinis, de rebus arte factis dicitur, et
ab Augusto dedicari, fastigio opponitur *materiae*, elabora-
erat aureus Solis currus. Pro tionem significat, *die Arbeit*
pert. d. l. v. f. 11. Itaque et h. *daran*. Claudian. 10, 87. de
l. ebur accipio de signis ebur- regia Veneris, *Lemnius haec*
neis in fastigiis collocatis. *niri-* etiam gemmis extraxit et auro,
dum, candidum. Tenere lo- *Admifcens artem pretio*. Arti-
cum dicantur, quae in eo col- fices in foribus, clypeis, bal-
locata sunt. vid. Heinsf. ad III locata sunt. vid. Heinsf. ad III
Fast. 219. Caeterum de di- morabiles exprimere solebant;
gnitate, quam templis addunt atque in istis argumentis de-
columnae et *fastigia*, cf. Cic. scribendis placent sibi poetæ,
Orat. III, 46. Homeri exemplo. In his tori-

4 Etiam foribus magnus ad-
debatur ornatus; itaque sem-
per earum fit mentio in descri-
ptionibus regiarum. cf. Homer. per talia emblemata magnifice
Od. 3, 19. 267. in primisque exornatis vid. Cic. Verr. IV,
n. 82 sqq. vbi regia Alcinoi 56. Plin. H. N. IX, 13. Vir-
describitur. Curabatur, ut gil. Georg. III, 26. Talia
essent *ευρεγείς* et *φασμαί*. *Valvae* opera elaborare solebat *Mulci-*
in primis erant templorum, et ber f. Vulcanus, fabrilium ar-
complicabantur ita, ut in se tium praefes et rex, qui omnia
ipsas intus reuoluerentur. vid. Deorum opera metallica face-
Barth. Aduers. XL, 10. Hinc re solebat. *Caelatas fores* ha-
bifores valvae, *διφωκίδιαι, διφω-* bebat etiam Capitolium. Clau-
πρίται. Valvae templi Capi- dian. 28, 46. Et erant *caelata*
tolini laminis aureis obductae opera maximi pretii. De ver-
erant, sed hae nostrae argento. bis *caelare* et *πορεύειν* v. Heyne
Vt hic *lumen argenti*, sic Valer. in Antiqu. Auffaetzen P. II
Flac. III, 100. *ferri lumen*, scil. p. 130 sqq. vbi docet, illa fere
in splendorem dati. *radiare* semper dici de opere plastico,
verbum antiquae elegantiae, von erhobenen Figuren durch
iudicē Broukh. ad Propert. I, Form vnd Guss. Quamquam
15, 7. Sed alibi fere vim signa interdum et illigari sole-
actiuam habet, splendorem da- bant.

re. *Materiem* (sic, non ma-

6 Iam reconstituet argumentum

Terrarumque orbem, coelumque, quod imminet orbi.
 Caeruleos habet vnda Deos; Tritona canorum,
 Proteaque ambiguum, balaenarumque prementem
 10 Aegaeona suis immania terga lacertis,
 Doridaque, et natas: quarum pars nare videntur,
 Pars in mole sedens virides ficcare capillos;
 Pisce veli quaedam. Facies non omnibus vna,
 Nec diuersa tamen: qualem decet esse sororum.
 15 Terra viros, vrbesque gerit, siluasque, ferasque;

12. mole. Vnus Heins. rupe. 13. pisce. Gronov. coni. priste.

illorum emblematum. Omnia quidem est insidere, sed nunc, repleta erant animantibus. *ca-* vbi *lacertis* additur, malim ad *norum*, est enim tubicen Neptuni. vid. ad I, 333. De *Proteo* tum referre, cum demissis brachio locus classicus est Virg. Georg. III, 387 — 450. Erat autem *Proteus* vates senex et Deus *Doris*, filia Oceani, coniux marinus, cui Neptunus curam Nerei, mater quinquaginta armentorum suorum, h.e. montium Nympharum, quae a patre stirorum marinarum, tradiderat. Nereides dicuntur. Hesiod. *Ambiguum*, mutantem vultus, Theog. 240. Orpli. hymn. ut eum vocat Horat. I Ep. I, 23. *nare videntur*, nantes cer- 90. Varias enim formas inducuntur. *moles*, scopulus. Sic- ducere solebat Proteus, ita ut *care capillos* sollempne negotium modo aper esset, modo arbor, Deorum marinarum, quemad- modum in aquam se extenuaret, modum alii otio abundantes mox ignis speciem sumeret, comam ornant. Singulis nunc cl. VIII, 732 sqq. vbi eius actio quaedam tribuitur. *Virifictionis* causam attulimus. *des Nereidum comae* etiam Ho- *Transformis* vr. Fast. I, 373. rat. III od. 28, 10. Neptunus

10 Etiam *Aegaeon*, quem *αἰγαιήτης* ap. Graecos. V. ad Dii *Briareum* vocabant, Deus I, 275. *Pisce*, belluis mari- marinus, Neptuni vel filius, nis, delphinis in primis, veli vel secundum Hesiod. Theog. solebant Nereides. V. ad XI, 817 f. gener, sed patre for- 237. *Facies* etc. Ingeniose et tior; vnde ei centum brachia, in laudem artificis. Claudian. in quibus sedes fortitudinis, tri- 10, 72. de Amoribus, *mille* buuntur. vid. Homer. II, 402 sqq. Sed Virgil. Aen. X, 565. eum videtur inter Gigan- 15 *viros*, homines. *gerit*, tas retulisse. *Premere* omnino habet. *coeli imago*, coelum.

Fluminaque, et Nymphas, et cetera numina ruris.
 Haec super imposita est coeli fulgentis imago:
 Signaque sex foribus dextris, totidemque sinistris.
 Quo simul accliuo Clymeneia limite proles
 Venit, et intrauit dubitati tecta parentis;
 Protinus ad patrios sua fert vestigia vultus:
 Consistitque procul: neque enim propiora ferebat
 Lumina. Purpurea velatus veste sedebat
 In folio Phoebeus, claris lucente zmaragdis.
 A dextra, laeuâque Dies, et Mensis, et Annus,
 Seculaque, et positae spatiis aequalibus Horae:
 Verque nouum stabat, cinctum florente corona:
 Stabat nuda Aestas, et spicea ferta gerebat.
 Stabat et Autumnus, calcatis sordidus vuis.
 Et glacialis Hiems, canos hirsuta capillos.

21. fert. Plurimi *vertit*, quod exemplis illustrat Heins. Sed et *ferre vestigia*, *gradus*, *pedes* bene dr. monente Burm. 23. Pro *Lumina* Francos. *Numina*, quod Burm. rectum putabat, quia *numen* videre nefas. Immo alterum melius. *Numen* videbat etiam procul; sed lumina propiora non ferebat. Cf. 40 f. 24. Scribendum esse *zmaragdus*, non *smaragdus*, docet Brouckh. ad Propert. II, 13, 43. Et h. l. sic omnes Mss.

fulgentis, stellati, *αἰγλαῖος* epitheto veluti proprio, *purpurei* vbique reges inducuntur.

18 *signa* simpliciter dicuntur *Praeterea purpureum* omnino sidera Zodiaci, quae certarum lucidum et splendidum colorum animantium, aliarumque rem significat. Vnde *purpureum* rum speciem referre putantur; solis lumen Virg. Aen. VI, 641 et vnde Zodiacus ipse *signifer* alibi. *zmaragdo* tertium inter orbis. Cic. Div. II, 45. Iam gemmas locum tribuit Plin. haec duodecim signa secant H. N. XXXVII, 5. quippe Aequator ita, ut sex sint in cuius insignis viriditas nunquam parte septentrionali, totidem- satiet oculos, eos potius gra- que in australi. Hoc igitur ex- tissime recreat.

25 Ingeniosum figmentum, quo vicissitudines temporis, quae efficiuntur decursu Solis, sumta specie personarum circumstant, ex parte cum attri-

19 — 30 Interna regiae fa- cies. *accliuo*, quia templa in butis suis, eius solium. *Ver no-* editis sere locis poni solebant. *vum*, quia est initium anni noui. *Purpurea* veste velati, aut, *florente*, e floribus, prouentu

Inde loco medius, rerum nouitate pauentem
 Sol oculis iuuenem, quibus adspicit omnia, vidit.
 Quaeque viae tibi caussa? quid hac, ait, arce petisti,
 Progenies, Phaëthon, haud inficienda parenti?
 35 Ille refert: O lux immensi publica mundi,
 Phoebe pater, si das huius mihi nominis vsum,
 Nec falsa Clymene culpam sub imagine celat;
 Pignora da, genitor, per quae tua vera propago
 Credar, et hunc animis errorem detrahe nostris.
 40 Dixerat. At genitor circum caput omne micantes
 Deposuit radios, propiusque accedere iussit:
 Amplexuque dato, Nec tu meus esse negari

37. Pro celat meliores velat; quod elegantius dictum videri possit. Sed veiat praepos. sub; cum velare nudum Ablatiuum postulet. Heroid. V, 131. culpam nomine velat; quamquam ibi quoque multi celes. 38. genitor. Quidam generis, quod probabat Viuianus, quia praecessit pater, et seq. genitor. Pro tua vnus Gronov. tibi, idque ardebat Burm. 41. Heinss. malebat accedere inso.

verno, nexa. nudus et γυμνός, pauentem, vt Aristaeus humida dicitur etiam is, qui non nisi matris regna ingressus ap. tunica indutus est. Sic nudi Virg. G. IV, 363 sqq. Verba arabant Itali, ferebant nudi. quibus adspicit omnia si abes- Virg. G. I, 299. calcatis sord. lent, non desiderarentur. Sol vis etiam Fast. IV, 892. Cal. iam I, 769 memocabantur enim vnae pedibus. ratus.

Propert. III, 15, 18. Noua pres- 37 falsa sub imagine, falso fantes inquinat vna pedes. Ti. sub praetextu, quia Deus aul. I, 7, 35. saporis Expres. for culpae honestior. Liv. I, sa incultis vna pedibus. Scio 14. Virgil. Aen. IV, 172. hoc quidem, sordidum non contem- praetexit nomine culpam.

tim dici (v. ad I, 512), in regia tamen tam splendida mat- 39 errorem, dubium, incertitudinem. Liv. I, 24. nomi- gis mihi placeret cum Horat. num error manet. detrahe, exi- Epod. II, 17. pomis decorum me. Cic. Tusc. IV, 11. haec caput esserens Autumnus. hir- detrahenda opinio est. Pluralis suta, incomta. cani capilli tri- animi de vno. v. Burm. ad buuntur hiemi tamquam seni, Phaedr. II, 2, 5.

et propter niues. De his anni 40 Statim paternus animus vicissitudinibus cf. loc. longe se prodir. Caput illud radia- elegantissimus XV, 201—13. tum in multis monumentis

31—52 Primus patris et conspicitur. Constat autem filii congressus. rerum nov. ea corona spiculis quibusdam,

Dignus es; et Clymene veros, ait, edidit ortus.
 Quoque minus dubites, quoduis pete munus: vt illud,
 Me tribuente, feras, promissis testis adeslo
 45 Dis iuranda palus, oculis incognita nostris.
 Vix bene desierat: currus rogat ille paternos,
 Inque diem alipedum ius et moderamen equorum.
 Poenituit iurasse patrem, qui terque quaterque
 Concutiens illustre caput, Temeraria, dixit,
 50 Vox mea facta tua est. Vtinam promissa liceret
 Non dare! Confiteor solum hoc tibi, nate, negarem.
 Dissuadere licet. Non est tua tuta voluntas.
 Magna petis, Phaëthon, et quae nec viribus istis

51. Burm. praefert e Caland. Exc. vox tibi facta mea est.

plerumque duodecim pro nu- To. 2. edit. Lips. currus adeo
 mero mensum. Virg. Aen. Solis πτερόπορα ὀχήματα. vid.
 XII, 162. Turno tempora cir- Morus ad Longin. 15. Ius,
 cum Aurati bis sex radii ful- potestas in rem aliquam. Vo-
 gentia cingunt, Solis aui speci- tum autem illud non abhorret
 men. Istis radiis Phoebus dif- a leuitate iuuenili. Equos so-
 fundit lumen; eosdem igitur lares expressos vides artificis
 vl. 124 filio imponit. veros ed. manu in Lipperti Dactyl. I,
 ortus, veram tibi indicauit 191. 738 sqq. Caeterum cur-
 originem. Edere passim indi- rum solarem in vnum diem
 care, profliteri, vt III, 580 et sibi expetit etiam Medea apud
 saepe ap. Linium. V. Stroth. Senec. Med. 32 sqq.
 ad I, 46. Dis iuranda, per 49 Apud Lucian. Dial. Deor.
 quam Dii iurare solent. Etiam Phaëthon hoc moderamen suis
 iurare paludem, omisso τῶ per, et Clymenes precibus impetrat.
 latinum est, vt mox vl. 161. Temeraria etc. temere ego
 vid. Drakenb. ad Sil. VIII, iurati, quoniam tu temere
 105. Tam temere etiam Iu- rogas. Vtinam etc. Deus enim
 piter III, 290 iurat. oc. incogn. periturus per integrum annum
 n. Plutonis nempe regnum spiritus expers iacet, deinde
 tenebricosum. per nouem alios annos socie-

47 Vix bene amat Noster. cf. III, 14. Heroid. VI, 24. ei interdicitur. Hesiod. Theog. VI Fast. 513. Bene auget 794.

notionem τῶ vix. Hic quoque 53—102 Dissuasoria egre-
 notatur feruidum Phaëthontis gia. Argumenta dissuadendi
 ingenium. alipedes, veloces, sumta sunt ab imbecillitate pe-
 πτερόποδες, ὀκύνποδες, Apud Euri- tentis 54—62. a difficultati-
 pid. Phaëth. fragm. p. 463. bus viae, 63—75. ab insidiis

- 55 Munera conueniant, nec tam puerilibus annis.
Sors tua mortalis: non est mortale quod optas.
Plus etiam, quam quod Superis contingere fas sit,
Nescius adfectas. Placeat sibi quisque licebit;
Non tamen ignifero quisquam consistere in axe
60 Me valet excepto. Vasti quoque rector Olympi,
Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra,
Non agat hos currus. Et quid Ioue maius habemus?
Ardua prima via est: et quā vix mane recentes
Enitantur equi: medio est altissima coelo;
65 Vnde mare et terras ipsi mihi saepe videre
Fit timor, et pauidā trepidat formidine pectus.

57. *fas sit*. Heins. *malit par est aut sit*. 66. *pauida*. Vnus Heinsii *gelida*.

in via 76 — 83. a ferocia equo. vl. 169. Curru tamen *insidens* rum 84 — 87. quibus, vt in perhibetur alibi, vt Senec. peroratione, monita, preces, Med. 29. noua promissa addita. Ea 61 De *feritate* fulminum, vero omnia probabiliter tra- quibus *terret* gentes, cf. III, data sunt. *tuta*, sine periculo. 303 lqq. et Virgil. Georg. I, *istis* cum vi, tam puerilibus. 328 lqq. *agere currum*, equos, *Sors*, quidquid nobis natura *nauem*, phraſes ſollemnes. vid. tribuit, vt *sexus*, h. l. natura. Burm. Et *quid* etc. XI, 224. *mortale*, mortali conueniens. *ne quidquam mundus Ioue maius haberet*. Conſilium dicen-

57 Imbecillitatem pueri bene amplificat, comparatione Iouis in luce collocaretur. cum Diis, ipſo adeo Ioue, inſtituta. *fas ſit*, poſſibile ſit. vid. 63 *prima via*, prima pars ſit. *primum mundum* ſic dixit Lambin. ad Horat. I Od. 24. Senec. Oed. 116. *recentes*, 20. et IV Od. 4, 22. Hinc nocturna quiete recreati. Paſſim *integri* et *recentes* coniuncta Noſter Heroid. XVI, 235, guntur, atque *defatigatis* et *qua licet et poſſum*. Burm. *ſeſſis* opp. vid. Cioſan.

65 *Pauida* otioſum quidem pectorum Deorum ſe excellere h. l. eſt, ſed ſolent poëtae imputet, quantum velit. *axe*, curru, terdum vti epithetis affinibus, in quo *conſiſtebat* Apollo, vt et idem ſere notantibus quod Phaëthon vl. 151. Sic etiam ſubſtantiaua, quibus adduntur. in nummis repræſentatur. vid. Hinc *pauidus metus*, *muta ſilentia* etc. vid. Burm.

Vltima prona via eſt, et eget moderamine certo.
Tunc etiam, quae me ſubiectis excipit vndis,
Ne ſerar in praeceps, Thetis ſolet ipſa vereri.
Adde, quod adſidua rapitur vertigine coelum;
Sideraque alta trahit, celerique volumine torquet.
Nitor in aduerſum: nec me, qui cetera, vincit
Impetus: et rapido contrarius euehor orbi.
Finge datos currus. Quid agas? poterisne rotatis

72. Florent. *vincat*; hinc Burm. etiam ſuaſebat, *ne me*.

69 Infra IV, 632 *pontus* tu feruntur, atque paulatim *Solis aequora ſubdit equis*. Sed ab occaſu verſus ortum mo- pro mari *Thetis* in mythis ventur, vt docent Aſtronomi. poni ſolet. Virg. Ecl. IV, 32. Idem Veteres putabant de Sole. *Tbetim tentare ratibus*. Haec vid. Macroh. Somn. Scip. I, 18. igitur bene et excipere Solem, Hygin. Poet. Aſtron. IV, 13. et vl. 156. mane demittere Plin. H. N. II, 8. cuius verba dr. Et nunc cum dilectu com- adſcribere placet. *Omnium au-* memoratur, quia *timor* ille in *tem errantium ſiderum meatus*, primis conuenit Thetidi, amittae *interque ea Solis et Lunae, con-* Phoebi. *trarium mundo agere curſum*,

70 *Vertigo*, circumuolutio. *id eſt laeuum* (Auguribus Ro- *Coelum autem rapitur aſſidua* manis plaga orientalis laeuā *vertigine* ex ratione adſpecta- *erat*), *illo ſemper in dextram* bili, et opinione Veterum, quae *praecipiti*. Et *quamuis aſſidua* ſi vera eſſet, tanta foret iſtius *conuerſione immenſae celerita-* conuerſionis celeritas, quan- *tis attollantur ab eo, rapiant-* tam cogitare non poſſemus. *turque in occaſum, aduerſo ta-* Cic. Tuſc. I, 28. Bene igitur *men ire motu per ſuos quaeque* *rapitur*, quo verbo celeritas *paſſus*. Ita fieri, ne conuolutus et vehementia declaratur. *aer eandem in partem aeterna* *mundi vertigine ignauo globo* videntur, *trahit*, ſecum cir- *torpeat, ſed ſindatur, aduerſo* cum agit. Senec. N. Q. VII, *ſiderum verberare diſceris et* 10 laudat hunc ipſum verſum, *digeſtus*. — *Impetus* igitur. ce- *vt vertiginis vim inde compro-* bet, doceatque *motum motu* qui caetera ſidera vincit, ſecum *contrario* vinci. *rapit, ſolem quoque rapere*

72 *Nitor in aduerſum*, et vult, ille vero maximo cum *mox, rapido contr. cueb. orbi* labore contra nititur. *Impetus* eodem redeunt. *contrarius or-* ſaepe de coelo. vid. Erneſti *bi*, contra *orbem*, i. coelum. Clau. Cic. h. v.

Planetae proprio quodam mo- 74 Coelum mouetur circa

- 75 Obuius ire polis, ne te citus auferat axis?
 Forsitan et lucos illic, vrbesque, domosque
 Conciplas animo, delubraque ditia donis
 Elſe. Per inſidias iter eſt, formasque ferarum.
 Vtque viam teneas, nulloque errore traharis;
 80 Per tamen aduerſi gradieris cornua Tauri,
 Haemoniosque arcus, violentique ora Leonis,
 Saeuaque circuitu curuantem brachia longo
 Scorpion, atque aliter curuantem brachia Cancrum.

polos: hi ergo ſunt veluti *rotae* in Penſ. diuerſ. IX, 36. quem *coeli*. Iam *obuium ire rotatis* laudauit Burm. Recenſet *au-*
polis eſt i. q. paullo ante, *rapi-* tem ſaeuiſſimas tantum for-
do orbi contr. eyebi; nam per mas, et ea inprimis nominat,
polos nunc omnino coelum in- a quibus illae metuendae ſunt,
 telligemus, *Molem rotatam Tauri* ſignum ſol ingredieba-
 haber Plin. H. N. II, 3. Clau- tur IV Kal. Maias Manil. I,
 dian. V, 527. *dum rotet astra* 516. *Quique ſub. auerſi nume-*
polus, vbi Geſner. notat, pul- *rantiur ſidere Tauri*, Hygin,
 chram eſſe phantaſiam, quaſi *Aſtron. III, 20. Hic Taurus*
motus principium ſit in axe
illo, circa quem coelum verti-
tur. Itaque et Ouid. addit,
ne te citus etc.

77 *conciplas animo, Πολύψυχον*
donis, in quibus vaſa inprimis inde decedat, ſed quo ſpectet,
 ſacra, cf. Virg. Aen. I, 446. *ſpectat autem ad exoritur ſo-*
Formae ferarum ſunt ferae
ipſae. vid. ad I, 73. Inſidiae
et ferae, 3. ad duciv, ferae in-
 ſidiantes. Intelligunt autem *verſus*; contra *auerſi* aduerſa-
 fidera Zodiaci, quae certarum tur conſilio Phoebi.
 animantium figuras referunt. 81 *Haemonios arcus*, Sagit-
Vt teneas, ſinge te tenere. *tarium, qui ſingitur arcu tenſo,*
Errore trahi exquiſitus quam *quaſi mittere incipiens. Hae-*
errare. *monios ſ. Theſſalicos*, (vid. ad

80 Loquitur ita, vt ſol om-
 nia iſta ſigna vno die percur-
 rere videatur, quae non niſi
 fuiſſe Centaurum. Hygin. P.
 integri anni ſpatio percurrit;
 A. II, 27. Centauri autem erant
 in quo vtitur licentia poëtiſ
 conceſſa, vt tanto fortius de-
 terreat animum Phaëthontis a
 propoſito, vid. Alex. Taſſonius *longo circuitu*, quia integri

- Nec tibi quadrupedes animoſos ignibus illis,
 Quos in pectore habent, quos ore et naribus efflant, 85
 In promptu regere eſt. Vix me patiuntur, vt acres
 Incaluere animi; ceruixque repugnat habenis.
 At tu, funeſti ne ſum tibi muneris auctor,
 Nate, caue; dum reſque finit, tua corrige vota.
 Scilicet, vt noſtro genitum te ſanguine credas, 90
 Pignora certa petis. Do pignora certa timendo:
 Et patrio pater eſſe metu probor. Adſpice vultus
 Ecce meos: vtinamque oculos in pectora poſſes
 Inferere, et patrias intus deprendere curas!
 Denique, quidquid habet diues, circumſpice, mundus: 95
 Eque tot ac tantis coëli, terraeque, marisque
 Poſce bonis aliquid; nullam patiſſe repulſam.
 Deprecor hoc vnũ; quod vero nomine poena,
 Non honor eſt. Poenam, Phaëthon, pro munere, poſcis.
 Quid mea colla tenes blandis, ignare, lacertis? 100
 Ne dubita, dabitur (Stygias iurauimus vndas)
 Quodecunque optaris; ſed tu ſapientius opta.

87. *incaluere*. Palat. *intumere*, quod placet Gebhardo Crap. I,
 12. et illuſtratur a Burm. 92. Duo, *inſpice*, quod, monente Burm.
 maiorem diligentiam et curam notat. Nunc vero ſolus *adſpectus*
 ſufficiebat.

ſigni ſpatium occupabant, vſ. ras eas, quibus lucem appor-
 195 ſqq. Stellae enim inter tant. Virg. Aen. V, 739. Mox
 Virginem et Scorpion, quas vſ. 154. *binuitus flammiferi*. —
 hodie Libram vocamus, olim *me patiuntur*, a me regi ſe
 non erant peculiare ſidus, ſed patiuntur. *patri* de imperio.
 tribuebantur chelis Scorpii. *ceruixque repugnat habenis*; ſunt
 Hinc intelligendus Virgil. G. ergo equi *σκληροί τε χεῖλοι. ἄστροι.*
 I, 33. *aliter*, in aliam regio. Lucian. Dial. Deor. d. I. Iu-
 nem. piter Apollini, *ἡρώϊαι τῶν ἵππων*
τὸν θυμὸν, ὥς δὲ σκληροὶ ἀνέγκη τοῖς
χεῖλοις; etc.

84 *ignibus*, Quos etc. Ita
 deſcribuntur interdum arden-
 tes tantum anhelitus, vnde no-
 bilitas equorum cognoscitur.
 Virgil. Georg. III, 85. Lucr.
 V, 29. Verum equi Solis pro-
 prie dicuntur *πύρρον* vid. 99 *honor*, munus honorifi-
 Cerda ad Virg. Aen. XII, 115. cum. *Styg. vnd. deest per.* vid.
 Hinc *aſſant* apud poetas ter- ad vſ. 46.

Finierat monitus. Dictis tamen ille repugnat:
Propositumque tenet: flagratque cupidine currus.

- 105 Ergo, quā licuit, genitor cunctatus, ad altos
Deducit iuuenem, Vulcania munera, currus.
Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae
Curuatura rotae: radiorum argenteus ordo.
Per iuga chrysolithi, positaque ex ordine gemmae,
110 Clara repercusso reddebant lumina Phoebō.
Dumque ea magnanimus Phaëthon miratur, opusque
Perspicit: ecce vigil rutilo patefecit ab ortu

105. *quam licuit ex vno* Moreti et Gronov. tuetur Gebliard.
Sed v. Burm.

104 *Tenet propositum*, con- mo temone, quod collis equo-
siliū, institutum, is, qui in eo rum imponebatur. Id etiam
permanet, neque ab eo derer- in regiis curribus e pretiosa
veri potest. *tenax propositi* Ho- materia fieri et gemmis exor-
rat. III od. 3, 1. nari solebant. In Darii curru

107 Cf. Hom. Il. 6, 721 — *distinguebant internitentes gem-
31. vbi curru Iunonis descri- mae iugum.* Curt. III, 3,
bitur. Reprehensus autem 16. Et iugum equorum
Noster est a multis propter solarium Winkelm. in Mo-
crebram voc. *aureus* repetitio- num. Ined. n. 43 expres-
nem; sed bene defenditur a sum exhibet. *Chrysolithi* au-
Burm. optimorum poetarum reum colorem referunt, au-
auctoritatibus, Callim. h. Apol. rumque adeo coloris saturitate
33. Dian. 110. Del. 260. superant. Plin. H N. XXXVII,
Virgil. Aen. I, 448. IV, 138. 9. *Chrysolithi et aliae gemmae.*
quibus praeiuerat Homer. Vid. Simile est, *Zeus xxi θεοί.* vid.
etiam Victor. Varr. Lect. Bergler. ad Aristoph. Plut.
XXXIII, 12. quamquam vix init. *repercusso Phoebō*, dum
opus erat, exemplis aliorum radii Phoebi repercutiebantur;
munire ea, quae elegantissimo e copia poetica additum. Cf.
cuique per se probantur. Ita IV, 348 vbi sic referri.

111 *Magnanimus*, i. qui ma-
gnus appetit, Phaëthontem vo-
cat etiam Lucet. V, 401.
generosum Senec. de Pronid.
5. *Aurora* et ipsa quadrigis
aut bigis coeli conuexum ante
disponuntur. Ita Tibul. II, 5,
31. *arundinis ordo.* Iugum,
lignum transuersum in extre-

Purpureas Aurora fores, et plena rosarum
Atria. Diffugiunt stellae: quarum agmina cogit
Lucifer, et coeli statione nouissimus exit.
At pater vt terras, mundumque rubescere vidit,
Cornuaque extremae velut euanescente Lunae,
Iungere equos Titan velocibus imperat Horis.
Iussa Deae celeres peragunt: ignemque vomentes,
Ambrosiae succo saturos, praefepibus altis
Quadrupedes ducunt; adduntque sonantia frena.
Tum pater ora sui sacro medicamine nati
Contigit; et rapidae fecit patientia flammae.

Sed h. l. nil nisi *atria* aperit, quae mox eripietur oculis.
e quibus purpureum lumen in Sic XII, 53. *extrema tonitrua*,
coelum effunditur. Etiam vs. quorum sonus iam fractus ad
144 tantum *effulget. plena ro-* nos venit, moxque desinet.
sarum, rosea. Omnia, quae Similiter *extremus ignis*, qui
Aurorae sunt, poetis dicuntur in eo est, vt extinguatur,
rosea, crocea aut punicea. Nota Virg. Aen. IX, 352.

est ex Homero, Aurora *ῥοδοδάκτυλος, ῥοδοπέχης, κροκόπεπλος.* 118 *Horae*, filiae Theridis,
ianitrices coeli et ministrae

114 *diffugiunt stellae*, quia Phoebi, quarum nomina Euno-
non amplius cernuntur prae mia, Dice, Irene. Hesiod. 901.
splendore solis. Aurora *διόκτα* Orph. hym. 42. Alii aliter.
ἄστρ Eurip. Ion. vs. 1158. et Homer. Il. 9, 433 sqq. currum
inde *Aurora sidera fugans* apud et equos Iunonis curant. *Ambrosia* non modo cibus Deorum,
Senec. Octav. 2. *quarum agmi-* sed et pabulum equorum diui-
na cogit, quarum vltima est norum. IV, 215 *Ambrosiam*
stella Veneris, quae, cum ante- *pro gramine habent.* Cf. Homer.
greditur solem, *φωσφόρος, Luci-* Il. 6, 369. Et *ambrosia* om-
fer, dicitur. Cic. N. D. II, 20. nino sunt coelestia. *altis*, ma-
Cf. infra XI, 97. Senec. gnificientiae et dignitatis caus-
Herc. Fur. vs. 128. *agmen co-* sa, vt vs. 1. *regia atra*, vs. 105.
gere e re militari ductum. *alti currus. sonantia*, quippe
Eleganter autem stellae tam ob multitudinem, quam ob
ob multitudinem, quam ob aurea, vt *χρυσάπικτες* equi Iu-
ordinem, quo dispositae sunt, nonis apud Homer. Plato con-
cum exercitu comparantur. tra habet *obscura tinctas fer-*
Hinc apud poetas passim di- *rugine habenas.* V, 404.

122 *medicamine*, succo, vt
etc. Itaque Noster addit, *coeli* IV, 388. VI, 140. *sacro*, diui-
statione nouiss. exit, vltimus no, coelesti. Putant h. l. respe-
excubias in coelo deserit. xisse Claudian. Rapt. Prof.
117 *extrema Luna* suauiter, III, 391. *arcano perfudit ro-*

- Imposuitque comae radios, praesagaque luctus
 125 Pectore sollicito repetens suspiria, dixit:
 Si potes hic saltem monitis parere paternis;
 Parce, puer, stimulis; et fortius vtere loris.
 Sponte sua properant. Labor est inhibere volentes:
 Nec tibi directos placeat via quinque per arcus.
 130 Sectus in obliquum est lato curuamine limes,
 Zonarumque trium contentus fine: polumque
 Effugito australem, iunctamque aquilonibus Arcton.
 Hac fit iter: manifesta rotae vestigia cernes.

128. Olim, volentes.

bora succo, Quo Phaethon ir-
 rorat equos. — contingere pro
 oblinere etiam XIV, 607. aut flagelli. fortius vtere loris,
 Lucret. I, 937. rapida, vehe-
 mens. Sic sol rapidus. aestus
 rapidus. Virg. Ecl. II, 10. vbi
 Heynius monet, ductum vocab.
 ab iis, qui rapido i. incitato
 cursu ferantur; quod tamen
 paulo altius reperitum mihi
 videtur. Rapere, vt modo mo-
 nuimus, omnino et celeritatem
 et violentiam indicat. Igitur
 rapida flamma, quae celeriter
 et cum vi corpora inuadit at-
 que absumit. cf. vl. 237. III,
 375. De radiis illis v. ad vl.
 40. Hinc Claudian. 28, 191
 de Phaethonte, Mortalique diem
 sperat diffundere vultu.

126 — 49. Praecepta, qui-
 bus praemonetur filius, qualia
 Phoebus etiam ap. Eurip. de-
 dedit, vt ex fragm. apparet.
 Summam eorum habet Lucian.
 Dial. Deor. Τιθημι δὲ πρὸς μὲν καὶ
 βεβηκέναι αὐτὸν, ἐφ' ὅποσον δὲ ἐς
 τὸ αἶψα φέιντα ὑπερῆχθῆναι ἵστα
 ἕως τὸ κατὰ τας ἐπινοήσεις καὶ ὡς ἔγχε-
 τῇ εἶναι τῶν ἡμῶν, καὶ μὴ ἐφίνοι
 τῷ θανάτῳ, ἵππων. puer, vt
 πᾶσι, pro filio. stimulis, αἰσθη-
 τήσιν, veteres utebantur loco scuticae
 aut flagelli. fortius vtere loris,
 arctis loris contine equos, vt
 loquitur Senec. Hipp. volentes
 rapidus. Virg. Ecl. II, 10. vbi
 scilicet. properare. Saepe ita po-
 nitur in ellipti, vid. Heinfl. ad
 h. l. et Schegk. ad Vellei. II,
 62, 3.

129 directi quinque arcus
 sunt quinque illi circuli paral-
 leli, quibus sphaera diuiditur.
 Sectus — limes, descriptio Zo-
 diaci, Graecis a forma Δοξός,
 obliquus, dicti. Virg. G. I, 238.
 Via secta per ambas (zonas tem-
 peratas), Obliquus qua se signo-
 rum verteret ordo. Totus lo-
 cus optime e sphaera intelli-
 gitur. zonarumque trium etc.
 namque Zodiacus curuatur per
 zonam torridam, et attingit
 fines vtriusque temperatae. Lo-
 quitur autem rursus ita, quasi
 totus Zodiacus vno die percur-
 rendus esset. australem. Eurip.
 fr. 7. "Ελα δὲ μὲν Διὸς καὶ Ἄρ-
 κτος. Arctos s. Vrsa, duplex
 sidus in polo septentrionali,
 Arctos maior, constans stellis
 XXV, et Arctos minor, quae

- Vtque ferant aequos et coelum et terra calores,
 Nec preme, nec summum molire per aethera currum. 135
 Altius egressus coelestia tecta cremabis;
 Inferius terras: medio tutissimus ibis.
 Neu te dexterioer tortum declinet in anguem,
 Neue sinisterioer pressam rota ducat ad aram:
 Inter vtrumque tene. Fortunae cetera mando;
 140 Quae iuuat, et melius, quam tu tibi, consulat, opto.
 Dum loquor; Hesperio positas in litore metas
 Humida nox tetigit. Non est mora libera nobis:
 Poscitur. Effulget tenebris Aurora fugatis.

144. effulget, quod primus Gronov. pro diuersa lect. habet,
 inde Heinfl. recepit, qui et luadet, en fulget, Caeteri, et fulget.

habet stellas VII. Haec voca-
 tur etiam Cynosura, illa Helice.
 flexu sinuoso elabitur. — Ara,
 Itaque iuncta Aquilonibus Ar-
 ctos est polus arcticus s. septem-
 trionalis. rotae vestigia. Hinc
 tur etiam θυμωτήριον, thuribu-
 vl. 167 irium spatium. Ludit
 ingenium Ouid. vt Heroid. 18,
 di australis paulatim vergit in-
 133. Iam patet attritus soli-
 tarum limes aquarum, Non ali-
 ter, multa quam via pressa rota.
 cat, noli curru vel dextror-

135. moliri currum, regere,
 agere currum. Virg. Aen. XII,
 227, moliri habenas. Noster V,
 367. moliri, i. mittere, sagittas;
 tunac etc. Votum sollempne,
 nam moliri de omni labore et
 cum in rebus dubiis aliquid
 opera vsurpatur. premere, iusto
 inferius agere.

142 Iam nox cedere coepit,
 moxque terram relinquet. hu-
 magnum inter duas Arctos, cf.
 mida ob rorem. V, 443. prui-
 III, 45. Vocatur torrens, quo-
 nosae tenebrae. Hesperium li-
 niam ita locatus est, vt Arcton
 tus, litus maris Atlantici, in
 maiorem cauda flexa, medii
 quo, vt soli, ita et nocti me-
 corporis sinu Arcton minorem
 tac, περιέχεται, veluti positae sunt,
 includat, capiteque reducto cir-
 ad quas vbi peruenit, in mare
 culum Arcticum attingat; quae
 mergitur. metae, termini, ad
 forma accommodata est naturae
 quos contendimus cursu, h. l.
 anguim, qui se torquendo la-
 de horizonte occidentali. vid.
 buntur. vid. Hygin. A. P. III,
 Spanhem. et Ernesti ad Cal-
 2. Arat. Phaenom. 45 sqq. et lim. h. Del. v. 169. Media

- 145 Corripe lora manu: vel, si mutabile pectus
Est tibi, consiliis, non curribus, vtere nostris:
Dum potes; et solidis etiamnum sedibus aditas;
Dumque male optatos nondum premis inscius axes.
Quae tutus spectes, sine me dare lumina terris.
- 150 Occupat ille leuem iuuenili corpore currum:
Statque super; manibusque datas contingere habenas
Gaudet; et inuito grates agit inde parenti.
Interea volucres Pyroëis, Eous, et Aethon,
Solis equi, quartusque Phlegon, hinnitibus auras
- 155 Flammiferis implent, pedibusque repagula pulsant.

155 *flammiferis*. Vnus Vatic. Thuan. et Leidens. pro varia lect. *fumificis*, quod Burm. non temere abiciendum putat, quoniam *flammifer* de coelo similibusque dici soleat, *fumificis mugitibus* autem occurrat VII, 114. *fumantia equi terga* XIV, 362. et *fumantes tauros* Valer. Fl. VII, 283.

meta Virg. Aen. V, 835 est descriptionem dedecent. Etiam vertex coeli. Metae proprie iocosius quaedam aut argutius ponuntur aut constituuntur. pro re dicta sunt. — Occupat

145 *Corripe*. Eurip. Phaeth. etc. Rode: mit jugendlicher Kraft schwingt sich jener auf den Wagen: quae a mente et sed firmis innitens fundamentis. Eurip. Phaeth. fragm. 6. Μη θίγης ἡμῶν, παιδίον, ἀπειρος ὢν, μηδ' ἀναβῆς τὸν Διφύον, ἐλαύνει μὴ καθ' αὐτόν.

150 Haecenus pleraque fere omnia bene tractata, omnisque locus descriptionibus, orationibus, narrationibus apte distinctus atque dispositus. Iam hinc *curfus* ipse incipit, qui phantasiae poetae latum campum praeferat. Sed hic duo rursus vituperanda sunt; primum nimia longitudo, ad quam eum forte eruditionis ostentandae studium seduxit; tum neglectus rerum dilectus: minutias enim nonnullas intexit, quae tantae calamitatis

descriptionem dedecent. Etiam iocosius quaedam aut argutius pro re dicta sunt. — Occupat etc. Rode: mit jugendlicher Kraft schwingt sich jener auf den Wagen: quae a mente et consilio poetae aberrare videntur. Scio quidem, currus Deorum habiles interdum dici, et leues, v. ad vs. 531. sed h. l. iunge leuem iuuenili corpore, propter iuuenile corpus.

153 Alii alia equis solariibus nomina imponunt. vid. Hygin. fab. 183. ibique Muniker. et Spanhem. ad Callim. h. Del. 169. Pro *flammiferis*, Burm. male probat *fumificis*. Loca ab eo laudata, ubi *fumantes tauri* aut *fumantia equi terga*, huc non pertinent; quidni equis ignem vomentibus (vs. 84. 119) recte tribuantur *flammiferi* hinnitus? — *Repagula*, ligna transuersa, quibus ostia firmanantur. Sagit-

Quae postquam Thetys, fatorum ignara nepotis,
Repulit; et facta est immensi copia mundi,
Corripuere viam, pedibusque per aëra motis
Obstantes findunt nebulas, pennisque leuati
Praetereunt ortos isdem de partibus Euros.
Sed leue pondus erat; nec quod cognoscere possent
Solis equi: solitâque iugum grauitate carebat.
Vtque labant curuae iusto sine pondere naues,
Perque mare, instabiles nimia leuitate, feruntur;

160

tarius de Ianuis Vett. p. 78. celeritatem adeo superant. intelligit h. l. ligna, quibus vid. Buesching. in Vorbereitung zur Geographie p. 58. libere excurrant. Male. Equi n. 2. multoque celerior enim iam iuncti erant curui, ratione adspectabili, et opinio- et mox Thetis illa repagula ne Veterum cursus solis. Ita- repellit. Rectius sentiunt, que et Homer. h. Solem p. qui purant, poetam respexisse 106. Ern. hos equos celeriores facit ventis, ex emendat.

156 Vid. ad vs. 69. *nepotis*. quidem Valken. quem vide Nempe Clymene filia Thetyos d. l. *pars*, regio coeli, vt et Oceani. *mundus*, coelum, saepe.

vt saepe. In seqq. numeri 161 Leuitas corporis princeps confusionis causa; hinc celeritati. *Viam*, iter, *corripere*, celeriter facere. *Euri* commode eam mox similitudine non male delecta illustrat. Lucian. d. l. οἱ ἵπποι ὡς solis enim aduenientis calore aer mouetur. *Praetereunt Euros*, proprie accipi potest, non prouerbialiter, de celerrimo volatu, vt putabat Burm. quamquam id in aliis locis valet, vbi equi hominum describuntur, vt Virg. Aen. XII, 334. 345. Manil. V, 79. et saepe apud Homer. qui tamen equos quibus magna membra passim nunquam celeriores ventis, sed aequae celeres ac ventos facit, quoniam, obseruante Schol. ad Il. x, 437. ἀνέμους θάσσον ἐδύν. vid. Valken. Diatrib. Eurip. p. 107. Verum hodie quidem equi Anglici venti

164 *labare*, nutare in vtram-

- 165 Sic onere adfucto vacuos dat in aëra saltus,
 Succutiturque alte, similisque est currus inani.
 Quod simulac sensere, ruunt, tritumque relinquunt
 Quadriiugi spatium, nec, quo prius, ordine currunt.
 Ipse pauet; nec quā commissas flectat habenas,
 170 Nec scit, quā sit iter: nec, si sciat, imperet illis.
 Tum primum radiis gelidi caluere Triones,
 Et vetito frustra tentarunt aequore tingui.
 Quaeque polo posita est glaciali proxima serpens,

165. Plurimi *insucto* et aëre. Heinio non displiceret, *vacuus* dat *solum currus*.

que partem. *pondus*, id, quod sicabantur. Hygin. P. A. II, nauī imponitur. *instabiles*, quae 2. Gellius N. A. II, 21. H. non certum et firmum cursum l. vt saepe, intelligitur Vrsa tenent, huc illuc iactantur maior et minor. Virgil. Aen. a ventis. Etiam Virg. G. IV, 1, 744. *gemini Triones*. Hi, 195. *cymbae instabiles fluctu* quoniam polus septemtrionalis iactante *saburram* Tollunt. *ferri* lis supra finitorem nostrum et *eleuatus* est, nunquam occi-

165 Facilius fuisset, *currus* onere adfucto vacuus dat sal-
 tum, sed magis poeticum, *sal-*
tus onere vacuos. Cf. Homer. I, 246. *Arctos Oceani metuen-*
tes aequore tingui. Sed No-
 ai δ' ἐπ' αὐτῶν ἐπ' αἰθ' ὁ πύλας. Ibidem pater aliquamdiu se-
 quitur currum inclamatque fi-
 lio, *καὶ δὲ δὴ* etc. Ver-
 ba nec — *currunt* oriose addi-
 ta. Apud Manil. I, 742 Pha-
 ethon, vt maior parente videat-
 tur, sponte relinquit monstra-
 tas vias.

171 *Triones*, septem stellae clarissimae in Vrsa maiore, quas Graeci ἀμάρων *plaustrum*, Latini *septem triones* dixerunt, quia olim sub *plaustri*, aut septem boum, iugo iunctorum, specie comprehendebantur. *Triones* vocab. rusticum et antiquum, quo olim boues signi-

173 De serpente vid. ad vs.

138. *pigra*, quia tarde moue-

Frigore pigra prius, nec formidabilis vlli,
 Incaluit: lumsitque nouas feruoribus iras.
 Te quoque turbatum memōrant fugisse, Boöte,
 Quamuis tardus eras, et te tua *plaustra* tenebant.
 Vt vero summo despexit ab aethere terras
 Infelix Phaëthon, penitus penitusque iacentes;
 Palluit, et subito genaa intremuere timore:
 Suntque oculis tenebrae per tantum lumen obortae.
 Et iam mallet equos nunquam tetigi paternos:
 Iamque agnosce genus piget, et valuisse rogando:

177. Mss. nonnulli, *plaustra* trahebant. 179. Florent. Thuan. Cantabr. lcc. Palat. sec. Medic. *penitusque patentes*. 183. *Iamque agnosce* Heinl. dedit e melioribus pro, *Iam cogn*.

tur. *frigore pigra*. Serpentes 3, 57. *turbatum* aestu et ad-
 enim cum frigore rigent, ve-
 nena torpent, sed, ubi inca-
 luerunt, vim suam recipiunt. sensu *tenere* apud Cic. et
 vid. Senec. Epist. XLII. Ipsum alios *pallina*. Miror igitur,
frigus dicitur *pigrum*, quia pi-
 gros, tardos reddit. Verum
 tales lusui alieni sunt tanti
 mali enarratione.

176 *Bootes*, sidus stellarum
 XIV iuxta Vrsam maiorem, 178 Nouae accedunt per-
 quam sequitur et voluti ser-
 uat, vnde idem *Arctophylax*.
 Sed cum Vrsa etiam ἀμάρων, βόας ἄχων ἐξέπλυν. *penitus*,
plaustrum, vocaretur, placuit
 Graecis huic quoque sideri vi-
 cino, nomen illi accommoda-
 tum imponere, vnde *Bootes*,
 adiuvat, vt VIII, 750. Falli-
 i. boum impulsor, bubuleus.
 vid. Hygin. A. P. II, 4. Is
 vero, cum et ipse tarde mo-
 veatur, a Iuuenal. Sat. V, 23,
 et a Nostro III Fast. 405 *piger*
 vocatur, h. l. *tardus*, quod

epitheton bene conuenit bu-
 bulcis, qui propter boum tar-
 ditatem et ipsi tardi sunt.
 Virg. Ecl. X, 19. *tardi venere*
bubulci. cf. Propert. III. Eleg. Verum haec duo saepe permu-

175

180

- Iam Meropis dici cupiens, ita fertur, ut acta
 185 Praecipiti pinus Boreâ, cui victa remisit
 Frena suus rector, quam Dis, votisque reliquit.
 Quid faciat? multum coeli post terga relictum:
 Ante oculos plus est; animo metitur vtrumque.
 Et modo, quos illi fato contingere non est,
 190 Prospicit occasus: interdum respicit ortus.
 Quidque agat ignarus, stupet: et nec frena remittit,
 Nec retinere valet; nec nomina nouit equorum.
 Sparsa quoque in vario passim miracula coelo,
 Vastarumque videt trepidus simulacra ferarum.

189 *fato* recepit Heinf. ex Bernegger. *Antea* vulg. *fatum*. Nonnulli *fas tum*. *Vnus*, *numquam c. fas est*. 191. In vno Vatic. *Ignarusque stupet quid agat, nec*. Non male. Ita *stupet quid agat*, prae stupore nescit, quid agat.

tantur. *Meropis*, scil. filius, rat. III. od. 24, 40. *Dis*, aut ellipsi graeca. Flor. II, 6, 19. Diis pelagi, aut Diis tutelari-
Bomilcaris Adherbal. pinus, bus naui, quorum imago in naui, *acta*, quae agitur, rapitur a *Borea*, cuius rabies plurimas procellas excitat. *prae-*piendis precibusque faciendis *ceps*, qui naues praecipites dat, placare conabantur. Horat. I. fauens, ut *praeceps Africus* od. 14, 10. Fast. III, 593. Horat. I od. 3, 12. *Eurus Vincitur ars vento, nec iam praeceps* Virg. G. IV, 29. *promoderator habenis Vtitur, at cellae praecipites* Claudian. Bel. *votis*. Nam in *vota miseros* Gild. vs. 219. *rektor*, gubernator. *frena*, gubernacula. III memn. vs. 510. cf. Virgil. Aen. Fast. 293. *habenae*. Solent enim naui et currus inter se 189 *non est*, ἄρα οὐκ, non li- comparari, praeeunte Homero, cet. Cf. XI, 354. *nec nomina* qui gubernatorem dixit ἡγετοῖς *nouit equorum*, ut singulos voce mulcere et mitigare possit. *videt*. Contra auriga κυβητοῦ apud Eurip. Hipp. vs. 1224. cf. V, 402. et Senec. Hipp. Cf. Noster I Trist. 4, 11 sqq. vs. 1053. Etiam ap. Homer. *victa*, scil. a ventis. Verbum heroës alloquuntur equos suos. in hac re proprium (vid. Mariang. Accurcius in Diatrib.) 193 *varium coelum*, coelum et elegans; venti enim veluti variis *miraculis*, i. miris feraproelia committunt cum nauibus, et vel victores, vel victi Senec. Ep. 90 p. m. 684. nautarum arte discedunt. Ho- forte ex h. l. *Quidni iunaret*

- Est locus, in geminos vbi brachia concauat arcus 195
 Scorpis; et caudâ flexisque vtrisque lacertis
 Porrigit in spatium signorum membra duorum.
 Hunc puer ut nigri madidum sudore veneni
 Vulnere curuata minitantem cuspide vidit;
 200 Mentis inops, gelidâ formidine lora remisit.
 Quae postquam summum tetigere iacentia tergum,
 Exspatiantur equi: nulloque inhihente per auras
 Ignotae regionis eunt; quâque impetus egit,
 Hac sine lege ruunt: altoque sub aethere fixis
 Incurfant stellis, rapiuntque per aua currum. 205

205. *Palat. sec.* pro varia lect. *fixas inc. stellas*, quod elegantius videbatur Heinf. et comprobatur exemplis a Burm.

vagari (oculis) *inter tam late* non ita capienda esse, quasi *sparsa miracula coeli*? Infra exsudasse cum venenum cre-
 XI, 309. *Nox coelum sparserat* diderit, sed *sudorem veneni astris*. Eueniunt nunc ea, poetica et exquisita ratione quae praedixerat Apollo.

195 A polo archico repente pliciter; *madidum* autem nihil equi cursum flexerunt in partem australem. *concauat* exquisitius quam, curuat. De *scorpio et spatjo*, quod occupat, tingat, atque in omni h. l. indictum ad vs. 82. Verba *flexis vtrisque* commode abesse possent; idem enim praecedit. Apud Lucian. d. l. Phaëthon, metuens, ne excideret, remis-
 pionem sudantem cogitemus, praesertim cum verba huc dussis habenis, partem currus
 eminentem manibus apprehen-
 dit. Sed Ouidii figmentum et semper in ictu est, nullo-
 melius est, cum ei lubuerit que momento meditari cessat,
 formis siderum naturam terre-
 ne quando desit occasioni.
 strium animantium tribuere. Plin. H. N. XI, 25. Non mi-
 rum, si puer hunc metuit.

198 Apollod. apud Plin. H. N. XI, 25. auctor est, Scorpionem fundere candidum venenum. Sed *nigrum* et *atrum* d. l. currum rapiunt
 perpetuum fere epitheton veneni. Heynius autem ad
 Virg. Aen. VII, 354. monet, *εἰς αἶμα βεβλόντο αὐτοί*. Id Noster
 verba *madidum sudore veneni* sic exprimit, quasi in aethere,

Et modo summa petunt, modo per declivia, viasque
Praecipites spatio terrae propiore feruntur.
Inferiusque suis fraternos currere Luna

- Admiratur equos: ambustaque nubila fumant.
210 Corripitur flaminis, ut quaeque altissima, tellus;
Fissaque agit rimas, et succis aret ademptis.
Pabula canescunt; cum frondibus vritur arbor:
Materiamque suo praebet seges arida damno.
Parua queror; magnae pereunt cum moenibus vrbes;
215 Cumque suis totas populis incendia gentes
In cinerem vertunt. Silvae cum montibus ardent.
Ardet Athos, Taurusque Cilix, et Tmolus, et Oete;

215. Duo Coelest. et unus Ciofan. tum in ora lib. Vrf. et Capran. terras pro gentes.

ut in terra, praecipitia essent Westphali, Saxones et Bauari et alia. Hunc tutum in hac sunt populi. vid. Gloss. Mf. narratione non magis probo, Guelf. 1. ad Sallust. Cat. X. quam illum vs. 133. Ambusta. Burm. praeterea monet, gentes nubila facilius exculem, quia, saepe poni pro terris vel regionibus, idque satis docuisse Gronov. ad Liv. V, 34. Etiam pro declivia. Sic supra ecclius, apud Homer. δῆμος interdum de terra occurrit, ut Od. 3. 3.

210 Ut quaeque altissima, Il. 8, 547. et sic gens apud scil. ita maxime corripitur; Virg. Aen. I, 533. Contra quam formam Cic. amat. terrae pro hominibus terras Indignor autem, poetam mox incoherentibus. v. Drakenb. ad Sil. III, 75. Argutatur Burm. ratum esse, atque acumen ad Heroid. I, 24. ubi in illud admiscuisse Materiamque Singul. cinerem plus inesse etc. quod Claudian. 33, 163 putat, quam in Plural. cineris. de Aetna imitatus est, damnisque suis incendia nutrit.

214 moenia sunt domus, montium, mox fluviorum, quaedificia. Florus I, 4. moenia les intexere poetae solent, muro amplexus est. vid. Gro. forte eruditionis ostentandae causa. Noster consilio narrationis satis fecisset, si paucioribus ex utroque genere dederet et populi, aut nationes et functus esset. Arbos, hodie populi differunt ut totum et Monte Santo, mons Macedoniarum. Germani sunt nationes, cuius altitudo tanta, ut

Et nunc sicca, prius celeberrima fontibus, Ide;
Virgineusque Helicon, et nondum Oeagrius Haemos,
Ardet in immensum geminatis ignibus Aetne,
Parnasusque biceps, et Eryx, et Cynthus, et Othrys,
Et tandem Rhodope niuib. caritura, Mimasque,

220

220. ignibus. Vnus Thuan. viribus, quod librario non deberi monet Burm. quem vide.

cacumine nubes superet, vinctus, Thraciam a parte septentrionali claudens, et usque insulam iaculetur, quae abest ad Pontum Euxinum procurrens. Plin. H. N. IV, 11. Is N. IV, 12. Mela II, 2, 130. tum nondum ab Oeagro, rege Thraciae, patre Orphei, cuius altissimorum tractus, a Cheledonio promontorio exoritur, nomen Oeagrii habebat. Orph. et totam paene Asiam percurrens. Curtius VII, 3. Vocatur Cilix, quia mediam Ciliam diuidit. Tibul. I, 7, 16. Frigidus intonsos Taurus arat.

Cilicas. Tmolus, hodie Bozdag, mons Lydiae, vino generoso antequam temporibus ignes erumpent. vid. Kircheri Stulus, fluvius aurifer. VI, 15. Mundum subterr. To. I. p. Virg. G. II, 98. Plin. H. N. V, 29. Oete aut Oeta, montium iugum Thessaliam a Doriade et Phocide separans, exitio Herculis nobile. Strabo IX. p. 655.

218 Ide aut Ida, mons et templum habebat donis opulenta et Troiae. Nunc lentum, unde ipsa Erycina. Troiana Ida intelligitur, fontibus abundans, unde πολυπηδαξ Heynius Exc. II. ad Virg. Aen. Homer. II, 2, 283. et aquosa, V. Cynthus, Deli mons, Apollinis natalibus celebratus, qui nunc, cum Phaethon terras incenderet, sicca. vid. ad I, 321. I. Apoll. 26. Othrys, mons altus et niuosus Thessaliae,

219 Helicon, mons Boeotiae, sedes Lapitharum. Virg. Aen. Musis sacer, unde virgineus. VII, 675. Senec. Herc. Oer. Strabo IX. p. 409. Pausan. Boeot. vs. 494.

22. Haemos, hodie Balkan, longissimus et altissimus montium Thraciam versus septem-

222 Rhodope, tractus montium Thraciam versus septem-

Dindymaque, et Mycale, natusque ad sacra Cithaeron.
 Nec profunt Scythiae sua frigora: Caucasus ardet,
 225 Ossaque cum Pindo, maiorque ambobus Olympus:
 Aëriaeque Alpes, et nubifer Apenninus.
 Tunc vero Phaëthon cunctis è partibus orbem
 Adspicit accensum; nec tantos sustinet aestus:
 Feruentesque auras, velut è fornace profunda,
 230 Ore trahit, currusque suos candescere sentit.
 Et neque jam cineres, eiecitataque saeuillam
 Ferre potest; calidoque inuoluitur vndique fumo.

riones determinans, sacris Tauro confunditur a scriptori-
 Bacchi et Orphei cantibus antiquis. Infamis autem
 celebratus. Virgil. Ecl. VI, fuit a frigidibus et vastitate.
 30. tandem *niubus carit.* qui. Virgil. Aen. IV, 367. Horat.
 bus semper tecta. *Mimas*, I Od. 22, 7.
 mons Ioniae, summae altitu- 225 De *Pindo* vid. ad I, 154.
 dinis, vnde *Phaëthon* Homer. Dixit *Ossa cum Pindo*, quia
 Epigr. p. 117. Ern. *Dindyma* Pindus ex aduerso Ossae. In-
 plural. et *Dindymum*, mons ter *Olympum* autem et *Ossam*
 Phrygiae, magnae Matri Deum celeberrima Tempe, de qui-
 facer, vnde ipsa *Dindymene*. bus supra. *Ambos* Aelian. V.
 Virgil. Aen. IX, 617. *Mycale*, H. III, 1. init. vocat *deq. unguis*
 mons Ioniae, Samo vicinus. *Phaëthon* sed *Olympus maior am-*
 Pausan. VII. p. 402. Strabo *bobus*; tanta enim eius altitu-
 p. 636. *Cithaeron*, mons Boco- do describitur a Veteribus, ut
 tiae, non procul a Thebis, aues cacumen eius assequi non
 in quo *sacra* Bacchi trier- possint. Sed Aelian. V. H.
 terica celebrabantur. vid. III, VIII, II. narrat, magnitudi-
 702. nem eius paulatim minui.

224 *frigora*, glacies et ni- aut in aërem assurgunt, ut
 ves, quibus *Scythia*, i. omnis aues, arbores, montes. *Aeriae*
 terra septentrionalis, Graecis *Alpes* etiam ap. Virgil. G. III,
 et Romanis incognita, perpe- 474
 tuo torpebat. Iustin II, 1. 227 Catalogis illis recte
 Inde *Σαυθικόν κρύος* in prouer- aliquid interposuit de Phaë-
 bium abiit. I Pont. 3, 27. Sed thontis fatiis. *Fornax* cogi-
 pulcherrimam Scythici horro- tanda est aeraria aut calcaria.
 ris descriptionem habet Virgil. Virg. Aen. VIII, 446 *vbi*
 G. III, 349. *Caucasus* ma- *vasta fornax*. Cf. infra VII,
 quam Asiae partem diuidit et 107. — *arbitrio volucrum*.
 cum Tauro committitur. Curt. Hoc idem supra iam bis
 VII, 3, 19. hinc passim cum dixit.

Quoque eat, aut vbi sit, piceâ caligine tectus,
 Nescit; et arbitrio volucrum raptatur equorum.
 Sanguine tum credunt in corpora summa vocato,
 235 Aethiopum populos nigrum traxisse colorem.
 Tum facta est Libye, raptis humoribus aestu,
 Arida; tum Nymphae passis fontesque, lacusque
 Desseuere comis. Quaerit Boeotia Dircen,
 Argos Amymonen, Ephyre Pirenidas vndas.
 240 Nec fortita loco distantes flumina ripas
 Tuta manent: mediis Tanais sumauit in vndis,

239. Florent. Vrbini. et decem aut duodecim alii, *queritur*
Boeotia, quod Heins. praecedenti *desseuere* melius respondere pu-
 tabat.

235 In hoc quoque Hesio- 239 Cf. XIII, 689. *quaerere*
 dum secutus est, ex quo Hygin. eleganter exprimit cupiditatem
 f. 154. *Indi autem, quod ca-* rei amissae recuperandae. Hoc
lore vicini ignis, sanguis in non intellexerunt, quibus h.
atrum colorem versus est, nigri l. melius placuit *queritur*.
sunt facti. Inter recentiores Virg. Aen. I, 217. eodem
 physiologos magna cum dis- sensu, *socios requirunt.* *Dircen*,
 fensione disputatur, primum fons Boeotiae prope Thebas
 qua in corporis parte illa ni- nobilissimus. *Amymone*, fons
 gredo sit, aliis cutem nomi- Argiae prope Lernam. Strabo
 nantibus, aliis humorem inter VIII. p. 371. Nomen ei de-
 cutem et cuticulam supremam, dit Amymone Nympha. Hygin.
 aliis aliter sentientibus; dein- fab. 169. Propert. II, 20.
 de vnde illa nigredo, vtrum *Ephyre* antiquissimis temporibus
 a solo aestu solis, an aliae dicta est Corinthus, in
 quoque caustae accedant. vid. cuius summa arce (Acrocorin-
 Haller. in Element. Physiol. tho) fuit *Pirene*, fons Musis
 To. V. p. 17 sqq. Schreber facer, aquis limpidissimis et
 in allgemeiner Geschichte der saauissimis. Strabo VIII. p.
 Menschen p. 15 sqq. Opinio- 521. Plin. H. N. IV, 4.

241 *fortita* — *ripas*, flumina
 latissima. *fortita*, quae nobis
 natura contigerunt. *Tanais*,
 hodie *Don*, fluius Scythiae
 tortuosus, Europam dirimens
 ab Asia, atque se exonerans
 in lacum Maeoridem. Plin.
 H. N. IV, 12.

237 *Libye* Graecis dicta est
 Africa. Plin. H. N. V. prooem.
 Imitati sunt poëtae Latini.
 A Synesio Epist. 67.
 ab Asia, atque se exonerans
 in lacum Maeoridem. Plin.
 H. N. IV, 12.

Peucosque senex, Teuthranteusque Caicus,
Et celer Ismenos, cum Phocaico Erymantho,
245 Arsurusque iterum Xanthus, flauusque Lycormas,
Quique recuruatis ludit Maeandros in undis;
Mygdoniusque Melas, et Taenarius Eurotas.
Arsit et Euphrates Babylonius, arsit Orontes,

243 De Peneo vid. I, 569. vt flauus Tiberis Virg. Aen. senex vid. ad I, 580. Ex VII, 31. aquam flauam dixit Teuthrancia. quae supra Aeolidem est, Caicus amnis pro-
pert. II. Eleg. 7, 50. qui flauit, quamquam h. l. potius vum interpretatur pulchrum. a monte Teuthrante, qui ei
246 Maeandros inter Libyam adiacebat, Teuthranteus dicitur, vid. Holsten. ad Stephan. Vrbh. in Teuthrancia. flexus ita sinuosus, vt saepe remeare videatur. Plin. H. N.

244 Ismenus ante Thebas per campum fluebat. Hinc Thebae Ἰσμενὸς πόλις. vid. Senec. Herc. Oet. 140. Erymanthus, Arcadiae fluius e monte cognomini in Alpheum defluens. Plin. H. N. IV, 6. Errare sic dixit Silius VII, 139. Melas. Cum plures fluii huius nominis fuerint, disputant Interpretes, quis h. l. intelligendus sit. Heinsius contendit, esse Meletem, qui Smyrnae praeterfluit. Equidem intelligo Thracicum Melana. Plin. H. N. IV, 11. nam Mygdones, qui Phrygiae partem incolebant, eique nomen dederant, Thracia oriundi erant. Strabo VII. p. 295. XII. p. 575.

245 Xanthus, fluius Troianus, idem Scamander dictus. iterum arsurus, tempore Troiano, vbi cum tumidis fluctibus in Achillem irrueret, Vulcanus tantam ei immisit ignis vim, vt arderet. Homer. II φ, 212 — 384. Lycormas, rapidus Aetoliae fluius, postea Euenus dictus. IX, 104. Vocatur fluius, etiam Senec. H. re. Persicus, aut, vt h. l. Babylonius Oet. 591. ob arenam flauam, cur. Babyloniam non solum

Thermodonque citus, Gangesque, et Phasis, et Ister.
Aestuat Alpheos: ripae Spercheides ardent:
Quodque suo Tagus amne vehit, fluit ignibus, aurum.
Et quae Maeonias celebrant carmine ripas,
Flumineae volucres medio caluere Caystro.

irrigabat, sed limo etiam, quem 253 Cayster e Cilbianis iugis oritur, non procul a Tmolomonte, Lydiam irrigat, tum Epheum alluit, tandem in mare infunditur. Strabo XIII. p. 626. Plin. H. N. V, 29. flumineae volucres, cygni, qui frequentes in toto Asiae tractu commorari solebant. Homer. II. β, 460. Virgil. Georg. I, 383 sqq. Dionys. Alex. vl. 833. Inde κύκνος Καύστρου Anacr. hym. Apol. vl. 8. Amant autem cygni flumina. vid. vl. 379. Maeonias, Lydias Caystri ripas. Callim. h. Del. vl. 250. cygni dicuntur Maeonium Pactolum reliquisse. Maconia enim pars superior Lydiae, in qua Tmolus et fons Caystri. vid. Spanhem. ad Callim. d. I. carmine, cantu, vt X, 455. cf. V, 386 l. celebrare carmine, frequentes cantus exercere. Cantus vero cygnorum longe suauissimus perhibetur, vnde haec auis Apollini sacra et μολαδὸν dicta. Dubitarunt tamen iam inter Veteres nonnulli, v. c. Aelian. V. II. 1, 14. an cygni cantum edant; sed vid. Ernesti ad

249 Thermodon, fluius Capadociae, iuxta quem Amazones habitabant in subiectis Themiscyriis campis. Curt. VI, 5, 24. Iustin. II, 4. cf. Propert. III. Eleg. 12, 16. Senec. Herc. Fur. vl. 246. Ganges Indiae, e duobus, aut, vt plerique Veterum tradunt, septem fontibus exoriens, tacite defluens et in mare rubrum se exonerans. Virgil. Aen. IX, 30. Curt. VIII, 9, 5. Plin. VI, 22. vid. Brouckh. ad Propert. III, 21, 16. Phasis, hodie Fasso, Colchidis amnis clarissimus, et in Pontum Euxinum se immittens. Strabo IX. p. 801. Curt. VI, 5, 25. Istri nomen olim habuit non omnis Danubius, sed inde, vbi Germaniae fines deferit.

250 De Alpheo vid. ad V, 487. De Spercheo ad I, 579. Ripae eius populis constitae non raro cantum cygnorum erant. fluit aurum. Hoc quod leue est in hac narratione, voluptate audiuisse, illud modo negat, eos morti vicinos canere.

Nilus in extremum fugit perterritus orbem,
 255 Occulitque caput, quod adhuc latet. Ostia septem
 Pulverulenta vacant, septem sine flumine valles.
 Fors eadem Ismarios Hebrum cum Strymone siccant,
 Hesperiosque amnes, Rhenum, Rhodanumque, Padumque,
 Cuique fuit rerum promissa potentia, Thybrin.
 260 Dissilit omne solum; penetratque in Tartara rimis
 Lumen, et infernum terret cum coniuge Regem.
 Et mare contrahitur: siccaeque est campus arenae,
 Quod modo pontus erat. Quosque altum texerat aequor,

254 Brœuckh. ad Propert. II. XVII. init. Hodie duo tantum restant nauigabilia, quorum alteri adiacet Rosette, olim Canopus, alteri Damiate, olim Pelusium. *vacant*, vacua, destituta sunt aquis.

257 Hebrus et Strymon, fluvii Thraciae, qui in mare Aegaeum defluunt, hic e Pangaeo monte, ille ex Haemo. *Ismarios*, i. Thracicos; nam *Ismarus* mons Thraciae, vino nobilis. — *Hesperiam*, i. terram occidentalem, dixerunt Romani non modo Hispaniam et Galliam, sed etiam, consuetudine Graecorum, ipsam Italiam. vid. Spanhem. ad Callim. h. Del. v. 174. *rerum potentia*, imperium orbis terrarum, quod promissum est Romae ad *Tiberim* sitae; sed poetae fluviiis tribuunt, quae vrbibus adiacentibus conveniunt.

260 Adumbratum hoc ex Virg. Aen. VIII, 243 — 46, ubi dehiscens terra recludit regna temporibus Bruce penetravit ad tres eius fontes in Abyssum. *Caput* fluvii est fons, non ostium, ut quidam putarunt. De *septem ostiis* vid. Strabo

Exsistunt montes, et sparsas Cycladas augent.
 Iam petunt pisces; nec se super aequora curui
 Tollere consuetas audent delphines in auras.
 Corpora phocarum summo resupina profundo
 Exanimata iacent. Ipsum quoque Nerea fama est,
 Doridamque, et Natas, tepidis latuisse sub antris.
 Ter Neptunus aquis cum toruo brachia vultu
 Exserere ausus erat: ter non tulit aeris aestus.
 270 Alma tamen Tellus, ut erat circumdata ponto,

268. Heins. dederat *Exanim.* *natant*; sed *iacent* reddidit Burm. Ille etiam *antris* pro *undis* ex melioribus recepit.

264 *Exsistunt*, in conspectu sepultura abiecta, ut monet Burm. Idem putat, totum prius vi verbi. vid. Gronov. ad Liv. XXV, 21. In fundo maris multi montes surgunt, et insulae nil aliud sunt, nisi cacumina montium. Manil. modo erat, et in superficie d. l. *Emergere fretis montes*, aquae iacebant exanimata reoribusque per undas *Exsistit. supina*, ut solent corpora mortui. Etiam h. l. vnus Vatic. atque tua in aqua natate.

269 *sub antris*, in antris. *Sparsae h. l. Cyclades*, quamvis *ad I, 689*. In fundo antiquam *Sporades* i. sparsae insulae ab his diuersae.

265 E monstis marinis poetarum plerumque *phocas* et *delphinos* commemorant. De *phocarum corporibus* diximus ad I, 300. *Delphis* Veterum maris naturam. Nunc etiam Linneo dicitur *Delphinus Delphis*, Nostris *der Tummel*. *Brachia exserere*, nempe orandi causa. Etenim Anacr. od. 51, 27. *ῥαὶς ἰχθυῶν* Solent autem delphini cum iprodeuntibus sollempne crebro e mari exsilire, atque exnantes exsultare, unde *exserere*. Senec. Contr. V, 6. et saltatores dicuntur. cf. III, Quinctil. XI, 3. *ter* melius 670 sqq. vid. Plin. H. N. IX, repetitum, quam si nunquam 8. et Müllerus ad Linnei Syntema Nat. To. I. p. 505. *ter*

272 Post illum Tellus procerere dicuntur cadauera sine dit, quae erat pars illius cala-

Inter aquas pelagi, contractosque vndique fontes,
 Qui se condiderant in opacae viscera matris,
 275 Sustulit omniferos collo tenuis arida vultus:
 Opposuitque manum fronti: magnoque tremore
 Omnia concutiens paullum subfedit; et infra,
 Quam solet esse, fuit: siccaque ita voce locuta est:
 Si placet hoc, meruique, quid ô tua fulmina cessant,

273. *contractos* pro *contractosque* innexit Heinf. vt aquas pelagi innuat constare ex fontibus vndique contractis. 275. *Omniferos*. Quoniam nonnulli *omniparens*, propterea Heinf. coni. *omniparos*, idque ex analogia comprobatur. 278. *siccaque* existat quidem non nisi in Vrbino. et vno Ciofano. sed recte receptum ab Heinf. pro *sacraque*.

mitatis maxima, mater etiam erat, *ὡς μήτηρ*, exprimit statum laborantium fontium, qui, vt ant habitum, quo quis erat. liberi tempore calamitoso in IV, 473. *canos, vt erat turbatum* matris, in *opaca* (vbi *ta, capillos*. VI, 237. *vt erat* tui) eius viscera confugerant. *pronus*. 244. *sicut erant iuncti*. Praeclara idea. Non autem Mox renogandum putavi, *contractosque*, ab Heinio pulsam. sed Dea telluris in terris habitans, vt v. c. *Peneus* est Deus Penei fluminis, in fonte generis aquas commemorare eius sedem habens. Tellus vero non ausa est rotaprodire,

275 Vt Autumno ab Horatio *caput pomis decorum*, sic cincta, prospectare, vultusque Telluri a Nostro *omniferi vultus* tollere. Exleruit quidem et *omniferos*, vocab. *manum*; eam vero non modo vere inter dicendum potuit, tamen terrae *παρθένος* et *καμυφόρος*, quae omnia, quibus indiget natura humana, fert et alit. Lucretio dicitur *omni-* quidem aestum ferre poterat, *parens*. *Opposuitque* etc. Si *subfedit*, subsidere fecit terram, quamquam *paullulum* tantum, ne longius abesset *manu soleni inferuere fronti* ab arce Iouis, quicum agere e gutture sicco. Hoc et malebat. Hinc *magnus tremor*. Hinc labor Telluris et cura in quam vulg. *sacraque*. X, 663 *aridus anhelitus*.

Alma, omnia alens, proprium 279 Non suppliciter orat, et aptum terrae epitheton. *vt* sed rota est in indignitate rei

Summe Deum? liceat periturae viribus ignis,
 Igne perire tuo; clademque auctore leuare.
 Vix equidem fauces haec ipsa in verba resoluo,
 (Presserat ora vapor) tostos en adspice crines,
 Inque oculis tantum, tantum super ora fauillae.
 Hosne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem
 Officiique refers; quod adunci vulnera aratri,
 Rastrosumque fero, totoque exerceor anno?
 Quod pecori frondes, alimentaue mitia, fruges,
 Humano generi, vobis quod tura ministro?
 Sed tamen exitium fac me meruisse: quid vndae,

284. Ita recte vetustiores. Olim edeb. *Inque oculis fumum: volitant super ora fauillae*. Verum de fumo in tanto malo vix quæsta esset Tellus. Heinf. suadebat, *Inque oculis sumi tantum, tantumque fauillae*. Saus asperere. Nempe ille ora terre nolebat, quia idem voc. praecessit. At Ouidius milles intra paucos versus idem voc. repetit. 286. *adunci*. Multi, curui.

demonstranda, Iouisque negligentia inculcanda. Inest aequa- *pressoque obmurmur ore*. Mul-
 bile et gratum orationis flum-
 men. Haec compensant luxu-
 riem ingenii, quae in superio-
 ribus aliquoties ostendit. Pri-
 ma verba quasi captationem atque *in Atlas*. Non cineris
 beneuolentiae quandam ha-
 bent. *merere* malo sensu pro-
 lae, cineris mixti scintillis
 peccare, etiam vs. 291. v. igneis. *honor*, praemium. Sae-
 Heynii Obs. ad Tibul. II, 4, *pe sulci cum vulneribus com-*
 5. *Vires* saepe et igni tri-
 buuntur, et pro ignibus ponun-
 tur, VII 81 *scintilla in veteres*
crefcit vires. XIII, 863 *Aetna*
ligno, igne, lapide terra omni-
cum suis viribus. Hinc h. l. *bus cruciatur boris*. Nistamen,
 peniphrafin facit, vt XIV, 274. *quae summa patiatur atque ex-*
vis meri. Similia ap. Graecos. *trema cute, tolerabilia viden-*
clades leuatur, tolerabilior red-
 ditur, *auctore*, quando aut a
 De *rastrosum* grauitate v. ad
 I, 101. *Exercere* bene de
 vt h. l. a Deo infertur. Burm. *agricultura, atque etiam mo-*
 leuare, minuere, vt III, *leuare* notionem inuoluit. *tura*,
 338. quorum cura maxime tangebatur.

263 *Prémere*, opprimere, Deos. I, 248.

- Quid meruit frater? cur illi tradita forte
 Aequora decreſcunt, et ab aethere longius abſunt?
 Quod ſi nec fratris, nec te mea gratia tangit;
 At coeli miſerere tui. Circumſpice vtrumque;
 295 Fumat vterque polus: quos ſi vitiauerit ignis,
 Atria veſtra ruent. Atlas en ipſe laborat:
 Vixque ſuis humeris candentem ſuſtinet axem.
 Si freta, ſi terrae pereunt, ſi regia coeli:
 In chaos antiquum confundimur. Eripe flammis,
 300 Si quid adhuc ſuperest: et rerum conſule ſummae.
 Dixerat haec Tellus: neque enim tolerare vaporem
 Vltius potuit, nec dicere plura: ſuumque
 Retulit os in ſe, propioraque manibus antra.
 At pater omnipotens Superos teſtatus, et ipſum,
 305 Qui dederat currus, niſi opem ferat, omnia fato

294. Burm. mallet ita diſtinguere: *Circumſpice vtrumque* (*Fumat vterque*) *polum*.

291 *tradita forte*, quae in orbem terrarum. Cioſan. adeo ſummo iure ei debentur. putabat, hoc ductum eſſe a *et ab aethere* etc. quatenus de- volumine ſerpentis! creuerant.

304 *Teſtatur Deos*, quippe 295 *vitiauerit*, violauerit. necaturus infelicem aurigam. *Atria* vid. ad I, 172. et de *ſummam arcem*, altiſſimam *Atlante* IV, 656 ſqq. *Labo-* mundi oram, petit, et ſic *ar-* rare eleganter de iis, quae ita *duus* erat. *mouet*, excitat. *vi-* premuntur, vt vix oneri fe- *brata*, agitata, haſtae inſtar. *rendo* ſufficiant. Horat. I od. His agitationibus acceleratur 9, 3. *ſiluae laborantes*, nempe iactus teli aut fulminis. Mox niue. Plin. pan. 22. *recta la-* *libratum fulmen* eodem ſenſu; nam *librare* pr. de motu ma- nus, quo exploramus pondera.

299 *Confundimur* exquisi- Similes autem motus faciunt, tius, quam, redimus, reuol- qui magna vi proicere aliquid vimur. *Si quid* non ſemper volunt. cf. Arnzen. et Schwarz. dubitantis eſt, ſed eleganter ad Plin. paneg. XIII. *libratum* pro quod ponitur. Vid. ad *ab aure* cum vi pingendi. Ia- Plin. I Ep. I. *rerum ſummae*, cula enim mirtuntur vel ab incolumitati totius vniuerſi. Sic aure, vel a latere. vid. Cerda *ſumma reipublicae* ſaepe apud ad Virg. Aen. IX, 417. vbi, Cic. vid. Erneſti Clav. Cic. *Os ſumma telum librabat ab aure.* ſuum Tellus Dea retulit in ſe, Noſter infra vſ. 624. *malleus*

Interitura graui; ſummam petit arduus arcem,
 Vnde ſolet latis nubes inducere terris:
 Vnde mouet tonitrus, vibrataque fulmina jaſtat.
 Sed neque, quas poſſet terris inducere, nubes
 Tunc habuit; nec, quos coelo dimitteret, imbres.
 Intonat: et dextra libratum fulmen ab aure
 Miſit in aurigam; pariterque animaſque rotisque
 Expulit, et ſacuis compoſcuit ignibus ignes.
 Conſternantur equi; et ſaltu in contraria ſacto
 Colla iugo eripiunt, abruptaque lora relinquunt.
 Illic frena jacent, illic temone reuulſus
 Axis; in hac radii fractarum parte rotarum:

313. *Expulit*. Olim ed. *Exiit*, quod et plurimi Codd. ha- bent. Alterum, vt et Burm. monuit, maioris eſt impetus et vio- lentiae. ibid. Coeleſt. Farnes. vnus Thuani, *ſaenos*. 315. Miſ. multi, *ingo excutunt*, quod, vt fortius, Croſ. Farnab. et Heinſ. placuit. Burm. contra monet, recte quidem dic. *collis inga excutere*, non autem *colla ingo*; atque etiam Senec. Hipp. 1084, vbi Noſtrum imitatur, ſcripſiſſe, *ſequē luſtantur ingo Eripere*.

dextra libratum ab aure. Senec. nebantur apud Veteres in de Benef. II, 6. *Inſinitum* magna parte pulchritudinis. *intereſt*, *vtum excuſſo lacerto* Dicuntur etiam *flauī*, graec. *zela torqueantur*, an remiſſa *ῥιζοσαι* et *χρυσά τετρα*. vid. H. Stephan. ad Anacr. od. 29, 5.

312 *Expulit anima*, vita pri- Hodie magis probantur *blonde* vauit, et *rotis*, curru deiecit. *Haare*. *Volui* de decidente *Animam expellere* eſt infra VI, etiam VI, 238. Virg. Aen. I, 618. Durum quidem eſt ani- 115. *in praeeptis*, in caput, pro- *ma expellere*, ſerendum tamen no capite. *ſtella* etc. cf. Callim. in poeta, praefertim cum *rotis* h. Del. vſ. 38. Huiusmodi addatur. Saepe enim duobus ignes in aëre emicantes, Grae- diuerſis nominibus vnum verb. cis dicebantur *διππότες*, Se- ſic accommodatur. Similiter nec. Nat. Quaest. II, 14. *stel-* autem fere locutus eſt Plin. *lae transuolantes*. *potuit cec-* VIII Ep. 4. *pulſum regia*, pul- *videri*. Reſpexit fortaſſe Ari- *ſum vita*. *ſaeni ignes*, louis ful- ſtor. Meteor. I, 4. vbi huius- modi ignes vocantur *δοκῶντες* le igitur h. I. quidam *ſaenos*. *ἀστέρες διππότες*. Cum tali ſtella etiam ap. Homer. II, 8, 75.

316 Lucian. d. I. *Κατέπευε* *ὁ ὕμνος, καὶ ἀπέχετο τῶν τετραῶν συν- τέρεται*. Rutili (goldgelbe) Phaethontis caſum in Winkel- capilli, quales, Tacito auctore, manni Monum. Ined. n. 43 Germani priſci habebant, po- expreſſum vides.

- Sparlaque sunt latè laceri vestigia currus.
 At Phaëthon, rutilos flammâ populante capillos,
 320 Voluit in praeceps, longoque per aëra tractu
 Fertur; ut interdum de coelo stella sereno,
 Et si non cecidit, potuit cecidisse videri.
 Quem procul à patriâ diuerso maximus orbe
 Excipit Eridanus, fumantiaque abluit ora.
 325 Naïdes Hesperiae trifida fumantia flammâ
 Corpora dant tumulo: signantque hoc carmine saxum:

319. Burn. aures ingrato sono late laceri offendebantur; quapropter cum Mss. nonnullis malebat laceri lase. Sed v. ad I. 299.

323 *Diuersus orbis*, pars intextus, vulnera lauit anbeli. orbis terrarum opposita, nem. Pro *sumantia* Heins. ex primo pe septentrionalis. *Eridanum* Medic. *spumantia*, quia illud excepisse Phaëthonta, Veteres verb. proximo occurrit. At constanter tradunt, nisi quod unde *spuma* in corpore fulmine Aristot. de Mirab. 82. lacum necato? Reuocaui igitur *sumantia*. hunc fluvium nominat Anti-

quissimis Graecis *Eridanus* erat 325 — 66. Ultimus actus, qui in margine Europae occidentali, in Oceanum septentrionalem se exonerans, ad cuius ostium electrum reperiebatur, et a quo non procul insulae ad v. 258. *tumulus*, *χάμα*, aberant stannum mittentes. terra exstructa, cui corpora, Rhenum eos intellexisse Vossius ad Virg. G. I, 482 argu-
saxum, *λίθος*, *εἶδος*, columna mentis non contemnendis sepulchralis, cippus. *carmine*, docet. Sed Pherecydes primus Padum in Italia, qui tum Graecis innotuerat, eo nomine a maioribus designatum esse putauit, (Hygin. fab. 154) cuius auctoritatem reliqui deinceps Graeci et Romani secuti sunt. Vid. et Munk. ad Hygin. d. I. Vr. h. I. *maximus*, ut a Virg. *rex fluviorum. ora abluit*, ut ap. Claudian. 28, 166. ubi Eridanus palla-velatus, cui Phaëthon

HIC SITUS EST PHAETHON, CVRRVS AVRIGA PAT-
 TERNI;
 QVEM SI NON TENVIT, MAGNIS TAMEN EXCIDIT
 AVSIS.

Nam pater obductos, luctu miserabilis aegro,
 Condiderat vultus: et, si modo credimus, vnum
 Ille diem sine Sole ferunt. Incendia lumen
 Praebant; aliquisque malo fuit usus in illo.
 At Clymene postquam dixit, quaecumque fuerunt
 In tantis dicenda malis; lugubris et amens,
 Et laniata sinus totum percussit orbem;
 Exanimesque artus primo, mox ossa requirens,
 Reperit ossa tamen peregrinâ condita ripâ,

330

335

330. *Abdiderat vultus* vnus Medic.

tamen erant ausa, quibus exci- bres i. atras induta, forte et
 dit. Haec ipsa verba *quem* — resectis tonsis capillis. *La-*
ausis ad virtutis studiosum *niare* graue verbum, sed ap-
 transtulit Senec. de Vita beata tum luctui acerbiori antiquis-
 cp. 21. Cf. etiam de Prov. simorum et rudium adhuc ho-
 5 extr. Aliter autem iudicauit minum, qui vnguibz adeo
 Horat. IV od. 11, 25. *Ter. ora et pectora palmis foeda-*
ret ambustus Phaëthon auaras hant. Virg. Aen. I, 673. —
spes. Sic reperit quidem *ossa*, in

329 Librarii, qui Nam in peregrina tamen r. In terra
 At mutarunt, ignorabant, nam peregrina mori tristissimum
 sic poni, ut subintelligendum visum. Tibul. I, 3, 3. ibique
 sit aliquid, veluti h. l. Pater Heyne in Obs. item Virg.
 quidem aberat, nam is etc. Aen. IX, 485. — *aperto*, nudo.
 Sic et VI, 271. *Obducere vul-* *fouere nomen* frigida admodum
 rum, ad moerorem componere. locutio videtur Burn. Ample-
 Casaub. ad Sueton. Tib. 68. *Stitur* itaque Gronov. Cvd.
 aeger, qui eum reddebat ae- lectionem; *faciit* i. laceravit
 grum, ut aeger amor Virgil. G. apertum s. nudatum pectus.
 IV, 464. *isse*, fluxisse, prae- Sed quidni Clymene *nomen*,
 terlapsum esse. *aliquisque* etc. quod diu pectore aperto tege-
 Ineptissimus iocus. Parum bat, *fouisse* recte dicatur, com-
 sanae mentis est in mundi in- *lacum fouere* bona locutio sit,
 teritu iocari. *usus in illo*, ut de eo, qui assidue et diu in
 XIV, 268. *usus in folio*. X, eo versatur? Sic *castra fouere*
 213 *color in illis*. Virg. Aen. IX, 57. *humum*

334 *lugubris*, vestes Ingu. *fouere* Georg. III, 420.

- Incubuitque loco: nomenque in marmore lectum
 Perfudit lacrimis, et aperto pectore fouit.
 340 Nec minus Heliades fletus, et, inania morti
 Munera, dant lacrimas: et caesae pectora palmis
 Non auditurum miseras Phaëthonta querelas
 Nocte dieque vocant: adsternunturque sepulcro.
 Luna quater iunctis implerat cornibus orbem:
 345 Illae more suo (nam morem fecerat usus)
 Plangorem dederant. E queis Phaëthusa sororum
 Maxima, cum vellet terrae procumbere, quæta est
 Diriguisset pedes: ad quam conata venire
 Candida Lampetie, subita radice retenta est.
 350 Tertia, cum crinem manibus laniare pararet,
 Luellit frondes. Haec stipite crura teneri,
 Illa dolet fieri longos sua brachia ramos.
 Dumque ea mirantur; complectitur inguina cortex:
 Perque gradus vterum, pectusque, humerosque, manusque
 355 Ambit: et exstabant tantum ora vocantia matrem.

340. Ante Heinſ. edeb. *Heliades lugent*. 342. Mſſ. magno numero *misericis querelis*, vt ad *vocant* referatur. Non male.

340 *Heliades*, sorores Phaëthontis (*Phaethontides* apud mer. Od. v. 65. Virg. Aen. III, Germanic. Arat. vl. 371.) Ἡλῑαδες 68. Hinc Aen. I, 219. *nos* f. Solis filiae. A Nostro non iam exaudire vocatos, mortuos nisi tres commemorantur, ab esse.

Hygino praef. quatuor; sed 344 Luctus per certum tem-
 Hesioid. septem numerauerat. pus, idque interdum satis lon-
 fletus, quoniam a lacrimis di- gum, durabat, nunc quatuor
 stingui videntur, forte omnino menses, quod poetice expref-
 luctus signa. *munera*, honores sam. v. ad vl. 453. Iam trans-
 extremi, qui habentur mortuis, formationes per partes rursus
 vt Virg. Aen. VI, 884 sqq. describit. Cf. I, 548 — 52.
 vid. Brouckh. ad Propert. I, 17, IX, 351 — 58. X, 489 — 500.
 23. *inania*, quia mortuum Sed Claudian. 28, 164 alium
 non in vitam reuocant. Plane mythum sequitur, ex quo
 sic *inane munus* apud Virg. d. Heliades cum Eridano et
 l. et *vanus honor* Aen. XI, 52. Cycno inter sidera relatae.
inane, omne id, quod fructu *Candida*, pulchra, frequens
 caret. *Phaethonta vocant* ex puellarum epitheton. *Tertia*
 more lugentium et conclaman- aliis Aegle, aliis Phoebe est.

Quid faciat mater? nisi, quo trahat impetus illam,
 Huc eat, atque illuc? et, dum licet, oscula iungat?
 Non satis est. Truncis auellere corpora tentat;
 Et teneros manibus ramos abrumpere: at inde
 Sanguineae manant, tanquam de vulnere, guttae. 360
 Parce, precor, mater, quaecumque est saucia, clamat;
 Parce, precor: nostrum laniatur in arbore corpus.
 Iamque vale. Cortex in verba nouissima venit.
 Inde fluunt lacrimae; stillataque sole rigescunt
 De ramis electra nouis: quae lucidus amnis
 Excipit, et nurbus mittit gestanda Latinis. 365

366. Pro *mittit* vnus Cod. *nutrit*, quod Burm. exemplis illu-
 strat; sed alienum est ab h, l.

subita radice, radice, in quam vt resinae electra originem
 subito pedes eius mutati. debere putent. Si his addi-

356 *Impetus* nunc opp. ra- deris, quae ad vl. 324 nota-
 tioni, consilio, et affectum, vimus, satis probabiliter tibi
 perturbationem animi vehe- fabulam interpreteraberis. So-
 mentioem indicat. De ea phoebes in trag. deperdita ex
 recte trahere. — *Cortex in ver-*
ba nov. venit, vt X, 497. XI, finxerat, nempe quas Meleagri
 256. sorores in aues mutatae in

364 In quales arbores mu- India flerent: quod a Plin. d.
 ratae sint, poeta h. l. non ad- l. reprehenditur. V. omnino
 dit; sed I ex Pont. 2, 33 *po-* Gesneri Diss. in Comm. Societ.
pulos (αἰγελῖς) nominat. At- Gotting. To. III p. 72. —
 que ita et, Hesiod. Hygin. *stillata* palliae. *lucidus*, λευκός.
 Virg. Aen. X, 190. Lucian. clarus. *nurus* omnino mulier
 alique. At Virg. Ecl. VI, poetis. V. ad III, 528. Plin.
 62 *alnos* commemorat, quem- d. l. narrat, suo tempore Trans-
 admodum alii *ulmos* aut padanorum agrestes feminas
pinus. Plin. H. N. 37, 2. 3. monilium vice succina gesta-
 Communis porro opinio erat re, maxime decoris gratia,
 (v. et Eurip. Hipp. 740. Apol- sed et medicinae. *mittunt* mer-
 lon. Rh. IV, 596), ex *lacrimis* ces terrae eae, vbi maximus
 (ἐκ τῶν δακρυῶν) illarum arborum eorum proventus et merca-
electra nasci: quod non mirum tus.

videri debet, cum arborum FAB. II, 367—400. Cycnus,
 resinam Graeci, ita dixerint rex Liguria, dum desset Phaë-
 (cf. et X, 501), atque etiam thontem, sanguine materno
 hodie rerum naturalium in- sibi iunctum, mutatur in auem
 dagatores eo fere inclinent, sui nominis. cf. Hygin. fab.

*Cy-
nus.* Adfuit huic monstro proles Stheneleia Cynus;
Qui tibi materno quamvis à sanguine iunctus,
Mente tamen, Phaëthon, propior fuit. Ille relicto
370 (Nam Ligurum populos, et magnas rexerat vrbes)
Imperio ripas virides, amnemque querelis
Eridanum implerat, siluamque sororibus auctam:
Cum vox est tenuata viro: canaeque capillos

371. Tanaq. Faber *amnemque* in *omnemque* mutandum censet. Immo *ripas* et *amnem* bene coniunxit. 372. Gebhard. e Mss. suis, *sororibus aptam*. Alterum multo melius.

154. et Virg. Aen. X, 189 amicitiam referendum. a *san-*
ibique Heyne. Lactant. Argum. *guine*, eleganter, quoad *san-*
fabulae auctorem facit Phano-
guinem. Exempla e Cic. da-
clem in Cupidinibus. Nempe
bit Clav. Cic. *propior*, propius
ille elegos *Egēra* nomine scri-
pserat, de quibus Heinl. et
Burm. ad X, 83. Addita au-
tem haec sunt haud dubie su-
perioris fab. postquam Erida-
nus pro Pado haberi coepit
Paulan. Attic. p. 76. facile se
credere ait, Cygnum, Ligurum
superiorem ab iis nominarunt.
regem, musca excelluisse; Apud Apollon. IV, 646. Ar-
sed eundem post mortem ab
Apolline in avem Cygnum
esse mutatum se non credere. Noster Ligurum *populos*. Iidem
Et tam musci, quam poetae, igitur et succinum mittere
cum cygnis comparari solebant. credabantur, Claudian. 40, 11.
Horat. IV. od. 3, 25. Alius et succinum ipsam dictum est
Cynus XII, 72 memoratur. *λεπγυγιον*. Strabo IV p. 310.
huic monstro, huic transforma-
tioni; nam *monstrum* omnis
res monstrosa aut mira. Adsti-
tit in ripis Eridani Cynus,
cum Heliades in arbores mu-
tarentur. *Stheneleia*, Sthenelei
filius. Regem Liguriae cogua-
tum fuisse reginae Aethiopum,
minime est credibile. Itaque
hoc aut male fictum, aut ab
iis additum, qui Phaëthonta
alium intelligebant, ab orien-
tali diuersum. *mente* forte ad

373 Ex voce virili et graui

Diffimulant plumae: collumque e pectore longum
Porrigitur, digitosque ligat iunctura rubentes:
375 Penna latus vestit; tenet os sine acumine rostrum:
Fit noua Cynus auis, nec se coeloque, Iouique
Credit, vt iniuste missi memor ignis ab illo,
Stagna petit, patulosque lacus: ignemque perosus,
Quae colat, elegit contraria flumina flammis.
380 Squalidus interea genitor Phaëthontis, et expers
Ipse sui decoris, qualis, cum deficit orbem,
Esse solet: lucemque odit, seque ipse, diemque:
Datque animum in luctus: et luctibus adjicit iram;

376. *vestit*. Ostio *velat*, aequè bene. 382. Permulti *orbe*,
quod non displicet Burm.

facta est vox cygni tenuis. eleganter dr. animantia. Sic
In describendis transforma- et nautae *se credunt* mari. Vt
tionibus ipsis prodit Quid. naturam cygni e fabula ex-
inexhaustas ingenii copias, plicare posset, ingeniose *Ioui*
verbisque delectis pingit ani- posuit in dilogia de aëre et de
mantium naturas. Cf. similem Deo summo. Caeterum et in
mutationem XIV, 498 sqq. aëra interdum haec auis se
Diffimulare eleganter dr. for- tollit. *perosus*, vt *exosus*, qui
ma, sub qua quis laet. Heroid. odio habet.
IV, 56. *tauro diffimulante Io-* 381 — 400 Non episodium
vem. Hinc infra 731 *nec se* inutile, vt Schirachio videba-
diffimulat. IX, 76. sic *celare*. tur, sed pars fab. de Phaëthon-
Canae, candidae. Virg. d. l. te, quam poeta distulit in h.
ei *canentem molli pluma fene-* l. quia Cygni mutatio arête
ctam tribuit. iunctura, cuticu- annexa Heliadum transforma-
la. latus, alas; nam *pennae* tioni. Facta autem haec eo
sunt alarum, *plumis* autem re- die, qui sine Sole ibat, vs.
liquae corporis partes velan- 330.
tur. *Vestire* bene de pennis, Pater lugebat; lugentes
plumis, crinibus. V. Heinl. negligunt, quae *decus* ad-
tener os, occupat locum oris. ferunt corpori, talesque *squa-*
Ita et vs. 830. *lidi* dr. *Deficere* de occasu
377 *nec se coeloque* etc. solis legitur Propert. III, 3,
Prisci poetae in fingendis fa- 44. *qua venit exoricens, qua*
bulis naturam animantium se- *deficit*. Sed nunc eclipsis in-
cui erant; Noster autem hic telligitur, qua et ipsa sol *squa-*
et alibi passim naturam earum *lidus* videtur, cum alias *niteat*
e fabulis repetit. *Credere se* aut *caput nitidum* gerat. *De-*
elemento, in quo mouentur, *ficit orbem*, vel orbem terra-

- 385 Officiumque negat mundo. Satis, inquit, ab aevi
Sors mea principiis fuit irrequieta: pigetque
Actorum sine fine mihi, sine honore, laborum.
Quilibet alter agat portantes lumina currus.
Si nemo est, omnesque Dei non posse fatentur;
390 Ipse agat: ut saltem, dum nostras tentat habenas,
Orbatura patres aliquando fulmina ponat.
Tum sciet, ignipedum vires expertus equorum,
Non meruisse necem, qui non bene rexit illos.
Talia dicentem circumstant omnia Solem
395 Numina: neue velit tenebras inducere rebus,
Supplice voce rogant. Missos quoque Iuppiter ignes

392. Heinsf. mallet *aenipedum*. Tales vero equi non bene videntur Soli dari. Vnus *alipedum*, quod non spernit Burm.

rum luce sua destituit, non in pectore habent, ignes ore et collustrat, vel suum orbem naribus efflant, 85. 119. 154. aut totum aut ex parte obscurat. Quo posteriore sensu et dari videntur.

commode cum aliis legi potest *orbe*. Virg. G. I, 442. vbi 395 *ne velit inducere* vrbanius, quam, ne inducat. *res*, mundus. Mox maiestas Iouis odisse solent; id bene translatum ad Solem, lucis auctorem.

IX, 3. *armatae*, a Tacit. An. II, 57 *contumaces* vrr. Apud Lucian. Dial. Deor. 25. Iupiter satis acerbè in Apollinem inuehitur, et ille se peccasse honor, ut 285. *agere*, *habere*, fatetur. Nota rhythmus in de auriga. *Si nemo est* etc. verbis *amentes et pauentes*. Sic. 58 f. *Ipse*, *adversus*, princeps milis negligentiae exempla coetus alicuius. Nunc vero Heyne ad Tibul. I, 9, 23 in indignantis est. *Tentat hab.* Obs. collegit. In sqq. *stimul* periculum facit, an flectere *loque* etc. luxuriatur Ovidii eas possit. Ita *tentare castra*, ingenium. Hoc enim, quod *mare* et alia. *Orbatura* etc. homines furentes facere solent, Indignans loquitur, quasi luviram euomant in res Iuppiter iam plures patres fulminibus, male transfudit ad mine orbauerit. *Ignipedes* equi Deum. *Saenire*, verberibus valde displicebant Heinsf. Sed e- agitare alios. *verbere*, flagello. quis, qui vehunt ignes, qui ignes *narum*, mortem nati.

Excusat, precibusque minas regaliter addit.
Colligit amentes, et adhuc terrore pauentes,
Phoebus equos: stimuloque domans et verberare, saeuit:
Saeuit enim, natumque objectat, et imputat illis.

At pater omnipotens ingentia moenia coeli
Circuit, et, ne quid labefactum viribus ignis
Corruat, explorat. Quae postquam firma, suique
Roboris esse videt: terras, hominumque labores

398 — 400. Fides horum versuum Heinsio suspecta erat. Burm. putabat, legi etiam posse, *stimuloque furens, et verberare, caedis*: quo nihil lucramur.

FAB. III, 401 — 530. *Iu.* 2. Hygin. fabb. 176. 177. *Iuppiter* vi comprimit *Callisto*, P. A. II, I. vbi diuersas traditiones collegit. Noster, qui ea *Diana* e choro suo secedere Hesiiodum maxime secutus esse re iubet, *Iuno* autem in *ursam* videtur, eam egregie exornaturat. In eam cum *Arcas*, vir, atque etiam II. Fast. 155 ipsius et Iouis filius, incidisset, — 93. tractauit. sagitta eam transfigere parat, 401 Hoc commento commo- sed Iuppiter ambos repente dissimile ad fab. seq. transit. abreptos in coelo collocat, *moenia* coelo aut mundo tribuit sideraque vicina facit. Nempe Lucret. intelligitque extremas mundi oras, aut mundum Arcades, qui Callistum sepulcrum ostentabant, Pausan. ipsum. Sed Noster proprie VIII p. 671. eamque, cum in accepit, quae si essent, forent viuus esset, carissimam habuisse saue immenso ambitu, unde videntur, mortuae sidus *Vrsae ingentia*. Horum curam gerebat Iuppiter; itaque et nunc stus, quo numquam occidit, ea *circuit* et *explorat*, more fabulae locum dedit. Eam Aedilium, quibus cura aedificiorum commissa est, et ut V, se, Pausan. p. 603 tradit. 360 Pluto Siciliae fundamina, vbi simili amore corripitur. *hominum labores*, segetes et alia opera. Ita Plin. pan. A. II, I extr. Post eum pluri- 81, 2 *agrestium labor*. Virg. rimi, sed magna varietate, G. I, 325. Aen. II, 306. *fata* repetierunt, Eumelus, Phere- *laeta bouumque labores*. Vir cydes, Asius, Hesiiodus, quos doctus in Ephemer. liter. Norimb. Apollod. laudat, atque Am- intelligit calamitates homi- phis, comoediarum scriptor. num perpeffas et miseras. Ex iis, qui restant, v. Pausan. Verum eo sensu *labores* non, VIII p. 603. Apollod. III, 8, nisi dum perferuntur, perspicui

- 405 *Perspicit.* Arcadiae tamen est impensior illi.
Cura suae; fontesque, et nondum audentia labi
Flumina restituit; dat terrae gramina, frondes
Arboribus; laetasque iubet reuifescere silvas.
Dum redit, itque frequens; in virgine Nonacrina
410 Haesit, et accepti caluere sub ossibus ignes.
Non erat hujus opus lanam mollire trahendo;

405. Damnanda lectio *Prospicit*, quam multi Codd. praefertunt, et quam Douza coniecerat, quia non e coelo spectat. 410. Schep- per. malebat *accensi* aut *accensis caluere*. Male. V. not.

possunt. Rode verit, der in Arg. *Haesit in virgine, Menschen erlittenen Schaden*, captus eius pulchritudine con- contra linguae usum. *Perspicit* stitit. Hinc haerere et adhae- verb. h. l. aptissimum; dr rere de amantibus. V. ad XIII, enim, vt nostrum *besichtigen*, 906. *Virgo* illa Aniertho fuit de iis, qui examinant aedificia, Megisto, Lycaonis neptis, vias et alia. Vid. Ernesti Clav. Cetei filia. A caeteris *Callisto* Cic. h. v. *sui roboris* erant, nominatur; eamque Lycaonis habebant iustum robur, firmi- tatem Paulan. Hygin. et auctor ver- sum Creticorum, quos ille

405 *Arcadiam* vocat suam, laudat. Alii aliter. V. Apol- eiusque curam praecipuam ge- rit, quia in Parrhasio, monte lod. *accepti* non est mutandum. Arcadiae, natus a multis fere- Virg. Aen. VIII, 389. *ille re- batur*; quamquam et Ceren- pente *Accepit solitam flammam*. ses id honoris sibi vindicabant. sub, in.

vid. Callim. h. Iov. 4—10. 411—16 Apollod. *ἄρτιδος τῆς αὐτῆς λαοῦν ἑλάντ* *ἰμπερσίου*. Hoc ornauit Noster, etiam per comparisonem cum aliarum puellarum studiis. Cf. XIV, 264 f. Verbis *lanam* viis maxime memorabiles La- don et Erymanthus. Bene *audentia*, tamquam animantia, dis per instrumentum quod- quae se considerant in viscera dam ferreum trahuntur, vt a matris, vl. 274. De *labi* v. sordibus purgentur et mol- ad I, 189. *Redit itque*, vt VIII, lescant. v. Scaliger ad Tibul. 163. *refluitque fluitque*. *Non-* I, 6, 80. *positu variare comas*, *tris*, mons Arcadiae. v. Mun- varia compositione ornare ca- ker. ad Hygin. fab. 177. Et pillos, solebant Nymphae amo- haec res gesta est in Nonacrino ri indulgentes. Medic. Fac. monte. Hygin. P. A. Laetant. 19. *Vulvis odoratos posita*

Nec posito variare comas. Vbi fibula vestem,
Vitta coercuerat neglectos alba capillos,
Et modo leue manu iaculum, modo sumserat arcum,
Miles erat Phoebe; nec Maenalon attigit vlla
Gratior hac Triuia. Sed nulla potentia longa est.
Vlterius medio spatium Sol altus habebat;
Cum subit illa nemus, quod nulla ceciderat aetas.
Exiit hic humero pharetram, lentosque retendit

415

412. In multis MSS. locus auctius sic legitur: *vbi fibula vestem Strinxerat, eminnit corpus iuuenile decorque*, in quibus manum alienam facile agnoscis. 417. *habebat*. Duo agebat, quod non im- probat Burn.

variare capillos. Amorr. II, non mediocriter esse dilectam 8, 1. *Ponendis in mille modos propter vtriusque consimilem perfecta capillis*. Cf. III Art. *naturam*. II Fast. 157 *Diana* 151. De v. *ponere* v. ad I, eam, postquam iurata perpe- 477. *coercuerat*, collegerat. tuam virginitem promiserat, *Fibula* constringi solebat *vestis*, principem facit comitum. Se- qua breui utebantur venantes, quitur sententia vera, vnde vel in humeris vel circa pe- lector exitum rei diuinare po- ctus. De *virtis* vid. ad I, 477. rest. Est autem *potentia* gra- neglectos, incompósitos, in no- tia, qua valemus apud alios. dum negligenter collectos, ne 417 *Habere spatium*, illud dispersi iacerent in humeris. emensum esse cursu. II Fast. leue, vt alibi *habilis arcus*. 164. *Aut plus, aut medium* Cf. autem Virg. Aen. I, 318. *Sole renente diem*. In sacris f. *Namque humeris de more* nemoribus et vetustis non li- *habilem suspenderat arcum* etc. cebat arbores cadere. cf. III, miles *Phoebes*, venatrix et 28, VIII, 329. IV Fast. 649. comes Dianae, vt Peneis I. Tale igitur nemus densum 475 sqq. et *Syrinx* vl. 694 est et vmbrosus.

sq. Propter similitudinem 419—21 Ornate; deposti- belli et venatus, milites et tis armis humi quieuit. *lentos*, venatores inter se comparan- e ligno flexibili. *quod texerat* tur, et pleraque vocabula *herba* exquisitius quam, her- vtrisque sunt communia. Ho- bosus; admonet enim nos, her- rat. I Ep. 2, 67. *militare* de bam vices vestium stragularum praestitisse. Venantes, ad imi- tationem vitae militaris, quie-

416 *Triuia*, Diana, praeses triuiorum, quae venari sole- scentes capiti supponebant bar etiam in *Maenalo*, de quo arma. Cerda ad Virg. Aen. ad I, 216. *gratior*. Hygin. P. VII, 460. *pictam*, distinctam, A. d. l. ex Hesiodo, a qua nisi auro argenteoque, certe

- 420 Arcus; inque solo, quod texerat herba, jacebat;
Et pictam positâ pharetram ceruice premebat.
Iuppiter vt vidit fessam, et custode vacantem,
Hoc certe conjux furtum mea nesciet, inquit;
Aut si rescierit; sunt ô, sunt iurgia tanti?
425 Protinus induitur faciem cultumque Dianae:
Atque ait, O comitum, virgo, pars vna mearum,
In quibus es venata jugis? De cespite virgo
Se leuat: et, Salue numen, me indice, dixit,
Audiat ipse licet, maius Ioue. Ridet, et audit;
430 Et sibi praeferri se gaudet, et oscula jungit,
Nec moderata satis, nec sic à virgine danda.
Quâ venata foret siluâ narrare parantem
Impedit amplexu; nec se sine crimine prodit,

425. Pro *cultumque* quidam *vultumque*. V. not,

ebore aut cornu. *posita*, re- 517. Arcu autem aureo in-
cumbente. *Custos* potest ar- signis erat illa. I. 696 f. Male
bitrum significare, vt *custode* Burm. dubitabat, annon ex
vacans sit i. q. 544. *inobserva-* Mss. quibusdam praeferret
ta. Sed etiam virginum et *vultumque*, ex lenissima illa
nuptiarum custodes erant. II caussa, quia interdum *vultus*
Amorr. 4, 23. Petulanter et *facies* confunduntur. Etiam
loquentem Iouem inducit. Lactant. in Arg. *cultumque*
Tanti esse drr. quae tam graua legit. *Fatigatae ornatus pha-*
sunt, vt eorum caussa aliquid *retra sagittisque, velut Diana,*
vel faciamus, vel omitramus. *occurrit*. — *pars vna* pro *vna*
Suauitas quaedam inest in simpliciter. II Fast. 156. *sacri*
interrogatione et in repetito *pars vna chori*. — *numen ma-*
sunt. Nota etiam *hoc certe*. *ius Ioue*. Ingeniose, vt indi-
cet, ex aliena quoque forma

425 Vulgaris erat traditio, Iouis maiestatem eluxisse. *sibi*
Iouem assimulatam esse Dia- *praeferri*. Talia, vt arguta,
nae. Alii narrabant, eum amat Ouid. *Oscula* etc. XIV,
Apollinis formam sumisse. v. 658. *oscula, qualia numquam*
Apollod. Cum Nostro con- *Vera dedisset* anus. IX, 538
sentit et Amphis ap. Hygin. *oscula non sororia*.
P. A. sed ille suo modo 433 Propter narrare paran-
persecutus est. *induitur cultum* tem possis impedire sensu vul-
Dianae, cingitur ritu Dianae, gari fumere, vt Rode, *er ver-*
et sumit arcum cum pharetra. *hindert sie durch Vmarmung*.
De his armis *cultus* etiam X, Exquiritius tamen dictum est,

Illa quidem contra, quantum modo femina possit,
(Adspiceres vtinam, Saturnia, mitior esses!) 435
Illa quidem pugnat: sed quae superare puella,
Quisue Iouem poterat? Superum petit aethera victor
Iuppiter: huic odio nemus est, et conscia silua.
Vnde, pedem referens, paene est oblita pharetram
Tollere cum telis, et, quem suspenderat, arcum. 440
Ecce, suo comitata choro Dictynna per altum
Maenalon ingrediens, et caede superba ferarum,
Adspicit hanc, visamque vocat: clamata refugit,
Et timuit primò, ne Iuppiter esset in illâ.
Sed postquam pariter Nymphas incedere vidit,
Sensit abesse dolos; numerumque accessit ad harum. 445

438. *nemus*. Duo *Venus*, forte ne poeta bis idem dicere vi-
deretur.

si impedire amplexu explicas quibuscum choros exercebat.
per amplecti, vt tropus a viti- Virgil. Aen. IV, 409. Ex
bus petitus sit, quae retinacula opinione enim Veterum nulla
impediunt, cingunt. III, 664. vita beata Deorum sine choreis.
Ita *impedire* etiam vs. 868. vid. Heyn. Exc. XX. ad Aen.
Complexibus ambire XII, 328. I. add. Spanhem. ad Callim.
434 — 37 Apollod. *ἄστυ* d. I. et ad vs. 3. 242. H. I.
ἄστυ Illud *ἄστυ* Noster tamen chorus videtur omnino
pluribus persequitur. coetus Nympharum esse. Nam

437 *Superum lumen coelum* pro eo vs. 446. *numerus*, vs.
vocarunt Ennius, Lucret. Vir- 449 *agmen*, vs. 465 *coetus*.
gil. *nemus* et *silua* passim con- Sed et II Fast. 156 *sacer*
iunguntur, aut distinguuntur; *chorus* Dianae, quem Hama-
vt I, 568. v. Burm. *conscia* dryades fecerint. Erat autem
poëtis et loca drr. in quibus chorus eius numerosissimus.
aliquid accidit. Summam Cal- Virg. Aen. I, 500. *per iuga*
listus perturbationem bene *Cynthi Exerces Diana choros*:
notant illa, paene est etc. *quam mille secutae Hinc atque*

441 *Dictynna*, Diana, sic hinc glomerantur *Orcades*. —
dicta a *ἄστυ*, a *veribus*, e *superbus* de victoribus, et in-
quibus vnam comitum suarum de de venatoribus post mul-
seruauerat. vid. Callim. h. Dian. tas domitas feras. Noster ipse
vs. 198. ibique Spanhem. II Fast. 163 explicat, *Mille*
Vide tamen Heynii Exc. ad *feras Phoebe silus venata redi-*
Virg. Cirin. Dianae vero da- *bat*. *clamata* significantius
tae sunt etiam *ἄστυ* nym- quam, vocata. Cum nympha
phae (Callim. vs. 13. 170), simulariet, se lenem vocem non

- Heu quam difficile est, crimen non prodere vultu!
 Vix oculos attollit humo: nec, ut ante solebat,
 Iuncta Deae lateri, nec toto est agmine prima:
 450 Sed silet; et laesi dat signa rubore pudoris.
 Et, (nisi quod virgo est) poterat sentire Diana
 Mille notis culpam. Nymphae sensisse feruntur.
 Orbe resurgebant Lunaria cornua nono;
 Cum Dea venatrix, fraternis languida flammis,
 455 Nacta nemus gelidum, de quo cum murmure labens
 Ibat, et attritis versabat riuus arenas.
 Ut loca laudauit, summas pede contigit vndas:
 His quoque laudatis, Procul est, ait, arbiter omnis:
 Nuda superfusus tinguamus corpora lymphis.
 460 Parrhasis erubuit. Cunctae velamina ponunt:
 Vna moras quaerit. Dubitanti vestis adempta est:
 Quam posita nudo patuit cum corpore crimen.
 Attonitae, manibusque vterum celare volenti,

439. Heins. malebat, *id est ex agmine*. 459. Heins. suadet *tinguamur* e Graecismo. 461. *dubitanti*. Alii *cunctanti*, quod e
 glossa fluxit. Sed Burm. virumque verb. nimis languidum h. l.
 videbatur; con. ergo *luctanti*.

audire, Diana clamabat. vid. *coirent* *Efficerentque orbem*.
 Burm. *clamore vocare* dixit. Adde ibid. vs. 530. *labens ibat*,
 Silius IV, 597. *labebatur*, ut III, 388. *egressa-*

447 Grauis et vera sententia. *que siluis Ibat*, egrediebatur.
 Vis malae conscientiae et per- Homer. II. p. 302. *ἰβαν φέρουσι*
 turbati animi pudore amisso i *εφερον*. et *attritas* etc. de-
 egregie hic notatur. In seqq. scriptio limpidi riu. *contigit*,
 illa ipsa, quae ex Hesiodo nempe tentandi causa. Om-
 Hygin. refert, exornata. nia per patres describit. *arbi-*

452 *Nymphae sensisse* etc. *ter*. IV, 63. *Conscius omnis*
 Perstringit et hic libidinem *abest*. Quomodo Diana tingui
 Nympharum, quae plus vir- aqua sit solita, ex III, 171 f.
 gine scirent. vid. Burm. et videmus.

Saffitius ad h. l. 460 *Parrhasia* olim Arcadia
 453 Nono mense, cum par- dicta est. *dubitanti*, *cunctanti*,
 tui vicina esset Nympha. moras quaerenti, secum deli-
 orbe, in orbem. Plenius X, beranti; de quo vsu v. Gronov.
 295. *Unumque coactis Cornibus* ad Senec. Thyest. 715 Ex
 in plenum nouies lunariis or- more suo scribere debuisset,
 bem. VII, 179. *ut cornua tota Vna dubitat; dubitanti* etc.

- I procul hinc, dixit, nec sacros pollue fontes,
 Cynthia: deque suo iussit secedere coetu. 465
 Senferat hoc olim magni matrona Tonantis,
 Distuleratque graues in idonea tempora poenas.
 Causa morae nulla est: et jam puer Arcas (id ipsum
 Indoluit Iuno) fuerat de pellice natus.
 Quo simul obuertit saeuam cum lumine mentem; 470
 Scilicet hoc vnum restabat, adultera, dixit,
 Ut secunda fores: fieretque injuria partu
 Nota, Iouisque mei testatum dedecus esset.
 Haud impune ferēs: adimam tibi nempe figuram;
 Quam tibi, quaque places nostro, importuna, marito. 475
 Dixit: et, aduersa prenis a fronte capillis,

470. Duo, *aduertit*. 476. *aduersa*. Plerique veteres *arrepsam*,
 aut *aduersam*, aut *anerfam*, aut *auerfa*. Heins. nescit, quid inde
 exsculpat, et plures profert coniecturas. Forte praestat *aduersam*.
 Vid. Burm. ad Annot. I, 9, II.

464 *Sacri*, Deo alicui con- san. illico deprehenfam mutat.
 secrati, sunt omnes fontes. *Arcada*, auctore Hesiodo, iam
 vid. Ciofan. II. Fast. 174. *ursa facta* peperit. Ab eo
 nec *castas pollue, dixit, aquas*. Arcadiae nomen inditum esse
 Etiam h. l. Heins. suadebat multi Veterum putabant.
castos, sine causa. Etenim 470 *Obuerti* etiam Heroid.
 etiam in *sacros* et *pollue* iusta 19, 191 legitur. *saeuam*, vltio-
 est oppositio. *secedere coetu*. nis cupidam. *Scilicet* vox
 Secundum alios a Diana vel indignantis. *iniuria*, nempe
 sponte, vel Iunone incitante, mihi illata. *dedecus* de adul-
 sagittis confossa est. v. Apol- terio etiam IX, 26. Similes
 lod. Iunonis querelae III, 266
 fqq.

466 Sequitur mutatio ipsa, 474 *nempe* non solum affir-
 quam alii, ut Amphis et mantis est (certo), sed h. l.
 Theon in Arat. Dianae, alii etiam simul minantis et stoma-
 Ioui, ut Iunonem falleret, chantis. Burm. Multum igitur
 tribuebant. In principio poe- praestat *τῶ namque*, quod
 ta sui est dissimilis nimisque alii habent. Verba *tendebat*
 breuitate paullo obscurior; *brachia* saepius repetit, etiam
 et ne hoc quidem memorat, vs. 580. nunc melius omisisset,
 quomodo Iuno in terram cum praecedat *pronom* stranit.
 descenderit. *matrona*, coniux, Ita lector eam cogitaret e
 ut VI, 581. *altus Tonans* lapsu pronam pronae statim
 etiam I, 170. *clim*. Ap. Pau- vrsae formam accepisse.

- Stravit humi pronam. Tendebat brachia supplex;
 Brachia coeperunt nigris horrescere villis,
 Cucurrique manus, et aduncos crescere in vngues,
 480 Officioque pedum fungi: laudataque quondam
 Ora Ioui, lato fieri deformia rictu.
 Neque preces animos, et verba potentia flectant,
 Poisse loqui eripitur. Vox iracunda, minaxque,
 Plenaque terroris rauco de gutture fertur.
 485 Mens antiqua tamen facta quoque mansit in vrsa;
 Adsiduoque suos gemitu testata dolores,
 Qualescumque manus ad coelum et sidera tollit:
 Ingratumque Iovem, nequeat cum dicere, sentit.
 Ah, quoties, sola non ausa quiescere silua,
 490 Ante domum, quondamque suis erravit in agris!
 Ah quoties per saxa canum latratibus acta est!
 Venatrixque metu venantum territa fugit!
 Saepe feris latuit visis, oblita quid esset;
 Vrsaque conspectos in montibus horruit vrsos;
 495 Pertimuitque lupos; quamvis pater esset in illis.
 Ecce Lycaoniae proles, ignara parentis,

482. Mss. omnes (praeter unum, qui habet *superflua*) praeforunt *verba precantia*, quod ferri nequit, quia praecedunt *preces*. Heinss. suadebat, *truces animos per verba precantia*. Sed neque *truces animi* hic satis placent, nec *flectere per verba* poeticum est. Ita recipi cum Burm. ex ipsius con. *verba potentia*, quae lect. nisi vera est, bonum tamen sensum ministrat.

480 *laudata Ioui*, quae pulbant. Cf. I, 730 f. *Facta*, chra visa erant Ioui. vid. quae in aliam rem mutata Burm. ad Phaedr. I, 12, 1. sunt. Ita *facti rami* I, 566.

482 *animos*. iram Iunonis. 489 *sola*, deserta. *potentia*, efficacia, multum valentia, ut *potentes herbae*, de quibus supra. *posse loqui*. facultas loquendi. XI, haec verba disputarunt Inter-177 *posse moveri*. Horat. I preter; sed talia non argenda Ep. 7, 27. *reddes dulce loqui*. sunt in Ovidio. Illustrare Sed et apud Graecos Infinit. voluit inde a vs. 489. illud, sine articulo vim substantiui *mens antiqua mansit*, et simul habet. tristem fortunam inde enatam

487 Pedes, qui qualicumque indicare, modo manuum vices praestant. 496 *ignara parentis* et mox

- Arcas adest, ter quinque ferè natalibus actis.
 Dumque feras sequitur; dum salus eligit aptos,
 Nexilibusque plagis siluas Erymanthidas ambit;
 Incidit in matrem: quae restitit Arcade viso, 500
 Et cognoscenti similis fuit. Ille refugit;
 Immotosque oculos in se sine fine tenentem
 Nescius extimuit: propiusque accedere audenti
 Vulnifico fuerat fixurus pectora telo.
 Arcuit omnipotens, pariterque ipsosque nefasque 505
 Sustulit; et celeri raptos per inania vento
 Imposuit coelo, vicinaque sidera fecit.
 Intumuit Iuno, postquam inter sidera pellex
 Fulsit; et ad canam descendit in aequora Tethyn,
 Oceanumque senem; quorum reuerentia mouit 510
 Saepe Deos: caussamque viae scitantibus inquit:

497 Vulgo, *ferens natalibus annos*, quod Heinss. reiecit, ut non Latinum. Burman. monet, *gerere annos* recte dici, ergo et *ferre*. 503. Gebhard. e duobus Mss. protulit *Intumuit*, cuius tamen verbi auctoritas dubia Burm. recte videtur.

vs. 503. *nescius*, non agnoscens Caeteri de filio inter sidera rematrem, aut nesciens, matrem lato silent.

esse in vrsam mutatam. Hunc 508 Quod sub finem huius occursum autem Ovidius ipse loci narratur, sidera illa in haud dubie finxit. *adest* saepe aequore tingui verita esse, id de repentino aduentu. *ambit* Noster ab antiquis traditum exquiritius quam, circumdat. acceperat. Lactant. in Arg. Sic VI, 101 *circuire* pro *circumducere*. a *Tethy et Oceano non tingitur*, ut *Hesiodus* indicat. Simuliter Hygin. P. A. et in versibus Creticis ap. eundem fab. 177. Quomodo autem Ovidius hoc tractavit? Nempe iter Iunonis finxit et orationem acerbissimam ad Deos marinos; in

503 *auere*, verbum Lucretio familiare, notante Heinssio, Burm. conferre iubet Bentlei. ad Horat. I Ep. 14, 9.

506 *Sustulit* in dialogia positum est. Rapuit e terris quo ante oculos Virg. Aen. ipsos, et prohibuit *nefas*, caelestis, et prohibuit *nefas*, caelestem matris. *inania*, aer et Aeolum adit auxilii implorantem. *vicina sidera*, Arctos di caussa, et Aen. VII, 292 maior et Arctophylax, de quibus vsq. ubi ad Acheronta descendibus ad vs. 132 et 176. videntur. In omnibus his locis mus. Ita autem et Amphis similes querelae, nihil se efficere posse, sed ad auxilium ap. Hygin. et Eratosth. c. 8.

Quaeritis, aethereis quare regina Deorum
Sedibus huc adsum? pro me tenet altera coelum.
Mentiar, obscurum nisi nox cum fecerit orbem,
515 Nuper honoratas summo, mea vulnera, coelo
Videritis stellas illic, vbi circulus axem
Ultimus extremum, spatioque breuissimus, ambit.
Est vero, cur quis Iunonem laedere nolit,
Offensamque tremat, quae prosum sola nocendo?
520 En ego quantum egi! quam vasta potentia nostra est!
Esse hominem vetui: facta est Dea. Sic ego poenas
Sontibus impono: sic est mea magna potestas.

512. Tres Codd. *Dearum*, non improbante Burm. 514. *Mentiar* non nisi in vno, vnde Heins. recepit. Atque recte caeteri omnes *mentior*. Vid. Burm. 517. *ambit*. Nonnulli *exit*, quod Heins. venustum videtur. Vnde vero illa venustitas? Circulus axem non *exit*, sed *ambit*.

aliorum confugiendum. *Senex* Heins. ad III, 271. et Burm. Oceanus fingitur etiam in ad h. l. qui laudat Homer. II. monumentis antiquis. vid. x, 534. *Φύσσαι ἢ στύποι ἡρώων*. Gronov. ad Melam III, 1. — Monet Schirach. contra init. vbi effigies eius expressa. Gesner. ex h. l. *nuper* non Omnino Dii marini senes ha- modo ad menses et dies (adde bebantur, vnde *cana Tethys*. ad annos et secula adeo) refer- Senectus parit *reuerentiam*, ri, sed etiam, vt h. l. ad horas. qua illi Deos *mouent*, impel- *vulnus*, qui dolores alteri creat. *honoratas stellas*, in nume- rum *stellarum* receptos, atque adeo *honore* diuino affectos.

512 In hac orat. Iuno ma- gis dolet se spretam, quam *summo coelo*, iuxta polum, adulterio coniugis laesam; qui maxime eleuatus supra furta enim eius, quibus diu finitorem. Hunc ambit circulus adsueta (I, 606), minus cura- bat. Ira autem ex contemptu rione sponte intelligitur, *bre- bene expressa*. Satis inuidiose *vior* est caeteris. Docte cum statim in principio irrumpit in rem, *pro me tenet altera*, alia, *coelum*, vt IX, 146. *thalamos* 518 Vero cum indignatione *tenet altera nostros*. Senec. interrogantis est. *Iunonem* Herc. Fur. init. vbi Nostrium cum vi pro me. Virg. Aen. I, imitatur, *pellices coelum tenent*. 48. Et quisquam numen Iu- De forma loquendi, *mentiar nonis adoret* Praeterea, aut aut *mentior*, si, vel nisi, vid. *supplex aris imponat honorem*?

Vindictet antiquam faciem, vultusque ferinos
Detrahat; Argolica quod et ante Phoronide fecit.
Cur non et pulla ducat Iunone, meoque
Collocet in thalamo, focerumque Lycaona sumat?
At vos, si laesae contemptus tangit alumnae,
Gurgite caeruleo septem prohibete Triones;
Sideraque in coelo, stupri mercede, recepta
Pellite; ne puro tinguatur in aequore pellex.
Di maris adnuerant. Habili Saturnia curru
Ingreditur liquidum pauonibus aëra pictis,

525

530

525. et *pulsa*. Quidam *expulsa*. 531. Heins. ex vno Mf. malit *agili*. Sine causa. In vno Medic. *hilaris*, quod non improbat Burm. 532. Pro *pictis* quidam *inunctis*, quod placet Heins. Sed Burm. recte monet, repetitionem h. v. vers. seq. adterere vulg.

523. *Vindicamus* ea, quo- andi, quam ei tribuerunt rum possessione excedimus. Veteres haud dubie propterea, *Argol. Phor.* deest in. v. quod cadauera in litus eiecit. Burm. Male olim leg. *quod* Senec. Nat. Quaest. III, 26. *in ante*. Bene autem Ius ex- emplum adfertur; fabulae FAB. IV, 531 — 632 *Cor-* enim simillimae sunt, in *vra-* *vus candidus in nigrum*. Coro- que Iouis amores, Iunonis ira, nidem, Phlegyaë, bellatoris mutatio in feram et inde in maximi, filiam amabat Apollo. Deam. Hinc et earum statuæ Sed cum illa etiam Ischyn vicinæ in Atheniensium arce. quendam (vid. Munk. ad Hy- Pausan. I. p. 59. *pulsa*, ex- gin. fab. 102.) admisisset, *pulsa*, vt Heroid. IX, 131 vbi Apollo Coronidem interfecit, v. Heins. Acerbissime *focerum-* Aesclepiumque ex viro ex- *que* etc. *Sumere* sollempne in sectum educauit, corum au- hac re. tem, qui ingratum eius adul- terii nuntium ipsi attulerat, ex albo in nigrum commutauit.

527 Thetis nutrix fuerat Iunonis. *gurgite* etc. vid. ad ex albo in nigrum commutauit. vs. 172, vbi rem illustramus, Fabulam Pherecydes; Hesi- et ad 508. *Gurgite*, aqua, odus et Ister narrauerant. *caeruleo* ornat. *sept.* Tr. Hygin. Habent eam Pindar. Pyth. f. 177. Iupiter *stellam* fecit, 3 ibique Schol. Apollod. III, quae *Septentrio* appellatur. 10, 3. Hygin. fab. 202 et A. Laetant. ad Stat. III Theb. P. II, 40 ex libro. Pausan. I 685. *Vrsa* maior vocatur p. 170 f. triplicem de Coro- *Septentrio*. — in coelo recepta, nide et Aesculapii natalibus vt Heroid. VI, 20 in parte traditionem seruauit, quantum *recepta* tiori. Mare vocatur vna cum Ouidiana conspirat, *purum*, quia habet vim expi- nisi quod Coronis a Diana in-

Tam nuper pictis caeso pauonibus Argo;
 Quam tu nuper eras, cum candidus ante fuisses,
 535 Corue loquax, subito nigrantes versus in alas.
 Nam fuit haec quondam niueis argentea pennis
 Ales, ut aequaret totas sine labe columbas,
 Nec seruaturis vigili Capitolia voce
 Cederet anseribus, nec amanti flumina cycno.

terimitur. Aliam ex Argino- nisi vno versu repetitus. De
 ram carminibus sumit. Ex picta pauonum cauda vid. I,
 illa Phlegyas, bellator fero- 723. *Alas* nominat et omni-
 cissimus Thessaliae, cum in no pennas plumasque intelli-
 Peloponnesum speculatum ve- git. *nigrantes*, nigras. *vertitur*
 nisset, filia eum secuta Aescu- in alas nigr. *vertitur* sic, ut
 lapium parit atque in monte alae nigrescant.

quodam exponit, ubi eum ca- 536 *Alites* ex disciplina au-
 pellaie mammis nutritum et gurum dicebant aues augu-
 coelesti igne fulgentem pasto- rales maiores, in quibus cor-
 res reperunt. Quae ad corni- vus, *ales Phoebeius* (vs. 545.)
 decolorationem pertinent, ea i. Apollini sacer et gratus, in
 inde orta videntur, quod in cuius etiam corona sedentem
 frigidis terris nigras aues al- nummi exhibent. *Candidi*
 belcunt. Aristot. II. A. III, corui etiam hodie frequentes
 12. Caeterum huic fabulae reperiuntur in terris boreali-
 duae aliae commodissime in- bus; neque tamen illi toti al-
 sertae sunt, *Coronei filiae* in bent, sed nigro colori admix-
 cornicem et *Nyctimenes* in tum habent candidum. vid.
 nocturnam mutatio. Mullerus ad Linnei Syst. Nat.

Habilis propter celeritatem, To. II. p. 171. Sed olim, ex
 qua agitur. X, 717 *leuis currus* opinione Poetae, haec *ales*
 Veneris. Tibul. IV, 1, 130 erat *niueis argentea pennis*, i.
Iupiter ipse leui vectus per niueae s. candidae eius pen-
inania curru. Horat. I od. nae referebant colorem argen-
 35, 8 *volucem Iouis currum.* ti. Sic III, 406. *nitidis argenteus*
 Virg. Aen. I, 147 *leues rotae undis.* — *sine labe*, sine macu-
 Neptuni. Senec. Med. 787 la nigra aut *alius coloris*.
Triuias currus agiles. Burm. Schirach. *sine caussa totas*
 vero monet, *habilem* posse h. mutari volebat in *totus*. Ete-
 l. esse aptum Iunoni, ut ap. nim *totas sine labe*, quae in
 Cic. *calcei habiles.* toto corpore nullam maculam

533 In hoc transitu, in quo habent, significantius est conie-
 similis paulo altius repeti- ctura illa. De *anseribus* tem-
 ta est, nec placere potest le- pore Maullii Capitolium ser-
 storii enentis fabulae occupa- vantibus, adscendentibus Gal-
 tus, atque adeo in fine non lis, res nota, e Lino V, 47.

Lingua fuit damno: lingua faciente loquaci,
 Cui color albus erat, nunc est contrarius albo.

Pulchrior in tota, quam Larissaea Coronis,
 Non fuit Haemonia. Placuit tibi, Delphice, certè,
 Dum vel casta fuit, vel inobseruata. Sed ales
 Sensit adulterium Phoebeus: utque latentem
 545 Detegeret culpam non exorabilis index,
 Ad dominum tendebat iter; quem garrula motis
 Consequitur pennis, scitetur ut omnia cornix.
 Auditaque viae caussa, Non utile carpis,
 Inquit, iter: ne sperne meae praefagia linguae.
 550 Quid fuerim, quid sinque, vide; meritumque require:
 Inuenies nocuisse fidem. Nam tempore quodam

Hinc Lucret. IV, 687. *Romu- Tendere iter, cursum, fugam,*
lidarum arcis seruator, candidus phrasas sollemnes; subintelli-
anser, quem locum Noster gendam esse in his praeposit.
 haud dubie ante oculos ha- per, monet Perizon. ad Sanctii
 buit. Iucunde autem hos no- Min. III, 3. p. 305. Drakenb.
 minauit pro anseribus in ge- ad Sil. X, 73 explicat, cele-
 nere. *Loquacem linguam* etiam rare cursum. Celeritatis notio
 poetarum hic obseruabis, si atten- etiam inest in *motis alis*. *scite-*
 deris ad illa, *cum candidus* tur ut omnia Garruli enim
ante fuisses — *fuit niueis ar* et curici sunt rerum aliena-
gentea p. ales — *cui color albus* rum. *garrula cornix*, *λαλις*
erat. contrarius s. niger co- *κορώνη*, Hesiod. Ery. vs. 747.
 lor inde dictus est *coruinus*, Aristoph. Anib. vs. 610. Hinc
 et *κόρων* Graecis est *μελάς*. Burm. prouerb. *λαλις γὰρ κορώνη*. Anacr.

542 *Haemonia*, Thessalia, IX, 36. cf. Plin. H. N. X, 12.
 (vid. ad I, 568.) cuius vrbs init.
 nobilissima *Larissa* ad Peneum
 amnem. Omnia in hac fab. 549 — 595 Iucunda est haec
 ex Arcadia translata sunt in auium vna volantium contabu-
 Thessaliam. Vid. Burm. ad latio, eiusque ope duas alias
 vs. 599 et Heynium ad Apol- fabulas cognoscimus. Prioris
 lod. d. I. *Pulchrior* etc. *Ἰμε-* origo ex nomine ipso repeten-
ρῶσσα Κορώνη vr. in oraculo Py- da est, cum cornix Graecis
 thiae ap. Pausan. p. 171. *casta*, *κορώνη* diceretur. *Non uile*,
 quae non rem habuit cum alio noxium, figura litotes, qua
 praeter Apollinem. amici dissuadentes uti solent.

545 Coruum Apollo custo- Vide vox eorum, qui exemplis
 dem addiderat Coronidi, ne moneant. *meritum*, culpa, pec-
 quis eam violaret. Hygin. carum. V. ad 279. *fidem*, qua

Pallas Erichthonium, prolem sine matre creatam,
Clauserat Actaeo texta de vimine cista:

555 Virginibusque tribus, gemino de Cecrope natis,
Hanc legem dederat, sua ne secreta viderent.
Abdita fronde leui densa speculabar ab vlmo,

555. Post hunc vers. olim alius sequebatur, *Servandum dede-
rat, sed inconfessa, quid esset*, tum seq. *Et legem*. Sed Heins.
cum illud additamentum a priore Regio, priore Erfuri. et aliis
duobus abesset, praeterea Vatic. Virinas et sex alii *Hanc legem*
praeferebant, bene loco consuluit illo versu eiectione, et hac lect.
recepta.

dedita erat Mineruae. Com- Pausan. p. 7. — Actaeo or-
mode adspersit aliam fabulam
similis argumenti. *Cornix pul-
sa tutela Mineruae.* natus causa additum, quia res
gesta in Attica, quae olim
Acte.

553 Vulcanus cum Minerua
concumbere voluit. Sed cum
Dea repugnaret, pudicitiam-
que defenderet, semen Vul-
cani in terram decidit, unde
puerum natum *ἀπὸ τῆς γῆς*
καὶ χθονὸς (a certamine et ter-
ra) *Erichthonii* nomen traxisse
dicunt. Hunc Minerua in
cista, dracone appposito, ser-
vandam dedit Aglauro, Herfae
et Pandroso, Cecropis filiabus;
quae cum cistam aperuissent,
cornix rem indicavit, sed ob
ingratum nuntium tutela Min-
eruae pulsa est. Ineptam
hanc fab. etymologica nominis
Erichthonii interpretatio pepe-
rit. Antiquiores tantum Vul-
cani et Terrae filium eum dixe-
rant. Id quam varie deinde
tractatum sit, apparet ex Eurip.
Ion. 267 sqq. Pausan. I p. 41.
Apollod. III, 14, 6. Hygin. P.
A. II, 13. Fulgent. Myth. II,
14. Antigon. Hist. Mir. c. 12.
Etymol. M. in *Ἐρεχθεύς*. Ad-
de Heynii Antiqu. Aufsatze P.
I p. 42. De Cecropis filiabus v.

555 Cecrops Graecis dictus
est *διφύς* haud dubie propter-
ea, quod Aegypto oriundus in
Graeciam peruenerat, et sic
utriusque genti annumerari po-
terat. Hesych. *διφύς*: οἱ δύο φύ-
σεις ἕχοντες. Hoc vocab. Graec.
Noster interpretatur, *geminus*.
Etiam Centauri, quos Isocrat.
διφύς vocat, ei *gemi*ni sunt,
vt vs. 630. VI, 126. Apollod.
III, 14, 1. Cecrops *συμφύ-
τοι* *σὺν* *ἀδελφῶς* *καὶ* *διδυμοί*.

557 Vlnum nominat, cuius
folia densa facile auem abscon-
dere poterant. *leui* tantum or-
nat. *tuentur*, clausam seruant
cistam. *sine fraude*, fideliter.
duae. Ap. Pausan. vna Pandro-
sos. *Aglauros* ab Apollod. III,
4, 2. *Agraulos* scribitur, quod
Heyne rectius indicat, cum
contra Barnes. ad Eurip. Ion.
23 omnia illa loca, vbi haec
scriptura occurrit, mutanda cen-
seat. *nodos diducit* Rode ver-
tit, *loeset die Knoten*. Immo
de Heynii Antiqu. Aufsatze P.
I p. 42. De Cecropis filiabus v.

quae pr. drr. *diduci*, quando

Quid facerent. Commissa duae sine fraude tuentur,
Pandrosos, atque Herse, Timidas vocat vna sorores
Aglauros: nodosque manu diducit, at intus
Infantemque vident, adporrectumque draconem.
Acta Deae refero: pro quo mihi gratia talis
Redditur, vt dicar tutela pulsa Mineruae;
Et ponar post noctis auem. Mea poena volucres
Admonuisse potest, ne voce pericula quaerant.
At puto, non vltro, nec quidquam tale rogantem
Me petiit. Ipsa licet hoc ex Pallade quaeras:
Quamuis irata est, non hoc irata negabit.
Nam me Phocaica clarus tellure Coroneus

560

565

560. Veteres *deducit*. Heins. coni. *seducit*. Sed *diducit* bene
se habet. V. not.

ab iis, qui introspicere cupiunt, mine in statu Mineruae cer-
distrahuntur. Sic *nodis* reti
tribuantur nexili Virg. Aen. Hinc pars fabulae orta. —
V, 510. Eurip. *λύσαι τεύχος*, Quam poenam temeritatis pas-
soluisse arcam. Alii *ἀνοίγειν*. lae sint istae, hic non additur.
Sed Noster specialem notionem Nempe infania correptae e
subiecit. Plurali *vident* non de- praerupto loco se praecipita-
bebat Schepp. offendi; etenim runt. Eurip. Pausan. Apollod.
Aglauros arcesserat sorores di- 563 *dicar pulsa*, pulsa sim.
ductis nodis. *adporrectumque* Animantia et arbores Diis sa-
dr. Rode, *das Kind halb Mensch,* crae drr. in eorum *tutela* esse.
halb Drache. Tradebant sane Phaedr. III, 17. *ponar post*,
nonnulli, eum habuisse crura locum meum cedere coacta
anguina, quemadmodum eum sim. *volucres*, etiam homines,
alii merum anguem fuisse fa- monere potest, ne *voce*, in-
bulabantur. Hygin. d. l. Sed il- gratis nuntiis perferendis, cri-
lam interpret. h. l. non admit- minibusque temere deregendis,
tunt Ovidii verba. Is potius sibi et aliis molestias creent.
consentit cum Apollod. et Ful- 566 Ne cornus putaret, cor-
gent. quorum hic, *Minerua* nicem ideo pulsam esse tutela
eum abscondidit in cistam, dra- Mineruae, quod ingrata ei
cone appposito; ille plane, vt fuerit haec avis, monet, se a Dea
Noster, vident *τῷ θεῷ παρ-* ipsa vltro electam esse comi-
εσπειρασμένον δρῶντα. Apud Eu- tem; atque ita viam sibi pan-
rip. Ion. 22 et 1427 ei ad cor- dit ad transformationem suam
poris custodiam duo dracones narrandam. *At puto* amat
adiuncti. Sic et ap. Antigon. Noster in obiecit. quas remo-
Draco ille sub Erichthonii no- vere vult. III, 266. XI, 425.

- 570 (Nota loquor) genuit, fueramque ego regia virgo:
 Diuinibusque procis (ne me contemne) petebar.
 Forma mihi nocuit: nam cum per litora lentis
 Passibus, vt soleo, summâ spatiarer arenâ,
 Vidit, et incaluit pelagi Deus: vtque precando
 575 Tempora cum blandis consumsit inania verbis;
 Vinum parat, et sequitur. Fugio, densumque relinquo
 Litus, et in molli nequicquam lassor arenâ.
 Inde Deos, hominesque voco: nec contigit vllum
 Vox mea mortalem. Mota est pro virgine virgo,
 580 Auxiliumque tulit. Tendebam brachia coelo;
 Brachia coeperunt leuibus nigrescere pennis.
 Rejicere ex humeris vestem molibar; at illa
 Pluma erat; inque cutem radices ederat imas.
 Plangere nuda meis conabar pectora palmis:
 585 Sed neque jam palmas, nec pectora nuda gerebam.
 Currebam: nec, vt ante, pedes retinebat arena:
 Sed summâ tollebar humo: mox acta per auras
 Euehor, et data sum comes inculcata Mineruae.
 Quid tamen hoc prodest, si diro facta volucris

572. cum. Heins. auctoritate Medic. et duorum Moreti dum.
 Male. 581. horrescere, quod nonnulli habent, fluxit ex vl. 478.

In seqq. multum. Nota communis in arma virgini-
 loquor addit, quia natales ias.
 Stat. Festiue, ne me con-
 temne.

573 Virg. G. I, 389. Cor- quodam mutantur. coelo aequae
 nix sola in sicca secum spatia- recte. ac ad coelum. Brachia
 rur arena. Spatiantur autem melius in alas mutata finxisset.
 cornices lentis passibus, idem. Eadem autem verba 477 s.
 que inceffus etiam virginem Currere quasi praelusio quae-
 regiam decet. mollis, pedibus dam volatus etiam XI, 336.
 cedens, quo facile lassantur Tum initium verbo tolli, de-
 currentes. Opp. densum, so- nique successus verbis acta
 lidum; adspersione enim maris euehor exprimitur. Ap. Virg.
 litus durefcit. — non contigit, Aen. XI, 136 crescens adeo
 non exaudita est. IV, 104. pinus agitur ad iuera. Reti-
 Vota tetigere Deos, tetigere cere in tergum, verb. in hac
 parentes. — pro virgine virgo. re proprium, vid. Burm. mo-
 Claudian. 35, 207. stimulat libar, parabam.

- Crimine Nyctimene, nostro successit honori? 590
 An, quae per totam res est notissima Lesbion,
 Non audita tibi est? patrium temerasse cubile
 Nyctimenen? auis illa quidem: sed conscia culpa,
 Conspectum lucemque fugit, tenebrisque pudorem
 Celat: et à cunctis expellitur aethere toto. 595
 Talia dicenti, Tibi, ait, reuocamina, coruus,
 Sint precor ista malo: nos vanum spernimus omen.
 Nec coeptum dimittit iter: dominoque jacentem
 Cum iuene Haemonio vidisse Coronida narrat.
 Laurea delapsa est, audito crimine, amanti: 600
 Et pariter vultusque Deo, plectrumque, colorque

600. Amansi habet non nisi quartus Palat. vnde Heins. rece-
 pit. Amantis, quod agnoscunt reliqui, est ambiguum, potestque
 et cum laurea et cum crimine coniungi.

590 Rursus alia adspargitur autem Apollo sagittis confecit.
 fabula, sed breuiter, vl. 591 — Apud Pindar. Pyth. 3, 46. sqq.
 595. Nyctimene fuit vel Epe- Delphis versans hoc rescivit
 pei, regis Lesbiorum, vel, se- per artem suam fatidicam. Sed
 cundum alios, Nyctei filia. Vi quoniam coruus auis auguralis,
 eam compressam a patre, prae propterea is additus fabulae.
 pudore abiisse in siluas, ibique De Haem. iuv. v. ad 543.
 a Minerua mutatum esse in
 noctuam, quae pudoris causa
 interdiu lateat, scribit Hygin.
 fab. 204 et 253. Aliter Ser-
 vius ad I Georg. 409.

601 vultus excidit ei, cuius
 hilaritas mutatur in sollicitu-
 dinem et moerorem. Color
 excidit, cum vultum occupat
 pallor. Contrarium est vultum
 nare, polluere, vt XV, 501.
 recipere Fast. IV, 615. Bene
 Omnino est, temeraria, auda-
 autem sic notata animi pertur-
 batio. Cf. IV, 175. 229. Si-
 cras et illicitas. VIII, 742. XV,
 milititer Tibul. IV, 2, 4. Ne
 75. Tibul. III, 5, 7. temeran-
 da sacra nulli virorum. con-
 dant. Propert. IV, 4, 19. de
 scia culpa etc. vid. ad vl. 377.
 Noctua ideo lucem fugit, quod
 pupulam oculorum adeo laxam
 gerit et apertam, vt lucem
 diurnam ferre nequeat.
 vultus ei constiterit. — Tumida

599 Hesiod. in fragm. a ira, quae mox eruptura est in
 Strabone seruato, ἐν ἰσχυρῇ vindictam, poenam, tropo pe-
 dia et ἰσχυρῇ Κόπῃ. Ischyro tito vel a mulieribus parturien-

- Excidit. Vtque animus tumida feruebat ab ira;
 Arma adueta rapit; flexumque a cornibus arcum
 Tendit; et illa suo toties cum pectore iuncta
 605 Indeuatato trajecit pectora telo.
 Ista dedit gemitum, tractoque a vulnere ferro
 Candida poeniceo perfudit membra cruore;
 Et dixit: Potui poenas tibi, Phoebe, dedisse;
 Sed peperisse prius: duo nunc moriemur in vna.
 610 Haecenus; et pariter vitam cum sanguine fudit.
 Corpus inane animae frigus letale secutum est,
 Poenitet heu! serò poenae crudelis amantem;
 Seque, quod audierit, quod sic exarserit, odit:
 Odit auem, per quam crimen caussamque dolendi
 615 Scire coactus erat: neruumque, arcumque, manumque
 Odit, cumque manu, temeraria tela, sagittas.
 Collapsamque fouet; seraque ope vincere fata
 Nititur; et medicas exercet inaniter artes.
 Quae postquam frustra tentata, rogumque parari

tibus, vel a nubibus tempesta- est. *inane animae*, exanimatum,
 tem minantibus. v. Schwarz. vt alibi *inane sanguinis*. secu-
 ad Plin. pan. 28. *rapit* de im- tum est, occupauit.
 petu irascentis. V, 64. *arcus*
arripit. H. l. tamen, praeter
 vnum, omnes, *capit*. Et saepe
 haec duo permutata sunt a li-
 brariis. *a cornibus*, quoad cor-
 nua. *pectora iungere* saepe de
 amplexu et concubitu. *Indeu-*
tato, certo, vocab. ab ipso
 Ouidio csum, vt *indeclinatus*,
indeiectus etc. *poeniceus* s. pur-
 pureus cruor, *Phoebus* *aiμα*.
 Purpura enim habet *nigredinem*.
sanguineam Calliod. lib. I. Varr.
 Epit. 2. Cum purpureo
 cruore *candida* fere membra
 coniunguntur, auctore Ho-
 mero.

611 Hunc vs. abesse mal-
 lem; adeo languet et otiosus

615 *neruum* et totum *arcum*.
 Post nomina partium non raro
 ponitur totum. *sagittas*, quip-
 pe *temeraria* (quibus ipse te-
 mere, importune vsus erat)
tela. Sic XIII, 401. *vt refe-*
rat, *Tyrinthia tela*, *sagittas*.
 Tibul. II, 6, 15. *fractas uti-*
nam, *tua tela*, *sagittas*. Ita
 et Silius I, 322. *fouet*, nempe
 amplexu, vt 339. X, 186.
Collabi et *corruere* de iis, qui
 morientes cadunt. *vincere fata*,
 morti eam eripere. *farum*, vt
μοιρα, de morte. *Medicas ar-*
tes et supra in se ipso (I, 524)
 et nunc in amata, et X, 186
 in Hyacintho interfecto, *in-*
aniter, sine fructu, *exercebat*.

Vidit, et arsueros supremis ignibus artus;
 Tum vero gemitus (neque enim coelestia tingui
 Ora licet lacrimis) alta de corde petitos
 Edidit: haud aliter, quam cum, spectante iuuenca,
 Lactentis vituli, dextra libratus ab aure,
 Tempora discussit claro caua malleus ictu.
 620 Vt tamen ingratos in pectora fudit odores;
 Et dedit amplexus, iniustaque iusta peregit,
 Non tulit in cineres labi sua Phoebus eosdem
 Semina: sed natum flammis vteroque parentis

620. Pro *vidit* Heinsf. ex Schol. Statii ad Theb. VI, 384 dedit
sensit. Verum ille forsitan loc. memoriter laudauit. 622. *licet*.
 Heinsf. ex eodem Schol. adficiente vno Ms. recepit *deces*. Illud
 tuetur Brouckh. v. not.

620 *suprema*, omnia, quae *facere* aut *peragere*, rite et de-
 bitis honoribus sepelire. *Iusta*,
 omnino modus certus, quo
 rum sunt. sollemnia officia tempore certo
 peragenda sunt, vt *iusta mili-*
taria etc. v. Gronov. Obs. IV
 p. 576. Additur *iniusta*,
 quia iniusta nece af-
 fecerat Coronida. Sed Schi-
 rach. reddit causam hanc
 „namque non admodum bene
 de eo fuerat merita Coronis.“
 Sollemne erat *amplexus* et of-
 cula *dare* in rogo ponendis.
 Propert. II, 10, 29. *in cine-*
res labi, resolui in cineres.
 Horat. IV od. 13, 28. *dilapsam*
in cineres facem. Arnob. VII
 p. 251. *dissolutum in cineres*
labitur. — *Semina*, prolem
 suam. Eurip. Iph. Aul. 524.
 Sic III, 311 ex vtero matris
 Bacchus eripitur. Virg. Aen.
 X, 315. *Lichas exsectus iam*
matre peremta, et hinc Phoe-
 bo, Deo medico, sacer. Ibi
 Seruius monet, omnes exse-
 debentur mortuis. Hinc *iusta*
 atos Phoebo fuisse sacros.

621 Non licet Diis flere.
 cf. IV. Fast. 521. Eurip. Hipp.
 vs. 1395, vbi Diana, καὶ ὅσων
 δ' ἔστι θεῶν βαλὼν δάκρυ. Fortasse
 haec quoque lex, vt illa, de
 qua mox ad vs. 678. dicemus,
 ab Euripide ficta, et ab Ouidio,
 qui saepe Euripid. exprimit,
 inde sumta. Hocquidem cer-
 tum est, Deos saepenumero
 ab hoc vel decore vel lege re-
 cessisse; vt exemplis bene mul-
 tis docet Brouckh. ad Propert.
 II, 13, 54. *alto*, profundo,
 de corde, vt *alto pectore* I,
 656.

623 Superflua et mira com-
 paratio. *libratus ab aure* vid.
 ad vs. 311. Cf. Virg. Aen. II,
 222. vbi multo melior simili-
 tudo.

627 *Iusta* sunt *funebria*,
 quod nomen interdum addi-
 tur, et vocantur *iusta*, quia
 debentur mortuis. Hinc *iusta*
 atos Phoebo fuisse sacros.

- 630 Eripuit; geminique tulit Chironis in antrum:
Sperantemque sibi non falsae praemia linguae,
Inter aues albas vetuit consistere coruum.
Ocyrhoë. Semifer interea diuinæ stirpis alumno
Laetus erat; mixtoque oneri gaudebat honore.
- 635 Ecce venit rutilus humeros protecta capillis
Filia Centauri: quam quondam Nympha Chariclo,
Fluminis in rapidi ripis enixa, vocauit
Ocyrhoë. Non haec artes contenta paternas

636. Mss. longe plurimi *Chariclo*, quod Naugerius auctoritate Pind. i et Schol. Apollon. ad l. 554. in *Chariclo* mutauit, eumque secuti sunt reliqui Edd. 638. *Ocyrhoë.* Sic, inserta lit. h, scri-

630 *Chiron*. Centaurus, Satiam a Diis impetrauerat. Sed turni filius, vixit tempore Argonautarum, nec solum artem patri et Aesculapio infanti fata chirurgicam inuenit, sed aliis instantia caneret, repente con-

etiam artibus excelluit; itaque versa est in equam. Cf. Hygin. P. A. II, 18. qui varias huius fab. formas, etiam ex Euripid. Melanippa et Callim. de eius in genus humanum refert; tum Eratosth. 18. Sine meritis habet Clemens Alex. Strom. lib. I. p. 360. Vocatur *Hippo*, v. v. 638. et inde *geminus* et v. 664. *biformis*, a natura Centaurorum. Horum formam e symbolica quadam imagine esse natam, tum Chironis fab. varie esse compositionis, de qua *onerosior* IX, 675. Chironis ope Aesculapius factus est *χρηστὸς* et venator. Apollod. III, 10, 3. bat autem Chiron in iugo Te-
lii montis. Callim. h. Del. v. 104.

632 Vetuit esse auem albam; sed bene considerare, aui-
bus enim tribuuntur *sedes*.
Phaedr. I. fab. 3, 13. vbi vid.
Burm.

FAB. V, 633—675. *Ocyrhoë*.
Chironis filia, non contenta
chirurgicam artem a patre di-
dicisse, futurorum etiam scien-

Semifer, quia inferior cor-
poris pars *feri*, equi, figuram
referebat. *Onus*, nempe edu-
cationis, de qua *onerosior* IX,
675. Chironis ope Aescula-
pius factus est *χρηστὸς* et ve-
nator. Apollod. III, 10, 3.
venit, accessit ad patris antrum,
in quo infans. *protecta*, tecta.
Capillos habebat sparsos in
humeris, more vaticinantium.
Cf. 673. Fast. I, 503 de Car-
menta, *inmissis puppim stetit
ante capillis*. Tibull. II, 5, 66.
lactauit susus et caput ante co-
mas. De rutilis capillis vid.
ad v. 319.

638 *Ocyrhoë* est, si vim ver-
bi spectes, quae rapide fluit

Edidicisse fuit: fatorum arcana canebat.
Ergo vbi vaticinos concepit mente furores,
Incaluitque Deo, quem clausum pectore habebat,
Adspicit infantem; Totique salutarifer orbi

640

bendum putauimus. 639. Burm. ex vno Vossiano *Addidicisse*.
Mox pro *canebat* sec. Palat. *monere*, quod Gebhardo Cresp. 2. 5.
placebat. Occurrit sane etiam Virg. Aen. I, 262. *fatorum arcana
monere*; sed hoc initium tantum fatorum canendorum significat,
neque adeo h. l. conuenit. Heins. ex Medic. ardebat *monere*;
quod verbum est vatum. Probat etiam Burm. cui ingrata eiusdem
soni repetitio in *arcana canebat*. Sed v. ad l. 299. 640. *vaticinos*.
Hoc restituumus Mss. plurimorum auctoritatem secuti. Heins. ex
vno Urbinatense inuenerat *fasidicos*. Nonnulli *fatidicos*. Non mirum
est, haec tria saepe esse permutata a librariis. 642. Gebhard. legit
urbi, et de Roma capit, quo translatus postea Epidaurus fuit
Aesculapius. Minificam profecto vatem nobis exhibuit!

Causa nominis additur, *Flu-* 640 Describitur mulier *Φε-*
minis in rapidi etc. Male igitur *νομένης*, fatidica. Vaticinantes
Heins. *rapidi in patris* mu-
enim furore diuino rapi, men-
tarum volebat, vt fluminis filia
fuisse designetur. Hygin. d. l.
de iisdem *Θεόληπτοι, Φε-φάσαι-*
Euripides in Melanippa, Hip-
pen, Chironis filiam, Thean an-
cuntur Deum accipere pectore,
tea appellatam dicit. Etiam
Clemens Alex. d. l. tradit, *pectore*. Senec. Oedip. v. 298.
Hipponem fuisse Chironis fi-
vates pectore excutit Deum.
liam, quae Aeolo nupserit.

639 Reuocaui *Edidicisse*, quia 642 A Celso praefat. Aescu-
Noster h. v. frequentat pro, lapis numeratur primus Me-
discere, cognoscere, VII, 99. dicus, qui rudem adhuc scien-
XIII, 246. Heroid. VII, 180. tiam paullo subtilius excolue-
III Pont. 7, 4. quibus in locis rit. Clinicen reperisse traditur
nulla varietas notata. Neque ab Hygin. fab. 274. Et nomen
Ouid. hunc eius usum nouauit, *salutarifer*, multis in
vt Burm. putabat; sed ita et nummis ei tribuitur. vid.
Cic. Div. I, 47. Tibull. II, 2, Spanhem. de Vsu et praestant.
12. *fat. arc. canebar*, vates numism. p. 416. et p. 500.
erat. Canere de vaticiniis et Medicus enim felix *salutem* i.
oraculis, quae olim versibus valetudinem reddit aegrotan-
consignata edebantur. Nec tibus. — *tibi se mortalia* etc.
tamen omnino displicet altera saepe valetudinem corporum
lectio, *monere*. Monere enim suorum et vitam tibi debebunt
proprie dicantur non modo mortales. *animas reddere adem-*
augures et aruspices, sed etiam *ras*, mortuos in vitam reuocare,
vel maxime oracula et vates. *tibi fas*, possibile erit, in tua

Cresce puer, dixit: tibi se mortalia saepe
 Corpora debebunt: animas tibi reddere ademptas
 545 Fas erit: idque semel Dis indignantibus ausus,
 Possesse dare hoc iterum flammâ prohiberis auita:
 Eque Deo corpus fies exsanguis; Deusque,
 Qui modo corpus eras; et bis tua fata nouabis.
 Tu quoque, care pater, non jam mortalis, et aeuis
 650 Omnibus ut maneas, nascendi lege creatus,
 Possesse mori cupies tum, cum cruciari dira
 Sanguine serpentis, per faucia membra recepto:
 Teque ex aeterno patientem numina mortis
 Efficient; triplicesque Deae tua fila resoluent.

654. Alter Regius, *reueluent*, aequè. Fila Parcarum drra. *reuelui, resoluti, reuexi, iterari* etc.

potestate erit. Pindar. P. 3, metamorphosin. *Nouare* sic et
 83 narrat, eum herbarum succis, carminibus, amuletis et ferro morbos sanasse, vulnera atque calore aut frigore male ad-
 674. XI, 261. manere, de vita aeterna. cum
 649 Nunc quidem natura tua immortalis es et aeternus. fecta corpora, tum auaritia ad-
 cruciari etc. Chironis pedem ductum mortuum aliquem in Hercules imprudens sagitta hy-
 vitam reuocasse. Similia Phaedrae Lernaee sanguine, v-
 recydes et Hesioid. tradiderunt, neno, tincta vulnerauit, vel
 unde Schol. Eurip. ad Alc. 2 cum apud eum deuertisset, nonnulla adfert. *semel ausus*. Hygin. P. A. II, 38. vel cum
 Quem Aesculapius in vitam Maleae alium Centaurum trans-
 reuocauerit, de eo dissentiant figere vellet. Pausan. V p. 387.
 mythologi, aliis Glaucum, Apollod. II, 5, 4. Eratosth.
 Minois filium, nominantibus, 40. Noster priorem rationem
 aliis Hippolytum, aliis Tyndarum secutus est V Fast. 397—414.
 reon, aliis alios. Vid. Apollod. *recipiuntur* ea, quibus quis
 d. I. Zenob. I, 18 et Munker. vulneratur, aut quae penetrant
 ad Hygin. fab. 49. Hanc igitur ob caussam a Ioue fulmine
 necatus est. *Diis indign.* Eratosth. τῶν θεῶν δυσχερὲς τὸτο φε-
 γόντων etc. Plutonis de ea re metheo, cui Iupiter ea lege
 querelas habet Diodor. Sic immortalitatem promiserat, si
 IV, 71. *prohiberis*, Praesens daret immortalem, qui pro
 pro Fut. quia vates futura ut ipso mori vellet. Lucian. D.
 praesentia sibi fingunt. *bis tua* Mort. 26. *resoluent* Heins. ex-
 fata nov. duplicem experieris plicabat, secabunt. Potius est,

Restabat fatis aliquid: suspirat ab inis
 Pectoribus, lacrimaeque genis labuntur abortae: 655
 Atque ita, Praeuertunt, inquit, me fata; vectorque
 Plura loqui; vocisque meae praecluditur usus.
 Non fuerant artes tanti, quae numinis iram
 Contraxere mihi; mallem nescisse futura. 660
 Iam mihi subduci facies humana videtur:
 Iam cibus herba placet: jam latis currere campis
 Impetus est: in equam, cognataque corpora vertor.
 Tota tamen quare? pater est mihi nempe biformis.
 Talia dicenti pars est extrema querelae 665
 Intellecta parum; confusaque verba fuere;

666. *fuere*. Heins. aliquando placebat *feruntur*, ut vs. 493.

retorquebunt. Tibul. I, 7, 2. transformor, priusquam finierim
 de iisdem Parcibus, *stamina* non vaticinium. *Praecludere* sol-
 vili dissoluenda Deo. Propert. lemne in hac re. Phaedr. I
 IV, 7, 51. *reuelubile stamen*. fab. 2, 26. *vocem praecludit*
 Noster X, 30 *retexere*. metus. fab. 23, 5. *linguam prae-*
cludere.

655 *Restabat* etc. Similis 663 *cognata corpora*, quia
 conuersio I, 700. sed h. l. ipse pater ex parte equus. Sed ille
 noluit restantia addere, nempe ex parte tantum et *biformis*,
 fore, ut Chiron inter sidera cur igitur ego tota vertor in
 referatur. Fast. d. I. *Nona* equam? nempe, quippe.
dies aderat; cum tu, iustissime 665 Passim Ouid. fingit, ver-
 Chiron, *Bis septem stellis cor-* ba loquentis abrupta esse ipsa
pura cinctus eras. Centauri transformatione, ut 363. Idem
 enim sidus ei Graeci dicarunt. nunc latius tractat, et transi-
 — Filia secundum Eurip. in tum a voce humana ad hinni-
 Menal. grauida ex Aeolo, Hel- tus gradatim describit, ut vs.
 lenis filio, cum patre incio 586 l. ab incestu ad volatum.
 peperisset, in equam mutata, In talibus, quippe argutiis,
 tum et ipsa inter sidera relata placuit sibi ingenium poetæ.
 est. Secundum Callim. a Diana *simulantis*, imitantis. Mox
 conuersa est, quod venari de- edit *cerros* hinnitus, quales
 fierat Deamque colere. Hygin. verus equus edit, non quos ali-
 d. I. Sed ap. Nostrium trans- quis imitans equi sonum effin-
 format, quod Deorum con- geret, perspicuus. v. ad V, 296.
 filia enuntiabat. Ingeniosum *brachia* etc. prono corpore coe-
 autem signum, quo vates pit brachiis mutatis incedere:
 mutationem suam praesentit et *coeunt*, coalescunt interstitiis
 praedicat. *Praeuertunt fata*, sublatis. Sic vulnera drr. *coire*

Mox nec verba quidem, nec equae sonus ille videtur;
Sed simulantis equam: paruoque in tempore certos
Elidit hinnitus, et brachia mouit in herbas.

- 670 Tum digiti coeunt, et quinos adligat ungues
Perpetuo cornu leuis ungula: crescit et oris,
Et colli spatium: longae pars maxima pallae
Cauda fit: utque vagi crines per colla jacebant,
In dextras abiire jubas: pariterque nouata est
675 Et vox, et facies: nomen quoque monstra dedere.

Bat- Flebat, opeinque tuam frustra Philyreus heros,
sus.

et aqua, quae congelatur. Mercurius eo ipso, quo natus
Contra I, 742. *Ungula in* erat, die ex bubus Deorum,
quinos dilapsa obsumitur ungues. quas Apollo in Pieriae monte
vbi v. not. *perpetuo*, non scisso; pascebat, quinquaginta summa
ungulae enim equorum sunt calliditate per Boeotiam abegit
solidae. Etiam vestes mutantur ad Alpheum in Peloponneso,
tur cum corpore, 582. I, 236. atque prope Pylum in antro
sed cum nunc *palla fit cauda*, quodam abscondidit. In iti-
lasciuit ingenium poetae. *ut* nere prope Onchestum senem
iacebant. v. ad 272. *Iubae* in vinisorem rogat, ne furtum
vno colli latere dependere so- prodar, sed ille Apollini boues
lent. Verba *pariterque* etc. quaerenti, quid viderit, indi-
ciosa et languida sunt post de- car. Sed eandem fab. etiam
scriptionem, quae praecedit. Hesiodus, Nicander, Didymar-
nomen aedere, nempe Hippo- chus, Antigonus, Apollon.
aut Hippe dicta est. *monstra*, Rhod. narrauerant, vnde eam
transformatio, ut 367, aut no- Antonin. Lib. Metam. 23 re-
vata facies. petiit: quae ratio paullo pro-
pius ad Ouidianam accedit.

FAB. VI, 676 — 707 *Mer-*
curius Apollinis bones cum mercede accepta, silentium
abigeret, *Battum*, senem pasto- sponder, et a Mercurio rede-
rem, quem obuiam habebat, vnte, cum datam fidem falle-
rogabat, furtum ne indicaret: ret, in saxum mutatur; quam-
quod ille, mercede accepta, quam in aliis quibusdam rebus,
promisit quidem, sed mox Mer- ut suis locis videbimus, dis-
curio, sub aliena forma eius sen- curio, sub aliena forma eius sen-

rentandi causae redeuntri, locum *Philyreus* a Philyra matre,
ostendit, quo boues pascere: quacum Saturnus, sumta equi-
quam ob perfidiam *in saxum* na forma, in Pelio monte con-
mutatus est. Fundamentum gressus habuerat. Apollon. II,
fab. in Homer. hym. in Mer- 1236. Virg. G. III, 92 — 94.
cur, copiosissime tractatur. Ibi Sic Chiron erat *heros* sensu an-

Delphice, poscebat; nam nec rescindere magni
Iussa Iouis poteras: nec, si rescindere posses,
Tunc aderas. Elin, Messaniaque arua colebas.
Illud erat tempus, quo te pastoria pellis
Textit; onusque fuit dextrae sinistris oliua;
Alterius, dispar septenis fistula cannis.
Dumque amor est curae, dum te tua fistula mulcet,

679. Olim vulg. *Messaniaque*. Sed Vatic. Coelest. Francos. Re-
gius et optimus quisque *Messaniaque* aut *Messaniaque*. 681. Heint.
ex Florent. S. Marci, secund. salat. et Leonie. dedit, *quoque*
fuit baculum sinistris sinistris 682. Heint. putabat, ab ipsa Natio-
nis mahu esse, *septena fistula canna*.

tiquo; *quae* enim olim disti 680 Pastorem ab habitu rur-
sunt, qui a Deo Deaue pro- sus designat. *Pellis* humeros
gnati erant. Male igitur Rode pastorum tegere solebat. vers.
verit *Held*, et Sallustius, *gross-* seq. reuocari lect. antiquum,
muethiger Sohn. quam ex parte etiam alii Mss.

677 *nec rescindere*. Non enim plurimi adiuvant, in quibus
rescindere Dīs beet acta alio- aut *onus dextrae baculus sil-*
aut *onus dextrae baculus sil-* rum Deorum. cf. III, 236.
vestris oliuae, aut, ut ante Heint. *vestris oliuae*, aut, ut ante Heint.
XIV, 784. Fluxit hoc ex Eu- vulgabatur, *Onusque fuit bacu-*
vulgabatur, *Onusque fuit bacu-* ripid. Hipp. vl. 1328. a quo
haec Deorum lex confecta vi- baculum oleagineum gestare
detur Valkenar. ad d. l. *aeras*, solebant pastores. Apollon. II,
scil. in Thessalia, vbi habita- 34. atque etiam ap. Virg. Ecl.
bat Chiron; etenim non nisi VIII, 16. Damon incumbit
praesens Deus opem ferre *tereti oliuae*. Et gestabatur
poterat afflictiis. Apollo au- *dextera*. Theocrit. Id. 7, 15 —
tem abierat, boues quaerens, 19. quocum hic loc. e nostra
in Peloponnesum, vbi *Elis* lect. egregie conspirat. Nam
et *Messenia* s. (e dia- et ibi pastor humeris indutam
lecto Dorica) *Messania* arua. habet *pellem*, *derma*, et *dex-*
Lactant. in Arg. tradit, Apol- *tera* fert *ex oleastro pcam*,
linem tunc Admeti in Thessa- *ἀργυρία δίδωται κορύνην*. Tali
lia armenta pascisse. Eius habitu conspiciuntur pastores
auctoritate decepti Intt. qui ap. Goraecum II n. 9. et Bo-
dam verba *Elin Mess. arua* monium in Collect. Antiq.
mutari voluerunt. Temere. Tab. 87. *Onus*, quidquid
Ad illam custodiam Apollo gestatur, IV Rast. 241. *onus*
multo serius damnatus erat, *inguinis. fistula*, cum Apollo
occisis Cyclopibus, qui Ioui alias tyrani moderaretur. De
ad necandum Aesculapium ful- eius forma v. ad I, 711.

men ministrarant. Apollod. III, 683 Hoc de *amore* forte
10, 4. Ouid. addidit, quia Apollo,

Incustoditae Pyllos memorantur in agros
 685 Processisse boues. Videt has Atlantide Maia
 Natus; et arte sua filius occultat abactas.
 Senserat hoc furtum nemo, nisi notus in illo
 Rure senex, Battum vicinia tota vocabant.
 Diuitis hic saltus herbosaeque pascua Nelei,
 690 Nobiliumque greges custos seruabat equarum.
 Hunc timuit, blandaque manu seduxit; et illi,

691. et illi. Burm. mallet, At tu, vt I, 678.

cum serius Admeti armenta 135. Battus rex Cyrenes bal-
 pasceret, vel Hymenaeum, Ad-
 meti nepotem, amasse, vel T. p. 200. Battus pastor balbu-
 ipsius Admeti amore arsisse tra-
 ditur. *mulcere* passim de car-
 minum et musices suauitate. *βατταγίζω*, balbutire. Quam-
 Pylus dictae sunt vrbes tres in
 Peloponneso. Nunc Pylus Ne-
 lei in Triphylia prope Elin Pylorum, pater Nestoris. Is
 intel. Posuit femin. *incustodi-*
tae; erant enim, auctore Hom.
 192 πῶσαι θάλασσα. Has *vidit*
 Mercurius, quippe in Cyllene,
 Arcadiae monte, natus. *arte*
sua, nota illa, qua excellebat,
 calliditate. Homer. 76 δολίης
 ὅς τις ἄλκιος τεύχεος. Ille enim *cal-*
lidus, quidquid placuit, iocoso
 condere fuerit, Horat. I Od. 10,
 7. vbi hoc ipsum exemplum
 subiicitur. Dolos in ea re ad-
 hibitos memorat Antonin. Lib.
 multoque latius Homer. d. I.
 Artes autem Latinis omnes do-
 tes animi et corporis. *filius*.
 Coryphasium, Messeniae pro-
 montorium, Antonin. me-
 morat.

688 Battum sine dubio vo-
 cabant, vt fit, a vitio quodam.
 Eia insatlit. *Quisquis es*. v. ad
 Graecis *βαττος* vr. balbus, qui
 non distincte pronuntiare po-
 test verba. Ap. Herodot. IV,

Quisquis es, hospes, ait, si forte armenta requirer
 Haec aliquis, vidisse nega: neu gratia facto
 Nulla rependatur; nitidam cape praemia vaccam,
 Et dedit. Accepta, voces has reddidit hospes:
 695 Tutus eas, lapis iste prius tua furta loquatur:
 Et lapidem ostendit. Simulat Ioue natus abire.
 Mox redit: et, versa pariter cum voce figura,
 Rustice, vidisti si quas hoc limite, dixit,
 Ire boues, ser opem furtoque silentia deme.
 Iuncta suo pretium dabitur tibi femina tauro.
 At senior, postquam merces geminata, Sub illis
 Montibus, inquit, erunt: et erant sub montibus illis.

695

700

tio. *nitidam*. V. ad I, 610. cum alicui magnam stultitiam
 Apud Antonin. chlaenam si. exprobramus. *periura*, perfida.
 lenit mercedem accipit. Apud Antonin. Battus Mer-
 696 Tutus, securus, non
 sollicitus Ex voce non raro fa-
 cilius agnoscimus homines, neque frigus deserat, locusque,
 quam ex figura. *silentia deme*, vbi res accidit, *βαττος σκοπία*
 indica furtum occultum. *pre-*
rium, praemium. vid. Burm. et *durus* est epitheton commu-
 ad Phaedr. I, 8, I. et Heinf. ne lapidum. Hinc 831 du-
 ad h. I. femina, vacca. Senec. *rescere*, in lapidem mutari.
 Agam. 354. *coniux tauri*. Con. *Indicem* putant esse lapidem
 tra vir de capro et tauro. vid. Lydium, qui aurum explorat,
 ad I, 660. indicat eius bonitatem. At

703 Rode secutus est vete-
 rem lect. *sub illis montibus*, in-
 quit, eunt, et eunt sub m. pu-
 tatque cum Glareano, repeti-
 tione illa Battus battologiam ex-
 pressam esse, et Mercurium, Ouid. secutus est, auctores
 vt illam irrideret, et ipsum
 verba me mibi prodixit? reperit. *inducit*, qui ab euentu in-
 Mirum! Cum Battus dixisset, non genus quoddam lapidum
 sub (in, prope) montibus erunt, addendum erat, fuisse ibi, nec
 Battum imposuisse Mercurio. quem Battus propter perfidam
 Verba autem me mibi prodixit indicium mutatus est. Sic igitur
 (in quibus similis latus ac 430. tur et Ouidium explicandum
 I, 641. VI, 365) grauiter et arbitror. Sine dubio in quo-
 cum vi repetuntur, vt solemus, dam Messeniae monte cerne-

705 Risit Atlantiades; et, Me mihi, perfide, prodis?
Me mihi prodis? ait: periuraque pectora vertit
In durum silicem, qui nunc quoque dicitur Index:
Inque nihil merito vetus est infamia saxo.

A-
glau-
ros.
710 Hinc se sustulerat paribus Caducifer alis;
Munychiosque volans agros, gratamque Mineruae
Despectabat humum, cultique arbuta Lycei.
Illâ forte die castae de more puellae

barur inferiore etiam tempore manent. Respexisse videtur
saxum hominis formam utcum- Virg. Aen. IX, 14. Livius I, 34.
que referens. In eum ipsum *suspensis alis*. Qui ita volant,
mutatum esse Batrum antiqui *pendere* dicuntur, mox vl. 726
tradiderant; unde ei *Indicis* et IV, 517. Opp. *iactatis*, aut
nomen haesit et cum nomine *motis alis*, quibus vl. 835 in
infamia. *Index* enim et *laris* coelum auolat.

inuidiose dicebatur. v. Ernesti 706 *Munychios*, Atticos. *Mu-*
ad Sueton. Caes. 17. *nychia*, pars urbis Atheniensis

FAB. VIII, 708—832. Mer- cum portu. *gratam Min-*
curius amat *Hersên*, Cecropis *hum*. nempe *gratae* et *di-*
filiam, rogatque eius sororem *lectae* Dii urbes dicuntur,
Aglauron, ut suam sibi in eius quae sunt in eorum tutela.
amore conciliando operam ad- *Lyceum* Athenis gymnasium,
dicat. Illa vero pro ministris- titum extra moenia ad illudum,
magnam sibi expetit auri vim. egregie cultum et arboribus
Minerua igitur et memor nu- constitutum; in quo senioribus tem-
perae perfidiae, (vl. 555 sqq.) poribus Aristoteles scholas ha-
et offensa auaritia virginis, In- bebat. Cecropis autem aetate
vidiam adit, eamque rogat, ut nec *Lyceum* conditum, nec sol-
veneno suo Aglauron inficiat; lemnia illa, quae iam describun-
quo facto illa lenta tabe con- tur, instituta erant.

ficitur, et cum invidia sororis 711 *Die* vicetimo secundo
ricta Mercurium excludere vel- mensis Hecatombaeonis, qui se-
let, in lapidem ab eo mutatur. re responder nostro Iulio, quin-
Apud Hygin. fab. 166. Aglau- to quoque anno celebrari so-
ros cum fororibus, a Minerua lebant *de more*, ab Erichthonio
ob cutulam apertam infamia rege instituto, et a Theseo re-
obiecta, in mare se praecipitat. nouato, Pauathenaea, quibus
cf. Pausan. p. 41. peplus Mineruae gestabatur. In

Hinc, ex Pylis agris. *paribus* pompa solemnii *puellae castae* et
alis, leni volatu, cum alae non nobilissimae *verrice supposito*,
magno opere mouentur, sed linea in capite, portabant *canistra*
propemodum eadem semper s. corbes, unde *καταβόροι* et

λικινοφόροι dictae sunt; nam

Vertice supposito festas in Palladis arces
Pura coronatis portabant sacra canistris.
Inde reuertentes Deus adspicit ales; iterque
Non agit in rectum, sed in orbem curuat eundem.
Vt volucris visis rapidissima miluus extis,
Dum timet, et densi circumstant sacra ministri,
Flectitur in gyrum; nec longius audet abire:
Spemque suam motis audus circumuolat alis:
Sic super Actaeas agilis Cyllenius arces
Inclinat cursus; et easdem circinat auras.
Quanto splendidior, quam cetera sidera, fulget
Lucifer; et quanto, te, Lucifer, aurea Phoebe;

713. *Pura*. Constant. Fan. ex vet. Cod. *recta*. Alter Codd.
Twisdenii *septa*, quod elegans vitium Heinl.

καταβόροι *canistrum* significat; et rapiat, Mullerus ad Linnei
λικινοφ eodem redit. Ea canistra Syst. Nat. To. 2. p. 71. nar-
coronata (Ciosan. interpr. ad rat. *motis alis*. Non valde ille
marginem vsque plena) erant mouet alas, sed propemodum
floribus et frondibus, contine- natat in aere, unde Nostri
bantque *sacra*, i. vasa, quorum etiam dicitur *der Schwimmer*.
usus in istis solemnibus, et sic *agilis*, quippe alatus. *inclinat*
pura, non profana; nili malis i. q. curuat. *easdem circinat au-*
cum vno Mf. *recta*; regi enim *ras*, ingeniose, sed tamen
solebant ista canistra. In *arce* paullo audacius in iisdem auris
autem, Cecropia; Minerva tria in eundem semper orbem, more
habebat templa, e quibus no- circini, mouetur.
bilissimum Parthenon. *festas*,

in quibus solemnia celebraban- 723 *Lucifer* s. stella Veneris
tur. Sic *sesta theatra* III, III. (vid. ad II, 115) maximum
vbi vid. not. coeli decus, non modo caere-

715—21. Volatum in orbem ris planetis fixisque stellis ma-
iorem formulis variavit. Ver- ior oculis nostris apparet, sed
sus 720 et 21. si abessent, non splendore etiam tanto est, ut
desiderarentur. Cum simili a plena eius luce umbras adeo
tudine interiecta cf. Virg. Aen. mittant corpora. Luna autem,
IV, 252 sqq. *Miluius* nobis ut ait Manil. I, 435 *conditur*
Wibe, e genere animum rapa- *omne stellarum vulgus*. Itaque
cissimarum. *Miluius* quidem tam cum illo, quam cum hac
regalem tam audacem esse in comparantur homines pulchri-
Africanis oris, ut carnes e tudine eximii. Il ex Pont. 5,
macello et e manibus hominum 49. Horat. I od. 12, 46. —

- Tanto virginibus praestantior omnibus Herse
 725 Ibat: eratque decus pompae, comitumque suarum.
 Obstupuit formâ Ioue natus: et aethere pendens
 Non secus exarsit, quam cum balearica plumbum
 Funda iacit. Volat illud, et incandescit eundo,
 Et, quos non habuit, sub nubibus inuenit, ignes.
 730 Vertit iter; coeloque petit diuersa relicto:
 Nec se dissimulat: tanta est fiducia formae.
 Quae quamquam iusta est; curâ tamen adiuuat illam,
 Permulcetque comas, chlamydemque, vt pendeat apte,
 Collocat: vt limbus, totumque adpareat aurum:
 735 Vt teres in dextrâ, quâ somnos ducit, et arcet,
 Virga sit: vt ter sis niteant talaria plantis.
 Pars secreta domus ebore, et testudine cultos

727. Plurimi *balearia*. 734. *totumque*. Regius *textumque*. Kloiz. ad Tyr. p. 102. suadet *totumque*. 737. *cultos*. Ex praestantioribus nonnulli *comos*.

praestantior, formosior. *ibat* des cingebat *limbus* vel purpureus, vel, si ipsa purpurea esset,

727 Similitudo paullo altius aureus aut pictus et variegatus. repetita, nec adeo magnopere Chlamydi ipsi *aureae* figurae probanda. Eandem in aliam intexebantur. Virg. Aen. IV, rem transfudit XIV, 825. Cum 137. V, 250 sqq. Ex post- aliis rebus amoris ignis com- riore loco possis h. l. et *tristitia* paratur I, 492—94. *diuersa*, tueri, quod Klorzius, nulla opposita, contraria, h. l. terra. tamen *caussa* addita, *sualit. nec se dissimulat*, non aliam Quomodo autem collocata sit formam sumit. V. ad 374. Merito fudit *formae*, etenim et pulchra et iuuenilis ei tribue- batur. *iusta*, pulchra. Schirach. H. A. p. 306. *qua somnos* etc. comparat Francogal. *adroit*. V. ad I, 671. *ducere*, ad- *Iustum*, quidquid in suo ge- ducere.

737 Apud Graecos mulieres in *secreta* s. interiore aedium *iusta statura*, *iustus exercitus* etc. *cura* ponitur de cultu, cap- itis appellabatur. Cornel. pillorum inprimis. Phaedr. II. Nep. praef. Singulae habebant fab. 2, 8. *finji cura mulierum*. suos *thalamos* s. cubicula, quo- vid. Bentlei. ad Horat. I Epist. rum parietes et fores distingui I, 94. Facete autem hanc olim solebant tinctis animalium curam iam describit. *Chlamy-* cornibus, *ebore* et *testudinum*

- Tres habuit thalamos, quorum tu, Pandrose, dextrum,
 Aglauros laeuum, medium possederat Herse.
 Quae tenuit laeuum, venientem prima notauit 740
 Mercurium: nomenque Dei scitarier ausa est,
 Et caussam aduentus. Cui sic respondit Atlantis
 Pleionesque genus: Ego sum, qui iussa per auras
 Verba patris porto: pater est mihi Iuppiter ipse:
 Nec fingam caussas: tu tantum fida sorori 745
 Esse velis, prolisque meae matertera dici.
 Herse caussa viae; faucas oramus amanti.
 Adspicit hunc oculis isdem, quibus abdita nuper
 Viderat Aglauros flauae secreta Mineruae:
 Proque ministerio magni sibi ponderis aurum 750
 Postulat. Interea tectis excedere cogit.
 Vertit ad hanc torui Dea bellica luminis orbem,

743. *genus* habent vnus Gronov. duo Medicei, Geneuenfes, Moreti et Palat. vnus Caeteri, *nepos*. 751. Vossii, *rectis sededere*, quod non duplicuit Heinf. 752. *orbem* dedit Heinf. ex melioribus. Sed Burm. malit *orbis* retinere, quia pro oculis poetas *orbem* po- nere non notauerit.

tegminibus Plin. H. N. XVI, 748 Oculis *isdem* non virgen- 44. Virg. Georg. II, 463. *Nec* dum est. Hoc addidit, vt cri- *varios inbiant pulchra testudine* men virginis, de quo 559. in *postes*. Schirach. *ebur* et *testud.* memoriam lectori reuocaret. h. l. refert ad laquearia. *pos-* flauae, quae habet *flavos* (de *federat*, sibi habitandum sum- quibus ad vl. 319) s. pulchros *serat*. capillos, pulchrae. *Die blonde*

743 Pleione, Atlantis vxor, e cuius filiabus vna Maia, ma- Homer. II. 5, 500. vid. et in- ter Mercurii. *genus* recepi, fra ad III, 617.

quia et auctoritate Mff. et vsu 752 *luminis orbem*, oculum. poetico se commendat, cum vid. ad. I, 740. *torui oculi* *nepos* a glossatoris manu pro- tribuantur iratis et indignan- sectum esse videatur. Horat. I tibus. *penitus*, e profundo od. 3, 27 *Iapeti genus*. Se pectore. v. ad 179. Virg. Aen. commendat ab vna muneris I, 371. *Suspirans imoque tra-* parte, qua commercium inter *bens a pectore vocem*. Notiones Deos et homines. De eodem generales vbique Ouid. ad Iouis *mandata per auras ferre* ap. Virg. Aen. IV, 270. *esse* exornatio mythologiam atrin- *velis*, vt ap. Graecos *ὑπὸ ἄλγος* git. Hinc et additur, *positam*

Et tanto penitus traxit suspiria motu,
 Ut pariter pectus, positamque in pectore forti
 755 Aegida concuteret. Subit, hanc arcana profana
 Detexisse manu tum, cum sine matre creatam
 Lemnicolae stirpem contra data foedera vidit:
 Et gratamque Deo fore iam, gratamque forori:
 Et ditem sumto, quod auara poposcerit, auro.
 760 Protinus Inuidiae, nigro squalentia tabo,
 Tecta petit. Domus est imis in vallibus antri

761. Vulg. in vallibus huius. Vir doctus in Miscel. Obseruat. Vol. II To. I. p. 32. improbat *vallibus antri*, atque etiam *vallibus huius* insipidum et prosaicum ei videtur. Putat igitur legendum, *imis in vallibus antrum*. Comparat XI, 592 et I Fast. 555. Sed non video, cur in vallibus potissimum antrum habuerit, cum etiam in montibus antra satis obscura et frigida esse possint. Alius vir doctus ibidem in nota adiecta monet, *huius* sic positum non esse insipidum et prosaicum. Itaque et hic retineri malit, praesertim si cum vno Ml. legatur, *domus est huius sub vallibus imis*. Nec hoc placet, quia sola vallis nec omnes ventos, nec omnem solem arcet. *Sub vallibus* autem, quod et duo alii tumentur, Burm. placet. Et amat Ovid. *sub pro in*.

que etc. *Aegis*, munimentum maris et IV, 432 ad Furias, illud aeneum, quod in pectore tum VIII, 790 Cereris ad Fagerit Pallas, insignitum capite Gorgonis, quod et in clypeo eius expressum erat.

755 *Subit*, in memoriam redit. *Lemnicola*, Vulcanus, qui in Lemno, insula maris Aegaei, officinam habere credebatur, ibique in primis colebatur. *contra data foedera*, contra datam fidem.

760 sqq. Minerva inuidiam excitat in Aglauro. Sed vide, quomodo hoc exornauit. Primum domum et foedam et tristem omnisque amoenitatum Inuidiam fecit, praecedentis expertem describit. *Tate* Eurip. in Inone fragm. 5. *hum*, venenum, quo inficit personam, ut XII, 39 sqq. homines. *Mox tabem, nocens* Famam, et Horat. I od. 35, *virus et piceum venenum* vocat. 17 sqq. Necessitatem. Deinde *Nigrum* sollemne epitheton finxit Mineruae ad eam iter, veneni. Situs tristitiam bene ut ministerio eius vteretur, ut notant verba *imis in vallibus*, supra 509 Iunonis ad Deos *antri*, imo in angulo, aut ima

Abdita, sole carens, non vlli peruia vento;
 Tristis, et ignaui plenissima frigoris; et quae
 Igne vacet semper, caligine semper abundet.
 Huc ubi peruenit belli metuenda virago,
 765 Constitit ante domum, (neque enim succedere tectis
 Fas habet) et posses extremâ cuspide pulsat.
 Conuulsâ patuere fores. Videt intus edentem
 Vipereas carnes, vitiorum alimenta suorum,
 Inuidiam: visaque oculos auertit. At illa
 770 Surgit humo pigre, semesarumque relinquit

771. Vulgo *pigre*. Sed Heins. ait, ex melioribus se *pigrâ* dedisse, idemque in tribus suis Giphani. inuenisse. Vid. not.

in cavitae antri, namque *vallis* et cavitatis notionem inuoluit. *Ignaua* ab effectu, ut mox 321 *ignaua grauitas*. *Contra habilis vigor*, qui reddit habiles, Virg. G. IV, 418. Post haec otiosa sunt *et quae* — *abundet*, in quibus etiam lusus verborum est.

765 *belli metuenda* dicitur, ut *gladii tremendus, nasi rimendus*, quae exempla attulit Heins. Deest autem in his formulis, *de causa*. vid. Perizon. ad Sanctii Minerv. II, 3. p. 166. *fas habet*, fas esse, licere sibi putat. *succedere*, propius accedere. Etiam factis Mineruae turpitudine Inuidiae notatur. Cf. 769. 786. — Inuidi rebus malis aluntur, calamitatibus aliorum. Hinc edit *vipereas carnes*.

771 *pigra*, sterili ob frigus. Sic Horat. I od. 22, 17. *pigri campi*. Klotzio ad Tyrtaeum p. 102 displicet *pigra*, quia ex antecedentibus iam appareat, adducit ad tristitiam. Hanc igitur humum fuisse sterilem. Suatur lectionem multum prae-

Corpora serpentum: passuque incedit inerti.
 Utque Deam vidit, formaeque armisque decoram,
 Ingenuit: vultumque ima ad suspiria duxit.
 775 Pallor in ore sedet; macies in corpore toto:
 Nusquam recta acies: liuent rubigine dentes:
 Pectora felle virent: lingua est suffusa veneno.
 Ritus abest; nisi quem visi mouere dolores.
 Nec fruitur somno, vigilacibus excita curis:
 780 Sed videt ingratos, intabescitque videndo,
 Successus hominum, carpitque et carpitur una,
 Suppliciumque suum est. Quamuis tamen oderat illam,

774. Vulgo, *vultumque Deae*. Sed bene Heins. ex praestantioribus *Deae in ima* mutat. Verum ne sic quidem locus sanus vitus est. Inuit. offensus formula *vultum ducere ad suspiria*. Faber corrigi, *Vitusque decor susp. duxit*. Satis infelicit. Burm. vult, *ad cultumque Deae susp. mouit*. Non multo melius. Schirach. denique malebat, *ad vultumque Deae s. duxit*, quam lect. sane confirmat glossa Cod. Leid. haec: *Vultus Deae pulcherrimae fuit causus, cur suspiraret*. Sed ille glossator sic succurrere voluit lectioni obsecrae, *vultumque Deae*. 778. Ciofan. ex Mill. emendandum censet fecere, quod efficacius sit, quam *mouere*. 782. Heins. malebat, *sui est*. Burm. si quid mutaret, mallet, *sibi est*.

fero omnibus emendationibus Claudian. 49, 96. *viscera felle* propositis, quibus reperitur *virent. suffusa veneno*, *viscera* tantum, quod poeta iam *viscera*. Male Rode: *von* dixerat. *Gift eriejet ihre Zunge*. Lingua

775 Vbi propius accessit, *suffusa* veneno dr. vt os *suffusa* forma eius describitur. Quam *sum* rubore. bene ea composita sit, facile 778 Immanitas eius et crudeliter, si cogitaueris, quae ciatus. carpi dr. quae sensim de inuidis praedicari soleant. consumuntur, attenuantur, per-Horat. I Ep. 2, 57. *Inuidus* alterius *macrescit rebus opimis. caeco carpitur igne*. Hoc bene Ep. 14, 37. *Non istic obliquo* ad Inuidiam tabescentem trans-oculo mea commoda quisquam latum. Sed eadem et carpit, *Limat, non odio obscuro mor-* cum de existimatione aliorum *sueque venenat*. IV od. 3, 16. detrahit. Plin. I Ep. 9. *Sup-* dente minus mordeor inuido. *plicium* etc. Iloerat. Euag.— *sedet* exquisitius quam, est, cap. 2. Inuidiae hoc vnum apparet, vt l, 267. v. Gronov. inesse ait bonum, *οτι μενισον* Obs. II p. 180. *recta acies. κακός τοις ὀφθαλμοῖς*. Cf. vl. 787. *Rubigo* vitium 782 Odium illud mox praedentium. *Fel* in pectore signum clare notatum et breuiate et malevolentiae. *Virere* sic et confusione quadam verborum,

Talibus adfata est breuiter Tritonia dictis:
 Infice tabe tua natarum Cecropis vnam:
 Sic opus est. Aglauros ea est. Haud plura locuta, 785
 Fugit, et impressa tellurem repulit hasta.
 Illa Deam obliquo fugientem lumine cernens;
 Murmura parua dedit; successurumque Mineruae
 Indoluit: baculumque capit; quod spinea totum
 Vincula cingebant: adpertaque nubibus atris, 790
 Quacumque ingreditur, florentia proterit arua,
 Exuritque herbas, et summa cacumina carpit:

788. Heins. coni. *Murmura rauca vel raua*. Mox Viuianus ex suis, *successu namque*. Ita et primus Medic. et alii nonnulli Heins. Id dictum, vt VII, *doluit successu flana virago*. Quidam ex praestantioribus, *successibus atque an. usque*. Prior Regius, *successus namque*. Florent. S. Marci, *successum vtrique*. Heins. male emendat. Viuiani *successorumque*. *Successa* enim dixisse et Cic. XVI ad Div. 21. et *successorum indoluit* dictum, vt *reuereri alicuius* et similia. 790. *Vincula* Heins. habet suspectum. Secundus Medic. pro diuersa lect. *cingula*. Ipse coni. *ungula cingebat*, vt ipsas spinas vocet *ungulam spineam* a similitudine. *Ungulas* enim fuisse instrumenti ferrei in tortura genus, quo carnisces vterentur. Burm. si *vincula* duplicat, refingi posse putat *vimina*. 792. *cacumina*. Vetustiores, *papauera*.

qua *Aglauros ea est* in finem facile carere possumus emendare. Corripit haec Rode: dationibus Interpretum. *Spinaz Floesse der Aglauros, einer der symbolum cruciatus, quem Todchier des Cecrops, dein Gift creat. Totum non caret vi, ein. De tabe s. veneno, v. neque adeo temere sollicitan-* ad III, 49. *Sic opus est*, vt dum. Caeterum etiam *bacul-* I, 279. *impressa hasta*, vt vim *lum* in vsu fuit, vt docet Heins. adderet corpori se in aera tol- ad 687. *lenti*, vt IV, 710. VIII, 366. *tellurem repulit*, quia ipsa aufu-

791 Inuidia omnia corrumpit, pestisque est hominum. Hoc sub sensus vocauit. Contra ap. Claudian. 33, 185 sqq. vbi Ceres curru vehitur, omnia 788 Indoluit, successurum florent, rota *Sulcatam* fecund- Mineruae consilium de Aglauro *dar humum*; *flauescit* aristis inuidiae veneno inficienda. *Orbita*; *surgentes* condunt *vesti-* *spinea vincula*, spinas; nam *gia cului*; *Vestit iter comitata* quidquid rem ambit, cingit, *seges*. Cur *summa cacumina*? *vinculum* dicitur, vnde non nempe quia inuidia summa taro de coronis ponitur. Sic semper petit. Remed. vl. 369.

- Adflatuque suo populos, vrbesque, domosque
Polluit: et tandem Tritonida conspicit arcem,
795 Ingeniis, opibusque, et festâ pace virentem:
Vixque tenet lacrimas; quia nil lacrimabile cernit.
Sed postquam thalamos intrauit Cecrope natae,
Iussa facit; pectusque manu ferrugine tinctâ
Tangit; et hamatis praecordia sentibus implet;
800 Inspiratque nocens virus; piceumque per ossa
Disipat, et medio spargit pulmone venenum.
Neue mali spatium caussae per latius errent,
Germanain ante oculos, fortunatumque sororis
Coniugium, pulchraque Deum sub imagine ponit.
805 Cunctaque magna facit, quibus irritata, dolore
Cecropis occulto mordetur; et anxia nocte
Anxia luce gemit; lentaque miserima tabe
Liquitur, vt glaciés incerto faucia sole:

795. Ciofan. ex viroque suo, Briant. Capranic. ambobus Maffei et tribus. Variè adfert et probat *pace nitentem*. 801. Gebhard. II Ciep. 2. *inui git* pro *spargit* ductu Mf. legit. 802. *pulchraque*. Vnus Basil. *plenaque*, quod Burm. placet. *Plena imago*, cui nihil, nulum membrum, deest. Id autem alienum a consilio poetae.

795 Cecropia cum adiacente *maris rubis* Tibul. IV, 3, 10. vrbe iam tum quidem Miner- *piceum*. atrum. *medio pulmone*, vae consecrata erat, nondum per pulmones. *neue mali spa-* *tamen ingeniis*, ingenii laude *tium* etc. Sensus; ne inuidiae florentibus viris, *opibusque* vire- veneno infecta in aliis rebus bat. *festâ*, plena bonorum et haereat et conficiatur. laetitiae. *Virere* poetis i. q. 808 *Liquitur*, liquefcit, ab- florere. Drakenb. ad Sil. I, sumitur, quod verb. sequens 187. *Vixque* etc. Hoc oxy similitudo suppeditaui. *lenta* moron et animum ferit, et *tabe*, veneno, cuius vis lenta. grauiter Inuidiae indolem no- *faucia*, liquefacta. Horat. I od. 14, 5. *malus faucius* vento- tat. *tener*, retinet. De *Tritonide* v. ad III, 127. Etiam *vulnerari* dicuntur, quae

798 Quaerit Euripides In. *ladesactantur. incertus sol*, ob- 5, in qua corporis parte Inuidia scurus, cum coelum nubibus est sedeat, in manibus, visceribus obductum. *Lucerta luna* eodem aut oculis. Noster praecordia, sensu Virg. Aen. VI, 270, et pulmones, ossa nominat. *fer-* *incerti caeci caligine soles* Aen- rugo poetis i. q. nigredo. V, III, 203. *spinis* herbis, spinis 404. *hamatis sentibus*, vt ha-

- Felicitisque bonis non secius vritur Herfes,
Quam cum spinosis ignis supponitur herbis; 810
Quae neque dant flammâs, lenique vapore cremantur.
Saepe mori voluit; ne quidquam tale videret:
Saepe, velut crimen, rigido narrare parenti.
Denique in aduerso venientem limine sedit
Exclusura Deum. Cui blandimenta, precesque, 815
Verbaque iactanti mitissima, Desine, dixit;
Hinc ego me non sum nisi te motura repulso.
Stemus, ait, pacto, velox Cyllenius, isto;
Caelatasque fores virgâ patefecit. At illi
Surgere conanti partes, quascumque sedendo 820
Flectimur, ignaua nequeunt grauitate moueri.
Illa quidem recto pugnat se attollere trunco:
Sed genuum iunctura riget, frigusque per artus
Labitur; et pallent amisso sanguine venae.
Vtque malum latè solet immedicabile cancer 825

809. *non secius* Heinf. de suo dedit, sed bene se habet. Quod plurimi Mff. habent *non lenius*, aut *non lentius*, probarem, si poeta ordine inuerso scripssset, spinosae herbae non lentius vruntur, quam illa. 811. *lenique vapore*, quod nec Burm. displicebat, recepinus e duobus Mff. Pollis et cum Medic. vno *lenoque vapore* legere, quod Heinf. exemplis illustrauit. Sed vulg. *leni tepore* non conuenit rebus, quae supposito igne cremantur.

813 *rigido*, duro. *aduersa ipsa* et *venas* exprimit. Et quaecumque alteri opposita passim *frigus* aut *tremor artus* sunt. *iactare*, dicere. IX, 23. *occupare* dr. v. Ciofan.

819 De *caelatis foribus* vid. ad vl. 4. *Virgâ* patefecit fores, vt 825 Similitudo apprime clau- Minerva 767 extrema cuspide. dicans: etenim lapis factus cum quascumque *flectimur* ex noto et carne cancro absumta male Poetis familiari graecismo, comparatur; tum cancer len- quem exemplis illustrat Heinf. tissime serpit, neque totum pugnat se attollere, vt I, 685. corpus occupat. Frustra sub- pugnat euincere somnos. *iecit paulatim*, vt similitudi-

823 *per artus* pro, *per vngues*, nem quandam ostenderet. *bi-* *ex* pluribus Ciofan. et Heinf. *ems*, frigus, iusto durius de Mff. recepi; *vngues* enim nec corpore humano. *vitales vias*, frigus, nec calorem sentiunt. canales, quibus respiramus Vult totum corpus dicere, id aliaque munera ad vitam autem recte *per artus* (iunctu- sustentandam facimus. *vocis* *ras* membrorum, item membra *iter*, arteria aspera et os. VI,

Serpere, et illaestas vitiatas addere partes;
 Sic letalis hiems paullatim in pectora venit;
 Vitalesque vias, et respiramina clausit.
 Nec conata loqui est; nec, si conata fuisset,
 830 Vocis haberet iter. Saxum iam colla tenebat;
 Oraque duruerat: signumque exsangue sedebat.
 Nec lapis albus erat, sua mens infecerat illam.

Eno- Has ubi verborum poenas mentisque profanae
 Pa. Cepit Atlantiades; dictas a Pallade terras

835 Linquit, et ingreditur iactatis aethera pennis.
 Seuocat hunc genitor; nec causam fallus amoris,
 Fide minister, ait, iussorum, nate, meorum,
 Peile moram, solitoque celer delabere cursu;
 Quaeque tuam matrem tellus a parte sinistra

833. Has Heinf. mutari volebat in Quas. 836. Francius malebat, causam fessus amorem.

355. via vocis. Lucret. IV, 514. sichorus et alii celebrarant. Ex iter, qua vox in auras. re-
 nebat collum, occupauerat col-
 lum. ut 376. duruerant. Vid. od. 35. Moschus Id. II. Ho-
 lum. ut 376. duruerant. Vid. rat. III od. 27, 25 — 28. Achil-
 ad vs. 706. infecerat, maculas les Tar. inir. Apollod. lib. III,
 aut nigrum ei colorem con- 1, I. Hygin. fab. 178. Pa-
 traxerat. Seruant homines laeph. cap. 16. Eratosth. 14.
 mutati aliquid e pristina natura, Notter infra VI, 104 sqq. et
 Lycaon feritatem, Daphne ni-
 torem etc.

FAB. VIII, 833 — 875. Age-
 nor, rex Phoenices, filiam ha-
 buit Europam, quam amavit
 Iupiter. Is igitur in taurum
 versus, virginem raptam dorso
 transtulit per mare mediterraneum in insulam Cretam, ubi
 Lycor autem vixit secc. cir-
 ex ea suscepit Minoem, Sar-
 pedonem et Rhadamanthum. Christianam.
 Fabulam hanc partim Phoeni-
 ciam, partim Cretensem, Phe-
 recydes, Hellanicus, Antima-
 chus, Anticlidus, Epimenides
 narrauerant, peculiaribusque
 carminibus Eumelus, Ste-
 vit Interpretes, quorum non-

Suspicit, (indigenae Sidonida nomine dicunt) 840
 Hanc pete: quodque procul montano gramine pasci
 Armentum regale vides, ad litora verte.
 Dixit: et expulsi iamdudum monte iuueni
 Litora iussa petunt, ubi magni filia regis
 Ludere, virginibus Tyriis comitata, solebat. 845
 Non bene conueniunt, nec in vna sede morantur

nulli ex astrologicis adeo ratio-
 nibus eum interpretari conati
 sunt. Mater Mercurii, Maia, magni regis, Agenoris. magnus
 vna est ex Pleiadibus, quae Agenor Senec. Oedip. 715.
 locum suum tenent in capite Homer. II. 2. 321. et, ut ex
 Tauri, qui circulo aequinoctiali Schol. ad II. 2. 397. apparet,
 diuiditur, Phoenicibusque est etiam Heliod. et Bacchyl. Phoe-
 meridionale sidus. Spectare nicis filiam fecerunt. Tyrus
 autem terrae dicuntur regio-
 rum nondum condita, sed fol-
 nem eam, in quam vergunt
 lemne est Tyrios dicere Phoe-
 et extenduntur. Sic Liv. nicios. III, 35. Tyria de gente
 XXXIII, 17. Acarnania spe-
 ctat solem occidentalem. Noster Phoen. 642. Cadmus T³agos,
 autem pro spectare dixit suspi-
 cere, quia sidera in alto sunt, antea Tyrum dictam. Contra
 nam suspicere est sursum, in III, 129. Cadmus Sidonius
 altum spectare. Contra Senec. hospes, et IV, 571 Sidone pro-
 Oedip. vs. 476. Quasque (gen-
 tes) despectat vertice summo
 Sidus Arcadium. Sensus: rel-
 lus, quae extenditur versus
 Pleiadas s. meridiem. Sinistra
 pars nunc est meridionalis, et
 rus, praemiitit sententiam.
 cogitandum est, Iouem, cum
 haec Mercurio mandata daret, Heroid. 19, 173. Male res
 stetit vultu ad occidentem. innat, calor et reuerentia,
 verso. Sic omnia mihi plana
 videbantur; iudicent tamen
 alii. Sidonida ab vrbe capi-
 tali. Ab Anaer. od. 35, 3. habitare. Munker. ad Hygin.
 Europa vocatur Sidoniam ym-
 verve, abige. Virg. Aen. I, 528. ad litora vertere prae-
 das.

846 Miram transformatio-
 nem narraturus et amplificatu-
 rus, praemiitit sententiam.
 nem nunc est meridionalis, et
 rus, praemiitit sententiam.
 cogitandum est, Iouem, cum
 haec Mercurio mandata daret, Heroid. 19, 173. Male res
 stetit vultu ad occidentem. innat, calor et reuerentia,
 verso. Sic omnia mihi plana
 videbantur; iudicent tamen
 alii. Sidonida ab vrbe capi-
 tali. Ab Anaer. od. 35, 3. habitare. Munker. ad Hygin.
 Europa vocatur Sidoniam ym-
 verve, abige. Virg. Aen. I, 528. ad litora vertere prae-
 das.

843 iamdudum, continuo, v:
 XL, 482. expulsi, abacti. Graec. Iouis hic praeclare describit.

Maestas et amor. Scepri gravitate relicta,
 Ille pater rectorque Deum; cui dextra trifurcis
 Ignibus armata est, qui nutu concutit orbem;
 850 Induitur faciem tauri, mixtusque iuvenis
 Mugit, et in teneris formosus obambulat herbis,
 Quippe color niuis est, quam nec vestigia duri
 Calcavere pedis, nec soluit aquaticus Auster.
 Colla toris exstant: armis palearia pendent:
 855 Cornua parva quidem, sed quae contendere possis

848. Gebhard. pro ille malebat ipse et 852 Heins. ipse pro quippe.

Ille bene inseruit magnitudini 5, 18. non calcata candidiora declarandae. Virg. Aen. VII, niue. — duri respectu mollitudo. sic Iupiter ille monebat. dinis niuis. Phaedr. I. fab. 30, Tibul. I, 4, 19. Venuit pater 10. de tauro: proculcatas ob ille valere. Silius III, 181. teret duro pede. Vestigia pedis, monuit hoc pater ille Deorum, ipse pes. Auster pluvias convbi. Drakenb. etiam h. l. ille citat, unde aquaticus, vocab. tuetur. Quamquam nec ipse, ab ipso Ovidio culum. Oecquod Gebhardus malebat, de- currit et infra IX, 342. vbi terins est. Et sic Senec. Hipp. aquatica lotos, quae amat loca 299. vbi nostrum loc. respexit: aquosa.

Induit formas quoties minores,
 Ipse, qui coelum nebulasque du-
 cit. cf. et seqq. nutu concutit,
 vt l, 179 vbi v. not. Forte No-
 stro haec scribenti in animo
 versabatur Terent. Eun. III,
 5, 42 de Ioue in pluviam au-
 ream conuerso, At quem Deum!
 qui templa coeli summa sonitu
 concutit.

851 Taurum illum expres-
 sum vides in Lipperti Dactyl.
 I, 29, 30. Formositatem eius
 describere incipit; recte
 igitur sequitur quippe, quod
 Heins. temere mutatum vole-
 bat in Ipse. quam nec etc. qua-
 lis est, cum modo de coelo de-
 apsa conspicitur. II. ex Pont.

854 E pectore toroso, quod
 valde laudatur in tauris (Co-
 lum. VI, 13.), eminebat col-
 lum. Sunt autem tori pars
 carnosa, pulpa carnis muscu-
 losa, in lacertis et pectore,
 pulvillorum instar, eminens.
 Virgil. G. III, 53. optimos
 tauros numerat, quibus plurima
 (longa et crassa) cervix, et
 quibus crurum tenuis a mento
 palearia pendent.

855 Laudantur in bubus cor-
 nua excelsa, sed Iupiter assu-
 merat parva, ne terribilis vide-
 retur puellae. Et Columella
 VI, 20. breuiora tauris, quam
 bubus, cornua tribuit. manu
 facta dicuntur, quae ab arti-

Facta manu, puraque magis perlucida gemma.
 Nullae in fronte minae, nec formidabile lumen;
 Paecum vultus habet. Miratur Agenore nata,
 Quod tam formosus, quod proelia nulla minetur.
 Sed, quamvis mitem, metuit contingere primo:
 860 Mox adit: et flores ad candida porrigit ora.
 Gaudet amans; et, dum veniat sperata voluptas,
 Oscula dat manibus, vix ah, vix cetera differt.
 Et nunc adludit, viridique exsultat in herba:
 Nunc latus in fulvis niueum deponit arenis;
 865 Paullatimque metu demto, modo pectora praebet
 Virgineâ plaudenda manu; modo cornua fertis
 Impedienda novis. Ausa est quoque regia virgo,
 Nescia quem premeret, tergo confidere tauri.
 Tum Deus a terrâ, siccoque a litore, sensim
 870 Falsa pedum primis vestigia ponit in vndis,
 Inde abit ulterius, mediisque per aequora ponti
 Fert praedam. Pauet haec: litusque ablata relictum

863. Burm. praefert Vatic. scripturam vix iam, vix. Nonnulli
 vix et vix aut, vix vix, unde Heins. coni. vix vixque.

scibus facta sunt, et opp. na- ne, putat Burm. Verum illa
 turae operibus. vid. Burm. ad obfoenitas non nisi e con-
 Quintil. Decl. IX, 18. textu est. Sic omnia voca-
 857 nullae minae. Non erat bula possent obfoeena dici.
 trux aut toruus, quae alibi VI, 514. vix sua gaudia dif.

865 in fulvis niueum, vt I,
 112 flauaque de viridi. plau-
 dere, mulcero. vid. Heins.
 nouis, e nouis floribus. pre-
 mere et 868 pro, insidere.
 871 Falsa, fallacia. Fal-
 lere vult virginem. aequor

861 Talibus viget phantasia
 Ovidii. Venire eleganter di-
 cuntur, quae contingunt ali-
 telligitur autem h. l. mare
 cui, vt haereditates (Cic. Verr.
 IV, 27) et h. l. voluptas. Voc.
 ropam transtulit in insulam
 caetera interdum sumi obfoe-
 Cretam.

875 Respicit: et dextrâ cornum tenet, altera dorso
Imposita est: tremulae sinuantur flamine vestes.

874 *cornum* per Archaismum. cf. vs. 528. Haec postrema vid. Priscian. lib. VI, p. 685. latius tractavit V Fast. 667 sqq. *Imposita est*, Innititur. Ver- *Illa iubam dextra, laeva retibus tremulae et sinuantur egre-* nebat amictus. *Aura sinus in-* gie pinguntur varii motus et *plet, flauos mouet aura capil-* sinus, quos efficiebat ventus, *los* etc.

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON
LIBER TERTIVS.

Iamque Deus posita fallacis imagine tauri,
Se confessus erat; Dictaeque rura tenebat:
Cum pater ignarus Cadmo perquirere raptam

Cad-
mus.

FAB. I. vs. 1 — 130. Age- hoc figmentum etymologica
nor filios tres ad requirendam Boeotiae interpretatio peperit.
Europam sororem dimisit ita, Pausan. p. 719. Quid de den-
vt, nili eam reperissent, ad se ribus ab eo satis existimandum
ne reuenterentur. Cilix, variis sit, ad vs. 126 videbimus.

2 *Se confessus erat*, indica-
uerat, se esse Iouem. Sic et
XI, 264. Virg. Aen. II, 591.
confessa Deam. Dictaea rura,
Creta, Tyro vicina, et in cuius
monte *Dicta* Iupiter natus cre-
debatur, vnde ipse *Dictacus*.

3 Male Ciofan. *ignarus ra-*
ptam coniungit. Imo centies
ignarus apud Nostrium ita oc-
currit, vt subintelligenda re-
licta sit illa res, cuius quis
ignarus fuerit, vt I, 658 et
Pausan. Boeot. p. 719 et 733.
Hygin. fab. 178. Seneca Oedip.
ad Sallust. Cat. 51, 27. Igno-
vs. 709 sqq. Apollon. Rh. III,
1170 sqq. Primi autem aucto-
res fuerunt Mnaseas, Pherecy-
des, Hellanicus, Lyfimachus.
Cadmus cum Phoenicum manu
in Boeotiam venit, fusisque
Hyantibus Aonas cum suis in
vnam gentem coalescere passus
est. Cum locum condendae
vrbis quaereret, secutus est, siue
placuit Nostro; itaque eam IX,
oraculo monitus, siue sua
408 repetiit. Cic. Off. III, 31
sponte, bouem ducem, nisi et de T. Manlio, qui perindul-

- Imperat, et poenam, si non inuenerit, addit
 5 Exsilium, facto pius, et sceleratus eodem.
 Orbe pererrato (quis enim deprendere possit
 Furta Iouis?) profugus patriamque, iramque parentis
 Vitat Agenorides, Phoebique oracula supplex
 Consultit, et quae sit tellus habitanda, requirit.
 10 Bos tibi, Phoebus ait, solis occurret in aruis,
 Nullum passa iugum, curuique immunis aratri.
 Hac duce carpe vias, et, quā requieverit herba,
 Moenia fac condas, Boeotiaque illa vocato.

13. condas. Secund. Palat. ponas.

gens in patrem, idem acerbe in lunae plenae speciem, habentem. Sic et Pausan. Apollod. Hygin. Schol. Eurip. Inde aliquantulum in Thracia habitavit cum Telephassa matre; cutus, non vna re aberrauit. eaque mortua, Delphos profectus est oraculum consulturus. Apollod. furta, puellas raptas. Pluralem posuit, ut sententia esset generalis. profugus, exsul. Fast. I, 490. Cadmus in Aonia constitit exsul bu-

mo. Oraculum consulit et de sorore, et sine dubio etiam de noua sede capienda: namque in urbibus condendis coloniis-que deducendis summa erat oraculorum auctoritas. Cic. de Div. I, 1. De sorore oraculum aut nihil respondit (Schol. Eurip. ad vs. 641 ibique Valken.) aut μη πλὴν πρὸς μόνην iussit. Apollod. Oraculum ipsum, cuius auctor forte Mnaseas, exstat in Schol. Eurip. d. I. et Aristoph. Ran. 1256. Eo monetur per Phlegyas et Phocidem ad Pelagontis armenta tendere, ibique bouem funiere ducem itineris, in utroque latere signum candidum, Itoni filio, illud nomen venisse,

Vix bene Castalio Cadmus descenderat antro:
 Incussoditam lente videt ire iuuenecam,
 Nullum seruitii signum ceruice gerentem
 Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu;
 Auctoremque viae Phoebum taciturnus adorat.
 Iam vada Cephisi, Panopesque euaserat arua;
 Bos stetit; et tollens spatiosam cornibus altis
 Ad coelum frontem, mugitibus impulit auras.
 Atque ita, respiciens comites sua terga sequentes,
 Procubuit; teneraque latus submitit in herba.

18. Gebhard. Crep. I, 12. legit, Actoremque viae, quod Burm. merito ineptum iudicat. 19. Medic. Bas. et Gronov. Panopes enas. Heinl. coni. Panopea, ut esset appositio. Enam Burm. putabat, rectius scribi Panopea, oppidum enim Panopeus a Strab. IX. p. 416. dici et a Pausan. X, 4. licet a Stephano Πανόπη vocetur, Salmat. et Bertkelio defendentibus. 20. Spatiosam habent libri veteres magno numero, praelatumque est ab Heinl. et Gebhardo vulg. Speciosam.

alii putabant. v. Pausan. p. 56. spatiosum corpus ex vs. 711. Schol. Hom. ad Castal. I.

14 Descenderat ex monte Parnasso, in quo antrum, unde oracula dabantur; quod Ouid. a fonte vicino Castalium vocat. pressio, tardo. Burm. comparat e Liv. 28, 14. Hispanos pressio gradu incedere iubet. Lenz vero: gressu impressio in vestigiis vaccae. Adoratio alias fiebat formulis ore prolatis certisque ritibus; Cadmus vero inter eundem taciturnus gratias agebat Apollini.

19 De Cephiso v. ad I, 369. Panope aut Panopeus, urbs in orac. κλήν γέν. Schol. Phocidis. Illud bos stetit et Hom. ad II. β. 494. ἐκλήσαντο procubuit exornavit, mores ἀνεκλήθη. Pausan. ἐμελλε καμῶ- boum errantium describendo. σα κλέσειν. Pausan. p. 733. Spatiosam, latam. Mox vs. narrat, suo adhuc tempore

Cadmus agit grates, peregrinaeque oscula terrae
 25 Igitur et ignotos montes, agrosque salutat.
 Sacra Ioui facturus erat: iubet ire ministros,
 Et petere e viuis libandas fontibus undas.
 Silua vetus stabat, nullâ violata securi;
 Est specus in medio, virgis ac vimine densus,
 30 Efficiens humilem lapidum compagibus arcum;
 Vberibus fecundus aquis. (Hoc conditus antro

31. Vulgo, *ubi conditus*, Heins. de suo dedit *hoc*, suadet etiam *cui creditus*.

ostendi locum, ubi hos procu-
 buerit, in eoque esse aram
 cum signo Mineruae, dedica-
 tam a Cadmo.

24 De hoc more salutandi
 terras peregrinas, quem apud
 poetas prisca homines religiose
 colunt, vid. Ciofan. ad h. l.
 Fuit satis antiquus. Homer.
 Od. V, 354.

26 Illam ipsam iuencam,
 viae ducem, immolaturus erat,
 vel Telluri, secundum oracu-
 lum, vel Mineruae, auctore
 Apollod. forte, quia illa *fau-
 trix viri*, vl. 101. Noster Io-
 vem substituit. *ministros*, co-
 mites, quos sacrorum paran-
 dorum ministros esse volebat.
 Mox *socii* vr. Schol. Hom. *τι-
 νας τῶν μετ' ἑαυτῶν*. Ap. Euri-
 pid. ipse Cadmus abijt *ἐπὶ χερ-
 σὶν*, ad manus lauandas aqua
 lustrali. In eam rem *vinæ*
 aqua adhibebatur. Liv. I, 45.
*Quin tu ante viuo perfunderis
 flumine?* Ipsum oraculum ius-
 serat sacrum fieri *ἀγῶς καὶ κα-
 θαρῶς*. *Libario* alias fiebat vino
 aut lacte, nunc, illis deficienti-
 bus, *undis*.

27 Fons ille, unde aqua
 haurienda, proprio nomine
Arctias dicebatur. Schol. Aesch.
 Theb. 106. Inde haud dubie
 fluxit *Ἀρεῖα κρήνη* ap. Apollod.
 et Schol. Eurip. *Dircaeum*
 nominant Senec. Oed. 714.
 Palaeph. 6. Omnium pessime
 Hygin *Castalium fontem*.
 Eum Noster ex ingenio de-
 scripsit, quales multi fontes
 esse solent. Liv. I, 21. *Lu-
 cus erat, quem medium ex opaco
 specu fons perenni rigabat aqua*.
 82 Nefas erat filias sacras
violare securi, vid. Valkenar.
 ad Eurip. Hippol. vl. 74.
 Tales silvae *veteres* et *anti-
 quae* dici solebant et oppo-
 caeduis. *violare*, quia arbores
 sacrae. VIII, 742. *lucos ferro
 temerasse vetustos*. *virgis den-
 sus*, virgis dense septus, *ve-
 Fast. VI, 9. nemus arboribus
 densum*. Ib. V, 412. *lucos*
iuncis et arundine densus.

31 Multi occurrunt in anti-
 quitate dracones, custodes lo-
 corum, aedium, antrorum. vid.
 Spanhem. ad Callim. h. Del.
 vl. 91. Atque etiam genios lo-
 corum per serpentes exhibue-

Martius anguis erat, cristis praesignis et auro;
 Igne micant oculi; corpus tumet omne veneno;
 Tresque vibrant linguae; triplici stant ordine dentes.)
 Quem postquam Tyria lucum de gente profecti
 35 Infausto tetigere gradu; demissaque in undas
 Vrna dedit sonitum; longum caput extulit antro
 Caeruleus serpens; horrendaque sibila misit.
 Effluxere vrnae manibus; sanguitque relinquit

34. *vibrant* pro *micant* e margine trium Edd. recepit Heins.
 Nec *micare* insolens de motu illo. 37. *Longum* pro *longo* ex non-
 nullis Mss. iam Nanger, notauit. Repertum etiam in Regio et
 Leid. adoptauit Burin.

runt. Heyn. ad Virgil. Aen. licuit vastissimae molis serpen-
 V, 84. Ac hic quidem secun-
 dum Eurip. custodiebat flumi-
 na et fluentia viridia, nempe
 VI, 150. sqq. Neque tamen
 a Marte sibi tradita, unde in
 negandum est, prodigialiter
 Orac. vr. *δενδρὸς Ἐνυαλίης Φύλλῳ*,
 quem Cadmus iubetur *πέμψαι*
Ἄιδος εἶσω. Neque tamen

Praesignis, insignis, vt Trist.
 III, 4, 5. *praelustris*. *cristis*
 h. l. et Stat. Theb. X, 606.
Martius anguis vr. sed et quia
 Martis filium eum multi facie-
 bant. Eurip. *δρακὼν Ἀρεως*. Schol.
 Sophocl. Antig. 130. Tilpho-
 sam Furiam addit marrem. v.
 Munker. ad Anton. Lib. 2. Erat,
 auctore Eurip. *Φόνιος* et *ἀμο-
 φῶς*. Eius crudelitati vastita-
 tique, tum Cadmi cum ea pu-
 gnae describendae Noster im-
 moratur, quia erat pars fabu-
 lae magna. Nouerat antiqui-
 tas serpentes mirae magnitu-
 dinis. Serpens quidem ille,
 quem Regulus ad Bagradam,
 flumini Africae, interemit,
 centum et viginti pedes in lon-
 gitudinem habuisse, nec vllis
 telis confici potuisse traditur.
 Plin. H. N. VIII, 14. Hinc
 et Virg. Aen. II, 203. seqq.
 sulca esse videtur. Plin. H.

licuit vastissimae molis serpen-
 tes describere, quem Noster
 respexit, et vtrumque Silius
 VI, 150. sqq. Neque tamen
 negandum est, prodigialiter
 quaedam hic esse aucta.
in capite, praecipuum serpen-
 tum quorundam ornamentum.
 Aelian. Animal. XI, 27. *Ocu-
 li iratarum aut saenarum be-
 stiarum dicuntur igne micare*,
tremere aut scintillare. — *tu-
 mere* verb. propr. de serpen-
 tibus veneno inflatis. I, 460.
 Serpentum autem venenum
 non per totum corpus spar-
 sum est, sed glandulis qui-
 busdam oris inclusum. Et
 vibrare et micare solle-
 nia de celeri motu lin-
 guae serpentum. Silius d. l.
*Trifido vibrata per auras Lin-
 gua micat motu*. Lingua illa
 duplicem habet cuspidem, IV,
 585. sed vibrata triplex, tri-
 sulca esse videtur. Plin. H.

- Tristia sanguinea lambentem vulnera lingua;
 Aut ultor vestrae, fidissima corpora, mortis,
 Aut comes, inquit, ero. Dixit: dextraque molarem
 60 Sustulit; et magnum magno conamine misit.
 Illius impulsu cum turribus ardua celsis
 Moenia mota sorent; serpens sine vulnere mansit.
 Loricaeque modo squamis defensus, et atrae
 Duritia pellis, validos cute repulit ictus.
 65 At non duritia iaculum quoque vincit eadem:
 Quod medio lentae fixum curuamine spinae
 Constitit; et toto descendit in ilia ferro.
 Ille, dolore ferox, caput in sua terga retorfit;
 Vulneraque adspexit, fixumque hastile momordit.
 70 Idque, ubi vi multa partem labefecit in omnem,
 Vix tergo eripuit: ferrum tamen ossibus haeret.
 Tum vero, postquam solitas accessit ad iras
 Plaga recens, plenis tumuerunt guttura venis:
 Spumaque pestiferos circumfluit albida rictus:
 75 Terraque rafa sonat squamis; quique halitus exit

60. Duodecim Mss. et magno conamine misit in hostem. 63. Ma-
 1e Heinf. pro atrae suadebat birtae, improbante etiam Burm.
 73. plaga dedit Burm. e duobus Mss. Vulg. Caussa.

sa descriptione plura arma Cad- duplici squama lorica fidelis.
 mus experitur. Similitudo 66 Multum phantasiae in
 illius impulsu etc. bene dele- seqq. elucet. Spina serpentum
 cta est; ea enim certam acci- admodum lenta i. flexibilis est,
 pimus notionem et roboris, et in multos orbes curuari po-
 quo Cadmus vigeat, et mo- test. Consistere, haerere. De-
 lis serpentis. Turres autem scendere in corpus dr. tela, vul-
 non sunt, vt Lenz putabat, nera, ipsique adeo milites,
 arces, palatia; sed torres in qui vulnerant telis. momor-
 muris munitae vrbis, quae fa- dit hastile more ferarum, qui-
 xis e machinis bellicis missis bus aliquod telum inhaeret.
 moueri, concuti, solebant. ossa, spina eiusque vertebrae.
 Loricae genus intel. in squa- plenae sunt venae, cum tu-
 marum speciem ex aere com- ment,
 sectum. Virg. Aen. IX, 707.

Ore niger Stygio, vitiatas inficit auras.
 Ipse modo immensum spiris facientibus orbem
 Cingitur: interdum longa trabe rectior exit.
 Impete nunc vasto, ceu concitus imbribus annis,
 Fertur, et obstantes proturbat pectore filuas.
 Cedit Agenorides paullum; spolioque leonis
 Sustinet incurfus; instantiaque ora retardat
 Cuspide praetenta. Furit ille, et inania duro
 Vulnera dat ferro; frangitque in acumine dentes.
 Iamque venenifero sanguis manare palato
 Coeperat; et virides adspersine tinxerat herbas;

76. Quidam herbas pro auras. Sed Burm. recte monet, herbas
 sanie potius, halitu vero auras infici.

76 niger, pestilens. Sty- tur. proturbare, prostrernere.
 gio propter halitum letiferum. Cf. VIII, 346.
 Silius vl. 219. Stygios aestus 81 spolio, pelle derepta;
 fumante exstulat ore. vitia- nam spoliare omnino detrahe-
 tas inficit et copia poëtica, et re. Obscure Rode, mir der
 riat aut inficit. Aulenus: Pe- Reute des Löwen. Spolum il-
 stifero adstutū serpens vagus lud scuti vim habebat. Sic
 inquinat auram. Claudian. quoque Cadmum magnum fa-
 35, 202. de equis Plutonis, cere voluit, vereor tamen, ne
 corrumpit spiritus auras Leti- prodigialiter. Vir doctus in-
 fer; infectae spumis vitiantur Ephem. Norimb. mox male-
 arenae. bat, inbianciaque. Sine caus-
 78 trabe, arbore. exit, fa. Instare verbum militare.
 eminet. Cf. Senec. Oedip. vl. Cadmus cedit, serpens instat
 726. Impete antique pro, im- cedenti. praetendere verb.
 peru. Sic et VIII, 359. con- in hac re proprium. v. ad XI,
 cizus, rapidior factus. Sollemne 510. inania vulnera, morsus
 poëtis, praeeunte Homero II. nullam dentis vestigium in
 d, 452. sqq. e, 87. sqq. ferro relinquentes. Virg. Aen.
 et alibi, militum, hinc et faena- XII, 255. morsus inanis, et
 rum bestiarum, imperum cum ap. Nostrium VII, 786. va-
 amne concito aut exundante cuius morsus. De morfu vul-
 comparare. Cf. Virg. Aen. nus faciente vulnus etiam VII,
 II, 496. X, 603. obstantes 782. legitur. frangitque non
 etc. Similiter ap. Liv. 21, 22. nisi in vno Mf. legitur, sed
 serpens in quiete Hannibali eo nihil verius. Quam ieiuna
 oblatus cum ingenti arborum est post superiora vulgaris lect.
 et virgultorum strage fereba- figitque.

Sed leue vulnus erat: quia se retrahebat ab ictu;
Laetaque colla dabat retro; plagamque federe
Cedendo arcebat, nec longius ire sinebat:

- 90 Donec Agenorides coniectum in gutture ferrum
Vsq̄ sequens pressit, dum retro quercus eunti,
Obstitit; et fixa est pariter cum robore ceruix.
Pondere serpentis curuata est arbor, et imae
Parte flagellari gemuit sua robora caudae.
95 Dum spatium victor victi considerat hostis:
Vox subito audita est: (neque erat cognoscere promi-
tum,

Vnde; sed audita est) Quid, Agenore nate, peremtum
Serpentem spectas? et tu spectabere serpens.

- Ille diu pauidus, pariter cum mente colorem
100 Perdiderat; gelidoque comae terrore rigebant.

Ecce viri fautrix, superas delapsa per auras,
Pallas adest: motaeque iubet supponere terrae
Vipereos dentes, populi incrementa futuri,
Paret: et, vt presso fulcum patefecit aratro,

99. mente. Quidam voce. 101. Vnus fautor. Monet Burm.
etiam auctorem, sponforem et similia de feminis dici. 102. motaeque.
Cod. Medic. matrique. Tum vnus deponere. Non male. Saepe,
notante Burm, femina depositum terrae vrr. atque plantae a rei ru-
sticae scriptoribus deponi dr. 104. et vt presso pro et impresso de-
dit Heint. ex castigatioribus.

87 Incipit rursus ταυτολο- III ex P. 3, 10. et quae
γῆν; etenim idem quater di- non sonant, tacere dr. sua
cit, se retrahebat, colla dabat robora plenius quam, se.
retro etc. Proprie tela dicun- 96 Apparebant interdum
tur sedere, cum incident et Dii sic, vt in hominum con-
haerent in scuto. Flor. IV, 2, spectrum non prodirent, sed
40. Hinc etiam plaga sedet, vox tantum eorum audiretur,
altius descendit et penetrat. quae nonnunquam agnosceba-
Coniici dr. culter, cum adigi- tur ab audiente, vt vox Mi-
tur, XV, 735. h. l. lancea. neruae ab Vlyssē in Sophocl.
v. Gronov. Obs. I p. 87. ge- Aiace vs. 14. Nunc missa vi-
muit flagellari, gemuit, quod detur a Marte, qui Cadmu-
flagellabatur. Gemere de sono interfecisset, nisi intercessisset
cuiuscunque rei oneratae, pres- Iupiter. Apollod. III, 4, 2.
sae, pullae, IV, 449. XIV, 739. ibique Heyne. Et transfor-

Spargit humi iussos, mortalia semina, dentes.
Inde (fide maius) glebae coepere moueri;
Primaque de fulcis acies adparuit hastae.
Tegmina mox caput picto nutantia cono:

105

108. nutantia. Vnus Thuani micantia.

matio Cadmi in serpentem, so fulcum etc. Ap. Eurip. 673.
quae IV, 562. sqq. narratur, dentes spargit eis σεδουπίζου
Marris irae videntur ab Hygin. VII, 122. aratos spar-
fab. 6. In spectas et spectabere git in agros, ap. Pherecyd.
re inest lusus non contemnen- eis τῆς γῆς, in terram, mo-
tus. Non igitur adsentior

101 sqq. Pallas partem den- Valken. ad Eurip. 673. qui
tium feri iubet; alteram par- matrique praeferebat, quia
tem ad Aeeten pertulit. Apol- hoc ei doctius videbatur, quam
lod. I, 9, 23. Noter VII, vt a librario possit expectari.
121. sqq. quem locum cum incrementa, additamenta, qui-
hoc conteras. Secundum Phe- bus augeretur nouus populus.
recedem in Schol. Apollon. III, presso, impresso. VIII, 332.
1178. Cadmus hos dentes se- pressa signa pedum. Et ipsum
vit a Marte iussus; sed reli- pressum aratrum Tibul. IV, 1,
qui hoc consilium Mineruae 161. Spargit. Inde Graecis illi
tribuunt. Ecce adest. Sic et II, dicti putantur Sparii. morta-
459. Virorum illustrium cu- lia semina, semina, vnde mor-
tato olim Deus aliquis Deae tales nascerentur. Verba au-
gebat, eique apparebat, si tem et, vt — dentes si abes-
auxilio indigeret. Exempla sent, non desiderarentur.

106 sqq. Eurip. 674. Εἰς
via. Heroibus hoc datum erat, ἐξ ἀνῆκε γὰρ Πάριον ἄνθρωπον πρὸς ἀλλήλους
vt Deos diuina specie ipsis ob- "Οραν ἄνθρωπος. Sed Noter eos sen-
latos sine noxa intuerentur. lim nobis e terra prodeuntes
Pallas Cadmo etiam imperium ostendit, addita similitudine
Boeotiae comparasse traditur ab minime vulgari. moueri, fur-
Apollod. supponere terrae sae- sum ferri, mox dilabi. Claud.
pe pro sepelire, vt XV, 370. 21, 318. galea matrem na-
lib. 153. Amorr. III, 9, 48. secute ferunt, eruant terram
Ergo bene de seminibus spar- sibi obstantem.
lis. Tunc vero perspicuitatis 108 Tegmina caput, ga-
caussa recte additur motae, leae, habebant conum, tuber-
aratro proscissae, quemadmo- culum excauatum, cui inde-
dum mouere terram et fodere bantur cristae, quae fere con-
significat. Virg. G. II, 264. stabant verficoloribus pennis,
Plin. II Ep. 17, 25. Atque vnde pictus conus. Eae pen-
ta motae mox responder pref- nae inter eundem nutabant,

- Mox humeri pectusque, onerataque brachia telis
 110 Exsistunt: crescitque seges clypeata virorum.
 Sic, vbi tolluntur festis aulaea theatris,
 Surgere signa solent; primumque ostendere vultum,
 Cetera paullatim; placidoque educta tenore
 Tota patent; imoque pedes in margine ponunt.
 115 Territus hoste nouo Cadmus capere arma parabat:
 Ne cape, de populo, quem terra creauerat, vnus

moueabantur. Est autem *nu-* IV, 77. ait, quibusque melius
zare verb. in hac re proprium. etiam viri armati comparantur.
 vid. Heinl. ad Sil. IV, 460. Eae, dum aulaea tolluntur,
 Sed dum galeae sensim e ter^{re} remouentur, *surgunt* exquisi-
 ra prodibant, *cristae nutare* tioris illo verbi vsu, de quo ad
 non poterant. *Exsistunt* II, 1, 345. atque ex illusione op-
 264. *seges virorum*. Eurip. vl. *educi et pe-*
 94°. terra edit *χρυσόπληκτα* *αύ-*
χρη *Σπαρτών* aureis galeis arma-
 tam segetem Spartorum, vnde cedunt, continuitas, *συμφερα-*
 Ouidius *clypeatam* fecit, quod *festis theatra*, in quibus ludi
 Addinonius sine causa dam-
 nabat. Virg. G. II, 142. *ga-*
leis densisque virum seges bor-
ruit histis. A Claudian. *mes-*
sis vr. cum *Armiger et viridi*
floreret milite sulcus.

III *Aulaea*, vela picta, lapidibus eos esse petitos a
 quorum vsus etiam in thea- Cadmo, cum vero putarent,
 tris erat. Haec, cum ludus peti se ab aliis et suo numero,
 initium capiebat, non in al- manus conseruisse. Schol.
 tum trahabantur, vr apud nos, Apollon. III, 1185. Hoc alii
 sed ex alto demittebantur, ita, variantur. *nouns*, singulari et
 vr, quamdiu scena aperta esset, miro modo creatus; vr I, 310.
 humi iacerent. vid. Gesner. *populus*, coetus. *Aurae*, ani-
 ad Horat. A. P. vl. 154. et *ma*, *vita* promissae ponan-
 Scheffer. ad Phaedr. V fab. tur. Vt *aura* *vesci*, vinere,
 7, 23. *Signa* omnes intelli- *vitalis auris* accipere, nasci
 gunt imagines in aulaeo pi- significat, sic *expirare auris*,
 ctas; nec improbo, quamquam mori. *furere*, acriter pugna-
 h. n. rarissime ita legitur. Pu- re. *subiti*, subito nati. Inde
 tem tamen et de statuis post Claudian. d. I. exercitum re-
 aulaeum positus cogitari posse, pente coactum non male cum
 quas in theatris interitorum subita Spartorum origine com-
 velorum coloribus infici Lucret. parat.

Exclamat; nec te ciuilibus inferre bellis.
 Atque ita terrigenis rigido de fratribus vnum
 Cominus ense ferit: iaculo cadit eminus ipse.
 Hic quoque, qui leto dederat, non longius illo
 120 Viuit, et expirat, modo quas acceperat, auras.
 Exemploque pari furit omnis turba; suoque
 Marte cadunt subiti per mutua vulnera fratres.
 Iamque breuis spatium vitae sortita iuuentus
 Sanguineam trepido plangebant pectore matrem,
 125 Quinque superstitibus: quorum fuit vnus Echion.
 Is sua iecit humi, monitu Tritonidis, arma;

125 *trepido*, trepidante. conem esse a Cadmo interfe-
 Membra morientium, aut de- ctum, inde composita est haec
 cisa a corpore, *palpitare et tre-* fab.
pidare dicuntur. IV, 129. 127 *monitu Tritonidis*, i.
 Virg. Aen. I, 212. *tremencia* sapientius, consultius duxit
membra, vbi Heyn. negat, abiicere arma. Similiter Ho-
 suanem hoc epitheto imagi- mer. II. 2, 194. sqq. Miner-
 nem sensui oblici. vae monitu Achilles gladium

126 *Quinque*, quibus non- strictum recondit in vaginam.
 nulli sextum addunt, Creon- Vnde Pallas *Tritonis* aut *Tri-*
 ta. Illorum nomina a Lysi- tonia dicta sit, disputatur.
 macho et Hellanico seruata Heynio ad Virg. Aen. II, 170.
 multi reperierunt. Pausan. maxime probabile videtur, a
 quoniam nihil melius habeat, *Τριτώ*, quod Aeolibus caput est,
 adsentiri se ait fabulae de eo- eam dictam esse *Τριτογενειαν*, e
 rum origine. Sine dubio capite Iouis natam. *fidem pa-*
Spartii dicebantur antiqui illi- cis etc. postulauit, vt reliqui
 us regionis incolae. Inter hos, fide data promitterent se quie-
 Cadmo adueniente, bellum turos, idemque et ipse promi-
 ciuile ortum, in quo plurimi sit. *operis comites*. Pherecy-
 perierunt, *quinque* autem e des: Hos quinque *Κόδμος ποιεί-*
 primoribus superstites fuerunt, *ται πολίτας κατοικοῦσας αὐτῆς ἐν*
 quorum nomina tradita sunt, *Θήβαις*. Inde Thebani dicti
 quia serius totidem familiae *dracontigenae*. Cf. infra 543.
 Thebanae illustres. *Echiona* sqq. *inssani Phoebe*. etc. In
 Cadmus, *ὡς πρέχοντα κατ' αὐ-*
δρακονίδας, generum adsumsit. *τάτω κτίζου πόλιν ἐν Βοιωτίᾳ*. II.
 Pausan. d. I. iam cum Theba- le vero Cadmeam tantum a-
 ni Spartorum nomen ex ety- cropolin condidit, cui postea
 mologia interpretarentur, for- accessere Thebae. Pausan.
 te et constaret, ingentem dra- Boeot. p. 719.

Fraternaeque fidem pacis petiitque, deditque.

Hos operis comites habuit Sidonius hospes;

130 Cum posuit iussam Phoebeis sortibus urbem.

Altae Iam stabant Thebae: poteras iam, Cadme, videri

en. Exsilio felix: foci tibi Marsque Venusque

128. Gebhard. Crap. II, 7. ductu Cod. Palat. legit, *fide* (antique pro *fidei*) *pacem*. Male. 132. Nangerius e veteribus nonnullis adfert et probat *Exsilio felix*, quod Burm. illustrat quidem; sed propter Codd. contentum respuit.

FAB. II. vs. 131 — 252. dum aut a canibus dilaniatus Actaeon, Cadmi ex Autonoe est, aut alio modo periit. Id ad Dianae iram referebatur.

131 — 42. Transitus, in quo poeta de Cadmi sorte philosophatur, addita sententia graui. Et iam Pindar. P. 3, 163. obseruauerat, non solidam illi contigisse felicitatem. Non male hic apostrophe adhibita, qua Cadmo bona sua, partemque calamitatis enumerat poeta, atque ita commode fab. argumentum proponit, addito iudicio suo, quo quasi solatur Cadmum. *stabant*. Saffius: *Theben blühete nunmehr*. Et sane *stare*, frequenter ponitur pro florere, quemadmodum *miseri iacere* dicuntur. Sed h. l. de vrbe absoluta capiendum est. Sic *stare* et XI, 205. *felix*. In Orac. *Καὶ σὺ γὰρ ἐν αὐτῷ θεῷ ποιεῖς ὁμοκλῦτος εἶσθαι αὐτῷ ἄλκιμον Λαχίον ἀντίοικον, ὅστις Κρόνῳ*. Id ipsum de eius felicitate disputandi occasionem praebuit.

132 Cadmus Harmoniam viscera eius dici. Heroid. I, 90. *Viscera nostra tuae dilaniantur opes*. v. ad IX, 194. Forte Actaeon inter venan-

Contigerant. Huc adde genus de coniuge tanta,

Tot natos, natasque, et, pignora cara, nepotes.

Hos quoque iam iuuenes. Sed, scilicet, vltima semper 135

Expectanda dies homini: dicitque beatus

Ante obitum nemo supremaque funera debet.

Prima nepos inter tot res tibi, Cadme, secundas

Causa fuit luctus; alienaque cornua fronti

Addita, vosque canes satiatae sanguine herili.

140

140. *satiatae* ex Neap. primo, Varic. sec. Palat. sec. Medic. priore, Erfurt. et tribus aliis dedit Heint. Caeteri *satiati*.

terfuerant, quasque Musae et 135 *scilicet* ponitur, cum sententiae carminibus suis celebrauerant. Euripid. Phoen. vs. 7. ibique Schol. Hesiod. Theog. vs. 936. 974. Theognis vs. 15. Pausan. p. 719 et 734. Apollod. d. l.

134 Tot non ad unum natos sed ad natos natasque coniunctim referendum. Natus enim non nisi vnus a caeteris scripto tribus commemoratur, Polydorus, qui successit Cadmo in imperio. Natas autem habuit quatuor, Autonoe, Ino, Semele, Athamanti, Autonoe Aristaeo, Agave Echioni, Semele autem cum Ioue rem habuit. 138 Prima. Postea plures vid. Pausan. et Apollod. d. l. E nepotibus memorabiles sunt prae caeteris Melicarta, Bacchus, Pentheus, et hic ipse miserrimus Actaeon. Sollemne autem est, liberos aut, vt h. l. nepotes vocare pignora ora non sua. *satiatae* s. grauius, quam, quae hausit s. Femininum saepe praetertur me constringitur. iuuenes, atque adeo iam spectatae vir-

135 *scilicet* ponitur, cum sententiae carminibus suis celebrauerant. Euripid. Phoen. vs. 7. ibique Schol. Hesiod. Theog. vs. 936. 974. Theognis vs. 15. Pausan. p. 719 et 734. Apollod. d. l. 134 Tot non ad unum natos sed ad natos natasque coniunctim referendum. Natus enim non nisi vnus a caeteris scripto tribus commemoratur, Polydorus, qui successit Cadmo in imperio. Natas autem habuit quatuor, Autonoe, Ino, Semele, Athamanti, Autonoe Aristaeo, Agave Echioni, Semele autem cum Ioue rem habuit. 138 Prima. Postea plures vid. Pausan. et Apollod. d. l. E nepotibus memorabiles sunt prae caeteris Melicarta, Bacchus, Pentheus, et hic ipse miserrimus Actaeon. Sollemne autem est, liberos aut, vt h. l. nepotes vocare pignora ora non sua. *satiatae* s. grauius, quam, quae hausit s. Femininum saepe praetertur me constringitur. iuuenes, atque adeo iam spectatae vir-

At bene si quaeras: Fortunae crimen in illo,
Non scelus inuenies; quod enim scelus error habebat?

Mons erat, infectus variarum caede ferarum:

Iamque dies rerum medias contraxerat umbras;

145 Et Sol ex aequo meta distabat vtrâque;

Cum iuuenis placido per deuia lustra vagantes

Participes operum compellat Hyantius ore:

Lina madent, comites, ferrumque cruore ferarum,

Fortunamque dies habuit satis. Altera lucem

144. *medias* ex vno Palat. pro *medius*.

141 At si rem accurate, et *umbras* doctius quam, si *mo-*
sine praedictis opinionibus *dies* *dies* dixisset. Manil. II,
examinare velis. *crimen*, culpa. 796. *Declinatque diem me-*
Fortunam habebat malignam, *diasque examinat umbras*. Pos-
Commode a Burm. allatus est set tamen et *medius* defendi
loc. Quinctil. lib. VI. Inst. Or. ex III Art. 723. *meta vtrâque*,
proem. *Frustra mala omnia* a parte finitoria orientali et
ad *Fortunae crimen relegamus*. occidentali. vid. ad II, 142.

Phaedr. II. Epilog. 19. *Donec* 147 *Hyantius*, Boeotus.
fortunam criminis pudeat sui. vid. ad vs. I. unde et apparet,
— *error*, quo deductus erat melius poetam dicturum fuisse,
ad Dianae lauacrum. Alii ta-
men rem sic narrant, ut cul-
pa non vacauerit bonus A-
ctaeon.

143 Intelligitur mons Ci-
thaeron. Eurip. Bacch. vs.
1290. Apollod. d. I. Rode: *zum opus*. Venatu delectaba-
tur; etenim a Chirone edu-
erat inuoluit praedictum. *catus κυνηγός ἰδιότητά*. Sequens
Es gab ein Gebirge, dieß war oratio parum ad rem pertinere
roth. Sic vs. 155. *Vallis erat*. videri possit. Sed ea voluit
I, 568. *Est nemus*. IV, 432. poeta iuuenem sua fortuna lae-
Est via decluis. Et ita creber-
rime incipiunt descriptiones
locorum. Plin. IX Ep. 33, sum inest in voc. *placido*.

2. *Est in Africa colonia. caede* 149 Regius subintell. puta-
ferarum, sanguine caesarum bat, *satis prosperam*, quod non
ferarum. est necesse; nam quamquam

144 *Dies* ponitur pro Sole, *satis* ex vulgaribus linguae
qui diem facit, et vicissim *Sol* legibus Genitiv. additur, ut
aut *Phoebus* pro die, *medias* meū nec exempla cum Accu-

Cum croceis euecta rotis Aurora reducet,
Propositum repetamus opus. Nunc Phoebus vtrâque

Distat idem terra; finditque vaporibus arua.

Sistite opus praesens, nodosaeque tollite lina.

Iussa viri faciunt, intermittuntque laborem.

Vallis erat, piceis, et acuta densa cupressu;

Nomine Gargaphie, succinctae cura Dianae:

Cuius in extremo est antrum nemorale recessu,

150. *euecta* in vno Ciofan. Leid. et duobus aliis pro *inuecta*, v.
Burm. 155. Cantabr. Argentor. et duo alii, *cupressu*. Ut unque
vltatum. 156. *cura* dedimus cum Mss. quibusdam, rum Edd. Al-
di, Gryph. Bersm. et alius pro *sacra*, quod fluxit ex interpret. Burm.
suadet *cara* vel *grata*. Sine causa.

fat. rara sunt. Ipse Cic. Attic. 7, 21. *arentes cum findit Si-*
XII, 50. *satis consilium dixit. rius agros. nodosa*, non kno-
Senec. Herc. Oet. vs. 1830. *tenreich*, ut Rode vertit, sed
Erunt satis praesidia vid. Cor- nexa. II, 499. *nexiles plagae*.

te ad Sallust. Cat. 58, 9. et Bo. v. ad II, 560.

150 Vno verbo, craftno mini. Herodot. lib. IX. cp.

die. Solent autem poetae, ut 25. et 48. Pausan. Boeot. p.

narrationis teuitatem fugiant, 718 Hygin. tab. 181. vocat

huiusmodi versus ornatos, tam- *vallem opacissimam*, hinc No-

quam formulas solemnes, in- *ster, piceis densa et cupressu*,

serere. vid. Heyn. ad Virg. densis pic. et cupr. oblita.

Aen. IV, 6. ubi haec poeta- *acuta* a forma, ut I, 699.

rum consuetudo defenditur *cura* Dei vr. aut locus, quo

contra Homum. Aurora bigis Deus delectatur, aut homo,

uecta ante Solem coeli comple quem tuerur. Virg. Aen. I,

xum decurrere credebatur. 476. Anchises *cura Deum*.

Expressit autem Nolter Virg. Infra X, 529. *non iam Cyrbe-*

Aen. XII, 76. *Cum primum reia curat Litora*. Ergo nihil

craftina coelo Puniceis inuecta hic morandum. Causa au-

rotis Aurora rubescit. Etiam tem huius curae duplex, quia

h. I. plerique *inuecta*; sed locus et absconitus et iucun-

Burm. placuit *euecta. idem*, dus, quod vtrumque Deam ad

pariter, ex aequo. *vapores*, lauandum inuitabat, et a No-

aestus, ut II, 811. et saepe, stro notatur. Et habebant

praeunte Lucret. Homer. Deae suos fontes. *succinctae,*

finditque etc. Virg. G. venatri. Venautes enim iae-

II, 353. *ubi vulca sibi findit* cingi solebant. vid. ad II, 412.

canis aestifer arua. Tibul. I,

- Arte laboratum nullâ. Simulauerat artem
 Ingenio natura suo: nam pumice uiuo,
 160 Et leuibus tophis natium duxerat arcum.
 Fons sonat a dextrâ, tenui perlucidus vnda,
 Margine gramineo patulos incinctus hiatus,
 Hic Dea siluarum venatu fessa, solebat
 Virgineos artus liquido perfundere rore.
 165 Quo postquam subiit; Nympharum tradidit vni
 Armigeræ iaculum, pharetramque, arcusque retentos.

158. Duo Medic. et vius Leid. *simulauerat*, quam scripturam acriter defendit Barth. ad Claudian. II. Ruf. 81. Sed Gronov. Diatrib. Stat. ep. 6. docet, semper scribendum *simulare* et *assimulare*, eique adfentitur Burm. 165. Quo. Vossian. Quem.

157 Cf. XI, 235. s. *reces. arte reddendam. natium*, a *fus*, loca remota. *nemorale*, natura factum. nemore cinctum. *Simulauerat*, 161 Fons fuit in ipso antro, imitata fuerat. Erat merus vs. 177. — Hygin. fab. 181. lusus naturæ. *Simulata* apud eum vocat *Partbenium*. Paucic. N. D. II, 35. quæ ad san. autem Boeot. p. 714. nar. exemplum naturæ expressa rat, Megaris Plataeas proficiunt. *Ingenium* bene tribuiscitibus ad dextram esse fontur Naturæ ludenti. *pumex*, tem et saxum, quod Actæonis lapis cauus et pendens, qui saxum dicatur, in quo Actæon facile imitatur formam antro- e venatu fessus cubare solitus rum et arcum. *uius*, eo fuerit, et vnde prospexerit ipso loco natus. *tophus* oritur Dianam in proximo fonte la- ex aquis cum calce mixtis et vantem. *tenuis*, non profundestillantibus. Simulat autem da, vt Liv. I, 4. *biatus*, sine hic lapis miras saepenumero dubio lacus aquam colligens- figuras, vt vel Baumanniana Plin. VIII Ep. 8, 2. de Clis- spelunca quemque docere po- tumno, *eluctatus facit gurgi-* test. Tum *pumices* et *tophi* *tem*, qui lato gremio patet omnino sunt saxa, quibus Dea- *purus et vitreus. ros*, aqua, rum Nympharumque antra qua quis perfunditur. I, 371. constructa fugebantur. VIII, *liquido*, limpido. *perfundere*, 56. X, 692. II Fast. 315. nempe ex vna, vs. 172. Non *Antra subit-tophis laqueataque* immergebat corpus. *pumice uiuo*. Plin. 36, 21. 165 *subire* et *succedere vim* Non praetermittenda est et pu- appropinquandi habent. Quo- *micum natura*. Appellatur Num quod? De nymphis Dia- quidem ita et *erosa saxa in ae-* nam comitantibus, varianque *disciis*, quæ *musca* vocant, de- ei ministerium praestantibus, *pendentia*, ad imaginem specus vid. Callim. h. Dian. vs. 13

Altera depositae subiecit brachia pallae.
 Vincla duae pedibus demunt. Nam doctior illis
 Ismenis Crocale, sparfos per colla capillos
 Colligit in nodum; quamuis erat ipsa solutis.
 Excipiunt laticem Nepheleque, Hyaleque, Rhanisque;
 Et Pseacas, et Phiale; iunduntque capacibus urnis.
 Dumque ibi perluitur solita Titania lymphâ;
 Ecce nepos Cadmi, dilatâ parte laborum,
 Per nemo ignotum non certis passibus errans,

175. Hic vers. in Florent. Neapolit. ac Medic. sec. manu re- centiore margini adscriptus est, et proinde spurius Heinsio vide- batur.

174. *subiecit brachia* exquisi- tum, lat. *reticulum*, quod cri- tius quam, suscepit pallam; nes cohibebantur. Id h. l. modum enim rei faciendæ ex- et passim apud Virg. *nodus* vr. primit. *Vincla pedum*, quæ- formulaeque sollemnes sunt, cunque calceamenta. Virg. crines *nodo* et in *nodum* colli- Aen. IV, 5, 8. *Vnum exuta* gere. *Ismenis*, Thebana, ab pedem *vinclis*. VIII, 418. *Tyr-* Ismeno fluuii, qui tamen hoc *rbena pedum vincla*. Venan- nomen demum accepit ab Is- tium calceus erat *cothurnus*, meno, Amphionis et Niobes quali etiam hodie venatores filio, cum antea *Kadus* *pas* vo- Italici vruntur, adscendens ad caretur. vid. Burm. *doctior*, mediam tibiam. Pellis scissa peritior. *doctus* vt *pas*. qui- erat multis locis, habebatque cunque alicuius artis peritus est. vid. Fischer. Ind. Aesch. foramina, per quæ lora traice- h. v. et Burm. ad Phaedr. IV rentur. vid. Spanhem. ad Cal- lim. d. I. vs. 16. vbi Diana fab. 16, 8. Et erat artis, cri- expetit sibi viginti nymphas nes sic colligere; hinc mini- Cretenses, quibus calceorum strae, quibus ea cura iniuncta, curam committat; nam inter primum locum tenebant. A- Cretenses et inuenti et maxi- morr. I, 11, 1. *Colligere in-* me in vsu erant istiusmodi cal- *certos et in orline ponere cri-* cei, Graecis *δδγδα* dicti, *nes Docta*, neque inter ancil- Sic muniti pedes Dianae in *las habenda Nape*. Hemisti- Lipperti Dactyl. I, 1, 68. *chium quamuis* etc. Crispinus conspiciuntur. *demere* et *adi-* a sciolo monacho adiectum pu- mere verba in hac re propria. tabat. Immo Ovid. eo monet, Apud Plautum occurrit *foccos*, artificem, vt sit, suos ipsius item *compedes adimere*. crines neglexisse.

169 *Crocale*, *από τῆς κροκῆς* 175 *Non certis passibus*, si- *φδα*, quod capitis ornamen- ne certo consilio et proposito N

- Peruenit in lucum; sic illum fata ferebant.
 Qui simul intrauit rorantia fontibus antra;
 Sicut erant, viso nudaē sua pectora Nymphae
 Percussere viro; subitisque vlulatibus omne
 180 Impleuere nemus; circumfusaeque Dianam
 Corporibus texere suis. Tamen altior illis
 Ipsa Dea est, colloque tenus supereminet omnes.
 Qui color infectis aduersi Solis ab ictu
 Nubibus esse solet, aut purpureae Aurorae;
 185 Is fuit in vultu visae sine veste Dianae.
 Quae quamquam comitum turba est stipata suarum;

176. *ferebant.* Sex libri *trahebant.* Pro in lucum alter Regius, ad fontem. 183. Leid. *aduerso.*

errabat. *Vago pede errare* est *fac.* At quo tandem iure pu-
 Heroidd. XXI, 96. *Non cer-*
zīs manibus eodem sensu apud stis variis coloribus comparari
 Propert. I, 3, 8. Non erat, poterit? Et tamen suauissimam
 cor Heins. h. v. eiici vellet; comparisonem indicat Schi-
 valet enim ad innocentiam rach. et maximum ingenii sum-
 Aetæonis declarandam: Se-
 mi testimonium. Intellige er-
 cundum Hygin. eandem lo-
 go nubeculas, quas solis occi-
 dum petebat ad se refrigeran-
 dum. Nonnulli venantes lu-
 dum videmus. *ictus solis*, ra-
 dii solis incidentes. Lucet-
 sanctiorem *memoris*, adibant
 V, 612. *radiatorum ictus*, qui
 Deorum venerandorum causa. et v. 486. *verbera solis* di-
 Plin. pan. 81. — *Sicut erant*, xit e Graeco *βολή ηλίας*. Non
 vt II, 272. Dum Nymphas
 vlulantes, Dianam vero non
 Norimb. *aduersi* in *querſi* mu-
 nisi erubescens facit, de-
 tantis; nam *aduersus* dr qui
 corum obseruat. *texere ex-*
 est e regione, oppositos.
 quisiite, metaph. a vestibus
 sumta. Diana *altitudine* s. pro-
 ceritate et dignitate conspicua
 erat; vnde reginae ei com-
 parari solent, Helena ap. Ho-
 mer. Od. 8, 122. Dido
 ap. Virg. Aen. I, 498 sqq. vbi
 Deas supereminet omnes. Callim. h. Dian. v. 13 sqq.

183 Iridis descriptionem est
 se volunt, cuius colores retu-
 lerit os Dianae pudore suffu-
 latus, vt parua videretur, nec

- In latus obliquum tamen adlilit: oraque retro
 Flexit: et vt vellet promptas habuisse sagittas,
 Quas habuit, sic hausit aquas; vultumque virilem
 Perfudit: spargensque comas vltricibus vndis,
 190 Addidit haec clavis praenuntia verba futurae:
 Nunc tibi me posito visam velamine narres,
 Si poteris narrare, licet. Nec plura minata,
 Dat sparso capiti viuacis cornua cerui:
 Dat spatium collo: summasque cacuminat aures:
 195 Cum pedibusque manus, cum longis brachia mutat
 Cruribus: et velat maculoso vellere corpus.
 Additus et pavor est. Fugit Autonoeius heros:

193. *minata.* Vnus Moreti et Leid. *morata*, quod venustum
 indicat Heins.

conspici posset ab Aetæone. 194 *viuax*, frequens ceruo-
 Phantasia non mala. *vt - sic.* rum epitheton, quia olim cre-
 Elegans est hic vsus harum debantur quam longissime vi-
 partic. Cum non haberet, vere. Aufon. *Hos* (homines)
 quas veller, haulit, quas ha-
 buit. *promptas*, paratas. *vi-*
rilem, viri, Aetæonis.

192 Prisco seculo mortales
 impune cernere poterant Deas
 etiam nudas, Propert. III, II.
 38. ibique Brouckh. Seriore
 tempore poena adiciebantur,
 qui Deos inuitos viderant.
 Nunc tibi etc. Similis sarca-
 mus I, 720. Apud Hygin. 198 *pauoris* symbolum ap.
 Diana fecit, vt Aetæoni cor-
 nuā in capite nascerentur. For-
 te poetam aliquem secutus,
 totam transformationem a par-
 te indicare voluit, vt Noster
 v. 139. Stesichorus dixerat,
 fuerat, nunc fugit; quod in-
 dignum. Et se tam celerem
 Dianam ei *ἐλάφῃ περιβαλὺν δι-*
μῃ. Polygnotus eum et ma-
 trem pinxerat ceruae hinnu-
 liis. Veteres enim aquis pro
 leum manibus tenentes, pel-
 lique ceruinā insidentes, ad-
 stante cane venaticō. Pausan.
 x. p. 872.

198 *pauoris* symbolum ap.
 Veteres erat ceruus. Homer.
 II. 2, 225. *heros*, quia ma-
 ter eius ex Harmonia Martis
 et Veneris neptis, pater Apol-
 linis filius. Is, qui modo *heros*
 fuerat, nunc fugit; quod in-
 dignum. Et se tam celerem
 Dianam ei *ἐλάφῃ περιβαλὺν δι-*
μῃ. Polygnotus eum et ma-
 trem pinxerat ceruae hinnu-
 liis. Veteres enim aquis pro
 leum manibus tenentes, pel-
 lique ceruinā insidentes, ad-
 stante cane venaticō. Pausan.
 x. p. 872. Sine causa. Cf. similia I, 640

- Et se tam celerem cursu miratur in ipso.
 200 Ut vero solitis sua cornua vidit in vndis,
 Me miserum! dicturus erat: vox nulla secuta est.
 Ingenuit; vox illa fuit; lacrimaeque per ora
 Non sua fluxerunt. Mens tantum pristina mansit.
 Quid faciat? rep. tate domum, et regalia tecta?
 205 An lateat filius? timor hoc, pudor impedit illud.
 Dum dubitat, videre canes: primusque Melampus,
 Ichnobatesque sagax latratu signa dedere,
 Gnosius Ichnobates, Spartanâ gente Melampus.
 Inde ruunt alii rapida velocius aûra,
 210 Pamphagus, et Dorceus, et Oribasus; Arcades omnes:
 Nebrophonosque valens, et trux cum Laelape Theron,
 Et pedibus Pterelas, et naribus utilis Agre,

200. Sic h. vñ. ex Leid. edidit Heinf. Caeteri, *Ut vero vultus et cornua* etc.

f. 647. 657. et cum sqq. com- prope ordine recensentur. Po- para II, 485 sqq. Bene non sterior 46 nomina enumerat sua, non ei data a natura. ab his diuersa. Aeschylus Trist. III, 4 de Daedalo et Icaro, *pennas ambo non habuere suas*. Virg. G. II, 82. *miraturque nouas frondes, et non sua poma*. Pudoris causa nulla erat; quis enim domi agnouisset transformatum dominum?

206 Quinquaginta aluisse canes Actaeon traditur, quorum nomina adeo poetae prisci memoriae mandanda censuerunt. Comprehensa etiam erant prisci cuiusdam poetae graeci versibus, quos bibliothecae suae inseruit Apollod. 208 Gnosius, Cretensis, a vbi tamen non nisi reliquiae quaedam, eademque misere corruptae seruatae sunt. Hygin. duos catalogos habet, quorum prior 39 nomina continet, quorum pleraque eadem sunt, quae Onidiana, etiam eodem

prope ordine recensentur. Popara II, 485 sqq. Bene non sterior 46 nomina enumerat sua, non ei data a natura. ab his diuersa. Aeschylus Trist. III, 4 de Daedalo et Icaro, *pennas ambo non habuere suas*. Virg. G. II, 82. *miraturque nouas frondes, et non sua poma*. Pudoris causa nulla erat; quis enim domi agnouisset transformatum dominum? inde adpersit aliquid de indole et patria singulorum canum, de qua re si quis accurate iudicare velit, adeat rei cynaegeticae auctores. Venticorum canum virtutes principes sunt sagacitas et velocitas. Praestantissimos alebant Creta, Arcadia, Laconia. 210 Gnosius, Cretensis, a vbi tamen non nisi reliquiae quaedam, eademque misere corruptae seruatae sunt. Hygin. duos catalogos habet, quorum prior 39 nomina continet, quorum pleraque eadem sunt, quae Onidiana, etiam eodem

- Hylaeusque fero nuper percussus ab apro.
 Deque lupo concepta Nape, pecudesque secuta
 Poemenis, et natis comitata Harpyia duobus, 215
 Et substricta gerens Sicyonius ilia Ladon,
 Et Dromas, et Canace, Sticteque, et Tigris, et Alce,
 Ei niueis Leucon, et villis Asbolus atris,
 Praeualidusque Lacon, et cursu fortis Aello,
 Et Thous, et Cyprio velox cum fratre Lycisce, 220
 Et nigram medio frontem distinctus ab albo
 Harpalos, et Melaneus, hirsutaque corpore Lachne:
 Et patre Dictaeo, sed matre Laconide nati,
 Labros et Agriodos, et acutae vocis Hylactor:
 Quasque referre mora est. Ea turba cupidine praedae 225
 Per rupes, scopulosque, adituque carentia saxa,
 Quâ via difficilis, quâque est via nulla, feruntur.
 Ille fugit, per quae fuerat loca saepe secutus.
 Heu famulos fugit ipse suos! clamare libebat:
 Actaeon ego sum: dominum cognoscite vestrum. 230

227. Pro *sequuntur* Heinf. cum duobus *feruntur* praetulit. Illud auctur Lenz. 230. De hoc versu Heinf. „Non magis Nasonis est, quam meus. Agnoscunt tamen libri veteres. Eo sublato, omnia erunt concinniora.“

Hylaeus etc. Heinfio poeta vi- 225 praeda, fera capta, praedebatur ad Hyleum ab apro Ca- dari pro venari, ipsique adeo lydonio interfectum respexisse. venatores dicuntur praedato- 214 Deque lupo etc. Arist. res. vid. Burm. ad Phaedr. II Hist. Anim. lib. 8. cp. 28. Ev fab. I, 2. Canes id fecisse Κυνηγισμοῦται οἱ λυκοὶ τοῖς κυσὶν. h. l. memorantur cupidine praedae, sed apud Apollod. rabies II, 752. substricta crura gerens de mergo aue. Quintil. quam tamen eos et sine Dea Inst. VIII, 3, 10. Decentior inuadere potuisse Pausan. moequus, cuius adstricta sunt ilia, net. feruntur, cum impetu ruunt, bene conuenit ardori canum, neque adeo sollicitan- 218 Niuei aut candidi canes probantur venatoribus, non dum est. Iam hinc phantasia item albi. vid. Spanhem. ad poetae cupidinem canum comitumque cum domini conatibus Callim. h. Dian. vñ. 50. cursu fortis. Infra VIII, 311. cursu et querelis ante oculos ponit. 230 Sine causa Heinf. h. inuictus. Sed fortis etiam simpliciter de velocitate VI, 221. vñ. eiiciendum putabat. Ete-

211 valens, scilicet robore.

- Verba animo defunt: resonat latratibus aether.
 Prima Melanchaetes in tergo vulnera fecit;
 Proxima Theridamas; Orestrophos haesit in armo,
 Tardius exierant, sed per compendia montis
 235 Anticipata via est. Dominum retinentibus illis,
 Cetera turba coit, confertque in corpore dentes.
 Iam loca vulneribus defunt. Gemit ille, sonumque,
 Et, si non hominis, quem non tamen edere possit
 Ceruus, habet: moestisque replet iuga nota querelis:
 240 Et genibus supplex positus, similisque roganti,
 Circumfert tactos, tanquam sua brachia, vultus.
 At comites rapidum solitis hortatibus agmen
 Ignari insigant, oculisque Actaeona quaerunt;

240. *positis* habet Bonon. pro diuersa lectione. Caeteri, *pro-*
nis. 242. *horratibus*. Vetusiores maxima ex parte, *latratibus*,
 quod Heinf. interpretabatur, clamore et hortatu latratum caninum
 aemulante.

nim famuli possunt esse comi- breniore via occurrit, quam
 res, quos Actaeon alloqui vole- quis, ambagibus relictis, in-
 bat. Sed et canes, si hos in- sistit. vid. Schwarz. ad Plinii
 telligere malumus, dominum ex Paneg. cap. 95. p. 488. *An-*
 voce agnoscere potuissent. Ad- *icipiat viam* is, qui alterum
 de, quod toties, in hac ipsa anteuerit cursu.
 fab. luxuriat ingenium Ouid. 238 Cf. II, 667. *nota*, in
 animo, voluntati. *Melanchae-* quibus venari solitus fuerat.
 tes et reliqui etiam ab Hygin. vid. ad I, 370. *positis* reuo-
 potremi nominantur. Sed caui ex Cod. Bonon. et pla-
 Noster, taedii vincendi causa, cuit etiam Heinf. *Prona genua*
 eos, aliis quibusdam interiectis, an sic recte dicantur, dubito.
 superioribus addit, tum inge- Sed *pouere genu* formula sol-
 nioso commento peculiarem lemnis de supplicatione. I,
 eorum operam memorat. Re- 729. qui loc. nostro similli-
 te Heinf. monet, verbum mus. In tanta enim rerum fi-
 xire suntum esse a Circo, militudine fieri haud potuit,
 ubi equi carceribus *exerunt*. quin similia verba similesque
 Caeterum huc respexit haud sententiae repeterentur.
 dubie Seneca Nat. Quaest. lib. 242 *Horatur* canes et mo-
 III. prol. *qui tardius exierant, nec* venator. vid. Heinf. *igna-*
moram velocitate pensant. — *vi*, ut vs. 3. *oculis quaerunt*.
compendium, omne lucrum, IV, 129. *inueniunt oculis ani-*
 quod in quacunque re facere *moque requirit*. Sic et Plin.
 possumus, sed in primis de VI Ep. 10.

Et velut absentem certatim Actaeona clamant.
 Ad nomen caput ille refert, ut abesse queruntur,
 Nec capere oblatae segnem spectacula praedae.
 Vellet abesse quidem; sed adest: velletque videre,
 Non etiam sentire canum fera facta suorum.
 Vndique circumstant: merisque in corpore rostris
 Dilacerant falsi dominum sub imagine cerui.
 (Nec, nisi finita per plurima vulnera vita
 Ira pharetratae fertur satiata Dianae.)

Rumor in ambiguo est: aliis violentior aequo
 Visa Dea est: alii laudant, dignamque seueram
 Virginitate vocant. Pars inuenit vtraque causas.
 Sola Iouis coniux non tam culpetne probetne
 Eloquitur, quam clade domus ab Agenore ductae
 Gaudet; et a Tyria collectum pellice transfert
 In generis socios odium. Subit ecce priori
 Causa recens; grauidamque dolet de semine magni,
 260 Esse Iouis Semelen. Tum linguam ad iurgia soluit,

261. Heinf. hoc hemistichium *tum linguam etc.* suspectum ha-
 bebatur, et conie. *quid linguam a. i. solui vel soluo?* deleta vs. seq.
 quem latinum non putabat, nisi legeretur, *tot io per iurgia*.

245 Ad nomen, audio suo perioribus addita; sed et ali-
 nomine, ut IV, 145. *refert*, bi solet Ouidius latiori et acio-
 reflectit, tanquam se indica- ri descriptioni subiicere sen-
 turus. *capere spectacula*, spe- tentiam languidam. Displi-
 etare. *oblata* recte de praeda. cet etiam structura verborum.
offerri enim dicuntur, in quae Nescio tamen, an non et haec
 insperato incidimus. *Fera fa-* similibus locis defendi possit.
da elephantum habet etiam Certe etiam vs. 58. concurrunt
 Lucret. V, 1339. Euripid. quatuor vocc. in a desinentia
 Bacch. 337. *ἀμείβομαι οὐδὲν* Simile additamentum infra
 Actaeonis. In his *vellet etc.* vs. 400 s. legitur.
 ludit poeta rursus, more suo. FAB. III. vs. 253 — 315.
falsus ceruus, ut I, 754. *fal-* Iuno dolens, Semelen, Cadmi
sus genitor. Male igitur qui- filiam, a Ioue concepisse, in
dam falsa. Versus 251 et 52. animum conuersa ipsam adit,
 quos Cod. Sprotti a manu re- persuadetque fraudulenter, ut
 centiore margini adscriptos eo habitu Iouem sibi experat,
 habet, caeteri vero ordine quo Iunoni amplexus dare so-
 exhibent, Heinf. ut foedissi- leat. Iupiter igitur iureiuran-
 mum centonem, delendos do coactus, cum tonitribus et
 censet. Inepte sane sunt su- fulminibus Semeles aedes in-

245

250

Seme-
le.

255

260

- Sulcauitque cutem rugis: et curua trementi
Membra tulit passu: vocem quoque fecit anilem:
Ipseque sit Beroë, Semeles Epidauria nutrix.
Ergo ubi, captato sermone, diuque loquendo,
280 Ad nomen venere Iouis; suspirat: et, Optem
Iuppiter ut sit, ait: metuo tamen omnia. Multi
Nomine Diuorum thalamos subiere pudicos.
Nec tamen esse Iouis satis est: det pignus amoris;
Si modo verus is est: quantusque, et qualis ab alta
285 Iunone excipitur; tantus, talisque rogato
Det tibi complexus; suaque ante insignia sumat.
Talibus ignaram Iuno Cadmeïda dictis
Formarat. Rogat illa Iouem sine nomine munus.
Cui Deus, Elige, ait; nullam patiere repulsam.
290 Quoque magis credas; Stygii quoque conscia sunt
Numina torrentis. Timor et Deus ille Deorum.
Laeta malo, nimiumque potens, perituraque amantis

282. *subiere* habent sex MSS. in quibus Francos. vnde Burm. recepit. Plerique *inire*. Eadem varietas IV, 328.

xit Virg. Aen. VII, 417. et tur, quod *inire*, quod alii agnoscunt. Noster passim. vid. Ciotan. ad scunt, intrarunt. *esse Iouis*, scilicet h. l. *trementi passu*. Infra XIII, 26, de qua forma loquendi vid. 533. *passu anili. tulit membra* Heinss. ad Vellei. II, 88. quod si exquisitius quam, incessit. *Ipse* summam similitudinem ex-
sa summam similitudinem ex-
primit. Alia *Beroe* fit Iris MSS. praeter duos. *alta*, magna, nobilissima. *Caesar altus* Alia rursus, Oceani filia, G. II Pont. 3, 63. Horat. III IV, 34. commemoratur.
od. 4. *formarat*, intruxerat.
V. Graev. ad Iustin. 20, 4, 3.

280 Breuiter Hygin. *Alam-
na; pete a Ioue, ut sic ad te
veniat, quemadmodum ad Iu-
nonem, ut scias, quae volup-
tas sit cum Deo concumbere.*
Sed haec nostra oratio multo
magis ad fallendum est com-
posita. Verbum *subire* aptum
adulteris, iudice Burm. Mi-
hi vero *subiere* idem esse vide-

291 Ordo: et ille Deus est
timor Deorum, hunc quoque
Dii timere solent. Burm. Ma-
le itaque Rode, *die Furcht, ja
die Gottheit der Goetter.*

292 Sic rursus occupat euen-
tum rei. *nimium potens*, ni-
mium valens precibus apud
Iouem. *obseq. am.* Etiam Fast.
VI, 485. *Arserat obsequio*

- Obsequio Semele, Qualem Saturnia, dixit,
Te solet amplecti, Veneris cum foedus initis,
Da mihi te talem. Voluit Deus ora loquentis
Opprimere: exierat iam vox properata sub auras.
Ingenuit: neque enim non haec optasse, neque ille
Non iurasse potest. Ergo moestissimus altum
Aethera conscendit, nutuque sequentia traxit
Nubila: quis nimbos, immixtaque fulgura ventis
300 Addidit, et tonitrus, et inenitabile fulmen.
Quam tamen usque potest, vires sibi demere tentat.
Nec, quo centimanum deiecerat igne Typhoea,
Nunc armatur eo: nimium feritatis in illo.
Est aliud lenius falmen; cui dextra Cyclopum
305 Saenitiae, flammaeque minus, minus addidit irae:
Tela secunda vocant Superi. Capit illa; domumque
Intrat Agenoream. Corpus mortale tumultus

299. *nutuque* Heinss. ex vno dedit pro *vultuque* aut *vultusque*.
Semele Iouis. Exposuit de h. v. 302 *Qua*, in quantum. Sic
Burm. ad Quintil. VIII. Inst. explicatur in glossa. *sibi*, re-
Or. 3, 35. *Veneris foed. inire*. lis suis. A Virg. Aen. I, 665.
Apol. *ὅς ἄλδ' ἐμπεσόνμενος* H. l. Iouis *tela Typhoea* conmemo-
Infra VII, 710. *foedera lecti*. rantur, ut maxime terribilia,
A. A. I, 462. *concubitus foe-* quia Typhoeus, immane mon-
dera. Silius II, 85. *Veneris* strum, vertice coelum tan-
iam foedera passae. dare se gens, aliter debellari non po-
alicui alias de obsequio et gra- terat. Hinc et Noster eum
tificatione dicitur, sed nunc potissimum memorat. Is se-
de amplexibus. *opprimere*, cundum alios, quos Noster
claudere. v. Buenem. ad La- V, 346. sequitur, fulmine
stant. Inst. V, 1. vulneratus aufugit et Aetna

299 Apud Apollod. intrat monte obrutus est, sed h. l. I.
thalanum *ἡ δ' ἄρα τὸν ἀγέτατον* deiectus, interfectus. Phaedr.
ἐν τῷ τοῦ θεοῦ H. l. sumit II, 1, 1. Locus classicus de
habitum, quem coelum tem- telis Iouis est ap. Virg. Aen.
pore tempestatis habet. *se-* VIII, 429 sqq. ubi iis admi-
qui dr. quae facile parent. scuntur inber, nubes, venti,
V. ad Plin. VII Ep. 9, 11. fulgures, sonitus, metus, flam-
et Pan. 45, 5. *fulgura* et mae et irae. *secunda*, secun-
fulmen differunt: *fulmen* di ordinis, inferiora. Ita *se-*
est telum illud, quod a Ioue cundum et *secunda* et in aliis
in terram demitti credebatur, locutionibus. v. Graev. ad He-
fulgur autem coruscatio. liod. Ep. 141. *Superi* vocant.

Non tulit aetherios; donisque iugalibus arsit.
 310 Imperfectus adhuc infans genetricis ab aluo
 Eripitur, patrioque tener (si credere dignum)
 Infuitur femori; maternaque tempora complet.
 Furtim illum primis lino matertera cunis

Etiam Homer. memorat nomi-
na, quibus Dii res signent.
Leforia tela vocat Senec. N.
Q. II, 44. ubi docet, aucto-
res huius figmenti *admonere*
voluisse eos, quibus aduersus
peccata hominum f. imitandum
fit, non eodem modo omnia esse
percutienda. 310. i. 7. rem inde repetit,
quod ille in *Mero*, monte In-
diae, educatus sit. Cf. Curt.
VIII, 10, 11. Plin. VI, 21.
Inde autem poetis dictus *pu-*
er et *puerulus*. materna,
in utero matris exigenda, com-
plet, transigit. Sic ille bima-
ter. De illo partu Iouis agit

309 *tumultus aetherii* explicandi sunt ex Horat. l. 1, 16, 12. *tremendo Iupiter ipse ruens* *tumulta* de tempestate cum tonitru; et grauior nimbi, fulgura, tonitrus, fulmina, quae Iupiter in alto *aethere* sumferat, *aetherii tumultus* dicitur. Rode vertit, *die himmlische Herrlichkeit*. Apud Apollod. Iupiter intrans fulmen emittit, et Semele exspirat metu. Secundum Lucian. testum conceptum ignem, quo illa perit. *dona*, insignia, quibus se precibus Semeles coactus intruxerat. *inualia*, coniugis. *Imperfectus*. Apollod. *ἡ ἀρχὴ τοῦ θεοῦ* sed Lucian. *ἐπὶ τῇ κρηναίῳ*. *eripitur*. Inde Eurip. 91. *ἡ δὲ θεὸς ἐκβολός*. *insistit femori*, nempe aureis fibulis, ne Iuno eum reperiret. Eurip. 96. *ἐξέσπεν* et Graeci de hac re habent. Iam Euripidis aetate erant, qui illud *ἐν μεγά* inde ortum putarent, quod Bacchus Iunoni quondam *ἀμφόρῳ*, *obses fuerit*. Bacch. 295. Sed Eutath. fol.

313 *Iuo*. Sic et Apollod. sed ap. Lucian. Mercurius eum statim in *Nysum* desert. *primis cunis*, ab initio. *inde datum*, a matertera acceptum. *Nysa* vrbs et mons Indiae. Ibi *Nysides* nymphae (quarum nomina Cyffeis, Nysa, Erato, Eriphia, Bromie et Polyhymnia) in antris educarunt Bacchum, quae est vulgaris huius rei narratio. Homer. k. Bacch. p. 99. Ern. Antrum illud duas fores habuisse dicitur, unde Bacchum *Dizhyriten* appellatum volunt. Serv. ad Virg. Ecl. VI, 15. *Nysum* Bacchi nutricem facit. Eam et Hygin. fab. 182. commemorat, Oceani filiam. Pro ea idem alibi *Nysum* laudat. Inde autem factum est nomen *Dionysus*.

FAB. IV. vf. 316 — 338. *Tiresias*, Thebanus, Eueris filius, vates in tota antiquitate celeberrimus, sed lumine captus. Casus vitae, quos

310. l. 7. rem inde repetit,
quod ille in *Mero*, monte In-
diae, educatus sit. Cf. Curt.
VIII, 10, 11. Plin. VI, 21.
Inde autem poësis dictus *μα-
τρικὸς* et *ματρικῆς* *materna*,
in utero matris exigenda, *com-
pler*, tranſigit. Sic ille *bimar-
ter*. De illo partu Iouis agit
Lucian. d. l.

313 *Ino*. Sic et Apollod.
fed ap. Lucian. Mercurius
eum statim in *Nysum* defert.
primis cunis, ab initio. *inde*
datum, a matertera acceptum.
Nysa vrbs et mons Indiae.
Ibi *Nyfeides* nymphae (quarum
nomina *Cyffeis*, *Nysa*, *Eraro*,
Eriphia, *Bromie* et *Polyhym-*
nia) in antris educarunt *Bac-*
chum, quae est vulgaris huius
rei narratio. *Homer. l. Bacch.*
p. 99. *Ern.* Antrum illud
duas fores habuisse dicitur, vnde
Bacchum *Dithyriem* appel-
latum volunt. *Serv. ad Virg.*
Ecl. VI, 15. *Nysum* *Bacchi*
nutricem facit. Eam et *Hy-*
gin. fab. 132. commemorat,
Oceani filiam. Pro ea idem
alibi *Nysum* laudat. Inde autem
factum est nomen *Dionysus*.

FAB. IV. vl. 316 — 338.
Tiresias, Thebanus, Eueris
filius, vates in tota antiquita-
te celeberrimus, sed lumine
captus. Casus vitae, quos

Educat. Inde datum Nymphe Nyfēdes antris
Occuluere suis; lactisque alimenta dedere.

Dumque ea per terras fatali lege geruntur:
Tutaque his geniti sunt incunabula Bacchi;
Forte Iovem memorant, diffusum neclare, curas
Seposuisse graves, vacuâque agitasse remissos
Cum Iunone iocos: et, Maior vestra profecto est,
Quam quae contingat maribus, dixisse, voluptas.
Illa negat. Placuit, quae sit sententia docti,

316. *Vnus per Thebas*, quod Heinf. non displicebat. Immo *per terras* rectius opp. iis, quae in coelo fiebant. Pro *geruntur* idem coni. *reguntur*.

passus est, varie narratur. a Cadmo inde vsque ad cap-
tas ab Argiuis Thebas, et
In feminam eum esse trans- Labdacidis multa oracula edi-
formatum ob interfectum, vel derit. Frequens igitur eius
in monte Cyllene, vel in Ci- apud Tragicos veteres men-
thaerone draconem referunt tionio. Datum denique ei erat
etiam Apollod. III, 6, 7. etiam hoc, vt apud inferos
Antonin. Lib. XVI. Hygin. solus saperet. Homer. Od. x,
fab. 75. Schol. Hom. ad Od. 490. Cic. Div. I, 20. vid. om-
nino Spanhem. ad Callim. d. l.
caussa varie commemoratur. *fatali lege*, ex fato. Ex opi-
Qui Pherecydem sequuntur, nione enim Veterum omnia
vt Callim. h. in Lauacr. Pall. fiebant vel ex fati necessitate,
vf. 75 — 83. et e Latinis vnus vel ex libera Deorum volun-
Proper. IV, 9, 57. eam cla- tate, vel ex hominũ studio
dem tribuunt Minẽruae, quam *per terras*, in terra. Virg.
nudam viderit Tiresias iuue- Aen. II, 707. *conuenire per*
nis, quae tamen, precibus ma- *limina*, in domo. *Diffundi*
tris et integritate iuuenis per- eleganter dicitur animus, cum
mota, vaticinandi ei artem tri- exhalatur atque laetitiae fe-
buerit. Cum Nostro consen- dat: tristitia vero *contrahitur*
tium Apollod. Hygin. Anton. Cic. Lael. 13. Noster IV, 764.
Lib. 17. Phlegon Trall. de *generosi munere Bacchi Diffu-*
Mirab. 4. quibus Heliodus *aere animos. seposuisse* elegan-
praecuerat. Elegiaco carmine tius, quam, quod alii habent,
fab., tractauerat Sosthratus. *deposuisse*. Virg. Aen. I, 562.
Praeter vaticinandi artem con- *secludere curas. vacua*, a labo-
stitutus ei etiam erat longus ritibus, orisula. *remissos*, paul-
vitae terminus, quippe qui lo liberiores et perulantes.
per septem, aut, vt alii vo-
lunt, nouem aetates vixit, 322 *doctus*, (σοφός) ob diui-

- Quaerere, Tiresiae. Venus huic erat vtraque nota.
 Nam dua magnorum viridi coeuntia flumina
 325 Corpora serpentum baculi violauerat ictu:
 Deque viro factus (mirabile) femina, septem
 Egerat autumnos. Octauo rursus eosdem
 Vidit: et, Est vestrae si tanta potentia plagae,
 Dixit, vt auctoris fortem in contraria mutet:
 330 Nunc quoque vos feriam. Percussis anguibus isdem
 Forma prior rediit, genituaque rursus imago.
 Arbiter hic igitur sumtus de lite iocosa,
 Dicta Iouis firmat. Grauius Saturnia iusto,
 Nec pro materia fertur doluisse: sui que
 335 Iudicis aeterna damnauit lumina nocte.
 At pater omnipotens (neque enim licet irrita cuiquam
 Facta Dei fecisse Deo) pro lumine adempto
 Scire futura dedit: poenamque leuauit honore.
Narcissus. Ille per Aonias, fama celeberrimus, vrbes
 330. *vos feriam.* Vnus percutiam quod placet Burm. quia Ouid.
 delectatur repetitione eiusdem verbi. 331. *rursus* Heinf. mutari
 vult in *reddita*.
- standi peritiam. Libros etiam erraticas esse vtriusque sexus;
 scripsisse traditur Tiresias. *Ve-* quae interpretatio non admo-
 nus, voluptas venerea. Ae- dum dissimilis est ei, quam
 lian. Anim. I, 25. *καὶ τῶν ἄλλων* A. de Atlantis, Promethei alio-
φροῦντος ἐκκατάρας. coire de actu rumque fabulis exhibet Cicero
 venereo. Tiresias primum vio- Tusc. V, 3.
 labat femellam s. dracaenam, 333 *firmat*, confirmat. La-
 sed postea, ab Apolline moni- ctant. in Argum. *tutatur sen-*
 tus, masculum draconem. *tentiam Iouis.* Versus, qui-
 Tzetzes ad Lycophr. Cassandr. bus dicta Iouis confirma-
 329 *fortem*, sexum, vt VI, Schol. Hom. *Ὅλην μὲν μοῖρην δέ-*
 680. IX, 676. *imago*, for- κα μὲν αὖτε τέλειται ἀνὴρ, τοῖς δὲ
 ma, natura. *genitua*, couna- δὲ ἐμπιμπλάσθαι γυνὴ τέλειται ἡ
 ta, quam habuit, cum nasce- μα. *pro materia*, vt postula-
 retur. Augustus habebat ge- bat materiae leuitas. X, 133.
 nitiuas notas Sueton. Oct. 80. Ita pro rerum maiestate Lucret.
 Caeterum Lucian. de Astrol. V, 2. *aeterna damnauit*
 monet, fabulam de Tiresiae nocte graniter excaecationem
 transformatione fluxisse inde, exprimit. *neque enim licet* etc.
 quod Tiresias docuerit, stellas vid. ad II, 677. *scire dedit*

- Irreprehensa dabat populo responsa petenti.
 Prima fide vocisque ratae tentamina sumsit
 340 Caerula Liriope: quam quondam flumine curuo
 Implicuit; clausaeque suis Cephisos in vndis
 Vim tulit. Enixa est vtero pulcherrima pleno
 Infantem, Nymphis iam nunc qui posset amari;
 345 Narcissumque vocat. De quo consultus, an esset
 Tempora maturae visurus longa senectae;
 Fatidicus vates, Si se non viderit, inquit.
 Vana diu visa est vox auguris. Exitus illam,
 Resque probat, letique genus, nouitasque furoris.
 350 Iamque ter ad quinos vnum Cephisus annum
 Addiderat: poteratque puer iuuenisque videri.
 graece, dedit scientiam. *le-* se Narcissum etiam ex Lucian.
vauit, tolerabiliorem reddi. Ver. Hist. lib. 2. To. IV. p.
 dit. Ap. Homer. Od. 9, 64. 276. apparet. Paucis fab. at-
 Demodoci caecitatem Musa tingit Hygin. f. 271. *Echus*
 leuauerat arte musica cantuque fabula, si abesset, non desi-
 dulci. *honore*, arte honori- deraretur; eamque apparet a
 fica. Nostro insertam esse, atque
 FAB. V. vs. 339 -- 510. Dum commodum sub finem adhibi-
 exemplum ponit artis Tiresiae, tam. Exstant Ausonii duo
 commodum noua intextitur fabu- epigrammata (II. et 99.) in
 la, ex qua rursus alia orta est. Echo, rotidemque (97. et 98.)
Narcissus, iuuenis pulcherri- in Narcissum.
 mus, cum et iuuenes et puel- *Aonias*, Boeotias. vid. ad
 las superbe sperneret, Rham- vs. 13. *respondere* proprie di-
 nusius effecit, vt suae ipsius cuntur vates. vid. Munker. ad
 imaginis, quam in fonte quo Lactant. Argum. *irreprehensa*,
 dam conspexit, infano amore certa, quibus euentus con-
 corripere, atque tabescen- stare.
 do mutaretur in florem sui no- 341 *fide* antique pro *fidei*.
 minis. Thespientis erat haec *fides* autem nunc capiendum,
 fab. quam duplici modo Pau- vt in *fide dignus*. *vocis ratae*,
 san. IX, 31. p. 772. narrat, vaticinii certi. *Liriope* genus
 quorum alterum, quem Noster incertum. vid. Burm. *Caeru-*
 secutus est, vulgatum vocat. *la* indicat, eam fuisse Nym-
 Ex altero Narcissus sororem pham fontanam aut flauialem.
 habebat sibi simillimam, cuius *curuum* de fluminibus inclu-
 amissae desiderium contem- dentibus aliquid. Virg. G. IV,
 planda imagine in fonte leni- 361. *illum curuata in montis*
 te volebat. Thespientem fuis- *speciem circumfudit vnda*. Etiam

- Multi illum iuvenes, multae cupiere puellae.
Sed fuit in tenera tam dira superbia forma;
355 Nulli illum iuvenes, nullae retigere puellae.
Adspicit hunc, trepidos agitantem in retia ceruos,
Vocalis Nymphe; quae nec reticere loquenti,
Nec prior ipsa loqui didicit, resonabilis Echo.
Corpus adhuc Echo, non vox erat: et tamen vsum
360 Garrula non alium, quam nunc habet, oris habebat;
Reddere de multis ut verba nouissima posset.
Fecerat hoc Iuno, quia, cum deprendere posset
Sub Ioue saepe suo Nymphas in monte iacentes,
Illa Deam longo prudens sermone tenebat,
365 Dum fugerent Nymphae. Postquam Saturnia sensit;
Huius, ait, linguae, quam sum delusa, potestas
Parua tibi dabitur, vocisque breuissimus usus,
Reque minas firmat. Tamen haec in fine loquendi
Ingeminat voces, auditaque verba reportat.

353. cupiere. Alii petiere. 354. Alii pro *dira* habent *dura*, quod non improbat Burm. quia *retigere* sequitur, pro quo tamen alii *flexere*. Idem verba *fuit-forma* per parenthesis adiecta putat.

ap. Hygin. *Narcissus Cephe* tantibus. *tenera*, pulchra. *fluminis filius*. Sed quoniam *Superbia* est amantium, qui in vicinia Heliconis natus, fastidiosi non redamant. Ti-propterea secundum Claudian. *bul. 1, 8, 69. fastidia*. Idem 35, 134. *Helicon eum genuit. divi*, crudeles. Non igitur *se dr.* Idem vs. 332. de hoc erat, cur Burm. *dura* mallet. et de Hyacintho, *nunc incly-* *retigere*, flectere eius animum *ta germina veris*, *Prasantes* potuerant, ut IV, 164. Et *olim pueros*. Solent autem hi est *flexere* in Varr. Lectr. Luduo et Hylas propter *pulchri-* su autem illo vs. 353. et 55. *tudinem coniungi. tulit*, in- *expressit Catul. Carm. Nuptulit.*

345 *nunc*. vid. ad I, 321. *tae optauere puellae*. Idem cum *fastidicus vates*, *videre tempora*, viuendo *Nulli illum pueri, nullae opta-* eo peruenire. — *furor*, in- *sanus amor*.

356 Vt Narcissus ad Echo 352 *puer iuuenisque*, i. me- in siluis versantem et ad fon- dius erat inter utrumque. vid. tem commodè deduci posset, ad IV, 17. *Cupere*, ut *petere*, propterea *venans* inducitur. de amantibus et conubia op- *Vocalis*, voce notabilis. Obiter

- Ergo ubi Narcissum, per deuia lustra vagantem,
Vidit, et incaluit, sequitur vestigia furtim.
Quoque magis sequitur; flammam propiore calefcit
Non aliter; quam cum fumis circumlita taedis
Admotam rapiunt viuacia sulphura flammam.
O quoties voluit blandis accedere dictis,
Et molles adhibere preces! natura repugnat;
Nec finit incipiat. Sed, quod finit, illa parata est
Expectare sonos, ad quos sua verba remittat.
Forte puer comitum seductus ab agmine fido,
Dixerat, Equis adest? Et, Adest, responderat Echo. 380
Hic stupet: utque aciem partes dimisit in omnes;
Voce. Veni, clamat magna. Vocat illa vocantem.
Respicit: et nullo rursus veniente, Quid, inquit,

376. Pro *adhibere vnus tentare*. 377. *quod*. Nonnulli *quor*. 381. *Vnus diuinit*, quod placeat Heinf. qui exempla suppeditat, in quibus *diuidere aures*, *mentem*.

sed commodè huius Nymphae *vacua sulphura* sunt rapacia, fata superiora innectit. *Red-* quae celeriter ignem capiunt. *dere*, repetere, *nachsprechen*. Remed. 700. *rapidae faces*. Plin. H. N. X, 42. *Humanas Rapere* enim, ut monet Burm. *voces reddunt psittaci*. Mox verbum proprium igni et flam- *fic reportare et remittere*, *sub* mae. cf. quae diximus ad II, *Ioue* Burm. putat a nequam 123. Idem Burm. *adhibere* quodam et sciolo librario pro- *preces* publica forma dictum *fectum*; legendum esse cum *putat*. *Molles*, quibus molli- *quinque Mif. cum Ioue*, ut II, *untur* pectora dura. Simi- *599. prudens*, consulto. *lis locus Tibul. 3, 4, 75. Ne* *dubita blandas adhibere que-*

372. Terent. Eun. I, 2, 5. *Accede ad ignem hunc* (Thain); *dura prece*.

Accede ad ignem hunc (Thain); *dura prece*. *ium calefcet plus satis*. *Viuax*, quod multum vitae, alacrita- 379. *fidus sollemne comi-* *tis*, rapiditatis etc. habet. *tum epitheton*; ergo tantum *Gellius N. A. V, 2. vivacissi-* *ornat. seductus*, aberrauerat. *mus*, rapidissimus, *curfus equi*. Sequitur colloquium cum *Quinctil. Inst. Or. II, 6, 3. Echo*, quocum cf. Aristoph. *uiuaciores*, qui sunt alacriore *Thesmoph. 1065* sqq. *Saepe* *ingenio*. vid. Gronov. Obser- *Graeculi pueriliter sic lude-* *bat. III, 4. p. 352. Ergo vi-* *bant. V. Ramler ad Martial.*

Hic puer, et studio venandi lassus et aestu,
 Procubuit; faciemque Ipei, fontemque secutus.
 415 Dumque sitim sedare cupit; sitis altera creuit.
 Dumque bibit, visae correptus imagine formae,
 Spem sine corpore amat: corpus putat esse, quod um-
 bra est.
 Adstupet ipse sibi, vultuque immotus eodem
 Haeret, vt e Pario formatum marmore signum.

416. *bibit*. Burm. malit *videt*, quia iam vs. sup. Narcissum bibentem descriperit. Immo ibi modo cupit bibere. 417. *Stem*. Pauci, *rem*, probante Heinf. Sed Burm. recte monet, *rem* oppo- ni quidem umbrae aut nomini, non autem corpori.

herba in monte. vid. Burm. rabat, neque tamen erat. Ip-
Lacus vr. et vl. 500. Eum se sic explicat verbis subie-
 frigore suauem describere ctis.
 voluit; sed hic *repscere* dis-
 plicet, quia *repor* gratus est. 418. Pausan. d. l. absur-
 Melius Horat. II od. 15, 9. dum hoc figmentum esse iu-
Excludit ictus feruidos spissa dicat; neminem enim tam
ramis laurea. Similiter in- stolidum esse, vt sui amore
 fra V, 389. capiat, hominemque ab um-
 bra discernere nequeat. Quid

414. *Sequitur* locum is, autem Noiter? Is eo ita de-
 qui amoenitate eius allestus lectatus est, vt intolerabilis
 eum adit. Cic. II Legg. I. garrulitatis exemplum nobis
hanc amoenitatem loci sequor. reliquerit, neque voluptatem,
 Potest tamen *secutus* et ex- sed taedium lecoribus para-
 plicari, impulsus facie, pro- verit. Semper ad eandem
 pter faciem. Plin. X Ep. notionem reuoluitur, quin
 94 *mores eius secutus.* Non adeo, quae ipse dixerat, Nar-
 ineptum lusum praebuit v. cillum repetentem inducit.
sis, quod et de vehemen- Diutius etiam, quam natu-
 tiore appetitu dr. *altera*, alia, rae veritas patitur, eum hoc
 alius generis. *imagine*, amo- errore fascinarum tenet. Ad-
 re imaginis. *Imago* autem de frigida acumina, quibus
formae i. q. umbra, quam h. l. distinxit. *Adstupere* di-
 per omnem h. l. valde va- ctum, vt *adgemere*, *adsonare*,
 rianit. In verbis *spem sine alludere* alicui. Stupori con-
corpore amat frustra haese- venit v. *haerere*. Ap. Virg.
 runt Intr. Intelligitur um- Aen. VI, 471. regina non
 bra, quam corpus esse spe- aliter haeret, ac si dura si-

Spectat humi positus geminum, sua lumina, sidus, 420
 Et dignos Baccho, dignos et Apolline crines,
 Impubesque genas, et eburnea colla, decusque
 Oris, et in niueo mixtum candore ruborem;
 Cunctaque miratur; quibus est mirabilis; ipse
 Se cupit imprudens; et, qui probat, ille probatur. 425
 Dumque petit, petitur: pariterque incendit, et ardet.
 Irrita fallaci quoties dedit oscula fonti!
 In medias quoties, visum captantia collum,
 Brachia misit aquas; nec se deprendit in illis!
 Quid videat, nescit; sed, quod videt, vritur illo: 430
 Atque oculos idem, qui decipit, incitat error.
 Credule, quid frustra simulacra fugacia captas?
 Quod petis, est nusquam: quod amas, auertere, perdes.
 Ista percussae, quam cernis, imaginis umbra est.
 Nil habet ista sui, tecumque venitque, manetque: 435
 Tecum discedat; si tu discedere possis.

420. Plerique, *cen lumina*. Heinf. vero Behotium in Apophor.
 secutus, dedit *sua lumina*, malit tamen *duo lumina*, quod placet
 et Schiachi. Burm. praefert Zinzerlingii coniect. *geminum, cen*
sidera, lumen.

lex aut stet Marpesia (in Pa- tudo. *Mixtus* alibi sine prae-
 ro) *cautes*. Inde Noster fe- positione legitur vel cum ter-
 cit e Pario form. *m. signum*. tio, vel cum sexto casu.

420. *geminum sidus*, hoc 425. De *cupere* et *petere*
 est *sua lumina*, aut sic: *sua* v. ad 353. *imprudens*, nesci-
 lumina tamquam *geminum si-* ens, illam imaginem esse um-
 dus. vid. tamen Varr. Lectr. bram suam. *qui probat* —
 Oculi fulgentes, siderum in- ardet. Frigidum acumen. *pro-*
 star, ponuntur in maxima *bare*, pulchrum et amore di-
 pulchritudinis parte. cf. ad I, gnum iudicare. — *incitatocu-*
 499. *Apollo et Bacchus lau-* los, irritat amorem per ocu-
 dantur a poetis ob aeternam los.

iuueniutem et formositatem;
 inprimisque tribuuntur iis 432. Iam supra vs. 417.
 pulchri et promissi capilli. poeta hunc errorem indica-
 Amorr. I, 14. Martial. IV verat; itaque aut haec, aut
 Epigr. 45. Hinc Bacchus *cu-* illa refecanda fuissent. *Nil*
reperit *χερσικεύς* etc. *Impu-* habet sui, non constat per
 bes, lanugine obductas. *de-* se, nihil habet proprium.
ous exquisitus, quam, pulchri- Bene sic describitur umbra.

- Non illum Cereris, non illum cura quietis
 Abstrahere inde potest: sed opaca fufus in herba
 Spectat inexplcto mendacem lumine formam:
 440 Perque oculos perit ipse fuos: paulumque leuatus,
 Ad circumstantes tendens fua brachia filuas,
 Ecquis, to filuae, crudelius, inquit, amauit?
 Scitis enim, et multis latebra opportuna fuistis.
 Ecquem, cum ueftrae tot agantur fecula vitae,
 445 Qui fic tabuerit, longo meminiftis in aeuo?
 Et placet, et video: fed quod videoque, placetque,
 Non tamen inuenio. Tantus tenet error amantem.
 Quoque magis doleam; nec nos mare feparat ingens,
 Nec via, nec montes, nec claufis moenia portis,
 450 Exigua prohibemur aqua. Cupit ipfe teneri:
 Nam quoties liquidis porreximus oscula lymphis;
 Hic toties ad me relupino nititur ore.
 Poffe putes tangi. Minimum eft, quod amantibus obftat.

438. Heinf. con. *opaca in umbra*. Sine cauffa. 440. Neapolitan. *leuata*, quod non duplicet Heinfio. Mox Burm. ex vno Heinf. et tertio Leid. probat *tendit*, atque ex eodem Leid. et duobus regis, *Et quis*, vt rotundior fit oratio. 454. Vnus Palat. vnus Argent. et Thyfi cod. *puer innide*, quod Dan. Heinf. placebat.

437. Nec Ouidium breuitate fere loca remota, filuas et tis cura ab hoc fonte et a antra, quaerere folent. Com-Narciffo abftrahare potuit. moda autem eft haec ad fil-fufus, alibi *reclinatus, stratus*, vas apoftrophat. *abiectus*. Sed et graece fic *χρῆμα*, vt Anacr. Od. 52, 16. 448 Plin. VI Ep. I, I. *De-opaca*, quam opacat filua. *In-fiderium abfentium nihil perinde explero*, quod contemplanda ac vicinitas acuit. Sed *via* in imagine *expleri*, fatiari non his impedimentis male com-poterat. *mendacem*, quae vi-memoratur; ea enim facile debatur efle forma, neque potest tranfiliri. *Tenere vox* tamen erat. Elegans eft hic amantium, cum potiti funt vfu verbi *mentiri*. amato, et ferme cum ample-

443. Burm. opinatur, pro-xibus coniungitur. VII, 66. cacitatem nympharum hictan-143. *liquidis*, limpidis. *re-gi*. Sed videtur poeta omni-supino etc. corpore inclinatio no amantes intellexiffe, qui fufum erigi conatur.

- Quisquis es, huc exi. Quid me, puer vnice, fallis?
 Quoue petitus abis? certe nec forma, nec aetas 455
 Eft mea, quam fugias; et amarunt me quoque Nymphae.
 Spem mihi, nescio quam, vultu promittis amico:
 Cumque ego porrexì tibi brachia, porrigis vltro:
 Cum rìfi, adrides: lacrimas quoque faepe notauì,
 Me lacrimante, tuas. Nictu quoque figna remittis: 460
 Et, quantum motu formofi fufpìcor oris,
 Verba refers, aures non peruenientia noftras.
 In te ego fum, fenfi: nec me mea fallit imago.
 Vror amore mei: flammam moueoque feroque.
 Quid faciam? roger, anne rogem? quid deinde rogabo? 465
 Quod cupio mecum eft, inopem me copia fecit.
 O vtinam noftro fcedere corpore poffem!
 Votum in amante nouum; vellein, quod amamus,
 abeffet.

Iamque dolor vires adimit: nec tempora vitae
 Longa meae fuperant; primoque exlinguor in aeuo, 470

460. *Nictu* dedit Burm. ex vno Iuniano, cum caeteri *nutu* aut *motu* habeant. 463. Vulgo, *Ille aut ipfe ego fum*. Sed Heinf. ex Med. *In te*.

454. *Vnicus*, quem prae tus accipienda nota eft. Ibi caeteris amamus, quia caete-quoque non nifi vnus *nictus* ris praeflat vel animi vel cor-praeferit. *peruenientia aures*, poris doribus. Multus eft in intell. ad. Saepellomer. *que* h. v. explicando Heinf. ad h. *πῶλον*, omiffio *ut*, quod imita-1. *Raro* ponitur pro, *vnus*. ti funt Latini.

457. *Promittis* exquisitius, 463. Haetenus error. Eo quam, facis. *amicus*, hilaris. expeditus Narciffus in despe-VIII, 677. *boni vultus*. *Nictus* rationem vertitur, cuius au-proprieft amantium, cum tem vim non bene expreffit blande fe inuicem inuientes poeta. Alienum ab ea eft oculos mouent, oque didu-Oxymoron *inopem me copia* cunt ad fubridendum, Grae-fecit, alienus ille lufus, *Vo-cis* eft *σκαρδαμυγμός*. Sed h. *tum* — *abeffet*; ineptum acu-1. non nifi ad oculorum mo-men, *Hic, qui diligitur* etc. tum retulerim, quia *rifus* iam — *quid deinde rog.* et fi ro-praeceffit. Forte tamen prae-gare libet, quid tandem ro-143. *signisque loquuntur*. A. 470. *fuperant*, fuperfunt. A. I, 138. *Nec tibi per nu-primo acuo*, ineunte aetate.

- Nec mihi mors grauis est, positure morte dolores.
 Hic, qui diligitur, vellem diuturnior esset.
 Nunc duo concordēs animā moriemur in vnā.
 Dixit, et ad faciem rediit male sanus eandem;
 475 Et lacrimis turbauit aquas; obscuraque moto
 Reddita forma lacu est. Quam cum vidisset abire,
 Quo fugis? o remane; nec me, crudelis, amantem
 Desere, clamauit. Liceat, quod tangere non est,
 Adspicere; et misero praeberē alimenta furori.
 480 Dumque dolet, summā veslem deduxit ab orā,
 Nudaque marmoris percussit pectora palmis.
 Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem;
 Non aliter, quam poma solent; quae candida parte,
 Parte rubent: aut ut variis solet vva racemis
 485 Ducere purpureum, nondum matura, colorem.

477. O ante remane recepit Burm. ex Voss. Heins. suadebat, oro mane, ut vltima in oro corripatur. 482. tenuem. Florent. S. Marc. primus Vatic. et duo alii roseum.

anima in vna, dum vnus ani- quod facere solebant, qui mam exhalat. Dictum hoc planctus causa pectus nuda- e sermone intimae familiari- bant. vid. Heins. ad h. l. et tatis sibi vindicantis alterius Burm. ad Amor. I, 7, 48. fortem. IV, 108. IX, 388. XII, Cf. et infra V, 399. Hoc 229. Sed ab h. l. alienum autem figmentum praeclarum est, quia Narcissus iam sen- est. Tenuem ruborem illustrat ferat, vmbra sua se ardere. duplici comparatione, quae probanda quidem est, sed an admirabilem phantasiae vim prodat, et digna sit ingenio summi poetae, ut Schirach. videtur, nescio. Non debemus nimii esse in lau-

474. male sanus, infans, vel quia redibat ad aquam, quae renouabat dolores, vel propter amorem sui. Lacrimis incredibilem tribuit vim.

480. ora, extrema pars vestis, vel, ut h. l. in pectore cis. In posteriore forsan res (summa, suprema) vel infra spexit Horat. II od. 5, 10. (ima). Iam ut II Fast. 347. Iam tibi liuidos Distinguet Auruncas ora subducere ab ima tunnus racemos, Purpureo sensu obscuro, sic h. l. vvarius colore. Alias huius stem deducere summa ab ora, generis similitudines collegit

- Quae simul adspexit liquefacta rursus in vnda;
 Non tulit ulterius; sed, ut intabescere flauae
 Igne leui cerae, matutinaeque pruinae
 Sole tepente solent, sic attenuatus amore
 Liquitur; et caeco paullatim carpitur igni.
 Et neque iam color est mixto candore rubori;
 Nec vigor, et vires, et quae modo visa placebant,
 Nec corpus remanet, quondam quod amauerat Echo.
 Quae tamen ut vidit, quamuis irata memorque,
 Indoluit: quotiesque puer miserabilis, Eheu,
 495 Dixerat; haec resonis iterabat vocibus, Eheu.
 Cumque suos manibus percusserat ille lacertos,
 Haec quoque reddebat sonitum plangoris eundem.
 Vltima vox solitam fuit haec spectantis in vndam;
 Heu frustra dilecte puer! totidemque remisit
 500

486. liquefacta. Heins. conī. liquenti vel liquati.

Brouckh. ad Propert. II, 2, formula caeco carpitur igni 20. ducere colorem, ut VIII, legitur Virgil. Aen. IV, 2. 760. ducere pallorem. Virg. et vires pro, nec vires. vid. Ecl. IX, 49. duceret vva co- Burm. lorem.

486. liquefacta offendit riae ipsi factae. Sed displi- Heins. quia cera dicatur lique- cet Glareano, quod Echo mu- fieri, non vnda. Burm. refert tata in lapidem viderit Nar- inter singulalia Ouidii. Pas- cissum. Respondet Burm. pos- sim ap. Nostrum liquida aqua tam narrasse quidem iam an- pro limpida, clara, ut 451 tea metamorphosin Echus, et I, 370. Plin. V Ep. 6. sed eam simul cum Narcissi purius coelum, aer liquidior. transformatione factam esse. Pan. 82 liquida flumina. Ita- Putem, videre omnino esse que limpida redditam recre sentire, intelligere. Hoc po- terat, quia nunc quoque per- sona erat. Praeterea saepius

490. caecus, clandestinus, iam obseruauimus, haec et occultus, per membra et of- talia in Ouidio non esse vr- sa means. De v. carpi v. genda. Caeterum ingeniose, ad II, 781. vnde apparet, pas- Echo hic inducitur et fabu- sin nunc posse abesse. Ipsa lae innecitur. Etiam illud

Verba locus; dictoque Vale, Vale inquit et Echo.
 Ille caput viridi fessum submisit in herbâ.
 Lumina nox claudit, domini mirantia formam.
 Tum quoque se, postquam est internâ sede receptus,
 505 In Stygiâ spectabat aquâ. Planxere sorores

indoluit ex natura Echus be- ros, Thebas venit. Pentheus
ne confirmatur. Male Heinſ. vero, Echionis filius, Cadmi
 etiam vſ. 501. *lacus* recepit. ex Agaua nepos, cui Cad-
 Immo *locus*, in quo mutata mus imperium tradiderat, cum
 Echo, remittebat verba. *sacra noua accipere nollet,*

503. *Dominus luminum*, vt Bacchumque adeo interficere
 VI. 560. *domino linguae.* In conaretur, dilaceratus est ab
 Stygiâ etc. Manes enim in Agaua et sororibus, quas Bac-
 interna sede exercent studia chus eum in finem in furo-
 antiqua. Vid. ad IV, 444. rem adegerat. Tractata est
 Nihilo tamen minus Noster haec fabula post Aeschylum,
 nunc ingenio abusus est. Sty- cuius Pentheus interijt, ab
 gis enim turbida aqua et li- Euripide in Bacchis. Habent
 mo plena non poterat spe- eam Apollod. III, 5, 2. Hy-
 ctantis formam reddere. *Plan-* gin. fab. 184. Philostr. Icon.
xere sorores. Ap. Claudian. I. Attingit etiam Theocrit.
 d. I. *Narcissum fracta Cephis-* Id. 26. Cf. et Senec. Oed.
ſus arundine lugez. ſectos ca- 404 -- 508. & ſimilem loc.
pillos. Ex more antiquiſſimo ap. Virg. Aen. VII, 385 ſqq.
 ſolebant mortuorum tumulis Sine dubio Pentheus, cum
 ſecti capillorum cincinni im- furem Bacchicum, qui to-
 poni. *Ponere ſollemne in* tas interdum ciuitates inua-
consecrationibus. Tibul. I, debat, coërcere velle, a Bac-
 I, 14. *pomum ponere Deo.* chis occiſus eſt. Ferociorem
 Mirum autem eſt, Nymphas autem eam Ouid. deſcripſit,
rogum et feretrum paralle. quam Euripides. Nulla au-
Quaterc, quaſſare, percutere, tem transformationem haec
faces formulae obuia. V. fab. habet; itaque Noster, ne
 Heinſ. ad IV, 758. Iactaban- inſtituti inmemor videtur,
 tur enim inter eundem. *Flos* inde a vſ. 574. commodè
 autem ille etiam hodie iuxta intexuit aliam.
 Heliconem plurimus reper-
 itur, vt narrat Chandler in
 Itiner. cp. 64.

FAB. VI. vſ. 511 — 733. *Res*, vaticinium de Narcis-
 Bacchus, emenſus multas ter- ſo impletum; *cognita*, cum
 flexerat carmen. *Achaidas,* eſſet diuulgata. *vati*, Tire-
 ſiae; redit enim eo, quo de-

Naiſdes; et ſectos fratri poſuere capillos.
 Planxere et Dryades: plangentibus adſonat Echo.
 Iamque rogum, quaſſasque faces, feretrumque para-
 bant:

Nuſquam corpus erat: croceum pro corpore florem
 Inueniunt, foliis medium cingentibus albis.

Cognita res meritam vati per Achaidas vrbes
 Attulerat ſamam: nomenque erat auguris ingens,
 Spernit Echionides tamen hunc, ex omnibus vnus
 Contemtor Superum, Pentheus: praefagaque ridet
 Verba ſenis; tenebrasque et cladem lucis ademptae
 Obiicit. Ille mouens albertia tempora canis,

510

Bac-
chus
et
Pen-
theus

515

506. Quoniam in Geonov. *fronti poſ.* exſtat, Burm. coni. *ſon-*
ti p. inquam buſto Narcisſi. 508. *quaſſasque.* Septem Miſſ.
colſasque. Id Burm. explicat, quae reſectae ab arbore ſucco ſuo
 carent, & aridae ſunt. 516. *canis.* Zinzerling. in Promuſſ. I.
 cp. 51. ex Miſſ. corrigi *vittis*, quod Heinſ. exemplis illuſtrat.

graecas. Apud Homer. omnes *λοιὰ πρὸς τῶν* Anacr. Od. 56.
 Graeci *Ἀχαιοὶ* auguris. Au- Et Homer. Il. 9. 518. ſenes
 res eius ita purgatae erant, vocat *πολιοκροτάφους γέροντας*. Ti-
 vt omnes auium voces audi- reſiam; qui quatuor genera-
 tu perciperet. Apollod. III, tionibus poſt, Eteoclis et Po-
 6, 7. Apud Eurip. d. I. 347 lyneis tempore, adhuc vixit,
 ſedes habet, vbi *οἰωνοσκοπεῖ* iam ſenem facit tempore Pen-
 Iam breuiter notat mores thei, ſecutus Euripidem, apud
 Penthei, qui ad hanc rem quem Bacch. vſ. 258. Pen-
 pertinebant, *Contemtor Supe-* theus ei tribuit *γῆρας πολίων*
rum. ex omnibus, ex omni vid. Barneſ. ad vſ. 178. Et
 familia Cadmi. Caeteri ve- commodè h. I. ſeneſcutis
 nerabantur Bacchum. vid. vſ. mentio fit; ea enim tanto
 564. *tenebrae*, vt *σκότος*, de maiorem auctoritatem vati,
 caecitate. *cladem*, damnum, tantoque maiorem fidem eius
 quod paſſus erat, luce adem- reſponſis conciliabat. Necta-
 ra. Aliter Tireſiam increpat men omnino ſpernenda eſt
 ap. Eurip. 255 ſqq. altera lectio, *albertia tempo-*
ra vittis, maxime ob XIII,

516. Motus et agitatio ca- 643. *Hinc Anius niueis cir-*
 pitis ſignum indignationis. *cumdata tempora vittis* con-
 Mouet autem Tireſias *tem-* cutiens. Vittæ enim alba in-
 pora, et quidem ſenilia. Sed ſignire ſolebat tempora au-
 id graphice expreſſit, *alben-* gurum.
tia canis, tempora cana. Πο-

- Quam felix esses, si tu quoque luminis huius
Orbus, ait, fieres, nec Bacchia sacra videres!
Iamque dies aderit, iamque haud procul auguror esse,
520 Quam nouus huc veniat, proles Semeleia, Liber.
Quem nisi templorum fueris dignatus honore;
Mille lacer spargere locis; et sanguine siluas
Foedabis, matremque tuam, matrisque sorores.
Euenient: neque enim dignabere numen honore:
525 Meque sub his tenebris nimium vidisse quereris.
Talia dicentem proturbat Echione natus.
Dicta fides sequitur; responsaque vatis aguntur.

517. Et ad risum et ad clamoribus oculorum verbis grauissimis responderet vates. Apud Eurip. 368 non *μωτικῶς*, sed *τοῖς πρῶγμασι* edoctus veretur, nouus apud Nostrum, noui flumine Pentheus lacrum inferat Cadmi domo. Sed Onid. vel huc ignota. Veniat exquisitius, quam veniet. Tibul. I, Bacchia sacra, *τελετὰς εἰνῆας*, i. 4, 49. Tempus erit, cum me mylteria bacchica. vid. Perizon. ad Aelian. V. H. II, 31, 20. Dicta sunt, ut omnia sacra enthusiastica, *Orgia*, ἀπό τῆς ὀργῆς, a furore, infania. vid. ad IV, 1. Intelliguntur autem h. l. prisca illa orgia, diuersa ab Atheniensium Dionysiis, et trieterica dicta, 31, 12. lacer spargere, laceraberis et spargeris. foedare quoque anno celebrabantur, de sanguine vulneratorum. et quidem in monte Cithaerone nocturnis discursibus. vid. Barnes. ad Eurip. vf. 133. et Perizon. ad Aelian. V. H. XIII, 2.

519. Iam, vox vaticinationum, itaque repetitur non sine grauitate. nouus, non est recentior, diuersus a prioribus huius nominis Diis, sed, rum fides sequitur, quod Ro-

vt Francius bene vidit, nobis adhuc incognitus. Eurip. vf. 219. ὁ νεώτερος δαίμων, vf. 256 et 272 ὁ δαίμων ὁ νέος. Sic saepe *nouus* apud Nostrum, *noui fluminis*, *noua monstra* etc. i. ad huc ignota. Veniat exquisitius, quam veniet. Tibul. I, Bacchia sacra, *τελετὰς εἰνῆας*, i. 4, 49. Tempus erit, cum me deducat, vbi v. obs. Heynii.

521. Nisi dignum eum iudicabis, quem colas templis excitandis et dedicandis. Horare templis, aris, statuis, vt graec *τιμῆσαι τοῖς* etc. vid. Perizon. ad Aelian. V. H. II, 31, 12. lacer spargere, laceraberis et spargeris. foedare quoque anno celebrabantur, de sanguine vulneratorum. Virg. Aen. II, 492. foedantem sanguine ignes. sub, in, tenebris, vt VII, 2. sub nocte. In sub ten. vidisse inest acumen.

527. responsa, vaticinium. vid. ad vf. 340. aguntur, eueniunt habent. Idem est alterum habent. Idem est alterum

Liber adest: festisque fremunt vlulatibus agri:

Turba ruunt, mixtaeque viris matresque nurusque,
Vulgusque, procuresque, ignota ad sacra feruntur.
Quis furor, anguigenae, proles Mauortia, vestras

530

de non bene reddidit, der et nobiles sacris his arcanis Glaube folgt den Worten. interesse poterant. Eurip. vf.

528. adest, nempe e Lydia. 208 sqq. Verba ruunt et feruntur egregie pingunt studio coegit *Βακχεῖν* in τῇ Κιθαιρῶνι, um, quo superstitione et leuis Apollod. Noster breuitatis ltu- multitudo certatim aduolat ad dio statim irruit in ipsum fre- ignota (nam ignota et noua mitum. Agri fremunt, βε- scire cupiunt) sacra. Rare μασι, verbum proprium de sic etiam XV, 729. Phaedr. Bacchantibus, vnde ipse Bac- V fab. I. 3. Significat enim, chus *Βάκχος*. cf. Longin. XV, sine ordine et summa cum 6. vlulatibus, *ἰαχαῖς*, ὁλοθυ- contentione currere. matres moīs. Ipse Bacch. de se Eurip. vf. 24. Thebas in Graecia primas omnis generis et aeratis mul- *ἀλλόλυσαι*, vlulatu compleri. lieres commemorat. Et nu- Nam ὁλοθῆναι et vlulare, etiam rus poetis omnis mulier. prae gaudio exclamare et vlul- Brouckh. ad Propert. II, 5, lare, sed de furibundo Bac- 26. mixtae viris. Eurip. 36. chantium clamore in primis *γυναικες οὖν* de Κάδμω παῖσιν ἀνα- dicitur. Vlulabant autem vo- *μυμυμῶσαι* proceres, ipse Cad- ces has, *Εἰσι Βάκχοι ὁ Τάχης*, mus cum hiabus et Tireia. *Ἰσ Βάκχοι*, *Εἰσὶ σαβοῖ*, vnde *εὐ- Eurip. 299.*

VI, 517. reddidit, *euare orgia*, 531. Summa orationis: Non i. euando celebrare orgia. vincimur vi armorum fortiam- vid. Drackenb. ad Sil. II, 101. que virorum, sed inanibus festis, quia coniuncti erant tympanis pueri mollis obscoe- huiusmodi vlulatus cum sa- norumque gregum, quod The- banorum origine indignissi- mus. In hac origine et in

529. Turba ruunt. Indu- illa mollitie explicanda totus cuntur ergo Bacchi thiasi. est, proditque animum rei Virg. Ecl. V, 30. nam *διῆκος*, turpitudine commotissimum. *thiasus*, dicta est vocabulo Abundat antithetis. Quis fu- proprio multitudo illa mixta ror crebra vox indignantium. et pompa, quae Bacchum co- VI, 170. Virg. G. IV, 495. mitabatur. vid. Barnes. ad Eu- Tibul. I, 10, 33. Anguige- rip. vf. 56. mixtaeque etc. nae, Thebani ex anguis den- Feminae et mares, pauperes tibus prognati, Graecis Σπα-

Attonuit mentes? Pentheus ait. Aerane tantum
Aere repulsa valent? et adunco tibia cornu?
Et magicæ fraudes? vt quos non belliger ensis,
535 Non tuba terruerint, non strictis agmina telis;
Femineæ voces, et mota infania vino,
Obscoenique greges, et inania tympana vincant?
Vosne, senes, mirer? qui longa per aequora vecti

534. *fraudes.* Cantabr. *frondes*, quod et Heinſ. et Burm. placet. *belliger* Heinſ. ex primo Gronov. in quo pro diuerſa lect. exſtat, dedit. Barber. *bellifer*. Caeteri *bellicus*.

τοί. Eorum vrbs *draconige-* rip. vſ. 234. Bacchus *γόνις* et
na III Faſt. 865. Vtrumque *ἐπαδός*. Cum ſacra Bacchi ef-
voc. ab ipſo Ouidio ſignatum ſent nocturna, arcana et cum
videtur ad formam *terrigena* multis præſtigiis coniuncta,
etc. *proles Mauortia*, nam Pentheo videbantur *magicæ*
draco ille Martis filius fuerat. *fraudes.* vide tamen Var. Lect.
attoniti, qui, audito Bacchan- *belliger enſis*, vt Martial. V
tium ſemitu, et ipſi furorem epigr. 25. *belligera baſta*.
concipiunt. Vid. Iani ad Ho- Horat. Sat. I, 31. *beſticus en-*
rat. I od. 16, 7. *ſis*. — *tubæ* uſus erat in bel-
lis. vid. ad I, 98. *terruerint*,
in fugam conuerterint. Su-
pra I, 727. *profugam per to-*
rum terruit orbem. Horat. II
Od. I, 19. *fulgor armorum ter-*
ret equos. —

532. *Aera*, cymbala, quo-
rum uſus in myſteriis Bacchi
non minus, quam in ſacris
Cybebes; multa enim viris-
que ſacris communia. Erant
concaua, atque inter ſe con-
cuſſa tinnitum acutum dabant
et pungentem veluti animos.
Ital. XVII, 112. *Semiuir*
vid. IV Faſt. 189. *repulſa*,
pulſa, vt Tibul. I, 3, 24. 8,
22. *adunco tibia cornu*, ti-
bia Phrygia, inuenta a Mi-
da rege, et incurua, cum cae-
teræ tibiae eſſent rectæ. Vir-
gil. Aen. XI, 737. *vbi curua*
choros indixit tibia Bacchi.
Cornu additum augebat ſo-
num.

534. *magicæ fraudes.* Eu-

537. *Obscoeni greges.* Sil.
Ital. XVII, 112. *Semiuir*
vid. IV Faſt. 189. *repulſa*,
chori. — *tympana*, orbes in-
tenti corio, pulſabantur ma-
nibus et edebat ſonum rau-
cum. Eurip. 124. *Βυτίονα*
κυλλήματα, et vſ. 156. *Βακ-*
βρυμ. *inania*, non timenda.
538. *Senes* cum Cadmo
e Phoenicia proſecti or-
bem pererrauerant. vid. vſ.
6. Hos non omnes neceſſe
videtur ſerpens a Cadmo in-

Hac Tyron, hac profugos poſuiſtis ſede Penates;
Nunc ſinitis ſine Marte capi? vosne, acrior aetas, 540
O iuuenes, propiorque meae; quos arma tenere,
Non thyrſos; galeaque tegi, non fronde, decebat?
Eſte, precor, memores, quā ſitis ſtirpe creati;
Illiusque animos, qui multos perdidit vnus,
Sumite ſerpentis. Pro fontibus ille lacuque
Interiit: at vos pro ſamā vincite veſtra.
Ille dedit leto fortes: vos pellite molles,
Et patrium reuocate decus. Si fata vetabant

547. *pellite* dedit Heinſ. ex optimis Mſſ. pro vulg. *vincite*.
Vnus Palat. *perdite*.

terſectus. *Hac Tyron* etc. 390. *fronde*. Bacchantes co-
Certum ſignum nouae ſedis ronati erant hedera, pampi-
captae, ſi *penates* ibi conſti- nis, aut aliarum arborum fron-
tuerentur. Nouae autem ſe- dibus. *Tegi* verb. ſollemne
di nomen vrbs, vnde vene- in hac re.
rant profugi, imponi ſolebat.
Exprefſit vero, vt Nauger. 544. Sollemne eſt poſteris
iam monuit, Virgil. Aen. I, maiorum ſacta in memoriam
68. *Ilium in Italiam portans* reuocare. Argumentum au-
victoſque penates. — tem hoc a ſerpente ductum
non dedecet orationem in
opere mythologico. *fontes* et
lacus eodem redeunt, ſed di-
crum hoc ad formulam *pro*
Aen. IX, 275 *mea quem ſpa-*
riis propioribus actis Inſequi-
tur. thyrſus, baculus aut ha-
ſta, quam geſtabant, quaque
terram pulſabant Bacchantes.
Reuinctus erat hedera aut
pampinis, vnde ab Eurip. vſ.
25. *κίσσωον βίλος*, ab Ouidio
vero XIII Epift. 33. *pampi-*
na baſta vocatur, vid. mox vſ.
667. Speciem eius e gem-
mis exprefſam habes apud
Perizon. ad Aelian. V.H. III, 18
omnes Mſſ. præter duos, ha-
et in Lipperti Dactyl. I, 184. bent, *reſinere*. Heren. III, 3.

540. *Acer* de iuuenili vi-
gore. *propior meae*. Elegan-
tius Aſcanius ad Euryalum
Aen. IX, 275 *mea quem ſpa-*
riis propioribus actis Inſequi-
tur. thyrſus, baculus aut ha-
ſta, quam geſtabant, quaque
terram pulſabant Bacchantes.
Reuinctus erat hedera aut
pampinis, vnde ab Eurip. vſ.
25. *κίσσωον βίλος*, ab Ouidio
vero XIII Epift. 33. *pampi-*
na baſta vocatur, vid. mox vſ.
667. Speciem eius e gem-
mis exprefſam habes apud
Perizon. ad Aelian. V.H. III, 18
omnes Mſſ. præter duos, ha-
et in Lipperti Dactyl. I, 184. bent, *reſinere*. Heren. III, 3.

- Stare diu Thebas; utinam tormenta virique
 550 Moenia diruerent: ferrumque ignisque sonarent!
 Essemus miseri sine crimine: forsque querenda,
 Non celanda foret; lacrimaeque pudore carerent.
 At nunc a puero Thebae capientur inermi;
 Quem neque bella iuvant, nec tela, nec usus equorum;
 555 Sed madidus myrrhae crinis, mollesque coronae,
 Purpuraque, et pictis intextum vestibus aurum.
 Quem quidem ego actutum (modo vos absistite), cogam

550. *sonarent.* Heins. coni. *domarent.* Immo illud melius, diciturque non modo de igne, (v. Drakenb. ad Sil. I, 129) sed et de armis. Virg. G, I, 447. 557. Plurimi *absistite.*

retinere fortitudinem, conser- Eum ornare solebat. Eurip.
 vare. Vellej. II, 79, 5. *re-* 234. *ἐκείνοις βοστροχίοις ἐκο-*
tinere dignitatem, dignitatis *σμος κόμη.* *madidus*, delibutus.
 memorem se gerere. Etiam Vnguebantur autem veteres
 in Nuce 51 *retinere decus.* etiam oleo myrrheo, de cuius

551. *Essemus* — *carerent.* molles coronae, nempe hede-
 Idem ter dixit, quia urget id, raceae, vnde Bacchus *κισσοκό-*
 quod caput rei est. Verbis *μυρ.* Semper *hedera tempora*
 stare, diruere et capi ira ni- *vincita gerit.* Tibul. III, 6,
 mis auget rem. *Quem ne-* 2. Hederæ autem *mollitudo*
que etc. Tibul. I, 7, 43. Non tribuitur a poetis. Virg. Ecl.
tibi sunt tristes curae, nec lu- V, 31. De purpurea Bacchi
ctus, Osiri (quem cum Baccho veste vid. Salmas. ad Tertul-
 confundebant Graeci), *Sed va-* lian. de Pallio p. 329. *Ta-*
rii flores, et frons redimita lem etiam Homer. h. Bacch.
corymbis, Insa sed ad rene- 5 ei tribuit. *pictis* eo ipso,
ros lucea palla pedes, Et Ty- quod aurum intextum. II,
riæ vestes, et dulcis tibia can- 734.

tu. Et ad ipsum Bacchum 557. Lectio *absistite* conue-
 Horat. II, 19, 25. *Quamquam* nit quidem verbis Eurip. 780
choreis aptior et iocis Ludoque vbi Pentheus scutatos et equi-
dictus, non sat idoneus Pugnæ tes arcessi iubet, sed non per-
ferbaris, sed idem Pacis eras inde moribus et consilio Pen-
medius belli. Etiam secun- thei e notatione Ovidii sibi
 dum Eurip. 419 amat *ἀλβόδο-* arrogat. *absistite*, scil. a sa-
αλβόδο. Crinis Bacchi pas- cris novis. *adsumtum*, quem
 sim laudatur. vid. ad vs. 421. falso sibi arrogat. XI, 739.

- Adsumtumque patrem, commentaque sacra fateri.
 An satis Acrisio est animi, contemnere vanum
 Numen, et Argolicas venienti claudere portas;
 560 Penthea terrebit cum totis aduena Thebis?
 Ite citi, (famulis hoc imperat) ite, duceinque
 Attrahite huc vinctum. Iussis mora segnīs abesto.
 Hunc auua, hunc Athamas, hunc cetera turba suorum
 Corripiunt dictis: frustra que inhibere laborant.
 565 Acrior admonitu est; irritaturque retenta,
 Et crescit rabies: remoraminaque ipsa nocebant.
 Sic ego torrentem, quā nil obstabat eunti,
 Lenius, et modico strepitu decurrere vidi.
 At quācumque trabes obstructaque saxa tenebant,
 Spumeus, et feruens, et ab obice saeuior ibat.
 570 Ecce cruentati redeunt; et, Bacchus vbi esset,

564 *suorum* languere videtur Burm. praefert igitur e Cantabri. *sequentes*, malic tamen *frequentes*. Languorem illum equidem non video. Regem corripere non nisi *sui* poterant. 566 Berneg. Cod. a *monitu*, quod valde adblanditur Burm. qui etiam exempla addert, vbi a pro *post* ponitur. 567. Barom. *reuocaminaque* ae- que bene. Vulgo *moderaminaque*. 570 Gebhard. e Miss. *obstru-*

De Acrisio Bacchum spernen- egregie illustrat similitudine
 te v. IV, 606 sqq. Sed Ar- fubiecta, in qua pro generali
 gos Deus ille serius profectus illo, *sic torrens decurrit*, me-
 est. Apollod. Etiam Eurip. lius, *sic ego tor. dec. vidi de-*
 20 ipse narrat, Thebas pri- *currere* proprie de fluuiis, qui
 mam esse Graeciae urbem, fere ex altioribus locis deflu-
 quam intrarit. *vanum*, quod unt. *tenebant*, cursum eius
 non est numen. *Penthea* cum morabantur. *obex*, trabes ob-
 vi pro, me. XIII, 17. *Ite citi* struata. I Fast. 563. *obex mon-*
 etc. Cf. 355. *ducem*, vene- ris, mons obiectus. *ab obice*,
 rat enim cum comitibus. propter obicem. *saeuior*, ra-
 pidior. Vis aquarum cum ira

564 *Auus*, qui in viuīs ad- et *saeuitia* comparatur. *ob-*
 huc erat, sed regnum Pen- *structa*, obiecta. V. Heins.
 theo tradiderat, eum *inhibere*,
 coercere, laborat. Eurip. 330 572 *Cruentati*. Apud Eu-
 — 42. *Acrior*, ferocior, iracun- ripid. 434 se vinciri patitur,
 dior sit ex irae natura, quam sed ibi quoque *comitem* se
 poeta loquaciter quidem qua- Bacchi mentitur. *Sacra* —
 tuor formulis indicat, sed *secutum*. Hunc quoque vers.

Quaerenti domino, Bacchum vidisse negarunt.
Hunc, dixere, tamen comitem, famulumque sacrorum
575 Cepinus: et tradunt manibus post terga ligatis,
Sacra Dei quondam Tyrrhenâ gente secutum.

Adspicit hunc oculis Pentheus, quos ira tremendos
Fecerat: et, quamquam poenae vix tempora differt,
O periture, tuâque aliis documenta dature

Heins. et Burm. spurium iu- Naxon eum nauigare voluisse,
dicant. Recte. Poeta enim siue quia Naxicus scriptor pri-
ipse hic loquitur; is vero Bac- mus fab. inuenerat exornauit
chum non poterat ita nomi- ratue, siue quia illa insula Or-
nare. De *Tyrrhenis* v. ad vl. giis celebris. Commode au-
583. tem Noster haec admiscuit,
partim quia metamorphosin

577 Bacchus mutata forma habent, qua reliqua huius
adducitur vinctus, minantique fab. pars caret, partim quia
Pentheo et vitam suam enar- Penthea docere poterant, quam
rat et miranda Bacchi facta. potens ille Deus esset. Nar-
Cf. Homer. h. Bacch. p. ratio haec praeclara est et mo-
83. Ern. Hygin. fab. 134. rata in primis, longior tamen,
Apollod. III, 5, 3. Quae quam ut furens Pentheus omni
Aglaotithenes in Naxicis tradi- aures praeuuisse credi possit.
derat, excerptit Hygin. P. A. Hoc sentit ipse poeta; itaque
I, 17. Cf. et Senec. Oed. vl. 692 quasi excusationem li-
449 sqq. et, qui paucis rem bi parat, sed non satis proba-
attigit, Propert. III, 15, 25. biliter; qui enim attente diu
Omnes in eo consentiunt, alterum audit, eo ipso con-
Tyrrhenos nautas rapere vo- silio, ut *ira vires mora abstu-*
luisse Bacchum, eosque cun- mere possit, is, re cognita,
ctos, praeter gubernatorem non dirum supplicium decer-
pium, in delphinos esse mu- nit. Caeterum Lucian. in
ratos, cum antea repente va- Dial. Marin. tradit, proelio
riae naui partes hedera et victos esse *Tyrrhenos* a Bac-
pampinis essent circumdatae. cho.

Nempe ad commendanda sa- 577 Tremendi, igne mica-
cra huius Dei, ab homine et tes; ignis enim tremere dr.
inter homines nati, fingenda erant multa miracula et exem-
pla hominum ab eo punito- Haec tria fere olim quaeri so-
rum. Post Homer. hymn. lebant ex aduenis.
plurimi et in eo conspirant,

Morte, ait, ede tuum nomen, nomenque parentum, 580
Et patriam; morisque noui cur sacra frequentes.
Ille metu vacuus. Nomen mihi, dixit, Acoetes;
Patria, Maconia est: humili de plebe parentes.
Non mihi, quae duri colerent, pater, arua iuueni,
Lanigerosue greges, non vlla armenta reliquit. 585
Pauper et ipse fuit: linoque solebat et hamo

582 Acoetes, 'Acoitns. Hoc scia, in quam priscis tempori-
bus Maconum colonia dedu-
gilem, quia gubernatorem eta esse vulgari Veterum erro-
naui vigilem semper esse oportere credebatur. vid. Heyn-
teat, alii contra, tam paupe- d. l. Hinc Virg. d. l. *Maeo-*
rem, ut cubili careat. Prius nia iuuentus de Etruscis, et
verum, alterum ineptum. Idem Sil. Ital. XV, 35. *Maeonius*
nomen gubernatori etiam ap. lacus est Tralimenus. Et Tu-
Hygin. sed Homer. *Medides* sci rei nauticae studiosi erant,
dr. *Maeonia* est Lydia, a Dionys. Halic. I, 25. eosdem-
Maeonibus, priscis Lydiae co- que sacris Bacchicis fuisse ad-
lonis, sic dicta. Etiam ap. Eu- dictos e monumentis multis
rip. 464 interrogatus *ποτις εστις* ei-
vices responder, *Ανδρα μοι πα-*
τρίς. Sed paullo ante vl. 576.

584 Describit se pauperri-
Tyrrhena gente profectus fin-
mum, ad miserationem faci-
gebatur, atque etiam vl. 696. endam. Ornate essent tria vi-
Tyrrhenus vocatur. Etiam tae genera. In *armentis* et
Homer. d. l. hos Bacchi vesto-
aris omnes olim diuitiae.
res vocat *Τυρρηνίς*, a quo nec Pauperrima autem erat *pisca-*
dissentiant caeteri auctores, *torum* conditio. vid. Virg.
Apollod. Hygin. Lucian. Se- Aen. XII, 517 sqq. Theocrit.
nec. Oedip. vl. 449. Nem- Id. 21. ibique Harles. qui et
pe *Tyrrheni* e prisca Pelasgo- de instrumentis piscatoriis ex-
rum stirpe fuerunt, atque etiam ponit. *durus*, robustus et la-
aliquandiu Lydiam incoluisse boriosus, qui granes labores
videntur. v. Heyne in Com- peragit. Omnis vita rustica
ment. de Castoris Epochis, et dura est. *linum*, retia pisca-
Excurs. III ad Aen. VIII. Sed toria. *decipere* suauiter pro,
Hygin. qui eundem cum No- capere. Virgil. G. I, 139. *fal-*
stro auctorem secutus esse vi- lere aues *visco*. Verbum pro-
detur, *Tyrrheni*, inquit, qui prium est, *inescare*, *δελεάζειν*.
postea Tuscii sunt dicti, cum salientes a natura piscium. Cf.
piraticam facerent. Nempe A. A. I, 763. et infra XIII,
Maeonia dicta est etiam Tu- 923.

Decipere, et calamo salientes ducere pisces.
 Ars illi sua census erat. Cum traderet artem;
 Accipe, quas habeo, studii successor et heres,
 590 Dixit, opes: moriensque mihi nihil ille reliquit,
 Praeter aquas. Vnum hoc possum appellare paternum.
 Mox ego, ne scopulis haerere semper in isdem,
 Addidici regimen, dextra moderante, carinae
 Fletere: et Oleniae fidus pluuiiale capellae,
 595 Taygetenque, Hyadasque oculis Arctonque notavi,
 Ventorumque domos, et portus puppibus aptos.
 Forte petens Delon, Chiae telluris ad oras

588 *Census*, diuitiae, opes, gos imbres cient. Gellius N. reditus, quia bona ciuium Romanorum in censum deferantur. *studium*, vitae genus, vt I, 694, vbi de venatu. 597 *Diae*, quod primum lucunde *successor* et *heres*, tamquam magnarum facultatum. lucunde et illud, *nihil mihi reliquit praeter aquas*.

593 *Addiscere*, discere aliquid praeter id, quod iam tenemus. Simile est *addocere artes* ap. Horat. Nautarum est, regere nauem, nosse sidera et portus. *Regimen*, caeteri auctores aliquid certi gubernaculum, clauus. Iam sidera illa memorat, quae prae caeteris nautas olim ducebant. *Olenia capella*, Amalthea, cuius lacte Iouem nutritum ferunt. Ea inter sidera relata locum suum habet in humero sinistro Heniochi s. aurigae. 595 *Taygetes*, Naxon praeternauigant, si non vna ex Pleiadibus. *Hyades* stellae in capite Tauri, quae cum oriuntur et occidunt, lar-

Adplicor, et dextris adducor litora remis;
 Doque leues saltus; vdaeque innitor arenae,
 Nox vbi consumpta est; Aurora rubescere primum
 Coeperat: exsurgo, laticesque inferre recentes
 Admoneo, monstroque viam, quae ducat ad vndas.
 Ipse, quid aura mihi tumulto promittat ab alto,
 Prospicio: comitesque voco, repetoque carinam.
 Adsumus en, inquit, sociorum primus Opheltes:
 605 Vtque putat, praedam deserto nactus in agro,
 Virginea puerum ducit per litora forma.

607 Vnus Medic. et Argentin. *virgineae formae*. Virumque recte.

rem lestr. eamque plurimorum ad Virg. Aen. III, 73 in Var. codd. *Chiae*. Non autem in lestr. *saltus* do, exsilio e naue tel. *Chios* insula celebris prope Ioniam. Quamquam enim Sat. 6, 98 *leuis exsilit*. Lydus Delon petens commode ad dexterum eius litus appellere potuisset, non tamen Naxon ad dexteram habuisset, sed e regione et longe videretur de Ceo, quam Romani nonnulli et *Ceam* dixerunt, et Ptolem. *Kion*, vt adeo forte et h. l. e consilio nonnullorum *Ciae* rescribendum sit. Ea quinque millia passuum distabat ab Helena, quemadmodum haec a Sunio totidem passus. Plin. H. N. IV, 12 l. 20. Idem tradit, eandem et *Hydrussam* (*υδροσσα*), aquis abundantem, Graecis esse dictam. Ei igitur bene conuenit, quod Acoetes mox narrat, se laticis inferendi causa hic appulisse. Ouidius igitur, qui haec suo modo exornauit, cum finxit e sinu Saronico soluisse. *Tellus* etiam de insula dr. poetis. Heyne Homer. II. α, 225. *οιροπαγής* 603. *Promittere* de bonis prognosticis, vt *denuntiare* de malis Virg. G. I, 453. *Sosier*, sed e regione et longe videretur de Ceo, quam Romani nonnulli et *Ceam* dixerunt, et Ptolem. *Kion*, vt adeo forte et h. l. e consilio nonnullorum *Ciae* rescribendum sit. Erant autem illi secundum litora *Ciae* rescribendum sit. Homer. hymn. et alios piratae; neque piratica antiquissimis temporibus infamis erat. Secundum Serv. ad Virg. Aen. I, 71. *dormientem in litore rapiunt*, sed ap. Apollod. et Hygin. ipse conducit nauem, vt Naxon deferatur. *Puerum*. Apud Homer. *νενίης ἀδελφὸς τοῦ κλέως*. *Virginea forma*. Eurip. Bacch. vl. 353. *δαλνυμὸς τοῦ εἰνός*. Tahuc appulisse. Ouidius igitur, qui haec suo modo exornauit, cum finxit e sinu Saronico soluisse. *Tellus* etiam de insula dr. poetis. Heyne Homer. II. α, 225. *οιροπαγής*.

Ille, mero somnoque grauis, titubare videtur;
 Vixque sequi. Specto cultum, faciemque, gradumque:
 610 Nil ibi, quod posset credi mortale, videbam.
 Et sensi, et dixi sociis: Quod numen in isto
 Corpore sit, dubito; sed corpore numen in isto est.
 Quisquis es, o fauceas, nostrisque laboribus adsis.
 His quoque des veniam. Pro nobis mitte precari
 615 Dictys ait; quo non alius conscendere summas
 Ocior antennas, prensoque rudente relabi.
 Hoc Libys, hoc flauus, prorae tutela, Melanthus,
 Hoc probat Alcimedon; et, qui requiemque modum-
 que
 Voce dabat remis, animorum hortator Epopeus:

609 *cultum*. Quidam *vultum*. 616 *prensoque*. Mss. fere omnes *persoque*. Heins. coni. *tensoque*.

Heroid. XIV, 33. *Cibo vino- aliquid de singulorum virtuti- que graues somnoque iacebant.* bus. *Dictys* laudatur ab agi- *Titubare* et lingua et pes ebrio- litate, qua excellere laudi- rum dr. ducebatur nautis. *antennae*, ligna illa transversa in malo, vnde suspenduntur vela. *fla-*

609. Dii, quando formam humanam sumserant, incessu, *vus*, qui habet, flauos i. pul- voce, oculis aliisque rebus de- chros capillos, de quibus ad- clarabant, aliquid diuini inesse II, 319 et 749. Sic *ἐκδοὶς* Mir- sibi. Virg. Aen. I, 327. V, *νέλαος* apud Homer. Cur au- 647. de Iri in anum murata, rem pulchritudinem in hoc *Diuini signa decoris Ardentes-* nauta laudauerit, non video. *que norate oculos, qui spiri-* Si, cum *Melanthus* nigrum *tus illi, Qui vultus vocisque* notet, ludere voluit, lusus ille *sonus, vel gressus cuntri.* Sed ineptus est. *Melanthus* Hygin- quaerere liber, quomodo *tiru-* *Melas*, quod forma quidem, *banti gradus* diuinus esse po- non autem significatione dif- tuerit. *Quod numen* etc. Gu- fert. *prorae tutela*, proreta, bernator in h. Hom. "Ἡ γὰρ *πρωτάτα*, cuius erat, regere *Ζεὺς ὁδε γ' εἰς, ἡ ἀργυρότοτος* proram. Alibi *tutela nautis* *Ἀπόλλων, Ἡε Περικλῆων, ἐπὶ α* est simulacrum Dei tutelaris *ἑπιτοῖσι βροτοῖσιν εἰκελος.* in puppi collocatum.

615 Non nuda nautarum, 619 Erat *Epopeus* *κλευστής*, nom a ponit, sed adspersit *pausarius*, hortator remigum,

Hoc omnes alii. Praedae tam caeca cupido est. 620
 Non tamen hanc sacro violari pondere pinum
 Perpetiar, dixi: pars hic mihi maxima iuris.
 Inque aditu obfisso. Furit audacissimus omni
 De numero Lycabas; qui Thusca pulsus ab vrbe
 Exsilium, dira poenam pro caede, luebat. 625
 Is mihi, dum resto, iuuenili guttura pugno
 Rupit: et excussum misisset in aequora; si non
 Haesisset, quamuis amens, in fune retentus.
 Impia turba probant factum. Tum denique Bacchus,
 (Bacchus enim fuerat) veluti clamore solutus 630
 Sit sopor, aque mero redeant in pectora sensus,
 Quid facitis? quis clamor? ait: qua, dicite, nautae,
 Huc ope perueni? quo me deferre paratis?

627 *Rupit*. Sixi et vnus Leid. *fregit*. Heins. maluerat *ra-* *piat*. 633. *perueni*. Vnus Heins. *deueni*, quod Burm. eleganter dictum videtur, quia pr. de iis, qui in mala incident.

qui remigibus *modum* dabat, ponitur naui, h. l. corpus. XV, et nunc pergere iubebat, nunc 694. sic est *onus* de corpore *cessare* ab opere, atque etiam Dei nauem premente. *Nauis* canendo *animum* addebat de- *violatur* pondere, quia res im- fatigatis. *Modum* autem da- pia est, Deum vi abductum in bat vel *voce*, et interdum qui- ea retinere. *pars hic* etc. Erat dem satis acerba (Senec. Epist. Acoetes gubernator *nauis*. 56.), vel portifculo, i. malleo- Homer. d. l. vs. 15. Hygin. lo, quem manu tenebat. vid. d. l. *iuuenili*, adeoque forti. Gronov. Obseruat. IV, 26. et X, 675. *iecit iuueniliter*, sum- Drackenb. ad Sil. Ital. VI, ma vi. *Rupit* de conatu ca- 366. Locus elegans in eam piendum, rumpere voluit. Hy- rem est apud Xenoph. Oecon. gin. nil definit, *iniuriam ab* 21, 3. *coeca*, temeraria, in- *iis passus* est.

fana, quae excoecat animum, quo minus videat, quid sit 630 *Soluitur* somnus, cum *pium* aut *impium*. Hygin. depellitur, fugit. *a me-* addit, eos propter formam *ro*, post merum digestum. constuprare Bacchum voluisse. Sernius d. l. *experrectus in* Apud Homer. vinculis eum *naue*, quo duceretur, interro- ligare volunt, sed illa sponte *gavit*. Responderunt illi, quo *veller*. Liber ait, ad *Naxum*, cadunt de manibus. *insulam sibi sacratam*.

621 *pondus*, quidquid im-

- Pone metum, Proteus, et quos contingere portus
 635 Ede velis, dixit; terra sistere petita.
 Naxos, ait Liber, cursus aduertite vestros.
 Illa mihi domus est; vobis erit hospita tellus.
 Per mare fallaces, perque omnia numina iurant
 Sic fore; meque iubent pictae dare vela carinae.
 640 Dextera Naxos erat. Dextra mihi linthea danti,
 Quid facis, o demens? quis te furor, inquit, Acoete,
 Pro se quisque, tenet? laeuam pete. Maxima nutu
 Pars mihi significat; pars, quid velit, aure susurrat.
 Obstupui; Capiatque alius moderamina, dixi:
 645 Meque ministerio scelerisque artisque remoui,
 Increpor a cunctis; totumque immurmurat agmen.
 E quibus Aethalion, Te scilicet omnis in vno
 Nostra salus posita est! ait. Et subit ipse: meumque
 Explet opus: Naxoque petit diuersa relicta.

642 *unus*. Unus limo, scil. oculo, quod non a librario profectum
 Burin, putat.

634 *Proreus* Graecis est is, hinc *picta carina*. Sed inter-
 quem Ouid. vl. 617 *prorae* dum totam adeo nauem pin-
tutclam dixit. Ab Hygino in gebant.

antiquo exemplari abfuit h.
 n. itaque nonnulli putarunt, 642. *Pro se quisque*, *καθ' ἑαυτοὺς*
 Nostrum ex nomine officii se- *ταυτοὺς* quantum quisque
 cisse nomen proprium. V. potest. De formula *quis fu-*
 Munker. ad Hygin. *Naxos*. *ror* v. ad 531. *aure*, paullo
 v. ad vl. 577. *domus*, patria. insolentius, in aurem.
hospita, benigno vos hospitio
 excipiet. Contra *inhospita* 645 *ministerium* voc. nau-
recta I, 218. vbi vid. nor. ticum. Virg. Aen. VI, 302.
velis ministrat. Sic et Tacit.

638 *Per mare* iurare sole-
 bant nautae. *omnia numina*,
 bene notat leuitatem nauta-
 rum. — In externa prorae
 parte *pingebatur* aut Deus na-
 vis tutelar, aut aliud quod-
 dam insigne, unde naui no-
 men esset. I Trist. 10, 2.

- Tum Deus illudens, tamquam modo denique frau- 650
 dem
 Senferit, e puppi pontum prospectat adunca.
 Et flenti similis, Non haec mihi litora, nautae,
 Promisistis, ait; non haec mihi terra rogata est.
 Quo merui poenam facto? quae gloria vestra est;
 Si puerum iuuenes, si multi fallitis vnum? 655
 Iamdudum flebam. Lacrimas manus impia nostras
 Ridet; et impellit properantibus aequora remis.
 Per tibi nunc ipsum (nec enim praesentior illo
 Est Deus) adiuro, tam me tibi vera referre,
 Quam veri maiora fide. Stetit aequore puppis 660
 Haud aliter, quam si siccum nauale teneret.
 Illi admirantes remorum in verbere perstant:
 Velaque deducunt; geminaque ope currere tentant.
 Impediunt hederæ remos, nexuque recuruo
 Serpunt; et grauidis distinguunt vela corymbis. 665

652 Non haec mihi litora 662 Pergunt verberare ma-
 promissistis, quae non sunt li- re (*τύπτεται ἄλῃ* Homeric.) re-
 tora, sed mare: non haec mis. Similiter piscator *verbe-*
 terra, quae non est terra, sed *rat annem funda* Virg. G. I,
 aqua, mihi rogata est. Burm. 141. *Vela deducunt* ex anten-
 Lenzius vero putat, eum prospe- nis, vbi, quamdiu opus iis
 xisse iam Delon propinquam. non erat, ligata pendebant,
 Hanc interpretationem adiu- vt *gemina ope*, velis remisque,
 vat Schepperi con. *portum* currant. Lenzius contra: con-
 pro pontum. — *Quae gloria*, trahunt vela, antea expansa,
 etc. vt Tibul. I, 8, 49. *puero* tamquam in vado essent, et
quae gloria victo? *Iuuenes* dici geminatis viribus remos, mo-
 solent nautae et remiges. vent.

658. *Praesens* Deus, qui 664 In hymn. Hom. vinum
 nobis auxilio suo adest. Sed fuit per nauem, mox in velo
 h. l. ambiguae dictum videtur, expanditur vitis, malum cin-
 et simul de praesentia corpo- git hedera, scalmique omnes
 ris capiendum. Cf. XIV, 679. coronis ornantur. Hygin. *re-*
Veri fide, vt Heroidd. XVI, 60. *mos in rhyrsos mutauit, vela*
Veri vix habitura fidem. vid. in pampinos, rudentes in he-
 Heinf. deram. Haec igitur auctor

Ipse, racemiferis frontem circumdatus vuīs,
 Pampineis agitāt velatam frondibus hastam.
 Quem circa tigres, simulacraque inania lyncum,
 Pictarumque iacent fera corpora pantherarum.
 670 Exsiluere viri; siue hoc infania fecit,

666 Pro vnīs Schol. Statii ad Theb. IV. 656 *umbris*, quod valde adblanditur Burm. quia frons eleganter dr. *umbrari*, *αἰδῆσε* frondibus. 668 *inania*. Gronov. et Arg. *immania*, quod ex Mss. probant Bersin, et Giphani.

quisque suo modo exornauit, cinctum, interdum tamen et omnium copiosissime Senec. pampinis, vt monumenta ant. Oed. 451 — 56. vbi etiam antiqua docent. Itaque *vnas* in mare in pratum mutatur. Similia phaenomena leguntur debent. *Umbris*, quod Burm. IV, 394. Claudian. X, 138. placet, nunc nimis foret poet. Venere aduentante, et XXIV, ricum, nec quisquam facile 366 Baccho per aequora rubra nauigante, vbi nostrum agitāt, more Bacchantium iat. locum respexit, in quo omnia fere Bacchi insignia ostenduntur. *Impediunt*, cingunt, vt II, 433. Hedera brachiis suis a Baccho in India deuictae, f. clauiculis, quas plurimas iungebantur eius currui, iis inter folia emittit, omnia amplectens bene *serpere* dr. eique bene *inania* de hac illusione nexus tribuuntur. *Serpit* adeo miraculosa. IV, 404. *falsa* circum tempora Virg. Ecl. VIII, 13. *Nexiles hederæ pictae*, maculosae. Sic *pictura* VI, 128. Eius racemi in oratae aues Claudian. 40, 3. hem circumacti, vt in vite, *Lynce* Bacchi *variae* Aen. I, *corymbi*. grauidi, vt grauidae aristae I, 110. distinguunt, 670. Senec. qui h. l. repper interualla ornant. Plin. V Ep. 6, 16. *Xystus* distinctione completitur. *Brachia* *ætas* buxo. Est autem haec prima cadunt praedonibus, *antiquior* lectio, quam reuolsumque vero pectus coit, caui. Nam Heinfl. ex priore *Paruula* dependet lateri manus et dorso fluctum curuo subit, *Lunata* scindit cauda mare. idem suadebat, *destringunt*. Sed Noster plures nautas sed Non bene Rode: *und zieht* paratim et in actu quodam *fest die Segel zusammen*. Ca in nouam formam transeunt put Bacchi plerumque hedera tes ostendit, atque ita per

Siue timor: primusque Medon nigrescere pinnis
 Corpore depresso et spinæ curuamina flecti
 Incipit. Huic Lycabas, In quæ miracula, dixit,
 Verteris? et lati rictus, et panda loquenti
 Naris erat, squamamque cutis durata trahebat.
 At Libys, obstantes dum vult obuerrere remos,
 In spatium resiliere manus breue vidit; et illas
 Iam non esse manūs; iam pinnas posse vocari.
 Alter ad intortos cupiens dare brachia funes,

674 *Vnus* *finis*, quod Burm. ex *finis* ortum putabat, de quo v. Heinfl. ad XIV, 95.

partes et in pluribus transformationibus delphinarum for- quipedalis, nigrum colorem refert, quemadmodum venter mam naturamque deferibit, album. Hoc nomine decede qua est II, 265. Ex hac prius Laetant. in Argum. no- fabula delphinus vocatur *Tyr- bis* narrat, nonnullos in aues *rhenus* *piscis* Senec. Agam. esse mutatos. *depresso*, cum 446. *siue* *hoc* — *timor*. Scrip- tea erecto, vt homo, fuil- prores, utroque trahunt. In ser. *flecti* quoad *curuamina*, h. Homer. cum vnus in leo- quia delphinis corpus repandum. mutatus impetum in reliquos faceret, hi metu perterriti profligunt in mare et quam miram, horrendam fa- delphini sunt. Etiam ap. ciem verteris. Virg. G. IV, Hygin. et Serv. leonibus et 441. *omnia* *transformat* *sese* pantheris repente procurren- in *miracula* rerum. Infra IV, tibus terrentur. Sed alteram 590 sic sunt *monstra*. Caete- causam Apollod. habet, *in* rum reprehendit iam Scaliger *monstris* *γενόμενοι*. Ap. Aglaos- Ouidium, quod *squamas* *ti-* *sthenem* Bacchus comites suos buerit delphino.

symphoniam canere iubebat, qua audita Tyrrheni saltare incipiebant, saltantesque in mare se proiciebant inscii. *inhibere* *remis*, *πρόμακτο* *κρησσο* *οὐρα*, conuerso remigio retrorsum ire, quod facere commemoratur. *Pinnas*, (*Fin-* *nen*) instrumenta natandi, *stabant* enim remi, vt nauis scibus loco manuum et pedum coeptum cursum tenere non datae. Tales pinnae delphini in ventre habent duas, *nit* *tit* Cic. illud Arateum, *εινα* *κόντιον* *ἔχει*. gra cute obductas, sed et dorsum, in quo vna pinna ses-

- 680 Brachia non habuit; truncoque repandus in vndas
Corpore defiluit. Falcata nouissima cauda est;
Qualia diuiduae sinuantur cornua Lunae.
Vndique dant saltus; multaque adspersine rorant;
Emerguntque iterum; redeuntque sub aequora rursus;
685 Inque chori ludunt speciem; lasciuaque iactant
Corpora; et acceptum patulis mare naribus efflant.
De modo viginti (tot enim ratis illa ferebat)
Restabam solus, pavidum, gelidumque trementi
Corpore, vixque meum firmat Deus, Excute, dicens,
690 Corde metum, Diamque tene. Delatus in illam,
Accensus aris, Bacchicæ sacra frequento.

691 Olim ed. *Accessi sacris*. Duo veteres *accedo*. Sed Heinf. ex primo Palat. Cantab. et quique aliis, *accensus*. Malit tamen, *Accensusque Deo aut Adscitusque saoris*. MII. Bersm. *Accessi terris*.

679 *Funes*, retinacula an- propter motum molliorem. corarum. *Tortos funes* dixit Tibul. II, 1, 88. Noctis cur- Virg. Aen. IV, 575. *dare*, ex- rum sequuntur *lasciuo Sidera* tendere, porrigere. *trunco*, *fulua choro*. Plin. IX Ep. 33, sine manibus. *nouissima*, ex- 9. delphinus priorem *lasciui-* trema pars caudae. *falcari* et *am repetit*. Praecesserat, *ex-* *finuari*, curuari in formam *filis*, *mergitur*, *variosque or-* *falcis* et sinus. Haec verba *bes implicitat expeditque*. Virg. cum et ipsa similitudini infer- Aen. VIII, 673 in clypeo del- vian, similitudo, quae ad- phines in orbem aequora ver- spersgitur, commode abesse *rebant caudis*. In capite fo- poterat. *diuidua luna*, cum ramen habent (*ein Spritzloch*), dimidius eius orbis cernitur, quo *acceptum mare*, hauriam vid. Heinf. Ab hac lunae pha- aquam marinam efflant, quod si fluxit verbum *lunari*, curi- idem et balaenas maximo vari. *Lunata cauda* delphinis cum strepitu facere scimus. tribuitur Senec. d. I.

687 *viginti*. Hygin. duo-

683 Amant delphini non decem habet. *Vix meum*, vix solum *saltus* et altissimos et memorem mei, exanimatum. velocissimos, verum etiam eius. Similiter Graeci truntur suo modi *lusus*, quales hic descri- *ipso*, monente Heinf. *firmit*, buntur. *Lasciuia*, quia in cho- animum mihi addit. *Diam* ri speciem ludunt. *Lasciui tene*, tene viam, quae ducit antem drr. Chori et saltationes ad Diam. *Accendi*, cale fieri.

Praebuimus longis Pentheus ambagibus aures,
Inquit; vt ira mora vires absumere posset.
Praecipitem famuli rapite hunc; cruciatque diris
Corpora tormentis Stygiae demittite nocti. 695
Protinus abstractus solidis Tyrrhenus Acoetes
Clauditur in tectis; et dum crudelia iussae
Instrumenta necis, ferrumque ignisque parantur;
Sponte sua patuisse fores, lapsasque lacertis
Sponte sua, fama est, nullo solvente, catenas. 700
Perstat Echionides: nec iam iubet ire, sed ipse
Vadit, vbi, electus facienda ad sacra, Cithaeron
Cantibus et clara bacchantum voce sonabat.
Vt fremit acer equus, cum bellicus aere canoro

Ita *accensae vndae* Silius V, *uia solido saxo*. Ex instrumen- 695. vbi v. Drakenb. Hinc *ris necis* ardentes laminae com- et *arae drr. accendi*, in quibus memorantur a Cic. Verr. V, sacra sunt. Tura autem dari 63. quo etiam h. I. fer- Baccho solebant. IV, 11. Fit *rum et ignis* respicere viden- ergo Acoetes *famulus sacrorum* tur. *crudelia*, crudelitati in- Baccheorum vl. 574. In h. seruientia. *Nullo solvente* Hom. Deus eum retinet, fa- otiosum videtur Capoterreo, citque *παύλῃ*. quia praecessit *sponte sua*, quod ideo mutat in *innocuis*. Male.

692 Vid. ad vl. 577. Sine Solet Noster passim ita redun- nexu grammatico, e natura danter loqui, vt I, 50. *quae* irae, mox conuertitur ad fa- *vindice nullo*, *Sponte sua*, *per* mulos. *Praecipitem rapite*, *lege*, et vl. 100. *Ipsa* — per maxima cum vi et celeritate *se*, vbi vid. not. Et nunc auferte. *Demittere orco* dixit quidem illud *sponte sua*, in Virg. Aen. IX, 527. et *demit-* quo vis miraculi, vrgendum *tere corpora nocti* Aen. X, 662. erat.

Sed Noster *demittere Stygiae* 701 Exitus Penthei, quem *nocti*, ex cuius imitatione Sil. apud Eurip. vl. 1023 — 1151. Ital. V, 241. *damnare Stygiae* nuntius narrat. *Cithaeron ele-* *nocti*. Ap. Eurip. eum vult ctus ad orgia celebranda, quia ligare ad praesepe, sed insa- Bacchus amat montes, vnde *nia correptus loco Bacchi tau-* ipse *oētos*. rum alligat.

704. *acer*, ferox, genero- 696 *solida recta*, carcer be- sus. *fremit*, himit. *longis*, ne munitus. Sic IV, 645 *so-* diu continuatis vno tenore. *lida moenia* et VI, 573 *mo-* *ictus*, motus. Vid. ad IX, 583.

705 Signa dedit tubicen, pugnaeque adsumit amorem:
Pentheas sic ictus longis viulatibus aether
Mouit: et audito clangore recanduit ira.

Monte fere medio est, cingentibus vltima siluis,
Purus ab arboribus, spectabilis vndique campus.

710 Hic oculis illum cernentem sacra profanis
Prima videt, prima est insano concita motu,
Prima suum misso violauit Penthea thyrsos
Mater: Iö, geminae, clamauit, adeste sorores.
Ille aper, in nostris errat qui maximus agris,

713 *Io geminae.* Medic. *Ogeone* cum glossa, a loco dictae.
Hinc Burnf. coni. quod et Heinf. in mentem venerat, *Et Ogygiae*,
i. Thebanae; Thebae enim *Ogygiae* dictae.

Ap. Eurip. 910 sqq. infania que petunt et thyrsis, tum,
iniicitur Pentheo, ut duos fo- arbore eruta, delapsum lace-
les, duasque Thebas cernere rant. *profanis*, non initiatis,
sibi videatur, atque ita Bacchi- *ἀβανχευτοισιν.* Eurip. vs. 472.
co habitu vestitus ludibrio spe- *insano concita motu.* *Ἡ δὲ πρῶ-*
stantium exponitur. Eum au- *τὴν ἱμερῆς.* vs. 1092. *Ma-*
ctorem securi sunt alii, etiam *ter* erat sacerdos Bacchi. ibid.
poetae Latini, Pacuv. et Virg. vs. 1112. Ei Pentheus *aper* vi-
Aen. IV, 469. Ab his No- detur, sed apud Eurip. *leo.*
ster discedens *ira* potius eum Apollod. omnino *Sagor.* *Pri-*
motum vsque ad finem seruat. *ma* cum vi repetitur; nam
Angore, nempe cymbalorum. id quoque Bacchi opus, quod
mater *prima* fecit ista.

708 Describitur Cithaeron,
ad cuius radices vallis erat opa- 716 Non displicet Scheppe-
ca pinubus. Eurip. Bacch. vs. ca
1050. Dianae hanc siluam *cunctaeque*, quam confirmare
sacram fuisse, Pseudo-Virg. videtur Eurip. vs. 1129. quem
Cid. 108. memorat. *purus et* loc. Noster expressit, *ὁχλος τε*
καθαρός dicitur locus ab arbo- *πῶς ἔστιν βαρυχῶν.* *Ἦν δὲ πᾶς*
ribus nudus. Liv. 24, 14. *μὲν βοῶν.* Et facile fremiturque
purus et patens campus. spe- potuit corrumpi in *trepidum-*
ctabilis, qui totus spectari po- *que*, quod est in Mss. fere
test, oculis pater.

710 Secundum Eurip. 1040
sq. ex arbore spectantem con- tia.
spiciunt Cadmi filiae lapidibus-

Ille mihi ferendus aper. Ruit omnis in vnum 715
Turba furens. Cunctae coeunt, cunctaeque sequuntur
Iam trepidum, iam verba minus violenta loquentem,
Iam se damnantem, iam se peccasse fatentem.
Saucius ille tamen, Fer opem, matertera, dixit.
Autonoë: moueant animos Actaeonis umbrae. 720
Illa, quid Actaeon, nescit; dextramque precanti
Abtulit: Ino lacerata est altera raptu.
Non habet infelix quae matri brachia tendat:
Trunca sed ostendens disiectis corpora membris,
Adspice, mater, ait. Visus violauit Agaue; 725
Collaque iactauit, mouitque per aëra crinem:
Auulsumque caput digitis complexa cruentis
Clamat, Iö comites, opus haec victoria nostrum est.
Non citius frondes autumnis frigore tactas,
Iamque male haerentes alta rapit arbore ventus, 730

716 *cunctaeque* dedit Heinf. ex altero Patav. malit tamen *rabi-*
daeque. Scheppe. *fremiturque.* Vulgo, *trepidumque.* 722 Post
hunc versum Virb. Langerm. et vnus Medic. tum Edd. quaedam
inferunt illum, *Ille etiam vellet cum brachia tendere matri*, qui huc
transcriptus videtur ex I, 635. Sed nunc quidem Imperf. *vellet*
minime conuenit *tais* habet et *tendat.* Et verba *Non habet* etc.
referuntur ad antecedentia *dextram precanti.* 724 *disiectis.* Heinf.
mallet *direptis* vel *discerptis.*

719 Apud Eurip. primam *brae* hic bene adhibitae. *dex-*
matrem implorat, quod sane *tram* protendere solent pre-
veri est similis, praesertim cantes. *disiectis* non erat sol-
cum mater agmen mulierum licitandum ab Heinf. Eurip.
duceret, primaque in filium 1134. quaelibet *διεσφάριζε σκῆ-*
impetum faceret. Verba eius *κας*, tamquam pilam iactauit,
vs. 1118 sunt, *Ὀκταίρε δ',* ita ut pars sub saxis iaceret,
μήτερ, μέ, μηδὲ τοῖς ἐμοῖς ἄμα; pars in densis frondibus siluae,
ταῖσι παιδῶν σὺν κατακτάμεν. Sen-
neque facile reperiri posset.
sum eorum et vim angoris 726. Bacchantes solebant
Noster paulo ante *Iam trepi-* et caput et comam, quam
dum — *fatentem* bene et per promissam atque solutam ge-
gradationem expressit; et ma-
xebant, iactare. Eurip. vs.
trem mox vs. 724 multo gra- 493. vid. Barnef. ad vs. 150.
uius, quam verbis, mouere et Virg. Aen. VII, 394. *Auul-*
vult, *Trunca* etc. *Actaeo.* sum caput. Hinc intell. Ho-
nis, dilaniati et ipsius, *um-* rat. Serm. II, 3, 303. *Opus*

Quam sunt membra viri manibus direpta nefandis,
Talibus exemplis monitae noua sacra frequentant,
Turaque dant, sanctasque colunt Ismenides aras.

nostrum. Eurip. vf. 1177. 'Εμὸν, *gus subtile pruinis.* Et saepe
ἔμῳ τῷ γένει. Et Bacchum vo- *autumnus dies, autumnus tem-*
cat καλλίκοι, pulchrae victo- *pestas. male,* non satis firmi-
rae auctorem. ter, vt Horat. I Sat. 3, 29.

alta, tantum ornat. *Quam*

729 *frondes, folia. autumnus, sunt* etc. Mulieres id etiece-
autumnali. *rectas* eleganter, re, non robore suo, sed Deo
paullulum morfas. Aufon. Id. *ἐμάρτυρα* addente earum ma-
8, 10. *Mordeat autumnus fri-* nibus. Eurip. 1126.

P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

LIBER QUARTVS.

At non Alcithoë Minyeias orgia censet
Accipienda Dei: sed adhuc temeraria Bacchum
Progenicem negat esse Iouis: sociasque sorores

*Miny-
eides.*

1 *Minyeias.* Sic recte emendarunt Scaliger et Heins. hoc no-
men, quod iam Lactant. tempore corruptum erat; in eius enim
Argum. est *Miniei filia.*

FAB. I. vf. 1 — 415. Mi- torem Orchomeni vrbs. Sed
nyeides solae non potuerunt nihil ille de his mulieribus.
tristi Penthei exitu moueri, Aeliano drr. *Μινυαί θυγατρες,*
vt Baccho sacra facerent. Cum vt fuisse dicantur e populo
igitur interea opus facerent, Minyarum, i. e. populo Mi-
laboremque variis fabellis, nyae imperio subiecto. Pau-
quae sic commodè intexuntur, san. d. I. et Corinth. p. 178.
legarent, in vesperiliones Nomina earum varie exhiben-
mutatae sunt. Tractarunt hanc tur. Nostro vna est *Alcithoë*,
fabulam etiam Aelian. V. H. altera *Leuconoe*, tertiam non
III, 42. atque e Nicandro et nominat. A Plutarcho vrr.
Corinna Anton. Lib. X. Ac *Leucippe*, *Aristippe*, *Alcithoë*,
hi quidem aliud facinus ad- Aeliano. *Leucippe*, *Arsippe*,
dunt, quod vnum de mulie- *Alcathoe*: quae varietas vel li-
ribus illis Plutarch. Quaesit. brariis debetur, vel, vt saepe
Graec. To. VII. op. p. 197 in mythis factum, ipsis aucto-
Reisk. narrat. ribus. Fuisse autem illae

Minyeides quae merint, non (quod et Aelian. tradit) mu-
certo definiri potest, cum pa- lieres honestae videntur mari-
tronymica saepe nepotibus, torumque amantes, quae do-
pronepotibus et omnino po- mi rei familiari operam dare
steris tribuantur. Si Plutar- mallerent, quam noua sacra fre-
chum et Anton. auctas, fue- quentare. Hinc, vt sacris il-
runt Minyae filiae. De Mi- lis honos accederet, poena
nya autem eiusque genealo- ficta est, quam Bacchus ab istis
gia v. Pausan. Boeot. p. 783. sumserit.

Fuit filius Chrysaë, filiumque De *Orgiis* v. ad III, 518.
habuit Orchomenum, condi- *Accipere*, celebrare. Eodem

Impietatis habet. Festum celebrare sacerdos,
 5 Immunes operum dominas, famulasque suorum,
 Pectora pelle tegi, crinales soluere vittas,
 Serta comis, manibus frondentes lumere thyrsos,
 Iusserat; et saeuam laesi fore numinis iram
 Vaticinatus erat. Parent matresque nurusque;
 10 Telasque, calathosque infectaque pensa reponunt;
 Turaque dant; Bacchumque vocant, Bromiumque,
 Lyaeumque,

8 et *suev.* Gruterus legit *aut f.* 10 *Valerianus* legit *infecta-*
que et explicat, non *felta*. A *que* ita vnus *Gronov.* a manu prima.

sensu capere *orgia* Virg. Aen. 7. *παρα κερκιδων*, a telis et
 VII, 403. *temeraria*, impia a radiis. *calathi* erant in va-
 in Deum, etiam VI, 32. tis muliebribus, si cellae e

4 *sacerdos*, *Tiresias*. Bac- parte angustae, paulatim se
 chantes *pellibus* ceruorum et in latitudinem laxabant, *graec.*
 damarum tegi solebant, quae *πύλας*. Etymol. M. *πύλας*
 dicebantur *nebrides*; nam *καλαθίου*, *κόφινος*. Speciem
βέβη est hinnulus. vid. Schol. eius exhibet *Spanhem.* ad Cal-
 Eurip. ad Phoen. vs. 798. *te-* lim. p. 652. In eo *pensa* sua
 gere verb. propr. in sacris, reponabant lanificae. *infecta-*
 cum vel caput velatur fertis, *ita*, pro imperfecta, paulo
 vel in Bacchanalibus corpus insolentius dictum. Sic et VI,
nebridibus. *crinales vittae*, 202.

vittae, quibus crines coërce- II Argumentum recenset
 bantur. Bacchantes enim, vt hymnorum, quibus celebraue-
 modo vidimus, passis capillis rint Bacchum. Hymni enim
 currere solebant. Etiam ap. complectebatur nomina, vir-
 Virg. Aen. VII, 403. haec tutes et *gestas* Deorum
orgia sic indicantur, *Soluite* Cf. Orphic. hym. 51. vbi ea-
crinales vittas. *serta*, fron- dem fere nomina. Et habe-
 des pampineos aut hederaceos. mus hic *lae.* classic. de Bac-
comis reuocant e plurimis Mss. cho, quocumq. III Fast. 713.
 namque *serta coma*, quod Heins. Horat. II, 16. Senec. Oe-
 et Burni. e quibusdam placuit, dip vs. 40. sqq. *Bromius*. vid.
 minus suaue est. *laesi*, spre- ad III, 1. *Lyaeus*, qui cu-
 ti. ras soluit, a *λύω*. *Ignigena*,
 10 Relictis rebus omnibus *πυρογενής*. De hoc et de sqq.

accurrunt. Expressit Eurip. duobus v. III, 309 sqq. et quae
 Bacch. vs. 117. vbi sunt 20 nos et ibi et ad vs. 253 no-

Ignigenamque, satumque iterum, solumque bimatrem.
 Additur his Nyseus, indetonfusque Thyoneus,
 Et cum Lenaeo genialis confitor vuae,
 Nycteliusque, Eleleusque parens, et Iacchus, et Euan; 15
 Et quae praeterea per Graias plurima gentes
 Nomina, Liber, habes. Tibi enim inconsumta iuuen-
 tas.

taimus. Nomen autem *bi-* sacra noctu celebrantur. Virg.
mater ab ipso Ouidio signa- G. IV, 521. *nocturnus* Bac-
 tum videtur. Graecis hanc *chus*. *Eleleus*, *Iacchus* et *Euan*
 ob causam *διδυγος* dictus a mul- a vocibus Bacchantium.
 tis creditur. vid. Murer. Var.
 Lect. XIX, 1.

16. Repente, veluti furore abreptus et ipse, Liberum al-
 loquitur. Similiter Claudian. et vrbe Indiae, vbi educatus. 34, 29. forte ex imitatione
 III, 314. *Thyoneus* *από τῆς θύ-* Nostri. *inconsumta*, *αφθντος*.
ειν, a furendo, vnde et Bac- perpetua, aeterna. Tibul. I,
 chantes *Thyades*. Schol. Apol- 4, 37. *Solis aeterna est Phoe-*
 lon. ad Argon. I, 636. *Inde-* bo Bacchoque iuuentus. Addi-
detonsus pro *intonsus*, *ἀκείρε-* tur puer, nam media est Bac-
χόμης, frequens et Apollinis chi aetas inter iuuenem: et
 et Bacchi epitheton, ob co- puerum III Fast. 773. *Conspi-*
 mam promissam, quam etiam *ceris*, pro, *es*, non modo so-
 in monumentis habent. *Lon-* nantius, sed etiam efficacius
gae comae, Bacchi apud Mar- ad sensum. Nam *conspici* di-
 tial. IV Epigr. 45. *Decet in-* cuntur, qui dote aliqua aut
ronsus crinis utrumque Deum. virtute inlignes aliorum oculo-
 Tibul. I Eleg. IV, 38. ris in se conuersos tenent.

Fuisse autem Bacchum, *for-*
 14. *Lenaeus* *από τῆς ληνῆς*, a *molissimum*, docet *Broekhu-*
 torculari, a calcatorio. *genia-* ad Tibul. II, 3, 35. Hic et
lis vua, quae facit, vt genio *candidus* vocatur, v. c. Horat.
 indulgeamus, laeti et hilares I od. 18, 11. quo epitheto
 sumus, egregium adeo vuae virgines fere insigniri solent.
 epitheton. *genialis platanus*. Caelo Bacchus impositus post
 XI, 95. *genialiter agere festum*. victorias partas. VI. 613. *Re-*
 XIII, 229. *genialia festa*. Virg. dius et Burni. putant, Oui-
 G. I, 302. *genialis hiems*, apra dium hic sequi eos, qui So-
 conuiuiorum hilaritati. Ti- lem et Bacchum eundem esse
 bul. III, 3, 63 *incundae con-* tradabant, quam rationem sa-
 fitor vuae. *Nyctelius*, cuius ne Virg. G. I, 5 — 7 secutus

Tu puer aeternus, tu formosissimus alto
 Conspiceris coelo: tibi, cum sine cornibus adstas,
 20 Virgineum caput est: Oriens tibi victus, ad vsque
 Decolor extremo qua tingitur India Gange
 Penthea tu, venerande, bipenniferumque Lycurgum
 Sacrilegos mactas: Tyrrenaque mittis in aequor

21 *tingitur* e quinque Mss. recepit c. Burm. quia est v. elegans, et quia India non *cingitur* a Gange. Burm. suadet *finditur*, quia India in duas partes a Gange dividitur.

est. Cornua parua dantur *decolor India* Senec. Hipp. 344. Baccho non tam a pictoribus, *Colorati Indi*, nempe Aethioquam a poetis. Deponi popes, Virg. G. IV, 293. *ad vsque*, terant; haerebant enim non in vsque ad eam terram, quacapite, sed in filamine quodam. Erant autem cornua 22 In laudibus Bacchi comapud Veteres symbolum maiestatis et potentiae. vid. Th. Bartholin. de Unicorn. cap. 2. *Lycurgus*, et 3. Hinc Bacchus *corniger*. Dryantis filius, Edonum in *Thracia rex*, cuius impietas De *virgineo capite* vid. ad III, 607.

21 De expeditione Bacchi Schol. Horat. ad II od. 19. Indica, cuius crebra apud Hygin. fab. 132. Diod. Sic. poetras mentio, vid. Nonni Dio. III, 64. Plutarch. de aud. nytiaca et Diod. Sic. lib. IV. poet. p. 6. ed. Krebs. Apollod. III, 5, 1. Apud Homer. terminus Indiae. Curt. VIII, 9. hinc *extremus Ganges*. *Tingitur* exquilitius quam, irrigatur. Propert. I, 6, 32. *decolor* de colore vitiatum et deformi dicitur. H. l. color fuscus intelligitur. Fusci enim sunt Indi propter solis aestum. filium interfecerat. *bipenni* Tibul. II, 6, 12. vid. Brouckh. *fer* vocatur etiam V Trist. III, ad Propert. IV, 3, 10. *Fur* *vam gentem* Indos dixit Iuvenal. XII, 86. Nempe *furos* dicebant recentiores, quos antiqui *fuscos*. *decolor Indus* est etiam V. Trist. III. et

Corpora. Tu biugum pictis insignia frenis
 Colla premis Lyncum: Bacchae Satyrique sequuntur: 25
 Quique senex ferula titubantes ebrius artus
 Sustinet; aut pando non fortiter haeret asello.
 Quacumque ingrederis; clamor iuuenilis, et vna
 Femineae voces, impulsaque tympana palmis,
 Concauque aera sonant, longoque foramine buxus, 30
 Pacatus mitisque, rogant Isinenides, adsis;
 Iussaque sacra colunt. Solae Minyēides intus,

27 *aut* pro et dedi cum primo et sec. Palat. tertio et quarto Medic. V bin. aliisque nonnullis melioribus. 30 Sine causa Heinf. coni. *uncoque foramine*, quod multo etiam durius foret altero. 31 *Pacatus* ex vno recepit Heinf. pro *placatus*. De hac varietate sollemni v. Lambin. ad Lucret. I, 9.

tyros. sacrilegos, contemtores expressa. Imitatus Nostrum est sacrorum et insolentes in De Claudian. Rapr. Prof. I, 19. um ipsum. *Tyrrenena corpora*, *Ebria Maconis fulcis vestigia* Tyrrenos. III Fast. 723. *Tyrthyrsis*. Virg. Aen. III, 559. *rhena monstra*. *Venerande*, Trunca pinus *vestigia firmat*. sancte, sollemne in inuocationibus Deorum. — *artus*, pedes. *non fortiter haerere*, non firmiter insidere. Cic. p. Deiot. 10. *Vix*

25 *Lynces*. V. ad III, 668. *haerere in equo senex poterat*. *premis*, scil. iugo. *picta*, aut Silenus atino haerens in monumento tenetur a Fauno.

Satyri, perpetui et fideles Bacchi comites. XI, 89. V Trist. 3, 37. *senex*, Silenus, Bacchi longo foramine, longa serie foraminum. XII, 158. *longaue multifori delectat tibia buxi*. Horat. A. P. 203. contra, *tino* insidens repraesentatur vid. Perizon. ad Aelian. V. H. III, 18; vbi ex utroque genere *rem cantum* tribuit Virg. Aen. gemmae. *ferula*, 232. *ba* IX, 618. *Pacatus* et *mitis* culus oblongus, cauus et recipiendo igni aptus, quo in primis Bacchus et ministri eius 32 *Solas* has Deo aduersari solebant. vid. Barnes. ad Eurip. Bacch. v. 147. et *Perturbare*, profanare, quod 390 tizon. d. l. vbi eius species substituitur. Cic. H. R. 16.

- Intempestiuâ turbantes festa Mineruâ,
 Aut ducunt lanas, aut stamina pollice versant,
 35 Aut haerent telae, famulasque laboribus vrguent.
 E quibus vna leui deducens pollice filum,
 Dum cessant aliae, commentaque sacra frequentant,
 Nos quoque, quas Pallas, melior Dea, detinet, inquit,
 Vtile opus manuum vario sermone leuemus:
 40 Perque vices aliquid, quod tempora longa videri
 Non finat, in medium vacuas referamus ad aures.
 Dicta probant, primamque iubent narrare sorores.
 Illa, quid e multis referat (nam plurima norat),

36 *filum*. Duodecim *fusum*, vt VI, 22. Sed v. Burm. ad Amorr. I, 14. 7.

sacra ludosque conturbare. cere v. ad I, 4. *leui pollice*, Quintil. Decl. 265. *publica* vt VI, 22. Hercules contra *sacra turbare*. *intus*, in ae. Epist. IX, 77. *crassa robusto* dibus, cum reliquae mulie- *deducit pollice fila*. *detinet*, res in Cithaerone haccharen- *lanificio occupatas retinet*. tur. *intempestiuâ Mineruâ*, Etiam ab Anton. vrr. *Φίλεργου* cum alieno tempore operam *opus leuemus* ipse explicat, darent lanificio, cui Minerua *quod tempora longa videri non* praeerat. Aelian. *αὶ μὲν περὶ* *finat*. Insa 295. sic *minuere* τοὺς ἰσχύς εἶχον καὶ ἐποιεῖτο περὶ *laborem*. VI, 60 *fallere labo-* *rem*. Trist. IV, 1, 13. *cantan-* *peruæ dixit* Tibul. II, 1, 65. *do fallitur ancillae decipitur*. Aut — *vrgent*, triplex mu- *que labor*. Ibid. I, 6. *grauē* *liorum graecarum opus*. *du-* *mollit opus*. Adeo Noster hoc *cunt lanas*. v. ad II, 411. Ple- *variavit*. Virg. G. I, 293. *nius Claudian.* 20, 385 *velle-* *texens mulier longum cantu* *ra per tenues ferri producere* *solarur laborem*. Sed cum h- *rimas*. *Versari* a lanificis dr. I. cf. inprimis G. IV, 345. *et stamen, filum, et fusus*, vt vbi Clymene inter sorores 221. VII, 22. Tibul. II, 1, *vellera carpentes* Deorum 64. *Fusus appposito pollice ver-* *sat opus*. *Haerent* rei, aut in re aliqua, qui sedulo eam tractant. *Haerere in libris* Cic. Attic. 13, 4. *haerere in iure*. Orat. I, 38.

36 *Vna*, Leucippe. *dedu-* *cosae aliquot et amatoriae*

Cogitat; et dubia est, de te, Babylonia, narret,
 Derceti, quam versa squamis velantibus artus
 45 Stagna Palaestini credunt celebrasse figura:
 An magis vt sumtis illius filia pennis
 Extremos albis in turribus egerit annos.
 Natis an vt cantu, nimiumque potentibus herbis,
 Verterit in tacitos iuuenilia corpora pisces:
 50 Donec idem passa est. An, quae poma alba ferebat,
 Vt nunc nigra ferat contactu sanguinis arbor.
 Haec placet; hanc, quoniam vulgaris fabula non est,
 Talibus orsa modis, lanâ sua fila sequente.

46 *celebrasse* agnoscunt meliores. Nonnulli *coluisse*, vt II, 380. *aut habitasse*, quod posterius ex interpret. fluxit. 48 *albis* pro *albis* Heinf. recte recepit e Florent. S. Marci et Rottendolph. vbi illud pro diuersi. lect.

fabellae intexuntur, quae vix *celebrat* locum is, qui frequen- *melius*, quam a mulieribus ter in eo versatur. *Sumere* *confabulantibus*, *nastrantur*. *pennas* aut *alas* pro, in auem *Earum numerum* auget *dubi-* *mutari*, amat Onid. V, 288. *tatio* primae mulieris et prae- *XI, 789. XII, 1. albis in tur-* *teritio* tertiae 276 — 84. *ribus*. Laudat Heinf. I. Trist.

9, 7. *Adspicis*, vt veniant ad *45 Dercetis* s. *Derceto* et *candida tecta columbae*; Acci- *alio nomine Atergaris*, Dea *piat nullas sordida turris aues*, *Syriorum*. Ei Venus laesa itemque Martialis. Epigr. XII, *31. Quaeque gerit similes* *candida turris aues*. Amant *autem columbae loca altiora*. *Ex his fabulis Syri et pisces* *et columbas in Deorum nume-* *ro habebant*. Hygin. f. 197. *que imago ex parte homi-* *nem, ex parte piscem refe-* *rebatur*. Diod. Sic. III. Plin. certi commemorari potest, *H. N. V, 32. Filia eius Se-* *Lactant*. in Arg. eam ait simi- *miramis a columbis educata liter cessisse in piscem*. De *credebatur*. *versa squamis, potentibus herbis* vid. ad I, *in squamas*, vt alibi, *mutatus* 522. *Cantu et herbis uteban-* *sauro*. *velare* de plumis et tur veneficae. VII, 98. *lana* *squamis* dr. *Palaestini*, Syri, *sua fila* seq. *eleganter*, dum *nam Syriae pars erat Palaestina*. *lana deducitur in fila*. Se-

- 55 Pyramus et Thisbe, iuuenum pulcherrimus alter,
Pyra- Altera, quas Oriens habuit, praelata puellis,
muset
This- Contiguas tenuere domos, vbi dicitur altam
be. Coctilibus muris cinxisse Semiramidis urbem.
 Notitiam, primosque gradus vicinia fecit;
 60 Tempore creuit amor: taedae quoque iure coissent,

57 *tenuere.* Vulgo *habuere*, quod Heins. reiecit, quia *habuit* praecessit. 58. *cinxisse.* Vnus Med. *posuisse*, nempe quia alibi *urbem ponere*. Sed nunc *muris* additum. 60 Medic. et Argent. *iura*, quod placet Burm. qui comparat *coire societatem* e Cic. et Nep. Sed hoc durum nunc foret, minimeque poeticum.

qui de rebus ductilibus. V. *riguae* enim aut *attiguae* eae ad Plin. VII Ep. 9, II.

55. *Pyramus et Thisbe* Babylonii, triste amoris infeliciissimi exemplum, quorum sanguine mori poma adpersa nigrum contraxerunt colorem. Caeterum a nullo alio scriptore antiquo tractata est haec fabula, et nisi ficta ab Ouidio, certe vt *non vulgaris* et ex Oriente translata, diligenter exornata. Valde autem afficit animos legentium. Aetas amantium, castus eorum amor, durities parentum, error, quo trahuntur, tristes denique eorum exitus multum valent ad commouendum animum. Omnia inter se conspirant ad fidem faciendam, atque ad naturae veritatem moresque amantium notata sunt.

57 E vs. 66. apparet, has domos habuisse communem parietem, quas, qui distincte loqui volunt, *continuas* (quod etiam h. l. est in Varr. lect.) et *continentes* dicunt. Con-

etiam dici possunt, quae se inuicem attingunt. Hoc nunc praestat, quia vs. 66 demum monetur, has domos *communem parietem* habuisse. Babyloniam Iuuenal. X, 171 vs. *a figulis manita.* Similiter et Nolter eam circumloquitur; eius enim maxime memorabiles *muri*, a Semiramide excitati, et in miraculis mundi adeo numerati. *coctiles*, quia instructi erant latere coctili, bitumine interliti. Habebant altitudinem centum cubitorum, vnde *vrbs alta*, vid. Curt. V, I, 24 sqq. et qui ibi laudantur ab Interpp. Alias *altae vrbes* sunt celebres et valentes opibus.

59 *primos gradus*, scil. amoris, quod haud dubie subintelligendum est e vers. seq. nisi malis cum aliis *notitiam primosque gradus* per Hendiadyon exponere, primos gradus notitiae.

60 *taedae* — *coissent*, matrimonium quoque iniissent.

Sed vetuere patres. Quod non potuere vetare,
 Ex aequo captis ardebant mentibus ambo.
 Conscius omnis abest: nutu, signisque loquuntur.
 Quoque magis tegitur, tectus magis aestuat ignis.
 Fissus erat tenui rimâ, quam duxerat olim,
 Cum fieret paries domui communis utriusque.
 Id vitium nulli per secula longa notatum,
 (Quid non sentit amor?) primi sensistis amantes;

65

64 Vulgo, *tanto magis*. Sed Burm. recepit vet. librorum scripturam, cum quia repetitio eiusdem verbi familiaris Ouidio, tum quia saepe Veteres post *quo* et *quanto* omittunt *eo* et *tanto*.

Satis enim notum, in nuptiis matribus in eiusmodi rebus taedas praeferi solitas sponfis. esse solent. Post *patres* posui Hinc *taeda* poetis de ipsis nuptiis, de ipso matrimonio. IX, quam vir doctus ap. Clark. ad 721. XV, 826. *coire*, vt Hom. II. 7, 39. et alius in *κοινη*, de coniugibus. Iam Obseruat. Miscel. Vol. II T. *coissent iure taedae* fere dictum I p. 34. suauit. In vulg. le- est, vt Ibid. 15. *sociata foedere lecti*, et infra VII, *aequo*, ambo pariter, vnus 403. *thalami foedere iungit*. aequae ac altera. IX, 719. Plin. ros. Schirach. hic aliquid humani passus est. Cum enim *probat ex aequo*. *Captus* de verba ita iungeret, *taedae* amante. *nutu* etc. Venus *quoque coissent*, idque *iure*, ceterum vel *viro coram nutus confieri* haud poterat, quin ad *ferre loquaces*, *Blandaue com-interpretationem durissimam positis abdere verba* nois. Tideserretur; *taedas* enim de bnl. I, 2, 22. *Quoque* amore accipit, qui se coniungis etc. Sententia amoris naturam bene adumbrans, verbisque tropicis expressa similitudinem inuoluens. *tegitur*, no parentes, vt alibi *fratres* celari cogitur. *aestuat*, capro fratribus et sororibus, *re-*lorem efficit. *magis*, eo magis pro rege et regina. v. Bentl. gis. v. Drakenb. ad Liv. I, ad Horat. I Sat. 5, 100. Re-

65 Vt sollertiam amantium ri capies, namque vs. 153 notaret, haec de *rima* pluri Thisbe ait, *miseri, meus il-*bus persecutus est. Propert. *liusque, parentes*, vbi soli pa- II, 13, 72. Nunc licet per ritres intel, qui duriores fere *mosas mittere verba* fores. Pro-

- Et vocis fecistis iter; tutaeque per illud
 70 Murmure blanditiae minimo transire solebant.
 Saepe, ut consliterant, hinc Thisbe, Pyramus illinc:
 Inque vicem fuerat captatus anhelitus oris;
 Inuide, dicebant, paries, quid amantibus obstat?
 Quantum erat, ut sineres nos toto corpore iungi?
 75 Aut hoc si nimium, vel ad oscula danda pateres!
 Nec sumus ingrati. Tibi nos debere fatemur,
 Quod datus est verbis ad amicas transitus aures.
 Talia diuersa nequicquam sede loquuti;
 Sub noctem dixere Vale: partique dedere
 80 Oscula quisque suae, non peruenientia contra.
 Postera nocturnos Aurora remouerat ignes,
 Solque pruinosas radiis siccauerat herbas:
 Ad solitum coiere locum. Tum murmure paruo
 Multa prius questi, statuunt, ut nocte silenti
 85 Fallere custodes, foribusque excedere tentent:

69 Vocis. Heins. ex Vrbin. Theat. et tribus aliis, *voci*.
 85 Burm. malit, *foribusque exire paternis*, quia vnus Thuanus
exire.

eo Noster mox iucunde *vocis* mis, quae prohibent aliquid
facere iter. Et ducere et age- fieri. V. ad X, 642. *Durum*
re rimam latinum est. v. Cio- limen, quod excludit aman-
 fan. *tutae*, quae non inter- tem, R. Am. 103. *crudelis*
 ciperentur, ut literae. Mur- ianua A. A. III, 150. Ple-
 mur sollempne de submissis et rumque acerbis amantes in
 lenibus aniantium confabula- eiusmodi obstacula inuehere
 tionibus. A. A. II, 723 mur- solent; sed nostri amantes le-
 mur amabile. minimo et 83 niore sunt ingenio, quod et
 paruo, ut XI, 187 vox parua. ipsum eos commendat. *Quan-*

72 Captatus amb. oris. Ro- tum erat, voce eorum, qui rem
 de, beyde gegenfeitig den Athem paruam esse dicunt, *war*
 ibres Mlandes einfaugen. Non *war's denn mehr*.
 bene. Anhelitus oris est ip- 78 Sedes, locus, vbi stabant.

sum illud murmur minimum, diuersa, opposita. nequicquam
 idque captabatur auribus. pertinet ad votum illud, ut
 Heroid. 19, 53 captare voces latius paries pateret. *pari-*
 auribus. III ex P. 4, 19 ca- nempe parietis.

ptata per aurem. Inuidia ele- 85 custodes, ianitores. *fal-*
 ganter tribuitur rebus inani- lere custodes, clanculum exire,

Cumque domo exierint, vrbis quoque claustra relin-
 quant:

Neue sit errandum lato spatiantibus aruo,
 Conueniant ad busta Nini, lateantque sub vmbra
 Arboris. Arbor ibi, niueis vberima pomis,
 Ardua morus, erat, gelido confertima fonti.
 90 Pacia placent: et lux, tarde decedere visa,
 Praecipitatur aquis, et aquis nox surgit ab isdem.
 Callida per tenebras, versato cardine, Thisbe

86 Claustra ex vno Bonon. dedit Burm. pro *recta*. Heins. coni.
 septa. 89 vberima Mss. Bersm. tertius Gronov. Zulichem. tertius
 Medic. celeberrima, ut III Amor. V, 3. celeberrimus illic lucus.
 92 surgit. Quidam exit, acque bene. v. Burm.

ut non obseruentur a custodi- II, 9. Nox coelo praecipitat.
 bus. claustra, portas clausas. Porro, nox surgit, quia po-
 ut Stat. Theb. X, 644. The- tae ei non minus, quam Soli,
 barum claustra. Infra VIII, decursum per coelum tribu-
 70 portarum claustra. Bustum, unt, ita quidem, ut vel ab
 sepulcrum, monumentum se- Oriente surgens Solis currum
 pulcrum, τῶμας. Si bustum persequatur, vel, Sole in occ-
 Sardanapali, Catulli, aliorum animum se praecipitante, ab ea-
 apud Cic. Proprie bustum lo- dem illa parte occidentali fur-
 cus, in quo cadauer combu- gat. Ex hac posteriore ratio-
 stum et sepultum. v. Kirchm. ne fluxit aquis ab isdem. La-
 de Funerib. Rom. lib. 3. cp. stant. in Arg. narrat, eos
 I. init. Miror tamen a No- matutino tempore ibi conue-
 stro busta hic commemorata, nisse.

cum Romae meretrices fere ad 93 Venus fauet, si referat
 busta commorarentur, unde fixo dente puella fores, docet-
 bustuariae moechae. que, pedem nullo ponere posse
 sono, idque docet non nisi

90 Fons hic commemoratur eos, quos non vetat obscura
 propter vl. 98. lux pro sole. surgere nocte timor, Tibul. I,
 Decedere sollempne de occiden- 2, 18 sqq. Eius rei hic ha-
 bitus fideribus. Putant sum- bemus exemplum, atque etiam
 tum a praesidibus prouincia- eius, quod idem II, I, 75 de
 rum post expletum tempus a potentia Cupidinis ait, Hoc
 munere suo abeuntibus. Im- duce custodes furtim transgres-
 mo a militibus translatus. v. sa iacentes Ad iuuenem tene-
 ad II, 114 f. Praecipitatur, bris sola puella venit. — ver-
 prona via descendit in ocea- saro cardine. Alibi furtim
 num, II, 67 sqq. Virg. Aen. versa aut tacito cardine clam

- Egreditur, fallitque suos: adopertaque vultum
 95 Peruenit ad tumulum; dictaque sub arbore sedit.
 Audacem faciebat amor. Venit ecce recenti
 Caede leaena boum spumantes oblita rictus,
 Depositura sitim vicini fontis in vnda.
 Quam procul ad Lunae radios Babylonia Thisbe
 100 Vidit: et obscurum trepido pede fugit in antrum.
 Dumque fugit, tergo velamina lapsa relinquit.
 Vt lea faeva sitim multa compescuit vnda,
 Dum redit in siluas, inuentos forte sine ipsa
 Ore cruentato tennes lanauit amictus.
 105 Serius egressus vestigia vidit in alto
 Pulvere certa ferae, totoque expalluit ore
 Pyramus. Vt vero vestem quoque sanguine tinctam
 Reperit: Vna duos nox, inquit, perdet amantes:
 E quibus illa fuit longa dignissima vita;
 110 Nostra nocens anima est: ego te, miseranda, peremi,
 In loca plena metus qui iussi nocte venires;
 Nec prior huc veni. Nostrum diuellite corpus,
 Et scelerata fero consumite viscera morsu,
 O quicumque sub hac habitatis rupe, leones.

100 *trepido* pro *timido* e Cantabrig. dedit Burm. 113 *Dor-*
nunic. vnu Gronov. *dente* pro *morsu*, vt Phaedr. I fab. 2, 24.
dente aspero. Sed alterum grauius.

egredientes fores aperire drr. quo celerius, sanguine emis-
 Tibul. I, 2, 10. 6, 12. so, exspiraret. *feruens vul-*
nus eleganter, vulnus, ex quo

97 *caede boum*, sanguine ebullit sanguis calidus. Quod
 boum caesarum, vt supra III, Virgil. Aen. IV, 689. dixit,
 147. *caede ferarum.* Depo- stridit vulnus, id Noster limi-
 nuntur omnia, quae finiuntur, litudine illustrat. *Vitari*,
 quibus quis liberatur. VIII, scindi. Supra *vitium* parietis,
 47. *trepido pede* eleganter, vt rima. *Eiacularus* sanguis etiam
 I, 506 *penna trepidante.* VI, 260 describitur partim

118 *haustus sanguinis*, pro- Nam, quod hic est *ictibus ae-*
 fluentem sanguinem. VII 333. *ra rumpit*, id ibi non minus
 XIII, 331. *traxit e vulnere*, ornate, *terebrata profilit au-*

- Sed timidi est optare necem. Velamina Thisbes
 Tollit, et ad pactae secum fert arboris umbram.
 Vtque dedit notae lacrimas, dedit oscula vesti:
 Accipe nunc, inquit, nostri quoque sanguinis haustus,
 Quoque erat accinctus, demittit in ilia ferrum.
 Nec mora: feruenti moriens e vulnere traxit.
 Vt iacuit resupinus humi; cruor emicat alte;
 Non aliter, quam cum vitiato fistula plumbo
 Scinditur, et tennes stridente foramine longe
 Eiaculatur aquas; atque ictibus aera rumpit.
 Arborei foetus adspersine caedis in atram
 120 Vertuntur faciem: madefactaque sanguine radix
 Poeniceo tinguit pendentia mora colore.
 125

Ecce, metu nondum posito, ne fallat amantem,
 Illa redit; iuuenemque oculis, animoque requirit:
 Quantaque vitarit narrare pericula gestit.
 130 Vtque locum, et versam cognouit in arbore formam;
 (Sic facit incertam pomi color) haeret, an haec sit.
 Dum dubitat, tremebunda videt pulsare cruentum
 Membra solum, retroque pedem tulit: oraque buxo
 Pallidiora gerens, exhorrui, aequoris instar,
 135

124 *rumpit*. Louan. *pulsat*, quod placet Burm. 127 *Poeniceo*
 rescripti Burm. cum vnus Ciosani et Mureti excerpta *puniceo*, cae-
 teri *purpureo* haberent. Idem etiam *pendentia* e primo Vatic. et
 vno Medic. dedit. Hoc probat etiam vir doctus in Observ. Misc.
 Vol. II To. I p 34 quamuis alii praeferrant *candentia*. 135 Heinf.
 com. *ferens* aut *rigens*, Schirach. *fremens*. Sed v. not.

ra. Mox *arborei* — — co- delectum ex moribus puellae
lore idem bis rursus dixit. *seruatae*.

133 *tremeb.* etc. v. ad III,
 128 *Fallere amantem* formu- 125. *ora gerens* nec Heinf.
 la sollempnis de puellis, quae nec Schirach. satis latinum vi-
 non praesto sunt ad dictum detur. Sed si Horat. I od 8,
 locum, se frustra expectari 10. recte dixit, *brachia liuida*
 sinunt. *oculis animoque req. gestare*, Noster autem II, 585.
 summum desiderium exprimit. *pectora nuda gerere*, III, 216.
 Plin. VI Ep. 10. 2. *illum ani-* substricta gerere ilia, VI, 123
 mus, *illum oculi requirebant.* accipitis pennas et *reiga leonis*
 Similiter animo oculisque sequi gerere, Virg. Aen. I, 315 *vir-*
 infra XII, 529. *gestit* verb. *ginis os habitumque gerens*,

- Quod tremit, exigua cum summum stringitur aura.
 Sed postquam remorata suos cognouit amores;
 Percutit indignos claro plangore lacertos:
 Et laniata comas, amplexaque corpus amatum,
 140 Vulnere suppleuit lacrimis, fietunque cruori
 Misceuit: et gelidis in vultibus oscula figens,
 Pyrame, clamauit, quis te mihi casus ademit?
 Pyrame, responde: Tua te, carissime, Thilbe
 Nominat: exaudi, vultusque attolle iacentes.
 145 Ad nomen Thilbes oculos, iam morte grauatos,
 Pyramus erexit, visaque recondidit illa.
 Quae postquam vestemque suam cognouit, et ense
 Vidit ebur vacuum; Tua te manus, inquit, amorque
 Perdidit, infelix. Est et mihi fortis in vnum
 150 Hoc manus: est et amor, dabit hic in vulnera vires.
 Prosequar exstinctum; letique miserrima dicar

138 Quidam *perculis*. At *percellere* est, in terram dare, euertere; *percutere* autem verberare, plangere. V. Burm. late de discrimine horum verborum disputantem. 143 *Carissime* pro carissima, e Balliolensi et Regio secundo amplexus est Heinf.

cur quaeso improbemus *pallides* vel quiescentium, vel, ut *lida ora gerere*? *Buxus* pallidior. h. l. morientium oculi, qui lore notabilis originem dedit et *grauas* aut *grauati* dr. Non prouerbio, *buxo pallidior*. cf. adsecutus est haec Rode: *Blik-XI, 417*. — Tremor ille *gelidus*, qui perstringit membra *Ad nomen*, ut III, 245. exhorrescentium, suauiter comparatur cum tremulo mari, cum *summum*, superficies, *exigua aura*, leni vento, stringitur. Singula verba delecta sunt. Etiam *exhorrescere* de mari paullulum commoto ponitur. Virg. G. III, 198.

138 *Indignus*, ut I, 509. Burm. placeret. Qui enim *clarus*, ut II, 625. *Vulnera* alterum comitatur, is eum *suppleuit lac*. nil esse potest, *prosequi* potius dr. quam *pernisi*, quod sequitur, *sternumque sequi*. Etiam 550 cum multis etc. *vultus iacentes*, languens sic corrigendum. *quique reuel-*

Caussa, comesque tui: quique a me morte reuelli
 Heu sola poteras, poteris nec morte reuelli.
 Hoc tamen amborum verbis estote rogati,
 O multum miseri, meus illiusque, parentes,
 155 Ut, quos ferus amor, quos hora nouissima iunxit,
 Componi tumulo non inuideatis eodem.
 At tu, quae ramis arbor miserabile corpus
 Nunc tegis vnus, mox es tectura duorum,
 Signa tene caedis: pullosque, et luctibus aptos
 160 Semper habe foetus, gemini monumenta cruoris.
 Dixit: et aptato pectus mucrone sub imum
 Incubuit ferro, quod adhuc a caede tepebat.
 Vota tamen tetigere Deos, tetigere parentes:
 Nam color in pomo est, vbi permaturuit, ater:
 165 Quodque rogis superest, vna requiescit in vna.

li. Hoc acumen abhorret a giter apposuit. Virg. Aen. IV, natura desperantis.

350. *Quae inuidia est?* quid impedit, quo minus fiat?
 156 *Serus*, pro *certus*, de- Aliter Schirach, „Non in-
 di ex vno Moreti. Elegans videaris vnum nobis tumu-
 haec lect. etiam Heynio ad lum, adeoque coniunctos eo-
 Tibul. 1, 2, 89 videbatur, si dem sepulcro condatis.
Serum amorem interpreteris, qui diu iam viguit, non nuper demum natum. Ego vero intelligo extremum; vltima enim et extrema *sera* dici solent, ut docuit Brouekh. Pro eo vs. 373. X, 489. ad Propert. I, 15, 21. Atque ita bene conuenit alteri, *hora nouissima*. *Componi* nunc simpliciter condi. Alibi *componere*, ut *περιελλειν* omnem curam exprimit, quam pollictores impendunt cadaveribus. non *inuideatis*, μη φθονείτε, finite, permittere. *Invidere* omnino, non tribuerus arboris nigros lugere illre. Horat. II Sat. 6, 83. lam caedem.
Neque sepositi ciceris inuidit, lar-

Veneris Desierat: mediumque fuit breue tempus; et orsa est
rit ad Dicere Leuconoë, vocem tenuere sorores.
ulte-
rium. Hunc quoque, fidereâ qui temperat omnia luce,
 170 Cepit amor Solem. Solis referemus amores.
 Primus adulterium Veneris cum Marte putatur
 Hic vidisse Deus: videt hic Deus omnia primus.
 Indoluit factio: Iunonigenaeque marito
 Furta tori, furtique locum monstrauit. At illi
 175 Et mens, et quod opus fabrilis dextra tenebat,
 Excidit. Extemplo graciles ex aere catenas,

167 fuit. Vnus Leidenfis pro diuersa lect. *subit*, quod valde
 adblanditur Heinſio.

167 *medium tempus*, inter-
 vallum. Plin. VII epist. 27,
 13. *Exiguum temporis medi-*
um.

168 *Leuconoe*, soror altera,
 plures fabellas narrat, de Mar-
 tis et Veneris adulterio, vs.
 167 — 189. de amoribus Leu-
 cothoës et Solis, vs. 190 —
 255. de Clytie vs. 256 — 270.
 Ac prima quidem non perti-
 nebat ad consilium Leuconoës,
 quae Solis tantum amores re-
 ferre volebat; verum hos inde
 repetiit. Potuisset eam ver-
 bo tangere; sed, quae Super-
 ris tantopere placuerat, et
 cum ab his, tum a mortali-
 bus oblectationis causa saepe
 adhibebatur (Virg. G. IV, 345),
 eam nec ab hoc suo opere ab-
 esse perulantia poetæ voluit,
 nec ab A. A. II, 561 sqq.
 Auctor eius est Homer. Od. 9,
 266 sqq. vbi Demodocus ci-
 tharoedus, festum celebrare
 iussus, eam Phaeacensibus ca-

lian. Dial. Deor. 17. Impro-
 bat fab. Plato Rep. III. Hey-
 nio in libro Antiqu. Auffätze
 I p. 161 orta videtur ex Cos-
 mogonia, in qua coniunctio
 elementorum et inde orta ie-
 rum harmonia, amore Mar-
 tis et Veneris earumque filia
 Harmonia adumbrata sit. Ex
 historia rem expediri vult Pa-
 laeph. cp. 63.

170 Ludit rursus verbis,
Solis, Solem; vidisse, videt.
 De Sole omnia vidente v. ad I,
 769. *Iunonigena*, Vulcanus,
 quem Iuno vel ex Ioue, vel
 sine patre concepit. Videtur
 Ouid. ipse hoc voc. fecisse, vt
anguigena III, 531. *aurigena*
 V, 250. *draconigena* III Fast.
 865. *Furta tori.* Homer.
λῆχες δ' ἔσχευε καὶ εὖναι ἠφ' αὐ-
τοιο.

175 *Mens excidit ei*, qui
 obstupescit, vt mente priua-
 iussus, eam Phaeacensibus ca-
 tus, am n: videatur. Cf. II,
 nit. cf. Hygin. fab. 148. Lu-
 601. vbi *vultus, plectrum et*

Retiaque, et laqueos, quae lumina fallere possint,
 Elimat. Non illud opus tenuissima vincant
 Stamina, non summo quae pendet aranea tigno.
 Vtique leues tactus, momentaque parua sequantur,
 180 Efficit; et lecto circumdata collocat apte,
 Vt venere torum coniux et adulter in vnum,
 Arte viri, vinculisque noua ratione paratis,
 In mediis ambo deprensi amplexibus haerent.
 Lemnius extemplo valuas patefecit eburnas,
 185 Admisitque Deos. Illi iacere ligati
 Turpiter, atque aliquis de Dīs non tristibus optat
 Sic fieri turpis. Superi risere: diuque
 Haec fuit in tuto notissima fabula coelo.

Exigit indicii memorem Cythercia poenam:
 Inque vices illum, testos qui laesit amores,
 Laedit amore pari. Quid nunc, Hypertone nate,
 190 *Len-*
co-
thea,

178 *elimat.* Burm. ad Amor. I, 13, 7 coni. *eliquat.*

color Apollini excidunt. Ex-
 ornauit autem Noster sic Ho-
 meric. *ἑρμῆς καὶ ἀπόλλωνος*
ad-
missi risum teneatis?

176 Ap. Homer. facit de-
 quos. inde Noster tria fecit, 187 Cf. A. A. II, 285. *Hic*
catenas, retia, laqueos. ex aliquis videns, In me, fortis-
aere. Hygin. ex adamante, sine Mauris, Si tibi sunt on-
i. ex ferro. graciles, tenues. ri, vincula transfer, nit. Sed
 Ipse mox describit tenuitatem ille aliquis de Diis non tristi-
 ex Homer. *ἦν δ' ἀπὸ τοῦ δευτέρου* bus (quod, nunc satis venuste,
τὰ κ' ἔχ' ἑς τὴν ἑδὴ ἰδέο. la- per *ἀνέστηκα* est iocantibus et
qucos, quae consueto poeta- ridentibus) fuit Mercurius, vt
 rum more, qui relationam sae- disse tradit Homer. vs. 338.
 pe accommodant remotiori no- Et ap. Lucian. Mercurius ipse,
 mini. *Vtique leues etc.* vt le *ἔχ' ἑνὶ φθόνῳ τῷ Ἀγρί.* Hinc
 vibus tactibus et momentis sponte apparet, non bene
 paruis moueantur. Heinſ. mutasse *optat in opter.*
risere. ἀσπείρει δ' αὖ ἐνέειπε γέλω-
μακάριον ἑσέοισιν.

183 *Arte, dolo, viri, ma-*
 xiti Veneris. Homer. *πρὸς δὲ*
ἑστία τετυκτο, et omnem do- 190 Venus viciscitur Solis
 lum *πρὸς δὲ μὴν χεῖρ.* Lemni-
 prodicionem, dum ei iniicit

- Forma, calorque tibi, radiataque lumina profunt?
 Nempe tuis omnes qui terras ignibus uris,
 195 Vreris igne nono: quique omnia cernere debes;
 Leucotheen spectas: et virgine figis in vna,
 Quos mundo debes, oculos. Modo surgis Eöo
 Temperius coelo; modo serius incidis undis;
 Spectandique mora brumales porrigis horas.
 200 Deficis interdum: vitiumque in lumina mentis
 Transfit; et obscurus mortalia pectora terres.
 Nec, tibi quod Lunae terris propioris imago
 Obliterit, palles. Facit hunc amor iste colorem.
 Diligis hanc vnam: nec te Clymeneue, Rhodosue,
 205 Nec tenet Aeaeae genetrix pulcherrima Circes,

Leucothees amorem, quae vi- Nempe argutus est in accom-
 tiata terrae defoditur a paren- modanda amoris vi ad Solis
 te, sed a Sole in virgam tu- naturam. Tum, nec longior
 ream mutatur. Quae fuerit haec apostrophe, nec quae ei
 illa Leucothea, docetur vs. 219 insunt, puellae confabulanti
 sqq. Auctor fabulae He- conveniunt.

siodus, vt ex Lactantii Ar- 198 *Temperius* (maturius)
 gum, apparet. Nec in se me- antiqui dixerunt, *temporiar*
 morabilis est, nec tractationis recentiores. vid. Manut. ad
 luminibus commendata. Cic. IX Epist. 16. *porrigis*,

memor referendam erat ad longas facis breuissimas bru-
 Cythereiam, sed et Virg. Aen. mae horas. Romani cum ab
 I, 4 *memorem Iunonis ob iram*. ortu Solis vsque ad occasum
 Poena testatur, memorem esse XII horas numerarent per to-
 aliquem delicti. Quam varie rum annum, tempore *bruma-*
 laedere in re amatoria dicatur, *li* eas habebant breuissimas.
 admonitum est ad I, 608. Sen- *Porrigere*, extendere. Horat-
 fus: Qui occultos amores in- III od. 16, 40 *parua vecliga-*
 dieavit, cum vicissim amore *lia porrigam*. *Vitium luminis*
 iniecto cruciat. Ludit Ovidius est pallor, isque color aman-
 verbis. Similiter mox vs. tium. A. A. I, 729. Inde
 195. *qui terras ignibus uris*, acumen hoc. Sol autem pal-
 Vreris etc. lidus et obscurus inter mala
 praefagia referebatur. Virg.

195 Verba *quique* — *spe-* G. I, 464 sqq. Sic *terret mort*.
 ctas frigida, et sequentia: et *p. Lunae imago*, luna ipsa.
 virgine — *oculos*, intoleranda
 videntur Schirach. idque iure. 205 *Tenentur*, qui ardent

Quaeque tuos Clytie, quamvis despecta, petebat
 Concubitus; ipsoque illo graue vulnus habebat
 Tempore. Leucothee multarum obliuia fecit,
 Gentis odoriferae quam formosissima partu
 Edidit Eurynome; sed postquam filia creuit,
 Quam mater cunctas, tam inatrem filia vicit.
 210 Rexit Achaemenias vrbes pater Orchamus: isque
 Septimus a prisca numeratur origine Beli.
 Axe sub Hesperio sunt pascua Solis equorum:
 Ambrosiam pro gramine habent. Ea fessa diurnis
 215 Membra ministeriis nutrit, reparatque labori.
 Dumque ibi quadrupedes coelestia pabula carpunt;
 Noxque vicem peragit; thalamos Deus intrat amatos

207 Magna hic lectionis varietas. Locus mendis suspectus vi-
 debatur Heinsio. Burm. legendum censebat, *Quaeque illo*. 211 *vi-*
 cis verius mihi esse videbatur, quam, quod Heins. recepit, *vincit*.

amore alicuius. *Clymene*, ma- quibus vid. Perizon. Origg.
 ter Phaethontis, de qua I, Babyl. Is, qui Babylona con-
 756. *Rhodos*, filia Neptuni, didisse credebatur, et a Baby-
 quae ex compressu Solis se- loniis summa religione cole-
 ptem filios, Heliades a patre batur, *et antiquus*
 dictos, peperit. *Aeaea*, Col- dicebatur. *Prisci* enim et an-
 chica, ab Aea, Colchidis vr- *tiqui*, monente Burm. po-
 be, *Circe*, soror Acetae, Col- etis dicuntur auctores et
 chorum regis, Aeaeam insu- conditores gentium regnorum-
 lam incolens. Mater fuit *Per-* que. Hoc additamento *Leu-*
 sa, Oceani filia, quacum con- cotheen a generis antiquitate
 cubuit Sol. vid. Homer. Od. x, commendare voluit. Verbis
 135 sqq. *Clytie*, Oceani et *quam mater* etc. exornauit il-
 Tethyos filia, de qua Noster lud Horat. I od. 16, 1. *O matre*
 mox plura. *Ipsaque illo* etc. *pulchra filia pulchrior*. Simi-
 Locum esse sanum, nec desi- lis comparatio II, 722 sqq.
 derare manum medicam, ap- 214 *Axe* alias coelum, nunc
 parat e vs. 234 sq. terra. De *ambrosia* istorum

210 *Eurynome*, Oceani et equorum v. ad II, 120. Ibi
 Tethyos filia (Hesiod. Theog. stant ad praesepia, hic errant
 vs. 358), vxor Orchami, Achaemeniorum i. Persarum regis. *reparat*, reficit.
Achaemenes primus Persarum Fast. IV, 750. *vicem peragit*
 rex. Herodot. VII, 11. *Plu-* e re militari ductum.
 res *Belos* antiquitas habet, de 218 De *thalamis* vid. ad II,

- Versus in Eurynomes faciem genetricis; et inter
 220 Bis sex Leucotheen famulas ad lumina cernit
 Leuia versato ducentem stamina fuso.
 Ergo vbi, ceu mater, carae dedit oscula natae;
 Res, ait, arcana est; famulae, discedite; neue
 Eripite arbitrium matri, secreta loquenti.
 225 Paruerant: thalamoque, Deus, sine teste relicto,
 Ille ego sum, dixit, qui longum metior annum,
 Omnia qui video; per quem videt omnia tellus:
 Mundi oculus. Mihi, crede, places. Pauet illa: me-
 tuque,
 Et colus, et fusus digitis cecidere remissis.
 230 Ipse timor decuit. Nec longius ille moratus,

221. Plerique e castigationibus *leuia*. Heins. coni. *tenuia*. Gro-
 nov. *mollia*, quod Burm. intelligit de vestibus mollibus, quales v.
 c. Luc. VII, 25. 224. Ciofan. ex Mss. dabat *Abripite*, Heins.
Arripite et *loquente* pro *loquendi*, illud e plurimis Mss. hoc ex Flo-
 rent. S. Marci et Vrbinat. Idem coni. vel *matre in secreta* (locum
 secretum) *loquente*, vel *matri secreta volenti*. 226 Medic. pr. et
 tres alii, *emetior*. 228 Heins. coni. *Mundi oculis, mihi crede*,
places, i. meis oculis, qui sunt mundi oculi. 229 Schepper. le-
 gendum censet, *Et color et fusi*. Posterius habent multae editi-

737. Demutatione hac v. ad dem dici potest, sed non seq.
 III, 273. *amatos*, in quibus Dario. Sol *metitur annum*,
 habitabat amara. *ad lumina*. quia homines eius dekursi an-
 Sueton. Caes. 37. *Adscendit Ca-* num definiunt. Commendat
pitoliū ad lumina. Similiter se Sol, vt Apollo I, 512 sqq.
 graece *πῶς φῶς*. *Lenta* non est Iupiter I, 594. *Mundi ocu-*
 sollicitandum. Supra vs. 36 *lus*. Macrob. I Saturn. 21.
leni pollice. Solem Iouis oculum appellat an-
 tiquitas. — Et colus etc. cf.

224. Remotis arbitris passim 175.
 occurrit, cum omnes abire
 iussi sunt, nec quisquam ad- 230 *decuit*. Mox vs. 330.
 mittitur, qui sermonem au- *Sed et erubuisse decebat*. VI, 18.
 diat. *Eripite* reuocauit e plu- *decor adfuit arti*. VII, 733.
 rimis Mss. et Edd. antiquis. *quam sic dolor ipse decebat*.
 Sensus: Non eripite matripo- Adde VIII, 25 sqq. X, 585.
 testatem secreta loquendi. Ar- — *posita querela*, sine quere-
 ripte *arbitrium* absolute qui- la.

- In veram rediit faciem, solitumque nitorem.
 At virgo, quamuis inopino territa visu,
 Vicla nitore Dei, posita vim passa querela est.
 Inuidit Clytie (neque enim moderatus in illa
 Solis amor fuerat) stimolataque pellicis ira 235
 Vulgat adulterium: diffamatumque parenti
 Indicat. Ille ferox, immanis et precantem,
 Tendentemque manus ad lumina Solis, et Ille
 Vim tulit inuitae, dicentem, defodit alta
 Crudus humo; tumulumque super grauis addit arenae. 240
 Dissipat hunc radiis Hyperione natus; iterque
 Dat tibi, quo possis defossos promere vultus.
 Nec tu iam poteras enectum pondere terrae
 Tollere, Nympha, caput: corpusque exsangue iace-
 bas.
 Nil illo fertur volucrum moderator equorum 245
 Post Phaethonteos vidisse dolentius ignes.
 Ille quidem gelidos radiorum viribus artus,
 Si queat, in viuum tentet reuocare calorem,
 Sed, quoniam tantis fatum conatibus obstat,
 Nectare odorato sparsit corpusque locumque, 250
 Multaque praequaestus, Tanges tamen aethera, dixit.

236 Heins. malit, *diffamatumque*. 241 *Dissipat*. Gebhard. II
 Crep. 9. *diuidit* ex Mss. 246 Heins. legi vult *Phaethontiacos*.
 249 *tantis*. Heins. suadet *vanis*.

234 *neque enim* etc. vid. vs. 241 Monet Vir doct. in
 258. Lactant. in Arg. *qua non-* Miscell. Obseruat. Vol. II. To.
dum satiarus erat Sol. Ira in I. p. 35. Solem hic officium
pellicem concepta. vid. Burm. praestare, quod cum omnibus
diffamatum, vulgatum, verb. radiis praestare nequeat. At
 nouum. in mythis non quaeritur, quid
 ex legibus naturae fieri potu-

239 *defodit* etc. Supplicium erit, sed illae nonantur, et
 frequens temeratae virginita- Dii omnia possunt. *Phaeth.*
tis, quo Romani etiam in vir- *ignes*, fulmen, quo Phaethon
 gines Vestales animaduerte- necatus. II, 396. Male Ro-
 runt. Burm. *graui*, quastatim de: *seit der Phaethontischen*
 necabatur virgo. *Feuersbrunst*.

Protinus imbutum coelesti nectare corpus
Delicuit, terramque suo madefecit odore:
Virgaque per glebas sensim radicibus actis

255 Turea surrexit; tumulumque cacumine rupit.

Cly-
sie. At Clytien (quamvis amor excusare dolorem
Indiciumque dolor poterat,) non amplius auctor
Lucis adit: Venerisque modum sibi fecit in illa.
Tabuit ex illo dementer amoribus usa,

260 Nympharum impatiens; et sub Ioue, nocte dieque,
Sedit humo nuda, nudis incompta capillis;
Perque nouem lucas, expers vndaeque cibique,
Rore mero, lacrimisque suis ieiunia pauit:
Nec se mouit humo: tantum spectabat euntis

265 Ora Dei: vultusque suos flectebat ad illum.
Membra ferunt haesisse solo: partemque coloris
Luridus exsanguis pallor conuertit in herbas.
Est in parte rubor; violaeque simillimus ora
Flos tegit. Illa suum, quamvis radice tenetur,

261 Vnus humi nudae, quod arridet Heius, non item Burm.
Vnus sparsis pro nudis. Sed nudi capilli etiam VII, 183.

251 Tanges aethera, quia le omnes perferre ac pati. sub
tus, quod adoletur, sursum Ioue, ὑπὸ Διὸς, sub dio.
tollitur. Deliquescere nunc 263 Rore ieiunia pascere, et
de corpore crasso, quod trans- exquisitius quam rore vesci,
it in tenue plantae. rore pasci. nouem lucas. Vid.

256 Clytie in heliotropium. ambitum decurrentis. haesif-
258. modum, finem. Pro- se, nempe radicibus, quod
pert. II, 12, 30 Verus amor additum I, 551. IX, 351. Pal-
nullum habere nouit modum. lor et mortuis tribuitur, et
dementer amorib. vii, infano viridibus herbis. Virg. Ecl. VI,
amore flagrare. Nympharum 54. viridis pallor Cul. 142.
impatiens, reformidans consue- Idem color exsanguis dr. Inde
tudinem Nymph. vt supra vi- impeditior haec et argutior
vi impatiens. Contra pati de formula partemque etc. qua
eo, qui amat consuetudinem pars Nymphae in calamum vi-
aliorum, iisque obsequitur. ridem transiisse indicatur. De
Terent. Andr. I, 1, 35. faci- lurido v. ad I, 147.

Vertitur ad Solem: mutataque seruat amorem.

Dixerat: et factum mirabile ceperat aures.

Pars fieri potuisse negant; pars omnia veros
Posse Deos memorant: sed non et Bacchus in illis.

Poscitur Alcithoe, postquam siluere sorores:

Quae radio stantis percutiens stamina telae,

Vulgatos taceo, dixit, pastoris amores

Daphnidis Idaei, quem Nymphae pellicis ira

Contulit in saxum: tantus dolor vrit amantes.

Nec loquor, vt quondam naturae iure nouato

Ambiguus fuerit modo vir, modo femina, Scythion.

278 contulit. Plures transtulit, probante Farnab. 280 Ve-
tustiores, Sishon.

270 Mane spectat ortum lum extendere solebant. Hinc
Solis, vespere occasum. Sic stans tela; alibi pendula.

vertitur ad Solem, πρὸς ἥλιον
τεγεται, et inde heliotropium, 277 Daphnis, Mercurii fi-
Nostris Sonnenblume dicitur. lius, pastor Siculus, a Pane
Lactant. Arg. cussum seruat musicen edoctus, bucolicorum
Dei. Ex hac autem floris na- carminum inuentor. Hunc
tura fabula nasci potuit. ce- amabat Nympha quaedam ea
perat aures, attentas reddide- lege, ne cum alia rem habe-
rat puellas, easque admira- ret. Sed vino quondam ine-
tione implenerat. Hinc illae briatus cum regina Sicula con-
disputationes, quales etiam cubuit. Hinc Nymphae ira
VIII, 614 sqq. varietatis caus- oculis est priuatus. Sic fere rem
sa interponuntur. Bacchus. narrant Diod. Sic. IV, 87. Aeli-
num Bacchum? V. H. X, 18. Seru. ad Virg.
Ecl. V, 20. Huius Daphnidis

274 Alcithoe, tertia soror, laudes multis pastoritiis car-
de Salmace fonte et Herma- minibus materiam praebue-
phrodito narrare incipit. Sed runt. Theocrit. Id. I. VII.
praeteritione rhetorica vtens, Virg. Ecl. V. Hinc vulgatos
alios quosdam mythos breui- amores. Sed Noster, alios
ter attingit. Poscitur non mo- hand dubie secutus auctores,
do is, qui ad canendum, di- eum facit Idaeum, quem Nym-
cendum, narrandum excita- pha in saxum mutat. contu-
tur, sed et ad quem ordo nar- lit, conuertit. Vrere de omni
randi venit, licet a nemine adfectu; est enim omnino cru-
sollicitetur. Veteres in te- ciare.
xendo stamina ad perpendicu- 279 De Scythone fab. igno-

Te quoque, nunc adamas, quondam fidiſſime paruo,
Celmi, Ioui: largoque ſatos Curetas ab imbri,
Et Crocon in paruos verſum cum Smilace flores,
Praeterco: dulceque animos nouitate tenebo.

285 Vnde ſit infamis; quare male fortibus vudis
Salmacis eneruet, tactosque remolliat artus;

283 Multi *Milace*. Salmac Exerct. Plin. p. 733. docet. dif-
ferre *ſmilacem* et *milacem*. Vide tamen Munker. ad Laſtant.
Arg.

ta. nouato iure, nouis et in- ſam huius infamiae quaefue-
auditis naturae legibus. au- runt multi. Vitruuio II, 8.
bignus. vid. ad II, 8. credibile videtur, Caras bar-
baros et eſſeratos dulcedine

282 *Celmus*, aut *Celmis*, huius fontis allectos eſſe, vt
nutritius Iouis, cui, dum par- ex montibus ad eum decurre-
uus erat, et *fidus* et admo- rent, ibique, cum in vnam
dum gratus fuit. Sed cum ſocietatem coaluiſſent, paul-
poſtea vulgaſſet, Iouem eſſe latini molliores mores aſſume-
mortalem, in *adamanem* ab rent. Ex mente autem Sext.
eo verſus eſt. *Curetas* idem, Pompeii nequitia puerorum
qui *Corybantes*. vid. Hygin. puellarumque, promiſcuae in
fab. 139. ibique Munker. hoc ſe fonte lauantiū, ori-
Elant antiquiſſimi Cretae in- ginem infamiae dederat. Ab
colae. Ex imbris procreati eſſeminatis accolarum mori-
dicebantur. Sed pleraque de bus hanc infamiam poetas
iis ignota ſunt. ab, ex. tranſuſiſſe ad fontem, monet
Strabo lib. XIV. Aucta eſt

284 *Crocos*, aoleſcens, fab. eo, quod vicina erant
quem amabat *Smilax*. Ambo Veneris et Mercurii templa,
in flores cognomines mutari quae *Hermaphroditum* genu-
ſunt. — tenebo oblectabo. no- runt. In Anthol. p. 130. ex-
vitas, nondum vulgata fabula; ſtat epigramma elegans, quod
nouae autem fabulae dulces omnem ab hoc fonte infami-
ſunt, libentiſſime audiuntur. am amolitur. Noſter rem rur-
Horat. A. P. 223 grata noui- ſus ex fabulis repetit. Pluri-
tate morari ſpectatores. bus virtutibus huius loci tra-
ctatio commendatur. Amoe-

285 *Salmacis*, ſons Cariae, nitas fontis, mollities, blan-
infamis apud Veteres hoc no- ditiae, ſurſq et colluctatio
mine, quod ex eo bibentes, Nymphae, tum ſimplicitas pue-
eoque ſe lauantes eſſeminet, ri bene ſunt deſcripta et plu-
molliatque. cf. XV, 319. Cauſ- rimis ſimilitudinibus exornata,

Diſcite. Cauſſa latet: vis eſt notiſſima fontis.
Mercurio puerum diuā Cythereide natum
Naides Idaeis enutriuere ſub antris;
Cuius erat facies, in qua materque paterque 290
Cognosci poſſent: nomen quoque traxit ab illis.
Is tria cum primum fecit quinquennia; montes
Deſeruit patrios: Idaque altrice relictā
Ignotis errare locis, ignota videre
Flumina gaudebat; ſtudio minuente laborem. 295
Ille etiam Lycias vrbes, Lyciaeque propinquos
Caras adit. Videt hic ſtagnum lucentis ad immum
Vſque ſolum lymphae. Non illic canna paluſtris,
Nec ſteriles vluae, nec acutā cuſpide iunci;
Perſpicuus liquor eſt. Stagni tamen vltima viuo 300

291 Vnus agnoſci.
Vid. not. ad vſ. 39.

295 minuente. Vnus Heinſ. fallente.

Remolliat, molliat. Vix h. formoſiſſimis reconſet. in qua
compoſitum ſic apud antiquo- etc. Plin. V Ep. 16. filia pa-
rem ſcriptorem occurrit. Se- trem exſcripſerat, veluti ad
cundum Vitruv. *venerco mor-* imaginem patris picta erat.
bo implicabat (in Venerem *facere annos* phraſis in titulis
procliues reddebat) eos, qui ſepuleralibus obuia, notante
inde biberant. Pro eo mox, Burm. *Altrices* et *nutrices*
molles et impudicos reddere. dir. terrae, in quibus quis eci-
Sic et ap. Strabonem d. I. *μα-* catus eſt. Ex more Ouidiano
λαξιζεν capies. Quam vim debebat eſſe, *montibusque re-*
autem Noſter h. v. ſubiecerit, *licitis*, ſed variavit orationem:
ex vſ. 385 apparet, *facere flumina diſerte commemoran-*
femiurum. *Male ſortes* di- tur propter fab. ſeq. *ſtudum*,
ctum, vt 187 *non triſtis*; ma- cupiditas viſendi loca ignota,
le enim ſaepe negat, vt *ma-* quae etiam v. *gaudebat* expri-
le ſanus, male ſobrius. latet, mitur. *laborem*, moleſtias
nempe vulgo. Ergo Alcithoe itinera. De v. *minucie* v.
eam vult explicare. *vis*, na- ad vſ. 39. Hoc additum, quia
puer ille non niſi quindecim annorum.

283 Hunc puerum, a paren- 297 Vitruv. d. I. *Eſt eius*
tibus *Hermaphroditum* dictum, *fontis poeſtias perlucida.* Id
Hygin. fab. 271 in ephebis exornauit Noſter. cf. V, 588.

Cespitem cinguntur, semperque virentibus herbis.
Nympha colit: sed nec venatibus apta, nec arcus
Flectere quae soleat, nec quae contendere cursu;
Solaque Naxadum celeri non nota Dianae.

305 Saepe suas illa fama est dixisse sorores;
Salmaci, vel iaculum, vel pictas sume pharetras;
Et tua cum duris venatibus otia misce.
Nec iaculum sumit, nec pictas illa pharetras;
Nec sua cum duris venatibus otia miscet.
310 Sed modo fonte suo formosos perluit artus;
Saepe Cytoriaco deducit pectine crines;
Et quid se deceat, spectatas consultat undas.

304 nota. Dubitabat Heins. an non praestaret vota. 311 Sciliger legebat diducit.

Claudian. 35, 114 sqq. vbi 18, 51. *cursu superare canem, elegantissime, admittit in alrum vel viribus aptum.* Inde et *Cernentes oculos, et late per-* subicitur *celeri non nota Dianae humor Ducit inoffensos nae.* Nimis ferme cumulauit *liquido sub gurgite visus, Im-* verba. Mox incundum est, *que perspicui prodir secreta pro-* quod sorores ipsae loquentes *fund.* Et par erat h. l. per- inducuntur, et quod verba *spuitatem illam describere earum a poeta reperuntur.* propter 354 sqq. Sed post *pictas.* V. ad II, 421. Male *superiora otiosum persp. liquor* Rode: *den gemahlten Kocher.* cf.

302 Sequitur loc. satis ve-
nustus, qui egregie pingit in-
genium et studium puellae dura reddit, corroborat, vt
molliis, id vnum agentis, vt *durum opus* rusticorum. H. l.
placeat. Contrarii mores Da- cum respectu mollis vitae, cui
phaes I, 475 sqq. et Calli- Nympha indulgebat.
stus II, 411 sqq. Oppositio
est in *apta* et *quae soleat*, 311 Formam auget colen-
quorum illud ad naturam, hoc do. Proprie *pecten deducitur*
ad exercitationem referendum. *per crines*, sed exquisitis,
Contendere *cursu* cum feris, *pectine deducere crines.* Ele-
quod et ipsum venatricis est. ganter etiam Claudian. X,
Plin. pan. 81. *certare cum fu-* 102 de gratia Veneris capiti-
gacibus feris cursu. Horat. I Ep. los pectente, *haec morsu nu-*

Nunc perlucenti circumdata corpus amictu,
Mollibus aut foliis, aut mollibus incubat herbis.
Saepe legit flores: et tunc quoque forte legebat,
Cum puerum vidit; visumque optauit habere.
Nec tamen ante adiit, etsi properabat adire,
Quam se composuit, quam circumspexit amictus,
Et finxit vultum; et meruit formosa videri.
Tunc sic orsa loqui: Puer o dignissime credi
Esse Deus; seu tu Deus es, potes esse Cupido:
Siue es mortalis, qui te genuere beati,
Et frater felix, et fortunata profecto
Si qua tibi soror est, quae dedit vbera nutrix.
Sed longe cunctis, longeque potentior illis,
Si qua tibi sponsa est, si quam dignabere taeda.
Haec tibi siue aliqua est; mea sit furtiua voluptas:
Seu nulla est; ego sim: thalamumque ineamus eundem.

313 corpus. Nonnulli *pectus*, vt fascia intel. 316 Hic vs.
sine causa suspectus erat Heinsio. 319 videri. Balliotensis vo-
cari. 328. ineamus. Iunii et duo alii *subeamus*, quod placet Burm.
quia de furtiuo coitu agatur.

merost dentis eburno Multif- *γενκῆς, Ἐπὶ λυγρῆς δὲ πολεῖς*
dum discrimen arat. Cyturus, *Στορέϊσας.*
Paphlagoniae mons, buxo ab-
undans. Virg. G. II, 437. 317 Et hoc vere e mori-
bus talis puellae. *Componere*
radii textorii (VI, 132.) et et *περιελλειν*, decenter ornare,
tibiae (supra vs. 30.) conficie-
buntur. *Quid se deceat*, quo-
modo et vultus fingendus et
vestes componendae sint, vt
decor adfit. *Similem enim curam ornatui*
impendebant oratores ad di-
cendum prodituri. Hinc Gel-

313 perlucenti amictu. A-
mor. III, 1. 9. *vestis tenuissi-*
ma, cultus amantis, nempe *circumspexit amictu.* vid. Burm.
hombycina aut serica, quatra-
lucebat caro, quae denudabat *finxit vultum*, vt subrideret
foeminas. Plin. H. N. VI, et oculis blandiretur.
17. XI, 23. *Mollibus etc.* 320 Oratio blanditiarum et
Anacr. IV, 1. *Ἐπὶ μυσταῖς τε-* insidiarum plena. Magna laus,

- Nais ab his tacuit. Pueri rubor ora notauit,
 330 Nescia, quid sit amor: sed et erubuisse decebat.
 Hic color apricâ pendentibus arbore pomis,
 Aut ebori tincto est, aut sub candore rubenti,
 Cum frustra resonant aera auxiliaria, Lunae.
 Poscenti Nymphae sine sine sororia saltem
 335 Oscula, iamque manus ad eburnea colla ferenti,
 Desine, aut fugio, tecumque, ait, ista relinquo.
 Salmacis extimuit, locaque haec tibi libera trado,

336 Iam olim edebatur *Desinis*? Hinc Heins. cum Florent. S. Muci, Neapol. prim. Vatican. et quinque aliis *aut* mutauit in *av*. Sed v. not.

si cognati nostra causâ beati *lar* etc. Eadem similitudo praedicantur. Virg. Aen. I, III, 483. *ebori tincto*. Plenius 605. *qui tanti talem genuere* Virg. Aen. XII, 67. *Indum sanparentes*? Sed haec Nympha *guinco veluti violauerit ostro* Si longius etiam progreditur, et *quis ebur*.
 ab his laudibus commode ad 232 Luna, cum *andida* sit, tem-
 vota sua defertur. *potentior* pore defectus *rubescit*, qui lu-
 exquisitius et dignius, quam nae rubor etiam Amorr. II, 5,
beatior. VIII, 80 *beata voti*. 37. comparationi inferuit.
que potens. X, 340. Votam Persuasum autem erat super-
 adeo ipsum *potens* VIII, 745. stitiosae multitudini, tali tem-
 De eleganti vero repetitione pore Thessalas veneficas id
longe, longeque Burm. consu- agere, ut carminibus suis lu-
 lere iubet Bentlei. ad Horat. nam de coelo deducant, illam
 I Sat. 6, 18. *thalamum*. Non vero laborare, i. contra niti,
 hic agitur, ut Burm. putabat, pugnare, laborantique homi-
 de furtiuo coitu, sed de legi- nes posse succurrere, et au-
 timo matrimonio, de quo *xiliari* concentu strepituque
thalamus et *taeda* etiam supra *acris*, h. e. tubarum, cornuum
 vs. 60 et III, 267. et tintinnabulorum aeneorum.
 Liv. XXVI, 5. Senec. Hipp.

329 *ab his*, post haec, ut vs. 785 sqq. vid. Cerdâ ad
 III, 273. VIII, 611. *Oraru-*
bor notauit etiam VI, 46. Virg. Ecl. VIII, 69. Sed haec
 Amor. III, 6, 78. Nempe ru- tertia similitudo paullo altius
bor nota pudoris est. *Notare* repetita est, nec iucunda ad-
 igitur significantius est, quam modum.
suffundi. De illo *erubuisse de-* 334 *Sororia oscula* etiam IX,
cebat v. ad vs. 230. *Hic co-* 538. Ipse explicat II, 431.

- Hospes, ait: simulatque gradu discedere verso.
 Tum quoque respiciens, fruticumque recondita siluâ
 Delituit: flexumque genu submisit. At ille,
 340 Vt puer, et vacuis ut inobseruatus in herbis.
 Huc it, et hinc illuc; et in adludentibus vndis
 Summa pedum, taloque tenus vestigia tinguunt.
 Nec mora, temperie blandarum captus aquarum,
 345 Mollia de tenero velamina corpore ponit.
 Tum vero obstupuit; nudaque cupidine formae
 Salmacis exarsit: flagrant quoque lumina Nymphes.
 Non aliter, quam cum puro nitidissimus orbe
 Opposita speculi referitur imagine Phoebus.
 Vixque moram patitur: vix iam sua gaudia differt. 350
 Iam cupit amplecti: iam se male continet amens.
 Ille, canis velox adplauso corpore palmis,

342 Gebhard. Crep. III, 11 ex Ms. Palat. *applaudentibus*. Sed
 v. Heins. 349 *speculi*. Vaus Leid. *clypei*, quod non omnino
 spernendum Heins. et Burm. videbatur, propter vs. 782. Valer.
 Flac. I, 495. 352 *corpore*. Heins. rectius iudicat nonnullorum
pectore.

Mox reuocavi antiquam lectio- obseruet. *Inobseruatus* etiam
 nem *Desine, aut fugio*. Er- II, 544. III Fast. III. Pueri
 enim interrogatio *Desinis? an laetius amoto passim custode va-*
fugio? incommoda satis est. *gantur*.

Caeterum hic quoque simpli-
 citas pueri bene notata. 349 *speculi imago*, specu-
 mittere genu de procumbente lum, ut superius *Lunae imago*,
 in genu, quemadmodum sub luna. *Vixque — amens*. Ver-
 mittere latus de bono procum- bis, non rebus abundant haec.
 bente III, 23. Absolute Virg. *Gaudium* de Veneris vsa fre-
 Aen. III, 93. *Submissi petimus* quentatur. II, 863. *Vix cae-*
terâ differt. se continet, reti-
net. male, vix.

341 *Vt rationem reddit, ut*
 qui puer esset, neque adeo 352 *Laetitiae puerilis signum*.
 vllas insidias metueret. *Va-* Canis graphice additum, pro-
 cua loca, non consita arbustis. pter corporis conuexitatem,
 Sic *vacuum aruum* I, 533. Sed IX, 35. Similiter Virg. Aen.
 h. I. potius solitarium pratum XII, 85 aurigae *manibus la-*
 intel. vbi nemo est, qui eum *cessunt Pectora* (equorum) *plau-*

- Defilit in latices: alternaque brachia ducens
 In liquidis translucet aquis: ut eburnea si quis
 355 Signa tegat claro, vel candida lilia, vitro.
 Vicinus! en meus est! exclamat Nais: et, omni
 Veste procul iacta, mediis immittitur vndis;
 Pugnacemque tenet: luctantiaque oscula carpit;
 Subiectatque manus, iuuitaque pectora tangit:
 360 Et nunc hac iuveni, nunc circumfunditur illac.
 Denique nitentem contra, elabique volentem
 Implicat, ut serpens, quam regia sustinet ales;
 Sublimemque rapit: pendens caput illa pedesque
 Adligat, et caudâ spatiantes implicat alas.
 365 Vtue solent hederæ longos intexere truncos:
 Utque sub aequoribus deprensus polypus hostem
 Continet, ex omni dimissis parte flagellis.

353 *ducens*. Alii *istans*. Vtrumque recte. 355 *claro*. Plures, puro. 362 *Implicat*. Quoniam idem verb. paullo post repetitur, propterea Heinſ. alterutro loco *impedit* legendum cenſet. Sed alibi iam docuimus, Noſtrum ſæpiſſime intra paucorum verſuum ambitum idem verb. repetere.

ſa cauis. *ducere brachia* de nunc quidem minus grata eſt. natante, ut Amorr. II, 4, 29 *regia ales*, aquila. *sustinet*, de ſaltante. *ut eburnea* etc. ſurſum tollit. *ſpatiantes*, longæ extenſas, longas, ut XIV, 630. *ſpatiantia brachia arborum*. Expreſſus autem locus

356 *Vicinus* vox eorum, ex Virg. Aen. XI, 751. De qui iam ſibi videntur compoſites fieri voti. Mox in ſingulis verbis eſt vis ad declarandum Nymphae furorem, omni, *concupit*. *Eum rapit ubi procul, iacta, mediis*. *luctantia*, venuſte, quoniam re-nexu ligat, ita ſe implicans, pugnabat puer. Totus hic loc. eſt ſpecimen phantaſiae dræ. aues volantes, hinc et Onidianeæ. *Subiectat manus*, quæ ab iis tenentur. *intexere* eleganter de hedera truncum nexibus ſuis includente.

362 Cumulat rurfus ſimilitudines, e quibus prima, quæ 366 *Polypus*, piſcis voraciſſimus. Inſidiarum cauſa ſæ-

Perſtat Atlantiades; ſperataque gaudia Nymphae
 Denegat. Illa premit; commiſſaque corpore toto
 Sicut inhaerebat, Pugnes licet, improbe, dixit,
 Non tamen effugies. Ita Di iubeatis, et illum
 Nulla dies a me, nec me diducat ab iſſo.
 Vota ſuos habuere Deos; nam mixta duorum
 Corpora iunguntur: faciesque inducitur illis
 Vna. Velut ſi quis conducta cortice ramos,
 375 Crescendo iungi, pariterque adoleſcere cernat.
 Sic ubi complexu coherunt membra tenaci,
 Nec duo ſunt, et forma duplex, nec femina dici,
 Nec puer ut pollint; neutrumque, et vtrumque videntur.

Ergo ubi ſe liquidas, quo vir descenderat, vndas
 Seminarem feciſſe videt, molliſſaque in illis
 Membra; manus tendens, ſed iam non voce virili,
 Hermaphroditus ait, Nato date munera veſtro,

372 Multi *deducat*. Sed Heinſ. cum nonnullis *ſeducas* recepit. 375 *conducta cortice* debemus Heinſ. qui et *corticem* g. n. femin. et phraſin *conducere corticem* pluribus illuſtrat. Olim edeb. *conduca cortice*.

pe in ſcopulis, quorum colore et nunc pro habuere duo Miſſ. rem aſſumit, latitat, piſcium *retigere*. *Facies*, corpus. Id loſque ſecure adnatantes pedi eleganter dr. *induci*, cum datus, veluti reti implicat. Aetiam VII, 624. *membræ inducere formam*. *conducere*, contrahere. Etiam vul. Pedes hic vocantur *flagella*, nera *conducuntur*, quando coe- ab aliis *cirri*, *crines*, *brachia*. unt.

369 *commiſſa*, exquisitiſſima 378 Similis luſus III, 352. quam coniuncta. *diducat*. Hanc ſed et mox vſ. 400 ſ. *et formam*, ſed tamen forma. Ta- etiam Burm. probat, reuocales Hermaphroditos etiam ar- vi, quia *diduci* recte dræ. qui tiſices antiqui expreſſerunt, diuelluntur a complexibus. ut Polycles, auctore Plin. 34, Propert. I, 13, 14. *ſuos*, pro- 19 ſ. 20. In iis dignitatem prios. Dii exaudierunt pre- virilem venuſtatemque mulie- ces. Sic et X, 489. ſupra vſ. 164. *Vota retigere Deos*. Vn- Winkelm. H. A. p. 37. *For-*

- Et pater et genetrix, amborum nomen habenti:
 385 Quisquis in hos fontes vir venerit, exeat inde
 Semioir: et tactis subito mollescat in undis.
 Motus uterque parens, nati rata verba biformis
 Fecit, et incerto fontem medicamine tinxit.
 Miny- Finis erat dictis; et adhuc Minyēa proles
 eides
 390 Vrguet opus, spernitque Deum, fessumque profanat:
 Tympana cum subito non adparentia raucis
 Obstrepere sonis; et adunco tibia cornu,
 Tinnulaque aera sonant. Redolent myrrhaeque, cro-
 eique:
 Resque fide maior, coepere virefcere telae,
 395 Inque hederæ faciem pendens frondescere vestis.
 Pars abit in vites: et quæ modo fila fuerunt,
 Palmitē mutantur: de flamine pampinus exit:
 Purpura fulgorem pictis adcommodat vuis.
 Iamque dies exactus erat, tempusque subibat,
 400 Quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem;
 Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis.

385 Heinf. coni. *ab undis*, vel, *ut undis*. 393 *redolent*. Heinf. coni. *balant*. 396 *in vites*. Multi, *in frondes*, quod probat Cio-
 fau.

mam duplicem illi effinxere morantur, propria sunt Bac-
 mammis et virilibus, reliquis cho. Cf. III, 664 sqq. *obstre-*
 autem membris ad *mollitudi-* *puere*, strepitu suo turbarunt
nem muliebrem. tam opus, quam sermones
 mulierum. De *tibia* hac v.

388 *incerto*, arcano. vid. ad III, 122.

399 Poena, quam passæ sunt
 Minyēides. In vespertiliones
 mutaræ sunt. Apud Antonin.
 Bacchus, sumta puellæ forma,
 Minyadas horatur, ut debi-
 tos Deo honores habeant; ad-
 versantibus illis, in leonem,
 taurumque mutatus, et aliis
 prodigiis se Deum ostendit.
 Signa, quæ hic iam comme-

394 Aelian. d. l. *Quæ xit-
 te xit, quæ xit, quæ xit, quæ xit*
 Sic, Venere adnente,
 Mauortia signa rubescunt Flo-
 ribus et subitis animantur fron-
 tibus hastæ. Claudian. X, 187.
 Vestis, textum, opus textile.
 pendens. V. ad vs. 275. *faciem*,
 formam.

399 Egregia crepusculi de-

Tecta repente quati, pinguesque ardere videntur
 Lampades et rutilis collucere ignibus aedes:
 Falsaque sæuarum simulacra vlulare ferarum.
 Fumida iamdudum latitant per tecta sorores;
 Diuersæque locis ignes, ac lumina vitant. 405
 Dumque petunt latebras; paruos membrana per artus
 Porrigitur, tenuique inducit brachia pennâ.
 Nec, quâ perdiderint veterem ratione figuram,
 Scire sinunt tenebrae. Non illas pluma leuauit:
 Sustinuere tamen se perlucetibus alis. 410
 Conataeque loqui, minimam pro corpore vocem
 Emittunt: peraguntque leui stridore querelas,
 Tectaque, non siluas, celebrant: lucemque perosæ
 Nocte volant: seroque trahunt a vespere nomen.
 Tum vero totis Bacchi memorabile Thebis 415

403 Praeter Thuan. et Vrbm. *collucet*. Heinf. coni. *lucentes*.
 406 *ignes*. Heinf. malit *tychnos*, quia praecessit *ignibus*. 408 Sic
 Heinf. ex pluribus Mss. edidit, cum antea vulgaretur, *tenuesque*
incluunt brachia pennae.

scriptio. Breuius XI, 596. 405 *per tecta*, in variis ae-
 Dubiæ crepuscula noctis. cf. et dium partibus. Iamdudum,
 VII, 706. *dubia nox*, ut du- continuo. XI, 482. *inducere*
bis et quasi languidus dies Plin. sic ap. Horat. A. P. 2. *indu-*
 VI Ep. 20, 6. Varro de L. L. *cere plumas membris*. Quoni-
 V p. 44. *Crepusculum signi* am vespertilionum forma ni-
ficat dubium. Ab eo res du- hil gratiae habet, propterea
bis creperas dictæ. Quod cre- Auctor eam paucis attingit,
pusculum dies etiamnum sit, an et quasi velat rem, *Nec qua*
iam nox, multis dubium. Ap. *perdiderint* etc.

Antonin. et Aelian. Minyades
 furore Bacchico correptæ Hip- 411 *Sustinere se* de aribus
 pasum, Leucippes filium, tam- volantibus etiam VIII, 148.
 quam hinnulum, dilaniant, X, 341. *Querela* omnino de
 tum se in siluas, vel ad reli- voce et cantu auium. Horat.
 quas Bacchas proripiunt, a *queruntur in siluis aues*. Le-
 quibus propter admissum re- *vis*, qui non multum ex-
 pulsæ in varias volucrum spe- auditur. Sic *leuiter dicere*.
 cies mutantur, in quibus etiam Burm.
 vespertilio. A Plutarcho præ-
 ter illud admissum nihil de FAB. II. vs. 416 — 561
 iis memoratur. *falsa sim*. *Athamas et Ino*. Athamas
 Vid. ad III, 668. eiusque vxor Ino Iunonis ope-
 S

Athena Numen erat; magnasque noui matertera vires
Mase. Narrat vbique Dei: de totque sororibus experts
Ino. Vna doloris erat, nisi quem fecere sorores.

420 Adspicit hanc natis, thalamoque Athamantis habentem

Sublimes animos, et alumno numine, Ino;

ra infania corripuntur: quo horrendo comitatu et venefacto ille Learchum filiolam no, et modus, quo furore interficit, haec cum Melicer-plet Arhamanta et coniugem ta, filio altero, in mare se 478 — 510. Tandem fabu- praecipitat; sed, Venere in- la ipsa et transformatio. Ean- tercedente, Neptunus eos in dem Noster et Fast. VI, 485 marinos Deos mutat, Leuco- sqq. sed ex parte aliter retu- theen et Palaemona. Comi- lit.

Memorable, celebre. Celebrabatur Bacchus sermonibus omnium. Matertera, Ino, Semeles soror et coniux Athamantis. vires, potentia, quam ci eandem certatim tractarunt, Aeschylus in Semele, Sophocles in Ino et in Atham. Eu maxime narrat, quia hoc suo ripides in Ino, cuius fragmenta restant. E myrthicis alumno (III, 313) superbie- menta restant. E myrthicis bat. noui. Vid. ad III, 520. eam repetierunt Hygin. fabb. sorores, Agaue, Autonoe, I. 2. 4. Apollod. I, 9, 2. III, Semele, omnes calamitatibus 4, 3. His adde Pausan. Attic. notabiles.

p. 108, qui Athamanta narrat vel ira incensum, vel furore 420 Ad Iunonis iram rem correptum in suos saeuisse. refert etiam Apollod. nempe Memorant eam etiam Scholiae Pindari Argum. Isthm. Cf. Fast. d. I. Hic alia modo Apollonii III, 1239. Lycophr. causa addita. Quam illa ira 229. Sed in multis eius partibus auctores variant. Noster Iouem contra substituit Hygin hoc mytho tractando ingen. fab. 2. Adspicit. Grauium et inuentionem satis nouius II, 470 Obuertit saeuans cum lumine mentem. Sublimes animi, superbia. Claudian. descensum eius ad inferos et 20, 101. sublimes mole, saltu iussa, quibus Tiliphonen inde inflati. Superbos saepe de- excitar, narrat 432 — 77. bellant Dii in mythis. Hinc sequitur iter Furiae cum

Nec tulit: et secum, Potuit de pellice natus
 Vertere Maeonios, pelagoque inmergere, nautas,
 Et laceranda suae nati dare viscera matri,
 Et triplices operire nonis Minyeydas alis:
 Nil poterit Ino, nisi inultos flere dolores?
 Idque mihi satis est? haec vna potentia nostra est?
 Ipse docet, quid agam; (fas est et ab hoste doceri)
 Quidque furor valeat, Penthea caede satsique,
 Ac super ostendit. Cur non stimuletur, catque
 Per cognata suis exempla furoribus Ino?
 Est via decliuis, funesta nubila taxo;

432 funesta. Mallet Burm. quae moesta.

422 De soliloquio tali v. A. III, 87. Ite per exemplum, ad III, 262 vbi simile, quod genus o mortale, Deorum, imi- conferas. Expressit hic quod- tamini Deas. II Trist. 168. que Virg. Aen. I, 39 sqq. VII, Per tua perque sui facta pa- 286 — 403. Priore loco, rentis eunt, aemulentur facta. Pallasne exurere classem Argi- V Trist. 3, 27. Me quoque, um — potuit; Ast ego, quae si fas est exemplis ire Deorum, Diaum incedo regina etc. sq. (idem pari) Ferrea fors pre- sterior, Mars perdere gentem mir. Quamquam exemplum Immanem Lapisum valuit; Ast interdum et pro supplicio po- ego magna Iouis coniux etc. nitur. Phaedr. III, 6, 20. Sed h. l. commode et graui- iustoque vindicauit exemplo im- ter Bacchi, de pellice nati et petum; nempe quia poena pro- noui Dei, potentiam secum pter exemplum est necessaria. comparat. Etiam sqq. perso- Gell. N. A. VI, 14. nae et tempori accommodata sunt. Moeonios. III, 583. vis- cera, carnes, corpus. III, 711 sqq. Sed formula operire no- vis alis non satis conuenire videtur iratae. Grauius res exprimenda fuisset. Ino cum vi; inuoluit enim ea, quae III, 265 sqq. diserte addita sunt. Acerbe nisi inultos fl. d.

432 Ino, vt II, 509. auxilii petendi causa in aequora, sic nunc ad inferos descendit. Sedebat enim ei tunc quoque sententia, Superos si flactere nequeo, Acheronta mouebo. Voluisse autem Ouidium inferorum quoque descriptionem operi suo inferere, non mirum videri debet. Sed pro consilio paucis desun- ctus est, neque adeo satis di- pati aut facere, quod alii. A. stinxit Erebi partes, quod se-

Ducit ad infernas per muta silentia sedes.

Styx nebulas exhalat iners: umbraeque recentes.

435 Descendunt illac, simulacraque functa sepulcris.

Pallor, Hiemsque tenent late loca fenta: nouique,
Qua sit iter, manes, Stygiam quod ducit ad urbem,
Ignorant: vbi sit nigri fera regia Ditis.

437 Heins. coni. *Qua sit iter*, et delet versum seq. ut hoc dicatur, iter totum obsideri a nouis manibus. Burm. contra monet, v. *noui* postulare sequentia.

cit Virg. Aen. VI. Cf. idem lae sparsae. *iners* egregie pin-
G. IV, 469 sqq. Cul. 218. git lenta Stygis fluenti. Styx
Tibul. I, 3, 65. Silius XIII, enim, limo plenus et turbidus,
526. Senec. Herc. Fur. 689. tarde aquas suas voluit, pa-

Viam illam arboribus confi-
tam finxit partim caliginis ef-
ficiendae causa, partim pro-
pter luci Auernei faciem, per
quem et ipsum aditus ad in-
feros. In hunc usum in pri-
mo *noui manes*. *simulacra*,
mis apta *taxus*, arbor in Ar-
cadia, Gallia et Germania
sentissimi. Dioscorid. IV, 75. *Manes sepultos* Virg. Aen. IV,
Iul. Caes. B. G. VI, 31. Hinc
funesta, quae funera facit, le-
tifera. Huius arboris umbra
via ad inferos reddebatur nu-
bila, obscura, tristis (*düster*), etiam Luctum, Curas, Mor-
metaphora a coelo nubibus
obducto petita, ut XIV, 514
inferorum Aen. VIII, 244-
aura nubila siluâ. *Ducit*. De-
est quae, ut I, 169. Non igi-
tur erat, cur Burm. vers. fu-
gionis illius ignari, *manes* vix
per. tentarer. *muta*, alta. iter inuestigare possunt, quod
Alibi *raciturna silentia*. vid. ducit etc. Luxuriat ingenium
ad II, 66. Ouidii, neque tamen vl. 438.

434 *Styx* non obicitur
nobis in ipso aditu; est
enim intimus fluuiorum infer-
norum; sed *nebulae* tantum
eius commemorantur, late il-
lum, recte dicitur *urbis*. II

Mille capax aditus, et apertas vndique portas

Urbs habet. Vtque fretum de tota flumina terra,

440

Sic omnes animas locus accipit ille; nec vlli

Exiguus populo est, turbamue accedere sentit.

Errant exsangues sine corpore et ossibus umbrae:

Parsque forum celebrant, pars imi tecla tyranni;

Pars alias artes, antiquae imitamina vitae.

445

Sustinet ire illuc, coelesti sede relicta,

(Tantum odiis iraeque dabat) Saturnia Iuno.

Quo simul intravit, sacroque a corpore pressum

Epist. 72. *nigri regia caeca* 10, 88) hi salutatum veniunt,
Dei. Virgil. Aen. VI, 127. more Romano. Homer. Od.
atri ianua Ditis. Omnia, quae λ, 567 sqq. umbrae ad Minois
ad Plutonem inferosque per- tribunal causas agunt, et Orion
tinent, *nigra* et *atra*. Horat. pergit feras agitare in retia.
I od. 24, 18. *niger grex* de Etiam Plato Rep. lib. X. p.
manibus. *Capax*, *καταπληκτής* 620. fingit, animas desuncto-
rum et *κατακλιμένων*. Non male rum eadem, quae in priore
capacitas illa illustratur simi- vita tractassent, probare stu-
litudine, quae etiam VIII, dia. Cf. et Virg. Aen. VI,
835 legitur. *apertas*. Virg. 651 sqq. *imus tyrannus*, rex
vl. 127 *Noctes atque dies pa-* inferorum, Horat. I od. 10,
ret ianua Ditis. — locus acc. 19. *Superis Deorum gratus*
ille. Nam omnes eodem co- et *imis*. — Alii *alias artes*,
gimur. Virg. Aen. II, 716. *repete celebrant*, i. exercent,
Hanc ex diuerso sedem venic- idque faciunt ad imitationem
mus in unam. *antiquae*, pristinae, prioris, vi-
tutis. Sed non dubito cum

443 Ex opinione Veterum
animae, deposito hoc corpore
Nostrum sit versus ab Heins. et
terrestri, umbratice quodam
Burm. eiectus, *Exercent*. Ali-
et tenui indutae incedunt, *am partem sua poena coercet*.
quod caret et sanguine et cor- Nam primum affirmat quidem
pore, i. carne, et ossibus. Ho- Heins. se id fecisse auctoritate
mer. Od. λ, 218. Maxime optimorum Codd. verum non
exsangues dicuntur, quoniam nominat illos Codd. Deinde
in sanguine vita est. plenior sit sensus seruato hoc
versu. *coercet*, castigat, sua,
propria et merita poena. *Sus-*

444 De negotiis manium.
Frequentes congregantur alii
in foro, alii in regia Plutonis,
illi litigandi causa (IV Trist.

- Ingemuit limen; tria Cerberus extulit ora:
 450 Et tres latratus simul edidit. Illa sorores
 Nocte vocat genitas, graue et implacabile numen.
 (Carceris ante fores clausas adamante sedebant:
 Deque suis atros pectebant crinibus angues.)
 Quam simul agnorunt inter caliginis umbras;
 455 Surrexere Deae. Sedes scelerata vocatur.
 Viscera praebebat Tityos lanianda; nouemque

449 *Ingemuit* dedit Burm. ex Mss. Vulg. *intremuit* aut *concre-
 nuit*.

449 *Ingemuit*, crepuit. Ge- ad Hesiod. Scut. vf. 136. Ma-
 mitus omnis sonus, quem res le igitur Rode, *mit cinem*
 inanimatae dant, dum calcant. *Diamant verschlossen*. Furiae
 tur, pulsantur, franguntur. temporis fallendi causa *an-*
Cerberus hic ante fores, vt *gues*, quos pro crinibus, aut
 Tibul. I, 3, 71. ad exem- crinibus implexos (Virg. G.
 plum prisci aevi, vbi maximi IV, 482) habebant, *pectebant*,
 canes ad regiarum aedium fo- vt solent otiosae crines curare.
 res excubias agebant. Apud II, 12. Foeda imago.

Virg. vf. 417 trans Acheron-
 tem antrum habet, vnde *la-*
tratu trifauci personat. Et
tres etc. Commodè laudatur
 a Burm. Lucian. in Hermol.
Kai Pharis treis deas q̄lōi.

451 Furiarum Nox vno partu
 edidit. *numen* collectivè de
 tribus. *grauè*, noxium et sae-
 viens. *implacabile*, quod non
 finit se exorari. *quidam*
exori. Homer. II, 1, 568.
Carceris, tartari, quo deti-
 nentur scelerati, *ante fores*,
 vbi earum sedes. vid. Heyn.
 ad Aen. VI, 280. *adamante*,
 vt Tantalus sit imago homi-
 ferro, ferreis clauis. Nam
 Quidquid durum et satis mu-
 nitum est, *adamantinum* Graec.
 cis et Lat. dicitur. vid. Graev.
 conscientiam. Tityos, Ter-

454 *Quam* — *umbras*, vt
 Aeneas Didonem Virg. VI,
 452 vbi *caliginis* illius ratio
 describitur. *Surrexere* in ho-
 norem aduenientis Deae. *se-*
des scelerata. Virg. Aen. VI,
 563. *sceleratum limen*. Ti-
 bul. *At scelerata iacet sedes in*
nocte profunda.

456 Depoenis infernalibus.
 Fons et fundus harum fabu-
 larum est Homer. Od. λ, 575
 sqq. Cf. Noster Ib. 175 sqq.
 Lueret. III, 995 sqq. de viis
 haec capienda esse monet,
 vt Tantalus sit imago homi-
 nis superstitiosi, Tityos libi-
 dinosus, Sisyphus hominem de-
 Fast. 805. *ex adamante securis*.
 Quidquid durum et satis mu-
 nitum est, *adamantinum* Graec.
 telligenda esse impiorum
 cis et Lat. dicitur. vid. Graev.
 conscientiam. Tityos, Ter-

Iugeribus distentus erat. Tibi, Tantale, nullae
 Deprenduntur aquae; quaeque imminet, effugit arbos.
 Aut petis, aut vrgues ruiturum, Sisyphæ, saxum.
 Voluitur Ixion, et se sequiturque fugitique.
 460 Molirique suis letum patruelibus ausae,
 Adsidue repetunt, quas perdant, Belides vndas.
 Quos omnes acie postquam Saturnia torua
 Vidit, et ante omnes Ixiona; rursus ab illo

457 *distentus* ~~et~~ *distractus* Heins. praetulit e prim. Medic.
 Arondel. et duobus aliis. Probauerat iam Const. Fan. ex Mss. non-
 nullis. 458 Gebhard. Crep. II, 16. emendat *depraedantur*.

rae filius, qui vim intulerat e manibus elapsum in vallem
 Latonae, Iouis pellici, in tar- redigitur, denique voluendum.
 tara detrusus *viscera*, iecur, Ib. vf. 193. *renouabile pondus*.
lanianda, deuoranda, *praebe-* cf. Lueret. III, 1013. *urgere*
bat duobus vultribus. *face-* pro voluere, magnam indicat
 bat autem humi prostratus, vim, qua nititur contra onus.
 vastumque eius corpus nouem infra XIII, 26. *saxum* *grauè*
 iugerum spatium implebat. *Sisyphon* *urger*.

distendi verb. elegans, quod 460 *Ixion*, rex Thessaliae,
 de longo agrorum tractu pro- *se sequitur* *fugitque* argute de
 prie vsurpatum, hic ad ampli- eo, qui ad rotam alligatus as-
 tudinem corporis declarandam tidue voluitur. Similiter Ib.
 translatum est. Virg. et Ti- 175 argute de Sisypho *saxum*
 bul. in hac re *porrigi*. Hey- *voluensque petensque*.

ne in libro Antiqu. Auff. I p. 462 *Belides*, quinquaginta
 56. monet, Tityon fuisse he- filiae Danae, neptes Beli. Da-
 roa, cuius bustum magno fue- nai frater fuit Aegyptus, qui
 rit ambitu, et ad quod totidem habuit filios, quos
 vultures versati sunt. matrimonio sibi iunctos truci-
 didarunt Belides. *repetere*

457 *Tantalus*, Iouis filius,
 siue quia Iouis arcana vulga-
 verat, siue quia Diis apud se
 coenantibus Pelopem filiam
 coctum apposuerat, in inferno
 eam, quae hic attingitur, is
 poenam luit. lunoni vim inferre volue-
 rat; illa vero nubem ei obie-

464 *ante omnes Ixiona*, nam
 is Iunoni vim inferre volue-
 rat; illa vero nubem ei obie-
 cit, quacum coit. Hinc in-
 astutia et latrociniis insignis. *tellige* IX, 123. *e fratribus*,
ruiturum, eleganter, quod, nam Athamas frater Sisyphi
 vbi montis cacumen attingit, erat. *superbum*, insolentem

- 465 Sisyphon adspiciens, Cur hic e fratribus, inquit,
Perpetuas patitur poenas; Athamanta superbum
Regia diues habet: qui me cum coniuge semper
Spreuit? et exponit causas odiique viaeque;
Quidque velit. Quod vellet, erat, ne regia Cadmi
470 Staret; et in facinus traherent Athamanta Sorores.
Imperium, promissa, preces confundit in vnum;
Sollicitatque Deas. Sic haec Iunone locuta,
Tisiphone canos, vt erat turbata, capillos
Mouit, et obstantes reiecit ab ore colubras.
475 Atque ita, Non longis opus est ambagibus, inquit.
Facta puta, quaecumque iubes: inamabile regnum
Delere; teque refer coeli melioris ad auras.
Laeta redit Iuno: quam coelum intrare parantem
Roratis lustrauit aquis Thaumantias Iris.

475 inquit e fec. Palat. pro inquit inuexit Heinfs.

in ipsos Deos. Regia eum habet, habitat in regia. diues, magnifica, egregie instructa. Commode autem a Sisypho transitus fit ad itineris consilium.

469 Ne regia Cadmi domus, e qua Ino, floreret. stant quae dignitatem et fortunas suas tuentur. Non bene Rode, Cadmi Burg sollte nicht stehen bleiben. Arces demoliri non solebant Eumenides. Sorores, Furiae. v. Heinfs. Confundere, plura simul proferre aut agere. Sic et miscere. Plin. V Ep. 8, II. vt dissimilia confundam miscuamque.

473 Turbata, quippe petendo capillos in os dependentes occupata. De formula vt erat turbata v. ad II,

272. Tibul. I, 3, 91. ad puellam, qualis eris, longos turbata capillos. obstantes, super os dependentes. reiecit, in tergum proiecit. Imitatus est Claudian. in Rufin. I, 42. Alesto — obstantes in tergum reppulit angues. Alias Diu minores aliquid facere iussi non respondent, sed statim exsequuntur mandata. Ab hac lege recedit Tisiphone. inamabile, detestabile, odiosum. Virg. G. IV, 479 palus inamabilis.

479 Iris, Thaumantis filia, Iunonem ex inferno redeuntem lustrat, purgat, aquis suis. Cornibus enim suis aquam haurire credebatur. I, 271. roratis aquis, rore, aqua quatenus infunditur. V. ad I,

- Nec mora; Tisiphone madefactam sanguine sumit
Importuna faciem; fluidoque cruore rubentem
Induitur pallam; tortoque incingitur angue:
Egrediturque domo. Luctus comitantur euntem,
Et Pauor et Terror, trepidoque Infania vultu.
Limine constiterat: postes tremuisse feruntur
480 Aeolii; pallorque fores infecit acernas:
Solque locum fugit. Monstris exterrita coniux,
Territus est Athamas: tectoque exire parabant.
Obstitit infelix, aditumque obsedit, Erinnyes:

482 Heinfs. malebat, tortum anguem. 486 Duo eburnas.

480 In omni h. l. vsque ad na ligna non adeo villa erant, vl. 510. concertauit cum Virg. vt Burm. sibi persuaserat, qui Aen. VII, 341 sqq. et vide, praefert h. l. eburnas. Acerquam ractram atque abominatae mensue, quibus Plin. XVI, bilem Furiam ingenium eius 15 primam post citreas glonobis exhibeat. Ap. Virg. riam tribuit, in supellectile Alesto non nisi Gorgoneis in regum et beatissimorum hostefecta venenis, i anguibz, iter minum commemorantur a Noingreditur. Importuna, saestro XII, 254. et ab Horat. II va. Pallam cruentam ei dat Serm. 8, 10. Itaque priscis etiam Virg. Aen. VI, 555. illis et a luxu remotis temporequemadmodum Homer. Il. 6, ribus folia adeo regum fiebant 538 Discordiae et Tumultui ex hoc ligno. III Fast. 359. in acernum Numae solium. Excingitur, cingitur. Apud Virg. cellentissimum aceris genus vl. 325. curae ei sunt bella, est flauum et crispo macularum insidiae, irae, sed h. l. in comitatu eius, tamquam personibus regere, finguntur, nae, res, quas efficiunt Furiae, Luctus, Pauor etc. Sic tatur, ne adpectu eius offendantur. X, 448. Pauor et Terror personae sunt, 487 Monstra, Furia, Luquae comitantur Martem. Cf. etus etc. exterrita, consternata et mente deiecta. Verninae naturam additum trepido vulzu.

486 Aeolii, regiae, quam Heynius ad Virg. Aen. IV, 450. et Georg. III, 434. us. Tremor lignum aduenientium Deorum. IX, 781. acernonet, summa cum iudicii

- 490 Nexaque vipereis distendens brachia nodis,
Caesariem excussit: motae sonuere colubrae.
Parsque iacens humeris; pars circum tempora lapsae
Sibila dant, sanemque vomunt, linguasque coruscant.
Inde duos mediis abruptit crinibus angues;
495 Pestiferaque manu raptos immisit. At illi
Inöosque sinus, Athamanteosque percerant;
Inspirantque graues animas: nec vulnera membris
Villa ferunt, mens est, quae diros sentiat ictus.
Attulerat secum liquidi quoque monstra veneni,
500 Oris Cerberei spumas, et virus Echidnae;
Erroresque vagos, caecaeque obliuia mentis,
Et scelus et lacrimas, rabiemque, et caedis amorem;
Omnia trita simul: quae sanguine mixta recenti
Coxerat aere cauo, viridi versata cicuta.

494 Nonnulli, *duos — raptas — at illae*. Saepe *anguis et serpens* gen. fem. v. Heinf. ad h. l. et Burm. ad I, 438. 503 Multi ex melioribus *tincta* pro *mixta*.

elegantia Poetam maiorem de- tractata, et nonnulla iisdem
dusse feminae terrorem, quam verbis expressa. *graues ani-*
viro, qui constantiores esse *mas*, pestilenter halitum. Vir-
soleant: verb enim *terreri* gil. d. l. 351. *vipeream inspi-*
minus significare. Argutatur. *rans animam. vulnera ferre*,
Saepe Ovid. repetit simplex, infligere, *membris*, corpori,
vbi compositum praecessit. I, *diros*, faeuos. Proprie Furiae
158. IX, 503. *Nexa* etc. bra-
chia circumligata viperis e ca-
pire dependentibus, ita, vt
illae *nexus* et *nodos* facerent.
Excussit, mouit; itaque sub-
stituatur *motae*. Illa autem
excussio signum irae. I, 179.
Iam sequitur horrenda imago.
sanem. Rode, *se speiem Ei-*
ter. Non. *Sanies* de omni hu-
more vel corrupto, vel foedo,
nominatim de veneno. Virg.
Aen. II, 221.

494 sqq. Haec sumta e Virg.
VII, 346 -- 356. vbi res copiosius
499 *Monstra veneni*, hor-
pore dependentibus, ita, vt
illae *nexus* et *nodos* facerent.
etc. Venena, quae efficiant
errores, scelus, rabiem etc.
Hanc mixturam debemus in-
genio Ovid. Similis tamen
phantasia ap. alios, vt Virg.
Aen. VIII, 431. vbi Cyclopes
Iouis fulminibus admiscunt
nitum, merum, iras. — E-
chidna, Chrylaoris filia, peperit
Cerberum. *Errores vagi*, de-
liria. *caeca*, perturbata.

504 *Cicuta*, calamus istius

- Dumque pauent illi; vertit furiale venenum
Pectus in amborum: praecordiaque intima mouit.
Tum face iactata per eundem saepius orbem,
Consequitur motos velociter ignibus ignes.
Sic victrix, iussique potens, ad inania magni
Regna redit Ditis: sumtumque recingitur anguem.
Protinus Aeolides media furibundus in aula
Clamat, Iö, comites, his retia tendite filuis:
Hic modo cum gemina visa est mihi prole leaena.

505 Graev. et Gronov. corrigunt *vergit furiale*.

plantae tripedalis. Eo vitur bliothea Figur. ex qua orbis
loco instrumenti ad miscenda ille continuus, quem ignes
venena. Similem praeparatio- celeriter moti in aere facie-
nem v. VII, 252 sqq. vbi Me- bant, oculis subicitur. Pro-
dea *arcenti ramo olivae* sic vti- pter celeritatem motus scintil-
tur. Etiam sqq. e Virg. 374 lae se videbantur attingere et
expressa, *penitusque in visce-* continuum orbem facere,
ra lapsam serpents furiale ma- quemadmodum pruna in tene-
*lum, totamque peregrant. Ver-*bris celeriter circumacta circu-
rit Gronov. Obs. II p. 204 mu- lam ignitum oculis obliet. Si-
tat in *vergit*, nempe Furia, quod militer ap. Claudian. R. P. 2,
coctum habebat. Voc. *furia-* 25. hasta, quam Minerua in
le frequentat Ovid. *gorum* mouet, *instar siluae*

508 *Consequitur* etc. Ver- *habet*, quia hasta celeri motu
sus difficilis, qui valde torfit quasi multiplicatur. Ingenio-
ingenia Intt. Accursius emen- se quidem illum orbem nota-
dabat *motis velociter ignibus* vit, sed alieno loco.

509 *Iussi potens*, postquam
eius ignibus ignes conse-
quitur. X, 7. *nullosque inuenit* effecerat, quod ipsi iustum erat.
motibus ignes. Lenzius putat, Sic *voti potens*, de quo ad vs.
voc. *ignis* duplici sensu posi- 325. *inania*, in quibus non
tum esse, ita vt *moti ignes* nisi inanes vmbrae versantur.
Virg. Aen. VI, 269. *Perque*
sint interni ignes veneno ef- *domos Ditis vacnas, et inania*
fecti, quos Furia *ignibus*, *ia-* *regna*. — *recingitur*. Domi-
statione factis, magis excita- mulieres sedebant discinctae.

verit. Similiter Rode, *und*
entflammt durch die schnelle 511 Iam ad fab. ipsam re-
Bewegung die schon lodernde dit. Hygin. fab. 4. ex Euri-
Flamme noch mebr. Me vero pide narrat, in venatione si-
non poeniter amplecti inter- lium ab Athamante esse in-
pretationem viri docti in Bi- terfectum. Ap. Apollod. fili.

Vtque ferae, sequitur vestigia coniugis amens.
 515 Deque sinu matris ridentem, et parua Learchum
 Brachia tendentem, rapit, et bis terque per auras
 More rotat fundae; rigidoque infantia saxo
 Discutit ossa ferox. Tum denique concita mater,
 (Seu dolor hoc fecit, seu sparsi causa veneni;)
 520 Exululat; passisque fugit male sana capillis:
 Teque ferens paruum nudis, Melicerta, lacertis,
 Euoe, Bacche, sonat. Bacchi sub nomine Iuno
 Risit: et, Hos usus praestat tibi, dixit, alumnus.

Imminet aequoribus scopulus. Pars ima cauatur
 525 Fluctibus, et tectas defendit ab imbris vndas:
 Summa riget, frontemque in apertum porrigit aequor.
 Occupat hunc (vires infania fecerat) Ino:

518 *Oss* pro *ora* e Cantabr. et altero Erford. recepit Heinf.
 519 Tanaq. Faber coni. *spargo laesa veneno est*, aut, *sparsum caus-*
sa venenum est. 523 Heinf. coni. *hos lusus aut thiasos*. Duo
 Mil. *fructus*. Vnus, *risas*. Burin. *usus* non mutandum censet pro-
 pter V, 111. 524 Sixii Cod. *specular*, quod Burm. non de nihilo
 putat, ut *specular* sit pro *specula*. Promontoria enim dici *specu-*
las.

um pro ceruo habet. A No- intelligatur. Idem dubitat,
 stro Fast. d. I. *imago falsa* tan- an hic vl. profectus sit ab Ovi-
 tum commemoratur. Learchi dio, quia causa furoris dubia
 caedes apte et ad commiserationis et ad horroris sensum
 narrata. tamen, quid auctor secutus
 sit his verbis. Nempe indi-

518 *Concita*, in furorem care voluit, atrociam istius
 adacta. *Causa veneni hoc fecit*
 durum visum est nonnullis. solus matris *dolor* sine veneno
 Locum esse sanum credo cum accepto furorem efficere po-
 tuerit. *Exululat* etc. Baccha-
 sensum reperit e scitis philo-
 sophorum, qui *causam* et *ma-*
teriem distinxerint, ut *caus*
sa esset operatio diuina, vene-
 num *materia*. Imo *caus*
sa veneni videtur esse venenum ip-
 sum, quatenus causa erat isti-
 us furoris. Similiter II, 836.
caus
sa amoris. Lenz. *causam* et vno Voss. et placuerat iam
 explicat auctorem, ut Furia Heinf. *Usus* possis mercedem

Seque super pontum, nullo tardata timore,
 Mittit, onusque suum. Percussa recanduit vnda.
 At Venus immeritae neptis miserata labores,
 Sic patruo blandita suo est: O numen aquarum,
 Proxima cui coelo cessit, Neptune, potestas:
 Magna quidem posco; sed tu miserere meorum,
 lactari quos cernis in Ionio immenso:
 Et Dis adde tuis. Aliqua et mihi gratia ponto est.

533 *meorum*. Vatic. prim. Hamburg. et pro diuersa lect. Arond.
eorum, quod Heinf. efficacius putabat.

pro tuis in eum meritis inter- Secundum Apollod. hunc fili-
 pretari. Malim tamen *hos* um suum mortuum gestabat,
lusus legere. Et *lusus* Bac- coniectum nempe in feruen-
chanium dixit Curt. IX, 10, tem lebetis aquam. Etiam ap.
 25. Eurip. Med. 1286. cadit in

524 Hanc fab. partem, quae mare propter impiam libero-
 ad Ino et Melicertam pertinet, rum caedem, vbi v. Schol.
 Noster Fast. VI, 493 — 550 De spuma alibi vsurpator *al-*
 non modo copiosius retulit, *bescere*. Plin. V Ep. 6, 24.
 sed etiam, ut Matutam et Por- *ex edito defiliens aqua albescit*.
 tunum Romanorum inde effi- Sed et verba *incandescere* et *ra-*
 ceret, longe aliter. Ino cum *candescere* eodem sensu poni,
 filio uatat in Italiam, ibi in- docet Schwarz. ad Plin. Pan.
 cidit in Bacchas, a quarum 30, 3.

530 Quoniam Ino Veneris
 furore Herculis interuentu li- ex Harmonia *nepris*, propter-
 beratur, et e vaticinio Car- ea haec e fictione Ouidii in-
 mentae naturam induit diui- nam. *Scopulus*, Moluris nomine, tercedit. Apud Lucian. d. I.
 nam. *Scopulus*, Moluris nomine, tercedit. Apud Lucian. d. I.
 vnus ex Scironiis, qui certe *Neptunus* sponte, in Bacchi
 consecratus fuit Leucotheae gratiam, iis diuinitatem tri-
 et Palaemoni. vid. Pausan. buit. *lactari* ventis et vndis
 Attic. p. 108. Ap. Lucian. nautae alias drr. *Ionium* abso-
 D. M. 9. Ino ab Athamante lute dr. etiam vbi *immensum*
 ex summo Cithaerone, vbi *aut magnum* additur. Verum
 protenditur ad mare, fugatur Moluris, pars montis Geraniae
 in pelagus. *tectas defendit*, e in finibus Megaridis, immi-
 copia poetica, defendit. *im-* net non *Ionio*, sed sinui Sa-
 bres, tempestates Virg. A. I, ronic. Itaque aut *Ionium*
 163 *scopuli*, quorum *sub ver-* alio sensu posuit (Schol. Eu-
rip. ad Phoen. 2. 6), aut alios
 E tali autem scopulo facilis auctores secutus est. *Labores*,
 saltus in mare. *onus suum*. miseram sortem, angorem ani-

Si tamen in dio quondam concreta profundo
Spuma fui, Grauiumque manet mihi nomen ab illa.
Adnuit oranti Neptunus; et abstulit illis,
Quod mortale fuit, maiestatemque verendam
540 Imposuit; nomenque simul faciemque nouauit:
Leucotheëque Deum cum matre Palaemona dixit.

Sidoniae comites, quantum valuere, secutae,
Signa pedum, primo videre nouissima saxo:
Nec dubium de morte ratae, Cadmeida palmis
545 Deplanxere domum, scissae cum veste capillos.
Utque parum iustae, nimiumque in pellice laeuae,
Inuidiam fecere Deae. Conuicia Iuno
Non tulit: et, Faciam vos ipsas maxima, dixit,
Saeuitiae monumenta meae. Res dicta secuta est.

536 *dio* Heins. e Florent. S. Marci recepit pro vulg. *mediis*.
541 *Burm.* si Codd. addicerent, mallet *Deos*.

mi ex infania ortum. *immo-* pestate luctantibus opem fe-
ritae, infantis, quae talem runt. Meminit huius Deae
fortem non mernerat. iam Homer. Od. 2, 333 sqq.

536 Circa Saturni genitalia *Kadmus θυγάτηρ, καλλιγύναις* *Ιω*
in mare proiecta orta est *spu-* *Αεικιδία*. *ἢ περὶ μὲν τῆς*
ma (*αΦεός*) alba, vnde Venus etc. Leucothea Latini *Ma-*
(*ΑΦεΐδιον*, *ΑΦεΐον*) prodiit. *rem* *Μαρυτάν*, Palaemona
Hesiod. Theog. 188 — 200. *Portunum* dixerunt. vid. Mun-
Sic hic mythus graue momen- ker. ad Hygin. fab. 2. Cae-
tum in his precibus ministrat. *terum* hanc Inus transforma-
concreta. Hesiod. *ἡρῶν* pro tionem cecinit etiam Ramle-
ἡρῶν. *Profundum dium*, *δι-* rus carmine elegantissimo.
diu, diuinus, post Lu- 542 Hanc appendiculam
cret. dixerunt multi. Et *di-* caeteri non habent, et adie-
um vr. mare propter vastita- *cta* videtur ab ipso Quidio.
tem. Cum et comites mutandae es-

540 *Maiestas verenda*, ipsa sent, facilis erat inuentio. *In*
diuinitas, et *imposuit* exquisi- litoribus enim et *saxa* esse et
tius, quam *dedit*. IX, 268. *ubi* aues commorari solent. *Sido-*
mortales Tirynibius exiit ar- *niae*, mox *Ismenides*. *Deplan-*
rus, coepit angusta fieri graui- *xere*, scil. se propter *domum*.
tate verendus. — *Nomen* iis Ita apud Graecos *τιλλοειδία*,
secundum Apollod. a nautis *κορτεσθαι*, *τυπτεσθαι* *τινα*, se, sua
impositum, quibus cum tem-pectora, tundere propter ali-

Nam quae praecipue fuerat pia, Prosequar, inquit, 550
In freta reginam: saltumque datura, moueri
Haud vsquam potuit: scopuloque adfixa, cohaesit.
Altera, dum solito tentat plangore ferire
Pectora, tentatos sentit riguisse lacertos.

554 *Idem* mallet *tentanti*. 555 *Heinsio* hi non videbantur
num. in Nasonian. Corrigebat ergo, *in maris illa manus ut forte*
tetenderat vndas. 560 *in illo*. *Heins.* com. *in alio*.

555 *Saxea* facta manus in easdem porrigit vndas:
Huius, ut adreptum laniabat vertice crinem,
Diratos subito digitos in crine videres.
Quo quaeque in gestu deprenditur, haesit in illo.
Pars volucres factae; quae nunc quoque gurgite in illo 560
Aequora destringunt summis Ismenides alis.

Nescit Agenorides natam, paruunque nepotem *Cad-*
mus.

554 *Idem* mallet *tentanti*. 555 *Heinsio* hi non videbantur
num. in Nasonian. Corrigebat ergo, *in maris illa manus ut forte*
tetenderat vndas. 560 *in illo*. *Heins.* com. *in alio*.

quem. Tibul. I, 7, 28. *plan-* *aequor exigua cum summum*
gere *Mempbirex* *houem*, ubi *stringitur* *aura*. XI, 7, 3.
v. Heyne in Obs. *Inuidiam* *Stringebat* *summas* *ales* *mifera-*
fecere, conuiciis et obiurgatio *bilis* *vndas*.

nibus de fama eius deraxe- FAB. III. vs. 562 — 602.

runt, odium ei conciliarunt. *Cadmus et Harmonia in draco-*

550 Quoniam in saxis par- *nes*. *Cadmus*, Thebis relictis,

tes memorabiles nullae, ut has ad Encheleas fugit, a quibus,

quoque transformationes cum monente oraculo, primum dux

varietate aliqua et copia refer- contra Illyricos, mox rex cre-

re posset, *gestus* diuersos no- atur. Apollod. III, 5, 4. Pau-

tauit, in quibus comites de- san. Boeot. p. 719. Strabo VII.

prehensae sint; in quo et ipso p. 503. Sed apud Myrthicos

ingenium antiquioris secutus ad extremum mutatur in dra-

est. V. ad V, 182. *Prosequar* conem. Eurip. Bacch. vs. 1328

pro *persequar* hic quoque, ut sqq. Hygin. fab. 6. Apollon.

vs. 151. octo Mss. auctoritate IV, 517. Nonni Dionys. lib.

dedit. Et vs. 561. *reuocaui* 44. Atque ita euentum habuit

antiquiorem lect. *summis*, cum oraculum supra III, 98 ei da-

Heins. *sumtis* correxisset. Il- tum. Aut Etymologia hanc

lud enim bene conuenit v. de- fab. peperit, quia Cadmus ad

stringunt. Non merguntur il- *Εγχελεας* confugit, aut symbo-

lae aues, sed *summis* tantum lica quaedam imago, de qua

alis destringunt, radunt super- ad vs. 602.

ficiem maris. Supra vs. 136. *Nescit*, vnde solatium ca-

ⁱⁿ
^{draco}
^{nem.} Aequoris esse Deos. Luctu serieque malorum
Victus, et ostentis, quae plurima viderat, exit
565 Conditor vrbe sua; tamquam fortuna locorum,
Non sua se premeret; longisque erratibus actus
Contigit Illyricos profuga cum coniuge fines.
Iamque malis annisque graues, dum prima retractant
Fata domus, releguntque suos sermone labores,
570 Num sacer ille mea traiectus cuspide serpens,
Cadmus ait, fuerit, tum, cum Sidone profectus
Vipereos sparsi per humum, noua semina, dentes?
Quem si cura Deum tam certa vindicat ira,
Ipse precor serpens in longam porrigar aluum.
575 Dixit: et, vt serpens, in longam tenditur aluum;
Durataeque cuti squamas increfcere sentit,

564 Plurimi serieque laborum.

pere potuisset in luctu. Series memoria et sermone repetunt.
illa malorum in superioribus VII, 714. Eodem redit relegere;
narrata, inde a III, 138. vi- nam qui relegit iter, is eadem,
ctus, fractus animo. ostentis, qua venerat, via redit.
quae futura etiam mala por- 570 sacer. Marti erat con-
tendebant. A Baccho ei ap. secratus, adeoque inuolabilis.
Eurip. praedicatur. Hinc Cadmus Martis ira trans-
Exit, immo eiectus est, vel formatus exhibetur. Hygin.
quod Bacchum contemserat, fab. 6. Dubitat autem Cad-
Euripid. d. l. vel ab Amphio- mus de eo, quod dubium ei
ne et Zerho, Syncel. p. 157. esse nun poterat, et quod nec
Etiam locis Fortuna quaedam Penthea larebat. III, 531. no-
praeerat, eorum que fata rege- va, inuitata.
bat. VII, 576. X, 335 ibique 573 certa, ineuitabili. cu-
not. premeret, vexaret. Er- ra Deum, vid. ad I, 48. por-
raribus, erroribus, none di- rigi et tendi, extendi, verba
ctum. Errauit autem per Ma- satis commoda ad exprimen-
cedoniam et Epirum. Apollod. dam draconum formam.

568 Iamque Nempe post. 576 Duratae, vt III, 675.
quam aliquamdiu regnauerat guttae, maculae. Virg. G. IV,
ibi, filiumque Illyricum ge- 99 de apibus, lita corpora
nuerat. Apollod. Graues, de- guttis. committi in vnum ex-
fatigati. Etiam graec. εναντοις quisitius, quam, concrefcere.
βεβαρυμενοι. Horat. I Sat. I, 4. Elegantius etiam sinuantur
miles annis grauis. retractant, acumine, quam, fiunt acumen;

Nigraque caeruleis variari corpora guttis.
In pectusque cadit pronus: commissaque in vnum
Paullatim tereti sinuantur acumine crura.
Brachia iam restant: quae restant, brachia tendit; 580
Et lacrimis per adhuc humana fluentibus ora,
Accede, o coniux, accede, miserrima; dixit,
Dumque aliquid superest de me; me tange, manumque
Accipe, dum manus est; dum non totum occupat anguis.
Ille quidem vult plura loqui; sed lingua repente 585
In partes est fissa duas. Nec verba volenti
Sufficiunt: quotiesque aliquos parat edere questus;
Sibilat: hanc illi vocem Natura relinquit.
Nuda manu feriens, exclamat, pectora coniux,
Cadme, mane: teque his infelix exue monstis. 590
Cadme, quid hoc? vbi pes? vbi sunt humerique ma-
nusque?

Et color, et facies, et, dum loquor, omnia? cur non
Me quoque, coelestes, in eandem vertitis anguem?
Dixerat. Ille suae lambebat coniugis ora;

583 Gronov. volebat, de me mihi, quod placet Burm. 584 Heinf.
coni. totam, scil. manum. 585 repente. Basil. loquenti.

id enim serpentes frequenter squamas, vultus etc. Immo
sinuare, curuare, solent. Pluralis pro Sing. III, 673. in

583 Expressa haec videntur quae miracula verteris? Mi-
ex Euripideis, quae serauit rae autem transformationes
Hermogenes p. 226 f. vid. et monstra et miracula dici
Valken. Diatrib. Eurip. p. 12. solent. II, 367. IX, 666. Vbi
Οἱ μοι δράκων μὲ γίγνεται τὸ γ' pes etc. Male in summa ani-
μασιν. Τέκνον, περιπλάσθι, τῷ mi perturbatione singula mem-
λοιπῶ πατέρι. Cf. IX, 386 sqq. bra recenset. eandem, simi-
fissa duas. V. ad III, 34. vo-
lent, nempe loqui. V. ad II, 594 Etiam mutatis manent
128. Ergo loquenti, quod non- pristina studia: quamquam
nulli habent, fluxit e corre- Cadmo annis graui ista amoris
ptione. quotiesque etc. cf. I, signa iam desueta fuisse viden-
637. tur. Paulo post Heinf. e ve.

590 his monstis, hac hor- stigiis vetustorum Codd. inue-
renda forma. Schirach. intel- xerat, at illos (Comites).
ligit singula monstri membra, Lubrica permulcent cristati col-
T

- 595 Inque sinus caros, veluti cognosceret, ibat;
 Et dabat amplexus; adfectaque colla petebat.
 Quisquis adest (aderant comites) terretur. At illa
 Lubrica perinulcet crillati colla draconis,
 Et subito duo sunt; iunctoque volumine serpunt;
 600 Donec in appositi nemoris subiere latebras.
 Nunc quoque nec fugiunt hominem, nec vulnere lae-
 dunt:

Per- Quidque prius fuerint, placidi meminere dracones.

f. s. et At- Sed tamen ambobus versae solatia formae
las. Magna nepos fuerat: quem debellata colebat

605 India: quem positis celebrabat Achaia templis.

596 Heinf. coni. *tenebat aut terebat.* 600 Multi *oppositi*, et
 ita Muretus in suo Cod. emendabat. V. Burm. ad *Heroid.* VI. 26.
 Maluerat Heinf. etiam *repere*, quia dubitabat, an *subire in lat.*
fatis latinum. 601 *debellata.* Tres *decolorata.* Vnde Heinf.
discolor ora, Burm. *decolor ora.*

la dracones. Ita Harmonia nes mutati a Ioue mittuntur
 serpens est ante, quam mu- in Elysiūm. In Schol. Pinda-
 tatur. Nos igitur renocau- ri P. III, 153 curru anguibus
 mus antiquam lectionem, quam iuncto in Elysiūm abducun-
 flagitat contextus. Draco tur. Talis imago sorte in mo-
 blanditur Harmoniae. Eo ter- numento eorum apud Enche-
 rentur comites; at illa vicissim leas expressa peperit fabulam.
 blanditur, et inter illas blan- FAB. IV, 603 — 661. *At-*
 ditias subito mutatur. *Iuncto-* *las in montem a Perseo muta-*
que volumine. Rode, *kriechen* tur. *Perseus*, Iouis et Danaes
in cinander geschludgen davon. filius, Acrisii, regis Argiuo-
 Mirus incellus serpentum! rum, nepos, conditor Myce-
 immo, vt XI, 64. Orpheus narum, vnus ex heroibus pri-
 et Eurydice *continētis sparian-* feis, itineribus longis labori-
zur passibus, sic serpentes, qui busque difficillimis susceptis
 se *voluendo* mouentur, *iuncto* inclauit a. circiter 1348 a.
volumine serpunt. — *appositi*, Chr. n. sed res ab eo gestas
 vicini. *subire in lat.* insolens ita fabulosa antiquitas peruer-
 constructio. Serpens Veteri- tit, vt nihil certi hodie inde
 bus saepe *placidum* animal. erui possit. vid. de eo Hero-
 Itaque et genii boni hae figu- dot. II. n. 91. VII, 61. 150.
 ra exhibebantur. Apud Eu- Pausan. Corinth. pluribus lo-
 ripidem hi duo transferuntur cis. Earum rerum fabulosa-
 a Marte in beatorum terram. rum nonnullas, quoniam et
 Secundum Apollod. in draco- ipsis transformationes insunt,

Solus Abantiades, ab origine cretus eadem,
 Acrisius superest, qui moenibus arceat urbis
 Argolicae; contraque Deum ferat arma; genusque
 Non putet esse Iouis: neque enim Iouis esse putabat
 Persea; quem pluuio Danaë conceperat auro.
 610 Mox tamen Acrisium, (tanta est praesentia veri)
 Tam violasse Deum, quam non agnoscere nepotem,
 Poenitet. Impositus iam coelo est alter: at alter

post Bacchicas laudes hinc naus, Lynceus, Ahas, cuius
 narrare incipit. Ac primum filii Acrisius et Proetus. Pau-
 quidem de *Atlante*, Iapeti fi- san. Corinth. p. 145. Acrisius
 lio, quem Perseus, cum re- ex coniuge, quam alii Eury-
 quem in regno eius impetrare dicen, alii Aganippen vocant
 non posset, capitis Medusae (vid. Munkel. ad Hygin. fab.
 opera in montem cognominem 63.), suscepit Danaën, quae
 mutauit. Atlantis, coelum quomodo a Ioue, in imbrem
 vertice sustinentis, iam me- aureum conuerso, vitata sit,
 minerunt Homer. Od. 2, 52 atque Persea pepererit, satis
 sqq. et Hesiod. Th. 517. Cf. notum est. *ab orig. eadem*
 Apollod. I, 2, 2. II, 5, 11. Nempe Agenor, Cadmi pater,
 Hygin. fab. 150. vbi Atlas, Iape- et Belus, cuius filius Danaus,
 ti filius, dux Titanum coelum fratres erant. Hinc 771 Per-
 oppugnantium, a Ioue coeli seus, aequae ac Cadmus, *Age-*
 fornicem humeris ferre cogi *norides. moenibus arceat.* III,
 tur. Nempe apparet, Atlan- 559 s. *genus*, filius. *Pluuium*
 tem, Iapeti filium, et Atlan- *aurum* pro vulgari, pluuia au-
 tem, Africae montem, in hac rea. Sine dubio Proetus, Da-
 fab. esse confusus. E schol. naën vitiaturus, aureos num-
 Hom. II. 2, 486 apparet, At- mos in sinus eius effudit, vt
 lanticas fabulas tractatas esse Lactantius et alii monue-
 ab Hellanico. runt. Iucunde vim auri ex

604 Nexus causa addit a- hac fab. demonstrat Horat.
 liquid de Baccho, eiusque con- III od. 16. Inde autem Per-
 teintore Acrisio. *debellata.* Nam sens *χευρόπαιρος* dictus.
 cum exercitu Bacchus pene- 611 *Præfens*, cuius vis et
 trauit ad Indos, triumphum potestas statim sentitur, vt
 de iis egit, magnamque inde *praefens Deus, praefens vene-*
 gloriam deportauit. Diod. Sic. *num.* Eodem sensu nunc *prae-*
 IV, 3. Pausan. p. 869. Curt. IX, *sentia. nepotem*, diuinam ne-
 10, 25. *Achaia*, omnis Graecia. potis originem. *Poenitet*; et-
 606 *Abantiades.* Ordo re- enim Bacchus matres Arginas
 rum Arginorum est hic, Da- in Iuorem comisit, vt suos

- Viperei referens spoliū memorabile monstri
 615 Aëra carpebat tenerum stridentibus alis.
 Cumque super Libycas victor penderet arenas;
 Gorgonei capitis guttae cecidere cruentae;
 Quas humus exceptas varios animauit in angues;
 Vnde frequens illa est, infestaque terra colubris.
 620 Inde per immensum ventis discordibus actus
 Nunc huc, nunc illuc, exemplo nubis aquosae,
 Fertur, et ex alto seductas aethere longe
 Despectat terras; totumque superuolat orbem.
 Ter gelidas Arctos, ter Cancri brachia vidit:
 625 Saepe sub occasus, saepe est ablatus in ortus.

622 Mfl. Bersmanni, *semotas*. 624 Berneggerianus, *geminas Arctos*.

liberos in montibus deuora- 235. *Gorgonci* etc. Sic et
 rent. Apollod. III, 5, 2. *im*. Apollon. IV, 15. Sed Nican-
 positus coelo. Bacchus, vbi der Ther. init. auctoritate He-
 matrem ex inferis reduxerat, fiodi, Titanum e sanguine ve-
 cum ea sublimis abiit in coe- uenatas bestias ortas esse ca-
 lum. Diodor. III, 62, IV, nit. Sanguinem Typhonis
 25. Apollod. III, 5, 3. substituit Aesopilaus. V. Schol.
 614 *Vipereum monstrum*, Nicandri et Apollon. ad d. l.
 caput Medusae, de quo *vf. animauit in angues*, breuiter
 770 sqq. *sciri potest* expo- dictum, animauit et vertit in
 nit. *memorable*, fama cele- angues. *Infesta* nunc passiue,
 bratum. Expressit autem h. l. quae infestatur. vid. Gellius
 Apollon. Rhod. IV, 1513. N. A. IX, 12. Pomp. Mela
 Aera, tamquam viam, carpe- III, 10. *Prima eius Aethiopes*
 bat, volabat. Forte respexit *tenent, media nulli*; nam aut
 Virg. G. IV, 310. *tenerum. exusta sunt, aut arenis obdu-*
Visitatus est renuem. Sed et *ita, aut infesta serpentibus.*
 Virg. Aen. IX, 699. *tenerum* 620 Commode haec vsque
 aera, et Lucrer. I, 208. *teneras* ad *vf. 25* abesse possent; ob-
 auras. Ad celeritatem itine- sunt ergo breuitati, quae exi-
 ris declarandam Perseo alae mia narrationis virtus. *Im-*
 datae sunt, de quibus v. ad *mensum*, vt alibi *Inaue*, abso-
vf. 666. Volans expressus etiam lute de aëre. Expressit autem
 erat in Scuto Herculis. Hesi- Homer. Od. ε, 330 sqq. *Ζημιος*
 od. 216 sqq. *penderet*. vid. ad *Φέρον ενθα και ενθα. "Αλλοτε μί-*
 II, 708. *Libycae arenae pro-* τε Νότος Βέης προβαλεσκε Φέ-
 pter siccitatem. vid. ad II, *σθαι, "Αλλοτε δ' αὖτ' Εἶρος Ζε-*

Iamque cadente die veritus se credere nocti
 Confluit Hesperio, regnis Atlantis, in orbe;
 Exiguamque petit requiem, dum Lucifer ignes
 Euocet Aurorae, currus Aurora diurnos.
 Hic hominum cunctos ingenti corpore praestans
 630 Iapetionides Atlas fuit. Vltima tellus
 Rege sub hoc, et pontus erat, qui Solis anhelis
 Aequora subdit equis, et fessos excipit axes.
 Mille greges illi, totidemque armenta per herbas
 Errabant: et humum vicinia nulla premebant.
 635 Arboreae frondes, auro radiante virentes,
 Ex auro ramos, ex auro poma tegebant.
 Hesperes, ait Perseus illi, seu gloria tangit

629 Leidenf. *pronocet*, vt I. Fast. 456. Mox *cunctos* pro *cun-*
dis Heinf. ex Florent. S. Marci, Berneg. et tribus aliis. 636 *vi-*
rentes. Alii ex interpretatione *nitentes* aut *micanes*. 638 *gloria*.
 Gronouianus, *gratia*, quod non displicet Burm.

634 etc. *seductas*, longe a se *Vltima*. V. ad II, 254. *pontus*
distantes. *aequora subdit*, subdit se,

626 *Cadente die*, tempore *aquas suas, vndis suis excipit*
vespertino. Proprie *sol cadit*, equos. Virg. Aen. X, 103.
 occidit, sed apud poetas etiam *premit placida aequora pontus*,
dies et lux. Veretur *se nocti* premit suas vndas, vt quies-
 credere, noctu iter facere, ne cant. *Anbely equi iam orienti*
 aberret a via. Constitit in Soli dantur a Virg. G. I, 250.
 occidentali Africae parte, vbi *Fessi axes*, vt *fissae cursu na-*
 Mauritania, Atlantis regnum. *ves.* Plin. V Ep. 6, 14. *au-*
 Euocat e regia Solis, in qua *ras spatio ipso lassas.*
 et vigil Aurora et currus diur- 635 Errare verb. proprium
 ni, i. solares. II, 106 sqq. *Vo-* et elegans de gregibus et ar-
 cari ab aliqua re dr. id, quod mentis, quae pascuntur in
 eam sequitur. Virg. G. I, 388. *prato.* Virg. G. I, 15 *cui Ter-*
Vocat pluuiam cornix. *centum nunci tondent dumeta*

630 Atlas, Iapeti filius, *iunenci*. Priscis autem tempo-
 Mauritaniae rex, quem, cum *ribus greges et armenta maxi-*
 Astronomiae esset studiosus, *mae ipsorum regum opes.* *Vi-*
 sphaeramque inuenisset, *coecinia nulla*, quia in extremo
 lum humeris sustinere poetae orbe terrarum ad Oceanum
 finxerunt. Sic Cic. Tusc. V, habitabat. *Premere* eleganter
 3. Isidor. lib. XIV. cap. 8. pro includere, coercere.
Hominum cunctos graeco more. 636 Haec sunt illa *aurea*
 Liv. 30, 9. *expediti milium. poma*, quae alii Hesperidibus,

- Te generis magni: generis mihi Iuppiter auctor;
 Siue es mirator rerum, mirabere nostras.
 640 Hospitium, requiemque peto. Memor ille vetustae
 Sortis erat: Themis hanc dederat Parnassia sortem)
 Tempus, Atla, veniet, tuo quo spoliabitur auro
 Arbor: et hunc praedae titulum Ioue natus habebit.
 645 Id metuens, solidis pomaria clauserat Atlas
 Moenibus, et vasto dederat seruanda draconi:
 Arcebatque suis externos finibus omnes.
 Hinc quoque, Vade procul, ne longe gloria rerum,
 Quas mentiris, ait, longe tibi Iuppiter absit.
 650 Vimque minis addit: foribusque expellere tentat

646 Olim edeb. *montibus*, quod Ciofan, ex vno suo recte mutauit in *moenibus*. Idem postea confirmant plures Heins. in quibus tertius Medic. et vterque Eifurt. Schepper. coni. *molibus* propter vs. 772.

Atlantis filiabus, tribuebant. 35, 291. *Fulgentes viridi ramis* Veterum alii citrea vel auran- *mos curuata metallo.* Auro tia intelligenda esse putabant, repetitur sic, vt II, 107. Front. Athen. lib. 3 p. 82 f. alii cues des vt *vestire*, ita et regere praestantissimas colore rutilo; arbores dr. poëtis enim oues *μῆλα* dice- 642 De Themidis oraculo bantur. Diodor. IV p. 233 vid. ad I, 321. Themis au- Palaeph. 19. Cum *poma* au- tem cognata Atlanti; ambo rea his arboribus data essent, enim genus ducebant a Ti- alii et *frondes ramosque* finxe- tanibus. *titulum*, gloriam, runt ex eodem metallo. In hanc gloriosam praedam. Et Mauritania hortos illos collo- euentum habuit haec fors; carunt et alii, vt Plin. H. N. namque Hercules, *Ioue natus*, V, 5. de Lixo, illius terrae illa mala abstulit. vid. IX, 190- vrbe, *ibi et Hesperidum borri*; Per *moenia* Burni. intelligit nonnulli in Cyrenaica, Apol- montes, qui munimen prae- lodor. inter Hyperhoreos, sed stiterint. Fuerit sane, Atlas antiquiores in insula Oceani immanis gigas, si montes Occidentalis. Hesiod. Th. 215 transtulerit, iisque pomaria *πύργῳ κλυτὰ θεῶν*. Sic et clausurit! Nec quisquam *mont-* Pherecydes. v. Salmaf. Exer- tes facile dixerit *solidos*. De citr. Plin. p. 207 et 671. au- aedificiis legitur III, 696. *ro. radiante virentes* exquisite, *Draco* ille dictus est Ladon. aureae. *Virere* bene dele- Apollon. Rh. IV, 1396. *atum*, quia et frondibus et 648 *Longe esse* aut *abesse* metallis aptum. Claudian. nobis dr. quae, nobis *nihil*

- Constantem, et placidis miscentem fortia dictis.
 Viribus inferior, (quis enim par esset Atlanti
 Viribus?) At quoniam parui tibi gratia nostra est;
 Accipe munus, ait: laeuaque a parte Medusae
 Ipse retrouersus squalentia prodidit ora. 655
 Quantus erat, mons factus Atlas. Iam barba comaeque
 In siluas abeunt: iuga sunt humerique, manusque.
 Quod caput ante fuit, summo est in monte cacumen;
 Ossa lapis fiunt. Tum partes auctus in omnes
 Creuit in immensum (sic Di statuisti) et omne 660
 Cum tot sideribus coelum requieuit in illo.
 Clauserat Hippotades aeterno carcere ventos:

655 *prodidit* praetulit Heins. e fragm. Amstelod. optimae nota vulgato *protulit*. 662 *aeterno*. Heins. suadebat *terreno* (subterraneo), nem *Tyrrheno* aut *nocturno*. Iunian. *aeternus*.

profant. Tibul. I, 5, 2. *At non modo attingere, sed sus-* *mibi nunc longe gloria fortis* tinere adeo videatur. Hinc *abest*. Vt ibi *gloria fortis*, fluxit fabula. Herodot. III, 2. qua se fortem gloriabatur, sic Montes altissimi columnae, nunc *fortia dicta*, quibus se *nixes*, coeli dici solebant. Pin- fortem, intrepidum, declara- dar. Pyth. I, 36. Apud Ho- bat, adeoque minacia. Plin. mer. Od. 52 Atlas coelum V Ep. 20, 17. *vox parum for-* *sustinens* (*ἔχων κίονας* *μενέσας*, *ἱπποτάδες*). Paullo post pro gratia *ad* *γὰρ* *τε* *καὶ* *ἀγίων* *ἀμφοτέρων* Ciofan. ex Ms. Dominic. pro *ci*) homo est, isque peritissi- tulit *gloria*. Id receptum a mus rerum, *ἀσπίς*, qui et Regio se probauit et Lenzio. maris totius profunditates no- Ego alterum retineo, quia verit. Hoc phantasma Heyne gloria his praecessit. Quo- ad Apollod. III, 10, 1. a mon- niam tu non curas meam gra- te ductum censet, cuius radi- tiam inire, ego, *munere* dato, ces extremae in maris fundum tuam inibo.

655 *squalentia*, horrida, *cumbente*. A poëtis passim propter serpentes. Senec. Med. tamquam vastus gigas descri- vs. 14. de Furiis, *Crinem so-* *bitur*, vt Virg. Aen. IV, 246. *luris squalidde serpentibus*. V. vbi ei caput, humeri, barba, ad I, 374. *lacu a parte*, qua tribuuntur. Cf. idem VIII, clypeum gestare solebant. vs. 136 sqq. et Silius I, 201 sqq. 781.

Cum *barba* *gela*, *frontemque* *immanibus umbris* *Pinea silua* *niae Tingitanae*, *cacumine* *premit*. *nubes superans*, vt coelum FAB. V, 662 — 751 *Vir-*

Admonitorque operum coelo clarissimus alto
 Lucifer ortus erat. Pennis ligat ille resumptis
 665 Parte ab utraque pedes; teloque adcingitur vnco:
 Et liquidum motis talaribus aëra findit.
 Gentibus innumeris circumque infraque relictis,

667 Heinf. coni. citraque utraque.

gac in curalia. Perseus delatus bere vagarentur per orbem. in Aethiopiam, conspicit An- Virg. Aen. I, 52 — 63. ubi dromedam, Cephei regis fi Aeolus *clauso ventorum carce-* liam, saxo alligatam, cetoque *re regnat*, quae verba Ouid. obiectam. Bellua interfecta, ante oculos habuit. Sic fere virginem liberat ea lege, vt et Vir doctus in Miscell. Obs. parentes eam sibi in matri- Vol. VII. To. 2. p. 274. *Hip-* monium dent. Virgae, qui- *potades*, Aeolus, Hippotae bus caput Medusae imposue- nepos. Lucifer praeciare *ad-* rat, vi monstri mutantur in *monitor operum*, quo oriente curalia. Legitur haec meta- homines e somno excitantur morphosis etiam in Orphei et ad opus suum redire admo- carm. de Lapidibus 15, 49 sqq. nentur. Similiter Virg. G. quamquam cum varietate ali- IV, 186. *Vesper admonet de-* qua. Ibi enim mutatio fit *cedere campis*. Aen. XI, 183. statim post resectum et adhuc *Aurora referens opera atque* calidum Medusae caput: sed *labores*. Tenendum etiam est Ouid. haec coniungere maluit hoc, *monitores* dictos esse, cum *Andromedae* liberatione, qui opus facientibus praef- quae sane est pars grauissima sent, et facienda docerent. fabulae. Eam, quam Hygin. Corte ad Sallust. lug. 85, 10. *notissimas historias* vocat, tra- ctabant Sophocl. et Eurip. 666 *Talaria*, *περσικὰ πίδα-* Inde pender Eratosth. 15. 16. *λα, πτερυγία υποδήματα*, et ga- 17. Vid. et Hygin. f. 64 et leam Perseus aduersus Medu- P. A. II, 9 — 11. Apollod. sam proficiscens accepit vel a II, 4, 3. Schol. Lycophr. 836. Mercurio, Hygin. fab. 64. vel Conon 40. a Nymphis prope Gorgonas habitantibus, Pausan. Lacon. p. 251. Apollod. d. I. Hygin. P. A. II, 12. *ligat pennas pe-* *perpetua eorum sedes*, in quam, *des*, alligat pennas pedibus. Aeolo imperante, reuersti sem- *parte ab utraque*. V. ad XII, per coguntur, ubi mandata 272. De telo *vnco* i. falcato exsecuti sunt, en ad quam, vid. ad vs. 726. Id quoque tamquam ad carcerem, damna- a Mercurio. ti sunt a Ioue, cum antea li-

Aethiopum populos, Cepheia, conspicit, arua.
 Illic immeritam mater hae pendere linguae
 Andromedan poenas inuitis iusserat Ammon. 670
 Quam simul ad duras relictam brachia cautes
 Vidit Abantiades; non quod leuis aura capillos
 Mouerat; et trepido manabant lumina fletu;
 Marimoreum ratus esset opus. Trahit inscius ignes,
 Et stupet: et visae correptus imagine formae, 675
 Paene suas quater est oblitus in aëre pennas.
 Vt fletit, O, dixit, non istis digna catenis,
 Sed quibus inter se cupidi iungantur amantes;
 Pande requirenti nomen terraeque tuumque;
 Et cur vincla geras. Primo filet illa: nec audet 680
 Adpellare virum virgo: manibusque modestos

673 Neap. secundus Medic. multique alii *sepedo*, 681 Heinf. *tuadet, aspedtare*.

668 *populis* per appositio- Neptuno exoptulante, An- nem addit *arua*, more poëris dromeda tam tristem sortem familiari, de quo vid. Heinf. experta est. *linguae poenas*. et Burm. *Cepheum*, Phoeni- V. ad VI, 213. cis filium, Aethiopum regem. 672 *Abantiades* nunc est faciunt etiam Eurip. apud E- Abantis pronepos, Perseus. ratosth. cap. 15. et Apollod. Mox bene *trepidus fletus*, e d. I. sed plures Ioppensem, natura lacrymarum. Non igi- vt Pausan. p. 370. Strabo XVI. tur cum aliis *repido* praefere- et quos laudamus ad vs. 688. rendum, tepor enim cerni non potest. Peccauit poëta iam eo, quod Persea ex alto aethere *fletum* vidisse finxit. *Manare* alibi cum Accusat. vt VI, 312. vbi v. Heinf. *Trahit ignes*. Virg. Aen. IV, 101. *Ardet amans Dido traxitque per ossa fu.orem*. Cum hoc *stupore* cf. II, 715 — 21. *Imago formae*, forma.

681 Dubitat Heinf. an *ap-* *pellare* recte dicatur, quae *re-* *spondet* appellanti. Sed *ap-* *pellare* potest esse, *auxilium*

- Celasset vultus; si non religata fuisset.
 Lumina, quod potuit, lacrimis impleuit obortis,
 Saepius instanti, sua ne delicta fateri
 685 Nolle videretur, nomen terraeque suumque,
 Quantaque maternae fuerit fiducia formae,
 Indicat. Et, nondum memoratis omnibus, vnda
 Insonuit: veniensque imminso bellua ponto
 Eminet: et latum sub pectore possidet aequor.
 690 Conclamat virgo: genitor lugubris, et amens
 Mater adest; ambo miseri, sed iustius illa
 Nec secum auxilium, sed dignos tempore fletus,
 Plangoremque ferunt: vincloque in corpore adhaerent,
 Cum sic hospes ait: Lacrimarum longa manere

682 Medic. *celaret*. Mss. Bersman. et Boschian. *velaret*. Tertius M. dic. *velasset*. 684 *delicta*. Gronouianus, *commissa*, quod non debere videtur librario.

petere, vt apud Cic. Quint. *dit inter miracula in aedilitate* 7. Verr. IV, 65. vid. Ernesti *sua M. Scaurus, longitudine* Clav. Cic. h. v. Malim *ta-* pedum XL, *altitudine costarum* men per alloqui, aut colloqui *Indicos elephantem excedente*, interpretari. Bene autem *no-* spinas *crassitudine sesquipedali*. tauit verecundiam virginis, in Sed Pomp. Mela I, II, 20. primis ex moribus Graecorum memorat, illa ossa adhuc ser- et Orientalium, apud quos vari in vrbe Ioppenfi, ibidem- *virginibus cum viris* nulla con- que veteres quasdam aras ti- fuetudo. Paullo post peccat- tulum Cephci, fratrisque Phi- tum matris lenissimo nomine nei cum religione plurima *fiduciam formae* nominat. retinere. Verum Pompon.

688 Illa bellua fuit *cerus*, vt tradunt caeteri scriptores. Eratosth. *παράτηθεισαν τῷ ἡέτι βορέα*. Hygin. *ceru propositam*. Sed et Plin. V, 31 simpliciter belluam vocat. In Phoenicio mari ante Ioppen Paria, tota oppidum, in qua obiectam belluae Andromedam ferunt. Idem IX, 5. Belluae, cui dicebatur exposita fuisse Andromeda, ossa Romae apportata ex op- pido Iudaeae Ioppe osten-

690 Pater tantum lugubris, mater vero amens; plus enim mouebatur et vt mulier, et vt causa calamitatis. Sed Perseus, vt Brutus ap. Liv.

- Tempora vos poterant: ad opem brevis hora feren- 695
 dam est;
 Hanc ego si peterem Perseus Ioue natus, et illa,
 Quam clausam impleuit secundo Iuppiter auro,
 Gorgonis anguicomae Perseus superator, et alis
 Aetheriis ausus iactatis ire per auras;
 Praeferrer cunctis certe gener. Addere tantis 700
 Dotibus et meritum (saneant modo numina) tento.
 Vt mea sit, seruata mea virtute, pacifcor.
 Accipiunt legem (quis enim dubitaret?) et orant,
 Promittuntque super regnum dotale, parentes.
 Ecce velut nauis, praefixo concita rostro, 705
 Sulcat aquas, iuuenum sudantibus acta lacertis;
 Sic fera, dimotis impulsu pectoris vndis,

695 Heinf. sine causa suadet, *At opi brevis hora ferendae est*. 697 Heinf. malit, *Quam lusam*. 703 Heinf. vult, *quid enim dubitetur?*

I, 59. *castigator inertium que-* praedolium, quod commendatur *relarum*. *his dotibus*. Non ergo hic re-

697 Acrisius oraculo moni- spici puto prisca tempora, tus erat, fore, vt filius, quem quibus sponsus et sponsae et filia peperisset, ipsum interfici- parentibus eius dotem adferre- ciat. Id meruens Danaen solebant.

subterraneo cubiculo inclusam custodiri iussit. Nihil tamen 703 *Accipere legem formula* minus vitata est. Eurip. *solemnis, den Vorschlag ein-* fragm. Danaes vs. 6 sqq. To. *geben*. Apollod. *ἐπιτάξεις γε-* II. p. 409. ed. Lips. Apollod. *νομένην ὀρέων*. *super, in super*. p. 89. Hygin. fab. 63. Nihil *dotale, in dotem*. enim est tam *δυσφύλακτος, os*

704 vt est apud Eurip. fragm. 705 Non male delecta si- Danaes. Nec tamen Heinf. militudo. Plin. H. N. IX, 6, au *clausa*, absolute positum, 5. de balaena, *Eminet dor-* sit satis latinum, sed bene *so multum super aquas, cari-* Burm. monet, etiam III Art. *nae vice inuersae*. Idem ibid. 415. Danaen *clausam* dici de oreis, balaenas incurfu, ceu simpliciter. *secundam, secun-* liburnicarum rostris, fodiunt. *dans, vt I, 42Q. viuax, vi-* — *Sulcat exquisitius, quam,* tam dans. *Dos, quidquid ho-* findit. Virg. Aen. V, 158. *minem aut rem aliquam com-* *sulcant vada salsa carina*. *qu-* mendat. Plin. I Ep. 24, 5. *uenes, remiges*.

- Tantum aberat scopulis, quantum Balearica torto
 Funda potest plumbo medii transmittere coeli:
 710 Cum subito iuuenis, pedibus tellure repulsa,
 Arduus in nubes abiit. Vt in aequore summo
 Umbra viri visa est, visam fera sacuit in umbram.
 Vtq̄ Iouis praepes, vacuo cum vidit in aruo
 Praebentem Phoebo liuentia terga draconem,
 715 Occupat auersum: neu sacra retorqueat ora;
 Squamigeris auidos figit ceruicibus ungues:
 Sic celeri fissum praeceps per inane volatu
 Terga ferae pressit: dextroque frementis in armis
 Inachides ferrum curuo tenus abdidit hamo.
 720 Vulnere laesa graui modo se sublimis in auras
 Attollit: modo subdit aquis: modo more ferocis

717 Ante Heinf. *missus praeceps edeb.* Is autem dedit *fissum*,
 quia Thuanus *missum*. Nonnulli *praepes missus*.

708 *Torto*, quod torquetur, Perseus. Non assentior. Male
 mittitur e funda. *pedibus* etc. enim idem voc. in prothesi et in
 ut vim adderet corpori. V. apodofi ponitur, *Vt Iouis prae-*
 ad II, 786. *In nubes* aut *ad pes* sic *praepes*. Contra *praeceps*
astra abire dicitur. omnino qui bene deceleret descensu. Va-
 se attollunt in aëra. Iam in Ier. Flac. IV, 682 *praeceps* ex
 pugna illa describenda, qua *aethere Pallas insiluit scopulos*.
 Perseus et ex aëre et ex scopulo *pressit*, transfixit, aut petiit.
 belluam aggreditur, plurimus Sic *iugulum premere*. Plin. I
 est; neque in ea poetae phan- Ep. 20, 14. *Inane dixit aëra*
 tiam desiderabis. Similitudo cum Lucretio et Virgilio. *Ina-*
 aquilae hic melius adhibita, *chides*, Argivus a conditore.
 quam supra 362 sqq. *Vacua abdere ferrum*, ut alibi conde-
 dici solent *arua*, quia non *re. hamo*. V, 80 *hamatus ensis*.
 confusa arbutis. *Praebentem* 721 modo more etc. Plin.
 etc. in sole iacentem. *liuentia* IX epist. 23, 5. *exsilit*, mer-
 tia, caerulea, aut nigra. Heinf. *giur*, *variosque orbes implici-*
 ad Silium VII, 208. *In auer-* *rat expeditque*. cf. Homer. II.
sum est notio primaria. Ser- μ, 41 sqq. *Versat*, scil. se,
 pens captus *sinuosa volumina* ut saepe *voluere* pro, *voluere*
versat, et *sibilat ore Arduus* apud alios. De *conchis* il-
insurgens. Virg. Aen. XI, 755. *lis v. ad I, 333. qua patent*.
 Mox Lenzius e variis lecit. qua conchae nullae. *verbe-*
 praefert, *missus praepes*, scil. *rat*, caedit. *falcatus ensis*,

- Versat apri, quem turba canum circumsona terrēt.
 Ille auidos morsus velocibus effugit alis:
 Quaque patent, nunc terga cauis super obsita conchis,
 Nunc laterum costas, nunc qua tenuissima cauda 725
 Desinit in piscem, falcato verberat ense.
 Bellua poeniceo mixtos cum sanguine fluctus
 Ore vomit. Maduere graues adspersine pennae.
 Nec bibulis ultra Perseus talaribus ausus
 Credere, conspexit scopulum; qui vertice summo 730
 Stantibus exit aquis; operitur ab aequore moto.
 Nixus eo, rupisque tenens iuga prima sinistra,
 Ter quater exegit repetita per ilia ferrum.
 Litora cum plausu clamor superasque Deorum
 Implere domos. Gaudent, generumque salutant, 735
 Auxiliumque, domus servatoremque fatentur
 Cassiope, Cepheusque pater. Resoluta catenis
 Incedit virgo, pretiumque et causa laboris.
 Ipse manus hausta victrices abluit undā:
 Anguiferumque caput durā ne laedat arenā, 740

724 Nonnulli *pates*, quod elegantius videbatur Heinf. 726 Heinf.
malit in piscem, Gronov. Obl. I, 18 in *piscin*. 740 Quidam
nuda, quod Heinf. praetulerat. Sed Buim. recte reuocauit *dura*,
 quod melius respondet *tois laedere* et *mollire*.

curvus gladius in modum fal- nec. N. Q. V pr. *exis ele-*
 cis, harpe, quam Perseus vel gantius, quam *exsist*.
 inuenit (Serv. ad Virg. Aen. 733 *Exigit ferrum*, qui id
 IX, 505.), vel a Mercurio summis viribus tranfigit. v. Intt.
 (Apollod.) aut a Vulcano (Hy- ad Silium I, 642. *repetita*, sae-
 gin. P. A. II, 12.) accepit. pius petita. Sic frequenter Ovi-
 dius. V, 473. *repetita percuf-*
 727 Plin. IX, 4, 3. *Physe-* *sit pectora palmis*. VI, 20.
ter ingentis columnae modo se repetita vellera molliabat. VIII,
attollens diluvium quandam eru- 770. *repetita robora caedebat*.
stat. Talaria illa Schol. Iu- — *superas domos*. Clamor
 ven. ad Sat. 3, 117 *pinnae* adscendit ad coelum. Nihil
talares vocat, Stat. I Theb. aliud. *generum salutant e*
 304. *plantares alas*. *maduere* formula sollemni: *Salve ge-*
graues, madidae et graues fa- ner. Sic *regem*, *poetam*, *sa-*
 ctae sunt. *Stat* mare, quan- *lutare*. — *pretium*, praemium.
do leuiter succurritur, nec huc, 739 Prope Ioppen ostende-
 nec illuc impetum capit. Se- batur aqua rutila, qua, in-

Mollit humum foliis: natasque sub aequore virgas.
Sternit, et imponit Phoreynidos ora Medusae.
Virga recens, bibulaque etiamnum viua medulla,
Vim rapuit monstri, tactuque induruit huius:

- 745 Percepitque nouum ramis et fronde rigorem.
At pelagi Nymphae factum mirabile tentant
Pluribus in virgis, et idem contingere gaudent:
Seminaque ex illis iterant iactata per vndas.
Nunc quoque curaliis eadem natura remansit,
750 Duritiem tacto capiant vt ab aëre; quodque
Vimen in aequore erat, fiat super aequora saxum.

749 curaliis dedit Heins. e Florent. S. Marci et Neapolit. pro
coraliis, quia vetustiores Graeci *καλαία* et *καλαία* scripserunt.

teremto ceto, cruorem ablu- admotis pluribus virgis capiti.
ille Perseus credebatur. Pau- iactare, serere, spargere.
san. Messen. p. 370. mollit iterant iactata, repetitis vici-
exquisitius, quam, tegit. Phor- bus spargunt. Minime eadem
cynidos, cuius pater Phor- natura est iis, quae tacto ab
cys. Hesiod. Th. 270. In Or- aëre et a tacto Medusae ca-
phei Lith. Perseus Medusae pite durescunt. Sed Ouid.
caede pollutus ad litus acce- quae de curaliorum natura
dit, vt et piaculum abluat, tradebantur, mytho accom-
et se refrigeret. Interea ca- modare voluit. De iis etiam
lidum adhuc caput imponit Plin. H. N. 32, 2, 11. Baccae
virgis, quae sanguine saturan- candidae sub aqua et molles:
tur. exemptas confestim durantur et

743 Viua eadem quae re- rubescunt. Atque, tactu proti-
cens, nondum marcida, in nus lapidescere. Verum haec
cuius medulla, vasis, succi ad- natura cortici tantum est, non
huc. rapuit vim, illico ex- interiori parti, quae iam sub
perta est vim illam. induruit, aqua dura reperitur. Vimen
faxeam naturam accepit. Sed i. q. virga. Claudian. X, 169
duritiem Schirach. creat to hu- sq. Vimen erat, dum stagna
subit. Procefferat vndis: gem-
ma fuit. Hinc lithophyta di-

746 Pelagi Nymphas non cta. Hodie curalia animalcu-
ipse Ouid. addidit, sed et Or- lis originem debere credun-
pheus in Lith. habet, quam- tur, quamquam eam opinio-
quam ibi alia earum opera. nem impugnat Mullerus, quem
Sanguinem enim, quo virgae vide ad Linnei Syst. Nat. To-
saturatae, ita compingunt, vt VI. p. 643 sqq.
lapis esse videatur. Tentant,

Dis tribus ille focus totidem de cespite ponit;
Laetum Mercurio, dextrum tibi, bellica virgo;
Ara Iouis media est. Mactatur vacca Mineruae,
Alipedi vitulus; taurus tibi, summe Deorum.

Medu-
sa.

755

FAB. VI, 752 — 802 Me- quemadmodum Amazones in
dusae caput. Inter pocula Per- Scythia; eas esse a Perseo de-
seus ipse narrat, qua arte Me- bellatas. Aliam opinionem
dusae caput abstulerit. Est amplectitur Palaeph. 32, aliam
habe fab. vna ex antiquissimis, etiam Proclus, aliam rursus
quam a Phoenicibus, qui Afri- Didymus; sed omnes con-
cam extremam adierant, haud iectura rem assequi conantur.
dubie acceptam Graeci Persei
rebus inseruerunt. Narraue- 752 Sacra fecit propter vi-
rat eam Pherecydes, tracta- ctorem, quamquam et nupti-
verat etiam Aeschyl. in tra- as illa antecedere solebant.
goedia Phorcydes, qui idem in Fecit autem Mineruae et Mer-
Prometh. 793 sqq. de Gorgo- curio, quibus eximie carus,
nibus earumque sororibus non- et a quibus adiutus in ex-
nulla habet. Nos eam hau- peditioe contra Medusam,
rimus ex Hesiod. Th. 270 — quod reliqui mythici diserte
85. Scut. Herc. 216 sqq. Era- tradunt. focus, aras. Dex-
tosth. 22. quem transtulit Hy- ter focus assignatur Miner-
gin. P. A. II, 12. Apollon. II, vae. Ea enim Ioui prae
4, 2. Schol. Apollon. IV, 1515. cacteris liberis cara, sum-
Orphei carm. de Lapid. 15, mos honores consecuta est;
30 sqq. Studiose scriptores eique etiam hoc datum erat,
veteres quaeliuerunt, quid ve- vt semper ad dextram Pa-
ri sub ea lateat. vid. Pausan. tris sederet, nec vnuquam a
Corinth. p. 159. vbi et soam latere eius discederet. Ho-
et Procli sententiam assert. rat. I od. 12, 9. vid. Spau-
Ex Pausan. opinione Medusa hem. ad Callim. h. Apol.
fuit regina eorum populorum, vl. 29. et lauac. Pal. vl. 132.
qui ad lacum Tritonidem in Eandem igitur dignitatem
Africa habitabant. Ausa illa ei concesserunt et poëtae et
cum Perseo congregi victa est artifices, namque etiam in
et trucidata. Perseus admira- nummis multis Ioui *εὐχόμενος*,
tus eius formam, caput eius exhibetur. Cuique Deo certae
amputauit, atque secum in victimae erant destinatae, et
Graeciam attulit, vbi sepul- cauebatur, ne aliena hostia
tum est. Diodor. lib. IV. quis placaretur. Plin. H. N.
censer, fuisse Gorgones fe- VIII, 45.
minas bellicosas in Africa,

Protinus Andromedan, et tanti praemia facili
Indotata rapit. Taedas Hymenaeus Amorque
Praecutiunt: largis satiantur odoribus ignes:
Sertaque dependent tectis: lotique, lyraeque,
760 Tibiaque, et cantus, animi felicia laeti

756 Heinf. con. *ut tanti*. Idem mox ex vno Gronov. et Barberino praefert *capit*. 758 *Praecutiunt* e Florent. S. Marci recte Heinf. recepit. Vulgo *praecipiunt*. Alii *percutiunt*, *praecipitant* etc. 759 *lotique* debemus ingenti Gronov. et Heinf. cum corrupte *legeretur ubique*. Quod mendum senserunt et olim librarii; hinc alii correxerunt *citharacque*, alii *lituque*.

756 Copula et turbat sen. Propert. III, 14, 16. *Ipsę* sum, quod etiam Heinf. sen. *Amor accensas praecutit ante* sit, qui eam mutat in *ut*, *faces*. Praeferebant eas ple- sed melius abesset, *ut praec-* rumque servi, sed in his nu- mia per appositionem addi- ptis id munus *Hymenaeus* et tum esset. *indotata*, sine *Amor* praestabant, quemad- gno, quod doti promiserant modum in infaustis Terei nu- parentes *vs. 705. rapit*. Non ptis Eumenides. VI, 429. arbitror, poetam alludere con- *Ignes et pasci drr. et*, quando suetudini Romanae, qua no- id largius sit, *satiari*. Suffi- va nupta e gremio matris mentis in aedibus accensis rapi simulabatur, quae erat delectabantur lautiores in Constant. Fanens. opinio; Oriente homines, forte vale- sed, si lectio sana, hoc verb. tudinis conservandae causa. capio de ardore et festinatione. Eam in rem focus in medio ne, qua laetus Perseus, tecto positus. Virg. Aen. VII, 13. spreta dote, puellam ip- sam sibi vindicat, et ad re- giam Cephei ducit. Hinc etiam additur *protinus* et *in-* *dotata*.

758 *Praecutiunt* Schirach. Sagittar. de Ianuis Vett. cap. interpretatur vel quatiunt 30. §. 8 sqq. *Lori*, tibiae ex simpliciter, vel ante nuptias lori, Libycae in primis, a- quatiunt. Melius Gesner. in rundinibus. vid. Gronov. Obs. Thes. inter praefendum an- IV, 15. *argumenta*, signa- te sponsum et sponfam qua- Etiam ap. Homer. II, 493. tiunt. Debebat dicere *prae-* in nuptiis *υμῶντος, αὐλοῖ et φῃ* *ferunt*, sed maluit illud, *μυγγες*. quia *quati* faces solebant.

Argumenta, sonant: referatis aurea valuis
Atria tota patent, pulchroque instructa paratu
Cephenis procures ineunt conuiuia regis.
Postquam epulis functi generosi munere Bacchi
Diffudere animos: cultusque habitusque locorum
Quaerit Abantiades; quaerenti protinus vnus
(Narrat Lyncides, moresque habitusque virorum.)
Quae simul edocuit, Nunc, o fortissime, dixit,
Fare precor, Perseu, quanta virtute, quibusque
Artibus abstuleris crinita draconibus ora.

762 *pulchroque*. Vnus Medic. *patrioque*, non improbante Heinf. qui tamen malebat *lanoque*. 763 Heinf. spiritum iudicabat h. *vs.* dicendum enim fuisse *Cephenum* aut *Cephenes*. Et multi Codd. ha- bent *Cephenum*. Gronov. *Cephei*. 765 — 67. In his magna lect. varietas. Pro *locorum* Ciosan. ex duobus notauit *virorum*. Vicissim mox pro *virorum* quidam *locorum*. A Berneg. primo Mo- reti, secundo Medic. Spirensi et duobus aliis absum verba *quae-* *renti prot. vn. Narrat Lyncides*. Nonnulli ex vetustioribus prio- rem *vers.* totum omittunt. Schedae Theat. et tertius Medic. *Quaerit Lyncides moresque habitusque virorum*. Mitto reliquis va- rietates. Heinf. triplicem emendationem proposuit. *Diff. an. quaerenti protinus vnus Narrat Abantiadae cultusque habitusque lo-* *corum*. Aut sic, *Diff. an. cultusque habitusque loc. Quaerit Abanti-* *ades. Quaerenti prodidit vnus. Quae simul etc.* Aut denique sic, *Quaerentem protinus vnus Quae simul.* Faber *vs. 765* intactum re- linquit, sed *vs. 67* legit vel *cultusque genusque locorum*, vel *morem-* *que* (scil. coeli) *habitusque locorum*. Schirach denique emendat *vs. 67 cultusque habitusque locorum*. 769. Heinf. con. *qua tu vir-* *tute*.

761 In *atriis* conuiuia ha- vini nobilissimi epitheton, ad bebantur. V. Serv. ad Virg. ipsum Bacchum translatum. Aen. I, 138. II init. *aurea* De v. *diffundere* v. ad III, 318. Sequentia esse corru- structa aureis ornamentis. pra, quilibet sponte videt; *Patent*, quae conspici possunt. certe *vs. 767* a manu Ovidii paratu, apparatu. *Cephenes* profectus non est. Offendit sunt Aethiopes. Et legendum *vnus Lyncides*. Tum quae- si- haud dubie *Cephenum*. Vid. rat Perseus *habitus*, naturam, Var. Lect. Burm. tamen *Ce-* *genium, locorum*, et *cultus*, *phenis* retinet et cum *regis* rationem, qua coli soleant illa coniungit. loca laboribus hominum. Lyn- cides narrat *mores* et *habitus*

764 Finitis demum epulis vi- *virorum*, quae sane et ipsa num sumebatur. *Generosum*, digna sunt cognitu, sed ea

Narrat Agenorides, gelido sub Atlante iacentem
 Esse locum, solidae tutum munimine molis:
 Cuius in introitu geminas habitasse sorores
 Phorecydas, vnius partitas luminis vsum:
 775 Id se solerti furtim, dum traditur, astu
 Supposita cepisse manu: perque abdita longe,
 Deuiaque, et siluis horrentia saxa fragosis
 Gorgoneas tetigisse domos: passimque per agros,
 Perque vias vidisse hominum simulacra, ferarumque
 780 In silicem ex ipsis visa conuersa Medusa:

771 *Agenorides* habebant meliores Ciofani et Heinsii. Vulgo *Abantiades*.

Perseus non quaesuerat, Quod-
 si, vt responsio conueniat quae-
 sitioni propositae, vtroque loco
 aut *locorum* aut *virorum* lega-
 mus, quod sane Mss. quidam
 concedant, molesta tamen
 nunc quidem est illa repetitio,
 magisque offendit, quam in
 similibus locis v. l. 574 l. 685
 et 679. aut 306 — 9, vbi adeo
 suauitas quaedam inest. Eli-
 gat igitur sibi quisque e le-
 xionis varietate, quod sequa-
 tur. Non tam *virtute*, quam
artibus, in hac re opus fuisse,
 ex Apollod. apparet. Nec Or-
 pheus quidquam praeter *δολοι*
 memorat. Iustus autem erat
 a Polydeste adferre illud ca-
 put, quod tum inter *ἀδύατα*
 referebatur. *Crinita draconibus*,
 caput, cuius crinibus im-
 mixti dracones, v. l. 791. Apol-
 lod. e poeta aliquo, *κεφαλῆς*

κεφαλῆς *ποσειδάωνος* *φολισίου* *δρακόν-*
των.

774 *Phorcydes*, Phorci et
 Cetus filiae, Gorgonum sorores,
 inde ab ortu anus factae,
 et inde *Graecae dictae*. *gemi-*
nas l. duas habet etiam He-

Se tamen horrendae clypei, quod laeua gerebat,
 Aere percussio formam adspexisse Medusae:
 Dumque grauis somnus colubrasque ipsamque tenebat,

h. d. l. quarum nomina Peti-
 phredo et Enyo, sed a cae-
 teris scriptoribus additur ter-
 tia, Dino. Cum patre earum
 a Graecis et *Φόρυξ* et *Φόρυξ*
 scriberetur, ipsarum nomen a
 et *Phorcides* et *Phorcydes* ef-
 ferri potest. Hanc scripturam
 habet et Eratosth. illam alii
 praetulerunt. In *introitu* ha-
 bitabant secundum Aeschyl.
 in loco subterraneo, erantque
 custodes, *προφύλακες* Gorgo-
 tum mirae forsan formae, par-
 tientes, vicissim eo vten-
 tes, *παρ' αὐτῶν* *ἡμεῖς* *ἀλλήλοις*
 Apollod. Penes quam oculus
 erat, ea vigilabat. Phere-
 cydes et Aeschyl. addunt,
 eas et vnius dentis vsum
 partitas, *μονόδοντες*. dum tra-
 ditur, *ἐν παραδύσει* Eratosth.

781 *clypei aere*, clypeo
 aeneo. Clypeos autem Ve-
 teres habebant adeo politos,
 vt iis pro speculis vterentur.
 Hinc supra v. l. 349. pro *spe-*
culi vnus Cod. non male
clypei. Heins. mallet, *clypei*
 monstrarent, a quibus tala-
 ria, galeam et parricium ad
 debellandam Medusam acci-
 peret. Id quod factum. A-
 pollod. Aliter Eratosth. et
 Hygin. Tum Palaeoph. mo-
 net, hunc oculum fuisse ho-
 minem prudentem, consilia-
 rium Gorgonum, quem ce-
 perit, et viae sibi ducem
 elegerit Perseus. *Gorgones* inuadit. *Eripuisse* collo, vt

- Eripuisse caput collo: pennisque fugacem
 85 Pegason, et fratrem, matris de sanguine natos.
 Addidit et longi non falsa pericula cursus:
 Quae freta, quas terras sub se vidisset ab alto;
 Et quae iactatis tetigisset sidera pennis.
 Ante expectatum tacuit tamen. Excipit vnus
 790 E numero procerum, quaerens, cur sola sororum
 Gesserit alternis inmixtos crinibus angues.
 Hesper ait: Quoniam scitaris digna relatu,
 Accipe quaesiti causam. Clarissima forma,
 Multorumque fuit spes inuidiosa procorum
 795 Illa: nec in tota conspectior vlla capillis
 Pars fuit, Inueni, qui se vidisse referret.
 Hanc pelagi rector templo vitiasse Mineruae
 Dicitur. Auerfa est, et castos aegide vultus

784 Eripuisse. Heins. coni. *exsecuisse* vel *praesecuisse*, sed
 Burin. defendit Vulg. 797 Quidam, *violasse*.

Valer. Fl. VI, 619. *Caput erit* tione Propert. II Eleg. 1,
pit Auchi. 83. *Maecenas nostrae spes*

784 Cum caput Medusae *inuidiosa iuuentae* — *consp-*
ense falcato amputasset, illi- *etior, pulchrior. templo.* Se-
 co profuit *pennis fugax*, cundum Hesiod. Neptunus
 alatus, *Pegasus*, et *frater*, eam vitiauit in prato, *ἐν μά-*
 Chrysaor, Geryonis pater. A- *λακῶ λειμῶνι.* Nempe *tem-*
 pollod. Nimia breuitate ob- *plum*, vt *πέμενος*, omnis lo-
 scurus est. *Cursus*, iter in *cus* Deo consecratus.

aere, voc. a navigatione sum-
 to. Verbis *non falsa* tangit 802 Dono Mineruae de-
 vanitatem peregrinantium, qui dit Perseus hoc Medusae ca-
 solent multa mentiri. *Ante* put; illa vero vel in *pectore*
expectatum etiam VIII, 5. s. thorace, vt vult etiam
 Virg. G. III, 348. Eratosth. vel secundum an-
 tiquiores in Clypeo posuit.

790 Sola illa etiam mor- Homer. Il. 2, 741. Seniores
 talis erat. Hesiod. *spes inui-* et hunc et illum eo ornant.
diosa, quam cum inuidia et In foro Argiuorum conditum
 aemulatione mutua sperabant hoc caput esse aiebant. Pau-
 multi; venuste et ex imita- san. d. 1. Caeterum hi duo

Nata Iouis texit. Neue hoc impune fuisset,
 Gorgoneum turpes crinem mutauit in hydros. 80
 Nunc quoque, vt attonitos formidine terreat hostes,
 Pectore in aduerso, quos fecit, sustinet angues.

799 *fuisset*, Vnus *fecisset*. Vnde Heins. suadet, *tulisset*.

postremi versus non possunt bene ex Ouidii persona ad-
 Perseo tribui; ipse enim ca- iecti sunt.
 put adhuc habebat; neque

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON
LIBER QUINTVS,

Phi. Dumque ea Cephenum medio Danaëus heros
neut. Agmine commemorat; fremitu regalia turbæ
Atria complentur: nec coniugialia festa

3. *Coniugalis* timentur Regius et Turneb. XIII, 21. *coniugialia*, quod Nauger. suavit, et repertum est in prim. Palat. secundo Vatic. priore Erfurt. et sex aliis etiam metri causa recepit Heins. Alii v. vnus Basil. et Calandrea Exc. *conubialia*.

FAB. I, 1 — 235 *Phineus* ornatu, moribus, mortis genere socii. *Phineus*, frater *Cepheus*, mirari autem licet, ex tot diuersis et distantibus gentibus bellatores sibi ab aduena sponsam, in Aethiopia fuisse. Non puto cum magna armatorum manu irruit in atrium, in quo conuiuium celebrabatur. Hinc magnus tumultus, magna vtriusque caedes. Ad extremum adfertur Medusæ caput, quo conspecto *Phineus* cum sociis reliquis in saxum mutatur. Iam cum *Homer.* et *Virgil.* Aen. IX et libris seqq. copiosissimi sint in caedibus diligenter describendis, *No-*ster tam hic, quam XII in pugna Centaurorum, eorum exempla secutus est, et *Phineas* haud dubie assimilare *Turno* voluit, pugnantem et ipsi ob praereptam sibi ab aduena sponsam. Notabimus autem in hac carminis parte varietatem pugnantium, qui aetate, vitæ genere, patria, cantibus personarent amici

2 *Agmen*, coetus. *Fremitus*, promiscuus clamor multorum vna vociferantium. Non erat hymenaens, quem festis

Qui canat, est clamor; sed qui fera nuntiet arma.
Inque repentinos conuiuia versa tumultus 5
Adsimulare freto possis; quod sacra quietum
Ventorum rabies motis exasperat undis.
Primus in his *Phineus*, belli temerarius auctor,
Fraxineam quatiens aeratae cuspidis hastam;
En, ait, en adsum praereptæ coniugis ultor. 10
Nec mihi te pennæ, nec falsum versus in aurum
Iuppiter, eripient. Conanti mittere *Cepheus*,
Quid facis? exclamat: quæ te, germane, furem
Mens agit in facinus? meritisne hæc gratia tantis
Redditur? hac vitam seruatae dote rependis? 15
Quam tibi non *Perseus*, verum si quaeris, ademit,

13 *Heins.* vel inuitis membranis legendum censet, quod te, vt coniungatur cum *facinus*.

ante fores, (XII, 214 f. et *Achillis* hasta nobilitata. *Plin.* *Stattius Sylu.* II, 10, 87.) sed XVI, 13. *aeratae cuspidis*, aer clamor bellicus, ἀελητός quo rata cuspidis. Quætere et vi-
irruerat turba. Fera, vt facere hastam est eius, qui aut
ra, solent arma, proelia, minitatur iactum, aut ad pu-
bella dici. *Drakenb.* ad *Sil.* gnâ pronocat alterum.
IV, 357.

10 *Praecipere*, ante rapere,
6 Expressit *Homer.* II, 8, quod alteri debebatur. Sic
144. Κρίθη δ' ἄγοι, ὡς κέρματα *praecipere* *Virg.* Ecl. III, 98.
μακρὰ θαλάσσης etc. Sed *Schi-* *Pennis* et *Ioue* patre in primis
rachio locutio, adsimulare pos-
superbiebat *Perseus*. IV, 696
sis, videtur vim comparatio-
— 99. *falsum*, in quos quis
nis frangere, et profaicum fallendi causa transit. Et in
quoddam redolere. Ferri tale aurum mutatus erat Iu-
men potest in tali narratione. *Piter.* Sed *Phineus* negare
Mare eleganter dr. *asperari*, nunc vult, Iouem esse eius
exasperari, cum commouetur, patrem. Itaque cape, vt I,
fluctibus motis inaequale fit
754. *falsum genitorem*, et IX,
et hispidum. *Horat.* I od. 5, 24 in simili exprobratione, si-
7. *aspera Nigris* aequora ven-
tum patrem. mittere, vt βαλ-
tis. Vnde et nunc vnus *Cod.* λευ. absolute.
nigris undis.

13 Hæc oratio, quæ in
9 *Fraxineas hastas* bellato-
reus dant poëtae, quia fra-
versatur, conuenit personæ
xinus et aptissima hastis, et senis iusti. *Mens*, vt θυμὸς.

Sed graue Nereïdum numen, sed corniger Ammon,
 Sed quae visceribus veniebat bellua ponto
 Exsaturanda meis. Illo tibi tempore rapta est,
 20 Quo peritura fuit. Nisi si, crudelis, id ipsum
 Exigis, vt pereat: luctuque leuabere nostro.
 Scilicet haud satis est, quod, te spectante, reuincta est;
 Et nullam quod opem patruus sponsusue tulisti:
 Insuper, a quoquam quod sit seruata, dolebis;
 25 Praemiaque eripies? quae si tibi magna videntur;
 Ex illis scopulis, vbi erant adfixa, petisses:
 Nunc sine, qui petiit, per quem haec non orba senectus,
 Ferre, quod et meritis et voce est pactus: eumque
 Non tibi, sed certae praelatum intellige morti.

18 *ponto* habent plerique, vnde Heins. recepit. Sed ante eum deb. *ponti*, quod etiam Quintil. laudat. 19 *rapta*. Duo Leidd. et tres alii *adenta*. 20 Mss. Bersm. et quinque alii, *Nisi tu*. 26 Mss. Bersm. et quinque alii, *Ex ipsis*. Vossian. et vnus Medic. *Ex illis, vbi erat, scopulis*. 27 Nonnulli, *Hinc sine*. quod rectius videtur Heins. qui idem auctoritate secundi Palat. Arond. aliorumque mox haec deleuit.

ira, infania. Tibul. IV, 3, vbi hic ipse locus ab eo lau-
 7. *Quis furor est, quae datur*. Sic et I, 595. *bellua mens?* Horat. I Ep. 2, 60. *ademit paullo durius, adentra dolor quid suasit et mens*. tibi eo, quod deuoranda *Dos*, praemium quatenus da-
 tur sponso nuptias celebranti. bene se haber. v. Heins. ad *Vitam seruatae rependere*, Heroid. IV, III. Etiam Cic-
 operam vitae seruatae com- ad Div. V, 9. *nisi si in Dal-*
 pensare. *matiam aufugerit. exigis, vt*

17 Vid. ad IV, 669. *Cor-* *pereat*, exigebas, vt periret.
niger, quia sub arietis forma 22 — 26 Non vrgenda
 colebatur a Libycis gentibus. haec sunt; Phineus enim vi-
 v. Freinsh. ad Curt. IV, 7, ribus suis nec solus liberare
 23. *visceribus meis*, filia mea. Andromedam, nec Perseo li-
Viscera et σπλάγχνα liberi, a-
 mici et quicumque nobis tam te, nempe otiose. — Bene
 cari sunt, vt viscera nostra. *hanc senectus*, vt vs. 222 *hanc*
Sed non sine vi a Nostro pas- *animam*. Itaque retinui pro-
 sim sic repetitur, cum sen- nomen, quod Heins. et Burm-
 tentiae coaceruantur. vid. omiserunt. *meritis* id non
 Quintil. Inst. Or. IX, 3, 48. *pactus* erat, sed idem verbum,

Ille nihil contra: sed et hunc, et Persea vultu 30
 Alterno spectans, petat hunc ignorat, an illum.
 Cunctatusque breui, contortam viribus hastam,
 Quantas ira dabat, nequicquam in Persea misit.
 Vt stetit illa toro; stratis tum denique Perseus
 Exsiluit: teloque ferox inimica remisso 35
 Pectora rupisset; nisi post altaria Phineus
 Isset: et (indignum) scelerato profuit ara.
 Fronte tamen Rhoeti non irrita cuspis adhaesit.
 Qui postquam cecidit, ferrumque ex osse reuulsum est,
 Palpitat, et positas adspersit sanguine mensas. 40
 Tum vero indomitas ardescit vulgus in iras;
 Telaque coniciunt: et sunt, qui Cephea dicant
 Cum genero debere mori. Sed limine tecti
 Exierat Cepheus; testatus Iusque, Fidemque,
 Hospitiique Deos, ea, se prohibente, moueri, 45
 Bellica Pallas adest; et protegit aegide fratrem:
 Datque animos. Erat Indus Athis, quem, flumine Gange

36 Viuian. *pectora fregisset* ex sollemnī permutatione. 40 *Pal-*
pitat. Multi *calcitrat*, quod sic etiam XII, 240 et alibi.

quod saepe fit, duobus nomi- *indomita*, *adhaesit*. implaca-
 nibus diuerso sensu accom- bilis. *Coniciunt*, vna iaciunt.
 modatum. Cf. cum hoc ardore XII, 240

30 Ille nihil contra (etiam XII, 232), vt solent violenti,
 cum repelluntur veritatis viri- f. *se prohibente*, prohibere vo-
 bus. — Saepe aliquis ha- lente, improbane. *ea moue-*
 46 Heroa, quem inter prae-
 stam intorquet viribus aut ni- sentissima pericula seruari vo-
 su irae, doloris etc. *ferox*, lunt, a numine quodam vel
 concitus furore. *rumpere po-* tectum, vel admonitum pot-
 ctora frequentat Noster. III, tae fingunt. Sic XII, 359
 627. VI, 251. Etenim rum- Theseus, *Pallados admonitu*
 pere et secare, findere. III tutus. *Pallas* autem Perseo
 Am. 10, 32 *rumpit vomer hu-* in omnibus itineribus aderat.
mun. *Altare* aut *ara*, focus De aegide eius locus classicus
 in medio atrio, in quo Dii Homer. Il. β, 447 sqq. *fra-*
 penates colebantur. vs. 155. *rem*. Etiam Orph. de Lap.
 38 *Fronre*. deest in. *Vul-* 15, 42 *κασιγντος* Mineruae.
 47 *Athis*, puer tener et

Edita, limnate vitreis peperisse sub antris
 Creditur, egregius forma: quam diuite cultu
 50 Augebat, bis adhuc octonis integer annis;
 Indutus chlamydem Tyriam, quam limbus obibat
 Aureus: ornabant aurata monilia collum;
 Et madidos myrrhâ curuum crinale capillos.
 Ille quidem iaculo quamvis distantia misso
 55 Figere doctus erat; sed tendere doctior arcus.
 Tum quoque lenta manu flectentem cornua Perseus

48 *antris* pro *undis* agnoscunt primus Basil. et fragm. Zolichem. unde recepit Heinl. In nomine *Limnate* variant Mss. Heinl. scribendum censet *Limnatis*, ἀπὸ τῆς λίμνης. Sic apud Lacedæmon. cultam esse *Limnasim* Dianam, sic dictam a Limnis oppido. Addit idem, posse et *Linanatis* legi, nam *Λιμανάδες* esse uymphas palustres. 53 Pro *curuum crinale* Thuan. Oxon. Berneg. cohibebat *mishra*, quod non contemnendum putat Eutim. quia *mishra* Orientalium cultus, in primis mollium virorum erat. Addit, nescire se, an ita absolute ponere *crinale* soleant veteres. 55 *doctior*. Vnus Gronov. *certior*, quod et ipsum rectum esse monet Burm. propter l. 519. At in *tendendo* arcu non tam *certiundo* requiritur, quam *doctrina* s. ars.

mollis, quales solent Orientis punct hyali colore fucata, *salmon* populi, quorum etiam ad vitrea. Nempe vitrumque vocatum ornatus, forte adum- et de colore viridi et caeruleo bratus est e Virg. IX, 581. dr. quem quoniam mare re- *vitreis sub* (in) *antris* de Oce- fert, aequae ac *viridis* et cae- ano et Eridano et Claudian. *ruleus* de omnibus praedica- 12, 34. 28, 147. *Vitrea* se- tur, quae ad mare et aquam dilia Clymenes in Oceano pertinent. *cultus*, vestitus. Virg. G. IV, 350. Putant *integer*, florens aetate. *chlam-* intelligi crystallina; ex cry- Tyr. Aen. IV, 137. *Sidoniam* stallo enim antra sub ma- *picto chlamydem circumdata* ri composita fingi a poetis. *limbo*. Cf. II, 733. *Crinale*, Sed et aqua marina *vitrea* ornamentum capillos cohibens, dr. Aen. VII, 759. *vi-* noue sic absolute positum, *trea vnda* Fucini. Claudian. occurrit tamen et Pont. III, 33, 267 *vitreis Oceanus undis*. 3, 15. Similiter Horat. I ep. Quin adeo Dii marini ipsi II, 18 *campestre* sic substanti- *vitrei*. Horat. I od. 17, 20 *tiue*, cingulum, quo cineti *vitrea Circe*. Hinc omnia *vi-* erant lumbi in campo se exer- *trea*, quae ad Deos marinos centium. *madidos myrrhâ* pertinent. Virg. G. IV, 335. III, 555. *Monilibus* et tor- Nymphae Oceani vellera car- quibus orientales colla ornare

Stipite, qui mediâ posinus fumabat in aula,
 Perculit; et fractis confudit in ossibus ora.

Hunc ubi laudatos iactantem in sanguine vultus
 Assyrius vidit Lycabas; iunctissimus illi 60
 Et comes, et veri non dissimulatur amoris:
 Postquam exhalantem sub acerbo vulnere vitam
 Deplorauit Athin; quos ille tetenderat arcus
 Adripit: et, Mecum tibi sint certamina, dixit:
 Nec longum pueri fato laetabere; quo plus 65
 Inuidiae, quam laudis, habes. Haec omnia nondum
 Dixerat: emicuit neruo penetrabile telum;
 Vitatumque, tamen sinuosa veste pependit.
 Vertit in hunc harpen, spectatam caede Medusae,
 Acrisioniades, adigitque in pectus. At ille 70
 Iam moriens, oculis sub nocte patantibus atra
 Circumspexit Athin: seque acclinauit in illum;
 Et tulit ad manes iunctae solatia mortis.

58 *confudit*. Vnus Medic. prior Twisdenii, Thuan. Cantabr. et Francof. *confundit*, quod placet Heinl. Male. Notio h v, potius est in *fractis*. Eo *confundebantur* lineamenta oris, ne dig- nosceremur.

solebant. Iidem arte sagitta- oris. cf. XII, 251. Silius IV, tia excellebant. Plin. H. N. 380 *perfracta in ore cruento* VI, 17. Itaque et Horat. I *Ossa sonant*. od. 29, 9. de puero Parthico, 59 *Laudatos*, pulchros. XII, *Doctus sagittas tendere Seri-* 398 *laudata artificum signa-* cas arcu paterno. II Am. I, 93. *laudata facie*

57 *Aula*, i. q. atrium. Pu- puellae. *Iactare* de motibus tem tamen, reuocandum esse morientium. X, 721. Virg. in *ara*, quod omnes habent Aen. XI, 669. *suo se in vulne-* praeter Iun. et vnum Gronov. *re versat*. *Iunctissimus*, con- vnde Burm. accepit in *aula*. iunctissimus, amicissimus. Ta- XII, 215. *ignibus atria fu-* les comites etiam Aen. IX, *mant*. 271. *Ecce rapit mediis* 177. 79. *sub vulnere*, ex vul- *flagrantem Rhoetus ab aris* nere. *sub* passim causam in- *Prunitium torrem*, qui locus dicat. vid. Schulting. ad Se- nostro simillimus. *Fumus au-* nec. Suas. VII. *quo plus* etc. tem per foramen tecti abibat. cf. XII, 292. *Puero quae glo-* *ora*, notas et lineamenta oris. *ria fuso*.

Mox vl. 292 *discussit ossibus* 67 *Penetrabile* actiue, vt

- 75 Ecce Syenites, genitus Methione, Phorbas,
Et Libys Amphimedon, auidi committere pugnam,
Sanguine, quo tellus late madefacta tepebat,
Conciderant lapsi: surgentibus obstitit ensis;
Aterius costis, iugulo Phorbantis adactus.
- 80 At non Aëtoriden Erithon, cui lata bipennis
Telum erat, hamato Perseus petit ense. Sed altis
Exstantem signis, multaeque in pondere massae,
Ingentem manibus tollit cratera duabus;
Infregitque viro. Rutilum vomit ille cruorem;
- 85 Et resupinus humum moribundo vertice pulsat.
Inde Semiramio Polydaemona sanguine cretum,
Caucasiumque Abarin, Sperchionidenque Lycetum,

80 *hamato* Louan. habet pro diuersa lect. vnde Heins. recepit; frigidius enim ei, nec conueniens pugnantium ardori videbatur, quod caeteri habent, *admoto*.

Aen. X, 481 *penetrabile te-* lubricitatis notionem inuol-
lum. Spectantur ea, quorum veret. Ea enim causa fuit,
natura certis experimentis co- cur illi *concederent lapsi*, i. e.
gnoscitur. — Oculi morien- copia poetica, laberentur. *la-*
tium *natare* dr. quoniam in- te non est virgendum; etenim
certo motu fluctuant. Suauis- adhuc non nisi tres concide-
sima mors *συδήςκος θήσκει* rant. *surgentibus*, surgere
φίλοις. Eutip. Suppl. 1006. conantibus.

79 *Bipennis*, securis an-
Nifus cadens *super exanimem* ceps, *πέδικος δίσκος*, *σάκος*
sepe proiecit amicum. Tulit so- qua gentes quaedam, ut Ama-
lacia etc. ut 191. Florus IV, zones, loco gladii utebantur.
18. *magni famam ducis ad in-* Aen. XI, 651. Forma eius
feros secum tulit. expressa in multis monimen-
tis. V. Montefalc. tab. CX n.
74 *Syene*, vrbs Aegypti
in finibus Aethiopiae sub ipso
7. *hamatus ensis*, harpe. IV.
Cancris tropico. Plin. II, 70
719. *Crateres*, vasa amplio-
f. 75. Ptolem. IV, 5. *mada-* ra, in quibus vinum tempe-
facta tep. ex Aen. IX, 333. rabatur aqua. Amabant au-
tepefacta cruore Terra torique tem Veteres *vasa exstantia*
madent. Homer. Od. λ, 419. *signis*, i. figuris eminentibus
δάπεδοι δ' ἀπαι αἵματι θύει caelata, anaglypha. Cf. XII,
Nunc vero pro *tepebat* exspe- 235. *multa in pondere massa*,
stalles aliud verbum, quod *massa* multi ponderis. *ingen-*

Intonsumque comas Elycen, Phlegiamque, Clytumque
Sternit: et adstructos morientum calcatur acervos.
Nec Phineus ausus concurrere cominus hosti,
Intorquet iaculum: quod detulit error in Idan, 90
Expertem frustra belli, et neutra arma secutum.
Ille tuens oculis immitem Phinea toruis,
Quandoquidem in partes, ait, attrahor, accipe, Phineu,
Quem fecisti hostem; pensaque hoc vulnere vulnus.
Iamque remissurus tractum de corpore telum, 95
Sanguine defectos cecidit collapsus in artus.

Ilic quoque Cephenum post regem primus Odites
Ense iacet Clymeni: Protenora perculit Hypseus;
Hypsea Lyncides. Fuit et grandaeus in illis
Emathion, aequi cultor, timidusque Deorum:
Quem quoniam prohibent anni bellare, loquendo 100
Pugnat, et incessit, scelerataque deuouet arma.

88 Vulgo, *exstructos*. 93 *attrahor* e melioribus praetulit
Burn. *abstrahor*. 102 *denouer*. Nonnulli *denocat*, i. *auocat*.
v. Heins.

tem. Aen. IX, 346. aliquis calcabantur. VIII, 425. V.
se tegit post magnum cratera. Brouckhus. ad Propert. I, 1,
infregit viro Lenzius expli- 4. ubi ad Amorem hoc trans-
cat, fregit in viro. Potius latum.
capiendum, ut in formula in- 90 *Error*, *ἀμαρτημα*, cum
fringer colaphos. VI, 121 pro quis non ferit scopum. Clau-
eo illidere. XII, 237. crate- dian. Rapt. II, 134. *te disci*
ra misit in ora. Rutilum etc. *perculit error*. Etiam ap. Ho-
Aen. IX, 349. *Purpuream vo-* mer. interdum error desert
mit ille animam. Homer. Il. telum in alium, ut Il. 9, 302.
3. 437. *κελκινέφες αἶμα' ἀπέμεσ-* 311. *Expers belli*, ut XII, 320
σεν.

88 *adstruere*, struere, cu-
mulare. *Calcatur* corpora, in
vulnus. Cum enim quis sa-
primis caput et cernicem, e
cit, ut duae res pares sint,
ferocia victorum priscorum.
tum *pensare* alteram altera dr.
Passim ap. Homer. *λαβὲ προσβαί-* *defectos*, destitutos, priuatos.
res aut *λαβὲ ἐν γῆρασι βαίνει*. Aen.
v. Schwarz. ad Plin. pan. 26.
X, 495. *lacuo pressit pede Ex-*
animem. Hinc et in venatio- 97 Hactenus cum vno Per-
ue ferae nobiliores stratae seo pugna; hinc arma ver-

- Huic Chromis amplexo tremulis altaria palmis
 Demetit ense caput; quod protinus incidit arae:
 105 Atque ibi semanini verba execrantia lingua
 Edidit, et medios animam expiravit in ignes.
 Hinc gemini fratres, Broteasque et caestibus Ammon
 Inuicti, vinci si possent caestibus enses,
 Phineâ cecidere manu: Cererisque sacerdos
 110 Ampucus, albenti velatus tempora vittâ.
 Tu quoque, Iapetide, non hos adhibendus in usus;
 Sed qui, pacis opus, citharam cum voce moueres;
 Iussus eras celebrare dapes, festumque canendo.
 Cui procul adstanti, plectrumque imbelles tenenti,

112 Heinf. coni. *sed quo*.

tuntur et in Cephenum pro- stroph. Plut. 207. intel. Pro-
 ceres. methem, Iapeti filium; quod

104 *demetere*, vt *Demetrius* et nemo, opinor, probabit. *usus*,
ὑποχρησθαι, frequenter pro trucidare. *negotia. citharam cum voce*
 et amputare. vid. Heinf. ad qui *mouet*, qui voce accinit
 h. l. et Valken. Diatrib. in citharae, citharoedus dr. In-
 Eurip. Reliq. p. 225. Vitu- fra vs. 332. *vocalia ora mo-*
 peratus est Homer. Il. x, 457. *vere. celebrare dapes*, auge-
 quod loquentis caput pulueri re hilaritatem conuiuantiam
 miscetur. At ille nihil aliud Caeterum in compositione vsi.
 vult, nisi inter loquendum ca- 111 — 13 negligentiam quan-
 put esse resectum. Verum h. dam obseruabis, quam etiam
 l. caput iam resectum verba Lenzius notauit, qui monet
 edit, vt VI, 558 lingua ex- profici aliquid, si post *moue-*
 secta, et XI, 53. *res* interpunctio maxima ad-

110 *Albens vitra* insignè sa- hibeatur, et ad tu quoque
 cerdotum. XIII, 643. Prif- subint. cecidisti. Patatetiam,
 cis temporibus in regalibus vs. 113 melius a fore. Mihi
 conuiuiis musicus adhibebatur, vero nec verba *non hos adhib.*
 qui laudes heroum resque in *usus*, placent, quae melius
 diuinas ad citharam canerent. se haberent, si ille coactus
 Cic. Tusc. I, 2. Quinctil. I, esset vna pugnare.

10, 10. Talis erat Demodo-
 cus in conuiuiis Alcinoi Od. 114 *imbelles*, leues, si com-
 9, 62 sqq, et Iopas in conui- paretur cum armis. Alibi
 vio Didus Aen. I, 740. *Imbellis cithara* aut *lyra*, non
peride. Hemsterh. ad Ari- apta rebus magnis canendis,

Pettalus, Irridens, Stygiis cane cetera, dixit,
 Manibus: et laeui mucronem tempore figit.
 Concidit, et digitis morientibus ille retentat
 Fila lyrae: casuque canit miserabile carmen.
 Non fuit hunc impune ferox cecidisse Lycormas:
 Raptaque de dextro robusta repagula post
 120 Ossibus illidit mediae ceruicis. At ille
 Procubuit terrae, maectati more iuueni.
 Demere tentabat laeui quoque robora postis
 Cinyphius pelates. Tentanti dextera fixa est
 Cuspide Marmaridae Coruthi, lignoque cohaesit.
 125 Haerenti latus hausit Abas: nec corrui ille;

118 Olim edeb. *casuque fuit*. Heinf. ex melioribus, *canis*.
 Barm. in *casuque canis* cacophonon esse ratus suavit fugit, h. e. ca-
 su viri ad terram, et inde morte consecuta carmen aufugit et
 deluit.

sed amor et voluptati infer- diam commouens. Cic. Attica.
 viens. Brouckh. ad Propert. XIV, 10. *laudari miserabili-*
 IV, 6, 36. Sarcasmo illi, *ter*. Caeterum vt hic musi-
 Stygiis cane caetera similis est cus, sic Aen. IX, 774 sqq.
 alius XII, 321 s. Mirum au- poeta interest praelio et oc-
 tem est, illum nec inter tu- ciditur.

multum delisse citharam cum 120 *Repagula* s. ligna trans-
 voce mouere. *Retentat*, ite- versa, quibus fores munie-
 rum tentat, pergit tangere, bantur, vtrique postis inserta
 pulsare *fila lyrae* s. fides. In- crant, et, vt e vs. 127 col-
 fra 339 *praetentare chordas*. ligas, in parte superiore. *Pro-*
 In lusu seq. Nostro praetine- *cubuit terrae*, vt 197. *pro-*
 rat Ennius, *cumque caput ca-* *sternere humi*. VII, 578. *ter-*
 deret, *carmen ruba sola per-* *rae iacens*.

egit, Et, *percutiente viro, rau-* 123 *Demere*. Cic. dixit
cum sonus aere cucurrit. Imi- tatus eum est et Silius IV, *conuelleret repagula. robora*,
 173. *casuque* etc. Locus va- repagula roborea. *Cinyphs*,
 rie lectus et acceptus. *casu* pars Libyae cum flumine co-
 non est, sorte, sed, lapsu. gnomini. *Marmaridae* inter
concidit — *casuque*, et con- Aegyptum et Cyrenen inco-
 cidens, *canit miserab. carmen*, lebant. Plin. V, 6. *fixa est*.
 edit voces miserales. Sed Simile quid XII, 331. 387.
 bene de musico, *canit car-* *haurire*, confodere, transige-
men. miserabile, misericor- re, *latus* dixit iam Lucret.

Sed retinente manum moriens e posse pependit.
 Sternitur et Menaleus, Perseia castra secutus,
 Et Nasamoniaci Dorylas ditissimus agri;
 130 Diues agri Dorylas; quo non possederat alter
 Latius, aut totidem tollebat farris acervos.
 Huius in obliquo missum stetit inguine ferrum:
 Letifer ille locus. Quem postquam vulneris auctor
 Singultantem animam, et versantem lumina vidit
 135 Bactrius Halcyoneus, Hoc, quod premis, inquit, ha-
 beto

De tot agris terrae: corpusque ex sanguine reliquit.
 Torquet in hunc hastam calido de vulnere raptam
 Ultor Abantiades: media quae nare recepta
 Cervice exacta est, in partesque eminet ambas.
 140 Dumque manum Fortuna iuuat; Clytiumque, Cla-
 ninque

131 Iac. Gronov. pro *tollebat* coni. *cogebat*. Sed v. Burni.

V, 1323. ex Homeric. ἀφ' ὧσ. Aen. X, 563. *latius*, latiores
 αἰν. Schirach. metaph. in agros. *Tolli* eleganter dr.
 de ductam putat, quod ex- quae ex agris redeunt et col-
 hauriatur sanguis. Melius liguntur. Sic et Fast. IV,
 haud dubie Heyn. ad Virg. 560.

Aen. II, 600. quia hauriendo
 penetraretur vase immisso et
 diffundatur aqua. Exempla
 multa h. locutionis e poetis
 et historicis collegit Drakenb.
 ad Silium V, 524.

128 *Castra secutus*, pugnans
 pro Perseo. XII, 285. *sit for-*
ris castrorum turba ruorum. πηγὴς tale telum ab Homero
 Nasamones, Cyrenen incole-
 vr. — *librata*. V. ad III, 311.
 bant. Plin. V, 5. vbi et de
 fertililitate agri Cyrenaiici. Et
 omnino Africa πρὸς πόλεος. In IX, 418. *librata hasta* it Tago
 nummis cum spicis et cornu
 Copiae cernitur. Ibi Roma-
 ni immensas possessiones ha-
 bebant. *Ditissimus agri* etiam

134 *Singultare*, cum sin-
 gultu s. motibus conuulsivis
 exhalare. Aen. IX, 333
truncus sanguine singultans.
 415. *longis singultibus ilia pul-*
sat.

139 *in partes em. am.* δια-
 vr. — *librata*. V. ad III, 311.
Libratione illa vis maxima ad-
 debatur telis; itaque et Aen.
 omnino Africa πρὸς πόλεος. In IX, 418. *librata hasta* it Tago
 nummis cum spicis et cornu
 Copiae cernitur. Ibi Roma-
 ni immensas possessiones ha-
 bebant. *Ditissimus agri* etiam

Matre fatos vna, diuerso vulnere fudit.
 Nam Clytii per vtrumque graui librata lacerto
 Fraxinus acta femur: iaculum Clanis ore momordit.
 Occidit et Celadon Mendesium: occidit Aistreus,
 Matre Palaestina, dubio genitore creatus.
 Aethionque sagax quondam ventura videre;
 Tunc aue deceptus falsa: regisque Thoactes
 Armiger, et caelo genitore infamis Agyrtes.

Plus tamen exhausto superest: namque omnibus vnum
 Opprimere est animus. Coniurata vndique pugnant
 Agmina pro caussa, meritum impugnantem fidemque.
 Hac pro parte socer frustra pius, et noua coniux,
 Cum genitrice, fauent, vlulatuque atria complent.
 Sed sonus armorum superat, gemitusque cadentium:
 Pollutosque semel multo Bellona Penates
 Sanguine perfundit; renouataque proelia miscet.
 Circueunt vnum Phineus, et mille secuti
 Phinea. Tela volant hiberna grandine plura
 Praeter vtrumque latus, praeterque et lumen, et aures.

144 *Mendes*, oppidum Ae-
 gypti et nomios ad ostium *pro parte*, parti. *vlulatus*,
 Nili, quod inde Mendesium. clamor feminarum. XII, 226.
 Plin. V, 9 s. 9. et 10 s. 11. *femineo clamore sonat domus.*
videre ventura, in videndis *superat*, obstreper, αὐτὴ φωνή.
venturis. aue *deceptum*, quo Vt *Pallas* et *Fortuna*, sic et
 minus interitum suum prae- *Bellona* huic pugnae intererat.
 videret. Silius V, 405 *vanis* Penates stabant in ipso atrio
deceptus in alite signis. Hoc ad focum. Il polluebantur
 quoque ex Homer. et Virg. sanguine iniuste fuso. Ita
 Etenim Il. β, 859 Mytis prae-
 erat Ennomus augur, qui s. est caedes semel coepta. Sa-
 εἰσὶν οἱ ἐνύσσοιο κῆρ μέλαινα. tis fuisset, *renouat proelia*,
 Aen. IX, 327 Rhamnes Tur-
 no gratissimus augur: Sed non
 augurio potuit depellere pestem.

149 Pugnae descriptio in-
 terrumpitur aliquandiu. me-
 ritum fidemque respicit vs. 28. 158 *hiberna*, quam procel-
 fauent aut student qui spe-
 lant distis et factis decla-
 X, 801 sqq. *Tela coniciunt*,

- 160 Adplicat hinc humeros ad magnae saxa columnae:
Tutaque terga gerens, aduerlaque in agmina versus,
Sustinet instantes. Instabant parte sinistra
Choanius Molpeus, dextra Nabataeus Ethemon,
Tigris vt, auditis diuersa valle duorum
- 165 Exstimulata fame mugitibus armentorum,
Nescit, utro potius ruat: et ruere ardet utroque:
Sic dubius Perseus, dextra lacuane feratur,
Molpea traieci submouit vulnere cruris;
Contentusque fuga est. Neque enim dat tempus Ethe-
mon;
- 170 Sed furit: et, cupiens alto dare vulnera collo,
Non circumspectis exactum viribus ensem
Fregit: et extrema percussae parte columnae
Lamina dissiluit; dominiue in gutture fixa est.
Non tamen ad letum caussas satis illa valentes
- 175 Plaga dedit. Trepidum Perseus, et inermia frustra
Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe.

160 Optimus Florent. *fugae*, quod non contemnendum vide-
tur Heinl. quem vide ad XV, 513 et Freinsheim. ad Curt. VI, 2.
172 Nescit Burm. annon rectius *extremae percussa*, quod in lex
libris.

*velut effusa si quando grandi- oem. Male autem Chaonius et
ne nimbi Praecipitant.* Cf. IX, Nabataeus (V. ad I, 61) hic
668. Ap. Homer. II. μ, 156 iunguntur. Non igitur du-
vero tela *νεφέες αὐτὸς πικτοὶ ἔκαστος* bitauit e Micylli coniectura

160 Similem Alexandri pu- Cboanius exhibere. Probat
gnam referunt Curt. IX, 5 et eam etiam Harduin. ad Plin.
Iustin. XII, 9. quam minime VI, 28 f. 32. vbi de Chaonis,
credibilem, et ex hac Persei Arabiae incolis, agitur. Ti-
fabula fictam putat Burm. ad- gris etc. Bene delecta simili-
plicare verb. propr. in hac tudo. Homer. vero et Virg.
re. ad saxa, saxis. Atria au- cum leone impasto potius, quem
tem media magnae olim in- *vesanae fames stimulat*, fortem
nitebantur columnae. bellatorem comparant. Aen.

163 A Chaonibus, qui ex
antiquissima Pelasgorum stir- 170 Furere, *μαίνεσθαι* *ἄνθρωποι*
pe erant, vetustissimis tempo- saepe bono sensu de milite
ribus pars *ἄπρι* habitabatur. acriter pugnante. Brouckh.
Strabo p. 498. Plin. IV. pro. ad Propert. IV, 6, 56. Sed

Verum vbi virtutem turbae succumbere vidit,
Auxilium Perseus, quoniam sic cogitis ipsi,
Dixit, ab hoste petam. Vultus auertite vestros,
Si quis amicus adest: et Gorgonis extulit ora.
Quaere alium, tua quem moueant miracula, dixit
Thescelus: utque manu iaculum fatale parabat
Mittere, in hoc haesit signum de marmore gestu.
Proximus huic Ampyx animi plenissima magni
Pectora Lyncidae gladio petit: inque petendo
Dextera dirigit, nec citra mota, nec ultra.
At Nilcus, qui se genitum septemplique Nilo
Ementitus erat, clypeo quoque flumina septem
Argento partim, partim caelauerat auro,
Adspice, ait, Perseu, nostrae primordia gentis:

178 Heinl. malebat *ipso*.

idem et iratorum est. non potius est, quod arreptum
circumspectis, non antea pon- causa fuit ipsi mutationis.
deratis, h. nimis. *Exi- haesit signum* exquisite, factum
gere ensem summam virium est signum. *Gestus* illi aut
intentionem notare, docuit similes notati haud dubie
Barth. ad Stat. VI Theb. 718. iam ab antiquiore poeta. Et-
dominus, qui vitur aliqua re. enim etiam in Polydecae
Cyllenide, quam a Cyllenio f. et amicorum transformatione,
Mercurio acceperat. vid. ad obseruante Apollod. II, 4, 3.
IV, 726. Etiam Orph. Lith. *τὸν Νίλου. ὁποῖον ἔκαστος ἐτυχέ*
15, 45. *ἀπὸ τοῦ Κυλληνίδα* habet. *σχῆμα χαν, ἀπὸ τοῦ Νίλου*. Hoc
ergo Noster et IV, 551 sqq.

177 Serius hoc auxilio uti- ergo Noster et IV, 551 sqq.
tur vt fortitudinem antea secutus est.
ostentaret. Hostis, Gorgo 187 Sic Turnus in clypeo
olim occisa. Eius capite in Inachum flumini, quia ab
pugna cum Gigantibus simili Inacho genus ducebat, cae-
ter virur Minerua ap. Clau- latum habebat. Aen. VII, 789.
dian. 37, 93 sqq. *extulit*. IV, *primordia*, origo. *Cadere ab*
655. *prodidit ora. miracula*, aliquo per breuiloquentiam dr.
magicæ artes, vs. 197. *moue* is, qui intersectus ab eo ca-
ant, terreant. *fatale* Kode dit. Exemplum habet Burm.
vertit *den toedilichen*. Sic fā Magnum autem Veteribus erat
ne *telum fatale* Aen. XII, 919 solatium, a magno viro ca-
et alibi. At nunc nemo illo dere. vid. ad IX, 6,
interficiebatur. Ergo *fatale*

- Magna feres tacitas solatia mortis ad umbras
 A tanto cecidisse viro. Pars ultima vocis
 In medio suppressa sono est: adaptataque velle
 Ora loqui credas, nec sunt ea peruia verbis.
 195 Increpat hos, Vitioque animi, non crinibus, inquit,
 Gorgoneis torpetis, Eryx: incurrите mecum;
 Et prosterne hūmi iuuenem magica arma mouentem.
 Incurfurus erat: tenuit vestigia tellus:
 Immotusque silex, armataque mansit imago.
 200 Hi tamen ex merito poenam subire: sed vnus
 Miles erat Persei, pro quo dum pugnat, Aconteus,
 Gorgone conspecta saxo concreuit oborto:
 Quem ratus Astyages etiamnum viuere, longo
 Ense ferit: sonuit tinnitibus ensis acutis.
 205 Dum stupet Astyages, naturam traxit eandem:
 Marmoreoque manet vultus mirantis in ore.
 Nomina longa mora est mediā de plebe virorum
 Dicere. Bis centum restabant corpora pugnae:
 Gorgone bis centum riguerunt corpora vasa.
 210 Poenitet iniusti nunc denique Phinea belli.
 Sed quid agat? Simulacra videt diuersa figuris;
 Agnoscitque suos, et nomine quemque vocatos
 Poscit opem: credensque parum, sibi proxima tangit
 Corpora: marmor erant. Auertitur; atque ita supplex,
 215 Confellasque manus, obliquaque brachia tendens,
 Vincis, ait, Perseu: remoue fera monstra, tuæque

199 Maxima pars Codd. *silet*, quod probat Viuiant. 212 Vulgo *vocatum*. Multi *vocando* aut *vocato*. 215 Varietates sunt, *confosus*, *conflexas*, *conuersas*, *complosus*.

196 *Torpere* verb. ambiguae xum mutatus. *trahere* vt II, significationis, cum et de sa- 236. *media de plebe*. Aen. xi natura, et de homine iner- IX, 373. *multam sine nomine* ti dicatur. *Vestigia*, pedes. *plebem*. Corpora saepe pro hominibus. Aen. II, 18 de-

202 *Concreuit*, immobilis *lecta virum corpora*. est factus. Eleganter Pont. II, II, 10. *concretus dolor*, 215 Victos se Veteres con- cum quis ita obstupescit, vt *fixebantur* sublatis *manibus*, sine motu ster, veluti in sa- vt docet Faber Agon. I, 8.

Saxificos vultus, quaecumque ea, tolle Medusae.
 Tolle precor: non nos odium, regniue cupido
 Compulit ad bellum: pro coniuge mouimus arma.
 Causa fuit meritis melior tua, tempore nostra. 220
 Non cessisse piget, nihil, ó fortissime, praeter
 Hanc animam concede mihi: tua cetera sunt.
 Talia dicenti, neque eum, quem voce rogabat,
 Respicere audenti, Quod, ait, timidissime Phineu,
 Et possum tribuisse, et magnum munus inertis est, 225
 (Pone metum) tribuam: nullo violabere ferro.
 Quin etiam mansura dabo monumenta per acuum;
 Inque domo foci semper spectabere nostri,
 Vt mea se sponsi soletur imagine coniux.
 Dixit: et in partem Phorcynida transulit illam, 230
 Ad quam se trepido Phineus obuenterat ore.
 Tunc quoque conanti sua flectere lumina, ceruix
 Dirigit, saxoque oculorum induruit humor.
 Sed tamen os timidum, vultusque in marmore supplex,
 Submissaeque mantis, faciesque obnoxia mansit. 235
 Victor Abantiades patrios cum coniuge muros
 Intrat, et immeriti vindex ultorque parentis

236 Cod. Leid. *finis* et pro varia lect. *portus*.

obliqua brachia habebat sup- passim. *Vt mea se sponsi* plicans Phineus, cum obstu- etc. Temere hoc additum; pefactus pedem retro ferret, etenim Andromeda mox re- vultumque, ne mutaretur, linquebat cum Perseo pater- auerteret. *fera monstra*, xē nam domum. — *Submissae*, *Φαλή δεινοιο πελάγῃ* II, ε, 741. supplices. Cic. Planc. 10. *tri-* *Saxificus*, in saxum conuer- *bubus me submissi et supplicau-* tens; vox ab Ouidio, vt vi- *Obnoxius* nunc proprie, qui detur, facta ad formam *vul-* conscius sibi malae rei cedit *nificus*. alteri. vid. Parei Lexic. crit.

225 Lenzius interpungit h. v. post *possum*, *tribuisse* autem FAB. II, 236 — 249 *Per-* coniungit cum seqq. quam- *seus* cum *Andromeda* in pa- quam non negat, *tribuisse* triam redit, atque *Proetum* posse capi pro *tribuere*. Hoc et *Polydecten* in saxa conuer- forte melius. Horat. A. P. tit. *poteras dixisse*, dicere. Et ita 236 *patrios muros*, Argos

Adgreditur Proetum: nam fratre per arma fugato
Acrifioneas Proetus possederat arces.

240 Sed nec ope armorum, nec, quam male ceperat, arce,

Torua colubriferi superavit lumina monstri.

Poly-
deides Te tamen, o paruae rector, Polydecla, Seriphi,

Nec iuuenis virtus, per tot spectata labores,

urbem, quam etsi tenebat ab illo, nec ab alio auctore.
Proetus, tamen intrare Per- traditur.

seus poterat. Non igitur erat, 242 *Polydectes*, rex Seriphi
cur Burm. praeferret *fines* aut (quae fuit una ex Cycladi-
portus. bus), frater Dictyis, qui Di-
ctys Persea cum matre in ar-

237 Heinf. ex Naugerii ca ad insulam delatum edu-
candum curauerat. *Polyde-*
Mss. dedit *immeritae*, ut *pa-*
rens hic sit Danaë; quae quo ctes autem, Danaës amore ca-
iure dicatur *immerita*, et ptus, sed Hippodamiae nupti-
quam iniuriam ei a Proeto as simulans, cum munera ab
illatam vicisci voluerit Per- amicis colligeret, quibus Hip-
seus, non inuenio. Verum podamiam emeret, Perseus
haud dubie vidit Lactant. in vitro promissit, se vel Gorgo-
Argum. h. fab. qui per *pa-* nis caput allaturum, quibus
rentem, auum Acrisium intel. promissis ut staret, eum im-
quem etiam *immeritum*, non pulsit Polydectes. Reuersus
bene de Perseo meritum (Ar- comperit, matrem cum Di-
ca enim inclusum Persea cum ctye ob Polydectae violenti-
matre in mare proiecerat), am ad aras confugisse; qua
vindicare, in regnum, quo re commotus illum cum so-
pulsus a fratre erat, restitu- ciis in saxa murat. Sic Apol-
re voluerit. Rectius tamen lod. II, 4, 1 — 4. Cf. Schol.
immeritum interpretaberis, qui Apollon. IV, 1091 et Schol.
Pindari P. 10, 72. 12, 18.
rat, ut a fratre regno exue- Zenob. I, 42. Hygin. fabb.
retur. Abantis filii regnum 63. 64. 273. Exstiterant olim
paternum ita inter se diui- Aeschyli Polydectes, Sopho-
serant, ut *Acrisius* Argis ma- clis Danaë, Euripidis Danaë
neret, *Proetus* Tirynthem et et Dictys. Sed in primis Phe-
alia possideret. Dissidia inter recydem seniores mythologi
eos orta esse, etiam Pausan. secuti esse videntur. Persea
II p. 145 narrat, sed Proe- cum Medusae capite in Ser-
tum *Acrifioneas possedisse arces*, phon redeuntem pinxerat Po-
Argos urbem occupasse, nec lygnotus. Pausan. p. 52.

Nec mala mollierant: sed inexorabile durus

Exerces odium: nec iniqua finis in ira est.

245

Detrectas etiam laudes; scilamque Medusae

Arguis esse necem. Dabimus tibi pignora veri;

Parcite luminibus, Perseus ait: oraque regis

Ore Medusaeo siliem sine sanguine fecit.

Haecenus aurigenae comitem Tritonia fratri

250

Se dedit. Inde caua circumdata nube Seriphon

Collo-

Deserit, a dextra Cythno; Gyaroque relictis.

quum

Quaque super pontum via visa breuissima, Thebas,

Mss.

Virgineumque Heliconam petit; quo monte potita

c. Pal-

Constitit; et doctas sic est adfata forcores:

255

244 *durus*. Ferr. Medic. et Genev. *durus*. 246 Plurimi
Codd. *degratus*. V. Conte ad Sallust. Jug. 53 extr. 252 *Cythno*.
Mss. omnes *Cypro*. Quae insula cum remota nuntiis sit a Seripho,
varie hoc nomen ab Edd. tentatum est. *Cythno* correxit Nauger.
Et sic Plautus habet in metaphr. graeca. *Cythnus* et *Gyarus* e
numero Cycladum sunt.

244 *durus*, inexorabilis, ut *farum colloquia cum Pallade*.
Fast. IV, 111. *dura puella*. Pallas, relicto Perseo, Heli-
Et h. l. bene opp. τῷ *mol-* conem petit, ubi Musae ei
liant. Otiose additum *nec* narrant, I, vim, quam sibi
iniqua etc. *detrectare*, mi- parauerit *Pyreneus*, 250 —
nuere, detrahare gloriae al- 293. 2, Certamen, quod si-
terius. *Parcere oculis* alibi bi fuerit cum *Pieridibus*, qua
est, iis non uti, Tibul. I, 2, occasione multae metamor-
23. sed h. l. eos auertere. phoses commemorantur.

Non autem *regis* tantum ora *Aurigena*, χρυσόγενής, χρυσό-
mutauit, sed et amicorum. πατέρες, quem Iupiter in au-
Pherecyd. Pindar. Apollod. rum conuersus genuerat. Sic
Fabulam Strabo X, p. 487 e *draconigena* et alia, quae fu-
saxosa Seriphi natura expli- pra legimus. Perplacet Schi-
cat, Οὐτὰρ δ' ἐπεὶ πατέρας ἢ μηδὲν rachio hoc epith. quod nobi-
ἢ ἐπὶ τῆς Γεργόρας τῆτο παθεῖν lem habeat audaciam. *se de-*
αὐτὴν φασὶν εἰκαμῶδ' ἄντες. Apud *dit comitem* exquisitius, quam,
Hygin. fab. 273, qui haud du- fuit comes. *Se dare* enim
bie Aeschylum secutus est, omnino drr. qui interfunt aut
Polydectae funebres ludos ascant aliis, ad eos se appli-
Perseus facit. cant. *caua nube*, ut, qui a-
quam ingrediuntur, *curuata*

FAB. III, 250 — 678 *Mu-* aqua cinguntur. Virg. G. IV,

Fama novi fontis nostras peruenit ad aures;
 Dura Medusaei quem praepetis vngula rupit.
 Is mihi causa viae: volui mirabile monstrum
 Cernere: vidi ipsum materno sanguine nasci.
 260 Excipit Vranie: Quaecumque est causa videndi
 Has tibi, Diua, domos, animo gratissima nostro es.
 Vera tamen fama est; et Pegasus huius origo
 Fontis, et ad latices deducit Pallada sacros.
 Quae mirata diu factas pedis ictibus vndas,
 265 Silvarum lucos circumspicit antiquarum,
 Antraque, et innumeris distinctas floribus herbas:
 Felicesque vocat pariter studique, locique
 Mnemonidas, quam sic adfata est vna sororum:

257 *rupit*. Vnus Ciofan. et septem Heinssii, *fecit*. Hinc Heinss. conii. *fregit*. 258 *monstrum* pro *factum* reuocauit Heinss. e Cantabr. priore Erfurt. secundo Medic. et aliis quibusdam. 264 *factas*. Oxon. *fractus*. 268 Olm ed. *Maconidas*. Vetusiores Mss. *Mnemonidas*, vnde Heinss. cor. *Mnemonidas*, et sic optimus Florent.

361. *Helicon virginibus* s. Mu- Grammatici. Omnino celestis consecratus, quo tempore rem notat, et nunc substantiarum cultus e Thracia in riuum equum celerem. *mon-* Boeotiam transiit. *Potitur lo-* *strum*, fons mirabili modo inco, qui eo peruenit. *Sorores* ventus. Sic *mirabile mon-* vrr. et Furiae IV, 470. atque *strum* etiam Virg. Aen. III, Parcae Horat. II, 3, 15. sed 26. *rupit* melius, quam, *fe-* Musae *doctae sorores*, quod *cit*. mox factas pedis ictibus epitheton ab iis ad poetas in vndas. Pr. *rumpitur*, scinditur, terra, vnde fons exit.

256 *noui fontis*, quem a forma Hippocrenes nomen accepisse putant. Sed vnde- cunque ei impositum sit, etymologica eius interpretatio fab. ministravit. Etiam Troezenii cum fontem haberent cognominem, mythum ad se traxerunt. Pausan. II, 31. *Medusaeus praepes*, Pegasus e sanguine Medusae ortus. IV, 784. De significatione *prae-* *prae-* iam olim disputabant vssimi edoris. In eo lucus

261 *animo grat. n.* Notat Heinss. esse hemistichium Homeric. *ἦν κελαισμὴν θυμῷ*. origo, auctor, vt I, 79. *tamen*, autem. Fons ille *Pegaseae aquae* ap. Claudian. 55, 4. et Bellerophoniei humor *e-* qui Propert. III, 2, 2.

265 Helicon praestabat soli bonitate, constitus erat arboribus, fruticibus et herbis tam saluberrimis, quam suarum

O, nisi te virtus opera ad maiora tulisset,
 In partem ventura chori Tritonia nostri,
 270 Vera refers; meritoque probas, artesque locumque;
 Et gratam sortem, tutae modo simus, habemus.
 Sed (vetitum est adeo scelere nihil) omnia terrent
 Virgineas mentes, dirusque ante ora Pyreneus
 Vertitur; et nondum me tota mente recepi.
 275 Daulia Threicio, Phoeaque milite rura
 Ceperat ille ferox, iniustaque regna tenebat.
 Templam petebamus Parnasia. Vidit euntes;
 Nostraque fallaci veneratus numina cultu;
 Mnemonides (cognorat enim) consistite, dixit;
 280 Nec dubitate, precor, tecto graue fidus et imbrem
 (Imber erat) vitare meo: subiere minores
 Saepe casus Superi. Dictis et tempore motae

269 *tulisset*. Iunian. et sex alii, *vocasset*.

Musarum, ad laeuam fons aut colligere dicuntur, qui ex Aganippe. Pausan. Boeot. p. magna animi perturbatione ad 763 sqq. *felices studii*, deest, tranquillitatem redeunt. respectu. Horat. I. Sat. 9, 276 *Daulis*, vrbs Phocidis, II. *felix cerebri*. Virg. *felix* ex qua via ducebat ad Parviteri, et in nostro opere III, nassi iuga. Pausan. Phoc. p. 132 Mss. nonnulli *exsilii fe-* 807 s. *Templa Parn.* nempe *lix*; *Mnemonides* a graeco *μνήμων*; inde et Mnemosynes fide colebantur. Rode, *zu deu-* *Höben des P.*

269 Blanda et vrbana compellatio. *opera maiora*, nempe bellica. *chorus*, numerus, 280 *Consistere* proprie dipe bellico. *chorus*, numerus, cunctur, qui a cursu aut itinere coetus, quamquam Musae et re quiescunt. *Burm. fidus*, *eboros* instituebant. Hesiod. tempestas, quia ortus siderum Theog. 7. Suauiter additum, et occasus tempestates concivirgineus; virgines enim facit. Flor. II, 8, 8. *hoc velut* *le terrentur*. Et virgineo ter- *sidera Asiatici belli mota tem-* *rori* conueniant et sqq. *dirus-* *pestatas*. Sed *Burm. mal-* *que* — *vertitur*. *Pyreneus* e let, *graue frigus*, quia poe- Thracia coloniam deduxit in tae *graue fidus* vocare soleant Boeotiam, atque vel ruditate acrem solem et inde vehementem calorem; sed hunc gasse dici potuit. *Se recipere* non conuenire imbri, quia,

- Adnuimusque viro, primasque intrauimus aedes.
 285 Desierant imbres; victoque Aquilonibus Austro
 Fusca repurgato fugiebant nubila coelo.
 Impetus ire fuit: claudit sua tecta Pyreneus:
 Vinque parat, quam nos sumtis effugimus alis.
 Ipse secuturo similis stetit arduus arce:
 290 Quaque via est vobis, erit et mihi, dixit; eadem;
 Seque iacit vecors e summae culmine turris;
 Et cadit in vultus, discussique ossibus oris
 Tundit humum moriens, scelerato sanguine tinctam.
 291 *Pierides.* Musa loquebatur. Pennae sonuere per auras:
 295 Voxque salutantum ramus veniebat ab altis.
 Suspicit; et linguae quaerit, tam certa loquentes,
 Vnde sonent: hominemque putat Ioue nata locutum:

292 *discussique pro discussisque* ex optimo Florent. dedit Heinf.
 297 Heinf. malit, *hominumque loquentum*,

cum ille cadat, vehementia quibus adhuc appellantur, consideris frangatur; quae omnia lerentur. Ex aliorum autem frustra ab eo monita sunt. opinione ipsum habuisse no-

284 *primas aedes*, atrium.

291 *Vecors*, iniecta ei insania. *turris*, regia.

293 Fabulae sensum deprehendisse sibi videtur Saffius. auctore Musarum cantu tota Putat enim, Pyren. hunc fuisse rerum natura delinita est, se malum poetam, qui, etiam Pieridum contra strepitu tenebris inuoluta. Victae Pierides in nouem diuersas aues mutantur.

294 — extr. *Certamen Musarum cum Pieridibus*. Pausan. Boeot. p. 765. auctor est, *der sich den Kopf vergeblich zerbrochen habe*.

294 — extr. *Certamen Musarum cum Pieridibus*. Pausan. Boeot. p. 765. auctor est, *der sich den Kopf vergeblich zerbrochen habe*. Pennae sonuere, auditus est clangor alarum. *salutantium*. Nempe aues illae a Graecis et Romanis docebantur red-

Pennae sonuere, auditus est clangor alarum. *salutantium*. Nempe aues illae a Graecis et Romanis docebantur red-

dere in primis vocem *certi*. Persius Prol. 8. *Tam certa loquentes*. Sonus ille non ut-

- Ales erat: numeroque nouem, sua fata querentes,
 Insisterant ramis imitantes omnia picae.
 Miranti sic orsa Deae Dea: Nuper et istae
 300 Auxerunt volucrem victae certamine turbam.
 Pieros has genuit Pellacis diues in aruis.
 Paeonis Euipe mater fuit. Illa potentem
 Lucinam nouies, nouies paritura, vocauit.
 Intumuit numero solidarum turba sororum;
 305 Perque tot Haemonias, et per tot Achaidas vrbes
 Iluc venit, et tali committunt praelia voce;
 Desinite indoctum vana dulcedine vulgus
 Fallere; nobiscum, si qua est fiducia vobis,
 Thespiades certate Deae: nec voce, nec arte
 310 Vincemur; totidemque sumus. Vel cedite victae
 Fonte Medusaeo, et Hyantea Aganippe:

310 *Thespiades*. Nonnulli *Aonides*.

76. *Pica loquax certa domi-* III, 1, 15. De Pella et Pae-
nium re voce saluto, Si me onia mox ad vl. 313. *Ha-*
non videas, esse negabis auem. monia, Thessalia. I, 568. Eius
 Eodem sensu supra II, 668. partes *Achaia*, Pelasgioris et
cervi hinnitus. Contra Quintil. Phthiotis.

Inst. II, 1, 21 de infante, *lo-* 307 *Committunt proelia*,
qui primum incerta voce ten- prouocant ad certamen. *The-*
tauit. Picae autem expressior *pia*, oppidum iuxta Heliconem.
 adeo loquacitas, quam phra- *Ibi in* honorem Musarum dies
 cis. Plin. X, 42 f. 59. *Victas* festi et ludi celebrabantur.
certamine Pieridas esse a Mu- Pausan. p. 761 et 771.

lis, vetus erat traditio, quae
 forte hoc volebat, Graecos
 proprie sic dictos ingenio su-
 perasse finitimos, Macedonas
 etc.

302 *Pieros*. Inde *Pierides*
 dictae, quo nomine interdum *onia* protegebat a Triballis.
 ipsae Musae insigniuntur a Plin. IV, 10. *niuofos*, quia
Fieria, vbi cultae. Nomina Graecis ad septentrionem. *di-*
sorum habet Anton. Lib. *rimant certi*. iudices sedeant
 IX. vbi vid. Munker. *vocauit*, certaminis. Iudices *eligeban-*
inuocauit. Iuno Lucina fer zur, sedentes cognoscebant,
opem, obsecro! Terent. Ad. et *iurati* sententiam dicebant.

- Vel nos Euiathiis ad Paeonas vsque niueos
 Cedemus campis: dirimant certamina Nymphae.
 315 Turpe quidem contendere erat; sed cedere visum
 Turpius. Electae iurant per flumina Nymphae,
 Factaque de viuo pressere sedilia saxo.
 Tunc, sine sorte prior, quae se certare professa est,
 Bella canit Superum; falsoque in honore Gigantas
 320 Ponit, et extenuat magnorum facta Deorum,
 Emissumque ima de sede Typhoea terrae
 Coeliribus fecisse metum; cunctosque dedisse
 Terga fugae: donec fessos Aegyptia tellus
 Ceperit, et septem discretus in ossia Nilus.
 325 Huc quoque terrigenam venisse Typhoea narrat,

322 cunctosque. Cod. Basil. tum margo Micylli, Gryphii et Bersm. victosque, quod non displicebat Heinss.

Sedilia viuo saxo etiam Aen. tibus saxis Deos terruit. Hei- I, 167 in domo Nympharum. fiod. Th. 820 sqq. Apollod.

318 In certaminibus sorte I, 6, 3. Anton. Lib. 28 et plerumque constituebatur, vter 47. Schol. Aeschylus ad Prom. certantium prior diceret. Nunc 351. Hygin. fab. 152 et 196. vna Pieridum ipsa hoc sibi E descriptione Hesiodi facile arrogat. Lenzius vero sic in- apparet, ventos procellosos, terpungit, tunc, sine sorte, motus terrae, flammisque in- prior, quae se etc. vt prior de erumpentes huic fictioni sit natu maior s. maxima. originem dedisse. Fuga Deo- Turpe autem Diis argumen- rum mutatorum in Aegy- tum erat carminis seq. po- ptum, vbi Dii sub formis ani- nere in honore, reddere hono- mantium colebantur, addita ratur, commemorandis eius est, vt religio Aegyptiaca ac- virtutibus. Similiter ponere commodaretur Graecae. Ea- in gratia Cic. Attic. V, 3, II. dem igitur tradebant sacer- vid. Ernesti Clav. Cic. f. v. dotes Aegyptii. Hygin. P. A. gratia. extenuat, imminuit. II, 28.

321 Typhoeus aut Typhon etiam Aeschylus. A Iunone (Τυφωεύς, Τυφών) monstrum im- procreatur in h. in Apol. 306 mane, quod Terra, deuictis sqq. vbi hic mythus aliter nar- Gigantibus magis exacerbata, ratur. Qui in aliam for- e Tartaro peperit. Is et ipse mam transiunt, ea se ceta- coelum oppugnauit, iactisque re dr. VI, 110. etiam abdi- cum sibilo et boatu canden- vt I Amorr, 10, 3. plumis ab-

Et se mentitis Superos celasse figuris:
 Duxque gregis, dixit, sit Iuppiter: vnde recuruis
 Nunc quoque formatus Libys est cum cornibus Am-
 mon:

Delius in coruo, proles Semeleia capro,
 Fele soror Phoebi, niuea Saturnia vacca,
 330 Pisce Venus latuit, Cyllenius iuidis alis.

Hactenus ad citharam vocalia mouerat ora.
 Poscimus Aonides: — sed forsitan otia non sunt,
 Nec nostris praebere vacat tibi cantibus aurem.

328 Vnus Argentinus et vnus Heinss. in cornibus, quod Burm. doctius videtur, quam vt a librario indocto profectum fuerit.

ditus albis. Mentiri aliquem Coruus propter diuinandi do- eleganter dr. qui formam eius tem Apollini sacer. Nicandro induit. V. Intr. ad Sil. II, 637. auctore in accipitrem transiit, Quaeant autem Grammatici, cuius caput apud Aegyptios vtrum mentiri etiam res di- Soli dabatur. Capri formam cantur, atque to mentitus habebat Mendes s. Pan Ae- vbiue actiue s. neutraliter ac- gypriorum. Ab iisdem Luna ciendum sit, an passiu in sub felis imagine colebatur. istis exemplis capiendum. V. Vaccae cornua habebat Isis, Schwarz. ad Plin. pan. 81. et ibis symbolum erat Her- Infra X, 159. mendacibus pen- metis. V. Iablonskii Panth. nis de Ioue in aquilam mu- Aeg. V, 2. In piscem Venus tato. De hac Deorum trans- etiam apud Syros alio tempo- formatione vid. Eratosth. xxv. re transiit. Hygin. P. A. 30. ep. 27. Hygin. dd. II. Anton. Noster Fast. II, 461 sqq. Et Lib. d. I. vbi alia, quam hic, omnino haec de Typhoeo fab. animantia commemorantur, apud Syros nata videtur, mo- sub quorum figuris Dii latue- nente Heynio ad Apollod. rint. Neque ibi Iuppiter et Iu- d. I.

no mutantur, sed contra Mi- 332 voc. mou. ora, descri- nerua cum aliis Diis additur. prio cantus; accinerat voce Apollod. hoc vnum habet; citharae. De v. posci v. ad vbi id eas μεταβαλοι εις ζῷα. Eu- IV, 274. Sic et graec. μεταβαλ. feb. Praeparat. Euang. p. 31. Aonides ab Aonibus, priscis moner, ex hac Deorum trans- Boeotiae incolis. Modeste formatione ortum esse eorum Musa abrumpere vult ora- cultum apud Aegyptios. tionem et suos reticere can-

327 Dux gregis, hircus. tus. vnde recuruis etc. V. ad vs. 17.

- 335 Ne dubita, vestrumque mihi refer ordine carmen,
 Pallas ait: nemorisque leui confedit in umbra,
 Musa refert; Dedimus summam certaminis vni.
 Surgit, et immissos hedera collecta capillos
 340 Calliope querulas praetentat pollice chordas:
 Atque haec percussis subiungit carinina nervis.
 Prima Ceres vincto glebas dimouit aratro:

335 *Ordine referre* dr. qui non nodo aut reticulo, sed *berem* totam inde ab initio *re-dera*, doctarum frontium orferunt. Longius igitur carnamento, quo et poetae comen auditura Pallas *confedit*. ronari solent. Horat. I od. *Leuis umbra* etiam Tibul. II, 1, 29. *Praetentat chordas*, an-5, 96. vbi Heyne hoc epith. re cantum oris pulsat, praetinde explicat, quia, foliis et ludit, *ἀκροαῖται, ἀβέλλεται*. fronde leniter ab aura moris, more citharoedorum. *Reten-* ipsa umbra micat et contrere chordas supra 117. *Quem-* miscit. Possis et dicere, quia *rutae* propter mollem sonum. umbra nullo est pondere. Pro- *Querula tibia* Horat. III od. pert. III, 2, 1. *mollis umbra* 7, 30.

Heliconis. Schirachius h. l. interpretatur gratam, dulcem, 341 *Hymnus Musae Cererem* veritque *den sanctien Schat-* celebrans pertinet ad vl. 661. *zen*. *summam certaminis*, vni- sed pars eius gravissima Ra- versum certamen, quemad- *pus Proserpinae*, cui quatuor modum Cic. Fin. II, 27. *sum-* metamorphoses insertae, ad *ma philosophiae* est vniuersa vl. 571.

philosophia. Eligitur Calliope, *Plutoni*, Siciliam, Typhoei Musa praestantissima, quae res motibus concussam, ambien- gestas Deorum atque heroum ti Cupido, matre impellente, cantu celebrabat. Itaque in- amore initit. Quo facio- rerum pro toto Musarum ille e vestigio *Proserpinam*, choro ponitur. Aen. IX, 535. prope Henuaea' moenia flores *Infra* vl. 662 *maxima* vr. Ad legentem, *rapit*, et per Cy- dicendum prodituri vestitum nes, se opponere laborantis, componere solebant. Plinius fontem ad inferos deuclit. II Ep. 3, 2. *surgit, amicitur*. Tum moerens Cyane in aquas Similiter et nunc Calliope de *extenuatur*. Ceres, accensis cori caussa, *capillos* (quos mu- in Aetna taedis, diu noctuque lieres domi sedentes *immissos* per totum terrarum orbem fi- in faciem, aut sparfos per hu- liam amissam quaerit, atque meros et defluentes habebant, inter errores illos *puerum* VI, 168. Trist. I, 3.) *colligit*, quendam in *stellionem* mutat.

Prima dedit fruges, alimentaue mitia terris:
 Prima dedit leges. Cereris fumus omnia munus.
 Illa canenda mihi est. Vtinam modo dicere possem

343 *sumus* pro vulgari *sunt* ex Berneggeriano et vno Ham- burg. qui pro diuersa lect. habet, Heinf. recepit.

Reuerfa in Siciliam e Profer- re aetate a Claudiano peculia- pinae zona, quam in Cya- ri de Raptus Prof. carmine. neo fonte natantem videt, Breuiter eam attingunt Or- filiam ibi euauisse discit. Hinc pheus in Argon. 1189 sqq. saeuens terras omnes, Sici- Callim. h. in Cerer. 5 — 17. liam in primis, sterilitate Cf. et Apollod. I, 5. qui fere damnat. Arethusa vero et hym. Homeric. sequitur, Hy- pro terra deprecatur, et pro- gin. f. 146. Arnob. adv. Gen- dit, Proserpinam Plutonis esse tes V p. 173 f. Denno Noster coniugem. His cognitis Ce- eam traxit Fast. IV, 339 res ad Iouem querelas suas de- sqq. Expressa denique erat in fert, qui eam solatur, sed et multis nummis aliisque mo- reddere filiam matri ea lege numentis. Spanhem. ad Cal- vult, si nullos adhuc ore ci- lim. 9.

bos sumferit. Comederat au- *Prima Ceres* etc. e Virg. tem illa septem granati gra- G. I, 147. *Prima Ceres ferro* na. Quod cum *Ascalaphus* *mortales vertere terram insti-* importune prodidisset, in *bubo-* tuit. Cf. Notter Amorr. III, *nem transformatur*. Quin 10. Fast. IV, 401. *dimouit*, etiam *Acheloï* filiae, quae Pro- dimonere i. arare instituit. di- serpinae flores legenti adfue- *mouere terram* etiam G. II, rant; cum ipsae id expeterent, 513. *mitia*, culta, cum an- in *nouam Sirenum formam* tea glandibus vscerentur ho- *transseunt*. Iupiter tandem mines. *mita*, proprie de fru- rem ita componit, vt Proser- gibus cultis et maturitatem pina singulis annis sex men- consecutis. Locationem *su-* ses cum matre sit, totidem *mus omnia* illustrat Heinf. qui cum Plutone. — Haec fab. laudat Pont. I Eleg. I. *quo-* a plurimis, sed magna varie- *rum fumus omnia*, et infra X, tate, tractata est iuxta Mar- 32. *omnia debentur vobis*. vbi mor Arund. I, 14. iam sub v. not. Sed quoniam nos ipsi Erechtheo aliquis, cuius no- h. l. non in illis *omnibus* su- men deletum est, carmen de mus, propterea praefere- ea composuit. Idem fecerat, *sunt*, nisi altera lect. doctior vt e Pausan. I, 39 apparet, eilet, quam vt a librario pro- Pamphus. Ordine relata est sicisci potuerit. — *munus*. hinc in Homericō hymn. in Cere- *munifica* dicta. Et quoniam rem, et copiosius etiam serio- agricultura est veluti mater

- 345 Carmina digna Deae! certe Dea carmine digna est.
Vasta giganteis iniecta est insula membris
Trinacris, et magnis subiectum molibus vrguet
Aetherias ausum sperare Typhoea sedes.
Nititur ille quidem, puguatque resurgere saepe:
350 Dextra sed Ausonio manus est subiecta Peloro;
Laeua, Pachyne, tibi; Lilybaeo crura premuntur.
Degrauat Aetna caput: sub qua resupinus arenas
Eiecat, flammamque fero vomit ore Typhoeus.
Saepe remoliri luctatur pondera terrae,

345 Cum antea digna Dea ederetur, Heinf. ex Bernegg. aliisque plurimis Deae praetulit. 348 sperare. Nonnulli spectare. Heinf. malebat, spirare i. affectare, idque multis exemplis comprobatur. 351 premuntur. Vatic. et vnus Medic. sententur.

legum ciuiliū, propterea Ce- obrutus credebatur. Atque res etiam legifera, θεομοφόνος. ita etiam Nicander ap. Auton.

345 Possit Deae ad dicere referri, lib. 28. Apollod. I, 6, 3. Hyfferi, monet Heinf. ad h. l. gin. f. 152. Secundum Holidemque ad Trist. IV, 3, 57. mer. autem II, 3, 783 ille in exempla congeffit, quibus τὸ Arimis iacet, i. vel in Cilicia, dignus adiunctum sibi habet vel in Syria. Sed Arimos cum nonnulli in Pitheculis insulis prope Miscoium colloca-

346 Terrarum motus et rent, Virg. Aen. IX, 715 subterraneorum ignium explorationem ex illis Prochyriam notiones gigantibus terrae inclusionem. Vid. ibi Heynii Excelsis tribuere solebat fabulosa Encelado Aetnam superimponunt Orph. Quint. Smyrn. 14. antiquitas, physica fere phaenomena ex fabulis explicans. 582. Virg. Aen. III. 578. alii. Ac Siciliae quidem, vastae, maximae in mari mediterraneo, omnem a Typhoei supplicio insulae, Graecis a tribus promontoriis, ἀγρῆς, Trinacris Pieris et carminis sui argu- diatae, Noster Aeschylum Prom. mentum fecerat, et falso in 351. Pindar. O. IV, 12. se honore posuerat. — moles, cutus tam h. l. quam IV Fast. montes et oppida, vs. 354 f. 491. et II Pont. 3, 23. Ty- aeth. sperare sedes. I, 152. rephoeum subiicit, qui cum in gnum affectare coeleste. acerrimo cum Ioue bello tan- 350 Nota sunt haec tria dem fulminum vi territus per Siciliae promontoria, de quibus vid. Claudian. Rapt. I, 147 coepisset, hac Insula a Ioue sqq. Pelorum (Capo Pelorus)

- Oppidaque, et magnos euoluere corpore montes. 355
Inde tremit tellus; et Rex pauet ipse silentum,
Ne pateat, latoque solum retegatur hiatu;
Immissusque dies trepidantes terreat vmbrae.
Hanc metuens cladem tenebrosa sede tyrannus
Exierat: curruque atrorum vectus equorum
Ambibat Siculae cautus fundamina terrae.
Postquam exploratum satis est, loca nulla labare,
Depositique metus, videt hunc Erycina vagantem
Monte suo residens, natumque amplexa volucrem;
Arma, manusque meae, mea, nate, potentia, dixit, 365
Illa, quibus superas omnes, cape tela, Cupido,
Inque Dei pectus celeres molire sagittas,

orientem spectat, Pachynum 360 Equorum illorum nomina habet Claudian. R. I, 282. atra omnia, quae ad indidem. Ausonium, Ausoniae f. Italiae vicinum.

356 Sic Typhoei motus fit causa probabilis, cur Pluto e sede sua exierit ad superas aras, Cupidinisque telis vulnerari potuerit! Sequentia expressa ex Homer. II, v, 61. Ἐδδυστο δ' ἄπ' αὐτοῦ καὶ ἡρώων Ἀΐδου — — μή τι ἔπειτα Γαίης ἀνὰ γῆρας Περσίδαοι μοῖσιν ὄναι. Oixia δὲ θάλασσαν καὶ ἀνατάσσει φανεῖν. Quem locum magnificentum et Longino 9 laudatum expressit etiam Virg. Aen. VIII, 243, sed tantum in similitudine. Verum h. l. vt ap. Homer. verus Plutonis timor declaratur. Sed verba petita ex illo Virg. trepidantque immisso lumine Manes. — pateat, pateat. dies, lux. trepidantes terreat, terreat, vt trepidant. Silentes simpliciter, mortui.

365 Non imperat filio, sed socium regni caprat argumentis blandis et fortibus. Ante

- Cui triplicis cessit fortuna nouissima regni.
 Tu Superos, ipsumque Iouem, tu numina ponti
 370 Victa domas, ipsumque, regit qui numina ponti.
 Tartara quid cessant? cur non matrisque tuumque
 Imperium proferat? agitur pars tertia mundi.
 Et tamen in coelo, quae iam patientia nostra est,
 Spernimur; ac mecum vires tenuantur Amoris.
 375 Pallada nonne vides, iaculatricemque Dianam
 Abscessisse mihi? Cereris quoque filia virgo,
 Si patiamur, erit: nam spes adfectat easdem.
 At tu, pro socio si qua est mea gratia regno,
 Iunge Deam patruo. Dixit Venus: ille pharetram
 380 Soluit: et arbitrio matris de mille sagittis

373 Heins. ductu Mss. hanc lect. concinnauit et commendauit,
 Et tamen in coelo quoque tanta potentia nostro Spernitur.

oculos poeta habuit Aen. I, Cic. *agi salutem, imperium*
 664. Ibi quoque Venus Amo- etc. dicit. Et bene *tertia*
ri, Nate, meae vires, mea mundi pars; rege enim victo,
magna potentia, per quem ego totum regnum vincitur et fer-
 valeo et potens sum. Noster vire cogitur. Claudian. Rapt.
arma et manus addidit, qui II, 13. Venus iam Dite sub-
 bus milites imperium profe- *acto Ingenti famulos Manes*
runt. superas, domas. cf. I, ductura triumpho. proferens,
 463 f. *triplex*, in tres par- extendis, amplius. iam infer-
 tes diuisum. *fortuna nouissi-* vit indignationi, notante
ma, fors vltima; nam fortuna Burm. *Patientia*, animi le-
 tribuit sortem. Iouis fors nitas, cum quis paritur et ea,
 prima exierat, nouissima Plu- quae fieri non debent, adeo-
 tonis, qui hinc a Senec. Herc. que saepe in vicio ponitur.
 Fur. 833. *tertia rex sortis* Eleganter qui adhibetur in
 vocatur. Claudian. Rapt. I, interiectionibus, aut pro cum
 100. *Tertia supremiae patior tantus. tenuantur*, minuun-
 dispendia sortis. *molire*, mit- tur, quod est in Varr. lectio-
 te. nibus. *Abscedunt* alteri, qui

371 *quid cessant*, cur non adduntur nostro imperio? Claudian. I, 222 Iupiter Veneri, *cur vltima regna quiescunt?* Agitur bene explicat Regius, in periculo versatur, 380 Soluit, aperit, detra-
 ne a nobis amittatur. Saepe clo operculo, quo tegi phare-

Vnam seposuit, sed qua nec acutior vlla,
 Nec minus incerta est, nec quae magis audiat arcum.
 Oppositoque genu curuauit flexile cornu;
 Inque cor hamata percussit arundine Ditem.
 Haud procul Hennaëis lacus est a moenibus altae,
 Nomine Pergus, aquae. Non illo plura Caystros
 Carmina cygnorum labentibus audit in vndis.

384 Regius cor. corde. Burm. nec in cor, nec in corde per-
 tussit latis eleganter dictum putat. Mallet, Inle cor — Ditis.
 387 labentibus. Thuan. et vnus Gronov. plaudens, quod argu-
 tum Heins. iudicat. Burm. vero non omnino relict edit, quod
 Francos. pro audit habet, quia audit modo praecessit.

tra solebat. *seposuit* exquisi- eius vrbs nemore Proserpi-
 tius, quam, elegit. V. ad Plin. nam esse raptam, probatissi-
 pan. 37, 4. *nec quae magis* mi auctores referunt. Alii
 etc. Haec verba capit cum tamen, vt Pindar. Nem. A.
 aliis etiam Burm. de certa Hygin. fab. 146. — Claudi-
 sagitta. Male; hoc enim iam an. Aetnam nominant. vid.
 dixerat poeta; igitur alia vir- Brouckh. ad Propert. I, 3, 1.
 tus intelligi debet. Facile au- Sunt rursus alii, qui id in At-
 dit arcum sagitta ea, quae tica aut in Asiaticis terris ac-
 habilis est, et facile regi, cidisse maliur. Campum Ny-
 mitti potest. Virg. G. I, 514. saeum habet Homeric. hym.
neque audit currus habenas, occidentale Hispaniae Ius Or-
 regi non potest. Sic cepit pheus. Vid. Schol. Heliodi p.
 etiam Schirach. „Notata, in- 303 et Spanhem. ad Callim.
 quit, sagitta subtilis. Prae- h. in Cer. vs. 9. Cum Noitro
 clara vero est descriptio Amo- placet verba Cic. Verr. IV,
 ris sagittam mittentis; eligit 48. conferre. — *raptam esse*
 de mille vnam, et quidem *Liberam, quam eandem Proser-*
 acutissimam, certissimam, fa- *pinam vocant*, ex Ennensium
 cile sequentem: atqui vero *nemore* — Enna autem, ubi
 tanta cura opus erat; etenim *ea, quae dico, gesta esse me-*
 agitur pars tertia mundi. morantur, est loco praecelso

385 Henna aut Enna vrbs atque edito: quo in summo est
 in media Sicilia sita, atque aequata agri planities, et
 hinc umbilicus insulae dicta. aquae perennes. Tota vero ab
 Ibi Ceres tanta religione co- omni aditu circumcisa atque
 lebatur, vt illa vrbs non vrbs, dirempta est. Quam circa la-
 sed sanum Cereris, omnesque eius lucique sunt plurimi, et
 cines sacerdotes istius Deae laetissimi flores omni tempore
 esse videntur. Cic. Verr. IV, anni: locus vt ipse raptum il-
 49. 50. Liv. XXIV, 39. Ex lum virginis, quem iam a puer-

Silua coronat aquas, cingens latus omne, suisque
Frondibus, vt velo, Phoebeos submouet ictus.

390 Frigora dant rami, Tyrios humus humida flores,
Perpetuum ver est. Quo dum Proserpina luco
Ludit, et aut violas, aut candida lilia carpit;
Dumque puellari studio calathosque sinumque

389 *ictus* ex Neapol. secundo Medic. et vno Palat. bene adoptauit Heins. Vulgo, *ignes*. 390 *Tyrios* pro *varios* Heins. ex Florent. S. Marci, Neap. et secundo Medic. dedit.

ris accepimus, declarare videatur. IV, 122. *Tyrios*. *Ar-*
tur. Etenim propter est spe- nob. habet purpureos, i. omni-
lunca quaedam conuersa ad no pulchros. Etenim Tot fue-
aquilonem, infinita altitu- rant illic, quot habet natura,
dine, qua Ditem patrem fe- colores, Fast. d. l. 429. vbi
runt repente cum curru exsti- copia istorum florum recense-
sisse, abreptamque ex eo loco tur.

virginem secum asportasse, et subito non longe a Syracusis penetrasse sub terras, lacumque in eo loco repente existisse: ubi usque ad hoc tempus Syracusani festos dies anniuersarios agunt.

Pergus. Sic vr. etiam a Claudian. II, 112. a quo inde a vs. 100 forma loci describitur. De *Caystro* eiusque *cygnis* v. II, 251. *labentes undae* ipse fluuius.

388 Etiam Orpheus ibi memorat fuisse *εὐρύ τε καὶ μέγα ἄλσος*. Frequenter soli tribuntur ictus. vid. Heins. Radii enim eius sunt veluti tela, quae percutiunt et verberant corpora. Horat. II, 15, 9. *ramis laurea feruidos Excludit ictus — vt velo*. Rode, *gleich einem Schleier*. Immo velum intell. quod in Amphitheatris expansum spectatores a solis verberibus defendebat. Iu-

393 De *calathis* vid. ad IV,

Implet, et aequales certat superare legendo;
Paene simul visa est, dilectaque, raptaque Diris:
Vsq; adeo properatur amor. Dea territa moesto
Et matrem, et comites, sed matrem saepius, ore
Clamat: et, vt summa vessem laniarat ab ora,
Collecti flores tunicis cecidere remissis.
Tantaque simplicitas puerilibus adfuit annis;
Haec quoque virgineum mouit iactura dolorem.
Raptor agit currus, et nomine quemque vocatos
Exhortatur equos: quorum per colla, iubasque
Excudit obscura tinctas ferrugine habenas.
Perque lacus altos, et olentia sulfure fertur
Stagna Palicorum, rupta feruentia terra:

405 Diomedes p. 304 legit *locos sacros*.

10. Inferuiebant etiam flori- 402 *nomine quemque*, II,
bus collectis. *Aequalium* Nym- 192. *exhortatur*. III, 242.
pharum catalogum hym. Hom. *Ferruginea*, omnia inferna.
418 habet. Ex iis infra Si- vid. Heins. *ferrugineus ami-*
renes commemorantur. De *Æus* Platonis. Claudian. II,
ceramine illo Claudian. II, 275.

137. *Aestuat ante alias audio* 406 *Palici*, gemini fratres,
feruore legendi — nunc ca- Iouis et Thaleae nymphae
latibos implet, nunc se ignara filii, de quibus Diod. Sic. XI,
coronat, Augurium fatale ro- 89. Macrob. V, 19. Ab his
vi. Celeritas raptus bene *Palica*. vrbs dicta, iuxtaque
notatur verbis *Paene simul* etc. eam *Palicorum lacus*, *λίμνη*
in quibus etiam numerum *Παλίκων*, *Παλικινή κρήνη*, *κρητήνη*
obserua. Dictum hoc ad il- *Παλίκων*. Habebat aquas sul-
lud Caesaris, Veni, Vidi, fureas, et emittebat grauem
Vici. *properatur amor*, pro- odorem, vt tradunt Stephan.
pere satisfit amor. Byz. Strabo, et alii. Vitu-

397 *matrem*, quae in hymn. perat autem Diomed. p. 304.
Hom. etiam audit eius vo- *olentia sulfure*, cum *olere sul-*
cem. De illa *summa ora* v. *fur*, *unguentum*, latine dica-
ad III, 480. *Simplicitas* nunc tur. Sed bene Heins. mo-
in eo cernitur, quod minu- net, et exemplis comprobatur,
tiarum quoque curam habe- etiam Ablatium subinde ad-
bat puella. Sed fictum hoc di verbo *olere*; et Ouidium
contra naturam; summus enim amphibologiae vitandae caus-
terror tali simplicitati aduer- sa maluisse *sulfure*, quam *sul-*
fatur. *fura*. Capoferreus autem con-

Et qua Bacchiadae, bimari gens orta Corintho,

Cya- Inter inaequales posuerunt moenia portus.

ne. Est medium Cyanes, et Piscae Arethusae,

410 Quod coit angustis inclusum cornibus, aequor.

Hic fuit, a cuius sit gnum quoque nomine dictum est,

Inter Sicelidas Cyane celeberrima Nymphas;

Gurgite quae medio summa tenus exstitit aluo,

Agnouitque Deum: Nec longius ibitis, inquit:

415 Non potes inuitae Cereris gener esse: roganda,

Non rapienda fuit. Quod si componere magnis

Parua mihi fas est, et me dilexit Anapis.

415 Heinl. malebat Cereri.

tendit, eum scripsisse, *oleni* IV, 53. Cur *Piscae* dicatur, a *sulphure*; essent enim *olen-* infra apparebit e. vl. 487 et *zia* et *feruentia* duo epitheta 494. *medium Cyanes*, inter eiusdem substantiu. At quis Cyanen et Arethusam, vt duo epitheta sic iuncta viru- infra 644 *medium coeli* terperet? Stagna illa erant et *raeque*, et Horat. II od. 19, *feruentia* et *olentia*. 28. *medius pacis et belli*. Len-

407 *Bacchiadarum*, qui a *zitus* vero ita iungit verba, Bacchia vel Bacchide genus *Est medium aequor*, quod cordebant, inelytra familia *nibus Cyanes et Arethusae* summam apud Corinthios po- *inclusum coit*. Quae inclutestatem obtinuit, sed siue dunt portus aut linus, *bra-* ob laxuriam, siue ob affecta- *chia* alibi solent dici et *crura*, tam tyrannidem a Cypselo nunc a forma *cornua*. Iis, expulsa est. Aelian. V. H. I, quoniam sunt *angusta*, mate 19. Pausan. Corinth. p. 120. *coit*, coereetur in angustum Schol. Apollon. Rh. ad IV, spatium. Vid. Cic. Verr. IV, 1212. *bimaris*, *dischlae*, quae 52. Arethusa erat in insula a duobus maribus cingitur, vrbis. Ea disiuncta mari an- Ionio et Aegaeo. Facta haec gusto. *Cyane Nympha* fuit in vox videtur ab Horat. I Od. comitibus Proserpinae secun- 7, 2. vbi vid. Iani. *moenia*, dum Claud. II, 61. *exstitit*, Syracusas intelligit, easque repente prodiit. *summa tenus* designat a duobus *portibus*, *aluo*, vt solent numina aqua- quorum alter amplior multo rum natate.

altero. Sic *inaequales*.

417 *Anapis* s. *Anapus*, flu-

409 *Arethusa* fons Syracu- vius, qui, vbi Cyanen rece- sis maxime memorabilis, qui pit, in portum Syracusarum in modum iusti fluii e ter- maiorem se exonerat. II ex 17 prorumpit. vid. Cic. Verr. P. 10, 26. *Quaque suis Cya-*

Exorata tamen, nec, vt haec, exterrita nupsi.

Dixit: et, in partes diuersas brachia tendens,

Obstitit. Haud ultra tenuit Saturnius iram:

420 Terribilesque hortatus equos, in gurgitis ima

Contortum valido sceptrum regale lacerto

Condidit. Ista viam tellus in Tartara fecit;

Et pronos currus medio cratere recepit.

At Cyane, raptamque Deam, contemtaque fontis

425 Iura sui moerens, inconsolabile vulnus

Mente gerit tacita, lacrimisque absuntur omnis:

Et, quarum fuerat magnum modo numen, in illas

Extenuatur aquas. Molliri membra vid res;

Ossa pati flexus, vngues posuisse rigorem:

430 Primaque de tota tenuissima quaeque liquecunt;

Caerulei crines, digitique, et crura, pedesque:

Nam brevis in gelidis membris exilibus vndas

Transitus est. Post haec tergumque, humerique, la-

tusque;

nen miscet Anapus aquis. Sed res speluncae reperiabantur, ex illa aquarum coniunctione per quas descensus ad inferos matrimonium fecerunt poetae. patere credebatur.

exterrita, vi coacta.

420 *Tenuit*, retinuit, com- 426 *vulnus*, dolorem, vt pressit. *Sceptrum trabale* ei aeternum *vulnus* Virg. Aen. dat Claudian. II, 172. Id I, 36. Similiter *duos* apud contorquetur, cum, tamquam Graec. Sed *vulnus* nec pr. nec hasta emittenda, lacerto li- adeo tropice bene dr. *incon-* bratur. *condere*, trudere, *solabile*. *Tenuatur* melius, quemadmodum ensis in cor- quam, mutatur, transit. Ex- pus *condi* dr. Etiam de loco, quistius etiam Virg. G. IV, quo Proserpina deducta in 410. *in aquas tenues dilapsus* Tartarum, variae erant sen- *abibit*, quod Noster mox vl. tentiae. Per Aetnae hiatum 435 expressit. *molliri*, vt ce- quendam id factum plures ra liquefcens. *puri flexus*, tradebant, ideinque etiam ho- fieri flexibilia. Mox arguta- die spelunca Proserpinae vr- tur et ingenio abutitur in te- V. Brydonii Itinerar. T. Ip. *nuissimis* illis et *breui* earum 189. In li. Orph. in Plut. ab- *transitu* in aquas; tum quod ducitur per antrum Atticae. *viriatas* prius memorat venas. Claudian. II, 307. Raptor Melius Claudian. III, 245. *Taenara intrat*. Scilicet plu- moerens Cyane *racitq* *laesa*

435 Pectoraque in tenues abeunt euanida riuos.
Denique pro viuo vitiatas sanguine venas
Lympha subit: restatque nihil, quod prendere possis.

Stel- Interea pauidae nequicquam filia matri
les. Omnibus est terris, omni quaesita profundo.

440 Illam non rutilis veniens Aurora capillis
Cessantem vidit, non Hesperus; illa duabus
Flammiferâ pinus manibus succendit ab Aetnâ;
Perque pruinosas tulit irrequieta tenebras.

Rursus, ut alma dies hebetarat sidera, natam
445 Solis ad occasum, Solis quaerebat ab ortu.

442 *flammifera* ex vno suo dedit Heinf. Vulgo, *flammiferas*.
Pr. Gronov. *flammigenis*. Vnus Medic. ad *Aetnam*.

veneno *Soluitur in laticem*; in usum succidit, easque
subrepat crinibus humor, Li. completur, sicut sunt. Cic.
quitur, in roremque pedes et Verr. IV, 48 *taedas* vocat. Sed
brachia manant. *taeda* etiam hodie siculis vr.

438 — 461 Ceres, Proser- genus arborum, quae non ni-
pinam quaerens, puerum quen- li in Aetna nascuntur, et qua-
dam mutat in stellionem s. la- rum lignum resinofum egre-
sertam. Haec etiam Anton. gias praebet faces. v. Brydon.
24. e Nicandro refert, quem d. l. p. 189. Ipsa Dea inde
eundem cf. etiam in Thetide. *taedifera*. ab Aetna, Aetnae
484 sqq. Pauslo aliter et ignibus. Petron. 89. ab a-
turpiusculæ ex Orpheo (fragm. ris accendit faces. Quo-
16) rem narrant Clemens A- modo ab Aetna accenderit,
lex. paran. p. 13 et Arnob. ex suo commento narrat Clau-
adv. Gent. V p. 174. dian. III inde a vs. 392.

Pavor ille matris Fast. d. l. 443. 44 Noctu et interdium
455 sqq. describitur. Vt hic quasiuit filiam. Dies s. sol
terrae et profundum, sic a clariore sua luce hebetat, ob-
Callim. tota terra et omnes scurat sidera, ut non appare-
fluent commemorantur. Se- ant. Similiter fere II Amor-
cundum Hymn. Hom. errat VI, 20. *plittacus virides pen-*
nouem dies. Pinus possent nis hebetat *zmaragdus*. Sed
esse faces, ut saepe. Et A. Schirach. alius generis veneres
pollod. *μετὰ λαμπρόν*. Arnob. in h. v. deprehendit. „Hebe-
faces geminas. Sed Ceres in- tare sidera, inquit, dicitur
tegras arbores gestavit. Fast. dies, ubi tepidum est vespere
493. accendit geminas pro lam- rae tempus, vacans aestu ca-
pade pinus. Auctore Claudian. lentis solis. Valde poetice!
III, 376. duas cupressus eum

Fessa labore sitim collegerat, oraque nulli
Colluerant fontes: cum tectam stramine vidit
Forte casam, paruasque fores pulsavit: at inde
Prodit anus; Diuamque videt, lymphamque roganti
Dulce dedit, tostâ quod coxerat ante polentâ. 450
Dum bibit illa datum, duri puer oris et audax
Constitit ante Deam; risitque, auidamque vocauit.
Offensa est: neque adhuc epotâ parte, loquentem
Cum liquido mixta perfudit Diua polentâ.
Combibit os maculas: et, qua modo brachia gessit, 455
Crura gerit: cauda est mutatis addita membris:
Inque breuem formam, ne sit vis magna nocendi,
Contrahitur; paruaque minor mensura lacertâ est.
Mirantem, flentemque, et tangere monstra parantem

446 Oüm ed. *sitim conceperat*. Sed iam Ciof. ex duobus suis
et Abb. *collegerat* protulitque, idemque plurimis abis co- proba-
tum recepit Heinf. Mox pro *colluerant* multi *polluerant*, unde
Heinf. coni. *proluerant*. 550 *tosta* pro *testa* correxit Barthius.

447 Colluere raro ita oc- Fischeri Ind. Theophr. in
currit de bibente; durius mul- *κυκεών*. Arnob. d. l. *oggeris*
to apud Lactant. in argum. *portionem Cinnum, cyceonem*
aquam ad colluendum ieiunium quam nuncupat Graecia, idem-
porrigere. Colligere *sitim*, con- que e Clemente addit, in My-
trahere, etiam Virg. G. III, starum symbolis fuisse: *Ieiun-*
327. *Adducere sitim* Horat. IV *naui, atque ebibi cyceonem*.
od. 12, 13. De *siti* Cereris Cyceonem Ceres iuxta An-
multa ap. Verr. Callim. 7. 12. tonin. d. l. *ebibit αἰθέρας*, i.
17. In h. Hom. a Metanira, *ἀνψι*, vno spirito, adeoque
Celei Eleusini coniuge, pri- *auide*. puer, filius Mismes fe-
mum recreatur potu, post- cundum Nicandr. *durum os*
quam a Iamba, Metanirae signum impudentiae.

455 Combibit exquisitius,
quam, attraxit, accepit. An-
ton. *ἐγίνετο ποικίλος*. monstra,

450 Dulce absolute positum,
ut τὸ γλυκύ Graec. Ab Or-
pheo in fragm. vr. *κυκεών* cin-
nus lacertae. Maculae pas-
nus, potio confecta e tosta sim vr. *gustae*. Cum stellio
polenta, melle, vino, flori- Graecis *ασκάλας* diceretur
bus, herbisque variis. vid. (V. Schol. Nicandri ad Alex.
Munker. ad Lactant. argum. 128), Mellmannus putat, hanc

- 460 Fugit anum, latebramque petit; aptumque colori
Nomen habet: variis stellatus corpora guttis.
Quas Dea per terras, et quas errauerit vndas,
Dicere longa mora est. Quaerenti defuit orbis.
Sicaniam repetit. Dumque omnia lustrat eundo,
465 Venit et ad Cyanen: ea ni mutata fuisset,
Omnia narrasset, sed et os, et lingua volenti
Dicere non aderant; nec, quo loqueretur, habebat.
Signa tamen manifesta dedit, notamque parenti,
Illo forte loco delapsam gurgite sacro,
470 Persephones zonam summis ostendit in vndis.
Quam simul agnouit, tamquam tum denique raptam
Scisset, inornatos lanauit Diua capillos:
Et repetita suis percussit pectora palmis.
Nec scit adhuc, vbi sit; terras tamen increpat omnes;
475 Ingratasque vocat, nec frugum munere dignas:

463 *Dicere*, Voss. *referre*, quod probat Heinf. 469 *Burium*, legeret c. Excerpt. Langorm. *Illo forte die, delapsam in gurgite s.*

metam. ortam esse ex confusione cum transform. sequente, vl. 539. aut ad exemplum 467 Ne ineptae tautologice reus sit Ouid. Schirach.

462 — 550 Ceres cum ex *adsum* interpretatur, adiuuant, Arethusa cognouisset raptam ut verbum translatum h. l. Proserpinae, Iouem supplex sit a patronis causillarum, qui adit, qui ea lege filiam reperi posse pronuntiat, si nullo gustauerit cibos. *Ascalaphus* autem, qui eam comedentem viderat, remque indicauerat, mutatur in bubonem

Errauerit. Errores illos describant hymn. Hom. 43 sqq. Callim. 8. Apollod. I, 5, 1. Claudian. III, 255. Noster ipse Fast. 455 sqq. de fuit orbis, nulla superfuit pars orbis terrarum, vbi quaereret. *Sicania* a Sicanis, qui ex Iberia immigrauerant. Thucyd. VI, 2. *Omnia narrasset*, diutius vehere, sic nunc et

nampe mutatis manet sensus pristinus. 467 Ne ineptae tautologice reus sit Ouid. Schirach.

473 *reperita*. V. ad IV, 733. *Damnium*, filia amissa. XII, 16. Iam saeuit in terram, vt II. Phoebus in equos solares, et vt ille recusat solem

Triacriam ante alias, in qua vestigia damni Reperit. Ergo illic laeuâ vertentia glebas Fregit aratra manu; parilique irata colonos Ruricolosque boues leto dedit; aruaque iussit Failere depositum, vitiatâque semina fecit. Fertilitas terrae, latum vulgata per orbem, Cassa iacet: primis segetes moriuntur in herbis: Et modo sol nimius, nimius modo corripit imber: Sideraque, ventique nocent: auidaeque volucres Semina iacta legunt: lolium, tribulique fatigant Triticeas melle, et inexpugnabile gramen. Tum caput Eleis Alphêas extulit vndis; Rorantesque comas a fronte remouit ad aures:

482 *Cassa* ex Arond, (qui sic pro diuersa lect) Heinf. praetulit Vulg. *sparsa*.

Ceres muneri suo deest. *Eleis*, cum tenerae adhuc heretiam in h. Hom. 305 sqq. haec sunt. *Tenera in herba* eius et moerentis filiam et dixit Virg. Cf. infra X, 209. irascentis Ioui culpa terra 484 *Anidae volucres*, immnullas fert fruges, agricola-probus anser, Strymoniaeque rum labor irritus est, parum-grues. Virg. G. I, 119. *Semiquae abest*, quin genus hum. *na legere*, *σπέρματα συλλέγειν*, fame pereat. Cf. Diod. Sic. pr. de his auibus, quae inde *σπερμελόγος* dictae. Foësi Oe-

480 Semina bene drr. *de-* con. Hipp. p. 348. *fatigant* poni in terra, quae cum non exquisitae, impediunt segetem respondet votis coloni, *fallit* surgere conantem, eam coer- *deposum*. *Fertilitas terrae* cent. Plin. III Ep. 19, 6. Siculae, Leontinorum inprifelicitas terrae *fatigatur* im- mis camporum, a Diodoro, *becillis cultoribus*. Virg. G. I, 153. *interque nitentia culta* lebrata, *vulgata* sane est. At- *Infelix lolium et steriles domi-* que nostris etiam temporibus *nantur aenae*. *Lolium* No- terra illa multis eximiae fer- stris Trespe, *tribulus*, Bur- tilitatis suae speciminibus ac- zeldorn, in Italia frequens. cufat inertiam incolarum, vt 487 *Alphêus*, hodie Car- pallim queritur Brydon. Ita- bon, vbi *Elidem* irigauit, ma- que et hodie dicere licet, fer- ri Peloponnesiaco infunditur, tilitas illa *cassa iacet*, i. vacat. sed sub mari procurrare, at- De v. *cassus* vid. Heinf. ad que in Sicilia cum Arethusa Fast. VI, 406. *primis in her-* (quae inde *Alphêas*) aquas

480

485

- Atque ait: O toto quaesitae virginis orbe,
 490 Et frugum genetrix, immensos siste labores;
 Neue tibi fidae violenta irascere terrae.
 Terra nihil meruit; patuitque inuita rapinae.
 Nec sum pro patria supplex: huc hospita veni.
 Pisa mihi patria est; et ab Elide ducimus ortum.
 495 Sicaniam peregrina colo: sed gratior omni
 Haec mihi terra solo est. Hos nunc Arethusa penates,
 Hanc habeo sedem; quam tu, mitissima, serua.
 Mota loco cur sum, tantique per aequoris vndas
 Aduchar Ortygiam, veniet narratibus hora
 500 Tempestiua meis; cum tu curisque leuata,
 Et vultus melioris eris. Mihi peruia tellus
 Praebet iter; subterque imas ablata cauernas
 Hic caput attollo; desuetaque sidera cerno.
 Ergo, dum Stygio sub terris gurgite labor,
 505 Visa tua est oculis illic Proserpina nostris.

502 *imas*. Vnus Moreti *canas*, quod rectius videtur Heinf. Sed *canas cauernas* merito displicent Burm. Praeterea in *imas* causa est, cur Arethusa Proserpinam cernere potuerat.

suasconfundere credebatur. Se- Eorum, qui ad dicendum nec. Nat. quaeft. III, 26. Strabo deunt, gestus aliquis nobo V. p. 270. Pausan. Eliac. tari solet. II, 272. Supra vs. p. 390. qui rem comprobant 338. Haec *remonet comas*, vt auctoritate Delphici oraculi. IV, 474 Tisiphone colubras. Idemque error etiam nunc *rorantes*. I, 339. tenet multorum Sicularum 490 *genetrix*, Dea. Dii mentes. Arethusae autem earum rerum *genitores*, quos Noster ipse et oratoris depre- rum curam gerunt. *meruit*, catorisque, vt Telluri II, 272 malo sensu, vt II, 279. *Nec* sqq. et indicis partes dedit. *sum pro patria* etc. Ita sibi Optime autem, vt e vs. 504 viam pandit ad Arethusae sa- sqq. apparet, ei indicium tri- ta in sqq. narranda. Sed buitur. In h. Homer. 74. loquacior paullo est in ver- quem Noster Fast. IV, 583 bis, *buc hospita vni*, Sic. sequitur, rem Sol prodit, a- *peregrina colo*, *bos nunc*, pud Apollod. Hermionenses, etc. Similiter I, 574 pec- quia ad Hermionem Argoli- catum. 499 Syracusae cum quatuor dis descensum ad inferos esse 500 Syracusae cum quatuor putabant. haberent partes, earum vna,

Illa quidem tristis, nec adhuc interrita vultu;
 Sed regina tamen, sed opaci maxima mundi;
 Sed tamen inferni pollens matrona tyranni.

Mater ad auditas stupuit, ceu faxea, voces,
 Attonitaeque diu similis fuit: vtque dolore
 510 Pulsa graui grauis est amentia; curribus auras
 Exit in aetherias: ibi toto nubila vultu
 Ante Iouem passis stetit inuidiosa capillis:
 Proque meo supplex venio tibi, Iuppiter, inquit,
 Sanguine, proque tuo. Si nulla est gratia matris;
 515 Nata patrem moueat: neu sit tibi cura, precamur,
 Vilior illius, quod nostro est edita partu.
 En, quaesita diu tandem mi nata reperta est:
 Si reperire vocas, amittere certius; aut si,

512 *toto*. Heinf. mallet *moto*, et mox *squallida*, quia fragm. Boxh. *pallida* pro *nubila*. 517 *edita*. Medii. *prodit*, quod eleganti-
 519 Heinf. conii. *verius*.

in insula sita, *Ortygia* dicta vs. 17. *Maxima* substantiue, est, eaque pars hodie etiam domina. Matrem consolatura restat. vid. Brydon. p. 221. amplificat dignitatem filiae. In ea fons Arethusa. Cic. Etiam in *matrona*, coniux, Verr. IV, 52. Virg. Aen. III, aliquid dignitatis est. *Poren-* 692. *Sicanio praerenta sum iatiam* eius Pluto ipse in h. *cet insula contra Plennyrium* Homer. 365 sqq. describit. *Undosum: nomen dixere prio-* Claudian. I, 3. *profunda Iu-* *res Ortygiam. Alpheum fama no-* dr. Virg. Aen. VI, 138. *est buc Elidis amnem Occultas Iuno inferna* et a Nostro XIV, *egisse vias subter mare, qui* 115. *Auerna Iuno*.

nunc Ore, Arethusa, tuo Si- 511 *Amentia*. Eo habitu *culis confunditur vndis*. — Ho- expressa est in monumento *ra tempestiua* mox veniet vs. antiquo, quod exhibet Span- 573. *narratus* noue dictum, hem. ad Callim. d. I. Amen- vt supra *erratus*. *melioris*, tiam remissam secutus est do- *laetioris*. Sic et VIII, 677 *lor. nubila vultu*, moesta, *vultus boni. peruia tellus*, dixit etiam Statius Sylu. III, *canales subterranei. desueta*, 5, 11. Noster V Trist. 3, 14. *quae cernere desueui, diu nubila Parca nascenti fuir*. Grae- non vidi, dum sub terra la- ci poetae moestis tribuunt *bor Stygio gurgite*, ibi, vbi *ἄφρονι καὶ φθονι* aut *ἰφθονι*. Sc- Styx. phocl. Antig. 532. Eurip.

507 De repetito *sed* v. ad Hipp. 173. Cf. mox simili

- 520 Scire, vbi sit, reperire vocas. Quod rapta, feremus;
 Dummodo reddat eam: neque enim praedone marito
 Filia digna tua est; si iam mea filia digna est.
 Iuppiter exceptit: Commune est pignus onusque,
 Nata, mihi tecum: sed, si modo nomina rebus
 525 Addere vera placet, non hoc iniuria factum,
 Verum amor est; neque erit nobis gener ille pudori.
 Tu modo, Diua, velis. Ut desint cetera, quantum est
 Esse Iouis fratrem! quid quod nec cetera desunt,
 Nec cedit nisi forte mihi? sed tanta cupido
 530 Si tibi discidii est; repetet Proserpina coelum;
 Lege tamen certa, si nullos contigit illic
 Ore cibos: nam sic Parcarum foedere cautum est.
 Dixerat. At Cereri certum est educere natam.
 Non ita fata sinunt: quoniam ieiunia virgo
 535 Soluerat, et cultis dum simplex errat in hortis,

535 et cultis. Tres irriguis. Heinl. cortigit et rignis, i. quos
 riuus interfecabat.

rudinem vs. 570. In h. Ho- In h. Homer. 83 f. Sol Cere-
 mer. Iupiter ipse, sterilitate rem sic solatur laudibus ho-
 terrae commotus, primum norificae affinitatis, & τοι κτ'
 Irin, mox omnes deinceps κης γαμβρὸς ἐν ἀθανάτοις πολλοῦ
 Deos demittit coelo, qui Ce- μάντ' ἰδιδότες. Ut desint, po-
 rerem ad concilium Deorum re- nāmus deesse, caetera, quae
 vocent. Illa vero negat, se generum commendant, re-
 redituram aut fruges terris gnum scilicet. sorte. V. ad
 reddituram ante, quam filiam vs. 368 discidii, diuortii. si
 vidisset. Ea igitur ex Orco nulos etc. Lex factorum erat,
 dinittitur. inuidiosa, odio ut nemini ex inferis redire li-
 Plutonis plena. ceret, qui ibi aliquid gustal-

518 En, quaesita etc. Cf. set. foedus, ordo et cursus
 I, 653—55. reperta est, scio, rerum constans, h. l. quem
 vbi sit. certius, quia iam nul- Parcae, tamquam ex compo-
 lus inde reditus. sito, constituerant. Claudian.

523 Pignora parentum dr. 3, 4. foedera mundi, constans
 liberi ob amorem, onera, pro- ille ordo, quo mundus regi-
 pter curae molestias. Sensus: tur.

Ego aequae ac tu tam amare 535 Cultos illos hortos in-
 filiam, quam saluti eius pro- ferorum describit Homer. Od.
 spicere, debeo. neque erit etc. λ, 589. Ibi arbores frugife-

Poeniceum curua decerpserat arbore pomum,
 Sumtaque pallenti septem de cortice grana
 Presserat ore suo: solusque ex omnibus illud
 Viderat Ascalaphus, quem quondam dicitur Orphne
 Inter Auernales haud ignotissima Nymphas,
 Ex Acheronte suo furuis peperisse sub antris:
 Vidit; et indicio reditum crudelis ademit.
 Ingemuit regina Erebi; tessemque profanam
 Fecit auem; sparsumque caput Phlogethontide lymphia
 In rostrum, et plumas, et grandia lumina vertit.
 Ille sibi ablatus fuluis amicitur ab alis;
 Inque caput crescit, longosque relleclitur vngues,
 Vixque mouet natas per inertia brachia pennas:
 Foedaque fit volucris, venturi nuntia luctus

Asca-
 la-
 phus

540

545

rae, piri, mali, ficus, oleae, cule mutat in ~~noct.~~ f. paruam
 etiam ~~noct.~~ mali punicae. Er- noctuam. Orphne, ~~ὅς~~ ~~φν~~ te-
 rat, ambulat. simplex, nihil nebrae. furuis sub antris,
 mali suspicans. Poeniceum po- quemadmodum Nymphae ma-
 mum, malum punicum f. gra- rinae vitreis sub antris pari-
 natum. Hinc Thesmophoria- unt. Vs. 48.

543 Etiam VI, 431. profa-
 nus buho. Plin. H. N. X, 12.
 Bulbo funebris et maxime abo-
 minatus, publicis praecipue au-
 spiciis, deserta incolit, nec tan-
 tum desolata, sed dira etiam
 et inaccessa, noctis monstrum,
 nec cantu aliquo vocalis, sed
 gemitu. Itaque in urbibus,
 aut omnino in luce visus, di-
 rum ostentum est. Volat nun-
 quam, quo libuit, sed trans-
 versus auferitur. — Sparsio
 talis a Diis facta vim mutandi
 habebat. Vs. 454. III, 194.
 539 Apud Apollod. lib. I. Auferitur sibi, cuius forma
 d. l. Ceres Ascalapho, Ache-
 rontis et Gorgyrae filio, quod
 crescere, vt ap. Virg. in ven-
 gustationem illam testatus e-
 rat, superimponit faxum; sed
 ἀσκαλάφος genus noctuae Grae-
 liberatum eum inde ab Her-
 cis significabat, Aristor. H.

- 550 Ignauus bubo, dirum mortalibus omen.
Sirenes. Hic tamen indicio poenam, linguaue videri
 Commeruisse potest. Vobis, Acheloides, vnde
 Pluma pedesque auium, cum virginis ora geratis?
 An quia, cum legeret vernos Proserpina flores,
 555 In comitum numero mixtae, Sirenes, eratis?
 Quam pollquam toto frustra quaesistis in orbe;
 Protinus vt vestram sentirent aequora curam,
 Posse super fluctus alarum insistere remis
 Optastis; facilesque Deos habuistis, et artus
 560 Vidistis vestros subitis flauescere pennis.
 Ne tamen ille canor, mulcendas natus ad aures,

555 Heins. malebat, *inmixtae cum numero* et 557 *Non minus* ut.

A. II, 17. facile apparet, quae nae comitatu fuerunt etiam origo sit huius metamorphoseos. secundum Apollon. Hygin. f. 141. Claudian. III, 254. Po-

551 — 563 *Sirenes.* No- stremo loco *Rapidis Acheloides* ra sunt, quae Homer. Od. μ , *alis Sublasae Siculi latus olise-* 39 sqq. de Sirenibus finxit. *dere Pelori* etc.

Cf. Orpheus Arg. 1268 sqq. et Apollon. Rh. IV, 892 sqq. Erant monstra marina, quae inter Italiam et Siciliam, insulam quandam incolebant, nauesque appulsas voce canora detinebant. Pater earum traditur *Achelous*, matrem faciunt alii *Steropen*, alii *Terpichoren*, alii *Melpomenen* aut *Calliopen*. Etiam nomina earum varie exhibentur. *Lycephroni* vrr. *Parthenope*, *Leucosia*, *Ligia*. Exstat Claudiani epigr. 24. in eas, vbi Barth. collegit, quantum satis. Adde Brouekh. ad Tibul. IV, 1. 69. Creditur autem Homer. hac fabula descripsisse voluptatem mortiferam, vt pluribus docet Bocar. Geneal. Deor. VII, 20. In Proserpi-

555 *in numero mixtae*, *inmixtae* numero. vid. Barm. *Vt sentirent curam*, vt Proserpinam etiam per maria quaerere possetis. Alae frequenter cum nauium remis comparantur. *Remigium alarum* est apud Lucrer. VI, 743. et ap. Virg. aliquoties. Eurip. Iph. Taur. 239 $\pi\tau\epsilon\gamma\omega\iota\varsigma$ $\epsilon\gamma\epsilon\sigma\sigma\epsilon\iota$ Reciproca est, obseruante Seruio ad Aen. I, 224. nauium et auium metaphora. Itaque

Tantaque dos oris linguae deperderet vsum,
 Virginei vultus, et vox humana remansit.

At medius fratrisque sui moeslaeque sororis
 Iuppiter ex aequo voluentem diuidit annum.
 Nunc Dea, regnorum numen commune duorum
 Cum matre est totidem, totidem cum coniuge menses.
 Vertitur extemplo facies, et mentis, et oris;
 Nam, modo quae poterat Diti quoque moesta videri,
 Laeta Deae frons est: vt Sol, qui teclus aquosis
 Nubibus ante fuit, victis vbi nubibus exit.

Exigit alma Ceres, nata secunda recepta,

572 Iac. Gronov. malebat *natae sec. receptae*, quod valde placebat Heins. quia ea vox cum casu sec. plerumque reperitur, sed Burn. tuetur Ablat.

remi vicissim Hom. Od. λ vbertatem reddit. Sic et A. 124 vrr. $\pi\tau\epsilon\gamma\omega\iota\varsigma$ *facilis* Deus, postmod. Fab. inde ortam putat Schol. Hesiod. ad Th. 914. bus, benignus. *natus ad-* quia frugum semina aliquot V. ad II, 223. *natus*, valens. menses sub terra lateant, reliquum tempus supra terram

564 *Medius fratris et sor.* cernantur. *medius* inter fratrem et sor. 572 — 641. *Alpheus*, dum rorem, h. e. vtrique aequo *Arethusa* Nympha in eius flauens. Horat. II od. 19, 28. mine lauatur, amore eius ardescit fugientemque persequi- *Pacis medius et belli*, i. vtrique aequo idoneus. *voluentem*, scil. se, verbum aptum tatur, et ipse in proprias vnde decursu anni, qui semper das vertitur, vt se ei misceat. in orbem redit. Homer. $\epsilon\tau\epsilon\alpha$ Cf. Pausan. V p. 389 f. qui $\pi\tau\epsilon\gamma\omega\iota\varsigma$ *ex aequo*, in ae et addit, fabulae inde locum quas partes. *facies mentis*, datum, quia in Arethusam affectio animi. *Diti quoque* fontem illabatur Alpheus; de Eius enim *caput moestissima* quo errore dictum ad vl. 487. *nubes Asperat et dirae riget* — Varietatis causa poeta *inclementia formae*. Claudian. ipsam Arethusam fata sua nar- I, 81. In h. Homer. 445 lu- rantem induxit.

Salu facto transit ad seqq. piter per Rheam Cereri offert conditionem hanc, vt si cogitandum igitur, Cererem, lia tertiam cuiusque anni partem impetratis precibus, in Sici- tem cum Plutone sit, duas liam rediisse. *quae caus. vias*, reliquas cum ipsa in coelo. cur, loco mutato, extra pa- Conditione ea accepta, agris triam cernaris, non vt flunius,

- Quae tibi causa viae? cur sis, Arethusa, sacer fons?
 Conticuere vndae: quarum Dea sustulit alto
 575 Fonte caput, viridesque manu ficcata capillos
 Fluminis Elei veteres narravit amores.
 Pars ego Nympharum, quae sunt in Achaide, dixit,
 Vna fui: nec me studiosius altera saltus
 Legit, nec posuit studiosius altera casses.
 580 Sed, quamvis formae numquam mihi fama petita est,
 Quamvis fortis eram, formosae nomen habebam.
 Nec mea me facies nimium laudata iuuabat,
 Quaque aliae gaudere solent, ego rustica dote
 Corporis erubui, crimenque placere putavi.
 585 Lassa revertebar (memini) Stymphalide filua:
 Aestus erat, magnumque labor geminaverat aestum:

sed vt fons. Fontem hunc vale, in mare infunditur, ho-
 describit Cic. Verr. IV, 53. noribus adeo diuinis ab Eleis
 In Insula (parte Syracusarum) colitur, quamquam fontes e-
 extrema est fons aquae dulcis, ius in Arcadia reperiuntur.
 cui nomen Arethusa est, incre- Pausan. V p. 389 f. 399. VIII
 dibili magnitudine, plenissimus p. 709. Celebratus et ille poë-
 piscinum: qui fluctu totus ope- tis. Senec. N. Q. VI, 8. ve-
 rireretur, nisi munitione ac mo- teres, pristinos.
 le lapidum a mari disiunctus 577 Sequitur exemplum et
 esset. Eundem nitidissimum, simplicis illius venustatis, quae
 ad ima perlucidum carminibus. sermonibus addit gratiam, et
 que celebratissimum vocat Se- exactae narrationis. Pars una,
 nec. Conf. ad Marc. 17. Et una. E traditione antiqua et
 fuit adeo memorabilis, vt Plin. Alpheus fuit venator, 584
 H. N. III, 8 f. 14. Syracusae 585 et Arethusa venationi
 ita notaret, Colonia Syracusae deuota. Haec illum, commu-
 cum fonte Arethusa. E re- bia eius respuens, fugit in in-
 centioribus eum Guarinus Ita- sulam Ortygiam, vbi et 586
 lus celebravit. sacer commu- πρὸ ἐλευτο πηγῇ. quo facto
 ne epitheton fontium.

574 conticuere, strepere de-
 sierunt in honorem Nymphae
 iam verba facturae. ficcare
 vir. cap. vt II, 12. De gestu
 dicturae v. ad vl. 487. Elei,
 quia Eleorum fines irrigat et
 supra Cyllenen, Eleorum nu-
 580 Venatrices Nymphae
 nec amorem curant, nec adeo

- Inuenio sine vortice aquas, sine murmure cuntes,
 Perspicuas imo, per quas numerabilis alte
 Calculus omnis erat; quas tu vix ire putares.
 Cana salicta dabant, nutritaque populus vnda, 590
 Sponte sua natas ripis decliuibus umbras.
 Accessi, primumque pedis vestigia tinxī;
 Poplite deinde tenus. Neque eo contenta, recingor;
 Molliaque impono falici velamina curuae:
 Nudaque mergor aquis; quas dum ferioque, trahoque 595
 Mille modis labens, excussaue brachia iacto,
 Nescio quod medio sensu sub gurgite murmur:
 Territaue insisto propioris margine ripae.
 Quo properas, Arethusa? suis Alpheus ab vndis,
 Quo properas? iterum rauco mihi dixerat ore;
 Sicut eram, fugio sine vestibus: altera vestes 600
 Ripa meas habuit. Tanto magis instat, et ardet:

588 Vulg. ad humum. Nonnulli ad imum; vnde Heins. fecit
 imo. 591 Oxon, et vnus Heins. gratas umbras e correctione.

formam, sed fortitudinem s. tam rō natas retulisse ad vm-
 robur membrorum. iuuabat, bras, quod pr. ad arbores re-
 laetabar et superbiebam fa- ferendum erat. Sic Glarean.
 cie. rustica, venatrix. Possis tamen natas ripis con-

587 Etiam Pausan. p. 390 iungere, atque interpretari,
 de Alpei aqua, idem rō natas inferuientes ripis. Supra vl.
 Talis igitur erat, vt ad la- 561. canor mulcendas natus ad
 vandum inuitaret. Cf. II, 455. aures, inferuient mulcendis
 III, 161. IV, 297. Murmur auribus. II, 223 natus ad sa-
 in riuo quidem suavis, non cra Cithaeron eodem sensu,
 item in fluuio lauantes. Ire, quo etiam Dativ. additur,
 fluere, labi. Perspicuas imo. a Liuiο in primis. Vid. Gro-
 Cf. Claudian. Rapt. II, 114 nov. Obs. IV, 17. Primumque
 sqq. Plin. VIII Ep. 8, 2. de etc. Sic et Diana II, 457.
 Clitumni fonte, purus et vi- et Narcissus IV, 343. vestigia,
 treus, vt numerare iactas sti- plantas. Mollia, nempe lanea.
 pes et relucens calculos possis. XV, 118 de ouibus, Mollia,

590 Cana. Plinius Virg. quae nobis vestras velamina
 G. II, 13. glauca canentia fron-
 de salicta. Populus iuxta flu-
 uios pulcherrima. Idem Ecl.
 7, 66. Si ripis cum dabant 595 Motus natantis descri-
 eoniungis, dicendum est, poë-
 buntur, quae brachiis ferit,

- Et quia nuda fui, sum visa paratior illi.
 Sic ego currebam; sic me ferus ille premebat;
 605 Vt fugere accipitrem penna trepidante columbae,
 Vt solet accipiter trepidas agitare columbas.
 Usque sub Orchomenon, Psophidaque, Cyllenenque,
 Maenaliasque sinus, gelidumque Erimanthon, et Elin
 Currere sustinui: nec me velocior ille.
 610 Sed tolerare diu cursus ego, viribus impar,
 Non poteram: longi patiens erat ille laboris,
 Per tamen et campos, per opertos arbore montes,
 Saxa quoque et rupes, et qua via nulla, cucurri.
 Sol erat a tergo: vidi praecedere longam
 615 Ante pedes umbram, nisi si timor illa videbat.
 Sed certe sonituque pedum terrebar; et ingens
 Crinales vittas adflabat anhelitus oris.

606 Olim *urgere*. Sed *agitare* e Cantabr. multisque aliis Heinss. praetulit, approbante Burm. 616 Multi, *sonitusque* — *terre-*
bat.

verberat, aquas, easque tra- 1035 de auibis, a pennis tre-
 bit, dum brachia versus cor- *mulum petere auxilium*. agi-
 pus retrahit. *labens*, ludens *zare* verb. pr. de venatoribus
 narando. *excessa iacto* e co- et auibis rapacibus. v. Burm-
 pia poetica; nam et *excute* Quoniam et de suo cursu Nym-
 est iactare, vt *concutere* XI, pha et de Alphei persecutio-
 465. ne dixerat, propterea virique

603 *parata* mulier, quae accommodare similitudinem
 copiam sui facile praebet. Sic voluit; hinc illa repetitio, in
 Burm. et h. l. At talis mulier qua lusus quidam. *Usque sub*
 non fugit. Potius nunc est etc. His non certus aliquis
 apta ad concubitum. *Arfit* cursus indicatur, sed tantum
 Alpheus et Dianae amore, oppida quaedam et montes
 eique vim inferre voluit, sed Arcadiae nominantur. *sinus*,
 male est habitus. Pausan. VI flexus, quos faciunt montes.
 p. 510. *premebat*, insequere. Plin. H. N. V l. 31. *sinuosus*
 batur vsque. Similitudo, quae *flexibus* Maecander. Male Ro-
 sequitur, ducta ex Hom. II. de, *den Maenalischen Klüf-*
 φ, 493. *ωσε πλεων*. "H ελ' 9' ten.

611 *patiens*, qui ferre po-
 Et accipiter maxime infestus terat, longum laborem, quip-
 columbis. Cf. I, 506. vbi v. pe fluius per longos terra-
 de v. *trepidare*. Lucret. V, rum tractus aquas suas deue-

- Fessa labore fugae, Fer opem, deprendimur, inquam,
 Armigerae, Dictynna, tuae; cui saepe dedisti
 Ferre tuos arcus, inclusaque tela pharetra. 620
 Mota Dea est, spissisque ferens e nubibus unam
 Me super iniecit. Lustrat caligine tectam
 Annis; et ignarus circum caua nubila quaerit,
 Bisque locum, quo me Dea texerat, inscius ambit;
 Et bis, Iō Arethusa, Iō Arethusa, vocauit. 625
 Quid mihi tunc animi miserie fuit? anne quod agnae est;
 Si qua lupos audit circum stabula alta frementes?
 Aut lepori, qui vepre latens hostilia cernit
 Ora canum, nullosque audet dare corpore motus?
 Non tamen abscedit: neque enim vestigia cernit 630
 Longius ire pedum: seruat nubemque, locumque.
 Occupat obsessos sudor mihi frigidus artus;
 Caeruleaeque cadunt toto de corpore guttae.
 Quaque pedem moui, manat lacus, eque capillis

hens. — *umbram*, nempe viri. in *densa caligine* Turnum *Ve-*
nisti si, vt vl. 20. *adflabat an-* *stigmat lustrans*. *caua*, vt 251.
belitus, vt I, 542. *ingens*, quia 626 Sensus Nymphae bene
 ille summis viribus currebat. notatus et illustratus. *Quid*
animi, vt I, 358. *Si qua ele-*

618 *Deprehenduntur*, quos gantius, quam, *quae*. Respe-
 instans alius assequitur aut op- xit autem forte similitudinem
 primit. Pomp. Mela III, I, Aen. IX, 95 *Ac veluti pleno*
 15. mare refluens *terrestria* lupus *insidiatus ouili*, *Quum*
deprehendit animalia. De *Di-* *fremat ad caulas*. — *altum fre-*
Dictynna ad II, 441. *dedisti fer-* quens epith. stabulorum. VI,
re, ferenda, vt vl. 666. *misit* 521. vbi v. not. *vepre*, scil.
agitare, de qua forma v. sub. *dare motus*, vt *dare sal-*
 Munker. ad Hygin. fab. 147. *tus* III, 599. *seruare*, cupide
 — e nubibus unam etc. qua spectare locum, ne quis inde
 ratione passim apud Homer. elabatur. *Arria seruans* Ho-
 heroes eripiuntur e praesen- rat. I Ep. 4, 31.

632 Hunc *sudorem*, qui so-
 nere, II. 7, 380. Aeneas ab let anxios occupare, bene fe-
 Apolline 5, 344. Hinc etiam cit transformationis initium.
 Horat. II od. 7, 14. *me per* Renarro vel narrando repeto,
hostes Mercurius celer Denso vel simpliciter narro. Legi-
 pauentem *sustulit aere*. Lu- tur etiam Aen. III, 717. vbi
strare sic Aen. XII, 466. Seruius argutatur. IV, 569.

- 635 Ros cadit, et citius, quam nunc tibi facta renarro,
In laticem mutor. Sed enim cognoscit amatas
Amnis aquas; positoque viri, quod sumserat, ore
Vertitur in proprias, ut se mihi misceat, undas.
Delia rumpit humum. Caecis ego merfa cauernis
640 Aduchor Ortygiam: quae me cognomine Diuae
Grata meae, superas eduxit prima sub auras.

Lyn- Hac Arethusa tenus, geminos Dea fertilis angues
ens. Curribus admouit, frenisque coërcuit ora,

635 Rurm. facta, rem, ut accidit, e duobus Ciof. et aliis
quibus Mss. praetulit vulgatae fata.

retractare et relogere sermo-
ne.

639 Rumpit, pandit viam
subter terram. Caecis, ob-
scuris, caliginosis. Ortygia
et pars Syracusarum, in qua
erumpit Arethusa (499) et
cognomen Dianae I. 694. me
eduxit, ibi prodii. Hic ambo
in Elide miscentur et iunctis
aquis sub terra labuntur; sed
secundum alios Alpheus solus
permeat caecas cauernas, et
in Sicilia demum cum Are-
thusa aquam miscet. Pausan.
p. 799.

642 — 661 Triptolemo in-
sidias struit Lyncus. Hygin.
fab. 259. P. A. II, 14. Tri-
ptolemus, Celei, regis Eleu-
sinii, filius, (etsi Musaeus, Or-
pheus, Choerilus apud Pau-
san. Attic. p. 34. aliter) a Ce-
rere adiutus tempore Erech-
thei, sexti Atheniensium re-
gis, a. circ. 1420 ante aer.
Chr. agriculturam Graecis,
ac primum quidem Athenien-
sibus, ostendisse credebatur.
Homer. hym. in Cer. Pau-
san. Attic. p. 34. Corinth. p.

143. Marm. Arund. I, 12 sq.
Diod. Sic. V, 4. Hygin. fab.
277. Sed antiquiorem multo
agriculturam inter Graecos iu-
dicat Goguet vom *Vrsprunge*
der Gesetze, To. II. p. 157.
Censet enim, iam tempore
Titanum, quibus aequalis Ce-
res, Graecos agriculturam ac-
cepisse, eam vero extinctis
Titanibus interiisse. Aliquan-
to post cum fame laboraret
Graecia, aduenisse Erechthe-
um, magnamque frumenti
vim secum apportasse, eun-
demque arandi artem in cam-
pis maxime Eleusiniis restitui-
se, atque sacra Cereris intro-
duxisse. Hinc factum esse,
ut sub eius imperio Ceres A-
thenas venisse crederetur. —
Caeterum quomodo Ceres in
Celei domum intrauerit, Tri-
ptolemus in cunis decum-
bentem fouerit, eique agri-
culturae propagandae munus
tradiderit, narrant Noster Fast.
IV, 507 — 560. Apollod.
I, 5, 2. Hygin. fab. 147.
Hac — tenus diuulsum per-
tinet, de qua v. Ciofau. *ser-*

Et medium coeli terraeque, per aëra vecta est:
Atque leuem currum Tritonida misit in arcem
Triptolemo; partimque rudi data semina iussit
Spargere humo, partim post tempora longa recultae.
Iam super Europen sublimis, et Asida, terras
Vectus erat iuuenis; Scythicas aduertitur oras,
Rex ibi Lyncus erat. Regis subit ille penates.

644 vecta est. Heins. mallet ex primo Gronov. *fertur*, quia
mox seq. *uictus erat*. Idem ex tribus scriptis dedit *arcem* pro *ur-*
bem.

tilis, quia fertilitatis (*eternitas*) 646 Hordeum primum esse
Dea, sub quo nomine templa satum a Triptolemo tradit
habuit. *Bis serpentes* Ce- Pausan. Attic. p. 93. *rudister-*
res vecta, et apud auctores et *ra*, nondum culta, nondum
in monumentis antiq. occur- proscissa, aratrum passa, pla-
rit. Ibi apparent mox alati, ne ut *rudis campus* Virg. G.
mox sine alis. V. Spanhemii II, 211. *Reculta* potest esse,
Dissert. IV p. 211. Descri- quae, ubi aliquamdiu quiescit,
buntur a Claudian. 33, 79. denuo colitur, noualis. Sic
Triptolemo eas misit, ut omni- cepit etiam Rode, in *brache*
um nationum terras circum- *gelegenem Boden*. Sed non ap-
paret, cur post tempora longa additum. Alii referunt ad
Hygin. P. A. II, 14. fab. 147. vnam Siciliam, quae post ste-
Apollod. d. I. Sed Goguet d. rililitatem, de qua vl. 476 sq.
l. illas serpentum bigas acci- denuo coli coepta sit. At il-
pit de callidis consiliis, quibus la sterilitatis iniuria non du-
Triptolemum eripuerit Ceres rauit tempora longa. Schira-
variis periculis. Triptolemo chus ergo intelligit terras,
mortuo, Anthreas eius currum quae olim fuerint cultae, mo-
conscendit, sed inde excussus nerque, e mente Ouidii Cere-
perit. Pausan. Achaic. p. 568. rem iam ante hunc euentum
coercuit, rexit. Horat. I od. fuisse frugum matrem, sed
7. *ora frenis temperare*. Phae- nunc, inuenta filia, artem co-
dr. III, 6. *ora continere fre-* lendi agrum denuo Triptole-
nis. medium coeli etc. medium mo monstrasse.
inter coelum et terram, ut VI, 409. *inguli medius summi-*
que lacerti. V. ad vl. 409. — *Triptolemus in curru draco-*
Tritonida in arcem, Athenas num collocatum iussit omnium
(v. Bentlei. ad Horat. I od. nationum agros circumeuntem
7, 5.), quarum pars antiquis *semina parturi, quo facilius ip-*
sima *arx, Asida*. Tritonidi si posterique a fero victu segre-
in primis sacra. garentur. Etiam Apollod.

Qua veniat, caussamque viae, nomenque rogatus,
Et patriam, Patria est clarae mihi, dixit, Athenae;
Triptolemus nomen: veni nec puppe per undas,
Nec pede per terras: patuit mihi peruius aether.
555 Dona fero Cereris; latos quae sparsa per agros
Frugiferas messes, alimentaue mitia reddant.
Barbarus inuidit: tantique vt muneris auctor
Ipse sit, hospitio recipit, somnoque gravatum
Adgreditur ferro. Conante in figere pectus
560 Lynceus Ceres fecit: rursusque per aëra misit
Mopsopium iuuenem sacros agitare iugales.
Finierat dictos e nobis maxima cantus.
At Nymphae vicisse Deas, Helicon colentes,
Concordi dixere sono. Coniugia victae

651 Qua. Nonnulli *quid*, i. propter quid. 661 *misi* pro *ius-*
si e fragm. Voss. e Iuniano, et vno suo restituit Heinsf.

d. I. dedit ei currum et frumentum, ἃ τὴν ὅλην οἰκωμένην δι-
 κρινεῖ. Curru autem illo velocitas indica-
 tur, qua agricultura propagata. *Asis terra*, Asia, vt IX, 447. Micyllus intell. angustum illum Lydiae tractum pat-
 lustrem ad Caystrum, quem Homer. Ἄσιον λιμὴν. Virg. autem Aen. VII, 701. *Asiam paludem* dixit, quia *Asia*, cum partem orbis terrarum significet, primam corripit, cum de illo tractu vsurpetur, producat. Falsam autem esse hanc obseruat. quam Grammatici debent Servio ad Virg. G. I, 381. et primam in *Asia* esse indifferenterem, monet Gesnerus in Thesauro Fabri s. v. *Asia*, et quemque hic ipse loc. docere potest. *Asia* enim cum opp. *Europae*, nullo modo de tractu illo pal-
 stri ad Caystrum intelligi potest.

650 Hygin. fab. 259. et Laetant. ad Theb. IV, 658. *Lyncum* faciunt Siciliae regem; Micyllus et Munker. vero ibi quoque legendum censent *Scythiae*. — Etiam Carnabon Getarum rex, similes Triptolemo insidias struxit. Hygin. P. A. II, 14.

651 *Qua*, quomodo, puppe, an pedibus.

660 Hygin. fab. 259. *Ceres eum conuerit in lyncem varii coloris, vt ipse variae mentis exstiterat.* Similiter Laetant. in Arg. in feram suinominis conuersus morum suorum colore distinctus est. Noter hanc mutationem non per partes describit, quia in Musae carmine obiter tantum commemoratur. *Mopsops*, Atheniensis a Mopsopo rege.

Cum iacerent, Quoniam, dixit, certamine vobis
Supplicium inuenisse parum est, maledictaque culpae
Additis, et non est patientia libera nobis;
Ibimus in poenas; et quo vocat ira, sequemur.
Rident Emathides, spernuntque minacia verba;
Conataeque loqui, et magno clamore proteruas
Intentare manus, pennas exire per ungues
Adspexere suos, operiri brachia plumis;
Alteraque alterius rigido concreescere rostro
Ora videt, volucresque nouas accedere filius.
Dumque volunt plangi; per brachia mota leuatae,
Aëre pendebant, nemorum conuicia, picae.
Nunc quoque in alitibus facundia prisca remansit,
Raucaque garrulitas, studiumque immane loquendi.

665 *acerent*. Alii *facerent*. Aequè bene. 673 *concrefcere*.
 Louan. *occafefcere*, vt XIV, 316. 678 Ciofan. e Codd. quibus-
 dam protulit, *ftudiumque inane*, quod uisus Barth.

Virg. Cir. 128. *Mopsopio dente.* etiam ab Anton. Lib. ita vtr.
misit agitare, graeca syntaxis, Olim edeb. *Euippides*, i. Eui-
 (ἔπειπεν ἐκείνους) quam multis *pes filiae.* *aere pendere devo-*
exemplis illustrat Heinsf. *Iu-* lante. *nemorum conuicia*, aues
gales. Schirach. intell. *equos.* per nemora garrientes et ma-
 Imo dracones intellige, qui ledicentes. *Facundia* eadem,
 iuncti erant curru. quae *garrulitas.* Idem ter di-

662 — fin. *Poena Pieridum.* xit. Vir quidam doctus coni.
664 conc. *sono*, consentien- Tunc quoque, quia sequitur *re-*
te voce. *manfit.* Sed refellitur a Clar-

668 *Ire in poenas, accedere* kio ad Hom. II. α , 37. quia ad puniendum, punire. Huic *remansit* est tempus praesens conveniunt et verba *vocare* et rei perfectae. — Caeterum *sequi. Ematbides* vid. *vl.* 313. Nicandro auctore ap. Anton. Pierides in plura auium generum Heins. namque Pierides nora mutatae sunt.

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON
LIBER SEXTVS.

Ara- Praebuerat dictis Tritonia talibus aurem;
chne. Carminaque Aonidum, iustamque probauerat iram.
Tum secum, Laudare parum est; laudemur et ipsae:
Numina nec sperni sine poena nostra sinamus.
5 Maeoniaeque animum fatis intendit Arachnes:

1. *Ara-* non nisi vnus Berneggerianus habet, vnde accepit
Heinf. caeteri *aures*. 5. Vnus Heinf., *incendis*.

FAB. I, 1 — 145. *Ara-* gie meritaie erant apud Lydios
chne et Minerua. Antiquissima- *Arachne*, Plin. VII, 56. apud
rum nationum, ad meliorem Graecos *Minerua*, Aelian.
sortem adspirantium, cura Hist. An. I, 21. quemadmo-
circa vestium in primis ele- dum apud Aegyptios Isis. For-
gantias haesit. Itaque lanam te *Arachne* olim fuit nomen
ducere et tinguere, telam te- commune mulierum perite-
xere, vestesque colorum et textentium. Cum autem pro-
nitore et varietate insignes proprio haberi coeptum esset,
conficere iam Patriarcharum lusus etymologicus huic fab.
temporibus repertum est. Post originem dedit, *qua Arachne*
casus dedit Tyriis purpuram; *cum Minerua texendo certans*
mox additum vestibus aurum. *in araneam mutatur*. Saepius
Vestes egregiis picturis exor- mortales cum Diis concertasse
nabantur, vel acu (quod Phry- atque stultitiae suae mercedem
ges inuenerunt. Plin. H. N. tulisse traduntur.
VIII, 48.) vel inter texen- 4 *Numina nostra* multo gra-
dum filis versicoloribus, qua- dius, quam, me, et plural. *na-*
arte Babylonii primi excellue- *mina* dignitatis caussa. Aen.
runt. Vtroque modo dicitur VII, 310 Iuno, *si mea numi-*
picta vestis. Omnis autem ve- *na non sunt magna fatiis*. Ibid.
stium conficiendarum ars mu- I, 48. *Et quisquam* namen
lieribus commissa erat, eaque *Iunonis (me) adores? sine poe-*
excellere reginis adeo laudi *na*, impune.
ducebatur. Homer. Il. 7, 125. 5 *animum intendit f.* serio
ζ, 289. x, 440. De ea egre- cogitare coepit de poena ab

Quam sibi lanificae non cedere laudibus artis
Audierat. Non illa loco, nec origine gentis
Clara, sed arte, fuit. Pater huic Colophonius Idmon,
Phocaico bibulas tinguebat murice lanas.
Occiderat mater: sed et haec de plebe, suoque
Aequa viro fuerat. Lydas tamen illa per vrbes
Quaesierat studio nomen memorabile; quamuis
Orta domo parua, paruis habitabat Hypaëpis.
Huius vt adipicerent opus admirabile, faepe

10

8 *Idmon*. Varie hoc nomen in Mss. exaratum, *Ismon*, *Hys-*
mon, *Ethmon*. Buim. praetulit *Idmon*, quia id nomen et alii ges-
serant. Gracius est, quod et Lactant. sic legit. 10 *Occiderat*.
Gebhard. III Crep. 7 ex Mss. legit *deciderat*, quia h. v. eleganter
pro *occidere* ponitur. 11 *Lydas* correxit Constant. Faenif. quia
Lydius primam syllabam semper productam habet. Plurimi tamen
Mss. *Lydias*.

Arachne sumenda. Sed du- nere cape, quod Pontanus vo-
bitat Schirach. an hoc satis lebat; (sequitur enim *origo*
poetic. sit, et negat, phrasin *gentis*) nec cum Burm. de di-
animum intendere apud vllum gnitate, sed de patria, pro-
poetam reperiri. In quo la- pter vs. 13. qui huic nostro
plus est; namque ipsa Lexica responderet. Ibi enim *parua*
suppeditant loc. Horat. Epist. *domus ad originem gentis*, et
I, 2, 36. *Intendes animum paruae Hypaëpae ad locum per-*
studiis, et rebus honestis. No- tinent.
ster IV Trist. I, 4. *mens in-*
renta malis. Ipse ergo ex vno
Cod. praefert, *incendis*, ad-
ditque explicationem hanc:
irascitur fato illo laeto Ara-
chnes, quo sibi aequatur arte.
Maeoniae, Lydiae. vid. ad II,
252. Lydiam Arachnen etiam
facit Serv. ad Virg. G. IV,
246. sed Thressiam, eamque
virginem regiam, Probus ad
eund. loc.

7 Pluribus abiectam lanifi-
cae originem describit, quo
magis et ars eius et audacia, tate et genere. *Ill*a, Arachne.
qua se ipsi Mineruae praefert, Male Lactant. in Arg. haec
illucescat. *Locum* nec de ge- quoque verba ad matrem re-

9 *Bibulae* lanae exquisitae,
quae bibunt, attrahunt colo-
res, vt supra *bibula* Persei ta-
laria. *Murex* genus conchae,
cuius e succo Veteres purpu-
ram conficiebant, et quae
cum alibi, tum iuxta *Phocae-*
am, urbem Ioniae in sinu ma-
ris mediterranei intimo sitam,
reperiebatur. Liv. XXXVII,
31. Etiam *Colophon* nobile
Ioniae oppidum.

- 15 Deseruere sui Nymphae vineta Tymoli:
Deseruere suas Nymphae Pactolides vndas.
Nec factas solum vestes spectare iuuabat:
Tum quoque, cum fierent, tantus decor adfuit arti,
Siue rudem primos lanam glomerabat in orbes;
20 Seu digitis subigebat opus, repetitaque longo
Vellera mollibat nebulas aequantia tractu;
Siue leui teretem versabat pollice fusum;
Sen pingebat acu; scires a Pallade doctam.
Quod tamen ipsa negat: tantaque offensa magistra,

18 Heins. h. v. superiori praeponendum putabat, eam solam ob causam, quod pro Nec multi Mss. non. 22 Alter Regius, siue leuam tereti. 24 Leidenf. Sed tamen, quod non ineleganter dictum Burm. videtur.

tulit. *Idyus* non minus, quam qualis in h. et seq. v. amat *Lydius*, in vsu. *studio*, arte Noster. I, 325 f. V, 579 f. textoria. *Hypaepa*, vrbs Ly- VIII, 628 f. diae inter Tmolum montem 18 Qui seq. loc. laudem et Caystrum fluium, de qua meretur ab arte, qua ingeni- Burm. ad Petron. 137. plura um poetae rem tenuissimam notauit. Fuit obscura, vnde et vulgarem exornauit. *decor* h. l. *parua*, et sic etiam XI, *adfuit arti*, decore tractabat 152. vbi et de eius situ. *Do-* singula artis suae. V. ad IV, *mus parua*, humilis, nec vlla 230. Exempli loco praepra- dignitate conspicua. Horat. rationem lanae ad textum me- I Ep. 3, 28 *parui* et *ampli* si- morat, de qua cf. Claudian. bi opp. eo sensu. 20, 383. *subigebat* melius,

15 Priscis temporibus Dii quam, tractabat. *Vellerum* solebant inuifere mortales. *teneritudo* eleganter compa- Hoc igitur poeta non male ratur cum *nebulis*, quemadmo- vsus est ad commendandum dum contra Virg. G. I, 397. nu- Arachnes opus. De *Tymolo* beculas cum lanae velloribus vino generoso nobili vid. ad 230. confert. *mollire*, trahere, vt re- II, 217. Poetis etiam *Tmo-* nuia fiant. Claudian. *vellera* lus scribitur. V. Stephan. de *per tenuet ferri* *produceret ri-* mas, vbi v. Gesner. Etiam *tenuare* et *eliquare* lanam in- Vrb. Hinc etiam h. l. nonnul- li cum Aldo, sed metro ad- vsu. Illa *vellera* Nostris dir- versante, *Tmoli*. Eius *vineta* sunt etiam II Fast. 313. Ex- *Floten*. *repetita*, quia pluri- eo oriebatur *Pactolus*, fluius bus tractibus mollebat. V. Lydiae aurifer. Repetitionem ad IV, 733. autem eorundem verborum, 22 Siue fila deducebat. cf.

- Certet, ait, mecum: nihil est, quod victa recusem. 25
Pallas anum simulat, falsosque in tempora canos
Addit, et infirmos baculo quoque sustinet artus.
Tum sic orsa loqui: Non omnia grandior aetas,
Quae fugiamus, habet: seris venit vsus ab annis.
Consilium ne sperne meum. Tibi fama petatur 30
Inter mortales faciendae maxima lanae.
Cede Deae, veniamque tuis temeraria dictis
Supplice voce roga: veniam dabit illa roganti.
Adspicit hanc toruis, inceptaque fila relinquit;

26 Nouem ex melioribus ad tempora, vt III, 275. 31 *la-* nae. Multi ex antiquis Codd. *relae*. 34 Louan. et vnus ex Ba- fil. *fila remisit*, quod aequè bonum iudicat Heins. Sed Burm. no- tat, discrimen esse inter haec duo; *remittere* enim locum habere tum, cum animi quadam affectione, languore aut simili casu ex manu aliquid cadat; *relinquere* vero dici, cum sponte et volentes definamus opus.

IV, 221. Sed Burm. ex vno ad III, 275. *Anus* formam Cod. legit, *leuam tereti*, vt fere sumebant Deae, vbi con- simul Arachne a forma laude- filium dare volebant. *falsa*, tur; *teretia* enim membra, in *fallacia*, *mentita*, *mendacia* primis *teretes* digiti, in parte eleganter dicuntur, quae quis pulchritudinis ponuntur. A. temporis caussa assumit, vt A. I, 622. Et Hypaepas pul- simulata forma alterum sal- cherrimas habuisse mulieres lat. tradit Stephan. Neque dubium 28 *Non omnia* etc. Sene- est, quin Noster expresserit ctuti non solae molestiae ad- Catull. Epithal. Pelei, vbi, iunctae sunt, sed bona etiam *libratum tereti versabat pollice* quaedam, nempe *vsus*, *ex-* *fusum*. Contra Heroid. IX, 77. perientia. Iam Muretus ani- Hercules *crassa robusto dedu-* maduertit, expressa haec esse *cit pollice fila*. Et *fusus* recte ex Eurip. Phoen. v. 531. diceretur *leuis*; fiebat enim *ὅχι πάντα τὰ γὰρ κατὰ πρὸς* ex iunco. Plin. XI, 23. *sci-* *εἶν' ἀλλ' ἡ μπειρία ἔχει τι λέ-* res etc. vt I, 162. *scires e san-* *καὶ τῶν νέων σοφώτερον*. Plaut. *guine uatos*. His verbis au- Mostel. V, 3, 27 *Sapere isthae* tem non laudatur modo ab *aetate oportet*, qui sunt capite arte, sed et impudentia *candido*. *Venit*, paratur. *se-* *eius* simul notatur in magi- *ri anni*, senectus. *Senior ae-* *stram*. *tantaque*, etc. igno- *ras* Tibul. I, 4. *facere lanam* miniosam sibi esse putans ma- locutio propria, vnde *lanifi-* *gistram*, licet tanta esset. *cium*.

26 De tali *simulatione* v. 34 Praeuiderat Pallas fore,

- 35 Vixque manum retinens, confessaque vultibus iram,
Talibus obscuram rescuta est Pallada dictis:
Mentis inops, longaue venis confecta senecta,
Et nimium vixisse diu nocet. Audiat istas,
Si qua tibi nurus est, si qua est tibi filia, voces:
40 Consilii satis est in me mihi: neue monendo
Profecisse putes, eadem sententia nobis.
Cur non ipsa venit? cur haec certamina vitat?
Tum Dea, Venit, ait; formamque remouit anilem,
Palladaque exhibuit. Venerantur numina Nymphae,
45 Mygdonidesque nurus: sola est non territa virgo,
Sed tamen erubuit, subitusque inuita notauit
Ora rubor, rursusque euanuit: ut solet aer
Purpureus fieri, cum primum Aurora mouetur,

ut consilio illo ira superbae manet nobis, quae antea mulieris exulceraretur. Con-
fietur et is, qui inscius et 43 Nota celeritatem, qua inuitus signis quibusdam ani-
mi motus prodit. V. ad Plin. cupiens et expectans, se ma-
III Ep. 14, 3. Amat Noster nifestat. Exempla Deorum hunc v. vsum, quem ipse no-
formas assumtas ponentium vasse videtur. I Tr. 4, 11. habet Heyne Exc. XIII ad
Confessus gelido pauore timo- Aen. I. Pallada exhib. elegan-
rem. II, 525. vultu fassus Te- ter, ostendit, se esse Pallada.
lamonius iram. Contra Aeri. Supra II, 1. posita imagine se IV, 477. consilium vultu re-
confessus erat. XI, 264. Ex-
git. consiteri vultu iram, no- hibita est Thetis. Confessam
ue dictum, iram prodere vul- amplectitur heros. Mygdoni-
ru. Nec reserui pro, respon- des, Lydiae; nam Mygdones
dere, apud antiquiorem poe- e Thracia oriundi, sedes in
tam occurrit. Legitur et VIII, Asiam transtulerant, Strabo
863. XIII, 749. obscura, la- VII. p. 295. XII. p. 575. non
tens sub forma aliena, ut a- territa, interrita, ut vs. 234
gnosci haud posset. Similis non euitabile, et sic passim.
increpatio Aen. VII, 440. te Iam pugna pudoris et auda-
victa situ verique efforta sene- ciae bene notatur, quamquam
ctus curis nequidquam exercet. similitudo adiecta parum eam
— Et nimium etc. Non sem- illustrat. notauit rubor. V. ad
per experientiam habet sene- IV, 329. mouetur, oritur.
ctus, sed interdum etiam no- moueri dr. proficiscentes, auf-
set etc. — eadem sententia brechen.

Et breue post tempus candescere Solis ab ortu.
Perstat in incepto, stolidaeque cupidine palmae
In sua fata ruit. Neque enim Ioue nata reculat,
Nec monet ulterius, nec iam certamina differt.
Haud mora, consistunt diuersis partibus ambae,
Et gracili geminas intendunt flamine telas.
Tela iugo vincta est: stamen secernit arundo.
Inferitur medium radiis subtemen acutis;
Quod digiti expediunt, atque inter stamina ductum
Percusso feriunt insecti pectine dentes.
Vtraque festinant, cinctaeque ad pectora vestes,
Brachia docta mouent, studio fallente laborem.

49 Multi Mss. Solis ab ortu, quod placet Heins. Ictus sic V, 389. Sed nunc de ortu sermo est. 59 Burm. mallet, cinctaeque.

50 stolidae. Ad palmam ve- pus, quod textitur, sic vr. vel tulit, quod erat ad cupidinem, iugum, baculus transversus, aut ad ipsam mulierem refe-
rendum. nec non minus ele-
baum. Gracile stamen, ut re-
ganter repetitum, quam alibi
nue subtemen Auson. Mosel.
sed. vid. ad V, 17 397. Arundo, pecten ex arun-

53 In verbo consistunt hae- dine, discriminat fila, ne con-
rent Intt. Heins. putat, aut fundantur, der Kamm. Ka-
legendum esse constituunt, scil. dius, das Webschiff. Eius
telas, aut certe sic capiendum ope filis in transversum im-
verb. consistunt. Burm. monet, mittitur subtemen, der Ein-
consistere pr. dici de duabus trag aut der Einschlag. Quod,
adversariis, quae ad certamen nempe subtemen, quod sta-
se praeparent, idque se do-
minibus immisum, ut opus
cuisse ad Petron. 19. Ego densum fiat, feritur pectine,
vero arbitror, respexisse No-
der Kammlade. Insecti den-
strum morem Veterum, qui tes, ut alibi insectus pecten.
non sedentes, sed stantes te- Vestes percussae pectine ap. Iu-
uebant. ven. Sat. IX, 30. Lucan. X,

54 Cum hac textoriae ar- 142. Noster e copia poetica
tis descriptione cf. Claudian. coniunxit percusso feriunt. Len-
R. P. I, 246 sqq. Tela varie-
dr. Nunc intel. trama stami-
nis, series duplex staminum
f. filorum in longum extenso-
rum, der Aufzug, die Werf-
re. Alibi vero vel totum o-
lex doctus lanificarum. Ita-

Illic et Tyrium quae purpura sensit aënum,
 Texitur, et tenues parui discriminis umbrae:
 Qualis ab imbre solet percussus folibus arcus
 Inficere ingenti longum curuamine coelum:

65 In quo diuersi niteant cum mille colores,
 Transitus ipse tamen spectantia lumina fallit.
 Usque adeo quod tangit idem est: tamen vltima distant
 Illic et lentum filis immittitur aurum,

63 Castigatiores percussis, Iunian. et quatuor alii, percussis nubibus. 66 ipse. Plurimi, ille. Hinc Heinf. coni. inde.

dium, ardor certantium. fallit, minuit laborem, ut non sentiatur. Vid. ad IV, 39. in imbre decidente, ab eo-

61 purpura, fila purpurea. quae reiciuntur. Atque ita Praestantissima purpura fuit putes legendum percussis, quod Tyrium quae sensit aënum, a praefertur, notante Heinf. pud Tyrios praeparata. a percussiores Mss. quodque am- num vas maius, in quo succus purpureus sali et aquae permixtus per decem dies ad Aen. VIII, 22 lumen solare ignem lenem coquebatur. A percussum, lumen, quod oritur a radiis solis re percussis. H. N. IX, 38. Silius VII, 642. Purpura Agenoreis saturata aenis.

62 Varios colores commode miscuit. tenues umbrae sunt haud dubie sanctae Schatz. 12, 27. Non Tyriae vestes erantia lumina fallunt. quod tangit, proxima quaeque eundem colorem referunt, sed vltima cum primis comparantur, distant, differunt.

68 lentum, flexibile, bene de filis aureis, quae qualia olim fuerint, examinat Goguet über den Ursprung der Götter-lae umbrae erant parui discriminis, alius color in alium ita transibatur, ut transitus vix animaduerti posset; quod egregie illustratur similitudine adpersa. mentum (Iscia Anacr. 18, 9)

Et vetus in tela deducitur argumentum.

Cecropia Pallas scopulum Mauortis in arce

Pingit, et antiquam de terrae nomine litem.

Bis sex coelestes, medio Ioue, sedibus altis

fabula aut historia in operibus eundem Minervam pronuntiarum expressa. Talia vestiarunt. Ea ratio Heynio praebus quoque intexti solebant. caeteris placet, quia valde an- Homer. II. 7, 125. Apollon. tiqua iuris rei acquirendae ver- Rh. I, 721. Catul. 64, 50. stigia habet. Sed paullo alii- Claudian. R. P. I, 246 sqq. ter Varro apud Augustin. de Hoc igitur more Noster vsus Civ. D. XVIII, 9. rem refert, plures fabulas inferuit, easque cuius verba cum h. l. confer- ita disposuit, ut Minervae da- re iquat. Cecrope regnante, ret fata hominum a Diis pu- cum circa arcem Atheniensem nitorum, Arachnae flagitia olea arbor forte enata esset, coelestia. De v. deducere v. et iuxta aquarum scaturigo ad I, 4. Nunc omnino est, emanaret, consultum super hoc texendo effingere.

70 scopul. Mau. Areopagum, per aquam Neptunum significatollem iuxta Cecropiam. Li- ri, eosque Deos inter se certamen, certamen Neptuni et re, uter urbi nomen imponeret. Palladis de nomine urbis Cecropiae. Noster sequitur eos, us Dei nomine appellari illam qui duodecim magnos Deos vellent, decernere. Athenien- arbitrium tulisse narrabant, ut, sibus itaque in suffragia eunti- uter munus mortalibus vtilis- bus, cum mares Neptuno, mu- sumum produxisset, ab eo urbs lires Minervae faueret, vi- nomen acciperet. Secundum cisse Minervam calculo vno. Apollod. III, 14, 1. Cecropis Quare Neptunum indignatum aetate Diis placuit ciuitates mox tantam aquarum vim ef- sibi deligere, in quibus cole- fuisse, ut totam prope Atti- rentur. In Atticam prior ve- cam inundaret. Forte Cecrops nit Neptunus, tridenteque cum in Atticam pervenisset, humi fixo in media acropoli incolaeque Neptuno, h. e. na- mare profert. Post venit Mi- vigationi et piraticae, deditus nerva, quae, cum Cecropa cognovisset, operam dedit, ut testem fecisset, oleam plan- cultum Minervae, h. e. agri- tat. Litem inde de terra pos- culturam, introduceret. Hinc sidentia ortam qui dirimerent, magnus tumultus, quem ita Iupiter duodecim magnos De- composuit, ut plurimos, ma- os iudices constituit, qui Ce- lieres in primis, in suam sen- cropis testimonio commoti se- tentiam traheret. Sic vicis

Augusta gravitate sedent. Sua quemque Deorum
Inscribit facies. Iouis est regalis imago.

- 75 Stare Deum pelagi, longoque ferire tridente
Aspera saxa facit, medioque e vulnere saxi
Exsiluisse fretum, quo pignore vindicet urbem,
At sibi dat clypeum, dat acutae cuspidis hastam,
Dat galeam capiti: defenditur aegide pectus:

75 *stare*. Vnus ex Leidens. *nare*, quod probat Heins. Male.
77 Alii et Mss. et Edd. *ferum*, alii *fretum*.

olea Mineruae. Cf. Goguet tem illi intellexerunt aqua-
d. l. p. 169. rum scaturiginem, puteum,

73 *Augusta gravitas*, diui. aquam marinam occultis ter-
na maiestas. Nempe *gravitas* rae meatibus affluentem in
iudicibus convenit. *Inscribit*, Erechthei aede in acropoli,
notum facit, declarat, quis quae Apollodori adhuc aeta-
sit. Ductum vel a titulis ae- te ostendebatur. *Equum* au-
dificiorum, vel potius ab in- tem ap. Virg. alio tempore
scriptionibus in pectore vena- ex Thessaliae scopulis excus-
lium, quibus declarabatur, qui- sum nonnulli existimant. Non
nam essent, quam artem pro- igitur dubitavi alteram lect.
fiterentur. *Sic licet aetorem in- fretum* reuocare. *Lastant*-
scribi Sueron. Illi. Gram. 4. quidem manifeste legit *fretum*;
regalis, cum sceptris et fulmi- nam in argum. *lacum falsum*
ne. memorat. Nec apparet, quid

75 Vid. ad I, 283. Neptu- per *equum* significare volue-
nus recte *stans* expressus erat rint in hac fabula, cum nec
coram iudicibus sedentibus. Neptunus, nec prisce Attici
vulnere, hiatu. Mox Edd. equorum in primis curam ges-
plurimae *ferum*, equum, vt ferint. Et quamquam *ferus*
Phaedr. I fab. 12, 9. vbi vid. interdum de equo dr. non
Intt. Virg. G. I, 12. Cui prima tamen ambiguo illo voc. Ovi-
fremmentem *Fudit equum* magno dius in hac narratione Neptu-
vellus percussa tridentis. Ver- ni opus expressisset. Frustra
rum Herodot. VIII, 55. Apol- Schirach. obicit, mare texendo
lod. III, 14, 1. Himer. apud effingi non potuisse. Etenim
Phor. p. 1134. Pausan. Attic. vs. 104 Arachne mare adeo
p. 57. Varro apud August. mediterraneum effingit, et ap.
d. l. Stat. Theb. XII, 632. Claudian. 33, 253 Proserpina
memorant, mare produxisse hoc Neptuni *fretum* fuerit,
in illa contentione Neptunum. modo vidimus.
Cf. Bentlei. ad Horat. I. od. 7, 7. Per mare, *ἡλίκον*, au-

Percussamque sua simulat de cuspidis terram
Prodere cum baccis foetum canentis oliuae;
Mirarique Deos. Operi victoria finis.
Vt tamen exemplis intelligat aemula laudis,
Quod pretium speret pro tam furialibus ausis,
Quattuor in partes certamina quattuor addit
Clara colore suo, breuibis distincta sigillis.
Threiciam Rhodopen habet angulus vnus, et Haemon;
Nunc gelidos montes, mortalia corpora quondam;
Nomina summorum sibi qui tribuere Deorum.
Altera Pygmaeae fatum miserabile matris
Pars habet. Hanc Iuno victam certamine iussit
Esse gruem; populisque suis indicere bellum.

82 Vulgo, *operis*.

80 *simulat*, pingendo expri- etiam de expectatione mali.
mit. Illa ipsa olea, quam Mi- v. Heins. ad VII extr. *Certa-*
nerua produxerat, in arce A- *mina* illa hominum erant cum
theniensium seruabatur, So- Diis se comparantium. *clara*,
phocl. Oed. Col. 686 sqq. et eminentia, quo facilius Ara-
ostendebatur adhuc tempore chnes oculos in se aduerterent.
Apollodori in Pandrosi sacello. *figilla*, imagunculae, quibus
canens a colore, quem infe- *distincta*, variegata, illa cer-
rius foliorum latus refert. Virg. tamina.

Ecl. V, 16. *pallentis oliuae*.

Prodere i. q. edere. Haeret
Glatean. in v. *foetum*, cam
arbor nominari debuisset, et
baccas potius sint foetus oliuae.
Burm. non displicet Bonon.
Mf. lectio, *ramum frondeantis*
oliuae, vt allusum sit ad Graec.
ἑλίκον et *ἡλίκον*; quae voces
pr. de hac sacra Palladis oliua

dictae sint. Frustra. Arbor
commode *foetus* dici potuit,
nempe terrae. In *de cuspidis*
praepositio otiosa est.

84 *Pretium*, mercedem, mer. II, 7, 6. Copiosius eam
poenam; nam iuxta Callimach. exposuerat Boeus in Ornitho-
h. Apoll. 25. *καὶ δὲν μανθάνουσι* gonia, vnde eam Athen. IX,
καὶ δὲν Sperare, vt *καὶ δὲν* p. 393 et Anton. Lib. 16 re-

87 *Haemus* et *Rhodope*, mon-
tes Thraciae, olim fuerant
homines ex iisdem parentibus
editi. Hi cum mutuo inter
se amore flagrarent, Haemus
sororem appellauit Iononem,
illa fratrem Iouem. Id aegre
ferentes Dii ambos mutau-
rant in montes.

92 De *Pygmaeorum*, ho-
munculorum breuissimorum,
bellis cum *gruibus* vid. Strabo
I. p. 60. Fons fabulae est Ho-

80

85

90

Pingit et Antigonen, ausam contendere quondam
Cum magni consortis Iouis; quam regia Iuno
95 In volucrem vertit: nec profuit Ilion illi,
Laomedonue pater, sumtis quin candida pennis
Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.
Qui superest solus Cinyran habet angulus orbem:
Isque gradus templi, natarum membra suarum,
100 Amplectens, saxoque iacens, lacrimare videtur.
Circuit extremas oleis pacalibus oras.
Is modus est; operique sua facit arbore finem.
Maeonis elusam designat imagine tauri
Europen: verum taurum, freta vera putares.

96 pater. Gronovianus suus, non improbane Burm. 101 pa-
calibus. Cantabr. bacalibus. Et ita coniecerat Gronov.

petierunt. Nempe Oenoe, veritatem expressis etiam vs.
quam Eustath. ad Homer. II. 105.
p. 1444 Geranen vocat, fuit regina Pygmaeorum, quam, cum se pulchritudine Deabus anteferrer, Iuno in gruem vertit. Graes autem multitudinem sua inuisae Pygmaeis. Inde bellum.

93 Antigone, Laomedontis, regis Troiani, filia, ob comam promissam cum Iunone se comparare ausa. Serv. ad Virg. G. II, 320. Non profuit s. longe fuit illi vox sollemnis de his, qui, quamquam genere rebusve gestis clari, tamen puniuntur. IV, 648. crepitus ciconiae bene fabulae accommodatus.

98 Cinyran fuisse aiunt regem Assyriorum, cuius filias, Iunoni se praeferre ausas, Dea in gradus templi sui commutaverit. V. Lactant. in Arg. Europae v. II, 833 — fin. Videtur de figuris ad naturae col. V Fast. 607 sqq. designat,

101 Sequuntur *πάρεργα*, h. e. ornamenta, quae addebantur tabulis. Plin. XXXV, 10. *pacalis*, nov. voc. pacifera; olea enim signum pacis. XV, 591 *pacalis laurus*. circuit, pingit in oris imaginem circummeantibus. Dum manum circumducit, ipsa *circuire* videtur. Sic Aen. X, 243 Vulcanus clypei *oras ambiit auro*.

103 Tacite malitia Arachnes ostendit, quid de Diis sentiat, exhibens plurima Deorum flagitia. Hic quoque, ut Aen. I, 641 in vasis caelatis Didus, expressa *series longissima rerum*. Initium fit a Ioue, qui innumeris figuris mulieres decepit. Amor. I, 10, 8. *Quidquid magno de Ioue fecit Amor*. De raptu tauri. V. Lactant. in Arg. Europae v. II, 833 — fin.

Ipsa videbatur terras spectare relictas,
Et comites clamare suas, tactumque vereri
Adsilientis aquae; timidasque reducere plantas.
Fecit et Asterion aquila luctante teneri:
Fecit olorinis Leda recubare sub alis:
Addidit, ut Satyri celatus imagine pulchram
Iuppiter implevit gemino Nyctæida foetu:
Amphitryon fuerit, cum te Tirynthia cepit,
Aureus ut Danaën, Afopida luserit igneus;
Mnemofynen pastor, varius Deoïda serpens.
Te quoque mutatum toruo Neptune iuuenco

107 reducere dedit Heinf. ex primo Vatici Medic. et decem aliis. Vulgo recondere.

pingendo exprimit. Eludi 111 Nyctæida, Antiopen, passim apud Nostros de dece. Nyctei, regis in Bogotia, filiipta virgine. Verum, viuum. ani, ex qua nati sunt gemini, V. ad X, 250. Bene notat et Zethus et Amphion. Hygin. sollicitudinem raptae puellae, fab. 8. Apollod. III, 5, 5. et artem lanificae. reducere Schol. Apollon. Rh. IV, 1090. esse identidem adducere et Lutat. ad Stat. Theb. IX, attrahere, monet Heinf. Fast. 423. Sed Homer. Od. λ, 259. d. I. *Suæpe puellares subducit* eam facit Afopi filiam: de quo ab aequore plantas, Et metuit dissensu vid. Pausan. Corinrh. tactus adsilientis aquae. Sed p. 124. cf. omnino Valkenar. h. I. reducere simpliciter subducere; repetiti enim motus in tela exprimi non poterant. ad V, 326. Tirynthia, Alcumena, quam Iuppiter, sumta hibiuit eam sic, ut teneretur etc. Amphitryonis coniugis forma, Prisci acui mulieres solebant vitiauit. Hygin. fab. 29. Homer. d. I. vl. 265. Afopida, Aeginam, Afopi filiam. cf. VII, 616. vid. Spanhem. ad amplexus fugiens in coturnicem mutata, atque in mare vitiauit Iuppiter in ignem, aut, abiecta est, unde insula Orygia orta. Hygin. fab. 53. Annus Dionys. VI, 212. Lutat. ad Stat. VII, 427. malunt, in aquilam conuersus. In insula Aegina peperit Aeacum. Apollod. I, 9, 3. III, 12, 6. Deoïda. Ceres Graecis Δι

- Virgine in Aeolia posuit. Tu visus Enipeus
Gignis Aloïdas: aries Bifaltida fallis.
Et te, flaua comas, frugum mitissima Mater,
Sensit equum: te sensit auem crinita colubris
120 Mater equi volucris: sensit delphina Melantho.
Omnibus his faciemque suam, faciemque locorum
Reddidit: est illic agrestis imagine Phoebus:
Vtque modo accipitris pennas, modo terga leonis
Gesserit; vt pastor Macareida luserit Ilsen.
125 Liber vt Erigonen falsa deceperit vua:
Vt Saturnus equo geminum Chirona crearit.
Vltima pars telae, tenui circumdata limbo,
Nexilibus flores hederis habet intertextos.
Non illud Pallas, non illud carpere linor
130 Possit opus. Doluit successu flaua virago;
Et rupit pictas, coelestia crimina, vestes.

122 Reddidit. Iunian. et vnus Medic. addidit.
Heinf. coni. carmina, vel stamina, vel tegmina.

131 crimina,

dicta, vnde Proserpina Διὸς versus eam inlit. Inde natus
*121, quod Noster expressit per Arion, equus. *crinita col. Me-*
Deoida. vid. Spanhem. ad Cal-
lim. h. Cer. vl. 133.

116 Aeolia virgo, vel Arne, canonis filia, faciem suam,
vel Canace, Aeoli filia, quam formam eam, sub qua mulie-
Neptunus in taurum conuer- res compreslerunt.

124 Macareida, Macarei fi-
Thesaliae, in quem Neptu- liam, vel Lesbiam vel Euboe-
nus conuersus Iphimedium, am. Erigone, Icari filia. De
Aloi vxorem, compressit, ex gemino Chirone vid. ad II, 630.

129 Iam hic exspectat le-
cor exitum certaminis, et iu-
dicium de vtriusque lanificae
tela. Non victrix, sed inui-
dia, quae etiam Deos tangit,
commota Pallas punit, atque
inuidia eius exacerbatur etiam
criminibus Deorum effectis.
Non linor illud opus carpere
possit, proverbii speciem ha-
scisset, in equum et ipse con-

118 Ceres, vt Neptuni infi-
dias sugeret, se in equam mu-
tauit; quod cum Neptunus re-
scisset, in equum et ipse con-

- Vtque Cytoriaco radium de monte tenebat,
Ter, quater Idmoniae frontem percussit Arachnes.
Non tulit infelix, laqueoque animosa ligauit
Guttura: pendentem Pallas miserata leuauit: 135
Atque ita, Viue quidem, pende tamen, improba, dixit:
Lexque eadem poenae, ne sis secura futuri,
Dicta tuo generi, serisque nepotibus esto.
Post ea discedens succis Hecateïdos herbae
Spargit: et extemplo tristi medicamine tactae 140
Desluxere comae; cumque his et naris, et auris,
Fitque caput minimum, totoque in corpore parua est.
In latere exiles digiti pro cruribus haerent.
Cetera venter habet: de quo tamen illa remittit
Stamen, et antiquas exercet aranea telas. 145

134 Heinf. malit, ligatur, vt κακοφανία vitetur in ligauit et
leuauit. 139 Post ea. Schepper. coni. oraue. 142 Sic Burm.
ex tribus Mss. dedit. Vulg. toto quoque in c. 144 habet. Heinf.
coni. obit.

zerl. Promuls. ep. 41. Crimi- vt gutturi more poetarum tri-
na Deorum stupra et adulteria buta sit affectio dominae. In
drr. Vid. Burm. Sic et Pro- iunctura verborum ligauit,
pert. II, 5, 25. Non istis olim leuauit sane est negligentia
variabant recta figuris. Tum quaedam, neque tamen illa
paries nullo crimine pictus erat. sollicitare Heinf. debebat ad
Crimina, vestes, telam, in corrigendum. V. ad II, 398.
qua flagitia. Leuauit, leuiorem ei sortem
tribuit. Lex, modus et ratio.

132 Cytoriaco. vid. ad IV,
311. Animosa refertur meli-
us ad guttura, quam ad ipsam
Arachnen; sed quaeritur, quo
sensu Vir doctus in Biblioth.
Tigur. Vol. III P. I p. 94 ex-
plicet spirantia, et comparet
ex VII, 604 pars animam la-
queo claudunt. Laudat idem
Amorr. I, 6, 51. vbi animo-
sum ventum putat esse spiran-
tem, flantem, et e Cic. N. Hecateis, venenata et magi-
D. II, 6. animum spirabilem. ca, vt XIV, 44. Hecateia car-
Haud scio tamen, an possis mina sunt incantationes. He-
superba explicare, vt vl. 206. care enim innocabatur a ve-

139 Post ea et mihi langui-
dum, nec satis poeticum vi-
detur. Non tamen cum Schep-
pero haec corrigere autem.
pero haec corrigere autem.
pero haec corrigere autem.
pero haec corrigere autem.

*Nis-
br.* Lydia tota fremit; Phrygiaeque per oppida facti
Rumor it, et magnum sermonibus occupat orbem.
Ante suos Niobe thalamos cognouerat illam,
Tum cum Maeniam virgo Sipylumque colebat:

nefficiis. *Medicamen*, omnis mi poetae. Signum vetustum
succus, quo inficitur aliquid. Niobes cum liberis excellen-
Defluere et *deflunium* pr. de rissimum Florentiae seruatur,
capillis. *totoque in corp.* etc. de quo Winkelm. in Hist. Art.
licet habeat totum et inte- p. 170. 205. 226. et in Mon-
grum corpus, parua tamen Ined. n. 89. Palaeph. cap.
est, et omnia eius membra 9. fabulam sic explicat, Nio-
sunt exilia. Mox Heinf. mal- ben fecisse sibi statuam lapide-
let, *venter obit*, sed male. am in tumultu liberorum. Phile-
Eleganter, *cactera venter ha-* mon fab. inde natam arbitrabat-
bet, sunt venter. III Trist. IV, tur, quod Niobe prae doloris
46. *habet cactera pontus*. Ob- magnitudine nihil proloqui po-
ire potius de actu, quo mu- tuerit. Nec aliter Cic. Tusc.
tatur aliquid. I, 552. *Exer-* III, 26. *Niobe fingitur lupi-*
cet. Debebat sequi artem, *dea, propter aeternum, credo,*
sed dixit *telas*, et quidem *an-* in luctu silentium. Hinc ab Ae-
ziquas, pristinas. Nam *exer-* schylo inducta fuerat velato
cere omnino est tractare. capite.

FAB. II, 146 — 312. *Nio-* *Fremere* hic non de indi-
be, Tantali filia, Amphionis gnatione et dolore popularium
regis Thebani vxor, copiosa Arachnes capiendum, sed, vt
prole superbiens et Latonae Schirach. recte obseruat, de
se praeferens, primum orba- fama peruagante Lydiam, quia
tor filiis filiabusque omibus, haec dignior facto Mineruae,
mox ipsa mutatur in saxum. quam indignatio. Phaedr. I
Fabula a multis scriptoribus, fab. 5, 20. *rumor de tibicine*
multis deperditis tragoediis, *fremis in theatro*. De fama
multis monumentis, multis *fremere* est XII, 748. Male
denique epitaphiis celebrata. Rode, *Lydien bebt*. It per
Cf. Homer. II, 2, 602 sqq. *oppida*, vt ap. Virg. *fama is*
Callim. h. Apol. 22. Pausan. *per vrbes*. Male Heinf. sua-
Corinth. p. 160. Apollod. *det magnam urbem*, i. Sardes.
III, 5, 6. qui in plurimis con- Imo fama serpit primum per
sentit cum Nostro et Diod. Lydiam, mox per vicinam
Sic. IV, 74. Schol. Eurip. ad Phrygiam, tandem per totum
Phoen. 162. e Cod. Voss. Hy- terrarum orbem, penetratque
gin. fab. 9. IO. II. Tracta- adeo et Thebas ad Nioben.
uerant haec et Hesiod. Phe- 149 *Maeniam*, inprimis-
recydes, Hellanicus et pluri- que *Sipylum* colebat. Nam

Nec tamen admonita est poena popularis Arachnes 150
Cedere Coelitibus, verbisque minoribus vti.
Multa dabant animos. Sed enim nec coniugis artes,
Nec genus amborum, magnique potentia regni,
Sic placuere illi, (quamuis ea cuncta placebant)
Vt sua progenies; et felicissima matrum 155
Dicta foret Niobe, si non sibi visa fuisset.
Nam fata Tiresia, venturi praescia, Manto
Per medias fuerat diuino concita motu
Vaticinata vias: Iliadenides, ite frequentes,
Et date Latonae, Latonigenisque duobus, 160
Cum prece tura pia; lauroque innescite crinem:
Ore meo Latona iubet. paretur; et omnes

152 *Artes* habent Florent. optimus, primus et sec. Medic. alii-
que complures. Probantur hoc Heinf. Bersin. Pontan. Burm. Cae-
teri, *arces*. 154 *Vnus* Moreti, *sua cuncta*, quod eleganter di-
ctum Burm. videtur, tamquam o formula. Immo refertur ad ea
tantum, quae praecesserant.

Sipylus et mons et vrbs Lydiae. Heinf. laud. In Twisd. Cod.
Plin. II, 59. Anacr. od. 20. glossa adscripta erat, *quia ci-*
annumerat quidem eam Phry- *tharoodus erat*. vid. ad vl.
giae, sed Lydia relata olim 178. Sed Brouckh. ad Pro-
fuit a multis ad Phrygiam pert. III, 7, 39. per *arces*
Magnam. v. Strabo II. p. h. 1. intel. urbem Thebas,
89. Etiam mox vl. 177 *gen-* quam Amphion lyrae canore
tes Phrygiae. E Maeniam eam construxerat, quemadmodum
cum Pelope in Peloponnesum apud Propert. d. I. Pergama
venisse, putat Heyne ad A- ex Brouckh. emendatione dirr.
pollod. d. I. Nisi potius in Lydia *Apollinis artes*. Ita vero mu-
iam nupsit Amphioni. Certe sices, qua tantum sibi nomen
a Pausan. IX p. 720 Amphion Amphion parauerat, nulla fie-
ob Tantali affinitatem Lydios ret mentio. Possis forte vtrum-
modos a Lydiis didicisse nar- que hic intelligere, musicam
ratur. *Admoneri* exemplis, et moenia. V. vl. 178. *Sic*
is impelli, vt tibi consulat. — *vt prog sua*. Haec causa
Verbis minoribus vti, submis- ei fuit superbiae, calamitatis,
sius loqui, vt vl. 368. V. ad infani doloris et mutationis.
IX, 31. *animi*, superbia. *sibi visa fuisset*, atque felici-
tatis illius sensu elata.

152 *sed enim*, at vero. *Ar-* 157 Niobe Thebanis inter-
tes, musica, qua excellebat Amphion, quae inde *Amphio-*
dixerat Latonae sacra celebra-
nia ars apud Sidon. Apol. ab re. Hoc tractauit, vt poeta.

Thebaides iussis sua tempora frondibus ornant,
 Turaque dant sanctis, et verba precantia flammis;
 165 Ecce venit comitum Niobe celeberrima turba,
 Vestibus intexto Phrygiis spectabilis auro,
 Et quantum ira finit, formosa; mouensque decoro
 Cum capite immisos humerum per vtrumque capillos
 Constitit: vtque oculos circumtulit alta superbos;

163 In Schol. Mf. Senec. ad Agam. 320 laudatur hic vs. sed pro *iussis* ibi est *festis*. 168 Pauli Codd. pro *immissos* habent *im-mensos*; idque placet Barthio. Ea vero immentia est hyperbole.

Vatem inducit sacra indicen- Ouid. post *iubes* repetitum *iuss-*
 tem, mulieres iussis parentes, *sis*. Non tamen spernenda
 Nioben in publicum prodeun- altera lectio *festis*. Ita III,
 tem, se iactantem, Deae ma- 528. *festi ulularus*. V. et ad
 ledicentem. *Manto* (α μαντεύ- III, 111. Virg. Aen. II, 249
 σορτα) saepe a Veteribus com- delubra Deum *festa velamus*
 memoratur. In eius verbis *fronde*.

non inest *vaticinium*, quod 165 Incessus mulieris su-
 vulgo sic dr. sed indictio sa- perbae et prae superbia indi-
 erorum. Nempe *vaticinari* gnantis egregie hic describitur.
 omnino est impulsu Dei lo- *celeberrima*, stipata multis comi-
 qui. *div. conc. moru.* vid. ad tibus, more reginarum orien-
 III, 711. Cf. Senec. Agam. talium. De *Phrygiis vestibus*
 319, qui Nostrum expressit. v. ad vs. I. *Immissi* in faciem
Quam fatorum praescia Manto capilli signum erant vel squa-
Sata Tiresia Latonigenas Mo- loris, vel certe negligentiae,
nuit sacris celebrare Deos. Per- qualis est mulierum domi se-
 tinuerunt illa sacra ad mulie- dentium. V, 338. Verum h.
 res tantum. *Et dare* etc. For- l. *immissi* absolute sunt soluti,
 mula sollempnis in indictione fluentes, quales sunt Apolli-
 sacrorum. Cf. Aen. VIII, 274. nis. Tibul. III, 4, 27. *In-*
pia, quae pium animum de- *tonsi crines longa ceruice flue-*
 clarant. *cum prece*. Intel. com- bant. Ap. Hom. d. I. ἡρώεσσαι
 precatio, quae sacrificio ad- Νιόβη. *mouens*, concutiens in-
 debat preces. Cf. IX, 159. Vt dignationis causa, vt Iupiter
 in sacris Bacchi pampineae aut I, 179. *alta*, quia superbi
 hederaceae, in honorem Her- elato capite incedunt. Vs.
 culis populeae frondes innoce- 275 *resupina*. Senec. Ep. 80
 bantur crinibus, sic in Apol- p. 624 ed. Lips. Ille, qui in
 linis sacris laurus. — *iussis*. *scena elatus incedit*, et haec re-
 Ita et I, 399. III, 105. IV, *supinus dicit*, *En impero Ar-*
 32. XI, 635. Et ex more *gis*.

Quis furor auditos, inquit, praeponere visis 170
 Coelestes? aut cur colitur Latona per aras,
 Numen adhuc sine ture meum est? mihi Tantalus au-
 ctor,

Cui licuit soli Superorum tangere mensas.
 Pleiadum soror est genetrix mihi: maximus Atlas
 Est auus, aetherium qui fert ceruicibus axem. 175
 Iuppiter alter auus: focero quoque gloriior illo.
 Me gentes metuunt Phrygiae; me regia Cadumi
 Sub domina est: fidibusque mei commissa mariti
 Moenia cum populis a meque viroque reguntur.
 In quaecumque domus aduerto lumina partem, 180

174 *genetrix mihi* ex Neap. recepit Burm. pro *g. mea*. 180 Heinsf. mallet graeca forma *aduerto*.

170 Hinc *cuncta* illa, quae olim non nisi Diis con-
 animos dabant (152), vt se La- cessus, atque adeo diuinitatis
 tonae praeferret, ipsa non signum. Aen. I, 79. Aeblys
 enumerat modo, sed et am- ad Iunonem, *tu das epulis ac-*
 plicat. Haec sunt magna il- *cumbere Diuum*.
 la verba, quae minuire nole- 174 *Pleiadum sorores* erant
 bar, et quibus elata vs. 184. Hyades (Hygin. P. A. II, 21),
 fidenter subiicit, *Quaerite* e quibus vna Dio (Schol. Hom.
nunc etc. De formula *quis* ad II, 5, 486.), quam nonnul-
furor? ad III, 531. Quae li faciunt Niobes genitricem.
 ipsi *viaemus*, ea et certiora et Hygin. fab. 9. 82. 83. Sic
 praesentiora sunt *auditis*, de *Atlas* eius auus, et *Iupiter*,
 quibus fando aliquid accepi- Tantalus pater, *alter auus*, at-
 mus. *per aras* non est, aris que adeo *focer* quoque, quia
 extructis, sed in aris pluri- et Amphion Iouis ex Antiopa
 mis, vt quae *per vrbes*, plu- filius. Pausan. Boeot. p. 720.
 rimis in urbibus, fieri dr. *aetherium* etc. IV, 656 sqq.
numen meum, vt vs. 4. *Tan-* 177 *Metuunt*, venerantur
zalas, rex Lydiae opulentif- et colunt, vt felicem maximi
 simus, saepe ad Deorum con- regis filiam. vid. ad I, 322.
 viuium admissus, vnde conui- *Phrygiae*. V. ad 149. *Am-*
ua Deorum Horat. I. 8d. 28, *phionem*, qui regnavit a. 1390.
 7. *auctor*, scil. generis. *soli*. ante aer. Chr. *fidibus* excel-
 Licuit quidem et Ixioni et Pe- luisse (Plin. VII, 56. Nostr
 lopi, sed illi posteriores Nio- Ibid. 585.) earumque sono
 ba. Heinsf. Maximus autem Thebas circumdedit muris:
 honos *tangere mensas*, inter- (Horat. A. P. 294.) h. mifi-
 esse conuiuiis, *Deorum*, is- ces suauitate ita oblectasse

Immensae spectantur opes. Accedit eodem
 Digna Deae facies. Huc natas adice septem,
 Et totidem iuvenes, et mox generosque nurusque.
 Quaerite nunc, habeat quam nostra superbia caulam.
 185 Nescio quoque audete genitam Titanida Caeo
 Latonam praeferre mihi: cui maxima quondam
 Exiguam sedem pariturae terra negavit.
 Nec coelo, nec humo, nec aquis Dea vestra recepta est.

185 *Nescio quoque audete.* Ita haec verba Heinſ. conſtituit du-
 ſtu Florent. optimi et tertii Medic. quorum ille, *Nescio quoque*
auditi ſatam, hic, *Nescio quoque audete genitam*. Scabra ſatis ſunt
 verba et dura; oſtendit etiam *que*; ſed difficile eſt, ſine Mſſ. adiu-
 mento aliquid melius ſubſtituere. Vulgo, *Quoque modo audetis*.

Thebanos, vt muris exſtruen- 185 Cum ſplendida ſua for-
 dis operam nauare non gra- tuna comparat miſeram Lato-
 varentur, (Maximus Tyr. diſ- nae fortem, de qua Homer.
 fert. 21. Palaeph. 42.) con- h. Apoll. et Callimach. h. in
 ſtat. Hinc igitur moenia *ſidi-* Del. adeundi. — *Nescio* etc.
bus marini mei commiſſa, con- Ex hac Heinſ. emendat. (de
 ſtructa. Apud Propert. 1, 9, qua v. Varr. lect.) ordo et
 10. *Amphioniae moenia lyrae.* ſenſus verborum: *Audete La-*
 Plura de eius arte muſica habet *tonam nescio quo* (contemtim)
 Pauſan. Boeot. p. 720. Demu- *Caeo ſatam*. Fuit autem Cae-
 ris eius vid. Homer. Od. A, us vnus ex Titanibus. De er-
 261. *populi*, ciues. roribus Latonae parturientis

182 *Digna Deae.* vid. ad vid. Homer. h. Apoll. 30. et
 V, 182. — De numero libe- de Delo *miſerata vagantem* vſ.
 rorum Niobes ſtudioſe quaesi- 61. ſqq. et Callim. h. Del. 201
 verunt Veteres, Aelian. V. H. ſqq. *Exſul mundi* eadem ſyn-
 XII, 36. Gellius N. A. XX, taxi, qua *exſul mentis*, *fugiti-*
 7. Schol. Eurip. ad Phoen. *us regni* etc. v. Burm. Gra-
 162. et e recentioribus Cuper. viter *exſul mundi*, cum alii
 Obſv. III, 7. Nolter ſecurus tantum ſint *exſules patriae*.
 eſt Eurip. Aeſchyl. Ariſtoph. *Ego in vndis*. Delos olim in-
 Laſium, qui ſeptem filios ro- ſtabilis (Stat. Achil. I, 388.)
 tidemque filias Niobae dabant. et errans in mari, ſed nato
 Sic et Hygin. Apollod. et Apolline ſtatim immota facta
 Schol. Eurip. e Creſphonte. eſt et incaſſa, haefitque inter
 Homer. non niſi ſex vtriuſque Gyarum Myconumque Cyclades.
 ſex ſex numerat, Heliodus et vid. Virg. Aen. III, 75
 Aelian. omnino viginti, He- ſqq. et quos laudat Spanhem.
 rodorus duos filios, tres fi- ad Callim. h. Del. 273. Vtrum
 lias. vtramque prolem in hac in-

Exſul erat mundi: donec miſerata vagantem,
 Hospita tu terris erras, ego, dixit, in vndis,
 Inſtabilemque locum Delos dedit. Illa duobus 190
 Facta parens: vteri pars eſt haec ſeptima noſtri.
 Sum felix. Quis enim neget hoc? felixque manebo.
 Hoc quoque quis dubitet? tutam me copia fecit.
 Maior ſum, quam cui poſſit Fortuna nocere. 195
 Multaque vt eripiat; multo mihi plura relinquet.
 Exceſſere metum mea iam bona. Fingite, deimi
 Huic aliquid populo natorum poſſe meorum:
 Non tamen ad numerum redigar ſpoliata duorum,

191 *duobus* pro *duorum* ex vno dedit Heinſ. 199 *Vnus*,
Num tamen. Sequitur loc. valde corruptus et diſturbatus. Olim
 legebatur: *Quodque licet, tacito venerantur murmur nomen Lato-*
nae turba quantum diſtabat ab orba, Tantum animoſa ſui furis agita-
ta doloris. Vltimum vſ. Cioſan. et alii recte deleuerunt, et abeſt
 a plurimis Mſſ. Gronov. Obſv. IV, 15. primum verſum poſtpoſuit
 multis, et ſecundum ſic emendavit: *Latona: turba qua quantum*
diſtabat ab orba? Heinſ. probat transpoſitionem Gronov. et legit
 praeterea: *turba quo quantum diſtat ab orba!* Burm. mallet: *turba*
qua (ſcil. duorum, vt ironice vocat) *quantum diſtat ab orba?* Schi-
 rach. denique ſuadet: *Latona: torvae, quae, quantum diſtat ab orba?*
 Sed et caetera mendis laborant, legebatur: *Ite ſatis propere ſacris*,
 quod Gronov. fatetur ſe non intelligere. Suadet igitur: *Ite, ſat*
eſt operae ſacris, aut, *Ite ſatis pro re ſacri*, aut *Ite ſatis properae*
ſacris, vt ita per contemtim appellet Thebidas ſuperſtitioſas, ſe-
 ſtinasque ad ſacra accipienda. Iac. Gronov. Tom. 1 Antiq. Graec.
 volebat, *Ite aris propere ab ſacris*. Burm. coni. *Ite, manus pro-*
hibere ſacris. Schirach. *Ite ſacris, propere ite ſacris*. Mſ. nolter,
Ite ſatis, properate ſacris, quod inter alia ſuaſerat Heinſ.

ſula depoſuerit Latona, an τὴ γειῶτο πολλὰς Inde et ap.
 Dianam alio loco, de eo diſ. Apollod. εὐτεκνωτῆραν ſe iactat
 ſentiunt poëtae. vid. ad I, Latona. Iam incipit oratio
 694. Delos autem hic loquens languere, maxime inſertis
 inducitur, vt ap. Hom. vſ. 61 illis *quis enim* etc. *hoc quo-*
 ſqq. et commode, cum ambae *que* etc. et ταυτολογεῖν, cum
 ſimilem ſortem experirentur. inde a verbis *tutam* vsque ad
inſtabilem contemtim. Cf. vſ. *ſpoliata duorum* eadem ſenten-
 333 ſ.

192 *Vteri* etc. Hi duo non faciunt, niſi ſeptimam
 partem eorum, quos ego eni-
 xa ſum. *Vterus* de tota, ea-
 que numeroſa, prole. Homer.
 Il. d. I. Φῆ δὲ δὴ τειχέειν, ἢ δ' αὖ-

- 200 Latonae turba. Quae quantum distat ab orba?
Ite sacris, properate sacris; laurumque capillis
Ponite. Deponunt, infectaque sacra relinquunt,
Quodque licet, tacito venerantur murmure numen.
Indignata Dea est: summoque in vertice Cynthi,
205 Talibus est dictis gemina cum prole locuta.
En ego vestra parens, vobis animosa creatis,
Et, nisi lunoni, nulli cessura Dearum,
An Dea sum, dubitor; perque omnia secula cultis
Arceor, o nati, nisi vos succurritis, aris.
210 Nec dolor hic solus: diro conuicia factio
Tantalus adiecit, vosque est postponere natis
Ausu suis: et me (quod in ipsam recidat) orbam

208 cultis. Vnus cunctis, quod praefert Dan. Heinsf.

200. I. Versus hi in Mss. et properate subint. a. Mur-
tam corrupti et disturbati le-
guntur, ut vix sensus commo-
dus inde erui possit. Hinc va-
rie tentati sunt a viris doctis.
vid. Var. Lect. Nos inter-
punximus, non post Latonae,
sed post turba, et quo muta-
vimus in quae. Sensus: Si
vel maxime pluribus liberis
spolier, non tamen in tanta
meorum turba redigar ad nu-
merum duorum Latonae; quae
cum duobus suis quantum,
quam parum, distat ab orba?
Mutationi huic, quam sensus
commendat, accedit aliqui
auctoritatis e Mss. Etenim
Ciofan. e lib. Briant. notauit,
Latonae, turbae? quae quan-
tum. Atque etiam Heinsf.
quae in melioribus reperit.
Lenzius et ipse probat quae,
sed coniungit turba ab orba,
i. a multitudine eorum, qui
omni prole carent. Si proxi-
ma seruamus, sane post ire
ling. par. peccare lingua, ut

204 In Cynibo, Deli mon-
te, Latona colebatur cum A-
pollod. li-
beros animosa, super-
ba. Dubitor Burm. inter sin-
gularia refert. Dictum ut im-
peror et alia. De diuinitate
Latonae non dubitauerat Nio-
be; sed ira solet maledicta
alterius augere. Arcetur De-
us aris, quando eius sacra in
aris interdicuntur; habitare e-
nim ibi credebatur.

204 In Cynibo, Deli mon-
te, Latona colebatur cum A-
pollod. li-
beros animosa, super-
ba. Dubitor Burm. inter sin-
gularia refert. Dictum ut im-
peror et alia. De diuinitate
Latonae non dubitauerat Nio-
be; sed ira solet maledicta
alterius augere. Arcetur De-
us aris, quando eius sacra in
aris interdicuntur; habitare e-
nim ibi credebatur.

204 In Cynibo, Deli mon-
te, Latona colebatur cum A-
pollod. li-
beros animosa, super-
ba. Dubitor Burm. inter sin-
gularia refert. Dictum ut im-
peror et alia. De diuinitate
Latonae non dubitauerat Nio-
be; sed ira solet maledicta
alterius augere. Arcetur De-
us aris, quando eius sacra in
aris interdicuntur; habitare e-
nim ibi credebatur.

212 recidat verbum in hac
re proprium, et primam in-
terdum producit. vid. Brouckb.
ad Propert. IV, 8, 44. Ve-
teres autem, ubi ominosi ali-
vertere solebant. Exhibere

- Dixit; et exhibuit linguam scelerata paternam.
Adiectura preces erat his Latona relatis:
Define; Phoebus ait, (poenae mora longa) querelas. 215
Dixit idem Phoebe: celerique per aëra lapsu
Contigerant tecti Cadmeida nubibus arcem.
Planus erat, lateque parens prope moenia campus,
Adfiduis pulsatus equis; ubi turba rotarum,
Duraque mollierant subiectas vngula glebas.
Pars ibi de septem genitis Amphione fortes
Conscendunt in equos, Tyrioque rubentia fuso

214 Vulg. deiectura. Const. Fan. adiectura. Heinsf. malebat,
admotura. Burm. ex vno praefert, admixtura. 215 Sic loc. con-
stituit Heinsf. Vulg. mora longa querela est. 217 Vnus, consti-
rant, quod elegans, et diuinam celeritatem declarare Burm. vide-
batur. Vnus vestri nube. 218 Gebhard. coni. ad moenia. 222 fu-
co. Plerique succo.

pater Tantalus, diuulgatis Io-
vis arcanis. Magna lingua
Niobae tribuitur ab Horat. IV
od. 6, 1. Apollo, quem proles
Niobea magnae vindicem lin-
guae sensit.
215 Desinere aliquid, id de-
serere, ab eo desistere. V.
Heinsf. ad A. A. II, 726. Te
eti nubibus solent esse Dii ad
punendum descendentes, ut
Apollo II. α.

Pulsari dr. campus curru et
vngula equorum. Aen. X,
216. Noster infra 487. Sed
Schirach. profert aquis pro e-
quis, et pulsare explicat, al-
luere. Tum verbis ubi turba
viam regiam iuxta campum
describi putat. At aquis nul-
la auctoritate se tuerur; ne-
que de via, sed de ipso cam-
po sermo est.

221 Conscendunt in equos
vestibus purpureis tectos. Cf.
VIII, 33. Seculo tamen he-
tus esse Amphionis liberos. roico exercitationes non in

- Terga premunt; auroque graues moderantur habenas.
 E quibus Ismenos, qui matri sarcina quondam
 225 Prima suae fuerat, dum certum flectit in orbem
 Quadrupedes cursus, spumantiaque ora coercet;
 Hei mihi! conelamat; medioque in pectore fixus
 Tela gerit, frenisque manu moriente remissis
 In latus a dextro paulatim desluit armo.
 230 Proximus, audito sonitu per inane pharetrae,
 Frena dabat Sipylus: veluti cum praescius imaris
 Nube fugit visa, pendentiaque vndique rector
 Carbasa deducit, ne qua levis effluat aura.
 Frena dabat. Danteum non euitabile telum
 235 Consequitur: summaque tremens ceruice sagitta
 Haesit, et exstabat nudum de gutture ferrum.
 Ille, ut erat pronus, per colla admissa iubasque
 Voluitur; et calido tellurem sanguine foedat.
 Phaedimus infelix, et auiti nominis heres

226 *Quadrupedes* pro *quadrupedis* quatuor Mss. auctoritate nititur, unde inuexit Heinl. 233 Multi Mss. *diducit*, quod et Glaucan. suauit. 234 Sic locum constituit Heinl. Ante eum, *frena* tamen danteum. Et tamen multi Mss. tumentur.

equo, sed in curru institue. 231 *Sipylus* a monte Sipyr bantur. *Fucus*, color, quam lo. *pendentia*, ex antennis glossam adscriptam habet vnus suspensa. V. ad III, 663. Mf. *Moderari* dicimus et e. *Sonitum* audiebat, quia Apollonum frenis, et ipsa frena. lo cum clangore sagittarum in Burm. *Ismenos* a fluuio Boe-pharetra incedit. Il. α, 45. otiae. *cursus quadrupedes* *Frena dabat* e. vl. 231 tempe poëtica audacia, cursum equi, re repetitum. Forte praestat ipsum equum. *certum in orlect.* vulg. *non euitabile*, inbem, in palaestra equestri euitabile, ut vl. 45 *non teruitatum*. V. ad XII, 468. *riza*, interrita. Virg. G. III, 191. *carpere* *mox gyrum incipiat, gradibusque sonare compositis.*

229 *desluunt* qui debilitati, animo delinquentes, aut morientes decidunt. *Desluere ab equis* etiam Liv. II, 20. Sic *et desluunt folia, capilli.* 237 Olim legebatur *per crura admissu*, quod pessime interpretabantur, per crura equi. tis iuncta, aliquanto melius, per crura equi ad cursum incitati. Male tamen *crura* et *iubae* sic iungebantur. Bene igitur fecit Heinl. quod e se-

- Tantalus. ut solito finem imposuere labori,
 Transierant ad opus nitidae iuuenile palaestrae;
 Et iam contulerant arcto luctantia nexu
 Pectora pectoribus, cum tento concita cornu,
 Sicut erant iuncti, traiecit vtrumque sagitta.
 Ingemuere simul; simul incuruata dolore
 245 Membra solo posuere: simul suprema iacentes
 Lumina versarunt; animam simul exhalarunt.
 Adspicit Alphenor, laniataque pectora plangens
 Aduolat, ut gelidos complexibus adleuet artus:
 Inque pio cadit officio; nam Delius illi
 250 Intima fatifero rumpit praecordia ferro.
 Quod simul eductum, pars est pulmonis in hamis
 Eruta; cumque anima cruor est effusus in auras.
 At non intonsum simplex Damascithona vulnus
 Adscit. Ictus erat, qua crus esse incipit, et qua
 255 Mollia nervosus facit internodia poples.
 Dumque manu tentat trahere exitiabile telum,

246 *iacentes*. Gebhard. coni. *gementes*, et sic vnus Moreti. 252 *eductum*. Alii, *eunsum*. 256 *nervosus*. Plurimi scripti *nodosus*.

prem Mss. *colla* restituit. *Col-* per Tiberim. Horat. I od. 8. la autem *admissa* non videntur Luctantes in palaestra oleo vn- esse, in quibus frena laxata gebantur, ut mollirentur ar- et remissa pendent, sed colla tus, hinc *nirida* et Heroid. equi admissi, h. ad cursum XI, 19. *uncta palaestra*. De incitati, quamquam tunc fre- *nexu* luctantium v. ad IX, 52. na laxantur. Amorr. II, 16, 50. *per admissas iubas*. pro- 248 *Alphenor*. Apollod. *Age- nus*, ut X, 652 de corrente, nor. *laniata plangens*, plan- carcere pronus emicat. *uterat*. gens sic, ut laniaret. V. ad I, V. ad II, 272. *volui*, de eo, 32. Frequenter *laniare* de qui praeceps cadit. *per*, iux- *ερεπονία* s. planctu. Caede- ta. *foedare* de sanguine fuso bant enim pectora et lacer- passim. — *suprema*, morien- tos, ut liuerent, vl. 279. tia.

254 *Intonsus*, quod Aen. 241 Finitis exercitationibus IX, 181 ornatus dr. *Orapuer* campestribus iuuenes *transi-* prima signans *intonsa iuuenta*. bant ad *palaestram*, apud Ro. *Poples* recte vocatur *nervosus*, manos natate etiam solebant quia ibi plurimi nerui. vid.

- Altera per iugulum pennis tenuis acta sagitta est.
Expulit hanc sanguis: seque ei aculatus in altum
265 Emicat, et longe terebrata profilit aura.
Ultimus Ilioneus non profectura precando
Brachia sustulerat; Dique o communiter omnes,
Dixerat, (ignarus non omnes esse rogandos,)
Parcite. Motus erat, cum iam reuocabile telum
265 Non fuit, Arcitenens: minimo tamen occidit ille
Vulnere; non alte percussio corde sagitta.
Fama mali, populi que dolor, lacrimaeque fuorum
Tam subitae matrem certam fecere ruinae,
Mirantem potuisse, irascentemque, quod ausi
270 Hoc essent Superi, quod tantum iuris haberent.
Nam pater Amphion, ferro per pectus adacto,
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu quantum haec Niobe Niobe distabat ab illa,

266 Oxon. *alta*, quod probatur Heinf. dissentiente Burm.
272 Burm. coni. *patrium* pro *pariter*.

Burm. *internodia*, spatium inter nodos, qui crus et popliteum colligant.

260 Supra IV, 124. *sanguis e vulnere emicans ictibus aera rumpit*, sed h. l. *terebrat*, perforat, *auram*. Sed verba temere cumulasse videretur secundum Ouid. ingenium; sanguis se ei aculatur, emicat, profilit, terebrat auram. Paulo post in minimo vulnere iudit Quidius.

268 *Ruina*, itraiges tot filiorum egregie carorum. *Miratio* in summo dolore vix locum habebat. Verius vs. 280 s. eius affectus expressus. *Amphion* ap. Lucian. de Saltat. 41 prae dolore ad insaniam adigitur; inde forte ipse ferum per pectus adegit; quamquam haec verba etiam ex

Apollod. explicari possint, *ἐκ τοῦ δὲ καὶ Ζηῆτος καὶ Ἀμφιῶνος*. Auctore Hygin. f. 9. cum Apollinis templum expugnare vellet, interficitur eiusdem Dei telis. Secundum Timaeorum caesus est a Spartis. Dolorem Lenzius intel. e vulnere conceptum. Malim, e iactura liberorum. Niobe dolet, sed Amphion finit dolorem. Sed ne morte quidem dolorem finire potuit. Apud inferos enim eius contumeliae, qua Niobe Larionam affecit, poenas pendere credebatur. Pausan. Boeot. p. 721.

273 *Haec Niobe*, quasi alia esset. Aen. II, 274. *quantum mutatus ab illo Hectore*. Magnum autem vim habet praesentis fortunae

Quae modo Latois populum subinouerat aris,
Et mediam tulerat gressus resupina per vibem,
Inuidiosa suis; at nunc miseranda vel hosti;
Corporibus gelidis incumbit; et ordine nullo
Oscula dispensat natos suprema per omnes.
A quibus ad coelum liuentia brachia tendens,
Pascere, crudelis, nostros, Latona, dolore,
[Pascere, ait, sariaque meo tua pectora luctu,]
Corque ferum satia, dixit: per funera septem
Efferor: exsulta, victrixque inimica triumphas.
Cur autem victrix? miserae mihi plura supersunt,
Quam tibi felici: post tot quoque funera vinco,
Dixerat: insonuit contento nervus ab arcu;
Qui, praeter Nioben vnam, conterruit omnes.
Illa malo est audax. Stabant cum vestibibus atris
Ante toros fratrum demisso crine sorores.
E quibus vna, trahens haerentia viscere tela,
Imposito fratri, moribunda relanguit ore.
Altera, solari miseram conata parentem,

282 Hunc vs. tollendum censuit Heinf. quem commenti sint, qui non intellexerint, quantum esset acuminis in illo, *Efferor*; aut, si quis malit, posse praecedentem deleri. Pro posterore alii: *Dum pars nostra iacet, et dum per funera septem*, aut etiam utrumque cum aliqua varietate exhibent. Capofer. *pectora* mutat in *lamina* et dixit in *vixi*. Pro dolore Burm. cum vno Leid. et Medic. *inallet*, *crnore*, quia sequitur *luctu*. 289 Hartungus malebat, *demeffo*.

comparatio. Pristinam repetis inclusit, ego priorem, tendae immoratur. *Resupina*. quia ille acerbius, et quia *es*. V. ad vs. 169. *Inuidiosa*, cum *feror* (sensu funebri) perspicin summa nostra felicitate ciuitatis causa verba *per funera* etiam nostri dicere soleant, *septem* potulat. Caeterum inuideo tibi hanc sortem. *Dispassi* et *ferum* sic coniunxit *pensantur*, quae per partes ac etiam Claudian. 22, 14. ubi vices fiunt, non vno momento. Dea Clementia docet, *ut poetis*. Horat. I od. 36, 6. *diuinis hominum vel sanguine passidere oscula*. Turpe ferumque putes.

286 Hoc certum est, non *Arcus*, nempe Dianae, posse utrumque vers. *Pascere*, a qua filias interfectas esse ait, et *Corque* etc. genuinum caeteri auctores tradunt, at esse. Heinf. posteriorem vnde Noster ipse vs. 215 sqq.

Conticuit subito, duplicataque vulnere coeco est;
[Oraque compressit, nisi postquam spiritus exit].

295 Haec frustra fugiens collabitur; illa sorori
Immoritur: latet haec; illam trepidare videres,
Sexque datis leto, diuersaque vulnera passis,
Ultima restabat, quam toto corpore mater,
Tota veste tegens, Vnam, minimamque relinque;

300 De multis minimam posco, clamauit, et vnam.
Dumque rogat, pro qua rogat, occidit. Orba resedit
Exanimis inter natos, natasque, virumque,
Diriguitque malis. Nullos mouet aura capillos.

In vultu color est sine sanguine: lumina moestis
305 Stant immota genis: nihil est in imagine viui.
Ipsa quoque interius cum duro lingua palato

294 Recte h. vl. Heins. spurium iudicat, licet in omnibus
Mss. legatur.

hand obscure indicat. Perie- san. Corinth. p. 160. qui ad-
runt autem illae, etiam Ho- dit, se Homerum sequi, qui
mero auctore, in regia. No- nullam superuisse memoret.
mina earum Ouidius reticet. Hygin. fab. 10. tradit, vnam
Portas Thebarum ab iis esse Chlorin, nuptam Neleo, su-
appellatas, narrat Hygin. A. perstitim fuisse, eademque
trae vestes in luctu mulierum Chloris occurrit Homer. Od.
priscarum. V. Winkelm. Ani λ, 130. Apollod. auctor est,
inadv. ad Hist. Art. p. 77, etiam vnum filium seruatum,
Eo et demissus crinis pertinet. Amphiona. Sic fere et Eli-

293 duplicari, vt graec. 303 Diriguit, naturam sa-
πρὸς ἑαυτῇ, pro incuruari. vid. xeam accepit, vt V, 186.
Burm. ad h. l. et Heyn. ad Sed idem et de iis ponitur,
Virg. Aen. XI, 645. qui ob- quos summus dolor aut metus
seruat, esse Homeric. ἰδὲ ἑαυτῇ inuadit. VII, 115. Eoque
Valer. Max. V, 1. duplicatum sensu ab initio dicta videtur
frigore corpus. Aen. XII, 926. Turnus cadit duplicato poplite.
Vid. et Gronov. Obs. IV p. Secundum Nostrium Thebis
747. mutata et vento in Sipyllum

298 Ex Argiuorum traditio- translata est; quod mireris.
ne duae seruatae erant, Me- Apud alios auctores, relictis
liboea, postea Chloris dicta, Thebis, ad patrem redit, et in
et Amycla, haeque templum ipso Sipylo, cum ipsa hoc a
Latonae exstruxerant. Pau- Ioue petiisset, sit lapidea. Se-

Congelat, et venae desistunt posse moueri;
Nec flecti ceruix, nec brachia reddere gestus,
Nec pes ire potest: intra quoque viscera saxum est.
Flet tamen, et validi circumdata turbine venti
In patriam rapta est; vbi fixa cacumine montis
Liquitur, et lacrimas etiamnum marmora manant.

Tum vero tanti manifestam numinis iram
Femina, virque timent: cultuque impensius omnes
Magna gemelliparae venerantur numina Diae.
Vtque sit, a facto propiore priora renarrant.

312 Vulgo, lacrymis. 313 tanti pro cuncti ex vno Leidenſi
dedit Burm. quia sequitur omnes. 314 Neap. et Medic. tertius,
propensius. 316 renarrant. Burm. e tertio Gronov. et Barb. probat
retractant, quod non modo sermonibus, sed et animo repetere
significet.

cundum Hom. diriguit etiam hanc fab. Menecrates Xanthi-
populus. us in Lyciacis narrauerat. In-

311 montis, Sipyli. Ibi per- de eam haurit Nicander, et
petuo flere credebatur. Ma- ex eo Antonin. Lib. cp. 35.
nare passim cum casu quarto. qui vero in nonnullis dissen-
vid. Heins. Expressit Nostrium rit. Cf. et Probus ad Virg. G.
Senec. Agam. 371. Stat nunc I, 378. et Seru. ad eund. loc.
Sipyli vertice summo Flebile sa- qui, forte memoria lapsus,
xum, Et adhuc lacrymas mar- tradit, Ouidium de Cerere
mora fundunt antiqua nouas. Proserpinam quaerente hanc
Cf. et Propert. II, 16, 7. fabulam retulisse. Forte ara
Fontem fabulae ostendit Pau- Latonae in stagno quodam
san. Attic. p. 49. vbi narrat, ranis abundante hunc mythum
se, vt Nioben spectaret, ad peperit.

scendisse in Sipyllum montem, Manifestam, factis declara-
ibique vidisse rupem praecipi- tam. gemellipara, quae ge-
tem, quae procul stanti ima- mellos vno partu edidit, a-
ginem mulieris moestae et la- prum Latonae epithet quod
crymantis exhibebat. Simili- etiam Fast. V, 1452. sed vix
ter Quint. Smyrn. I, 292. sqq. apud alium auctorem occur-
Apollod. et Hygin. Idem con- rit.
firmauit Chandler in Itiner. 316 A facto recentiore su-
Cf. et Sophocl. Antig. 835. munt occasionem repetendi a-

FAB. III, 313 — 381. A- lia, eaque antiquiora. Dev. re-
gestes Lyciae Latonam er- narrare alibi dictum. Id tueor
rantem aquis prohibentes mu- et nunc, quia de sermonibus
tantur in ranas. Lyciacam tantum agitur. Quoniam au-

310

A-
gre-
tes
Ly-
ciae.

315

- E quibus vnus ait, Lyciae quoque fertilis agris
 Haud impune Deam veteres spreuerunt coloni.
 Res obscura quidem est ignobilitate virorum;
 320 Mira tamen. Vidi praesens stagnumque locumque
 Prodigio notum: nam me iam grandior aeuo,
 Impatiensque viae genitor deducere lectos
 Iusserat inde boues: gentisque illius eunti
 Ipse ducem dederat: cum quo dum pascua lustris,
 325 Ecce lacus medio sacrorum nigra fauilla
 Ara vetus stabat, tremulis circumdata cannis.
 Resistit, et pauido, Faucas mihi, murmure dixit
 Dux meus: et simili, Faucas, ego murmure dixi.
 Natusdum, Faunine foret tamen ara rogabam,
 330 Indigenaeue Dei; cum talia reddidit hospes:
 Non hac, o iuuenis, montanum numen in ara est.
 Illa suam vocat hanc, cui quondam regia Iuno
 Orbem interdixit: quam vix erratica Delos

321 Heinf. malit aeni. 330 reddidit pro vulg. retulit habent Bernegg. prim. Basil. et sex alii.

tem res, omnis in Graecia gelonginqui itineris ferre non ritur, vt e vs. 401 sq. apparet, ille vnus fuit haud dubie fuisse putat. Immo olim max Lydiis iis, qui Nioben in Graeciam comitati erant. Be- tis cernebatur.
 ne autem, vel varietatis causa, narranti aliquem inducit, qui peregrinans in ipsa Lycia fab. cognouerat, factique monumentum ipse viderat. Etim e Phrygia com- mode nos deducit in Lyciam.

320 Vidi praesens. Cf. VIII, 622. Saepe Noster locum coniungit cum voc. rei, quae est in loco, vt docet Burm. Non igitur erat, cur Heinf. hic haereret, quamquam nonnulli Mss. lacumque praeferrunt. Is Impatiens viae, qui molestias digerari, inuocari pro patriae

Orantem accepit, tum cum leuis insula nabat.
 Illic, incumbens cum Palladis arbore palmae,
 Edidit inuita geminos Latona nouerca.
 Hinc quoque Iunonem fugisse puerpera fertur;
 Inque suo portasse sinu, duo numina, natos.
 Iamque Chimaeriferae, cum Sol grauis vreret arua,
 Finibus in Lyciae, longo Dea fessa labore
 Sidereo siccata sitim collegit ab aestu:
 Vberaque ebiberant auidi lactantia nati.
 Forte lacum melioris aquae prospexit in imis
 Vallibus: agrestes illic fruticosa legebant

335

340

343 melioris pro mediocris recepit Heinf. cum hanc suam coni- vno Strozzeae Mss. consummatam vidisset.

salute, dicebatur. reddidit, re- inter hos, non inter arbores, spondit, vt supra. Orbem re- peperisse Latonam.

339 Sol grauis de aestu. Lycia vr. Chimaerifera, quia ibi Chimaera, mons indefinenter ignem vomens. Plin. II, 106. Sed a poetis describitur vt monstrum triforme, caput leonis, corpus caprae, caudam draconis habens, et ignem faucibus euomens, Lucret. V, 902. A Chimaera autem Lycia in primis olim memorabilis, vt e Geographis apparet. Siccus, aridus et adhaerens de sitiente. Colligere sitim, vt V, 446.

335 Palmam solam memorant Homer. h. Apol. 117. ad Melixem (Probus Melam) Callim. h. Del. 210. Sed Eurip. Hec. 458. oleam (Palladis arborem) et lauream addit. Cum Nostro consentit Schol. Hom. ad Il. 2, 9. Plutarch. vero in Pelop. p. 286. de percussos mutat in ranas. tradit, duos fontes esse in Delo, quorum alterum Palmam, alterum Oleam dicant; melioris non male se habet.

- 345 Vimina cum iuncis, gratamque paludibus vluam.
 Accessit, positoque genu Titania terram
 Pressit, ut hauriret gelidos potura liquores.
 Rustica turba vetant. Dea sic adfata vetantes:
 Quid prohibetis aquis? usus communis aquarum.
 350 Nec Solem proprium Natura, nec aëra fecit,
 Nec tenues vndas: ad publica munera veni.
 Quae tamen, ut detis, supplex peto. Non ego nostros
 Abluere hic artus, lassataque membra parabam;
 Sed releuare sitim. Caret os humore loquentis;
 355 Et fauces arent; vixque est via vocis in illis.
 Haustus aquae mihi nectar erit; vitamque fatebor
 Accepisse simul; vitam dederitis in vnda.
 Hi quoque vos moueant, qui nostro brachia tendunt
 Parua sinu. Et casu tendebant brachia nati.
 360 Quem non blanda Deae potuissent verba mouere?
 Hi tamen orantem perstant prohibere; minasque,
 Ni procul abscedat, conuiciaque insuper addunt.
 Nec fatis hoc: ipsos etiam pedibusque manuque
 Turbauere lacus; imoque e gurgite mollem
 365 Huc illuc limum saltu mouere maligno.
 Distulit ira sitim. Neque enim iam filia Coei
 Supplicat indignis; nec dicere sustinet vltra
 Verba minora Dea: tollensque ad sidera palmas,

349 Vulgo, *aquas*. Vid. Burni.

Cum enim lacus turbidam ferre aquam habeant, non temere monetur, Latonam a *tos*, quia seq. *lassata membra*. *melior* aqua innitaram esse Ita respexisset poeta auctores ad bibendum. Et *melior* certo respectu legitur etiam I, 79. Burni. putat, adsentiente Verheyk ad Anton. in *melioris* latere nomen *Meliten*. E *turba vetante* a Probo commemoratur Neocles pastor.

355 Vix prae siccitate vox permeare potest. — In *dederitis* Noster saepius penultimam producit. *in vnda*, per vndam.

349 Oratio fortis ad persuadendum et mouendum. Sic *differre irant*. *Verba mi- communis*. I, 135. Paullo nora, ut vs. 151.

- Aeternum stagno, dixit, viuatis in isto.
 Eueniunt optata Deae: iuuat isse sub vndas;
 Et modo tota caua submergere membra palude;
 Nunc proferre caput; summo modo gurgite nare,
 Saepe super ripam stagni considerare; saepe
 In gelidos resillire lacus. Et nunc quoque turpes
 Litibus exercent linguas; pulsoque pudore,
 375 Quamuis sint sub aqua, sub aqua maledicere tentant.
 Vox quoque iam rauca est; inflataque colla tumescunt:
 Ipsaeque dilatant patulos conuicia rictus.
 Terga caput tangunt: colla intercepta videntur:
 Spina viret: venter, pars maxima corporis, albet;
 380 Limosoque nouae saliunt in gurgite ranae.
 Sic ubi nescio quis Lycia de gente virorum

*Mar-
syas*.

370 *isse* pro *esse* dedit Heins. assentiente Burni. Certe in vno Medic. et primo Moreti, *ire*. 376 *sint*. Heins. putat, *nent*.

370 Secundum Lactant. in FAB. IV, 382 — 400 *Mar- Arg.* Iupiter eos transformat. *syas in flumen*. Tres muscos Iupat, quia iam induunt na- celebres habuit Phrygia, Hy- turam ranarum, quibus volupe agnidem, Marsyam eius fili- est sub aquas ire. Praeclare um (male enim eum Hygin. lusuf ranarum et coaxationes Oeagri, Apollod. autem et describuntur. *proferre caput*, Palaeph. Olympi filium faci- ut Phaedr. I fab. 2, 17. sua- unt.) et Olympum, Marsyae vissime; *Forse una tacite pro-* et discipulum et amasium, de *fert e stagno caput*, ubi singu- quibus eorumque inuentis Plu- la verba delecta sunt, et vim tarch. de Musica et Casaub. habent. *Exercent linguas li-* ad Athen. XIV, 2. adeundi. *tibus*, adhibent ling. ad *lites*, Ac Hyagnis quidem in Marm. iurgium, cui coaxatio similis, Arund. Ep. 10. tempore E- quae etiam a Phaedr. I, 6, 5. rechthonii Celaenis, vrbePhry- conuicium vr. Serv. d. l. de his giae, tibias, modosque Phry- rusticis, *cum contra eam emit-* gios primus reperisse traditur. *zarent turpem naribus sonum*, Marsyas non modo alios mo- *illa irata eos conuertit in ra-* dos inuenit, Pausan. Phoc. *nas: quae nunc quoque ad il-* p. 873. sed auctor etiam fistu- *lius soni imitationem coaxant.* lac, quae cera adglutinatur, *Intercepta*, quasi absorpta et exhibetur apud Athen. IV. p. e medio sublata. Elegans est 174. Neque dubium est, ti- hic h. v. vsus. Schwarz. ad biam esse Phrygium inuen- Plin. pan. 16. tum, certe e Phrygia in Grae-

Retulit exitium; Satyri reminiscitur alter:
 Quem Tritoniaca Latoüs arundine victum
 385 Adfecit poena. Quid me mihi detrahis? inquit.
 Ah piget: ah non est, clamabat, tibia tanti!
 Clamanti cutis est summos derepta per artus:
 Nec quidquam nisi vulnus erat: cruor undique manat:

ciam allatam; passim enim a ob deformitatem vultus ex fla-
 pud Graec. et Lat auctores tu intumescens a Dea abie-
 barbara aut Phrygia tibia, etiam excepit Marfyas. Is cum
 item Phrygii modi etc. occur- eam inflare didicisset, (Noster
 runt. vid. Spanhem. ad Cal- Fast. VI, 703 sqq.) primum
 lim. h. Dian. 245. Marfyae certauit cum Mulis, mox cum
 autem fabula, quam Noster ipso Apolline coram Musis iu-
 breuius iusto narrat, legitur dicibus. Ab initio vicit Mar-
 etiam apud Herodot. VII, 26. syas, sed cum Apollo citha-
 Apollod. I, 4, 2. Diod. Sic. ram versarat, h. e. interprete
 III. p. 192. Hygin. fab. 165. Salmast. ad Solin. p. 119. ad
 Palaeph. cap. 48. Fulgent. III, aliud modulationis genus ci-
 9. qui mystice fabulam inter- tharam accommodaret, Mar-
 pretatur. Gloss. Ms. in Ful- syam ars sua destruxit.
 gent. Cf. Noster Fast. VI, 385 Quid me mihi desr.
 696. sqq. Ibid. 551. Iniu- quid cutem meam mihi de-
 ste eum damnatum dicit Lu- trahis? Sic irruit in mediam
 cian. Dial. Iunon. et Latonae.

Lycia — virorum referen- dum ad exitium. Satyrus est
 ipse Marfyas. Hygin. Mar-
 fyas pastor, unus ex Satyris.
 Unde eum pictum cum cauda
 porcina auctor est Fulgent.
Silenium eum vocat Herodot.
 d. I. *Arundo*, tibia, quae
 cum ex aliis rebus, loto,
 cum ex arundi-
 nis genere, inde dicto *αλντι-
 α*, (Theophrast. Hist. Plant.
 IV, 12.) fieri solebat. Eam
 inter Graecos *Tritania* s. Mi-
 nerua reperisse credebatur,
 et quidem ex hinnulorum os-
 sibus. Bion Id. III, 7. Cal-
 limach. h. Dian. 244. Schol.
 Pind. ad Pyth. od. XII. quam

387 Cutem ei detraxit vel
 ad pinum, vel ad platanum
 (quae Plinii adhuc aetate os-
 tendebatur. Plin. XVI, 44.)
 ligato. Ea cutis suspensa est
 ab Apolline Celaenis. Hero-
 dot. d. I. Lucan. Pharf. III,
 206. Aelian. XIII, 21. Apud
 Hygin. membratim discerpi-
 tur. Sequitur descriptio foe-
 dae istius operationis, quae
 Romanis fortasse placuit, quo-
 rum oculi sanguini adueri

Detectique patent nervi: trepidaeque sine vlla
 Pelle micant venae: salientia viscera possis
 Et perlucantes numerare in pectore fibras.
 Illum ruricolae, silvarum numina, Fauni,
 Et Satyri fratres, et tunc quoque clarus Olympus,
 Et Nymphae flerunt: et quisquis montibus illis
 Lanigerosque greges, armentaue buccera pavit.
 Fertilis immaduit, madef. etaque terra caducas
 Conceptit lacrimas, ac veis prohibet iniis,
 Quas vbi fecit aquam, vacuas emisit in auras,
 Inde petens rapidum ripis declinibus aequor,
 Marfya nomen habet, Phrygiae liquidissimus amnis.
 Talibus extemplo redit ad praesentia dictis

390 Cantabr. *fidencia*, quod placet Heinl. improbante Burm.
 398 Burm. e Cantabr. et Basil. praefert, *vacuos* — in agros.

erant, sed Nostri vix proba- Apud Athen. XIV, 2. Nym-
 bitur. pha genitus fuisse narratur.
 390 Viscera, cor. salire et buccera armenta, boues. bucc-
 micare et trepidare verba pr. ra, cornuta, e graec. βῆ et
 de motu cordis et venarum. voc. Lucretian. vbi bu-
 vid. Ciofan. et Burm. cerra secla ex bucceriae greges
 occurrunt.

393 De Olympo, discipulo 396 Caducas, decedentes,
 Marfyae, vide, praeter supe- vt folia caduca. Vacuas au-
 rius laudatos, Eustath. ad ras non est mutandum. Va-
 Homer. Il. α. p. 21. Pausan. cuum aera dixerunt Virg. G.
 Phoc. p. 873. tabulam Poly- III, 109. et Horat. I od. 3,
 gnoti describit, in qua Mar- 34. Vacuus ornat.

400 Marfyas fluuius haud
 procul a Celaenis, vbi habi-
 tauit Marfyas musicus, in
 commemorantur ab Eurip. Maeandrum influit. Liv.
 Iph. Aul. 576. vbi vid. Bar- XXXVIII, 13, Curt. III, 1.
 nes. Is tunc quoque, viuentem Palaeph. d. I. Sed secundum
 adhuc magistro, clarus esse alios non e lacrymis popula-
 coepit. Apud Hygin. Mar- rium, verum ex ipsius san-
 fyae corpus discerptum ei se- guine fluuius ille ortus est.
 peliendum traditur. Et ipse Plutarch. de Fluminib. ex
 in monumentis antiquis saepe Alexand. Cornelio addit, et
 occurrit. Heyne in Antiqu. Satyros ortos ex eius sanguine.
 Auff. P. 2. p. 69. Nymphae. FAB. V, 401 — 411 Pe-

Vulgus; et exstinctum cum stirpe Amphiona lugent.
 Mater in inuidia est. Tamen hanc quoque dicitur vnus
 Fleile Pelops; humeroque, suas ad pectora postquam
 405 Deduxit vestes, ebur ostendisse sinistro.
 Concolor hic humerus, nascendi tempore, dextro,
 Corporeusque fuit. Manibus mox caesa paternis
 Membra ferunt iunxisse Deos, aliisque repertis,
 Qui locus est iuguli medius, summiue lacerti,
 410 Defuit. Impositum est non comparentis in vsum
Proc. Partis ebur; factoque Pelops fuit integer illo.
ne et Philo- mela. Finitimi procres coeunt: vrbesque propincae
 405 *Palat. sinistrum*, quod eleganter dictum videtur *Dan. Heinl.*

lopis humerus eburneus. Pe- te poeta aliquis humerum eius
 lops Tantali filius, tempore *eburneum* vocauerat, vt pul-
 Acrisii in Graeciam venit, chrum significaret.
 ibique et magnitudine diuitia- 403 *Mater*, Niobe, cuius
 rum, quas secum aduexerat, frater *Pelops*. Is prae luctu
 et multitudine liberorum tan- vestem deducit, atque ita hu-
 ram consecutus est potentiam merus eius apparet. Sic in-
 famiamque, vt Peloponneso truditur potius, quam intexi-
 nomen daret. Thucyd. I, 9. tur fab. *ad peñ. ded.* III, 480.
 Flu arch. Thef. p. 2. Sed hic *summa vestem deducere ab ora*,
 de humero eius fabulose agi- quod fiebat planctus causa.
 tur. Tantalus enim, cum De- 409 *Qui locus etc.* scapula.
 os aliquando conuiuio exce- Lucian. *αποπλάτην* habet. De
 pisset, velletque eorum diui- syntaxi *iuguli medius et lacer-*
 nitatem experiri, Pelopis fi- *ti* vid. ad V, 644. *integer*,
 lii membra cocta reliquisque cui nullum membrum deest,
 cibis admixta iis apposuit. *ὀλίγηρος.*
 Quod foedum facinus cum a- FAB. VI, 412 — 676. *Proc-*
 nimaduertissent Dii, membra *ne, Philomela et Tereus in*
 rursus composuerunt praeter *aves.* *Pandion* II, Cecropis
 humerum, quem Ceres con- II. filius, pater Aegaei, qui
 sumserat. Eburneus igitur regnauit a. 1333 ante aer-
 ei humerus datus. Cf. Lyeo- Chr. filias habuit *Procnen* et
 phron Cass. 159. Hygin. fab. *Philomelam*, quarum priorem
 83. Seru. ad Virg. G. III, 7. *Tereo* Thraci, vt opes suas
 Schol. Pind. ad Olymp. I. Im- stabiliret, in matrimonium
 piam et incredibilem eam fab. dedit. Sic Pausan. Attic. p.
 iudicant Pindar. d. I. et Eu- 13. Verum Noster intellexit
 rip. Iph. Taur. 387 sqq. For- Pandionem I, Erichthonii fi-

Oraueri suos ire ad solatia reges,
 Argosque, et Sparte, Pelopeiadesque Mycenae,
 Et nondum toruae Calydon inuisa Dianae,
 Orchomenosque ferax, et nobilis aere Corinthos,

415

lium, qui fuit a. 130. anti- mulo eius prima vpupa visa
 quior. Nam infra vl. 677. est. Mulieres autem, quae
 eius successorem facit Erech- Athenas fugerunt, ibique
 thea. Sic etiam Apollodor. prae dolore contabuerunt, in
 Et hanc Ouidian. rationem hirundinem et lusciniam in-
 probat Meursius Regn. Attic. tatae creduntur, quod hae
 lib. 2. cap. 4. 5. Tereus au- aues cantus miserabiles et lu-
 tem est exemplum hominis tuosos edunt.
 immaniissimi, et quae hic tra- 413 *ad solaria*, scil. danda,
 ditur fabula, non sine horrore irent consolatum. Simili trans-
 animi perlegi potest. Nam itu iam vsus est I, 577. *La-*
 cum Philomelam in regnum les autem urbium catalogi pas-
 suum ad sororem aduexisset, sim inferuntur.
 primum eam vitiat, mox, ne 414 *Mycenas* tenuerunt *Pe-*
 turpe flagitium eloqui posset, *lopis* posterius, Eurystheus, A-
 linguam ei exsecat. Procne, treus, Thyestes, Agamem-
 re cognita, addit sceleri sce- non. *Argos, Sparte et My-*
 lus; Iryn enim filium inter- *cenae* etiam ab Homer. et ab
 sectum apponit Tereo. Is aliis sic vno versu comprehen-
 cum coniugem et sororem duntur, quoniam hae tres vr-
 persequeretur, illa mutatur in bes Iunoni in primis carae.
 hirundinem, haec in luscini- *Calydon*, Aetoliae oppidum,
 am, ipse in vpupam. Fab. in quo *Diana* Laphria potissi-
 tractauerant Aeschyl. et So- mum colebatur. Eius Deae
 phocles. Respicit eam etiam signum memorabile Augustus
 Hesiod. *Eg.* 568. Cf. Pau- sublatum Patrensisibus donauit.
 san. Attic. p. 13. 100. Phoc. Pausan. Messen. p. 357. A-
 p. 807. Apollod. III, 14, 8. chaic. p. 569. Tum nondum
 Eustath. ad Od. p. 710. Tzet. *inuisa toruae*, iratae, *Dianae*.
 Chil. VII, 142. Hygin. fab. vid. ad VIII, 272 sqq. Simi-
 45. Diuersum mythum in liter II, 219 *nondum Oea-*
 suaui similitudine memorat *grius*.
 Homer. Od. 7, 518. vbi Pan- 416 *Orchomenos*. Duae fue-
 darei filia in lusciniam muta- re in Graecia huius nominis
 ta luget Irylum filium, quem re in Arcadia, al-
 imprudens aere interfecit. In tera in Boeotia, Orchomenos
 alia discessit etiam Boeus ap. Anton. Lib. cp. 11. Exmen-
 te Pausan. Tereus ipse mor- Minyeia dicta. Equidem cum
 tem sibi consciuit, et in tu- Arcadicam in mente habuisse,

Messeneque ferox, Patraeque, humilesque Cleonae,
Et Nelea Pylos, neque adhuc Pitthecia Troezen,
Quaeque vrbes aliae bimari clauduntur ab Isthmo,
420 Exteriusque sitae bimari spectantur ab Isthmo.
Credere quis possit? solae cessastis Athenae.
Obstitit officio bellum, subuectaque ponto
Barbara Mopsopios terrebant agmina muros.

420 Hic vs. aberat a duobus Mss. Ciofan. Iunian. et vno Gronov. 422 Plurimi subiectaque. 423 Mops. Alii Cecropios. Pro muros in altero Regio a manu prima mandros.

cuius situs et memorabilia a 419 Exornauit illud: vr-
Pausan. Arcad. p. 626. descri- bes ab vtraque Isthmi parte,
buntur. Ab Homer. Il. β, vrbes Peloponnesi et Grae-
600. vocatur πολύμηλος, a Pin- ciae proprie sic dictae. Ae-
dar. Olymp. Od. XIV, 4. in commodate Isthmi et penin-
420 παρὰ, ab Apollon. Rh. III, sulae naturae claudi. Etiam
512. αἰσεί, et hinc a Nostro a Cic. Bul. I et Vellej I, 3,
ferax. — Nobilis aere. Si 3 Isthmus et Corinthus ibi
aes Corinth. casu ortum est, sita claustra Peloponnesi vrr.
cum vrbs a Mummio crema- Et spectantur sitae, exquisitius,
retur, (Flor. II, 16.) quomo- quam, sitae sunt. bimari. V.
do iam tum nobilis aere esse ad V, 407, Etiam talibus re-
potuit? Neque e veriore rati- petitionibus, qualis est in bima-
one eorum, qui diu ante Co- ri ab Isthmo, delectatur Ouid.
rinthi excidium arte repertum 423 Quaeritur, quis Pandio-
illud aes censabant, Plin. ni bellum intulerit? Meursius
XXXIV, 2. illo tempore sic Regu. Att. lib. I. cap. 4.
dici poterat; sed Noster suo Labdacum fuisse docet, et sic
more eam designauit a re, qua Apollod. diserte tradit. Sed
postea demum inclaruit. recte Burm. monet, huius
agmina nec barbara, nec sub-
uicta, aut, si cum aliis Mss.
malis, subiecta ponto dici po-
tuisse. Micellus contendit,
Amazonas intelligendas, quae
in campis Themiscyriis (Iu-
stin. II, 4) non procul a Pon-
to Euxino habitauerunt. At
quis de hac Amazonum ex-
peditione in Pandionis terram
vniquam audiuit? Fortasse
res expediri nequit; dicam

Threicius Tereus haec auxiliaribus armis
Fuderat; et clarum vincendo nomen habebat.
Quem sibi Pandion opibusque virisque potentem,
Et genus a magno ducentem forte Gradiuo,
Connubio Procles iunxit. Non pronuba Iuno,
Non Hymenaeus adest, illi non Gratia lecto.
Eumenides tenuere faces de funere raptas:

428 Vetusiores recte Progne, non Progne; est enim Graec. Πρόγνη. 430 tenere. Gebhard. legit, tenlere.

tamen, quid repererim. Pau- Huius auxilium implorauerat
san. p. 100. tradit, eius Grae- Pandion, quem vna victoria,
ciae, quae postea Hellas di- auctore Apollod. impulit, vt
cta, magnam partem olim Terca sibi generum adiume-
tenuisse Barbaros, quos Te- ret. Noster triplicem causam
reus subigere non potuerit. adfert. Fuderat. Plusquam-
Hi si ad sinum Saronicum aut perf. sic et alibi, vt IX, 102.
Corinthiacum habitauerunt, pon- opes, diuitiae et amplitudo
to subiecti dici potuerunt. regni. viri, milites, vt in
Consentit Lactant. Argum. formula arma virosque.

Cum a proximis, inquit, ci- 428 Formulis solllemnibus,
uitatibus oppugnaretur Pandi- quae plures hic cumulae,
on. Mopsopios, Athenienses, praemonetur lector, quam in-
vt V, 561. Verum ante The- faultum matrimonium illud
seum Athenae muros non fuerit. Cf. X init. Heroid.
habuerunt. Praetert ergo II, 47. sqq. VI, 45. Musaeus
Burm. ex vno mandras, i. vel 274 sqq. Alia mala nuptia-
stabula, vel antra, specus; rum omina habet Virg. Aen.
priscos enim Athenienses ha- IV, 166. Iunoni praecipue
bitasse in specubus, vt docue- curae coniugia; inde τελεία
rit Meursius Fort. Att. cap. et pronuba dicta. Hymenae-
3. Verum mihi parum cre- um, vt adesset, sic fere inuo-
dibile videtur, Ouid. tam cabant: Io Hymen, Hymenae
contentum de Athenis locu- Hymen ades, o Hymenae. Cat-
tum esse. Neglexit potius tul. 63. Etiam Gratiis partes
poeta, quod centies fecit, quaedam datae erant in nu-
temporis rationem. ptiis. Pollux III, 3. Etym.

424 Thraces tum eam par- M. in γαμνδία. Faces de fune-
tem tenebant, quae Daulis in re raptae res dirissima olim
Phocide dicebatur. Thucyd. habita. Valer. Max. IX, 1.
II, 29. Pausan. p. 100. Thra- de Catilina, filium suum ve-
cum Deus erat Gradiuus, i. neno sustulit, protinusque ex
Mars, cuius filius Tereus. rogo eius maritalem faciem ac-

Eumenides strauere torum: tectoque profanus
Incubuit bubo, thalamique in culmine sedit.
Hac aue sunt iuncti Procne Tereusque; parentes
Hac aue sunt facti: gratata est scilicet illis

- 435 Thracia; Disque ipsi grates egere: diemque,
Quaque data est claro Pandione nata tyranno,
Quaque erat ortus Itys, festam iussere vocari.
Vsque adeo latet utilitas. Iam tempora Titan
Quinque per autumnos repetiti duxerat anni;
440 Cum blandita viro Procne, Si gratia, dixit,
Villa mea est, vel me visendae mitte forori;
Vel soror huc veniat. Redituram tempore paruo
Promittes focero: magni mihi numinis instar
Germanam vidisse dabis. Iubet ille carinas

432 Burm. *incubuit* suspectum videtur, nec satis conueniens
et sedit, cum grauius sit *incubare*, quam *in culmine sedere*. Mal-
let, *insonnit*, vel *ingemuit*.

condit. Tales igitur facies et quod festos iusserant esse il-
Furiis tribuebantur. Senec. los dies.

Herc. Fur. 156. *Aues* confu- 440 In seqq. mores egregie
lere in nuptiis celebrandis notati sunt, coniux sororem
iubet Hesiod. "Eg. 36. De visere cupiens, soror blande
bubone profano vid. ad V, 543. patrem rogans, vt proficisci
Cl. VII, 269. X, 453. Claud. liceat, amor effrenus Terei,
20, 407. *Hac aue*, hoc au-
curio. Horat. I Od. 15, 5. ditu filiae. Quae quo diligen-
Mala ducis aue domum Hele-
nam. Tibul. II, 2, 21. *Hac* tius expressa sunt, eo magis
com mouetur animus lectoris
venias aue. calamitate, qua mox afficie-
tur Philomela.

438 *tempora anni*, annus, 443 *Magni mihi numinis in-*
is que *repetitur*, quoniam sem-
per reedit. *Titan* pr. ducit so-
lem, poet. etiam *annum*, qui locutio locis ab Heinl. allatis.
efficitur decursu solis. *Per eris semper mihi.* ib. 843.
autumnum ad finem vergit an-
nus. Ceterum epiphonema *semel dederint: coelum accepis-*
illud: *Usque adeo latet vili-*
tas, Burm. ad sequentia refert, VIII, 233 legendum putat,
ad aduentum sororis. Potest *muneris instar*, quod multo
etiam ad antecedentia referri, languidius. Rem autem ali-

In freta deduci; veloque, et remige portus
Cecropios intrat; Piraeaque litora tangit.
Vt primum fœceri data copia, dextera dextrae
Iungitur: et fausto committitur omine sermo.
Coeperat, aduentus caussam, mandata referre
Coniugis; et celeres missae spondere recursus:
Ecce venit magno diues Philomela paratu;
Diuitior forma: quales audire solemus
Naiadas et Dryadas mediis incedere siluis;
Si modo des illis cultus, similesque paratus.
Non secus exarsit conspecta virgine Tereus;
Quam si quis canis ignem supponat aristis;
Aut frondem, positasque cremet foenilibus herbas.
Digna quidem facies. Sed et hunc innata libido

448 *et fausto* Burm. e Mss. dedit. Olim ed. *infausto*. 458 Burm.

ter narrat Hygin. *Tereus* ad dum enim aliquid sceleris Te-
Pandionem fœcerum venit roga- reus meditabatur, postea de-
rum, vt Philomelam alterum si mum, visa Philomela, in eius
liam sibi in coniugium daret; amorem incensus est. Sic
Procnen suam diem obisse dicit. Burm. *Forre omen* hic pro pre-
Sic et Apollod. cibus. Liv. pract. *Cum bonis*

445 *Deduci* pr. dr. naues, *omnibus vrisque incipere.*
cum machinis suppositis in ma- 451 *paratu*, ornato, vt IV,
re retrahuntur. Contrarium est 761. noue dictum. *Diuitior*,
subduci *Velo* et *remige*, ce- excellentior. *Incedere* de iis,
lerrimo cursu. *Portum* intra- qui cum dignitate quadam aut
turi solebant quidem *vela* sub- maiestate eunt atque oculos
stringere, malum adeo depo- hominum in se conuertunt. V.
nere. (Drakenb. ad Sil. II, 11.), Schwarz. ad Plin. pan. 46.
sed poeta hoc vult: *velo* et Mox Burm. ex Cod. Leid. *illi*.
remige festinavit, vt breui At Dryades non paratu me-
perueniret ad portus illos. — morabiles sunt. *Reoracani* ergo
Debebat dicere *Piraeae*, sed *illis*. Cf. I, 695. f. Vehemen-
dissimulauit syllabam. v. Gro- tiam amoris duplici similitu-
nov. Obs. 1, 3. dine illustrare voluit, sed neu-

448 *fausto omine*. „Quale tra placet, quia ignes illi et
id omen fuerit, aut vnde ca- amor sunt res diuersissimae.
ptum, non addit Noster. Sed Cum priore cf. I, 492. *canis*
credibile est, Terea blandissima vt I, 110. *herbae posita* fœni-
libus mera periphrasis fœni-
trorum coniunctio, quae opti- 458 *Digna*, scil. tali tanto-
mi ominis erat, indicat. Non- que amore. *genus*, scil. homi-

- Exstimulat: pronumque genus regionibus illis
 460 In Venerem est: flagrat vitio gentisque suoque.
 Impetus est illi, comitum corrumpere curam,
 Nutricisque fidem: nec non ingentibus ipsam
 Sollicitare datis; totumque impendere regnum;
 Aut rapere, et saevo raptam defendere bello.
 465 Et nihil est, quod non effreno captus amore
 Ausit: nec capiunt inclulas pectora flammæ.
 Iamque moras male fert, cupidoque reuertitur ore
 Mandata ad Procnæ, et agit sua vota sub illis.
 Facundum faciebat amor. Quotiesque rogabat
 470 Ulterius iusto; Procnæ ita velle ferebat.
 Addidit et lacrimas, tamquam mandasset et illas.
 Pro Superi, quantum mortalia pectora caecæ
 Noctis habent! ipso sceleris molimine Tereus
 Creditur esse pius: laudemque a crimine sumit.
 475 Quid, quod idem Philomela cupit? patriosque lacertis
 Blanda tenens humeros, ut eat visura sororem,
 Perque suam, contraque suam, petit usque salutem.
 Spectat eam Tereus, praecontrahatque videndo:
 malit, sed ad hoc, i. praeterea, et post *Venerem* delet, est.
 num, populus. Thraces au- 472 Sententia gravis et ve-
 tem et vinolenti et proclives in ra. caeca, obscura, nox sunt
 Venerem. Immoratur causis studia occulta, sensus profun-
 illius furoris, quia inde atro- de latentes in pectore huma-
 cissimum facinus. Mox vim no. Cic. Marc. 7. et Plin. III,
 furoris sedulo notat, tam in Ep. 3, 6. latebras et altos re-
 ternam, quam se exserentis cessus dixerunt. sumit, parat si-
 Athenis et in itinere. bi, consequitur.
 461 comitum curam nutricis- 478 praecontrahat videndo,
 que fidem elegantius, quam co- iam nunc membris eius spe-
 mites, nutricemque. Nutrices standis libidinem suam pascit.
 ap. Veteres ubique alumnas Bene dictum de homine isto
 suas comitabantur, et magna impuro. Cic. Verr. IV, 28. sic
 ab iis pietate colebantur. sol- praecipere oculis. Sed nec alte-
 licitare, pudicitiam eius ten- rum insolens. Tacit. An. III,
 tare. 12. nudare corpus et contre-
 467 Cupido, quod cupide standum oculis permittere, ubi
 profert verba. Rode: mit glue- v. Ernesti et Buenem. ad La-
 hendem Angesicht. agit, pro- stant. Opif. Dei I, 15. fax,
 ponit et consequi cupit. quod vim irritandi habet. ci-

- Osculaque, et collo circumdata brachia cernens,
 Omnia pro stimulis, facibusque, ciboque furoris
 480 Accipit: et quoties amplectitur illa parentem;
 Esse parens vellet: neque enim minus impius esset.
 Vincitur ambarum genitor prece: gaudet, agitque
 Illa patri grates: et successisse duabus
 Id putat infelix, quod erit lugubre duabus. 485
 Iam labor exiguus Phoebo restabat: equique
 Pulsabant pedibus spatium declivis Olympi.
 Regales epulae mensis et Bacchus in auro
 Ponitur: hinc placido dantur sua corpora somno.
 At rex Odrysius, quamvis secessit, in illa
 490 Aestuat: et repetens faciem, motusque, manusque;
 Qualia vult fingit, quae nondum vidit: et ignes
 Ipse suos nutrit, cura remouente soporem.
 Lux erat; et, generi dextram complexus euntis,
 Pandion comitem lacrymis commendat obortis:
 495 Hanc ego, care gener, quoniam pia causa coëgit,
 (Et voluere ambae, voluisti tu quoque, Tereu,)
 Do tibi: perque fidem, cognataque pectora supplex,
 Per Superos oro, patrio tuearis amore;
 497 Quidam h. vl. superiori praemittunt, Heins. et Capofer. de-
 lendum censent. Pro coëgit alter Hamburg. et vnus Medic. subegit.
 49. pectora. Schepp. cont. foedera. Probat Burm. aut etiam pignora.
 bus, alimenta. Animas com- A. A. I, 231. Verba dantur
 motus cumulat verba etiam di- sua corpora somno possis ita
 versa. Plin. VIII Ep. 12, 1. capere, somno dantur corpo-
 portus, sinus, praemium stu- ra ea, quae ipsi debentur;
 diosorum. Accipit pro stimulis, namque suus saepe, ap. poë-
 habent illa in eo vim stimulo- ras in primis, sic et similiter
 rum. adhibetur.
 482 Eriam si parens esset, ta- 490 Odrysaë, gens Thraciae.
 men filiam suam corrumperet. Pausan. Attic. p. 22. Senec.
 et successisse etc. Quoniam ali- Thyest. 273. Vidit infandas
 quoties iam lectorem de exitu domus Odrysia mensas. aestuar
 rei praemonuit, haec poterant in illa, misere eam amat. cura,
 omitti. — equi pulsabant etc. amor.
 e Virg. Aen. X, 216. curru 496 Valedictio et preces pa-
 Noctiuago Phoebe medium pul- tris ad commouendum aptis-
 sabat Olympum. Poni pro ap- simae. Inuitus, propter piam
 poni, de vino. V. Heins. ad causam, in breue tempus, di-

- 500 Et inhi sollicitae lenimen dulce senectae
 Quamprimum (omnis erit nobis mora longa) remittas.
 Tu quoque quam primum (satis est procul esse sororem),
 Si pietas vlla est, ad me, Philomela, redito.
 Mandabat; pariterque suae dedit oscula natae:
 505 Et lacrimae mites inter mandata cadebant.
 Utque fide pignus dextras utriusque poposcit;
 Inter seque datas iunxit, natamque, nepotemque,
 Absentes memori pro se iubet ore salutent:
 Supremumque vale, pleno singultibus ore,
 510 Vix dixit: timuitque suae praesagia mentis.
 Ut semel imposita est pictae Philomela carinae;
 Admotumque fretum remis, tellusque repulsa:
 Vicinus, exclamat: mecum mea vota feruntur:
 Exsultatque animo, vix et sua gaudia differt

512 Vnus Leid. *amotum*, unde Burn. *emotum* facit. 514 Versus suspectus Heinfs. effectus Burn. videtur ex IV, 350 et II, 863.

mittit filiam, quam vnam se. *Dextra* apud omnes gentes cum habet, qua senecrutis im- *fidei pignus* habita est. vid. Freinshem. ad Curt. 6, 4, 14. becellitas diu carere non potest, eamque cum grauibz ob- Vir doctus in Biblioth. Tigur. testationibus Terei fidei com- p. 70. praefert vulg. *utrasque*, mendat, ut patris vices prae- quia *utriusque* de duobus rarius stet. *pia causa*, amor filiae. quidem occurrat, auctoritati- Vt. seq. haud dubie delen- bus tamen comprobatur li- dus est. Fateretur Burn. se non V. Freinsh. Ind. in Florum. capere *cognata pectora*. Sed si 510 De talibus *praesagiis* per *corpus* alterius obsecrare et cf. XI, 457. Homer. II, 2, 486. iurare licet, ut Heroid. XIII, Virg. Aen. XII, 72. *Admotum* 159. quidni etiam per *pectus* *fretum remis* insolens locatio *cognati*?

504 *dedit*, quod etiam Burn. dant, ut Burn. vel per hypal- placebat, e quinque Mss. re- lagen explicant. Sine causa, cepi, ut legibus linguae satis- opinor, utrumque. Natis re- fieret, et *amotum* vitaretur. *pellitur* a tellure, sed id dum Dum haec *mandabat* et lacri- fit, propter aequalem et cole- mae *cadebant* dedit filiae oscu- rem navis motum terra *repelli* lum. Inaequalitas temporum et *recedere* videtur. cf. XI, 466. decepit librarium, ut *dedit* in Hinc *tellus repulsa*. Huic li- *dabat* mutaret. *mites*, quae millimum est alterum, quod non in luctu, sed in animo impugnat, *fretum* *admoue-* lenius commoto funduntur. *tur remis* pro, remi admouen-

- Barbarus: et nusquam lumen detorquet ab illa. 515
 Non aliter, quam cum pedibus praedator obuncis
 Deposuit nido leporem Iouis ales in alto:
 Nulla fuga est capto; spectat sua praemia raptor.
 Iamque iter effectum; iamque in sua litora fessis
 Puppibus exierant: cum rex Pandione natam 520
 In stabula alta trahit, filius obscura vetustis;
 Atque ibi pallentem, trepidamque, et cuncta timentem,
 Et iam cum lacrimis, ubi sit germana, rogantem,
 Includit; fassusque nefas, et virginem, et vnam
 Vi superat; frustra clamato saepe parente, 525
 Saepe sorore sua, magnis super omnia Diuis.
 Illa tremit, velut agna pavens, quae saucia cani
 Ore excussa lupi, nondum sibi tuta videtur.
 Utque columba, suo madefactis sanguine plumis,
 Horret adhuc, auidosque timet, quibus haeserat, vngues. 530
 Mox ubi mens rediit; passos laniata capillos,
 [Lugenti similis, caesis plangore lacertis,]
 Intendens palmas, Pro diris Barbare factis,

515 Alii *distorquet*, *descedit* etc. Burn. aridet duorum Mss. Iesio, *declinat*. 516 Vulg. *aduncis*. Sed v. Burn. ad Virg. Aen. XI, 755. 517 Multi *ab alto*, quod ad sequentia referendum foret. 532 Hunc vl. recte adulterinum censet Heinfs.

tur freto. Schirach. putat, la- longum iter emensae. *Stabu-* bores remigum hic describi, *la alta* etiam Latinus habebat dum instant et repellunt aquas. Aen. IX, 388. *siluis obsc.* *ve-* De voce exsultantium *Vicinus rustis*, ideo obscura, quia sil- v. ad IV, 356. *Detorquet* verb. va, in qua arbores nullae cae- bene delectum, quia lumen sae, densa erat. Aen. VI, 179. fixum erat in illo. Languet *Ixur in antiquam siluam*, *sta-* contra *declinat*, quod Burn. *bula alta* ferarum. *nefas*, ne- placer. — Drakenb. ad Sil. fariam libidinem.

XII, 56. ex Aeliani H. A. IX, 527 Similitudines delectae. Io. monet, non omnem aqui- cani. vid. ad I, 238. lam dictam esse *Iouis alitem*, 532 *Lugenti* — *lacertis*, in- fed eam duntaxat, quae num- eptus versus. Sed seqq. *Pro* quam carne vescatur. Verum *diris* etc. sana puto. Invidi- alia non vrgenda sunt in poe- ose enim *barbari* voc. hic ad- hitum esse, sponte apparet.

519 *Effectum*, perfectum, Recte igitur addi potuit *diris* finitum. *Fessae* poetis singun- *factis*. Heinfs. tamen suadebat tur naues aut iactatae, aut *diri facti*.

- Pro crudelis, ait! nec te mandata parentis
 535 Cum lacrimis mouere piis, nec cura sororis,
 Nec mea virginitas, nec coniugalia iura?
 Omnia turbasti: pellex ego facta sororis;
 Tu geminus coniux, non haec mihi debita poena.
 Quin animam hanc (ne quod facinus tibi, perfide, reflet)
 540 Eripis? atque utinam fecisses ante nefandos
 Concubitus! vacuas habuisses criminis umbras.
 Si tamen haec Superi cernunt; si numina Diuum
 Sunt aliquid, si non perierunt omnia mecum:
 Quandocumque mihi poenas dabis. Ipsa, pudore
 545 Proiecto, tua facta loquar. Si copia detur,
 In populos veniam: si filius clausa tenebor,
 Implebo filuas, et conscia saxa querelis.

537 *turbasti*, violasti, pol- quidem anima peccat, non
 luiti. Vid. vir doctus in Bibl. corpus.

Tigur. p. 91. qui et putat 542 *si numina* etc. si, quo-
 Nostrum respexisse Virg. Aen. niam, Diu aliquid valent, si
 IV, 362 sqq. Cum *geminio con-* potestas eorum est satis valida.
uge Heinl. comparat *duplices* I, 545. *si non perierunt* etc.
thalamos apud Stat. Theb. XII, vox summi doloris, qui ira
 471. sed h. l. in summa de- auget suam miseriam. *in po-*
 pulatione iusto argutius di- *pulos veniam*, ad populum pro-
 ctum. Porro Heinl. putat, al- dibo, *querelis* ex Langerm.
 terum hemistichium, *non haec* Excerptis dedit Burm. cum
 --- *poena* a sciolo additum, et vulgo legatur *mouebo*. Dubi-
 lacunam esse relinquendam, tabat enim ille, an ex con-
 quales multae apud Virg. oc- fuerudine Ouidiana absolute
 currant. Nec mihi illa verba dicatur *implere filuas*. Sed
 magnopere placent, quippe vir doctus in Biblioth. Tigur.
 nimis languida h. l. ubi ple- p. 70. negat duram esse elli-
 raque animum commotissimum psin; posse enim ex anteceden-
 spirant. Negat tamen Burm. tibus *factis* facile suppleri.
 Ouidium lacunas reliquisse, pu- Etiam verba *pudore proiecto*
 ratque sensum elegantem effi- lectionem reiectam postulare.
 ci, si legatur, *non haec mihi* Neque Philomelam velle om-
credita poena, ut *poena* sit ca- nino queri, sed facta dira Te-
 lamitas, miseria, hanc, tam rei eloqui vel hominibus, vel
 miseram, quam taedet vitae. saxis saltem et filius. Dictam
vacuas etc. sancta descendissem autem esse vulgatam ad illud
 ad inferos. At illa sic quoque Virg. *Flectere si nequeo superos*,
 criminis vacua erat; quando- *Acheronta mouebo*.

- Audiat haec aether, et si Deus ullus in illo est.
 Talibus ira feri postquam commota tyranni:
 Nec minor hac metus est; causa stimulat vtraque, 550
 Quo fuit accinctus, vagina liberat ensein,
 Arreptamque coma, flexis post terga lacertis,
 Vincula pati cogit. Iugulum Philomela parabat,
 Speinque suae mortis viso conceperat ense.
 Ille indignanti, et nomen patris usque vocanti, 555
 Lucrantique loqui, compressam forcipe linguam
 Abstulit ense fero: radix micat vltima linguae.
 Ipsa iacet, terraeque tremens immurmurat atrae.
 Utque salire solet mutilatae cauda colubrae,
 Palpitat, et moriens dominae vestigia quaerit. 560
 Hoc quoque post facinus (vix ausim credere) fertur
 Saepe sua lacerum repetisse libidine corpus.
 Sustinet ad Procnem post talia facta reuerti.
 Coniuge quae viso germanam quaerit: at ille
 Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat. 565
 Et lacrimae fecere fidem. Velamina Procne
 Deripit ex humeris, auro fulgentia lato;
 Induiturque atras vestes; et inane sepulcrum

551 Nonnulli pro *liberat* habent *deripit*, quod Ciofan. prae-
 fert. 558 Heinl. malit *fremens*, quia seq. *palpitat*, et vl. 566. coni.
Et lacr.

553 *parabat*, melius, quam alii sic inserunt, ut ad V, 105.
 porrigebat. notarum. Illud *dominae vesti-*

557 Foeda rursus res et in- *gia quaerit* sumtum ex Aen.
 grata, quam tamen similitudi- X, 395. *Te decisa suum, La-*
 ne adeo illustrat poeta. Apud *ride, dextera quaerit, Semia-*
 Hygin. Tereus vitiatam Philo- *nimesque micant digiti ferrum-*
 melam mandat ad Lynceum *que retractor.*

568 Vereres cum insepulti *corporis animam stygem transi-*
 industria foedissima quaeque *re haud posse arbitrantur,*
 et crudelissima hac fab. expri- *morsu, quorum corpora re-*
 mers voluisse. *Vique salire* etc. *perire non possent, inania se-*
 Quint. Smyrn. XI, 74. *ατε βλο-* *pulcra extruere solebant. In-*
συγιο δ' αφορτοις ατη απομυθεισ' *fra XII, 3. inanes inferiae, quae*
διαπαλλεται. In verbis *terrae* *inferiis nunc dixit piacula fal-*
immurmurat intolerabilem ef- *sis, falso creditis. Inferre verb.*
 se lusum vir doctus iudicat in *Biblioth. Tigur. p. 58. Sed et*

Constituit; falsisque piacula manibus infert;
 570 Et luget, non sic lugendae fata sororis.
 Signa Deus bis sex actō lustrauerat anno.
 Quid faciat Philomela? fugam custodia claudit;
 Structa rigent solido stabulorum moenia saxo:
 Os mutum facti caret indice. Grande dolori
 575 Ingenium est; miserisque venit sollertia rebus.
 Stamina barbarica suspendit callida tela:
 Purpureasque notas filis intexit albis,
 Indicium sceleris: perfectaue tradidit vni;
 Utque ferat dominae gestu rogat. Ille rogata
 580 Pertulit ad Procnem: nec scit, quid tradat in illis.
 Euoluit vestes saevi matrona tyranni,
 Germanaeque suae carmen miserabile legit:
 Et (mirum potuisse) filet: dolor ora repressit;
 Verbaque quaerenti satis indignantia linguae

569 Tres *instituit*, quod elegantius videtur Burm. 578 *tradidit*. Vetus Leid. et alter Heins. *credidit*.

pr. in hac re. --- Lugendae tione stamina ad perpendicularitatem, sed non sic, inani se- lum suspendebantur; unde ap. pulcro et insertis. Nostrium alibi *pendula tela*,

572 *Claudit* exquisitius, *stantes telae* etc. *Notas*, literae. quam, impedit, quoniam ipsa III Trist. 3, 72. *Grandes noctae in tenebatur*. Non satis *tae in tumuli marmore*. He- est, quod Burm. laudat, *aufer* roidd. I, 62. *charta notata*. In- re et *adimere fugam*, in qui- fra IX, 523. *notare tabellas*. bus *fuga*, fugiendi facultas. 582 *Carmen* eleganter no- taе intextae, quae loqueban- Rectius comparabis VII, 604. tur fata sororis. *Carmen* enim 548. *claudere iter*. *Rigent ex-* de omni formula verborum, quisitius, quam, sunt. Lingua etiam de paucis vocibus lite- et animi *interpres*, Lucrer. VI, risue sententiam aliquam ex- 1147. et *index* factorum. In- genium tribuitur et irae, mu- νασσα ἐν πέπλω γράμματα. Dolor nificientiae, poenis etc. v. Dra- utique vim habet ora repri- kenb. ad Sil. XVI, 46. H. l. mendi; ergo inepte additur, intel. sollertia in inueniendis *mirum potuisse*. Ruere de im- rebus, quam excitat dolor. petu et furore animi. *Poenae* Venit, excitatur. Supra vs. 29. *imago*, poena, quam animo *usus venit ab annis*, compara- sibi effingit. *Imago* saepe cogitatio rei. V. ad XI, 427. et tur.

576 Ex antiqua texendi ra- ad Plin. VII Ep. 5, 1.

Defuerunt; nec flere vacat: sed fasque nefasque 585
 Confusura ruit: poenaeque in imagine tota est.

Tempus erat, quo sacra solent Trieterica Bacchi
 Sithoniae celebrare nurus. Nox conscia sacris.
 Nocte sonat Rhodope tinnitibus aeris acuti:
 Nocte sua est egressa domo regina; Deique 590
 Ritibus instruitur; furialiaque accipit arma.
 Vite caput tegitur: lateri ceruina sinistro
 Vellera dependent; humero leuis incubat hasta.
 Concita per siluas, turba comitante suarum,
 Terribilis Procne, furiisque agitata doloris, 595
 Bacche, tuas simulat. Venit ad stabula auia tandem,
 Exululatque, Enoëque sonat, portasque refringit,
 Germanamque rapit: raptaeque insignia Bacchi
 Induit: et vultus hederarum frondibus abdit:
 Attonitamque trahens intra sua limina ducit. 600
 Ut sensit tetigisse domum Philomela nefandam,
 Horruit infelix, totoque expalluit ore.
 Nacta locum Procne, sacrorum pignora demit,
 Oraque deuolat miserae pudibunda sorori;
 Amplexuque petit. Sed non attollere contra 605
 Sustinet haec oculos, pellex sibi visa sororis:
 Deiectoque in humum vultu, iurare volenti,

588 Burm. malit, *nox conscia sacris Nocte*. 595 *doloris*. Gro- nov. et Lovanient. *fororis*, quod fere Heins. se probauit. 596 Mo- ret. et vnus Palat. *stabuloria*. Et ita Gebhard. Crep. III, 2. maluerat. 607 Heins. malit, *Deiectaeque in humo*.

587 De *sacris Trietericis* et III, 528. *sonat*, clamat. cultu Bacchantium diximus ad 603 *Pignora*, signa, vt VII, III, 516 sqq. *Sithones* gens Thra- 497. *Deicere vultum*, vt conii- cia. Thracia autem sedes cere oculos. --- *Iram non capit* praecipua Orgiorum. *Nox con-* suam, non par est perferendae scia *sacris* nil, nisi, noctu sa- irae suae. Contra Senec. Herc. cra celebrantur. Sic loca con- Fur. 412. *Hoc ipsum placet*, scia *facti*, in quibus aliquid *Animo ruinas quod capis magno* gestum. De aere acuto v. ad 604 *uas*. Et ita passim *capere*, III, 532. de *ritibus* illis IV, idoneum esse ad aliquid per- 605 *f. furialia*, quibus vtuntur ferendum, faciendum, intel- Bacchantes furentes. Similiter ligendam. Tam insigni autem *tibia furiosa* Fast. IV, 341. dolori accommodata est seq. 595 *Furiae*, furor. *exululat*. oratio.

Testarique Deos, per vim sibi dedecus illud
 Illatum, pro voce manus fuit. Ardet, et iram
 610 Non capit ipsa suam Procne: sletumque sororis
 Corripuens, Non est lacrimis hic; inquit, agendum,
 Sed ferro; sed si quid habes, quod vincere ferrum
 Possit. In omne nefas ego me, germana, paravi.
 Aut ego cum facibus regalia testa cremaro,
 615 Artificem mediis immittam Terea flaminis;
 Aut linguam, aut oculos, aut quae tibi membra pudorem
 Abstulerunt, ferro rapiam: aut per vulnera mille
 Sontem animam expellam. Magnum, quodcumque pa-
 ravi.

Quid sit, adhuc dubito. Peragit dum talia Procne;
 620 Ad matrem veniebat Itys. Quid possit, ab illo
 Admonita est: oculisque tuens immitibus, Ah quam
 Es similis patri! dixit. Nec plura locuta,
 Triste parat facinus, tacitaeque exaestuata ira.
 Ut tamen accessit natus, matrique salutem
 625 Attulit, et parvis adduxit colla lacertis,
 Mixtaque blanditiis puerilibus oscula iunxit:
 Mota quidem est genitrix; infractaque confluit ira;
 Inuitique oculi lacrimis maduere coactis.
 Sed simul ex nimia matrem pietate labare

611 hic dedit Heins. pro hoc. 614 cremaro Heins. inuitis Mss. pro cremabo scripsit. 621 Unus Moreti, non mitibus. Mox unus Basil. atque unus Medic. Ab quam, Quam similis. Id probat Heins. atque etiam vir doctus in Bibl. Tigur. p. 71. plus adfectus esse in hac repetitione putat, et Ovid. amare hanc figuram, ut II, 704 sq. VIII, 128 sqq. 627 Heins. coni. concidit ira.

613 Parant se in vel ad ali- 620 Cf. Medae furor III quid, qui animum inducunt Trist. 9, 21 sqq. Admonita est, ad aliquid faciendum. Cum eo conspecto succurrit, quid potest esse praepositio, quam posset. Similitudo illa causa Latinum interdum instrumentum, sit facinoris. quo aliquid agitur, addere solent. Tunc aut vers. seq. per adduxit haerent, adduxit, i. adduxit adiectus est, aut leniter attraxit ad se, quod facere so- gendum cum aliis mediisque vel lent insantes blandientes. in- et mediis. Sic Barm. Artificem, fractaque etc. fracta est et ces- auctorem malorum et facino- sanit ira. Consistere pr. dr. qui rum. a cursu, deinde qui a pertur-

Sensit, ab hoc iterum est ad vultus versa sororis;
 Inque vicem spectans ambos, Cur admouet, inquit,
 Alter blanditias; raptam silet altera lingua?
 Quam vocat hic matrem, cur non vocat illa sororem?
 Cui sis nupta vide, Pandione nata, marito,
 Degeneras: scelus est pietas in coniuge Tereo.
 635 Nec mora; traxit Ityn; veluti Gangetica ceruae
 Lactentem foetum per silvas tigris opacas.
 Utque domus altae partem tenuere remotam;
 Tendentemque manus, et iam sua fata videntem,
 Et mater, mater, clamantem, et colla petentem,
 640 Ense ferit Procne, lateri quae pectus adhaeret.
 Nec vultum auertit. Satis illi ad fata vel vnum
 Vulnus erat. Iugulum ferro Philomela resoluit.
 Vivaque adhuc, animaeque aliquid retinentia membra
 Dilaniant. Pars inde cauis exultat aënis:
 645 Pars verubus stridet: manant penetralia tabo.
 His adhibet coniux ignarum Terea mensis,
 Et patrii moris sacrum mentita, quod vni
 Fas sit adire viro, comites famulosque remouit.

635 Nonnulli degener ab aut ha. Gruterus malebat, degener ad scelus. 640 Medic. colla prementem, quod admitti posse Barm. censet.

barione animi quiescunt. --- 640 Eia, quod blandientis matrem, adfectum maternum. est, clamasse puerum iam sua Similiter pater et rex vsurpan- fata videntem, vix crediderim. tur. Vide loca ab Heins. et Reuocauit ergo; Et mater, ma- Barm. laudata. Sed mox ma- ter clamantem, quod habent trem ita exiit, ut filium tra- omnes Mss. praeter vnum Neap- cidans, ne vultum quidem in quo Eia legitur, vnde Heins. auertat. coactae, quae cum vi sumit, cui illa vox valde pla- retinentur. labat, incipit de- cuiisse videtur.

642 ad fata, ad mortem. animam s. vitam retinent mem- bra ea, quae adhuc palpitant.

634 Pandione nazam se vo- exsultare et de aqua feruente, cat, ut a genere fortitudinis ut VII, 263. et de carnibus, stimulos sumat. Hinc addit, quae aqua feruente molliun- degeneras. partem remotam, pe- tur. Cf. Senec. Thyest. 765 netralia. v. vs. 646. altae; erat sqq. inde, ex pueri membri s. enim regia. mensis, epulis.

- 650 Inde sedens folio, Tereus, sublimis auito,
Vescitur, inque suam sua viscera congerit aluum.
Tantaque nox animi est, Ityn huc arceſſite, dixit.
Dissimulare nequit crudelia gaudia Procne,
Iamque suae cupiens exſiſtere nuntia cladis:
655 Intus habes, quod poſcis, ait. Circumſpicit ille,
Atque vbi ſit quaerit; quaerenti, iterumque vocanti,
Sicut erat ſparſis furiali caede capillis,
Proſiliit, Ityosque caput Philomela cruentum
Miſit in ora patri: nec tempore maluit vlllo
660 Poſſe loqui, et meritis teſtari gaudia dictis.
Thracius ingenti menſas clamore repellit,
Vipereasque ciet Stygia de valle ſorores:
Et modo, ſi poſſit, reſerato pectore diras
Egerere inde dapes, demerſaque viscera geſſit:
665 Flet modo, ſequē vocat buſtum miſerabile nati:
Nunc ſequitur nudo genitas Pandione ferro.
Corpora Cecropidum pennis pendere putares;

657 caede. Vnus more, quod valde placebat Cioſan, Gruterus malebat, furiali e ſede. 664 Egerere. Gronovianus, exigere, quod aequē elegans indicat Burm. demerſaque praetulit Burm. quod et Regio placuerat; nam vulg. immenſaque ineptia eſt. Plurimi vete-

651 Viscera. vid. ad V, 18. re Tollius et Pearcius ad illum Imitatus Noſtrum eſt Valer. Longini locum exiſtimant. Ve-
Max. VII, 6. quo diutius arma- ram Longin non niſi viua ſe-
ra inuentus viscera ſua viſceri- pulcra vituperat, quia nulla
bus ſuis aleret, infelices cada- ſepulcra viua ſunt. vid. Er-
verum reliquias etc. Verbo neſti Init. Rhetor. §. 319. In
congerere mox opp. egerere. nox, Gorgiae vitium incidit Lucrer.
caecitas, ignorantia. V, 991. Viua videns vino ſe-

662 Vipereas ſorores auda- peliri viscera buſto. Etiam
eter dictum, quarum comis alii poëtae ventrem cum ſe-
viperae intextae. pectus, ven- pulcro comparant. Burm.
tricolus. reſerato pectore ege- laudat Lycophr. Caſſ. 159. qui
rere nil niſi, euomere. demer- de Cerere mandente Pelopis
gi paſſim de cibis deuoratis, vt humerum dicit: ἐν μύσθους τῶ-
XV, 105. Ibid. 387. buſtum, φῶ, vbi Tzetzes τῶ φῶ inter-
τῶ μύθους. Longin. l. 3. vitupe- pretatur γὰρ. Attius in
rat Gorgiam Leont. qui vulru- rat Gorgiam Leont. qui vulru-
res dixerat eſſe ſepulcra viua, ipſe parens.
quam reprehentionem etiam 667 Pendere. V. ad XI, 341.
in hoc buſtum miſerabile cade- XII, 566. Altera, Philomela

Pendebant pennis. Quarum petit altera ſiluas;
Altera teſta ſubit. Neque adhuc de pectore caedis
Effluxere notae, ſignataque ſanguine pluma eſt.
Ille dolore ſuo, poenaeque cupidine velox,
Vertitur in volucem, cui ſtant in vertice criſtae,
Prominet immodicum pro longa cuſpide roſtrum.
Nomen Epops volucris; facies armata videtur.

rum emiſſaeque vel immerſaeque; tertius Medic. Iureti excerpta et
quatuor alii ſemeſaeque, quod Heintio probabatur. 670 Effluxere
recepit Burm. e Lovan. Cod. Vulgo exceſſere. 671 Dolore furens
olim conſ. H. inf.

in luſciniam mutata, petit ſil- Munker. Nonnulli et Ityn
vas, altera, Procne in hiru- in palumbem transformatum
dinem mutata, teſta ſubit. narrant. ante diem. I, 148.
Plin. X, 24. de hirundinibus: ante diem miſit a. v. πρὸς τὴν
Thebarum teſta ſubire negantur, αὐτὴν.
quoniam vrbs illa ſaepe capta FAB VII, 677—fin. Orithyia,
ſit: nec Biziae in Thracia pro- Erechthei filia, rapitur a Borea
pter ſcelera Terei. Pauſan. Phoc. vento, ex eaque naſcuntur Ze-
p. 8. 7. narrat, in Daulide hi- tes et Calais. Cf. Orpheus Arg.
rundines nec parere nec nidos 216 ſqq. Apollon. Rh. I, 211 ſqq.
ſtruerē. Alii tamen, Anacr. od. Apollod. lib. III, 15, 1. 2. ſ. Hy-
12. Apollod. d. I. Tzetzes Chil. gin. fab. 14. Fabulam tracta-
VII, 142. Gabrias fab. 43. Schol. verant et Aeſchylus atque So-
Ariſtoph. ad Aues vſ. 216. tra- phocles. Eam explicat Par-
dunt, Philomelam in hiru- rhaſius in Claudian. Rapt. II,
nem eſſe mutata, Procnen 19. „Fuit et Strymonis filius
aurem in luſciniam, de quo „Boreas, Orithyiae raptor; vt
diſſenſu vid. Meurſius de Re- „Iſagoras in Megaricis tradit,
gno Athen. II, 5 Caeterum ab „ſed poëtae rem ab homine
hac fab. hirundo vocatur Παν- „ad ventum transferunt. Her-
δωνis ap. Heind. „Eg. 568. De „mias vero Platonius Erech-
poena, quam luunt illae mu- „thei filiam Aquilonis imperu-
lieres etiam aues factae, vid. „ex alto deiectam periſſe cre-
Aelian. V. H. XII, 20. neque „dit, et inde factum, vt ho-
adhuc etc. Virg. G. IV, 15. „minum more a vento rapta
manibus Procne pectus ſignata, „dicatur. Idem docet Aeci-
hirundo. „laus, referente Apollodoro.”

674 Facies vpupae armata Apud Palaeph. cap. 23. Boreas
videtur ob ſeriem pennarum hic vr. αὐτὴν ἐκ δονητος. Caete-
longiorum, quae galeae intar rum haec rapina expreſſa erat
in vtroque latere ad cernicem in arca Cypſeli, vbi Boreas
procurrit. Ap. Hygin. Tereus loco pedum anguim caudas
in accipitrem mutatur. V. ibi habebat, Pauſan. Eliac. p. 424.

- 675 Hic dolor ante diem, longaeque extrema senectae
Tempora, Tartareas Pandiona misit ad umbras.
Zetes Sceptra loci, rerumque capit moderamen Erechtheus;
et Co- Iustitia dubium, validisne potentior armis.
lais. Quattuor ille quidem iuvenes, totidemque creatur
680 Feminæ fortis: sed erat par forma duarum,
E quibus Aeolides Cephalus te coniuge felix,
Procri, fuit: Boreae Tereus Thracesque nocebant;
Dilectaque diu caruit Deus Orithyia,
Dum rogat, et precibus mauult, quam viribus, vti.
685 Ast ubi blanditiis agitur nihil, horridus ira,
Quæ solita est illi, nimiumque domestica, vento;
Et merito, dixit: Quid enim mea tela reliqui,
Sæuitiam, et vires, iramque, annosque minaces?
Admouique preces, quarum me dedecet usus?

683 *caruit*. Menandi cod. *caluit*.

Erechtheus successit Pandioni enim Deus habebatur, cui sacra I. a. 1423 ante aer. Chr. Is iustitia non minus, quam virtute memorant. Pausan. Arcad. p. 673. Aelian. V. H. 12, 61. Herod. VII, 189. Hymno

679 E filiis Cecrops II successit patri. Quattuor plurimi est h. 79. Athenienses vero ob memorant. Pausan. II, 25. Eustath. ad II. 3, p. 291. Etiam nem sibi censuerunt. Aelian. apud Apollod. ubi tres tantum memorantur, Heynius excidisse putat quantum Oeneas.

foris, sexus. In filiabus duæ sibi aequales pulchritudine, e quibus Procrin duxit Cephalus, Deionei filius, Acoli nepos (vid. Heins. ad VII, 672. Muncker. ad Hygin. fab. 14. quamquam alii eum Mercurii filiam faciunt, unde *Cyllenia proles* A. A. III, 725.); Orithyian rapuit Boreas, cui petenti filiam Erechtheus dare noluerat, ter-

687 *Et merito* abrupte incipit, ut IX, 584. ubi v. not. ritus inaudita *Terei Threicii* Ita et Propert. I, 17, 1. *Ad crudelitatem*. — *te coniuge felix*. *mouere preces* bona locutio, ut Cf. VII, 696. Fuit veluti formula sollempnis, *Deus*, Boreas I fab. 19, 6. *Adhibere preces*

- Apta mihi vis est: vi tristia nubila pello:
Vi freta concutio, nodosque robora verto,
Induroque niues, et terras grandine pulso.
Idem ego cum fratres coelo sum nactus aperto,
(Nam mihi campus is est) tanto molimine luctor;
Vt medius nostris concursibus intonet aether;
Exsiliantque cauis elisi nubibus ignes.
Idem ego, cum subii conuexa foramina terræ,
Supposuique ferox imis mea terga cauernis;
Sollicito manes, totumque tremoribus orbem.
Hac ope debueram thalamos petisse; focerque
Non orandus erat, sed vi faciendus, Erechtheus.
Haec Boreas, aut his non inferiora locutus;
Excussit pennas: quarum iactatibus omnis

dixit Noster III, 376. et Cic. IV, 77. de apibus proelianti. N. D. I, 2. *Vim* verbis gravis, ubi ver nactae sudum cam-
vissimis declarat, maxime in *posque patentes*, aerem purum
fine. Ergo assurgit oratio. tempore verno. Cum sqq. cf.
Quia nubila pellit, propterea XI, 435. ibique not. *concur-*
sis, et *clarus* dr. *con-* bus, proeliis, quæ vis verbis
cutio, commoueo. Boreas *concurrere* nota est. De *igni-*
μῆλα κῆμα κλῆδοι. pulso, fa- bus illis v. Lucret. VI, 199 sqq.
cio, ut grando in terram de- rotantque cauis flammam for-
cidat. Sic imber dr. *verberare* naciibus intus, Donec diuolso
bumum, Aen. IX, 669. *verbe-* fulserunt nube corusci. Adde
rare ianuam, Tibul. I, 2, 7. Plin. II, 48 et 49. Etiam ter-
Similiter *τῶντι* de vento Ho- rae motus plurimi Veterum
mer. II, 2, 306. Sed de Borea ventis tribuebant. Lucret. VI,
cf. Claudian. R. P. I, 69. *Tur-* 556. Senec. N. Q. VI, 3 *con-*
bine rauco Cum gravis armatur *vexa foramina* ornate, spelun-
Boreas, glacieque nivali Hispi- cas. *Suppositum mea terga* gra-
das et *Gerica concretus* grand- vissime, spiro. Grauiissime e-
ne pennas Bella cupit, *pelagus*, tiam *sollicito* etc. vel metu im-
siluas, camposque sonoro Fla- pello tremoribus inferos et su-
mine rapturus. — *coelum aper-* peros, vel concutio subterra-
rum alias est purum, non ob- nea et supera; vitramque enim
ductum nubibus, sed h. l. ubi significationem habet *τὸ σόλλι-*
nil moratur eius impetum, nil *cito*.

703 *Excussit*, iactauit, mo-
frangit eius vim. Nempe aper-
tus solemne epitheton campi. vit. Mare perhorrescit, cum
Coelum autem est campus, in commouetur, ut fluctus edat.
no venti pugnant. Virg. G. Sequitur admirabilis phantasia.

Adflata est tellus, latumque perhorruit aequor.
 705 Puluereamque trahens, per summa cacumina pallam,
 Verrit humum; pauidamque metu caligine tectus
 Orithyian amans fuluis amplectitur alis.
 Dum volat, arserunt agitati fortius ignes.
 Nec prius aërii cursus suppressit habenas,
 710 Quam Ciconum tenuit populos, sua moenia, raptor.
 Illic et gelidi coniux Actaea tyranni,

709 Vnus Heinſ. *currus*, quod ipsi non displicebat. 710 *sua moenia* e Baileſiſſi Bonm. dedit, vt additum ſit per appoſitionem. Vulgo, *et moenia*. 711 Quidam *egelidi*, quod præfert Mar. Accurſus, qui monet, h. v. et vehementer et mediocriter frigidum notare.

Pulvis, quem mouet Boreas, cum quidem nunc habet, quia est eius *palla*, quam *trahit*, vt Boreas non curru velitur, sed solet ſyrma veſtis trahi. *Verrere* terram et mare ſollemne here. Hinc *ſupprimere hab.* poëtiſ de ventis rapidis, ſuperficiem terrae ſtringentibus, ſiſtere currere per aërem. Cicones gens Thraciae. Thracia autem habebatur ventorum, 624. Aen. I, 63. Sed h. l. reſpicitur ad pallam, quae et ipſa *verrere humum* dr. XI, 166. *pauidam metu*. Propert. III, 5, 29. *Aquilo raptae timor* Caſſ. Plant. V, 17. et de Ven-
 Orithyiae. *fuluis alis*. Silius XII, 617. *ſuſciſ Africus alis*, vbi v. Drakenb.

707 Rapuit Orithyian ad illuſſam ludentem. Pauſan. Attic. p. 45. Sed apud Apollon. rapit *arſerunt* etc. quoniam *ignes* qui pr. dr. motu celeri magis excitantur. Ludit ingenium Ouidii, iſque luſus ineptus. Heroidd. 18, 41. Borea, Tam *gelidus cum ſis*, non te tamen, improbe, quondam Ignibus Actaeis incaluiſſe negas.

709 *cursus habenas* *ποταμους* quam *currus hab.* quod habent alii. Et *currus* ne lo-

711 *Actaea*, Attica. vid. ad I, 313 *Actias Orithyia* ap. Virg. G. IV, 463. *partus* de prole. Sed in qua corporis parte illi *pennas* habuerint, de eo non conſentium poëtae. Hygin. fab. 14. *Hi capita pedesque pendentes habuisse feruntur*. Apud Orpheum volant *ταρσοισιν ὑπὸ πτερῶν*, alis ſub aures enatis. vid. Weſſeling. Probab. 9. p.

78. vbi copioſe de hoc poëtarum ſigmento agit, et nummum antiquum commemorat,

Et genetrix facta est; partus enixa gemellos;
 Cetera qui matris, pennas genitoris haberent.
 Non tamen has vna memorant cum corpore natas:
 Barbaque dum rutilis aberat submissa capillis;
 715 Implumes Calaisque puer, Zetesque, fuerunt.
 Mox pariter ritu pennae coepere volucrum
 Cingere vtrumque latus; pariter flauescere malae.
 Ergo, vbi conceſſit tempus puerile iuuentae,
 Vellera cum Minyis nitido radiantia villo,
 720 Per mare non motum prima petiere carina.

716 In Cioſani Mſſ. omnibus *Zethus*. Sic etiam Palaeph. 23. Vid. Munker. ad Hygin. f. 14.

in quo alatum Calais caput. dixit. *Pulsa vada* Tibul. II, 5, Et antiqui ventos temporibus 34. *Remo mouere* est Amorr. alatis finxerunt. Drakenb. ad II, 11, 5. *prima carina*. Ar-Sil. VII, 257. *Calais* autem gum primam nauem fabricaſſe et *Zetes* expreſſi etiam in ſolio multi poëtae crediderunt. vid. Amyclaei. v. Heyne Exc. VII, loca ab Heinſ. laudata. Hinc ad Aen. III et in libro Antiq. cum nauigationes deſeſtantur, Aufſaetze. Is monet, turbi- increpant Argonautarum auda-
 nes inter Aſiam et Graeciam ciam, vt Phaedr. IV fab. 6, 6
 frequentes originem huic fab. ſqq. Ouid. Amorr. III, 2. Nemediſſe. — *ſubmiſſa* barba, vt pe haec fuit prima nauis bel-
 alibi promiſſa. lica, quam Graeci fabricarunt,

720 *nitido rad. villo*, villis Plin. VII, 56. *Longa naue Iſo-* aureis. non motum, ſcil. remis, *nem primum nauigaſſe*, Philo-
 in quo nemo vmquam nauigauit, adeoque ignotum. Etiam dor. IV, 41.
 Manil. I, 76. *imnotum pontum*

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON
LIBER SEPTIMVS.

Iason Iamque fretum Minyae Pagasaea puppe secabant.
et Medea. Perpetuaque trahens inopem sub nocte senectam
Phineus visus erat; iuuenesque Aquilone creati

3 Duo Medic. *ultus erat*, quod placet Heins. quia *ultus* et *pallidus* dr.

FAB. I, 1—158. *Iason* et Graecos Pontum Euxinum, *vellus aureum* et *Medeam* in *patriam* reportans. *Medea* *Iasonis* amore capitur, praesertim Noti sunt poetae, qui hanc expeditionem carminibus suis celebrarunt. De hac nostra fab. cf. et Heroid. VI et XII. Hygin. fabb. 21. 25. Apollod. I, 9, 23. Noster plurimus est in *Medeae* amore notando. 1—9. Nexus causa quaedam de itinere Argonautarum praemittuntur, sed breuissime. *Minyae*, Argonautae, quorum plurimi et praestantissimi originem se trahere gloriabantur a *Minyae* filiabus, de quibus IV, 1. Apollon. Rh. I, 239. Ipse *Iason* *Minyae* neptem habuit matrem. Perizon. ad Aelian. V. H. III, 42. p. 310. Alii aliter. V. Hoelzlin. ad Apollon. d. I. *Pagasae*, portus Chr. sed eadem fabulis adeo ad pedem Pelli montis, vbi nauis Argo fabricata, et vnde vix constitui certo possit. Vere haud dubie ductu antiqui cuiusdam scriptoris monet Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 689. mercaturae potissimum de quo multa fabulantur critica causa patefacere sibi voluisse

Virgineas volucres miseri senis ore fugarant;
Multaque perpeffi claro sub Iasone, tandem
Contigerant rapidas limosi Phasidos vndas.
Dumque adeunt regem, Phryxaeque vellera poscunt,
Lexque datur numeris magnorum horrenda laborum:

8 numeris vetustiores habent maiori ex parte. Caeteri *Minyis*.

Cerda ad Virg. Aen. III, 216. vnae manus, et pallida sem-
Is, siue quod Deorum consilia per ora. Virg. Aen. III, 216.
enunciauerat, siue ut excaeca- ore; deest. ab. *Multa perpeffi*,
torum filiorum poenam lueret, sollempne de nauigantibus. Aen.
excaecatus erat et ipse, eique I, 199. o *passi grauiora*. Ho-
additae erant Harpyiae, quae rat. I od. 7, 30. *peioraque per-*
cibum miseri senis ab ore au *peffi mecum* Od. a, 4. *πῶλλον*
ferrent, aut reliquias foedo *παθόν*. claro. Sortitus ille erat
odore implerent. Eas vero *πῶλλον αἶμα*. Orph. 80. Ad-
Zetes et Calais, qui erant in- de virtutem et famam. *Rapi-*
ter Argonautas, sublimes per *das et limosi* communia epithe-
aera fugarunt in insulas stro- ta et ornantia; Phasis enim ab
phades. Quo facto Phineus Orph. 761. *πρὸς ἑταίρῳ*, placide
Argonautis viam monstrauit, fluens, et 655. *καλλιόπος*, pul-
eosque consiliis variis adiunxit. chre fluens, vr.
Orph. 665 sqq. Apollon II, 7 Ap. Orph. 784 sqq. Aee-
178 sqq. Apollod. lib. I, 9, 21. tes prior eos adit ad Phasin
Senectutem heberasse aciem adhuc sedentes. *Phryxae*, quae
oculorum Phinei, eiusque opes Phrixus Aetiae attulerat. Pa-
disperfas esse a filiabus, quas laeph. 31. cuius ex mente *vel-*
Zetes et Calais ex oppido ex- lera sunt opes, quas Phrixus,
pulerint, putat Palaeph. 23. Athamantis inuidis tugieus, in
Harpyiarum mentio fit. ap. Ho- Colchidem attulerat. Nec ali-
mer. pluribus locis, et ap. He- ter Herodot. VII. n. 197. Dio-
fiod. Th. 267. V. Heynii Exc. dor. IV, 47. Lanam et pelles
VII ad Aen. III. cui meteori, e Colchide exportasse merca-
vel procellosi ventri genus sic tores graecos censer Varro R.
innuisse videntur antiqui. Tra- R. II, 1. Velleribus iam olim
bere vitae molestias et calami- e fluuiis collectas esse arenas
tates exprimit. Aen. II, 92. aureas, idque originem fabu-
vitam in tenebris luctuque tra- lae dedisse monet Strabo XI.
bebam. III, 647. Phaedr. III, p. 763.
7, 12. *Perpetua nox*, vt aeter- 8 *Lex*, conditio. Hygin. fab.
na nox III, 335. *Sub re esse* 22. *Aecta Iasoni* banc *simulta-*
dr. qui ex ea laborat. III, 525. *rem* (hanc conditionem ex si-
IX, 465. *Virgin. volucres*, Har- multate protectam. v. Mun-
pyias, quibus virginei vultus, ker. ad fab. 84.) *constituit*. —
foeaeissima ventris proluuies, *numeris laborum*, propter mul-

Concipit interea validos Aetias ignes.

- 10 Et luctata diu, postquam ratione furorem
Vincere non poterat: Frustra, Medea, repugnas;
Nescio quis Deus obstat, ait: mirumque, nisi hoc est,
Aut aliquid certe simile huic, quod amare vocatur.
Nam cur iussa patris nimium mihi dura videntur?
15 Sunt quoque dura nimis. Cur quem modo denique vidi,
Ne pereat, timeo? quae tanti caussa timoris?

12 nisi hoc est correxit Heinf. cum Mss. haberent, quid hoc est.
14 Langerm. tibi, et mox Medicc. posses et esses.

ritudinem laborum. Apud He- hunc amorem iniiceret. Hygin.
siod. Theog. 993. Iason per- d. l. Sic et Orph. 864 sqq. ubi
agit *συνδεντας αἰθέρας, τὰς πολλὰς* tamen et dira Erinnyes sagit-
ἐπέτελλε μίγας βασιλεὺς. Quam- tam in eius viscera mittit. Ho-
quam *numeri* etiam possunt rat. Epod. III, 9. *Argonautas*
esse partes illius horrendi la- praeter omnes candidum Medea
boris, tauri ignem vomentes, mirata est ducem. In seqq.
seges armatorum, draco vel- praeclare notatur tumultus
lus custodiens. Sic *numeri ve-* animi internus, confictus fu-
ritatis, officii, legionis, par- roris et rationis. Omnino No-
tes, quae illas res constituunt. ster felix est in eiusmodi lucta
Atque hanc rationem praetulerim priori. Lenzius vero ad naturae veritatem descri-
malit cum aliis *Minys*, quia benda. Cf. VIII fab. i. IX
labores illi non *numero* me- fab. 8 et 7. X fab. 7. *Aetias*,
morabiles fuerint. *magnorum* Medea, Aetiae et Idyiae filia.
lab. *δίζυγος πόρος* Orph. 935. Apollon. III, 242. *Validus*
Verum *lex* non nisi vnus Mf. et de igne proprie sic dicto et
habet, vnde Heinf. sumsit, de amore ponitur. *Furor*, in-
Ceteri, *Voxque.* Quod cum sanus amor (h. l. cum dilectu,
auctoritate Mss. se tueatur, quia opp. *rationi*), tanto diffi-
cum *vox* saepe et *dari* proprie cilius vinci poterat, quia eum
de responsis vsurperetur, cum humanitas adiuuabat: quae
dubium sit, quin Nostrum duo per omnem h. l. commode
respexerit Valer. Flac. I, 209. miscentur. Ad extremum fa-
Vix reddita tandem vox bor- ror, vt fit, vincit. *mirumque*
renda viris: apparet, remere etc. Rudis adhuc virginis sim-
inuestum esse Schirach. in plicitas notatur.

19 Iuno, Iasoni fauens, Ve-
nerem impulerat, vt Medae

15 modo denique, nunc pri-
mum, vt III, 650. Mox vf.
86. nunc denique. Mira in
omni h. l. est orationis sua-
vitas.

Excute virgineo conceptas pectore flammis,
Si potes, infelix. Si possem, sanior essem.
Sed trahit inuitam noua vis; aliudque Cupido,
Mens aliud suadet. Video meliora, proboque;
20 Deteriora sequor. Quid in hospite, regia virgo,
Vreris? et thalamos alieni concipis orbis?
Haec quoque terra potest, quod ames, dare. Viuat, an ille
Occidat, in Dis est. Viuat tamen: idque precari,
Vel sine amore licet, Quid enim commisit Iason? 25
Quam, nisi crudelem, non tangat Iasonis aetas,
Et genus, et virtus? Quam non, vt cetera desint,
Forma mouere potest? certe mea pectora mouit.
At, nisi opem tulero, taurorum adflabitur ore:
Concurreretque suae segeti, tellure creatis
30 Hostibus: aut auido dabitur fera praeda draconi.
Hoc ego si patiar, tum me de tigride natam,

28 Multi ex melioribus, Ore monere potest. Tunc Heinf. mox
malit cum multis, taurorum igne.

17 Excute. Ciofan. metaph. Amat Noster h. v. in Dis, in
a filice, e quo ignes eliciun- potestate Deorum, pender a
tur, ductam putans confunde- Diis. Heroid. 20, 44. Exitus
bat, vt Burm. iam monuit, ex- in Dis est. Demosth. Cor. p.
cudere et excutere. Excuti pas- 292. Ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τὰς τί-
sim dr. affectus, qui deponun- λος ἦν. ἔκ τιν ἐμοί.

28 Fortem, formosum ac
nobilem Iasonem vocat Hygin.
fab. 25. De forma vid. Schol.
Pind. ad Pyth. od. V, 6. ὅτι
δε εὐπρεπὴς ἦν ὁ Ἰάσων, δῆλον ἐκ
τῶ καὶ τῆς Ἡέρας αὐτῷ ἐπιμνηστικῆς
Heroid. XII, 11. ei tribuun-
tur flauī capilli, decor et gra-
tia linguae. Et multa de illa
ap. Verr. vt cetera desint; sic et
V, 527.

30 Concurrere pr. de con-
flictu proelii. Praeda, qui
obiiciuntur vel viui, vel mor-
tui feris deuorandi. Ita iam
Homer. Il. 2, 4. αὐτὰς δ' ἰλλέμεν
πῖς multi Mss. habent e glossa.
τὸν χεῖ κύνισσιν.

Tum ferrum, et scopulos gestare in corde fatebor.
 Cur non et spectro pereuntem? oculosque videndo
 35 Conscelero? cur non tauros exhortor in illum,
 Terrigenasque feros, insopitumque draconem?
 Dī meliora velint. Quamquam non ista precanda,
 Sed facienda mihi. Prodamne ego regna parentis,
 Atque ope nescio quis seruabitur aduena nostra,
 40 Ut per me sospes, sine me, det lintea ventis,
 Virque sit alterius? poenae Medea relinquit?
 Si facere hoc, aliamue potest praepone nobis,
 Occidat ingratus. Sed non is vultus in illo,
 Non ea nobilitas animo est, ea gratia formae,
 45 Ut timeam fraudem, meritique obliuia nostri.
 Et dabit ante fidem: cogamque in foedera testes
 Esse Deos. Quid tuta times? accingere; et omnem
 Pelle moram: tibi se semper debet Iason.

37 *velint*. Heinf. malit, *velim*. 43 *Occidat*. Duo, *decidat*. V. ad X, 10. 44 Quinque *mobilitas*. Et *mobilis Aesonides* est Heroid. VI, 109. Sed vulg. seruanda propter *vultus* et *gratia*. Pro *formae* H. inf. malit *moram*, quia praecessit *vultus*. Sed *vultus* et *forma* differunt. 48 *debebit*. Burm. non displicet Regii Cod. lectio

33 Cf. IX, 612. Crudelissimi. I. p. 94. Additur h. l. *velint*, mo et durissimo pectore, *χρυσόκαρδος*, *esset*. Eurip. Med. 1279. *ὡς αὖ ἡσθα πέτρος ἢ σιδῆρος*. Aeschyl. Prom. 242. *σίδηρος φανὶ καὶ πέτρος εἰργασμένος*. Noster III Trist. XI, 3. *Natus es e scopulis, nutritus lacte ferino*, Et dicam *silices corpus habere tuum*.

35 Oculos conscelerat, qui *gratia formae*. Non id denun-
 facinus aliquod libenter spectat. *tat vultus, nobilitas, forma*. Sic *scelerare manus* Virg. Aen. III, 42. et *conscelerare aures* illum usum pronomini *is*. Liv. Lib. 40, 8. *exhortor*. Sic hor. I, 34. *Eam aligem, ea regione rari canes*. X, 536. *draconem, coeli, et eius Dei nuntium*. Plin. qui multis voluminibus serua- V Ep. 6, 13. *Ea varietate, ea bat aureum vellus. insopitum, descriptione oculi resciscuntur*. — *μειον*, Eurip. Med. 481. *Di foedus, omne ist, de quo in- meliora*, abominandi et auer- tendi formula. Briffon. Form. 48 *Se debet alteri*, qui fa-

Te face sollempni iunget sibi: perque Pelasgas
 Seruatric vrbes matrum celebrabere turba. 50
 Ergo ego germanam, fratremque, patremque, Deosque,
 Et natale solum, ventis ablata, relinquam?
 Nempe pater saeuus, nempe est mea barbara tellus,
 Frater adhuc infans: stant mecum vota sororis.
 Maximus intra me Deus est. Non magna relinquam; 55
 Magna sequar: titulum seruatae pubis Achivae,
 Notitiamque loci melioris, et oppida, quorum
 Hic quoque fama viget, cultusque, artesque virorum:
 Quemque ego cum rebus, quas totus possidet orbis,
 Aesonidem mutasse velim: quo coniuge felix, 60
 Et Dis chara ferar, et vertice sidera tangam.

praebit. 58 *virorum*. Plerique *locorum*, quod impenso placet Heinf. modo paullo ante legatur *soli* pro *loci*. Burm. nescit, an non praestet, *cultusque habitusque virorum*, quae saepe iungantur.

retur, se omnem salutem suam discrimen neglexit. Cf. v. c. ei debere. Cf. vs. 164. *matres*, II, 795.

nempe Argonautarum ob filios 60 *mutare*, permutare. *Mutare* Iasonem *cum rebus* exquisi-
 seruatos. Vs. 159. titius, quam, mutare res cum

53 Elegans est hic vsus vo-
 cis *nempe*, qui remouet quod
 obiectum est. *barbara*, nempe
 e sermone Graecorum. *Soror*
 Chalciope. Eius et Phrixi
 filii, ab Argonautis in Dia in-
 sula reperti, Iasonem ad Col-
 chos ducunt matrique com-
 mendant; quae eundem Me-
 deae sorori tradit. Hygin. f. Passim occurrunt apud poetas
 21. *sequar*, vel *persequar*, vel
 Di, qui ita se attollunt, ut
 consequar. *Titulus*, gloria, vestigia ponant in terra, ca-
 vt IV, 644. *Cultus*, vitae rap-
 tio exculta. *Artes* cum et in-
 ventae et excultae apud Grae-
 cos sint, commode hic sit ea-
 rum mentio. Male igitur h. I od. 1, 36. Noster I Fast. 210.)
 v. f. *licitatum* est. Hoc autem
vertice coelum ferire, aut *tan-*
 gere, qua primum immensa
 illo tempore artes nondum
 et angusta quaedam altitudo,
 effloruerant inter Graecos;
 deinde insignis quaedam et
 millies enim Noster temporum plus quam humana felicitas

Quid? quod nescio qui mediis concurrere in vndis
Dicuntur montes, ratibusque inimica Charybdis,
Nunc sorbere fretum, nunc reddere; cinctaque saevis
65 Scylla rapax canibus Siculo latrare profundo?
Nempe tenens quod amo, gremioque in Iasonis haerens,
Per freta longa trahar. Nihil illum amplexa verebor:
Aut, si quid metuam, metuam de coniuge solo.

exprimebatur. Aufon. Id. 8, 52. Cinctum est scopulis e mari prominentibus, in quibus spelunca, quibus augetur strepitus ille vndarum. Hos ergo Veteres (Homer. Od. 4, 73 lqq. Virg. Aen. III, 424.) cum canibus (intell. marinas) saevis et latrantibus (quod verb. etiam de strepitu vndarum dr. Virg. Aen. VII, 538.) compararunt, Scyllam autem ipsam cum monstro horrendo, cuius facies varie a poetis, et in monumentis exprimitur. v. Brydone d. l. cincta. Sic succincta canibus Scylla Lucret. V, 890. Tibul. 3, 4, 89. Virg. Ecl. VI, 75. Ceterum etiam Homer. d. l. vl. 69. Orpheus Arg. vl. 1247. Apollod. p. 65. tradunt, Argonautas illa loca penetrasse. Cf. Heroid. XII, 123.

62 Esse quidem pericula nonnulla subeunda intelligit, sed animum erigit eo, quod Iasonem suum habeat comitem. mediis etc. Intel. Cyaneae, insulae s. petrae contra Pontum Euxinum, quae cum propter angustum transitum ex illusione optica concurrere videntur nauigantibus, συμπληρωδεις, συνδρομαδες, συνδρομαδες, et concurrentia saxa dicebantur. v. Schol. Eurip. ad Med. 2. Tournefort Voyage du Levant. To. 2. p. 149 lqq.

63 Nihil in freto Siculo nobilius Charybdi et Scylla. Charybdim, ratibus, quas appropinquantes absorbet, hodie minus quam olim inimicam, mur, quem nobis donatum aut seruatum habemus, adeoque fluxus sibi inuicem contrarius, vt obseruauit etiam nuper Brydone in Reise nach Sicilien To. I. Epist. 3. Veteres autem putarunt, in mari esse vorticem, fluctus nunc sorbentem (sorbere et resorbere, διαρροισθεῖν, pr. de vortice.) nunc reddentem. Scylla (hodie Sciglio) promontorium petrosum in litore Calabriae, ad quod maximio cum sonitu alliduntur vndae freti.

66 Tenere eleganter dicimus, quem nobis donatum aut seruatum habemus, adeoque fere coniungitur cum amplexibus. Sic et infra vl. 143. V. ad Plin. VI Ep. 7, 1. longa, longinqua, vt VIII, 142. quod amo, vt vl. 23. quod ames. Trahar nunc non de violento raptu capiendum, sed eleganter h. v. de longis per diuersa maria laboribus vsurpatur. Horat. I od. 15, 1. Valer. Flac. VII, 271. v. Burm.

Coniugiumne putas? speciosaque nomina culpae
Imponis, Medea, tuae? quin adspice, quantum
Adgrediare nefas; et, dum licet, effuge crimen.
Dixit: et ante oculos rectum, pietasque, pudorque
Confliterant; et victa dabat iam terga Cupido.

Ibat ad antiquas Hecates Perseidos aras:
Quas nemus vmbrosum, secretaque silua tegebant.
Et iam fortis erat, pulsusque residerat ardor;
Cum videt Aesoniden; extinctaque flamma reuixit.
Et rubuere genae; totoque recanduit ore.

70 Imponis. Francos. praetendis. 78 Vnus Ciof. excanduit. Francius volebat incanduit.

69 Virg. Aen. IV, 172. Coniugium vocat, hoc praetexit nomine culpam. et osculatur etc. Sed Noster magis decorum seruauit. Apollon. III, 963. θεομόν δε παρηίδας εἰλεν ἱερύδος. Alimenta ignis adsumit, sumit, a lignis, h. l. 874 lqq. Medea clam noctu a ventis, i. excitatur, i. q. venit ad Iasonem Argoamque nauem. Hecates, cuius sacerdos Medea, et quae praeerat veneficiis. Apollon. III, 500. Ant. Opit. 18, 4. Latet ignis obducto cinere sopitus. — Len-

Perseidos, quia Persae filia. Hesiod. Theog. 419. Quanto pere venerata sit Medea Hecaten, vid. apud Eurip. Med. 395 lqq. Secreta silua, circumlocutio luci, et vl. 95. lucus. — Vt vidit etc. Heinlius re-ve. Non igitur erat, cur Burm. iecit h. vl. vt otiosum. At secreta in sacra mutari vellet. Hoc ipsum nemus descripsit Orph. 909 lqq. Noster Heroid. XII, 67.

76 Fortis, confirmato adversus amorem animo. reuixit. Flamma eleganter dr. vivere, mori et reuiuiscere. v. Heinl. recanduit, recaluit et rubore suffusum est totum os. Amat, praesentis post vidit otiosum esse. Immo vrgetur notio primaria. irruens amplectitur Iasonem

Vt solet a ventis alimenta adsumere, quaeque
 80 Parua sub inducta latuit scintilla fauilla,
 Crescere; et in veteres agitata resurgere vires:
 Sic iam lentus amor, iam quem languere putares,
 Vt vidit iuuenem, specie praesentis inarshit.
 Et casu, solito formosior Aesone natus
 85 Illa luce fuit. Posses ignoscere amanti.
 Spectat; et in vultu, veluti tum denique viso,
 Lumina fixa tenet: nec se mortalia demens
 Ora videre putat; nec se declinat ab illo.
 Vt vero coepitque loqui, dextramque prehendit,
 90 Hospes, et auxilium submissa voce rogauit;
 Promisitque torum; lacrimis ait illa profusis:
 Quid faciam video: nec me ignorantia veri
 Decipiet, sed amor. Seruabere munere nostro:
 Seruatus promissa dato. Per sacra triformis

84 solito. Multi subito, quod non displicet Heinio.

85 Illa luce, illo die. De μορφοσ, τρισσοχάεντος, triformis, vi illius pulchritudinis in animo Medae cf. Apollon. III, 443 sqq. Nec video, cur Burm. caput, equi, canis, leonis habebat, Orph. Arg. 974. vel quia locutio, amor specie, decore et pulchritudine, praesentis inarshit, parum latina visa sit, cum Quinctil. Inst. Or. XI, 3, 2. dixerit, Adfectus, si languescant, voce, vultu etc. inardescere. v. Cerda ad Virg. Aen. IV, 511.

89 Cf. VIII, 32 sqq. Submissa vox, tenuis et exilis, qua vtuntur amatores verecundi, cum pudore et reuerentia amore fatentes. Ita submissa sono loqui ap. Tibul. III, 1, 22. Sic infra XI, 187. voce parua. Vir doctus in Miscel. Observ. Vol. II. T. I. p. 36. blandam interpretatur, Burm. sqq. Apollon. III, 1041 sqq. et et Lenzius supplicem. Rode, mit sanfter Stimme. — Verum, reatum.

94 Hecate τριπρόσωπος, tri-

agitur Orph. 955 sqq. castra,

Ille Deae, lucoque foret quod numen in illo,
 Perque patrem soceri cernentem cuncta futuri,
 Euentusque suos, et tanta pericula iurat.
 Ceditus, accepit cantatas protinus herbas,
 Edidicitque vsu; laetusque in castra recessit.

Postera depulerat stellas Aurora micantes:
 Conueniunt populi sacrum Mauortis in aruum;
 Consistuntque iugis. Medio rex ipse resedit
 Agmine purpureus, sceptroque insignis eburno.
 Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant
 Acripedes tauri: tactaeque vaporibus herbae
 Ardent. Utque solent pleni resonare camini,
 Aut vbi terrena silices fornace soluti

96 cernentem. Basil. vnus et Palat. vnus, seruantem, quod valde placeret Burm. nisi bis idem verb. praecelisset. 99 castra pro testa ex Lovan. recepit Burm. 103 insignis. Nonnulli, innixus. 106 Ardent. Heinss. malit, arent. 107 terrena Burm. coni. Tyrrena. Cum enim in Etruria multae fuerint figulinae, veri non esse dissimile, et calcem ibi esse coctam.

locus, vbi confederant Argor- rus. Cf. Apollon. III, 1298 sqq. nautae, et vbi in statione na- Erant duo tauri χαλκίοποι, σο- vis. Apud Apollon. III, 1147. ματι φλόγα φυσιόοντες. Aes ro- Iason eis ἐτάρας καὶ ἡα κεχάρμη- bur pedum significat. πυρκαϊοί iam dicti Antimacho. Inde

100 Cf. Apollon. II, 230 f. et habebant χαλκία σώματα, 409 f. III, 1268 sqq. Hic con- Nostro adamantas, ferreas, stus spectantium, terribilis naves. Vapores, ignes. Clau- taurorum natura, Iasonis pu- dian. 28, 346. sunt ignes ful- gna bene et ordine describun- minis, quibus ferrum dissol- tur. Populi, incolae. Iugis, vitor.

106 Par erat vehementiam aruum, ager, includebatur vaporum similitudinibus illu- Apollon. d. I. Resedit melius strare. Prior probanda est, non est, quam aliorum sedebat, vt item posterior; silices enim ad- asius residendi commemoretur, spergine aquae stridorem edunt, quod bene responder verbis alienum illum a fancibus tau- conueniunt et consistunt. Ita- rorum. Apollon. d. I. eps cum que nec vl. seq. innixus sce- folliis comparat ignem cum puro verum esse potest; sed in- strepitu excitantibus. terrena, signis bene conuenit τῷ purpu- ex lateribus coctis constructa. rens, purpurea veste ornatus, flex, calx cocta, quae vbi ar- sit in fornace, aquis accendi- vt VIII, 33.

104 Primus laborum nume- tur. Plin. 36, 23. Pleni, nem,

- Concipiunt ignem liquidarum adspergine aquarum:
Pectora sic intus clausas voluentia flammis,
110 Gutturaque vsta sonant. Tamen illis Aetione natus
Obuius it. Vertere truces venientis ad ora
Terribiles voltus, praefixaque cornua ferro;
Puluerumque solum pede pulsare bisulco;
Fumificisque locum mugitibus implevere.
115 Diriguere ractu Minyae. Subit ille; nec ignes
Sensit anhelatos, (tantum medicamina possunt.)
Pendulaque audaci mulcet palearia dextra:
Suppositosque iugo pondus graue cogit aratri
Ducere, et insuetum ferro proscindere campum.
120 Mirantur Colchi: Minyae clamoribus implent,
Adiiciuntque animos. Galea tum sumit aëna
Vipercos dentes; et aratos spargit in agros,
Semina mollit humus, valido praetincta veneno:
Et crescent, fiuntque sati noua corpora dentes,

120 implent. Vulgo, augent. 123 praetincta dedit Constant. Fan. Olim, praecincta. In vno Regio et vno Gronov. praecincta.

pe flammarum. *soluti*, mites ad II, 854. De iugo v. ad II, facti. *Voluerit* exquisitius, quam, 109. vnde apparet, tauros reuomere. Illed enim simul vnde dici supponi iugo. *Pondus* lumina exprimit et globos etc. Apollon. III, 232. *σπέρμα* flumarum ex ore prodeunt *ἀδελφὸς ἀγορῶν*. *Insuetus*, quia tium. Tibul. III, 4, 86. *flam-* Marti sacer, vs. 101. quem *am voluens ore Chimaera fe-* adeo aratro proscindere nefas. *ro. vsta*, ardentia. 120 clamoribus implent, nem-

112 *Praefixa ferro*, praefixo ferro, omnino ferrea. *Puluerumque* etc. pulsauerunt solum sic, vt puluis spargere-
tur, more taurorum pugnantium. Senec. Ira I. *Cornua iactantur in vacuum et arena pulsu pedum spargitur.*

116 *medicamina*, herbae incantatae, venena, *Φάρμακα*. Inde *Φαρμακίστρια*, incantatrices, et *Φαρμακιστρία*, incantare. Noster Heroid. XII, 15. *Isset anhelatos non praemedica-* 1175. Apollod. d. I. Tzet. in *rus in ignes.* — *palearia*. v. Lycophr. p. 36. *Praetincta*,

- Vtque hominis speciem materna sumit in aluo, 125
Perque suos intus numeros componitur infans;
Nec nisi maturus communes exit in auras:
Sic vbi visceribus grauidae telluris imago
Effecta est hominis, foeto consurgit in aruo:
Quodque magis mirum, simul edita concutit arma. 130
Quos vbi viderunt praecutae cuspidis hastas
In caput Haemonii iuuenis torquere paratos;
Demisere metu vultumque animumque Pelasgi.
Ipsa quoque extimuit, quae tutum fecerat illum:
Vtque peti iuuenem tot vidit ab hostibus vnum, 135
Palluit; et subito sine sanguine frigida sedit.
Neue parum valeant a se data gramina, carmen
Auxiliare canit, secretasque aduocat artes.
Ille, grauem medios silicem iaculatus in hostes,
A se depulsum Martem conuertit in ipsos. 140
Terrigenae pereunt per mutua vulnera fratres;

132 *parantes* Heins. vnus Medic. auctoritate expulit. Defendi tamen potest ex III, 115.

infecta, habentia venenum. *rae capellae* Virg. Ecl. I, 50. De satis his hominibus Virg. *consurgit*, vt planta, quae *sur-* G. II, 142. ornatus, *galeis gere* dr. cum enascitur. *concu-* densisque virum seges horruit tit. V. ad I, 143. *hastis*.

126 *numeros*. v. ad I, 428. *communes*. v. I, 135.

128 Similitudo obuia. I, 420. *Componitur*, absoluitur. De

numerus illis v. ad I, 428. *maturus*. IX, 282. *communis*, vt I, 135. *Viscera* saepe de terra, sed h. l. cum vi, quia liberi inter viscera matris concipi dr. Senec. ad Helv. 16.

Imago hominis, homo. *Effecta* perfecta sint et elaborata, tradit Burm. Pallim de structura membrorum corporis humani occurrit. *foetus*, qui modo peperit, enixus est, vt *foeta vul-* pes Horat. III od. 27, 4. *foe-*

131 *Praecutae*. Hoc voc. multis auctoritatibus confirmat Heins. Amat Noster talia, vt *praefrigidus*, *praelustris*, illustris, *praesignis*, insignis. *paratus* pr. de milite. v. Graev. ad Cic. Catil. III, 7. *Demisere* etc. v. ad II, 601. Cf. Heroid. XII, 97. *tutum*, inuolabilem.

137 *Carmen*, formula magica. Formulæ vim maximam tribuebant veteres etiam in sandis hominibus, Homer. Od. 7, 457. Pindar. Pyth. III, 89. *Aduocat* bene se habet, et conuenit *auxiliare*; est enim in auxilium vocare.

Ciuitique cadunt acie. Gratantur Achiui:
Victoremque tenent; audisque amplexibus haerent.
Tu quoque victorem complecti, barbara, velles;
145 Obstitit incepto pudor: et complexa fuisses;
Sed te, ne faceres, tenuit reuerentia famae.
Quod licet, adfectu tacito laetaris: agisque
Carminibus grates, et Dis auctoribus horum.

Peruigilem superest herbis sopire draconem;
150 Qui crista linguisque tribus praesignis, et vncis
Dentibus horrendus, custos erat arietis aurei.
Hunc postquam sparsit Lethaei gramine succi;
Verbaque ter dixit placidos facientia somnos,
Quae mare turbatum, quae concita flumina sistant;
155 Somnus in ignotos oculos aduenit: et auro
Heros Aesonius potitur: spolioque superbus,
Muneris auctorem secum, spolia altera, portans,

143 Aduolant et redeuntem pro arboris aureae, quod ei amplectuntur. De *tenere* v. durum videbatur de arbore ad vl. 66. *pudor*, quo verebatur vellus aureum terente. Sed in tur virgo virum complecti; sed *ariete aureo* metonymia non hunc pudorem vicisset, nisi lenior. Suspendum autem vel-reuerentia famae eam *tenuisset*, lus e sacra fago ita, vt speciem retinisset. Sic nihil hic otio-
sum. Non igitur erat, cur
Heins. vl. 145. spurium iudi- 152 *Lethacus*, habens vim
caret, Lenzius vero eum cum soporificam, vt *lethaea* papa-
seq. in vnum conflare vellet, *vera* Virg. G. IV, 515. Ap.
vt verba et *complexa fuisses*; Orph. 1002 ipse Orpheus
Sed te ne faceres ex glossa illata
essent. *agis gratias carm.* agno-
scis deberi hoc carminibus, du
verdankst es den Formeln.

149 Tertius numerus labo-
ris, vellus aureum in luco Mar-
tis ex arbore suspensum et a
dracone seruatum. Apollon. Med. 472. *Somno lumina igno-
to dare*. Somnus eleganter
describitur Orph. 924 sqq. He-
roid. XII, 101. Erat *αἰμόρος*
πῆρ, *peruigil*. De *linguis tri-
bus* v. ad III, 34. *Arietis au-
rei* dedit Heins. vnus Mss. ductu

Victor Iolciacos tetigit cum coniuge portus.

Haemoniae matres pro gnatis dona receptis, Aeson.
Grandaeuique ferunt patres; congestaque flamma 160
Tura liquefiunt, inductaque cornibus aurum
Victima vota cadit. Sed abest gratantibus Aeson,
Iam propior leto, fessusque senilibus annis.
Tum sic Aesonides: O cui debere salutem
Confiteor, coniux, quamquam mihi cuncta dedisti, 165
Excessitque fidem meritorum summa tuorum;
Si tamen hoc possunt: quid enim non carmina possint?
Deme meis annis; et demptos adde parenti.

168 Quidam *meos annos*, vnde Heins. coni. *meis annos*, et mox *paternis*.

dedit *subrepat* pro, *aduenit*, vlam esse aënis, lignis et
pro quo alii Mss. tantum, *vbi igne*.
venit, nunc aut huic, aut sibi 159 *Dona, donaria, δωδῆ-
ματᾶ. ferunt*, nempe templis.

158 *Iolcos*, vrbs Thessaliae, Pro felici filiorum, amicorum-
Iasonis patria. Eam intrasse Ia- ve reditu victimae et *veneri* et
sonem reducem diserte tra- mastrari solebant. *Cadere* verb.
dunt poëtae, Eurip. Med. 484. pr. de victimis mastratis. v.
Hygin. fab. 24. Hesiod. Theog. Heins. Cf. Heroid. VI, 73 sqq.
997. *eis Ἰαλκὸν ἀφίκετο* — *ἐνὶ* Victimarum cornua *inaurari*
ἢ ὅς τινες ἐλκὶν ἰπὶν interdu solebant. Homer.

FAB. II, 159 — 294. *Aeson* Od. γ, 384. Brouckh. ad Tib.
ex sene in iuuenem. Fabulam I, 15. *Congesta* multitudinis
narrauerat Auctor carminis notionem inuoluit, constipata,
Nόστοι, vnde duos versus fer- in altum exstructa. *liquefiunt*,
vauit Schol. Aristoph. ad Eq. incenduntur. Ita *liquefcere* Ho-
1318. Secundum Pherecydem rat. I Sat. 5, 99. Similimus
et Simonidem Medea ipsum est locus VIII, 265 sqq. nam
Iasonem reddidit iuuenem. De ibi quoque haec tria, victimae,
iis, quae Medea in Thessalia tus, donaria commemorantur.
fecit, v. Boettiger in Expl. Cf. etiam Heroid. I, 25. *Ar-
vasorum pictorum*. Palaeph. golici *rediere duces: altaria fu-
cap. 44. putat, Medeam in- mant: Ponitur ad patrios bar-
venisse et succum quendam, bara praeda Deos. Grata fe-
quo cani redderentur nigri (de runt Nymphae (nuptae) pro
quibus *χρῆσται πολὺν* v. Ca- saluis dona maritis. *gratanti-
faub. ad Theophr. II.) et su- bus* Ciofan. male explicat, Ia-
dationem s. fomentationem, soni felicem reditum gratulan-
quae dicta fuerit *παρεψῆσις* tibus. *Gratari* nunc, *Dona*
concoctio, atque ea in re eam gratias agere pro felici reditu.*

- Nec tenuit lacrimas. Mota est pietate rogantis:
 170 Dissimilemque animum subiit Aceta relictus.
 Non tamen adfectus tales confessa, Quod, inquit,
 Excidit ore pio, coniux, scelus? ergo ego cuiquam
 Posse tuae videar spatium transcribere vitae?
 Non sinat hoc Hecate; nec tu petis aqua; sed isto,
 175 Quod petis, experiar maius dare munus, Iason.
 Arte mea soceri longum tentabimus aeuum,
 Non annis reuocare tuis. Modo Diua triformis
 Adiuvet; et praesens ingentibus adnuat ausis.
 Tres aberant noctes, ut cornua tota coirent,
 180 Efficerentque orbem. Postquam plenissima tulsit,
 Et solida terras spectauit imagine Luna;
 Egreditur tectis, vestes induta recinctas,

182 Heinl. coni. *adducta recinctas, vel, incincta reductas.*

Inde *gratulationes*, dies festi, 179 Sequitur loc. classicus de re laeta. *fessus*, fractus, de- de arte magica, de qua multi bilitatus. poëtae latini, genium suae

170 Rediit Medae in *animum*, Iasonis pietati *dissimilem*, XVII. Sat. 1, 8. Virg. Ecl. VIII. Aeetes pater, erga quem *relictum* satis impia fuerat. Sic 402. Noster Fast. V, 429. ad omnia plana; nec erat, cur Borm. suaderet *difficilem*, i. durum et exorabilem. *Tules adfectus*, animum pietate Iasonis commotum, non *confessa*, nec vultu prodidit, nec verbis, fed potius obiurgauit Iasonem. Itaque non magnopere mihi placet *prio*, quod pro tuo ex Neap. Vrbin. Bernegg. et aliis quibusdam induxit Heinl.

172 Ergo cum indignatione efferendum. *spatium transcribere vitae*, numerum annorum tuorum tibi demtum alteri addere. Est autem *transcribere* illae artes, quibus Hecate, verb. foeneratorum, qui pecunias aliis creditoribus *transcribunt*. Non sinat hoc auerruncandi formula.

495. *tota*, in totum, ex toto.

Nuda pedem, nudos humeris infusa capillos:
 Fertque vagos mediae per muta silentia noctis
 Incomitata gradus. Homines, volucresque ferasque 185
 Soluerat alta quies: nullo cum murmure sepes,
 Immotaeque silent frondes; silet humidus aer:
 Sidera sola micant. Ad quae sua brachia tendens,
 Ter se conuertit; ter sumtis flumine crinem
 Irrorauit aquis; ternis vlulatibus ora 190
 Soluit: et in dura submisso poplite terra,
 Nox, ait, arcanis fidissima, quaeque diurnis
 Aurea cum Luna succeditis ignibus, astra,

183 Nonnulli *pedes*, et mox *nudis*. Sed *nudi capilli* etiam IV, 261. 186 Olim vulg. *nullo cum murmure serpens*, *Sopitis similes nullo cum murmure sepes Immotaeque* etc. Quies recte quidem *serpere* dr. quando latenter membris infunditur; sed quo iure additur *nullo cum murmure*? Tum repetitio eorundem verborum vs. seq. molestissima est. Itaque Naugerius, Scaliger et Heinl. viderunt, legendum esse, *sepes, Immotaeque*, mediis exclusis, quae etiam absumt a Mss. quibusdam.

Imago solida, orbis plenus. *tacer omnis ager, pecudes pictae-Solidum*, cui nihil deest. *Cu-que volucres* etc. *Quies*, somnulat verba et idem quater nus, frequenter dr. artus, oculi etc. antea intentos et occupatos, *soluere*, i. remittere,

183 Virg. 518. *Vnum exuta pedem vinculis, in veste recincta*, relaxare. Hinc *ἄπλος λυσιμελής* vbi Heyn. notat, eum habitum apud Homer. Occurrit etiam expressum esse in signis Veterum, etiam in valis Etruscis. — *immotae*, non agitatae ventis.

Sed Fast. d. I. *habent gemini vincula nulla pedes*. Horat. I Sat. 8, 24. *currit pedibus nudis passoque capillo*. — *recinctas*, soluta zona. Sed apud Horat. simul in orbem *se conuertere* bant, Sat. d. I. *currit succincta*, quo v. Dacier ad Horat. III od. 26, expeditior esset. *Expedita Sagana* est Epod. V, 25. De *mutis silentiis* v. ad IV, 433.

185 Magae nostu artes suas exercebant. Hoc notatur a poetis, et ab omnibus eodem modo nox describi solet, a quiete purgandi habebat. Sed Horat. Ep. 5, 25. Aen. 312. *Auer-nalis aqua* adhibetur. 193 Qui hic inuocantur,

Tuque triceps Hecate, quae coeptis conscia nostris,
 195 Adiutrixque venis, cantusque artesque magarum,
 Quaeque magas, Tellus, pollentibus instruis herbis;
 Auraeque et venti, montesque, amnesque, lacusque,
 Dique omnes nemorum, Dique omnes noctis adeste:
 Quorum ope, cum volui, ripis mirantibus, amnes
 200 In fontes rediere suos; concussaue lusto;
 Stantia concutio cantu freta; nubila pello;
 Nubilaque induco: ventos abigoque, vocoque:
 Vipereas rumpo verbis et carmine fauces;
 Vinaque saxa, sua conuulsaque robora terra,
 205 Et siluas moueo; iubeoque tremiscere montes;
 Et mugire solum, manesque exire sepulcris.
 Te quoque, Luna, traho, quamuis Temesaea labores

199 *mirantibus*. Sine causa Francius malebat, *arentibus*. 203 *verbis*. Duo, *herbis*. Sed v. vl. 330. 207 *Temesaea* primus *magici Dii* dir. Tibul. I, 2, 62. VI, 691. Cf. Heroid. VI, 83. Luna et Hecate eadem Dea; 203 *rumpo*, dirumpo. Amor. sed alias vires huius numinis II, 1, 25. *Carminibus dissiliunt*, abdeclarat Hecates nomen, ali- *rumpis faucibus, angues*. Virg. as Lunae. Hinc et Hecate at Ecl. VIII, 71. *Frigidus in pra-* que Diana sic iunguntur a *ris cantando rumpitur anguis*, Virg. et Horat. *cantusque ar-* resque. hinc incantatrix apud in his loc. explicabat, a no- Sophocl. Trach. 1009. *αἰχμητὴς*. *pollentibus*. vid. IV, 49. et not. ad I, 521. Ut *cantus et artes*, sic mox *mon-* tes, qui, vt *amniū ripae*, que ita Silius III, 301. *Ad* herbas suppedabant, 224 — *quorum cantus serpens obliza veneni, Ad quorum tactum mi-* tes iacuerat. Qui id fa- ciunt, eos Graeci *αἰχμητὰς* appellabant. Hanc (sagam) ego de coelo du- 204 *Vinea*, illo ipso loco na- centem sidera vidi. *Fluminis* ta, nec vñquam loco mora haec rapidi carmine vertit iter. manibus hominum. Sic et sua Haec canu finditque solum, Ma- terra, In qua robora, quae- nesque sepulcris Elicit, et repi- cus, nati. Manes excitabant, do deuocat ossa rogo. Cum li- vt responsa darent. Horat. Sat. ber, haec tristi depellit nubila d. l. et Epod. XVII. coelo etc. Cf. Propert. IV, 5, 207 v. ad IV, 332. *traho*. 11 sqq. *conculsa*, commota, vt Etiam deducere et deripere vlt-

Aera tuos minuunt. Currus quoque carmine nostro
 Pallet aui; pallet nostris Aurora venenis.
 Vos mihi taurorum flammās hebetastis; et vñco 210
 Haud patiens oneris collum prestistis aratro.
 Vos serpentigenis in se fera bella dedistis;
 Custodemque rudem somni sopistis; et aurum,
 Vindice decepto, Graias misistis in vrbes.
 Nunc opus est succis, per quos renouata senectus 215
 In florem redeat, primosque recolligat annos.
 Et dabitis: neque enim micuerunt sidera frustra;
 Nec frustra volucrum tractus ceruice draconum
 Currus adest. Aderat demissus ab aethere currus.
 Quo simul adscendit, frenataque colla draconum 220
 Permulsit, manibusque leues agitauit habenas;

Mss. produxi Constant. Fanenf. Vulg. *temerata*. 212 *fera*. Quidam *noua*, quod non plane spernendum. *Norum* enim passim, quod in suo genere singulare, inauditum.

tatum. *Temesa* vrbs Brutio- ominosa. Currus serpentibus
 rum, iam Homeri temporibus tractus et V, 642. VIII, 795.
 aeris fodinis clara. Homer. Od. Medae currum auus mittit ap.
 €, 184. Strabo VI. p. 393. *Te-* Eurip. Med. 1321. et infra
mesaea aera etiam fast. V, 441. 398. *Serpentium* vñs in magi-
 Stat. Silu. I, 47. Sed Schirach. cis.

stat pro vulgata lect. *temerata*, 221 *Medeae* iter. *Permulsit*.
 quam sane Mss. omnes agno- Dracones enim, quibus Dii
 scunt, monetque, *temerari* hominesque vehuntur, placidi
 dici *aera*, cum pulsantur, ne describuntur a poetis. Barth.
 incantationes audiantur a Lu- ad Claudian. Rapt. I, 13.
 na. *Temerare* enim esse omni- *Thessalia* ferax herbarum vene-
 no violare. polluere. Bene, natarum et abundans magis.
 sed num ideo etiam pulsare? Tibul. II, 4, 56. Et in ea ter-
 Anus Medae erat Sol. ra nunc erat Medea. *Creteis*

210 *hebetare flammās*, fran- Heinf. explicat, cretosis, et
 gere vim flammarum, paullo addit, Thessaliam cretae fuisse
 audacius. *serpentigenae*. Supra seracissimam. Mira tamen cer-
 III, 531. Thebani *anguigenae* ti cuiusdam loci descriptio. Mss.
 et fast. III, 865. eorum vrbs omnes praeter vñm, vñde
draconigena, quae tria vocabb. Heinf. habet *creteis*, legunt
 ab Ouidio signata videntur. *cretis*, quod interpretabantur
rudem somni, expertem somni, vel secretis, vel visis, vel dis-
 pernigilem. De syntaxi vid. cretis. Recepi Burni coniect.
 Heinf. — *micantia sidera* res Oetaeis; nam in Cod. Rotten-

Sublimis rapitur: sublataque Theſſala Tempe
 Despicit, et Oetaeis regionibus adplicat angues:
 Et quas Oſſa tulit, quasque altus Pelion herbas,
 225 Othrysque, Pindusque, et Pindo maior Olympus,
 Perſpicit: et placita partim radice reuellit,
 Partim succidit curuamine falcis aënae.
 Multa quoque Apidani placuerunt gramina ripis,
 Multa quoque Amphryſi: nec eras immunis, Enipeu:
 230 Nec non Peneae, nec non Spercheides vndae
 Contribuere aliquid, iuncoſaque litora Boebes.
 Carpit et Euboica viuax Anthedone gramen,
 Nondum mutato vulgatum corpore Glauci.
 Et iam nona dies curru, peninisque draconum,

222 *sublataque* Burm. ex vno Gronov. dedit, vt vl. 355. *sublata* in aëra. Caeteri tamen Mſſ. *subiectaque*, quod Burm. poſthabebat tamquam ſuperfluum, cum *despicere* iam ſignificet ex alto deſpectare ſubiecta loca. Sed hoc eſt nihili. VIII, 573. *Aequora proſpiciens oculis ſubiecta*. Infra 779. *collis ſubiectis imminet aruis*. 231 Boebes correxit Regius, cum Phoebeſ legeretur.

dorph. adſcripta erat gloſſa, *zbedon*, vrbs in litore Boeotiae. *Iſti montes circumdant Theſſa-* e regione Euboeae. *viuax* Reliam. Lenzius ſuadet, *Crethei* gius interpret. quod vitam dat regionibus, i. Theſſaliae, quia et conſeruat. Sic I, 419. *Cretheus* pater Aeſonis. Ita Ex mytho antiquo naſcebantur vero ineptit poeta, deſpicit herbae, quibus vita conſeruatur Theſſaliam et verſus Theſſa- ri immortalitasque dari credeliam fleſtit curru. Neque batur. Illud igitur gramen verb. *applicat* niſi montibus non venenatum quidem erat, conuenit, quos illa iam petit. at *viuax*, iuuentuti reſtituentium autem a nautis. III, 598

226 Nec *radices* ſpernebantur a magis. vl. 264. Horat. ſcit, vt IV Faſt. 394. quo eo- Epod. 5, 68. *ſalcem aeneam* dem ſenſu Gefner. Claudian. iſdem tribuit etiam Virg. Aen. 10, 158. *immortales* Glauci IV, 513. eamque a Sophocle *herbas* capit. Lenzio videtur habere videbatur Macrob. V, eſſe i. q. viuum, recens. non- 19. Etiam valis et armis *aeneis* dum *vulgarum*, in vulgus no- vtebantur in rebus magicis. tum, *mur. corp.* additum, vt Mox vl. 247. *Aenea carcheſia*. II, 219. VI, 418. Graminis

231 Boebe oppidum et lacus huius et Glauci fabulam ipſo inter Sepiadem et Penei oſſia. narrat XIII, 925 ſqq. Homer. II. β, 711. v. II. Voſ- 234 *penis*. V. ad vl. 350. lius ad Melam II, 3, 82. *An-* *racti, niſi odore*. Ingenioſa

Nonaque nox omnes luſtrantem viderat agros; 235
 Cum rediit: nec erant tacti, niſi odore, dracones;
 Et tamen annofae pellem poſuere ſeneſtae.
 Conſtitit adueniens citra limenque, foresque;
 Et tantum coelo tegitur; reſugitque viriles
 240 Contactus; ſtatuitque aras e ceſpite binas,
 Dexteriore Hecates, at laeua parte luuentae.
 Quas vbi verbenis, ſiluaque incinxit agreſti;
 Haud procul egeſta ſcrobibus tellure duabus
 Sacra facit: cultrosque in guttura velleris atri
 245 Conſiicit; et patulas perfundit ſanguine foſſas.
 Tum ſuper inuergens liquidi carcheſia Bacchi,
 Aeneaque inuergens tepidi carcheſia lactis;
 Verba ſimul fundit, terrenaque numina poſcit;
 Vmbrarumque rogat rapta cum coniuge Regem,
 Ne properent artus anima fraudare ſeniles. 250

236 *tacti* maiorem vim veneni declarat, quam *paſſi*, quod e tribus Mſſ. Heinſ. placet. 242 *ſiluaque*. Vnus Strozzae *viuaque*. Inde Heinſ. etiam *agreſti* in *paluſtri* vel *aqueſtri* mutandum cenſebat. 243 Mſſ. fere omnes *cieſta*, qualis varietas et X, 136. Sed egerere aut regerere ſolet de humo dici. 248 *poſcit*. Heinſ. coni. *paſcit*.

hoc finxit, vt vim maximam heni. Ibidem *pulla agna* of- medicaminum declararet. Et fertur, vt h. l. *vellus atrum*; poſita certis temporibus pelle magicis enim legibus atrae viſolent ſerpentes quaſi iuveneſtimae conſtitutae erant. *Cul-* ſcere. A. A. III, 77. *Angui-* ter cum adigitur, pr. dr. *con-* bus exuitur tenui cum pelle ve- *lici*, vt mox vl. 338. XIII, 476. *ruſtas*. XV, 735. *Carcheſium*, poculi

238 Sacra Medae. *citra*, genus oblongum et anſatum, ante, vt X, 84. de tempore. quo vtebantur in libationibus. *viriles cont.* Aderat enim Ia- Athen. XI. p. 474. Macrob. ſon cum miniſtris. Sat. VII, 20. *Inuergere pro*

242 *ſilua agr.* frondes e ſil- vulgari infundere. *Verba fun-* va agr. Eiusmodi fertis coro- *dit*. De precibus inter ſacra nari in ſacris magicis arae ſo- adhibitis idem verbum ponitur, lebant. Virg. Ecl. 8, 64. vbi quod de ſacris ipſis. V. ad IX, et de *verbera*, Aen. IV, 506. 159.

Scrobibus pro aris vtebantur 248 *terrena* pro infernis, magae. Fouea in eam rem ſubterraneis, paſſim apud No- ſaſta graec. *βοτρυς*, *ἀνέκτος*. Ho- ſtrum. *poſcit*, ciet, euocat. mer. Od. λ, 25 ſqq. Orph. Arg. *fraudare*, priuare. Rogat, ne 948. Apud Horat. I Sat. 8, 26. id faciant interea, dum artes Canidia vnguibus eſſoſcit ſero- ſuas exerceat.

Quos ubi placuit precibusque, et murmure longo;
 Aesonis effoetum proferri corpus ad aras
 Iussit: et in plenos resolutum carmine somnos,
 Exanimi similem, stratis porrexit in herbis.
 255 Hinc procul Aesoniden, procul hinc iubet ire ministros;
 Et monet arcanis oculos remouere profanos.
 Diffugiunt iussi. Sparsis Medea capillis
 Bacchantum ritu flagrantem circuit aras:
 Multifidasque faces in fossa sanguinis atra
 260 Tiuguit; et intinctas geninis accendit in aris.
 Terque senem flamma, ter aqua, ter sulfure lustrat.
 Interea validum posito medicamen aëno
 Feruet, et exsultat, spumisque tumentibus albet,
 Illic Haemonia radices valle resectas,
 265 Seminaque, floresque, et succos incoquit acres.
 Adicit extremo lapides Oriente petitos,
 Et, quas Oceani refluxum mare lauit, arenas.
 Addit et exceptas Luna pernocte pruinas,
 Et strigis infames, ipsis cum carnibus, alas;

251 *murmure*. Quatuor, *carmine*. 259 *Multi, atri*. 261 *valle*. *Vnus fulce*, vt infra vl. 314. *Haemonio cultro*. 268 *pernocte* pro vulg. *de nocte* adscriptum Zülichemii Cod. vnde recepit Heinf. 269 *infames*. Burm. lect. Cod. Leid. *informes*, i. foedas, implumes, elegantiores indicat.

251 *murmur*, carmen ma- referendum. Et vulgo, *atri* garum. Nempe magae feralia scribitur. *Lustrat*, circumit sua carmina immurmurabant. senem circumferens flammam XIV, 58. *Ter nouies carmen* etc. qui mos sollempnis in *magico demurmurat ore*. Sic piationibus. Inde Graecis *παι* et *stridor*, de quo Broeckh. *παι* ad Tibul. I, 2, 47. et *fremor* 262 In carmine *Νέστορι* mul- verborum Arnob. adv. Gent. I ta *Φέρμακα* coquit *ἐπὶ χυμῶσι* p. 32. *proferri*, quia iam *re- λείπον*. *posito aëno*, in aëno solutus (v. ad vl. 186.); alio- igni appposito. *exsultat*. V. ad quin *produci* dixisset, quod VI, 645. *Succos miscere* aut co- habent nonnulli Mss. *plenos*, *quere* sollempne et ipsum de- graues. *in herbis*, quas locus veneficis. Tibul. III, 5, 9. *La-* ille ferebat. *profanti*, expertes *pidum* quorundam vsus et in artis magicae, non initiati sa- medicina. Plin. H. N. 36, 19. *mare Oceani*, vt II, 872. *ac-* cis illis.

259 *Atra*. Ad fossam re- *quora ponti*. *269 strix*, avis noctu volans, sulit, quod erat ad sanguinem

Inque virum soliti vultus mutare ferinos
 Ambigui profecta lupi. Nec defuit illic
 Squamea Cinyphii tenuis membrana chelydri,
 Viuacisque iecur cerui; quibus insuper addit
 Ora caputque nouem cornicis secula passae.
 His et mille aliis postquam sine nomine rebus

cunisque insidians: (Fast. VI, *culum*, transigere viuendo. Se- 139.) et vel hoc nomine *infa-* *culum* autem aetas hominum, *mis*, sed et ideo, quod eius vt saepe. Ap. Hesiod. cornix alae, oua et viscera adhibe- viuit *ἐν τῇ γενεῇ ἀνθρώπων*. Ita bantur in arte magica. Horat. Nestor *triseclisenex*. *Viuacibus* Epod. V, 20. Propert. III, 4, autem istis feris vita longa 29. Senec. Med. 735. Itaque transfertur in Aesonem.

striges vulgo habebantur pro 275 *sine nomine*, ignobiles, veneficis in tales aues mutatis, quarum nomen commemorare erantque in execrationibus, nil attinet. Aen. IX, 343. *sine* imprecationibus. Plin. XI, 39. *nomine plebem*. Mss. omnes, 271 *Ambigui*, faciem vsque *mortali*. Sed cum in vno glos-

mutantis, vt II, 9. Putabat sa addita esset: *id est: in mor-* superstirio veterum, nonnul- *tario*, Heinf. dedit, *mortari*, los vicissim nunc homines esse, quod et Barth. Aduers. XXXI, nunc in luporum formam trans- 3. coniecerat, et approbat ire. V. Broeckh. ad Propert. Burm. Verum *mortare* ne ver- IV, 5, 14. Mallet quidem Burm. bum quidem latinum est, quod *ambiguum* ex vno Mss. ne *lupi* ipse Heinf. fateretur; Latini enim oneretur duobus epithetis; sed dicunt, *mortarium*. Lenzius et vl. seq. duo epitheta sunt, igitur coniungit *mortari*, mor- *squamea tenuis*. Duo autem *tarii*, *munus*, vt sit poetica epitheta saepe leguntur. XV, circumlocutio ipsius mortarii. 229. *inanes fluidos pendere la-* Non placet. Quis enim pu- *cerros*. Tibul. III, 5, 22. *du-* ter, Medeam, illa medicamina *ra tertia regna*, ubi v. Heyn. iam in aëno cocta, nunc in Glareanas *tenuis* ad *chelydri* re- mortarium intulisse, ibique fert, et rem sic expedit: non cuiuslibet *Cinyphii chelydri*, sed instruxisse? Nec porro seqq. hoc patiuntur, ubi ramo om- *tenuis*. *profecta*, exta. v. Cel- *nia* confundit; et mox aënum lar. ad Lactant. Inst. IV, 27, rursus diserte commemoratur, *chelydros* s. *hydrus* e genere vt bene notauit Schirach. De- serpentium, foetore intolerabi- nique vulg. lect. sensum ha- bili est. Nicand. Theriac. 411 bet non incommodum. *propo-* sqq. *Cinyps*, Libyae flauus, *suum munus*, medicamen illud, in sinum Syriticum se exone- quod parabat Aesoni, qui *rans*. nunc *mortalis* dr. siue, vt Schi- rach. putabat, quia senex iam

273 v. ad III, 198. *Pati se-*

- Propositum instruxit mortali; barbara munus;
 Arenti ramo iampridem mitis oliuae
 Omnia confundit, summisque immiscuit ima.
 Ecce vetus calido versatus stipes aëno
 280 Fit viridis primo; nec longo tempore frondem
 Induit; et subito gravidis oneratur oliuis.
 At quacumque cauo spumas eiecit aëno
 Ignis et in terram guttae cecidere calentes;
 Vernat humus: floresque, et mollia pabula surgunt.
 285 Quod simul ac vidit, stricto Medea recludit
 Ense senis iugulum: veteremque exire cruorem
 Passa, replet succis. Quos postquam combibit Aeson,
 Aut ore acceptos, aut vulnere; barba, comaeque

278 Genev. *remiseris*, quod placet Burm. vt Horat. A. P. 151. *veris falsa remiscet*. 281 *Induit*. Basil. *inuenis*, quod non damnat Burm. quia *inuenire* saepe de iis, quae subito et praeter expectationem eueniunt.

decrepitis et morti proximus *grauescere foctu et parturire* erat, siue, quod ego malim, *dr. fruges*.

quia nihilominus *mortalis* manebat, etsi ei istis medicamentis iuuentus redderetur. Eam autem medicinam seni faciebat mulier *barbara*; quod inuidiose additum puto. Itaque nec h. v. tentari debebat. *Barbara* Medea etiam Horat. Ep. 5, 62. Heins. tamen et Burm. probant Daumii correctionem, *proba* pro *barbara* reponentis, *more*, i. in marmore mortarii, in mortario marmoreo. *Mitem* Lenzius interpretatur, quae iam diu desit fructus ferre. Ea vero notio quo iure voc. *mitis* inferatur, non video. Num Ovid. *putris* scripsit? Rode omisit in versione.

281 *Induit* eleganter. Virg. G. I, 86. *nux se induet in florem*, et IV, 142. *pomis se arbos induerat*. — *gravidis*, plenae succorum et tumidis. Etiam

284 *Vernat* exquisite, vire-scit, floribus et graminibus vestitur, vt solet fieri tempore verno. Trist. III, 12, 8. *aves vernantes*, lasciuientes tempore verno. Propert. IV, 5, 57. *vernans* iuuenis sanguis.

288 *Ore*, accipere succos *Rapere*, illico traxere. In carmine Νόστος Medea Iasonem facit κόρον ἄβαντος Ἰᾶκος. *Pulsa* fugit e copia poetica, vt paullo ante *combibit acceptos*. *situs*, turpis corporis senio confecti habitus, etiam Aen. VII, 440. vbi tamen omnino mala senectutis *supplentur*, vt IV, 140. Sed iam ante dixerat venas repletas nouo sanguine. Nescio igitur, an non praestet antiqua lectio, quae plurimorum aui-

toritate nititur, *cauae supplen-*

Canitie posita nigrum rapuere colorem.
 Pulla fugit macies: abeunt pallorque, situsque;
 Adiectoque cauae supplentur sanguine venae;
 Membraque luxuriant. Aeson miratur, et olim
 Ante quater denos hunc se reminiscitur annos.

Viderat ex alto tanti miracula monstri
 Liber: et admonitus iuuenes nutricibus annos
 Posse suis reddi; petit hoc Aetida munus.
 Neue doli cessent; odium cum coniuge falsum

290

*Liberi
nutri-
cet.*

291 Gronovian. *Adiectoque*, quod non inelégans videtur Burm. hunc cum Planude dedit Nauger. atque ita et primus Basil. caeteri nunc. Post hunc vs. plures habent illum: *Dissimilemque animum subiit aetate relicta*, quem iam improbauit Constant. Fan. Huc translatum videtur e vs. 170. 296 Vulg. a *Colchide*. Sed Heins. dedit *Aetida* ductu Mss. in quibus *Aetide* aut a *Tberide*. Verbis enim rogandi interdum geminus Accusatiuus additur. Praeterea Heins. coni. *hos*, scil. annos.

tur corpore rugae; namque *cor-* ius iussu Iason ad vellus au-
pus saepe de carne et pingue- reum apportandum profectus
 dine dr. Supra I, 408. Claud- erat. Filias eius Medea impu-
 dian. II. Eutrop. 380. *abun-* lit, vt patrem necaret, cum
dans corporis. Quod autem promississet, se ei iuuentutem
 Burm. putat, cavitatem melius reddituram, *arieteque in agnum*
 conuenire venis, quam rugis, *mutato* fidem promissis fecisset.
 id nihili est; quis enim dubi- Cum varietate aliqua et haec
 ter, etiam *rugae* dicere *cauas*? tradita sunt. Alios enim au-
Luxuriare eleganter de succu- ctiores Diodor. Sic. IV, 50--52.
 lentis et vegetis membris. et Hygin. 24. securi sunt, alios
 Virg. G. III, 81. *luxuriat ro-* Pausan. VIII, 11. et Apollod.
ris pectus. *bunc*, talem, tam I, 9, 27. Exstabant olim et
 robustum. Euripidis Peliades.

FAB. III, 294 — 296. Liberi nutricibus iuuentus redditur. Traestauit fabulam Aeschyl. in Bacchi nutricibus. cf. Hygin. fab. 182. Eae relatae posthac inter sidera Hyades appellatae sunt. — *Monstrum*, transformatio, vt II, 367. *miraculum*, omnis res mira. III, 673. *in quae miracula verteris*? De *nutricibus* Bacchi v. III, 314.

FAB. IV, 297 — 349. *Pelias*, 163. *fissus* senilibus annis Na-

297 E caeteris auctoribus apparet, similitudinem interces- sisse Iasoni cum Pelia, sed res varie traditur. *cessent*, absint. *odium* — *confugit*. Apollod. hoc vnum habet, *eis τὰ βροτ- λεια τῇ Πελίᾳ παρελθόντα*. Simile tamen aliquid habet Pausan. τῷ λόγῳ ἀπεχθάνειν τῷ Ἰάσωνι. Ap. Hygin. se simulat Dianae sacerdotem. *grauis senectus*, vs. *tarum* nomina, quae, monen-

- Phasias adsimulat: Pelinaeque ad limina supplex
 Confugit: atque illam (quoniam gravis ipse senectus)
 300 Excipiunt natae. Quas tempore callida paruo
 Colchis amicitiae mendacis imagine cepit.
 Dumque refert, inter meritorum maxima, demtos
 Aesonis esse situs; atque hac in parte moratur;
 Spes est virginibus Pelia subiecta creatis,
 305 Arte suum parili reuirescere posse parentem.
 Iamque petunt: pretiumque iubent sine fine pacisci.
 Illa breui spatio silet; et dubitare videtur:
 Suspenditque animos ficta grauitate rogantes.
 Mox ubi pollicita est, Quo sit fiducia maior
 310 Muneris huius, ait: qui vestras maximus aeuo est
 Dux gregis inter oues, agnus medicamine fiet.
 Protinus innumeris effoetus laniger annis

299 *Lavan, senectae*, quod non displicebat Heinfl. 301 *cepit*. Argentum, duxit, quod Burm. verum videtur. 304 Gronovii *sublata*; vnde Heinfl. *subnata*. 305 Multi ex vetustioribus *inuinescere*, quod arridet Heinfl. 306 Hunc vl. spurium Heinfl. iudicat. Burm. idque ex vno Heinfl. in *iamque* mutauit, vt inpatientia declaretur; iam enim saepe i. q. statim.

te Pausan. non tradita erant a *virescere vultus*. Etenim *virip*oetis antiquis, varie exhiben-
ditas, de vigore iue-
 tur. V. Heyn. ad Apollod. nili et virili. Vl. seq. Heinfl.
imago, vt *imago genitoris falsi* sine causa spurium iudicabat:
 I. 754. die Vorpiegelung. Pro non male enim cupiditatem
cepit Burm. mallet *duxit*, quia Peliadum exprimit. — *pretium*,
ducere est blanditiis sensum mercedem. *sine fine*, infinitam,
 suum facere, vt VIII, 122. Sed maximam, ἀπερίστων. Aen. I,
 nunc additur *paruo tempore*. 279. *Imperium sine fine dedi*.
 Et *capere* etiam decipere no-
 tat. Heroid. 21, 104. *Visaque* 308 *Suspendit animos*, vir-
simplicitas est mea posse capi. tum relinquit. *grauitas* opp.
 302 Noster id agit, vt Me- vultui fallaci. *Quo sit fiducia*
 deae *calliditatem*, de qua cae- maior. Apollod. τὰ πεινῶσαι
 teri silent, ostendat. *Merita* 309. Arietis mutationem et
 in Iasonem iactabat, vt doce- caeteri memorant. Breuissime
 ret, quam ingratus ille esset. Apollod. κρινὸν μέλιττα καὶ κα-
 bat in parte, meritorum. *sub*. θεήτων ἐποίησεν ἄρτα. Id No-
 secta, proposita. Lactant. Epil. ster bene exornauit.
 30, 7. *omni studio subiacet finis*. 312 *Effoetus*, cuius vis pro-
 Renirescere, vt Silius XV, 134. creandi exhausta, nunc omni-
 Pars credunt toruos patrum re- no senex. Innumeris hyper-

Attrahitur, flexo circum caua tempora cornu.
 Cuius vt Haemonio marcentia guttura cultro
 Fodit, et exiguo maculauit sanguine ferrum;
 315 Membra simul pecudis, validosque venefica succos
 Mergit in aere cauo. Minuuntur corporis artus;
 Cornuaque exiit, nec non cum cornibus annos:
 Et tener auditur medio balatus aëno.
 Nec mora; balatum mirantibus, exsilit agnus;
 320 Lasciuitque fuga, lactantiaque vbera quaerit.
 Obstupere satae Pelia; promissaque postquam
 Exhibuere fidem; tum vero impensius instant.
 Ter iuga Phoebus equis, in Ibero gurgite mersis,
 325 Demserat; et quarta radiantia nocte micabant
 Sidera; cum rapido fallax Aetias igni
 Imponit purum laticem, et sine viribus herbas.
 Iamque neci similis, resolutoque corpore, regem,
 Et cum rege suo custodes somnus habebat,
 Quem dederant cantus, magicaeque potentia linguae. 330

321 *fuga*. Heinfl. malit *fugax*. 324 *gurgite*. Vulgo *flumine*, quod et ipsum defendi posse, e Tibul. II, 6, 2. III, 4, 18. Heinfl. do-
 cet.

bolice, multis. *attrahitur*, laetos et petulantes motus in-
 quippe tardus senectute. *caua* dicat. Lactant. Opif. 14, 6.
 omnino dr. tempora hominum *lasciuiora animalia*. Similiter
 et bestiarum. *marcentia* opp. *luxuriare* Aen. XI, 497. *fuga*,
 viridibus, vegetis. *Fodere gut-* cursus, *promissaque* etc. expe-
 tura, vt Amorr. III, 5, 24. *fo-* rimento illo promissis fides facta
 dere pectora, vbi v. Burm. est.

Maculare, vt *foedare*, sollemp- 324 *Ibero gurgite*, oceana
 ne de sanguine profuso. *exi-* occidentali trans Iberiam s. Hi-
 guo, quia effoeri non abun- spaniam. Modo non vulgari
 dant sanguine. *Membra simul* triduum exornauit. Hic quo-
 etc. Pausan. τὰ καὶ οὐκ ὀλίγα 325 *quae omnia* ex legibus magicis
 nos ἡ λίσσεται ἔργα annos. De- sunt, *ter*, noctu, *micantia si-*
 cebat dicere, et reliqua sene- dera. *radiantia* v. ad II, 4.

ctus signa, sed ingeniose lo- 326 *De rapido igne* v. ad II,
 qui voluit. *tener*, qualis est 123. *resolutoque corpore*. v. ad vl.
 agni teneri. 185. *babebat*, oppressum te-

320 *Exsilit*. Bene. Etiam Hy- nebat. *cantus et lingua* codem
 gin. unde agnus pulcherrimus redeunt, vt vl. 203. *verba et*
 profluisse visus est. Sed apud *carmen*.

Pausan. extrahitur. *Lasciuire*,

Intrarant iussae cum Colchide limina natae:
Ambierantque torum. Quid nunc dubitatis inertes?
Stringite, ait, gladios; veteremque haurite cruorem;
Vt repleam vacuas iuuenili sanguine venas.

- 335 In manibus vestris vita est, aetasque parentis.
Si pietas vlla est, nec spes agitat inanes;
Officium praestate patri; telisque senectam
Exigite; et sanie coniecto emittite ferro.
His, vt quaeque pia est, hortatibus impia prima est:
340 Et ne sit scelerata, facit scelus. Haud tamen ictus
Vlla suos spectare potest: oculosque reflectunt;
Caecaque dant saeuus auersae vulnera dextris.
Ille, cruore fluens, cubito tamen adleuat artus;
Semilacerque toro confurgere tentat; et inter
345 Tot medius gladios pallentia brachia tendens;
Quid facitis, gnatae? quid vos in fata parentis
Armat? ait. Cecidere illis animique, manusque.
Plura locuturo cum verbis guttura Colchis
Abstulit, et calidis laniatum merfit aënis.
350 Quod nisi pennatis serpentibus isset in auras,

335 Hunc vl. spurium iudicabat Heinf.

332 nunc, cum manifesta et gutture abstulit verba. *lania-*
probata iam sit vis medicami- *tum* etc. Pausan. κατὰ νόσον
num meorum ex ariete in α- *ἐψήσαν*. Inde remansit ne tan-
gnum verso. Burm. Nisi ma- *tillum* quidem, quod sepul-
tis putare. nunc, conspecto *rae* tradi posset. Noster ab-
patre, abhorre coepisse a rupte finit fabulam.
vulnere infligendo. *haurite* FAB. V, 350 — 397. *Iason*
cruorem. V. ad XIII, 331. cum *Medea* Iolco exactus *Co-*
rinthum fugit. Ibi cum decem

336 agitat, in animo ali-
tis. Exigite, expellite. *sa*
nues, omnis humor corruptus. Creontis regis filiam; quo Me-
Nunc inuidiose ita vocat san-
guinem senis decrepiti, quem
paullo ante *veterem cruorem*
appellauit.

339 Ludit duplici oxymoro. Cf. Apollod. I, 9, 28. vbi illi
caeca, a quibus ipsae auertunt
oculos. *tot gladii*. nempe qua-
tuor; tot enim ei erant filiae.
c. verb. gut. abstulit, resolutio
sto patris regnum tradit. Cf.

Non exempta foret poenae. Fugit alta, superque
Pelion vmbrosus, Philyræique tecta, superque
Othryn, et euentu veteris loca nota Cerambi.
Hic ope Nympharum sublatus in aëra pennis,
Cum grauis infuso tellus foret obruta ponto,
Deucalionem effugit inobrutus vndas.
Aeoliam Pitane a laeua parte relinquit,
Factaque de saxo longi simulacra draconis:
Idaeumque nemus: quo, nati furta, iuuen-
Occulit Liber falsi sub imagine cerui,
Quaque pater Corythi parua tumultus arena:

Me-
deae
fuga.

355

360

353 Varie MSS. hoc nomen exhibent, *Carambi*, *Cerambi* etc.

Diodor. Sic. IV, 34. Pausan. ter concubuerat cum Philyra,
II, 3. Tractarat haec Sophocl. vnde natus Chiron. *Cerambi*.
in Colchidibus. Restat Euri-
pidis Medea.

In itinere despicit loca multa, metamorphosis nobilia.
Sed totus hic loc. valde vexa-
vit Interpretes, quandoquidem
fabulae illae satis obscurae sunt.
Neque Medea recta via volat,
sed milui instar circumat auras;
nisi ad excusandum poetam
malis dicere, Medeam ex alto
tantum procul despexisse illa
loca.

Pennatis. Claudian. 36, 139.
Cybebes serpentibus tribuit
pinnae, vbi Gesner. monet,
hoc nomen a pennis origine
et vsu antiquissimo forte non
differre, sed Quintiliani aeta-
te Grammaticos discrimen fa-
cere coepisse, *pinnae*que tri-
buisse alis maiorum avium et
piscibus: itaque se non simpli-
ter h. l. damnare *pennatos*
serpentes. *alta*, in aëre, vt
alias *sublimis*.

352 Expressit Callimach. h.
Del. 118. Πάριος, ὁ Κολχικός
In Pelio monte lupi-

361 Pater Corythi fuit Pa-

358 Intel. Micellus Leshium
draconem, cuius etiam XI, 58.
mentio fit. — *Liberi natum*,
Thyoneum, Phrygiis pastoribus
iuuenem abegisse tradit
glossa Cod. Menardi.

Et quos Maera nouo latratu terruit agros.
 Eurypylique urbem, qua Coae cornua matres
 Gesserunt, tum cum discederet Herculis agmen:
 365 Phoebeamque Rhodon, et Ialysios Telchinas,
 Quorum oculos ipso vitiantes omnia visu
 Iuppiter exosus, fraternis subdidit vudis.
 Transít et antiquae Cathēa moenia Ceae,
 Qua pater Alcidas placidam de corpore natae
 370 Miraturus erat nasci potuisse columbam.

ris. v. Parrhasius ad Claud. Rhodi urbibus, ab Ialysio, Solis Rapt. I, 199. *tumulatus*, sepultus, conditus est. *Maera*. Regius intel. Maeram, Icarum, Icarum, a rusticis Atticis intersectum, latratu suo indicauit, et posthac cum domino suo inter sidera relata est. Rhod. I, 9. Erant autem et insignes praestigiatōres et inuidi calumniatores. Spanhem. ad Callim. h. Del. 31. et Muncker. ad Lactant. Argum. *Vitiare*, etiam Lactant. in Argum. Burm. fascinare. Fascinatio fiebat et suspicatur, hic de Hecuba agi, oculis. Virg. Ecl. III, 103. Ne propter XIII, 406. *Maerae* autem nomen intrusum esse pro alio, quo Hecuba significaretur; variare enim Mss. *neuo*, inuitato. *terruit*. V. ad XIII, 406.

363 *Euryp. urb.* Coon. Homer. II, 3, 677. *Κῆν Εὐρυπύλοιο πόλιν*. Fuit hic Eurypylus Herculis filius, qui, capta illa urbe, ibi regnavit. Coae autem mulieres cum formam suam praetulissent Veneri, in vaccas mutatae sunt. Lactant. in Argum.

365 *Phoebeam*, quia Rhodus Soli sacra, cuius radiis numquam carere dicebatur. v. Lambin. ad Horat. Iod. 7, 1. *Ialysia*, una ex tribus antiquissimis

nepote, sic dicta. Strabo XIV. p. 655. *Telchinas* Rhodum incoluisse certum est, quamquam non satis constat, unde venerint, aut quorsum, Rhodo relicta, migrauerint. v. Mearsi mino suo inter sidera relata est. Rhod. I, 9. Erant autem et insignes praestigiatōres et inuidi calumniatores. Spanhem. ad Callim. h. Del. 31. et Muncker. ad Lactant. Argum. *Vitiare*, etiam Lactant. in Argum. Burm. fascinare. Fascinatio fiebat et suspicatur, hic de Hecuba agi, oculis. Virg. Ecl. III, 103. Ne propter XIII, 406. *Maerae* autem nomen intrusum esse pro alio, quo Hecuba significaretur; variare enim Mss. *neuo*, inuitato. *terruit*. V. ad XIII, 406.

363 *Euryp. urb.* Coon. Homer. II, 3, 677. *Κῆν Εὐρυπύλοιο πόλιν*. Fuit hic Eurypylus Herculis filius, qui, capta illa urbe, ibi regnavit. Coae autem mulieres cum formam suam praetulissent Veneri, in vaccas mutatae sunt. Lactant. in Argum.

Inde lacus Hyries videt, et Cycneia Tempe,
 Quae subitus celebrauit olor. Nam Phyllius illic
 Imperio pueri volucresque ferumque leonem
 Tradiderat domitos: taurum quoque vincere iussus
 Vicerat; et, spreto toties iratus amore,
 Praemia poscenti taurum suprema negarat.
 Ille indignatus, Cupies dare, dixit: et alto
 Desiluit saxo. Cuncti cecidisse putabant:
 Factus olor niveis pendebat in aëra pennis.
 At genetrix Hyrie, seruati nescia, llando
 Delicuit; stagnumque suo de nomine fecit.
 Adiacet his Pleuron: in qua trepidantibus alis
 Ophias effugit natorum vulnera Combe.
 Inde Calareae Leroïdos adspicit arua,
 In volucrem versi cum coniuge conscia regis.
 385 Dextera Cyllene est; in qua cum matre Menephron
 Concubitus erat, saeuarum more ferarum.
 Cephison procul hinc desientem fata nepotis,

375 *iratus*. Duo, *delusus*. Hinc Burm. coni. *passo toties delusus amore*. 382 *Pleuron*. Micyll. cor. *Brauron*.

371 *Tempe*, non Thessalica rem lapsum, quia nona Pleuron illa, sed Teumeia ad Teume- ad montem Aracynthum fuesum, montem Boeotiae. In illis rit sita; illum vero multos in locis Hyrie, stens puerum, filium, Boeotia statuisset. in lacum conuersa est. Cf. Anton. Lib. cap. 12. *volucres*, volutres mirae magnitudinis, aut fuit Calauria, postea Delphis store Anton. *pendebat in aëra*. commutata Neptuno. v. Stan- V. ad VIII, 145. *Deliquescere* lei. ad Aeschyl. Eum. 30. *Mede* corpore solido, quod diffinit in aquas. Aliter IV, 253.

383 *Combe* Curetum in Aetolia mater, gente *Ophiensis*. xithea, nupta fuit Erechtheo, Aetoliae pars olim a monte Curetio Curetica et Pleuronia dipit, e quibus vnus intelligenda; *Pleuron* enim ad montem dus. *Respicit*, quia illa loca Curium. v. Palmer. Graec. Antiq. IV, 16. Sed Pleuron minule igitur Hemf. corrigit, *deme* adiacet Hyries lacni. Burm. *spicit*. *Eumeli domum*. Micyll- ergo credit, poetam in erro-

375

380

385

Respicit in tumidam Phocen ab Apolline versi:

- 390 Eumelique domum lugentis in aëre natam.
Tandem vipereis Ephyren Pirenida pennis
Contigit. Hic aevo veteres mortalia primo
Corpora vulgarunt pluuiialibus edita fungis.
Sed postquam Colchis arsit noua nupta venenis,
395 Flagrantemque domum regis mare vidit vtrumque;
Sanguine natorum perfunditur impius ensis:

bem, cuius primus rex Eumelis. *venenis, donis venenatis.* Horat. Epod. III, 13.

391 Ephyre antiquum nomen Corinthi, vbi Pirene fons. *delibutis donis.* Miserat pallam et coronam, *πίπλοι καὶ στέφανους.* Eurip. 949. Valer. Flac. V, 449. Senec. Med. 570.

394 Medea cum ex Iasone iam filios Mermerum et Fere- *Illa dona infecerat naphtha, ex multorum quidem opinione, quae inde dicta est Μηδείας cordia viucrent, obiciebatur ei, Φόβου.* v. Munker. ad *Hominem tam fortem, formosum ac nobilem, uxorem aduenam atque veneficam habere.* in eam transiliunt. Plin. II, 105. Huic Creon, Menoccei filius, rex Corinthius, filiam suam minorem Glaucen dedit uxorem. Medea cum vidit, se erga Iasonem bene merentem tanta contumelia esse affectam, coronam ex venenis

fecit auream, eamque muneri *396 Interfectos filios a Corinthiis, quod dona attulissent, auctor est Pausan. Corinth. p. 118. idemque addit, cum filii innocentes essent inuenti, Corinthios in eo ipso loco, vbi interfecti essent, Pavoris imaginem dedicasse, ad eamque sacra anniuersaria fecisse. Similiter Apollod. et Aelian. V. H. V. 21. In Scholiis Eurip. ad Med. Euripides traditur quinquies, et iam olim dubitabatur, quae talentis a Corinthiis corruptum verius. Schol. Eurip. ad Med. 19. Sed bene notauit Burm. Creusam non esse nomen proprium, sed filiam re-*

[Vltaque se male mater, Iasonis effugit arma.]

Hinc Titaniacis ablata draconibus, intrat
Palladias arces; quae te, iustissima Phini,
Teque, senex Peripha, pariter videre volantes,
Innixamque nouis néptem Polypemonis alis.
Excipit hanc Aegeus, facto damnandus in vno:
Nec satis hospitium est, thalami quoque foedere iungit.
Iamque aderat Theseus, proles ignara parenti;

397 Nec h. vi. pro genuino habet Heinf. 403 Iun. et Florent. *foedera*, quod non improbat Burm.

prolusiones de Medea Eurip. quod Schrader. ad Anton. con-

deciat, pro *iustissime Phineu* le-
gendum esse, *iustissima Phini*; *Athenas fugit*, vbi ab Aegeo nam *Phis* i. q. *Phis*. Potuit excipitur, cuius filium venenis enim mulier nomen auis habere interficere conatur. Excipit re, in quam mutata est, vt eam Aegeus, postquam iurauerat, se eam non eiecturum. neae etc. Accedit et hoc, Eurip. 709 sqq. Ipsa pollicita quod in Argum. Lactant. vnus erat, se orbitare liberaturam *Ms. Phoenen* habet. Coniect. Aegea. Plutarch. Thes. 12. igitur illam, probatam et Lenzio, recepi. *Iustissima* illa vt ob pietatem in coniugem. *Neptem Polypemonis*, Halcyonem, Scironis filiam; quae, quod corpus vulgasset, a patre in mare deiecta in sui nominis auem mutata est. Probus ad Virg. G. I, 399. e Theodoro. *inniti aut niti alis* pr. de auibus volantibus. 403 *thalami foedere*, vt *sedae iure* IV, 60.

Titaniacis, quos a sole acceperat. Apollod. *Periphas*, rex antiquissimus Atticae ante Cecropis tempora. Eum Iupiter in aquilam mutauit, eiusque coniugem, cum separari nollet a marito, in *ορνιθων συνομον*, i. in iisdem pascuis versantem, vna viuentem, nempe in *Φαλκον*, falconem ossifragum. Anton. Lib. 6. Iam quoniam et nunc de duobus sermo est *paxer volantibus*, *Phineus* autem (qui in lectione vulg. occurrit) nullus apud Veteres occurrit, ad quem haec pertinet. Pausan. Attic. p. 44. Medea aut, admodum credibile est, igitur facile impulit Aegea, pro-

- 405 Qui virtute sua bimarem pacauerat Isthmon.
Huius in exitum miscet Medea, quod olim
Attulerat secum Scythicis aconiton ab oris.
Illud Echidneae memorant e dentibus ortum
Esse canis. Specus est tenebroso caecus hiatu;
410 Est via declivis; per quam Tirynthius heros
Restantem; contraque diem, radiosque micantes
Obliquantem oculos, nexis adamante catenis,
Cerberon abstraxit: rabida qui concitus ira
Implevit pariter ternis latratibus auras;
415 Et sparsit virides spumis albescentibus agros.
Has concrevisse putant, nactasque alimenta feracis
Fecundique soli, vires cepisse nocendi.
Quae, quia nascuntur dura vivacia caute,
Agrestes aconita vocant. Ea coniugis astu
420 Ipse parens Aegeus nato porrexit, ut hosti.

410 *Est via declivis.* Heins. haec sic mutanda censebat; *In Maryandinis*, vel, *in Peryandinis*, apud quos aconiton nascebatur. Burm. si quid mutandum esset, praeferebat prius. 413 *abstraxit* restituit Heins. quia verb. sollempne in hac re. Vulg. *attraxit*.

pter seditionem omnia metuentem, ut Thesea, tamquam Mariandynorum finibus, ad Hecospitem, conuiuio exciperet, racleam Ponticam, per quem et veneno tolleretur. Plutarch. d. 1.

405 Totam illam viam, quae Troezene Athenas ducebat, Cerberum ab Hercule extralatrocinis purgauerat. Pausan. sum memorat et Plin. 27, 2. Corinth. p. 122. *Pacare* sollempne in hac re. Aen. VI, 805. copia, inde fab. de eius origine Hercules *Erymanthi pacavit nemora*. Senec. de Benef. I, 13. *lignosus. restantem*, resistenterrarum marisque pacator. Si tem, nec loco cedere volentius II. 483. *Nemeae pacator.* — *bimarem.* V. ad V, 407. statio describitur. *obliquantem*,

407 aconiton omnium venenorum ocysimum, de quo Plin. XXVII, 2 et 3. Theophr. hist. plant. IX, 16. *Echidneae*, quia Cerberus ex Echidna ortus. I, 112.

Hesiod. Theog. 308. Quint. Smyrn. VI, 261.

416 Cf. Plin. XXVI, 3. *concrevisse*, nempe in corpus plantae

Sumferat ignara Theseus data pocula dextra;
Cum pater in capulo gladii cognouit eburno
Signa sui generis, facinusque excussit ab ore.
Effugit illa necem, nebulis per carmina motis.
At genitor, quamquam laetatur fospite nato;
Attonitus tantum, leti discrimine paruo,
Committi potuisse nefas, fouet ignibus aras,
Muneribusque Deos implet: feriuntque secures
Colla torosa bouum, victorum cornua vittis.
Nullus Erechthidis fertur celebratio illo
Illuxisse dies. Agitant conuiuia patres,
Et medium vulgus: nec non et carmina, vino
Ingenium faciente, canunt. Te, maxime Theseu,
Mirata est Marathon Cretaei sanguine tauri:

427 *Committi.* Duo, *Admitti*, aequae bene.

solidum. Est ergo metamor- bitum est.
phosis. *Durae cautes* Graecis 424 Aufugit Medea cum
drr. *ακόναι*. Nicander Alex. 42. Medo filio, quem ex Aegeo
Sed Theophr. d. I. ab Aconis, pepererat, in Asiam, tandem-
Peryandynorum vico, ei nomen que in patriam redit, ubi pa-
impositum putat. tri a fratre pulso regnum red-

422 Gladium ut ostentaret dir. Sed Ovidius fata eius
Theseus, cultrum eduxit car- iam abruptit.

426 Aen. IX, 143. *foliarum-*
tarch. Thes. 12. Gladio, *εἰς* que morae, leti discrimina par-
adiunctus fere erat culter, *μα-* va, quo loco et ipso olim edeb.
χαίρα. Homer. II. 7, 271. E *discrimine paruo.* Muneribus
signis generis sui, quae The- *D. implex*, plurimas victimas
seus, more veterum, in capu- offert. Proprie arae implen-
lo gestabat, agnoscit filium. tur, poetice ipsi Dii. *Agitant*
Quae fuerint illa signa, *κατὰ* verb. pr. in hac re, notante
συμβολα Plutarchi. non constat. Burm. *medium vulgus*, ut V,
Nonnulli simpliciter gladium 207. *media plebs.* — *vino ing.*
intell. quem Aegeus sub saxo *fac.* Horat. I Ep. 5, 19. *Fe-*
abcondiderat, ut Theseus ad- *cundi calices quem non fecere*
ultus eum inde tolleretur, eoque *disertum?* Cf. idem I Ep. 19.
instructus Athenas veniret. v. init. Neque vinum solum, sed
Meurisius Thes. cap. 3. et Reg. secundum Persium prol. 10.
Att. III, 1. *facinus*, poculum venter quoque *ingenium largi-*
venenatum, quod facinorosa tur.

Medea parauerat. Eo excusso, 434 Thesei laudes commo-
erepto ab ore, *facinus* prohi- de conuertit in hymni formam,

- 435 Quodque suis securus erat Cromyona colonus,
Munus, opusque tuum est. Tellus Epidauria per te
Clauigeram vidit Vulcani occumbere prolem:
Vidit et imminitem Cephesias ora Procrusten.
Cercyonis letum vidit Cerealis Eleusin.
440 Occidit ille Sinis, magnis male viribus vsus;
Qui poterat curuare trabes, et agebat ab alto
Ad terram late sparsuras corpora pinus.
Tutus ad Alcathoën, Lelegeia moenia, limes

435 *suis* cum Boessio et ex vno Gronov. Heinfr. restituit. Cæteri *suam*.

vt res non narrari, sed agi videatur. cf. Virg. Aen. VIII, Corinth. p. 112. Apollod. III, 288. vbi similis in Herculem 16, 1. *Procrustes*, Neptuni hymnus. Taurus ille a Neptuno filius, mensuram hospitum ad Minoi, regi *Cretaeo*, datus, lectum aptans. Si longiores post alia fata in terram Atticam venerat, ibique *Maratho-nios* agros vastabat. Eum Athenas perductum Theseus immolauit, vel Apollini Delphinio, (Plutarch. Thesf. 14.) vel Minervae, Pausan. Attic. p. 66. At Ouidius confundit tempora; nam taurum illum cepit, postquam Athenis exceptus erat a patre. v. Meursii Thesf. cap. X. *Cromyon* aut *Cremyon*, vicus Corinthi. Ibi *sus*, Phaea dicta, ferocia et magnitudine insignis, nec agros solum vastans, sed homines etiam occidens, quam interfecit Theseus. Plutarch. Thesf. 9. Tertium hoc fuit Thesei opus. *suis securus*. Notat Heinfr. voc. *securus* eleganter addi casum secund.

436 In *Epidaurio* agro Peripheren, *Vulcani* ex Antilia filium, interfecit, quod fuit primum eius opus. Armatus ille erat claua (*ασπίς*) ferrea, vnde *κλεινός* et *clauiger* di-

ctus. Plutarch. Thesf. 8. Pausan. 11. Hygin. fab. 38. Habitabat ad *Cephissum*. Pausan. Attic. p. 92. Eum interfecit Theseus, idque fuit sextum eius opus.

439 *Cercyonem*, *Eleusine* gentem, quarta pugna vicit Theseus. Is autem praeter euntes lucta victos interficere solebat. Plutarch. Thesf. 11. Pausan. Attic. p. 94. *Sinis*, Polypemonis aut Pemonis filius, in Isthmo habitans, duabus inflexis pinubus (vnde *Πινυόχρηπτος* dictus) homines alligare solebat, quibus subito dimissis illi foede lacerabantur. Eodem mortis genere affectus est a Theseo. Pausan. Corinth. p. 111. Hygin. fab. 38. Apollod. d. I. Cf. Valken. ad Eurip. Hippol. v. 977. Haec secunda eius pugna.

Composito Scirone patet: sparsique latronis
Terra negat sedem, sedem negat ossibus vnda:
Quae iactata diu fertur durasse vetustas
In scopulos. Scopulis nomen Scironis inhaeret.
Si titulos, annosque tuos numerare velimus;
Facta premant annos. Pro te, fortissime, vota
Publica fuscipimus: Bacchi tibi sumimus haustus.
Consonat ad sensu populi, precibusque fauentum
Regia: nec tota tristis locus vllus in vrbe est.

Nec tamen (vsque adeo nulli sincera voluptas;
Sollicitique aliquid laetis interuenit) Aegeus
Gaudia percepit, nato secura recepto.

Bella parat Minos; qui quamquam milite, quamquam

444 Regius *Deposito*, i. depulso, deiecto, quod praefert Burm.
453 Burm. mallet, *nulla est*, quod omnes tuentur praeter duos, vnde Heinfr. *nulli* recepit.

444 *Sciron*, Scironides, Megaridis rupes, incolens, vel latronis, cuius ciues, a peste absumptioinis viam infestabat, vel ti, miro quodam modo superpraeterentibus pedes porripleti erant ex formicis. Nempe *Myrmidones* prisci Aeginae incolae, qui postea Peleum semare deiciebat Plutarch. Thesf. 10. Eum et ipsum deiecit Theseus, idque fuit quartum eius opus. *Alcathoe*, Megaris, ab Alcathoo sic dicta. Pausan. Attic. p. 98. *Composito*, fingere eos ex formicis factos, sublato, interfecto, siue metaphora petita sit a litibus, quae cum componuntur, finiuntur, Iupiter id effecit, cum Aeacus siue a mortuis, qui et ipsi drr. componi, i. sepeliri. Schirach. sensu exquisitiore sic dictum putabat, quia Theseus Scironem e saxo in mare deturbatum simul sepeliuerit.

448 *titulos*, gloriose facta. premant, superent.

FAB. VII, 453 — 660. Minos et formicarum mutationem II. ob filium Androgeum interfectum bellum mouet Atheniensibus, quibus auxilium commemorant.

445

450

Minos.

455

Classe valet; patria tamen est firmissimus ira:

Androgeique necem iustis vlciscitur armis.

Ante tamen bello vires acquirit amicas;

460 Quaque potens habitus, volucris freta classe pererrat.

Hinc Anaphen sibi iungit, et Astypaleia regna;

457 Plurimi, fortissimus e sollempni permutatione. 459 Plurimi bello, quod magis poeticum mihi videtur, quam vulg. bellum. 461 Astypaleia pro Styphaleia bene dedit Regius. Illius enim nominis insula nulla in Archipelago. Vt. seq. delendum censebat Mar. Accurs. et deest in multis Mss.

Sincerum, cui nihil alieni, armantur equi. *Vires* saepe vitiosi, h. l. doloris, immixtum, incorruptum. Ab hoc tum, auxiliare. *potens habitus*, habebat enim imperium maris.

457 Cretenses illo tempore arte nautica excellabant omnibus gentibus. *Minos* primus imperium maris habuit, classequae instructa purgavit mare a piratis. Thucyd. I, 4. Herod. 3, 122. Diodor. Sic. IV, 60. De bello hoc etiam Plutarch. Thes. 15. Pausan. I, 27. Apollod. III, 15, 8. Hygin. fab. 41. *firmissimus*, validissimus, saepissime de belli potentia. v. Grogov. ad Liv. 21, 25. Sed nunc et *firmissimus ira*, quem ira impellit, ut omnibus viribus suis utatur.

460 Non admodum volucris illa classis fuisse videtur. Eam enim effugit Daedalus eam ipsam ob causam, quod velis carebat, quae innenerat, et habuisse, et sic illa humilis, quibus utebatur Daedalus. v. haec plana fuisse. Sic certe Goguet vom Ursprunge der Germanischen Nation. v. Heyn. Exc. IV. ad ill. ergo nunc nil nisi epitheton ornans s. commune. bello (Dativ.), quod omnes Mss. praeter sex habent, reuocandum putavi; est enim magis poeticum. Aen. II, 315. *glomerare manum bello* III, 540. *Bello*

Promissis Anaphen, regna Astypaleia bello.

Hinc humilem Myconon, cretosaque rura Cimoli,

Florentemque Cythnon, Scyron, planamque Seriphon,

Marmoreamque Paron, quamque impia prodidit Arne 465

Sithonis, accepto, quod auara poposcerat, auro.

Mutata est in auem, quae nunc quoque diligit aurum;

Nigra pedem, nigris velata monedula pennis.

At non Oliaros, Didymaeque, et Tenos, et Andros,

Et Gyaros, nitidaeque ferax Peparethos oliuae, 470

Gnosiacas iuvere rates. Latere inde sinistro

Oenopiam Minos petit, Aeacidea regna.

Oenopiam veteres adpellauere: sed ipse

464 Scyron. Quidam cum Mss. nonnullis tuentur Syron; nam haec quoque una ex Cycladibus. Reliquas varietates, quae multae sunt, non repeto.

passuum. *Plana* contra non didit Arne. Praeterea pro *Sithonis* Heinl. coni. *Siphnon*, et molo vicina. *Florentem* nude ac. ut allusum sit ad aurifodipositum, tum *Scyron* sine epithero offendebant nonnullos, congestit. Certe, non satis ut Micyllum et Heinl. quorum apparet, cur Ouid. insulae ipse suadebat vel *Florentemque* eius nomen omiserit et periauro (aut viris) Syron, vel phrasi obscura vsus sit. *Monedula*, quia saepenumero monetempore apud Lycomedem ferat aureas aufert, inde nomen accepisse credebatur. *velari* de pennis, ut XIII, 53.

472 Oenopia et Oenone ante enim fuisse omne mel Cycladium. Sine causa. *Florens* Aul. 699. *Zeus* Διὸν δ' ἔφυσεν Οἰνῶς πρῶτον. Ita et Pausan. Cor. p. 122. Stephan. de Urb. Oἰνῶς, ἡνὸς μὲν τῶν Κυκλάδων. Hinc et h. l. quidam emendarunt Oenonen. Sine causa. Etenim et Pindar. Isth. 8, 43. *Zeus* Οἰνῶν dixit, et Noster mox Oenopii muri. Nomina autem eiusdem loci diuersa sic commemorantur et alibi a poetis, ut Aen. I, 108. *Aeginam* etc. vid. Munk. ad Hygin. fab. 52.

465 quaque etc. Fabula ignota, hinc lectio incerta. Reuocavi equidem veterem a Burm. etc. vid. Munk. ad Hygin. fab. 52.

- Aeacus Aeginam genetricis nomine dixit.
 475 Turba ruit, tantaque virum cognoscere fama
 Expetit. Occurrunt illi, Telamonque, minorque,
 Quam Telamon, Peleus, et proles tertia Phocus,
 Ipsi quoque egreditur, tardus gravitate senili,
 Aeacus; et quae sit veniendi causa requirit.
 480 Admonitus patrii luctus suspirat, et illi
 Dicta refert rector populorum talia centum;
 Arma iuues oro pro gnato sumta; piaque
 Pars sis militiae: tumulo solatia posco.
 Huic Asopiades, Petis irrita, dixit, et urbi
 485 Haud facienda meae: neque enim coniunctior vlla
 Cecropidis hac est tellus: ea foedera nobis.
 Tristis abit, Stabuntque tibi tua foedera magno,
 Dixit: et utilius bellum putat esse minari,
 Quam gerere, atque suas ibi praeconsumere vires.
 490 Classis ab Oenopiis etiamnum Lyctia muris
 Spectari poterat; cum pleno concita velo

476 *Expetit*. Multi excipit. Heins. varia coni. *Percipit*, *exigit*, *Rex cupit*, *Plebs auct*.

476 *Expetit*, cupit. *Occurrunt* et ii, qui honoris causa quod moliebatur, minuere. obuiam eunt venienti. De VIII, 7. *praetentare vires*. Liv. tribus Aeaci filii v. ad XI, 267. 21, 29. *ante libare vires*. *Phocum* ignorat Isocrat. Euag. 4. *Egreditur* in litus. *gravitas*, debilitas corporis, quae tardat incesum.

481 Nota est Creta *Ἰκάρου* ex Homer. II. β, 649. v. Strabo lib. 10. p. 735. *Populi* pro urbibus; incolae enim urbis *populum* faciunt. De *admonitus* v. ad IX, 324. *tumulo* etc. nempe occisos hostes inferias vult filio mittere. XII, 2.

484 *Asopiades*, Asopi ex Aegina nepos. *Ea*, tam sancta. Cic. Or. II, 40. *quod eam legem tulisti*, tam perniciosam. *ma-* go post tempore dixit et Virg. Ecl. I, 30. Fuisse Cephalum iuuenem ap. Aeginenses et v. l. *gno stabunt*. V. ad X, 547. 516. apparet.

Attica puppis adest, in portusque intrat amicos,
 Quae Cephalum, patriaeque simul mandata ferebat.
 Aeacidæ longo iuvenes post tempore visum
 Agnovere tamen Cephalum; dextrasque dedere,
 Inque patris duxere domum. Spectabilis heros,
 Et veteris retinens etiamnum pignora formae,
 Ingreditur; ramumque tenens popularis oliuae;
 Et dextra laeuaque duos aetate minores
 Maior habet, Clyton et Buten, Pallante creatos.
 Postquam congressus primi sua verba tulerunt;
 Cecropidum Cephalus peragit mandata, rogatque
 Auxilium; foedusque refert, et iura parentum;
 Imperiumque peti totius Achaïdos addit.
 Sic ubi mandatam iuuit facundia causam;
 Aeacus in capulo sceptri nitente sinistra,

493 *popularis*. Gronov. pr. *caudensis*, pro quo Heins. *canen-* tis malebat. 500 Nonnulli *Bruten*, vnde Meurs. Reg. Att. II, 6. facit *Bryten*, a quo Brytadarum familia apud Athenienses descende- bat, ut a *Buse* Butadarum. *Pallante*. Heins. coni. *Teleonte*.

497 *Pignora* exquisitius, quam res congressu primo, nonnulli signa, vestigia. *Spectabilis*, bonae notae, *congressus primi*. forma conspicuus. Sic eum Hinc Heins. etiam *Cecropidae* notat propter fab. seq. inde a in *Cecropidum* mutauit, cum v. l. 661. ubi ob formam rapi- *Cecropidarum* esse deberet. De tur. *popularis*, quia nata apud auxilio hoc caeteri scriptores Athenienses. *Ramus oliuae* silent. Diodor. IV, 61. narrat, signum supplicis. *Pallas*, fi- in hoc bello cum fames orta lius Nelei, qui fuit pater The- esset, Athenienses ab Aeaco sei. V. Hygin. fab. 244. Eum petiisse, ut opem sibi a Diis et filios res novas molientes impetraret: quod Isocrat. Euag. postea Theseus interfecit. Pau- 4. de vniuersis Graecis tradit. san. Attic. p. 51 et 70. *Iura*, necessitudines. Plin. VII Ep. II, 4. *Sunt mihi et cum marito eius vetera iura*, ubi v. not.

501 *Sua verba*, in ea re sollempnia. *congressus* dixit pro congregientibus. *tulerunt*, pro- tulerunt. Cic. Fin. III, 2. *sur-* rexit. Deinde prima illa, *quae sceptri*, quae manu tenebatur, in congressu solemus. Non ta- sedentes innitebantur. *Nec* men hanc nostri loci lectionem *dubie—ducite*, non dubitate du- defenderim, quam Heinsio de- cere. Et Burm. emendari vo- bemus. Vulgo, *congressi, primi* lebat, *Nec dubita—ducere*. — *Cecropidae*. Multi vete- Male; tres enim legatos allq-

- Ne petite auxilium, sed sumite, dixit, Athenae.
 Nec dubie vires, quas haec habet insula, vestras
 Ducite, et omnis eat rerum status iste mearum.
 510 Robora non defunt: superat mihi miles, et hosti.
 Gratia Dis; felix, et inexcusabile tempus.
 Immo ita sit! Cephalus, crescat tua ciuibus opto
 Res, ait. Adueniens equidem modo gaudia cepi;
 Cum tam pulchra mihi, tam par aetate iuuentus
 515 Obuia processit. Multos tamen inde requiro,
 Quos quondam vidi vestra prius vrbe receptus.
 Aeacus ingemuit; tristisque ita voce locutus:
 Plebile principium melior fortuna secuta est.
 Hanc vtinam possem vobis memorare sine illo!
 520 Ordine nunc repetam. Neu longa ambage morer vos:
 Ossa, ciaisque iacent, memori quos mente requiris.
 Et quota pars illi rerum periere mearum!

509 Quidam dicite, quod defendit Zinzerling. Promuls. 21.

quitur, et praecessit *petite*, ad hostem impugnandum.
sumite. Sequentia *omnis* — Etiam Lenzius *hosti* expl. ad-
mearum molestiam creant. versus hostem. Alii de loco
 Heinfl. coni. *communis rerum* sanando cogitarunt. Heinflus,
status, Burm. Et, *ut rerum* Superat sat militis hospes. Burm.
nunc est status ille mearum. suadet vel *ut hosti*, vel *in ho-*
 Potest tamen vulg. lectio *ut- stem*. Prius minimum aberrat
 cunque explicari. *Status re-* a vulg. scriptura; posterius me-
rum cum omnino sit regni con- lius fauet sensui. *Inexcusabi-*
 ditio, potest etiam de copiis *le tempus*, conditio regni adeo
 militaribus intelligi, et *ire* de prospera, ut excusatio de au-
 exercitu proficiscente recte dr. xilio negando locum non ha-
 Corn. Nep. Agel. 3, 5. Neque beat.

hoc nos offendere debet, quod 512 Immo ita sit vim habet
 omnes suas copias ire vult; is confirmandi, quod ab altero
 enim sensus bene convenit dictum est. *requiro*, sentio ab-
 antecedentibus, *Ne petite* — esse.

ducite. Et poterat in tanta 518 *secuta est* reuocavi e
 suorum multitudine novos fa- plurimis Mss. namque Heinfl.
 cile milites conscribere. Ver- ex vno Ciof. Vatic. prim. Gro-
 ba superat — *hosti* Vir doctus nov. Excerpt. Langerm. et ex
 in Ephem. lit. Ien. a. 1793. N. Graeuian. pro diuersa lectione
 280. argute et breuiter dicta sequetur inuexerat, ut sensus
 putat, superat miles mihi, ad esset, Gemui ego quidem, sed
 me defendendum, et *hosti*, et hoc flebile principium in nar-

Dira lues ira populis Iunonis iniquae
 Incidit, exosae dictas a pellice terras.
 Dum visum mortale malum, tantaeque latebat
 525 Causa nocens cladis; pugnatum est arte medendi.
 Exitium superabat opem; quae victa iacebat.
 Principio coelum spissa caligine terras
 Preslit, et ignauos inclusit nubibus aestus.

527 Heinfl. valde metuebat, ne hoc hemistichium quae victa iacebat sit ab aliena manu, quae vs. a Nafone mutilum relictum sup-
 plere voluerit: rescribendum certe esse, spes victa iacebat. Paullo
 ante mauult medendi.

ratione iam instituenda melior Virg. G. III, 474 sqq. Cf. Senec.
 fortuna sequetur. Alterum Oedip. 35 sqq. Dira dr. a
 melius. Mox libri omnes, Diis iratis immista et praeter
 memorare! sine ullo Ordine etc. modum magna. Sic dira gran-
 Sed ego Schepperi coniect. re- do Horat. I od. 2, 1. iniqua,
 cipere non dubitavi. Cur ehim irata. V. Heinfl. ad Sil. III, 2.
 sine ullo ordine rem narrare populis. V. ad vs. 481. incidere
 voluisset? Et cur opret, vt for- pr. de morbo, calamitate, ma-
 runam narrare possit, quam et lo. Apud Thucyd. II, 47.
 poterat narrare, et reuera or- aliquoties pestis dr. ἐπιπύρεν.
 dine memorauit? Et vidi con- a pellice. Aegina ex Ioue Aea-
 iect. eandem tam viro docto cum peperit. VI, 113.

in Biblioth. Tigur. p. 75. quam 525 mortale, visitum inter
 Lenzio esse probatam. Ac mortales, adeoque naturale.
 hic quidem haec cum seqq. Sic humanum malum, humanae
 Neu longa etc. coniungit. Cae- res, humani sensus. Aen. 12,
 terum ordine referre formula 797. vulnus mortale, a morta-
 est sollempnis de iis, qui rem li illatum. Ibi quoque, vt
 diligenter per partes narrant, nunc, diuinitus immisso opp.
 IX, 5. Ossa cinisque. V. ad VIII, Sed Schirach. h. l. interpreta-
 496. Et quota etc. illi, quos tur mortiferum contra linguae
 tu quondam vidisti, fuere mi- vsum. Pugnatum est felix verb.
 nima pars eorum, qui perie- Cic. Sen. pugnatum est contra
 runt. Quotus adhibetur et ad senectutem, tamquam morbum.
 augendam et ad minuendam Exitium — iacebat, Lucret.
 rem. rerum mearum, subdito 1177. mussabat tacito medicina
 rum meorum. Res, vt πένυμα timore. quae victa iacebat oti-
 et χείρ de hominibus. V. osum quidem est post antece-
 Gronov. Obs. IV p. 706. Infra dentia; neque tamen ab alic-
 vs. 583. pars meorum. na manu additum cum Heinfl.

523 Notabilis pestilentiae putem. Passim Noster sic lu-
 descriptio, in qua Noster se- xuriat.

cutus est Lucret. VI, 1136. 528 Aestu nimio pestem in

- 530 Dumque quater iunctis implevit cornibus orbem
Luna; quater plenum tenuata retexit orbem,
Letiferis calidi spirarunt flatibus Austri.
Constat et in fontes vitium venisse, lacusque,
Milliaque incultos serpentum multa per agros
535 Errasse, atque suis fluuios temerasse venenis.
Strage canum prima, volucrumque, ouiumque, boum-
que,
Inque feris subito deprensa potentia morbi.
Concidere infelix validos miratur arator
Inter opus tauros; medioque recumbere sulco.
540 Lanigeris gregibus, balatus dantibus aegros,
Sponte sua lanaeque cadunt. et corpora tabent.
Acer equus quondam, magnaеque in puluere famae.

536 ouiumque. Olim ed. ouiumque. Qui error antiquus est; sic enim legit iam Planudes, in cuius versione, περὶ τῶν καὶ οὐνίων.

aere gigni putabant Veteres. aquam misit, quae eam venena-
Pressit bene conuenit tā spissa. ret. Ex qua qui biberat, mo-
Lucrer. 1117. Senec. Oed. 47. riebatur,
grauis et ater incubat terris 536 Homer. II. 2, 50. Οὐρανὸν
vapor. ignauos, qui reddunt μὲν πᾶσι τοῖς ἐπὶ χερσὶ καὶ χυμῶς
ignauos et languidos. vl. 547. ἀγνῶς. Virg. 48a. Genus omne
Lucrer. 1154. Aestus et languor pecudum neci dedit, omne fera-
saeuissima huius morbi sympto- rum. deprensa, animaduersa.
mata erant.

531 Luna tenuatur et rete-
xitur, cum decrescit. Tenuari
omnino minui. V. Broeckh. ad
Propert. III, 1, 5. In verbo
retexere non debebat Schirach.
haerere. Saepe, etiam ap.
Cic. est dissoluere. V. Gronov.
Obf. IV p. 706. Claudian. 28,
133. retexere iter, relegere.

533 Lucrer. 1123. Haec igitur — pestilientia Aut in aquas
eadit, aut fruges persidit in
ipsas. Cf. Virg. 481. temerasse,
polluisse. V. ad II, 592. Mi
ber. acer, generosus, ferox. in
puluere, in certaminibus, in
Nempe secundum Hygin. f. quorum descriptionibus pul-
52. Iuho irata serpentem in veris fere fit mentio. v. Iani ad

Degenerat palmas; veterumque oblitus honorum,
Ad praesepe gemit, leto moriturus inetti.
Non aper irasci meminit; nec fidere cursu
545 Cerua; nec armentis incurrere fortibus visi:
Omnia languor habet; filisque, agrisque, viisque
Corpora foeda iacent: vitiantur odoribus aurae.
Mira loquor: non illa canes, auidaeque volucres,
Non cani tetigere lupi: dilapsa liquefcunt;
550 Adflatuque nocent; et agunt contagia late.
Peruenit ad miseros damno grauiore colonos

544 Vulgo, morbo moriturus, pro quo Burm. e vetustioribus
leto m. dedit, vt euitaretur καὶ οὐνίων. Idem monet, posse et rabo
legi. Heins. conl. languore obiturus. 550 cani. Vnus Medic. auidi,
vnde Heins. faciebat ranti.

Horat. I od. 1, 3. palmas, vi- nec. de Ira I, 3. vbi hos vl.
floriam. Virg. G. I, 59. Elia- laudat, addit, Irasci dicit in-
dum palmas equarum. Degene- citari, impingi. Irasci quidem
rat palmas, indignum se prae- (ferae) non magis sciunt, quam
bet victoriis, deteriore. Sed ignoscere. Fidere aliqua re, ope
ego cum Schirach. non dubito eius salutem quaerere. Sed
defendere vulg. lect. ab Heins. haec de apro, cerua, vrsis re-
pulsam, degenerat, palmae vete- etius abessent. Modum ser-
rumque oblitus honorum. Quam- vare Ouid. nescit. — languor,
quam enim degenerare attine morbus. Lucrer. 1217. Lan-
interdum dr. vt docet Heins. guebant pleraque morbo. foeda,
ad Pont. III, 1, 45. tamen pal- putrescentia.

549 Lucrer. 1213. Multaque
bumi cum inhumata iacerent
corpora supra, Corporibus tamen
alituū genus atque ferarum
Aut procul absiliebat, vt acrem
degenerat; quo facto alii et exiret odorem, Aut, ubi gusta-
palmas mutant. meriti, igna- rat, languebat morte propinqua.
vo, sine sanguine, vt est VIII, — Virg. 557. turpi dilapsa ca-
518. inglorius, non in cer- dauera rabo. liquefcere, putre-
tamine aut bello. Sensum dine dissolui, ergo i. q. di-
Graecorum tribuit equo. Igna- labi.

552 Lucrer. 1137. funestos
reddidit agros, Vastauitque vi-
studiorum atque immemor ber- as, exhausti ciuibz urbem.
bae Victor equus, fontesque Tam 1250. Praeterea iam
auertitur, et pede terram Cre- pastor et armentarius omnis, Et
bra ferit: demissae aures robustus item curui moderatoz

545 Virg. 537. Irasci. Se- aratri Languebant. Venire iis

- Pestis, et in magnae dominatur moenibus vrbs.
Viscera torrentur primo: flammaeque latentis
555 Indicium rubor est, et ductus anhelitus aegre.
Aspera lingua tumet; tepidisque arentia ventis
Ora patent: auraeque graues captantur hiatu.
Non stratum, non vlla pati velamina possunt:
Dura sed in terra ponunt praecordia: nec fit
560 Corpus humo gelidum, sed humus de corpore feruet.
Nec moderator adest: inque ipsos saeva medentes
Erumpit clades, obfuntque auctoribus artes.
Quo propior quisque est, feruitque fidelius aegro;
In partem leti citius venit. Utque salutis
565 Spes abiit, finemque vident in funere morbi;
Indulgent animis: et nulla, quid vtile, cura est:

554 Quidam flammisque fascescunt, quod probat Ciofan. 555
Pro aegre pluri igne aut igni. Barth. ad Stat. IV Theb. 756 le-
git, et durus anhelitus: igni Aspera. 557 Heinfl. malit grani.

aut ad eos dir. mala, morbi, inde lectio illa composita. Ora
quos inuadunt. A. A. II, 323. patent. Lucret. 1173. ipso ve-
grauiore, nempe quam fera-
rum. magna commune epithe-
ton vrbium capitalium.

554 Lucret. 1166. Intima
pars homini vero flagrauit ad
ossa: flagrauit stomacho flam-
ma, ut fornacibus intus. — 1164.
omne rubere Corpus, ut est, per
membra sacer cum diditur ignis.

556 aspera, inflammatione.
Virg. 508. obfessas fauces pre-
mit aspera lingua. Lucret. 1147.
Atque animi interpret manabat
lingua cruore, Debilitata ma-
lis, motu grauis, aspera tactu.

— Trepididis venis, quod Burm.
e priore Hamburg. inuexerat, ibant.

valde displicet. Id rectius VI,
389. de eo, cui cutis detrahi-
tur, quam h. l. de sitiente. Re-
vocaui ergo ex plurimis Mss.
trepididis ventis. Nonnulli vel
trepididis ventis, vel tepidis venis, morbo

Sed Schepper. corrigit nuda.
Dr. forte dura, quia aestus
contraxerat cutim, atque sic
reddiderat duram. VIII, 803.
Lucret. 1192. frigida pellis du-
raque. Melius dura terra hic
commemorata esset.

561 Virg. 549. Quaesitaeque
nocent artes: cessere magistri,
Phillyrides Chiron etc. Auctor,
qui profiteretur artem.

563 Lucret. 1241. Qui fue-
rant autem praesto, contagibus

566 Lucret. 1168. Nil adeo
posset cuiquam leue tenueque
membris Vertere in utilitatem:
ad ventum et frigora semper In
fluuios partem. gelidos ardentia
Membra dabant, nudum

Vtile enim nihil est. Passim, positoque pudore
Fontibus, et fluuiis, puteisque capacibus haerent:
Nec prius est exstincta sitis, quam vita, bibendo.
Inde graues multi nequeunt consurgere; et ipsis
Immoriuntur aquis: aliquis tamen haurit et illas.
Tantaque sunt miseris inuisi taedia lecti;
Profiliunt: aut, si prohibent consistere vires,
Corpora deuoluunt in humum, fugiuntque penates
Quisque suos: sua cuique domus funesta videtur.
Et quia causa latet, locus est in crimine. Notis
Semanimes errare viis, dum stare valebant,
Adspiceres; flentes alios, terraeque iacentes;
Lassaque versantes supremo lumina motu.
Membraque pendentis tendunt ad sidera coeli,

570 Multi e vetustioribus graues morbo. Heinfl. h. et seq. vl.
suspectos habet. Spernebat etiam vl. 576.

iacientes corpus in vndas. Quo- reformidabant. Burm. Cf. Lu-
niam posito pudore et indulgent cret. 1262. Male Burm. cum
animis praecessit, Burm. mirum Iuniano dedit alius; etenim
sane sensum deprehendit in v. aliquis saepe pro, alius aliquis.
baerent; explicat enim de am- V. Ernesti ad Tacit. An. I, 4.
plexibus, ipsoque etiam coitu, 576 In crimine, in noxa, in
cui miseri indulserint ad ex- infamia esse bonae locutiones.
tremum. Corpora tam misera, v. Burm. Notis, quod Heinfl.
tantis cruciatibus vexata et de suo dedit, non male se ha-
defatigata fuerint procliuia in ber. V. ad I, 370. Forte ta-
Venerem? Nempe posito pudo- men antiquior lectio praestat
re eo pertinet, quod nuda cor- in crimine solus. Alii notus,
pora prolaciebant in aquas, ut totus etc. terrae, in terra. V,
aestum sedarent; et sic indul- 122.

579 Lucret. 1178. parentia
ordine. baerent, nolant inde cum rotas ardentia noctes ver-
auelli. Haerere etiam cum sarent oculorum experia som-
Ablat. V. Burm. ad IV, 27. no.

569 Lucret. 1174. Infedabi- 580 Hunc vl. quem cum
liter sitis arida corpora mer- seq. scutica dignum iudicabat
sans Aequabat multum paruis Heinfl. defendit Burm. qui
humoribus imbrem. pendentis coeli explicat e vl.

571 Et si plures viderent im- 528. vbi coelum spissa caligine
mori noxiis aquis, tamen alii terras premit. Lucret. 1126.
non deterriti easdem iam ca- Aut etiam suspensa manet vis
daueribus infestas bibere non aere in ipso. Possit tamen, ad-

Hic, illic ubi mors deprenderat, exhalantes,
 Quid mihi tunc animi fuit? an quod debuisse,
 Ut vitam odissem, et cuperem pars esse meorum?
 Quo se cumque acies oculorum flexerat; illic
 585 Vulgus erat stratum: veluti cum putria motis
 Poma cadunt ramis; agitataque ilice glandes.
 Tempula vides contra, gradibus sublimia longis;
 Iuppiter illa tenet. Quis non altaribus illis
 Irrita tura tulit? quoties pro coniuge coniux,
 590 Pro gnato genitor, dum verba precantia dicit,
 Non exoratis animam finiuit in aris:
 Inque manu turis pars inconsumta reperta est!
 Admoti quoties templis, dum vota sacerdos

581 Heins. emendabat, *Hic, ubi mors animam deprenderat.* 587 longis. Vnus Moreti, *celsis.* Celsi gradus sunt III Trist. l. 59. 590 Basil. et Moreti, *genetrix*, quod probat Burm. quia matres magis in vota precesque pro filiis ardent. Pro dicit unus Ciofan. *fudit*, Cantabr. et Menardi *fundit*, quod melius *irrita* conuenire idem putat; *fundere* enim in talibus locis esse, perdere. Etiam vs. seq. ex altero Regio praestare animam profudit, non inueniuntur repetitione.

dit Burm. et *perdentis* legi. parantur foeda illa corpora. Certe Senec. Oed. 36. dixit, Quamquam putria etiam esse coelum nocens. Sed pendere eleganter, ut I, 268. *pendentia* putris f. resolutus. *nubila*, et nunc nubibus spissis 587 Templum Ioui in monte coelum obductum. Porro hic Panhellenio Aeacus dedicauerat, quod et ipsum Heins. offendebat, frequenter dr. pro, gam scalam efficientes. De ubique, passim. *Exhalare* denique non raro absolute ponitur.

582 Lenzius h. et seq. vs. 614. Ms. e glossa habet. *Quid animi*, ut I, 358. an adfirmat, ut V, 626. *pars esse*, idem passum esse. *putria*, ad aram Lanæ dum niuea circumdatur insula vitta, Interieciisse mitia, i. matura, sed cunctantes cecidit moribunda post se intellexisse, *putria* se ministros. Aut si quam ferro bene habere; putrescentia enim facillime ex arbore defluere. Adde, quod cum putrescentibus pomis bene com-

Concipit, et fundit purum inter cornua vinum,
 Haud expectato ceciderunt vulnere tauri!
 Ipse ego sacra Ioui pro me, patriaque, tribusque
 Cum facerem natis, mugitus victima diros
 Edidit: et subito collapsa sine ictibus vllis
 Exiguo tinxit subiectos sanguine cultros.
 Fibra quoque aegra notas veri monitusque Deorum
 Perdiderat. Tristes penetrant ad viscera morbi.
 Ante sacros vidi proiecta cadauera postes:
 Ante ipsas, quo mors foret inuidiosior, aras

591 *tinguuntur sanguine cultri.* aras delet punctum, ut haec Summaque ieiuna sanie infusa cohaereant cum seqq. Non tur arena. — Vota concipit, male. Ei ergo obsecutus sum. formulam precum recitat, concinuidiosa, odiosa, abominabileptis verbis precatur. Tacit. lis. Lucret. 1270. Omnia denique sancta Deum delabra replebat Corporibus mors exanimulam iurisiurandi. Purum mis. — Nec iam religio Diuum, commune rerum sacrarum epitheton. Sic II, 713. pura vasa, tur: enim praesens dolor exvbi v. not. *Vulnus*, ictus cultri superabat. — Animam claudunt, tri, consequens pro antea breviter, clausis, constrictis, dente. Mala omnia, si victimae laqueo faucibus impediunt si ma repente cadebat, mugitus intercludunt animam. Plenius edebat, exiguumque fundebat lb. 552. animae laqueo sit via sanguinem. Largus contra cruor clausa tuæ. Et claudere omnia faultam signum. Plin. pan. 5, nino impedire, ut VI, 572. 3. subiectos, in sacris cultri mortisque etc. Argute: ne diu subter iugulum adigi solebant.

601 Loco prodiderat reuocauit perdiderat, quod ante seiscunt mortem. Plin. Ep. VI, Heins. vulgabatur et in plurimis Mss. exstat. Dolet Aeacus, quod ne ex ipsis quidem extis consilia Deorum in re tam acumen Schirabio placuit, qui tristi peti potuerint: morbida summa sic efficacia inprobi cruciatu pietas esse monet. Vocat, ipsa viscera, ut verum inde cognosci laud. posset. Lenzius prodiderat expl. deseruerat. De fibra v. ad XV, 136. Pertius III, 64. Venienti occurrere morbo.

Ante ipsas etc. Hoc iam dictum vs. 591. Regius igitur post

Pars animam laqueo claudunt, mortisque timorem
 605 Morte fugant: vltroque vocant venientia fata.
 Corpora missa neci nullis de more feruntur
 Funeribus: neque enim capiebant funera portae:
 Aut inhumata premunt terras; aut dantur in altos
 Indotata rogos. Et iam reuerentia nulla est:
 610 Deque rogis pugnant: alienisque ignibus ardent.
 Qui lacrimant, defunt: indefsetaeque vagantur
 Natarum matrumque animae, iuuenumque senumque.
 Nec locus in tumulos, nec sufficit arbor in ignes.

Attonitus tanto miserarum turbine rerum
 615 Iuppiter ô, dixi, si te non falsa loquuntur
 Dicta sub amplexus Aeginae Asopidos isse;
 Nec te, Magne pater, nostri pudet esse parentem;
 Aut mihi redde meos, aut me quoque conde sepulcro.

607 Funeribus, exsequiis, bantur, errabant. Nec locus
 pompis funebribus. Has non etc. Nimis auxit rem.

616 sub amplexus ire, con-
 tuitissent omnes per portas ex-
 ire. ferri et efferriverba pr. in
 hac re. Lucret. 1276. Nec mos
 ille sepulturae remanebat in vr-
 be. Vt prius hic populus semper
 consuevit humari. Perturbatus
 enim totus trepidabat et vnus
 Quisque suam pro re consortem
 moestus humabat. — indotata, amplexus Aeg. Asop. ignem. Cf.
 fine muneribus, quae iniici in
 rogos ab amicis solebant, vt
 rector cepit Regius. altos or-
 nat.

609 Lucret. 1280. Multaque
 vis subita et paupertas horrida
 suasisit. Namque suos consangu-
 neos aliena rogorum Insuper in-
 structa ingenti clamore loca-
 bant, Subdebantque faces, multo
 cum sanguine saepe Rixantes
 potius, quam corpora desere-
 rentur. Umbrae iustis defrau-
 datae non poterant Styga
 transire, sed huc illuc vagab-

cumbere. Valde autem hic
 variant lectiones Mss. et emen-
 dationes Intt. Schirach. putat,
 Ouid. ipsum plures iuxta se
 posuisse locationes, e quibus
 postea eligeret optimam. Maxi-
 me placet quod Marian. Accurs.
 e Cod. Vatic. profert, isse sub
 ludit ignis s. in ignem con-
 versus. In amplexus ire est XI,
 228. Si sollempne in precibus.

Nota, signum. secundum, quod
 audiebatur e sinistra serent
 coeli parte. Tali tonitru Iu-
 piter significabat, se esse exo-
 ratum. Homer. Od. v, 102. Cf.
 omnino Virg. Aen. II, 692 s.
 ibique Serv. Accipio vox eorum,
 qui se indicabant bono omine
 oblato laetari. pigneror, pro
 pignore beneuolentiae tuae
 habeo.

Ille notam fulgore dedit, tonitruque secundo.
 Accipio, sicutque ista precor felicia mentis
 620 Signa tuae, dixi: quod das mihi, pigneror, omen.
 Forte fuit iuxta patulis rarissima ramis
 Sacra loui, quercus de semine Dodonaeo.
 Hic nos frugilegas adspeximus agmine longo
 Grande onus exiguo formicas ore gerentes,
 625 Rugosque suum seruantes cortice callem.
 Dum numerum miror, Totidem, pater optime, dixi,
 Tu mihi da ciues, et inania moenia supple.
 Intremuit, ramisque sonum sine flamine motis
 Alta dedit quercus. Puido mihi membra timore
 630 Horruerant, stabantque comae. Tamen oscula terrae,

619 Cum quidam habeant tonitruumque secundum, Heinfl. etiam
 fulgore mutat in fulgur, vt sit appositio. Duo, tonitrusque secun-
 dos, quos Burm. capit vel de faustis et fauentibus, vel propie de
 repetitis: non enim suffecisse vnum augurium, nisi confirmaretur
 ex simili. 628 Alii reple aut comple.

623 Quercus Dodonaeae boris. Rugosus cortex, non
 erant celeberrimae, sed in in- formicarum, vt Schirach. pu-
 sula Aegina rarissimae. Sic Re- tabat, sed quercus. Sectus cor-
 gius et Burm. Arborem enim tex IX, 658. seruant, omnes
 patulis ramis minime dici posse terunt eundem callem. Plin.
 putant raram. Monet porro H. N. XI, 30. Silices itinere
 Burm. posse et clarissima legi. earum attritos videmus et in
 Heinfl. suaserat, latissima. E opere semitam factam, ne quis
 vl. 636. colligas, poetam quer- dubitet qualibet in re, quid pos-
 cum plurimis ramis indicare sit quantulacunque assiduitas.
 voluisse. Atque plura occur- Mox male Heinfl. vulg. supple-
 runt loca, vbi densitatis notio- auctoritate septem Mss. abro-
 nem expectastiles, et tamen ra- gauerat, qui reple habent;
 rus vsurpatum est, vt Virg. nam suppleri dr. quae exhaui-
 Ecl. V, 7. VII, 46. Corn. Nep. sta sunt. De tremore illo v.
 I, 5, 3. Lenzius h. l. rarissi- ad IX, 781.

630 Sensus eorum, quibus
 premant, inter quos magna signum praesentiae diuinæ da-
 potius interualla, adeoque tum. Oscula figebantur non
 quercus altissima. terrae modo peregrinae, quam

624 Locus suauis, quo res quis sospes attingebat, sed et
 tenuis decore ornata et natura locis, vbi laetum signum ap-
 formicarum fideliter expressa. paruerat. Roboribus, robori,
 grande exiguo. Horat. I Sat. I, quercui. nec me etc. ex natu-
 33. Paruula magni formica la- rae humanae veritate.

- Roboribusque dedi: nec me sperare fatebar;
 Sperabam tamen: atque animo mea vota fouebam.
 Nox subit, et curis exercita corpora somnus
 635 Occupat. Ante oculos eadem mihi quercus adesse,
 Et ramos totidem, totidemque animalia ramis
 Ferre suis visa est; pariterque tremiscere motu:
 Graniferumque agnien subiectis spargere in aruis.
 Crescere quod subito, et maius maiusque videri,
 640 Ac se tollere humo: rectoque adstitero trunco;
 Et maciem numerumque pedum, nigrumque colorem
 Ponere; et humanam membris inducere formam.
 Somnus abit. Damno vigilans mea visa; querorque,
 In Superis opis esse nihil. At in aedibus ingens
 645 Murmur erat; vocesque hominum exaudire videbar,
 Iam mihi desuetas. Dam suspicor has quoque somni;
 Ecce venit Telamon properus; foribusque reclusis,
 Speque fideque, pater, dixit, maiora videbis.
 Egredere. Egredior; qualesque in imagine somni
 650 Visus eram vidisse viros; ex ordine tales
 Adspicio, agnoscoque. Adeunt; regemque salutant.
 Vota Ioui soluo, populisque recentibus urbem
 Partior, et vacuos priscis cultoribus agros;
 Myrmidonasque voco, nec origine nomina fraudo.
 655 Corpora vidisti: mores, quos ante gerebant,

639 Quidam hinc subito aut desubito. Heins. malit, dehinc subito.
 649 Buri. mallet, in imagine noctis, quia somni praecessit.

634 Exercita, defatigata. Cf. Amor. III, 5. nocturna imago. VIII, 83. recto trunco, quia

homini recta s. erecta forma. Secundum Serv. ad Aen. II, 7. *Acacus cum in arbore formicas vidisset, optavit, ut sibi socios euenire, et statim formicae in homines versae sunt.*

643 Damno, contemno. Desuetas, nempe multorum hominum voces et fremitus audire desueverat. Imago somni, somnium, ut VIII, 824. Infra IX, 423. imago noctis; et

654 Myrmidonas. V. ad vl. 453. Strabo, norante Regio, eos inde hoc nomen accepisse vult, quod formicarum more terram in petras apportauerint, ut agri colendi materiam haberent. Fraudatur nomen origine; cum rei imponitur nomen, quod non declarat originem, non conueniens origini.

Nunc quoque habent; parcum genus, patiensque laborum,

Quaesitique tenax, et qui quaesita referuent.

Hi te ad bella, pares annis animisque, sequentur;

Cum primum, qui te feliciter attulit, Euris

(Eurus enim attulerat) fuerit mutatus in Austros.

660

Talibus atque aliis longum sermonibus illi

Impleuere diem. Lucis pars vltima menses

Est data, nox somnis. Iubar aureus extulerat Sol;

Cepha-
lus et
Pro-
cris.

Flabat adhuc Euris, redituraque vela tenebat.

Ad Cephalum Pallante sati, cui grandior aetas,

665

Ad regem Cephalus, simul et Pallante creati

Conueniunt. Sed adhuc regem sopor altus habebat.

Excipit Aeacides illos in limine Phocus:

Nam Telamon, fraterque, viros ad bella legebat.

Phocus in interius spatium, pulchrosque recessus

670

Cecropidas ducit, cum quis simul ipse resedit.

Adspicit Aeoliden ignota ex arbore factum

672 Quidam ignara, quod et actiue et passiue dici, docet ad h.

656 Cf. Horat. Serm. I, 1, sentit. Exstabat etiam Sopho-
 33 fqq. *Quaef. tenax* et *qui* clis Procris. Noster fabulam
quaef. ref. eodem redeunt. *Eu-* decore, diligentissime et sua-
rus mutatur VIII, 2. villissime narravit.

FAB. VIII, 661 — 865. Ce- 664 *tenebat*, retinebat. So-
 phalus et Procris. Cephalus por *habet* eum, qui sopitus ia-
 cum ab Aurora impulsus con- cer. VI. 800. *amor habebat.*

iugis, ipsum non agnoscentis, 669 *Legere viros* phralis in
 pudicitiam et tentasset et labe- hac re propria. In aedibus
 factasset, illa, pudore suffusa erant *primae*, interiores et in-
 fugit in silvas; inde reuerfa *rimae* partes. In interiores et
 Cephalo donat canem et iacu- *intimas* secedebant, qui aliquid
 lum. Canis mutatur in saxum; arcani tractare vellent. Liv. 40,
 iaculo Cephalus imprudens in- 8. *Secessit in partem interiorum*
 terfecit Procrin. Cf. Anth. Li- cum amicis. Inde *secessus* aut
 ber. cap. 21. Apollod. II, 4, 7. *recessus* I, 177. Erant *spatio-*
 III, 15, 1. Hygin. fab. 189. 241. *fiore*. Vitruv. VI, 8. *Aedificia*
 Seru. ad Aen. VI, 448. Pausan. *spatiosiora ad conuentus exci-*
 Attic. p. 91. Boeot. p. 746. *piendos.*

Narrauerat et, ut e Schol. ad 672 *Aeoliden*. v. ad VI, 681.
 Od. 2, 320. apparet, Pherecy- *aurea*, aurata, auro ornata;
 des, quocum Ouid. fere con- nam aurea cuspis non valisset

Ferre manu iaculum, cuius fuit aurea cuspis.

Pauca prius mediis sermonibus ille locutus,

675 Sum nemorum studiosus, ait, caedisque serinae:

Qua tamen e silua teneas hastile recisum,

Iamdudum dubito: certe, si fraxinus esset,

Fulua colore foret: si cornus, nodus inesset,

Vnde sit ignoro: sed non formosius isto

680 Viderunt oculi telum iaculabile nostri.

Excipit Actaeis e fratribus alter: et, Vsum

Maiorem specie mirabere, dixit, in isto.

Consequitur, quodcumque petit, Fortunaque missum

Non regit; et reuolat, nullo referente, cruentum.

685 Tum vero iuuenis Nereius omnia quaerit:

1. Heins. 674 Pro ille multi ante. Heins. putat inde.

in feras, vt etiam Burm. mo- tam praecipuam naturam inesse
net, qui mallet h. l. aenea. arbori. Hoc Procridis iaculum
Videmus hinc, iacula esse ge- (Περικλιδος ἀκόντιον) in prouer-
stata etiam ab iis, qui regem abiit, diciturque de iis, qui,
adirent. Medii sermones a re- quidquid sibi proponunt, alle-
bus in medio politis, vulgari- quuntur.

685 Nereius, Phocus, quem
Rode: ich bestleiste mich der Aeacus ex Plammathe, Nerei
Kenntniß der Baume. Hoc vix filia, susceperat. Apollon. Rh.
ille voluit; venationis potius I, 93. Qua mercede, cuius mer-
se studiosum declarat. I, 479. cedis loco. Haeserunt hic Intr.
et passim. nodus. Plin. 16. 39. quia Cephalus hoc quoque in
Fulua cornus in venabulis nitet, seqq. narrare iis videbatur.
incisuris nodata propter deco- Verum ille vs. 751 sq. refert
rem. telum iaculabile, iaculum. quidem, a Procride hoc iacu-
Hoc quoque voc. originem lum sibi datum, sed qua mer-
Ouidio debere videtur, vt du- cede silet, aut potius obscure
bitabile I, 223. Ab Apollod. tangit verbis Laesum prius ultra
ἀκόντιον ἰδυβόλον vr. pudorem. Sed quaeritur, quo-

modo reliqua profecta sint ab
682 Vsum in isto, vsum eius. V. ad X, 651. Marian. Accurs.
putat, hoc iaculum fuisse ex Ouidii manu. Mss. nonnulli,
aquifolia, de qua Plin. XXIV, Quae patitur pudor, ille refert
et caetera narrat, vel et cae- 13. Baculum (ipse coni. iacu-
ter differt. Florent. S. Mar-
lum) ex ea factum, in quoduis ci, caeterum narrare pudori.
animal emissum, etiamsi citra Inde Heins. corripit, sed quae
cecidisset defectu mittentis, ipsum narrare pudori est, quod nos
per sese recubitu propius adlabi; quoque, quia melius non ha-

Cur sit et vnde datum; quis tanti muneris auctor?

Quae petit, ille refert, sed quae narrare pudori est,

Qua tulerit mercede, silet: tactusque dolore

Coniugis amissae, lacrimis ita fatur obortis:

Hoc me, nate Dea, (quis possit credere?) telum 690

Flere facit, facietque diu, si viuere nobis

Fata diu dederint. Hoc me cum coniuge cara

Perdidit: hoc vtinam caruissem munere semper!

Procris erat, (si forte magis peruenit ad aures,

Orithyia tuas), raptae soror Orithyiae. 695

Si faciem, moresque velis conferre duarum,

Dignior ipsa rapi. Pater hunc mihi iunxit Erechtheus;

Hanc mihi iunxit Amor. Felix dicebar, eramque,

(Non ita Dis visum est) ac nunc quoque forsitan essem. 700

Alter agebatur post sacra iugalia mensis;

Cum me, cornigeris tendentem retia ceruis,

Vertice de summo semper florentis Hymetti

700 Heins. coni. pacta iugalia, i. sponsalia. Immo ipsas nuptias
intelligit, quae, additis sacris, celebrabantur.

bebamus, seruauimus. Burm. iuge quasi formula sollempnis.
coni. Qua patitur pudor, ille vs. 799. Non ita Dis visum
refert; et caetera narrans Qua vox eorum, qui exciderunt
tulerit etc. bono aliquo.

694 Vid. VI, 681. Orithyiae 702 Florens Hymettus etiam
rapina erat in Graecia res no- A. A. III, 687. vbi causa hu-
tissima, eademque veluti suo ius epitheti redditur, quia in-
cognomine raptam dicebatur. numeris arborum et herbarum
Vid. Heins. Si faciem etc. non generibus testus. Ad radicem
commode modo eam sic lau- huius montis venabatur bene
dat, sed et consilio conuenien- mane, eumque vidit Aurora,
ter. Inde enim fletus ille, de vbi partem coeli attigerat, quae
quo ante. Pater etc. Vult di- erat super verticem montis.
cere, legitimum fuisse matri- Lutea, crocea, etiam XIII, 579.
monium, cui etiam Dii faue- Virg. Aen. VII, 26. Lutum
re debuerint Erechtheus recte herbae genus, Noltris Gaude.
a plurimis scriptoribus nomi- Hygin. Cum matutino tempo-
natur; male Hygin. fab. 189. re in montem exisset, Aurora,
Pandiona memorat. Amorem Titboni coniux, cum adamauit
bene hic memorat, V, 757. petitque ab eo concubitus; cui
sine causa igitur Heins. Hy- Cephalus negauit, quod Proci-
men reponi voluit. Felix con- fidem dederat; quod postremum

Lutea mane videt, pulsas Aurora tenebris,
 Inuitumque rapit. Liceat mihi vera referre
 705 Pace Deae, quod sit roseo spectabilis ore,
 Quod teneat lucis, teneat consinia noctis,
 Nectareis quod alatur aquis; ego Procrin amabam:
 Pectore Procriserat, Procris mihi semper in ore.
 Sacra tori, coitusque novos, thalamosque recentes,
 710 Primaque deserti referebam foedera lecti.
 Mota Dea est: et, Sisle tuas, ingrate, querelas:
 Procrin habe, dixit. Quod si mea prouida mens est;
 Non habuisse viles: meque illi irata remisit.
 Dum redeo, mecumque Deae memorata retracto,

705 ore. Quoniam seq. in ore, propterea Burm. malit, *aurorae*.
 712 Iunian. quae si. Heins. malebat, *quam si*.

Cephalus mox copiose et sua. *cl. Sabin. I, 131. dies, qui*
 viter persequitur, praefatus, *renouet foedera lecti*. Supra III,
 ut fidem suam amplificaret, 292. *Veneris foedus inire* et A.
 nonnulla de Aurorae pulchritudine. A. II, 462. *foedus concubitus*
 dine. Apud Apollod. III, 14, *petere*. Mox non apparer, cur
 3. alius *Cephalus*, a Nostro di- *ingratum* dixerit. Heins. ex
 versus, Mercurii et Herpes fi- Bonon. laudat *ignare*, idque
 lius, *rapitur* ab Aurora. explicat, morum uxoris tuae

704 Licet sit Dea et pul- *ignare*. Possis et interpretari,
 cherrima, et potentissima et nesciens, quid tibi prosit, aut,
 suauissime viuens; quae singu- tibi iusser, ut II, 100. Hoc
 la alium mouissent. Ad mul- bene conuenit seqq. *habe* vox
 titudinem rerum lectorem ad- eorum, qui indicant, se nolle
 vertit repetitum quod. Con- rem eripere alteri. Ap. Hy-
 finia lucis. Cf. IV, 399. *Neg-* gin. minus ambigue Aurora:
Harcae aquae, nectar, ut II, *Nolo, ut fallas fidem, nisi illa*
 120. *Ambrosii succi*. Vis est *prior fefellerit*.
 in repetito nomine Procris.

Virg. G. IV, 465 f. *Te, dul-* 714 *retracto*, ut IV, 368.
cis coniux, te solo in liore se- iura, officia. Elegans repe-
ditum, Te veniente die, te dece- titio vocis sed, eaque vox nunc
dente canebar.

710 *Primaque* etc. Rode: in primis de adulterio. Aurora
 von der Trennlosigkeit den frisch adulterii exemplum, quia nu-
 geknüpften Bund zu brechen. pta Tithono. *cuncta timemus*.
 Potius foedera lecti sunt con- Cf. vl. 826. *fauet*, adiuvat.
 cubitus. A. A. III, 593. *riua-* Hygin. *mutat in hospitii figu-*
lem partitaque foedera lecti. He- *ram, atque dat munera specio-*
 roidd. I, 7. *temerati foedera le-* sa, quae Procridi deferret.

Esse metus coepit, ne iura iugalia coniux 715
 Non bene seruasset. Faciesque aetasque iubebat
 Credere adulterium; prohibebant credere mores.
 Sed tamen abfueram: sed et haec erat, unde redibam,
 Criminis exemplum: sed cuncta timemus amantes.
 Quaesere, quo doleam, studeo, donisque pudicam 720
 Sollicitare fidem. Fauet huic Aurora timori,
 Immutatque meam (videor sensisse) figuram.
 Palladias in eo, non cognoscendus, Athenas:
 Ingrediorque domum. Culpa domus ipsa carebat;
 Castaque signa dabat: dominoque erat anxia raptio. 725
 Vix aditu per mille dolos ad Erechthida facto;
 Ut vidi, obstupui, meditataque paene reliqui
 Tentamenta fide: male me, quin vera faterer,
 Continui: male quin, ut oportuit, oscula ferrem.
 Tristis erat; sed nulla tamen formosior illa 730
 Esse potest tristi; desiderioque calebat
 Coniugis abrepti. Tu collige, qualis in illa,
 Phoece, decor fuerit; quam sic dolor ipse decebat.
 Quid referam, quoties tentamina nostra pudici
 Repulerint mores? quoties, Ego, dixerit, vni 735
 Seruor, ubicumque est: vni mea gaudia seruo?

720 quo Heins. e tribus Mss. recepit. Aequè recte quod vulgo
 editur. 726 *aditu* - facto dedit idem ex tribus. Etiam vulg. *aditus*
 factus bene se habet. 727 Heins. coni. *ut stupui*. 731 Olim edeb.
 erepti. Quidam arrepti. Sed v. Heins.

724 *Culpa carebat*, non Noster apprehendit. *Vix aditu*
 enim ibi, ut in Vlyssis domo, etc. Apud Graecos enim in in-
 proci. *anxia*, nempe domestici- teriore aedium parte mulieres
 ci erant anxii. Cum raptum sedebant. *male*, vix.
 esse ignoraret Procris, Burm. 730 De decoro in omni ha-
 ex vno praefert, *tardo*. quia bitu vid. ad IV, 230. *Calebat*
 cessabat *anxia* erat. Frustra. exquisitius, quam aliorum *dole-*
 Alioquin et vl. 732. *abrepti* bar. Adfectus eum reuoluit
 mutandum esset. ad decorem coniugis.

726 Secundum Anton. Lib. 736 *Gaudium* voc. vene-
 per seruum ignotum pretio reum. Liv. I, 58. Sextus pe-
 Procrin sollicitat. Auctore stiferum hinc abstulit gaudium.
 Apollod. Procris in adulterio pugno, oppugno mulierem in
 cum Pteleonte deprensa fugi: meum ipsius dolorem. *Census*,
 ad Minoa. Melius est, quod pretium, munera. *pro nocte* sic

- Cui non ista fide satis experientia sano
Magna foret? Non sum contentus, et in mea pugno
Vulnera, dum census dare me pro nocte pacifcor.
- 740 Muneraque augendo tandem dubitare coëgi.
Exclamo: Male tectus ego en, male pactus adulter,
Verus eram coniux: me, perfida, teste teneris.
Illa nihil: tacito tantummodo victa pudore
Insidiosa malo cum coniuge limina fugit:
- 745 Offensaue mei genus omne perosa virorum
Montibus errabat, studiis operata Dianae.
Tum mihi deserto violentior ignis ad ossa
Peruenit: orabam veniam, et peccasse fatebar,
Et potuisse datis simili succumbere culpae
- 750 Me quoque muneribus, si munera tanta darentur.
Hoc mihi confesso laesum prius vltā pudorem,

capiendum, vt ap. Terent. Hec. iaculum et canem accipit. II, 3, 125. eius noctem orare. Operari, quod pr. verb. sacro- dubitare modeste exprimit si- rum, omnino significat operam dem Procridis labefactatam. dare. Horat. I Ep. 2, 29. in 741 E magna ineptarum cute curanda plus aequo operata lectionum varietate difficile est iuuentus.

aliquid cerri eruere. Opti- 751 laesum prius vltā pudomum mihi videtur Burm. con- rem. Hoc est illud ipsum, iest. sequi, Male tectus ego, quod vs. 638. pudoris caussa male fictus adulter. Heinſius: siluisse dr. et hic verbo tantum Exclamo me fassus. Ego en ma- tangit. Nempe Procris iuue- le pactus (aut fictus) adulter. nili halitu Dianae voluntate Male, in meum damnum. re- ad Cephalum venit, eumque pro- neris, deprehensa conuinceris. vocauit: quem in venatione sur- v. Ernesti Clau. Cic. h. v. perauit. Cephalus, vt vidit,

746 Errabat in montibus tantam potentiam canis atque more earum, quae fugiebant iaculi esse, petit ab hospite, non viros et amorem. Secundum aestimans coniugem suam esse, vt alios fugit in Cretam, vbi sibi iaculum et canem venderet. Diana, cum eam cognouisset Illa negare coepit. Regni quo- ab Aurora deceptam, miseri- que partem pollicetur: illa ne- cordia tacta dat ei iaculum, quod gat. Sed si utique, ait, perſtas nemo euitare posset, et canem id possidere, da mihi id, quod Laclapem, quem nulla fera ef- pueri solent dare. Ille amore fugere possit. Hygin. Sed ap. iaculi et canis incensus promissit Anton. et Apollod. a Minoe, se daturum. Qui cum in tha- quod rem cum eo habuerat, lamos venissent, Procris osten-

- Redditur, et dulces concorditer exigit annos.
Dat mihi praeterea, tamquam se parua dedisset
Dona, canem munus: quem cum sua traderet illi
Cynthia, Currendo superabit, dixerat, omnes. 755
Dat simul et iaculum, manibus quod (cernis) habemus.
Muneris alterius quae sit fortuna requiris?
Accipe. Mirandi nouitate mouebere facti,
Carmina Laiades non intellecta priorum

752 exigit. Plurimi, egimus.

dit se feminam esse et coniugem putabat, sarcasmus ineptus, sed illius: cum qua Cephalus, mu- talia solent de mortuis sine neribus acceptis, rediit in gra- contemptu dici. Recte Sphinx tiam. Hygin. exigit, agit. Aen. vates dr. quia carmina canebar, I, 74. Omnes vt tecum annos eaque obscura, non intellecta exigit. Venusta sententia est prioribus. Monstrum illud in tamquam se etc. Thebanis immiserat secundum

759 Hanc fabulae partem alios Bacchus (Schol. Hesiodi narrant etiam Pausan. Boeot. p. 261), secundum alios Iuno, p. 746. Anton. Lib. cp. vlt. Apollod. III, 5. Schol. Eurip. Palaeph. cp. 8. Suid. in Τελ- ad Phoen. 1748. Forte alii μύσας. Hygin. P. A. II, 35. tradiderant, a Themide id fa- Laiades, Oedipus, Laii filius, etum, certe aenigmata suppeditatum. Sed dubitatur, an carmina, aenigma Sphingis, tatum. Sed dubitatur, an quae ob ambages, aenigma ob- Heinſ. nobis dedit. Nempe scura erat, soluerat, explicue- rat; quo facto monstrum illud rat; quo facto monstrum illud de monte, quem tenebat, se Cioſ. prim. Gronov. prim. Am- praecipitauerat. Carmen, for- mola quaecunque verborum. ferunt. Nam talia habent me- Quamquam aenigma illud liores et immittitur multi, Sphinx a Musis edocta crede- altera Florent. S. Marci et Spi- batur, eratque carmine con- renſ. pecorumque (aut pecoris- ceptum, vnde ἄγνωτος vr. Vid. que) suoque complures, ruri- Valken. ad Eurip. Phoen. 50. genae castigatores. Inde Similiter Aeschyl. Eum. 308. Heinſ. lectionem suam compo- μύσας σοφίας, triste carmen, suit. Nam antea edebatur, vocat. Ingenio opus erat ad Carmina Naiades non intellecta aenigma intel. priores, homi- priorum Soluunt ingenii — suarum, Scilicet alma Themis: nes ante Oedipodis aduentum. nec talia liquit inulta. Protinus Ambages de sermonibus obscu- ris et ambiguis. In immemor Aoniis immissa est bellua Thebis, ambagum non est, vt Schirach. Cessit et exitio multis: pecori-

760 Soluerat ingeniis; et praecipitate iacebat,
Immemor ambagum, vates obscura, suarum.
Scilicet alma Themis non talia linquit inulta.
Protinus Aoniis immittitur altera Thebis
Pestis; et exitio multi pecorumque, suoque
765 Rurigenae pauere feram. Vicinia iuuentus
Veninus; et latos indagine cinximus agrps.
Illa leui velox superabat retia saltu;
Summaque transibat positarum lina plagarum.
Copula detrahitur canibus, quas illa sequentes

768 *positarum*, Basil. *pidtarum*, non improbante Heins. quia plagae variis plumarum coloribus distinctae fuerint. 769 Pr. Palat. *que sibi que Ruricolae etc.* Eam *obscura dantis responsu*, tem-lect. defendunt Parrhas. Epist. *plum euerterunt*. Nisi cum Quaest. 38. et Schirach. In- Heinsio dicere velis, auctorem telligunt illi *Naiadas* nymphas illum in mendosos incidisse Cithaeronidas, Apollinis nu- Codd. et inueteratum esse er- trices, quae priscis tempori- bus vaticinatae erant. Pausan. 764 *Pestis*, bellua terram Boeot. 3. p. 718. Hae igitur vastans, ut *pestis Nemaea*, He- *soluunt*, explicant, *carmina*, roidd. IX, 61. Descriptio seq. oracula, nempe *Themidis*, lupum indicare videtur; sed Hinc illa non amplius colitur ex Antonin. et Apollod. vul- a Thebanis, et imago eius pem fuisse scimus. Dicta est *praecipitata*, proruta, in tem- Teumesia a Teumeso, monte plo iacet. Hunc suum con- Boeotiae. Ea Amphitryonis temrum non tulit aequo ani- (non Oedipodis) tempore mo- mo Themis, sed immisit The- lesta erat Thebanis. Ei, ne banis belluam etc. His attin- plures raperet, Thebani vnum gitor fabula, quam ignoramus. singulis mensibus puerum de- In verbis nonnulla offendunt. vorandum apponebant. Anton. Apollod. Hinc arcessitur Ce- tam contemptum de Themide phalus cum cane suo. *Rurige-* locutus sit, nec *to scilicet ex* nae nouam voc. *Kicina iuen-* vsu Veterum adhibitum. Id *rus*. Vid. ad VIII, 300. *Leuis* melius ponitur, vbi senten- *saltus*, ut Phaedr. I fab. 12, 8. tiae proferuntur, III, 135. aut *Cursus leuis*, celer, quasi cor- cum quis indignatur irridetue- pus leue esset. Hygin. P. A. aliquid, II, 471. Aliquid ta- 35. *vulpes*, cui *datum diceba-* nen auctoritatis lectioni illi *tur*, ut *omnes canes effugere* accedit ex Laetantii Argum. *posset*. Versus *Summaque etc.* vbi haec leguntur: *Thebani*, redundanter adiectus superiori. *Naiadibus Nymphisque futura* 769 Seq. narratio exacta sa- *praedicentibus*, *Themidis Deae* tis est et minutissima quaeque

Effugit, et volucris non segnius alite ludit. 770
Potcor et ipse meum consensu Laelapa magno.
Muneris hoc nomen. Iamdudum vincula pugnat
Exuere ipse sibi, colloque morantia tendit.
Vix bene missus erat, nec iam poteramus, vbi esset,
Scire: pedum calidus vestigia puluis habebat; 775
Ipse oculis ereptus erat. Non ocior illo
Hasta, nec excussae contorto verberare glandes,
Nec Gortyniaco calamus leuis exit ab arcu.
Collis apex medii subiectis imminet aruis:
Tollor eo, capioque noui spectacula cursus: 780
Quomodo deprendi, modo se subducere ab ipso
Vulnere visa fera est. Nec limite callida recto,
In spatiumue fugit; sed decipit ora sequentis,
Et redit in gyrum, ne sit sauis impetus hosti.
Imminet hic, sequiturque parem: similisque tenenti 785

distrahitur, ut copulam ruptam imperu etiam significet. 770 Vul- go, et *coetum non segnior*. Sed *volucris* in vno Heins. pr. Gronov. et in Sixii pro diueria lectione. Heins. mallet, *coetum non secius*, quia idem illi *sequins*. 773 Quidam *excute*.

ante oculos ponit. Illa autem dae. *Exit*, auolat.
diligentia opus erat, cum Ce- 780 *Tolluntur* aues in aera, phalus vellet et naturam mon- hinc et qui adscendant in mon- stri immisisti et celeritatem canis tem. *Capio spectacula*, specto, sui in luce collocare. Et in ut III, 246. *noui*, inauditi. rebus, quibus deuoti sumus, Sequitur locus non minus in- enarrandis tam copiosi esse so- geniose scriptus, quam I, 533 lemus. *Copula*, funiculus, sq. quem conteras. *Decipit* quo ducuntur canes venatici, exquilit, effugit. *ne sit sauis* vinculum, quo ligantur. *ludit* etc. ne uti possit imperu, quo pro *eludit*, quod VIII, 687. solet in praedam ferri.
Sic *deludere* Halient. 25. *ludi-* 785 *parem*, nempe cursu. *ficari* Sil. Ital. VII, 646. *Lae-* Verba *imminet* — *tenet* con- *laps* Graecis pr. est turbo. donabimus ingenio Ouidii;

775 *Calidus*, in quo calida quod nimis immoratur eius- adhuc, recentia, vestigia pe- modi rebus. Sed bene *vacuus* dum. *glandes plumbeae*. Cre- *morsus*, dum vulpes se subdu- cit morsibus, ut canis nil nisi nobilissimi erant iaculatores, aera mordeat. Exempla simi- praestantissimosque faciebant lia habet Heins. *morsus exer-* arcus et sagittas. Cf. II, 727. *cere* exquisitius, quam mordere. XIV, 825. *Verber*, lorum fun- Paulo aliter VIII, 826. *Exer-*

- Non tenet, et vacuos exercet in aëra morsus.
 Ad iaculi vertebat opem: quod dextera librat,
 Dum mea, dum digitos amentis indere tento;
 Lumina deflexi, reuocataque rursus eodem
 790 Retuleram, medio (mirum) duo marmora campo
 Adspicio: fugere hoc, illud latrare putares.
 Scilicet inuictos ambo certamine cursus
 Esse Deus voluit; si quis Deus adfuit illis.
 Haecenus: et tacuit. Iaculo quod crimen in ipso?
 795 Phocus ait. Iaculi sic crimina reddidit ille.

- Gaudia principium nostri sunt, Phoece, doloris.
 Illa prius referam. Iuuat ô meminisse beati
 Temporis, Aeacida, quo primos rite per annos
 Coniuge eram felix: felix erat illa marito.
 800 Mutua cura duos, et amor socialis habebat.
 Nec Iouis illa meo thalamos praeferret amori:
 Nec me quae caperet, non si Venus ipsa veniret,
 Vlla erat: aequales vrebant pectora flammae.
 Sole fere radiis feriente cacumina primis
 805 Venatum in siluas iuueniliter ire solebam:
 Nec mecum famulos, nec equos, nec naribus acres

786 Olini minus bene *vanos*. 788 *Iudere* pro *addere* e perue-
 tulio Cod. primus notauit et approbauit Marian. Accurs. Habent et
 plures alii Mss. unde praetulit Burm. cum Heins. alterum non *spor-*
cet cibo delusum guttur inani. aliis *sint* inuexerat. Id pro-
Amentum, loramentum, quod bandum esset, si non *doloris*,
 addebatur iaculo emittendo, sed *narrationis* sequeretur. Ad
 manuque retinebatur illo emis- ordinem narrationis potius *illa*
 so. XII, 321. *inferere amento prius referam* pertinent. Ita-
digitos. reuocata retuleram e que *sunt* reuocauit. *rite*, vt de-
 copia poetica, cum alterutrum cet. *felix*. V. ad vs. 698.
 satis fuisset.

800 Cura et de amore con-
 792 Hygin. *Iupiter nescius*, iugum consanguineorumque et
quia jaceret vt Ister ait, viros- de studio placendi dr. *duos*,
que in lapidos conuertit. Nihil ambos. *socialis*, coniugalis.
 definit Pausan. p. 746. *Quod Coniuges socii tori*. Inde et
crimen. Respice ad vs. 690 *socius* atque *socialis amor*. De
 sqq. *habebat* v. ad 667. *aequales*,

796 Tertia pars fab. in qua aequae. Cf. IV, 62.
 nora adfectus animi. Heins. 804 Cf. A. A. III, 695 —
 e Cantabr, Noric. et duobus 746. vbi eadem res narrata.

- Ire canes, nec lina sequi nodosa sinebam.
 Tutus eram iaculo. Sed cum satiata ferinae
 Dextera caedis erat; repetebam frigis et umbras,
 Et, quae de gelidis halabat vallibus, auram. 810
 Aura petebatur medio mihi lenis in aestu:
 Auram exspectabam: requies erat illa labori.
 Aura (recordor enim) venias, cantare solebam:
 Meque iuues, intresque sinus, gratissima, nostros:
 Vtque facis, releuare velis, quibus vimur, aestus. 815
 Forsitan addiderim (sic me mea fata trahebant)
 Blanditias plures: et, Tu mihi magna voluptas,
 Dicere sim solitus: tu me rescisque, fouesque:
 Tu facis, vt siluas. vt amem loca sola; meoque
 Spiritus iste tuus semper captatur ab ore. 820
 Vocibus ambiguis deceptam praebuit aurem
 Nescio quis: nomenque aurae tam saepe vocatum
 Esse putans Nymphae, Nympham mihi credit amari.
 Criminis extemplo ficti temerarius auctor
 Procrin adit, linguaque refert au. ita susurra. 825
 Credula res amor est, Subito collapsa dolore

neret. 821 *deceptam*. Sixii Cod. *incertam*. Vt Burm.

feriente. V. ad III, 181. *iuue-* *Νέφελος, παρρησίως* clamitabat,
niliter, studio iuuenili. *nari-* In altero A. A. loco, *Quoque*
bus acres, sagaces. III, 212. *meos releues aestus* — *Accipien-*
naribus utilis. *Tutus* omnino *da sinu, mobilis Aura, veni*.
instruatus; quo sensu alibi et 819 *sola*, deserta. *Spiritus*
laetus. *satiata caedis graeca* aut *anbelitum* alterius captant
 syntaxis. *halabat*, spirabat. etiam colloquentes. IV, 72.
 Hoc est ab Heins. nam plu- *Nescio quis*. Secundum Phe-
 rimi Mss. praefereunt *exba-* recydem fuit seruus, ex quo
lat. Vulgo, *exibat* ex inter- *ra* alii substantiue capiunt pro
 prer. *auctor*, nuntius, vt XI, 666.

813 In hac cantilena singu- Quamquam hoc nomen h. l.
 la fere verba sunt ambigua, non nisi vnus Gronovianus ha-
 ber, vnde accepit Burm. *Ca-*
 puella capi. Doering. in Ecl. *teri index*, vt A. A. 719. Etiam
 Vett. poët. ad Ouid. A. A. III *mox* vs. 833. *inducium*. *Susur-*
 putat, *Auræ* pronuntiatum esse *ra* alii substantiue capiunt pro
Auræ, quo nomine concubina *susurros*, alii cum *lingua* con-
 notata sit. Ap. Pherecydem iungunt.
 Cephalus non minus ambigue 826 A. A. 720. *Quia anians*

- Vt sibi narratur, cecidit; longoque refecta
 Tempore; se miseram, se fati dixit iniqui:
 Deque fide quæsta est: et crimine concita vano,
 830 Quod nihil est, metuit; metuit sine corpore nomen;
 Et dolet infelix veluti de pellice vera.
 Saepe tamen dubitat; speratque miserrima falli;
 Indicioque fidem negat; et, nisi viderit ipsa,
 Damnatura sui non est delicta mariti.
 835 Postera depulerant Auroræ lumina noctem;
 Egredior, silvasque peto: victorque per herbas
 Aura veni, dixi, nostroque medere labori.
 Et subito gemitus inter mea verba videbar
 Nescio quos audisse. Veni, tamen, optima, dixi.
 840 Fronde leuem rursus strepitum faciente caduca,
 Sum ratus esse feram, telumque volatile misi.
 Procris erat: medioque tenens in pectore vulnus,
 Hei mei! conclamat. Vox est ubi cognita fidae
 Coniugis; ad vocem praeceps amensque cucurri.
 845 Semanimem, et sparsas foedantem sanguine vestes,
 Et sua (me miserum) de vulnere dona trahentem
 Inuenio: corpusque meo mihi carius, vlnis
 Sontibus attollo: scissaque a pectore veste
 Vulnere saeva ligo: conorque inhibere cruorem:
 850 Neu me morte sua sceleratum deserat, oro.

845 vestes. Langerm. vultus, vnde Heinf. cultus.

semper, quod timet, esse putat. Caduca, quae deciderat. v. ad
 —*Collapsa cecidit* plenius, quam IX, 650. Secundum Pherocy-
 collapsa est, quod v. de delin- dem Procris irruit in Cepha-
 quentibus animo. *fati iniqui*, lum, qui illo imperu perter-
 cui fatum irascitur, miser. *no-* refactus eam interfecit. Ap-
men saepe de re inani et va- Hygin. ubi nihil de aura, Pro-
 na. cris timens Auroram mane se-

832 Monet Heinf. *sperare*, cuta maritum, ut eum obser-
 vt *Amis*. etiam in malam varet, inter virgulta delituit.
 rem dici. At h. l. bono sensu; Auctore Apollod. vna it vena-
 bona enim res est, in re mala tum; erat enim *ἡγευτική*. Vul-
 falli. *delicta mariti*, maritum nus, telum vulnificum. IX, 126.
 tamquam delicti reum. Sine causa Burm. ex Vossiano

836 Victor i. q. v. 808. placet, in gutture ferrum.
 cum satiata etc. labor, aestus. 845 Foedare de sanguine. III,

Viribus illa carens, et iam moribunda, coëgit
 Haec se pauca loqui: Per nostri foedera lecti,
 Perque Deos supplex oro, superosque, meosque;
 Per si quid merui de te bene; perque manentem
 Nunc quoque, cum pereo, causam mihi mortis, amo- 855
 rem;

Ne thalamis Auram patiare innubere nostris.
 Dixit: et errorem tum denique nominis esse
 Et sensi, et docui. Sed quid docuisse iuuabat?
 Labitur; et paruae fugiunt cum sanguine vires.
 Dumque aliquid spectare potest, me spectat: et in me 860
 Infelicem animam, nostroque exhalat in ore.
 Sed vultu meliore mori secura videtur.
 Flentibus haec lacrimans heros memorabat; et ecce
 Aeacus ingreditur duplici cum prole, nouoque
 Milite; quem Cephalus cum fortibus accipit armis. 865

523. *Scindebat* suam ipsius ve- tium osculo excipere solebant.
 stem, ut ligamenta vulneris *Vultus melior*, laetior, etiam
 haberet. V, 501. Caeterum si Apollod.

852 *Foedera lecti*, vt v. 709. fidem habemus, Cephalus ob
 meos, quos mox adibo, inferos. hanc caedem ab Areopagitis
 Per si quid exquisitius, quam, aeterno exilio damnatus est.
 per id quod. *innubere*. V. ad Hinc Thebas migravit, et in-
 XII, 196. A. A. iam inter vir- de ad Teleboas, in eam insu-
 gulta latenti *patuit miserae iu-* lam, quae ab ipsius nomine
audus nominis error. Cephallenia dicta est. Pausan.

861 Veteres animas morien- p. 91.

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON
LIBER OCTAVVS.

Nisus ^{et} *Scylla*. ^{la.} Iam nitidum retegente diem, noctisque fugante
Tempora Lucifero, cadit Eurus; et humida surgunt
Nubila. Dant placidi cursum redeuntibus Austri

1 Olim edeb. *rege*nte, quod corruptum esse vidit Regius. At-

FAB. I, 1-151. *Nisus*, rex Me- proficiscens, aut poena qua-
garensum, Pandionis filius, in dam adfecerat. His addita est
haliacetrum, et *Scylla*, eius filia, fabula de purpureo Nisi capil-
in *Cirin*. Et haec quidem me- lo, quam cupide arripuerunt
rito hanc poenam passa est. poëtae atque mythici scripto-
Cum enim Minos Megaram res. Cum enim auem nossent
oppugnaret, Scylla, amore eius purpurea in vertice crista inli-
incensa, crinem patris purpu- gnem, quae Ciris diceretur
reum, quo et ipse et vrbis (quod nomen a graeco *κεῖρεν*,
salus pendebat, resectum in ca- rondere, deriuari posse puta-
stra hostilia pertulit, seque runt), in eam transiisse Scyllam
simul ipsam Minoi tradidit. Ille finxerunt, patrem vero in ha-
vero tam impiam prodicionem liaeetrum, qui acerrimo odio
auerfatus, Scyllam relinquit insectari Cirin soler.

apud Megarenenses; quae cum I Initium fabulae respicit
classe persequeretur, muta- VII, 659 et 664. *Lucifer* et
tur in Cirin, pater vero in ha- Aurora alibi dr. *diem* *reducere*,
liaeetrum. Latius hanc fabu- sed h. l. exquisitius, *retegere*,
lam Megarensem tractauit Pseu- quemadmodum apud Virg.
do-Virgil. in Cir. quamquam Aen. IV, 119. Titan *radiis* *re-*
is potiora narrationis capita *regit orbem*. Adde V, 65. Nox
breuiter tantum perstringit. contra amictu suo *regit terras*.
Cf. et Pausan. Att. p. 45. et Co- Sed nollem additum *noctisque*
rinth. p. 192. Apollod. III, 15, *et fug.* ita enim diuersae ima-
8 sqq. Schol. Eurip. ad Hipp. gines iunctae. De *nitido die*
vs. 35. et 1200. Propert. III, ad I, 603. Venti *cadunt*, cum
17, 2. Hygin. fab. 198. Tra- quiescunt, contra *surgunt*, cum
clauerat haec etiam Parthenius, inflare incipiunt. Pro austro
vt apparet ex Eustath. ad Di- ponit *humida nubila*, quae agun-
onyf. Perieg. vs. 420. Minos tur ab austro.
Scyllam, impietatem eius auer- 3 *cursum*, nempe secundum,
fatus, aut in patria reliquerat prosperam nauigationem. Cic.

Aeacidis, Cephaloque: quibus feliciter acti
Ante expectatum portus tenere petitos.
Interea Minos Lelegeia litora vastat:
Praetentatque sui vires Mauortis in vrbe
Alcathoi, quam Nisus habet; cui splendidus ostro
Inter honoratos medio de vertice canos
Crinis inhaerebat, magni fiducia regni.

Sexta resurgebant orientis cornua Phoebe:
Et pendebat adhuc belli Fortuna; diuque

que *retegente* in omnibus, quibus vsus est, Mss. reperit Ciofan. 7
Primus Medic. Noric. et tres alii, in *vrhem*. Iunian. et pr. Gro-
nov. in *arce*. 8 *Alcathoi* dedit Heinf. pro *Alcathoe*. 9 Florent. S.
Marci et alii in *vertice*. Neap. Vrbini. et sec. Medic. *sub vertice*. 11
Phoebes habent vnus Medic. et vnus Ambros. pro vulg. *Lunae*. Heinf.
etiam coni. *orienti Phoebae*, quia alter Twisden. *orienti*.

Att. V, 8. *cursum expectabam*. nerat auxilio, dicta est Me-
Aeacidiae non *redibant*, sed se- gara.

8 De purpureo hoc crine
quebantur redeuntem Cepha- vid. Virg. Cir. vs. 119 sqq.
lum. Nempe *redire* ponitur et Schol. Eurip. ad Hipp. 1200
pro simplici *ire*. ante *expecta-* habet *χεῖρεν* *πρόσδοκας*. Respon-
tum, *προσδοκῆτας*, opinione ci- sum autem erat, tamdiu eum
tius. V. ad IV, 789.

6 Docte *Lelegeia litora*; ete- saluum fore et regnaturum,
nim *Leleges* e stirpe Pelasgica quam crinem illum custodisset,
tum temporis illa loca tenen- hinc *magni fiduciarum*. Virg.
bant. *Vires Mauortis sui* et Cir. 380. *Tanta est in paruo*
vs. 61. *Manors* suis ornate, *fiducia crine cauendi*. Non
copias suas. *vrbs Alcathoi*, Me- magnum quidem illud regnum,
gara, cuius arcem *Alcarbous*, quippe non nisi quarta Atticae
Pelopis filius, muris cinxerat. pars, sed dignitatis causa, pro
Eam nunc habebat, regebat, consilio poëtae, etiam minora
Nisus, vnde *Nisos πόλις* dicta regna magna dr. *honor. canos*.
Eurip. Herc. Fur. 954. Strabo Claudian. L, 30. *sancta cani-*
lib. IX. *Τῆς Ἀττικῆς αἰτίας* *ties*.

12 Aequum Martem dupli-
ταῖς διαμετρίσις, ὁ Νίος τῆς Με- ci imagine exornat. *Pendere*
ταῖς δόξαις. Praetentat etc. eleganter dr. qui dubitant, in
copiarum suarum vires expe- vtram partem inclinent. No-
ritur in hac vrbe ante bellum iustum. Supra VII, 489. *suas*
strum expressit Claudian. I, 11.
ibi praefconsumere vires. Clau- His neque per dubium *pendet*
dian, VIII, 534. *rela solebat* Fortuna fauorem etc. *Victoria*
Praetentare feris, olim domi- Dea, quae virginis alatae ha-
tura Gigantas. Caeso Niso, biro pingebatur, nunc volabat
vrbs a Megareo, qui Niso ve- *dubius pennis*, exquisitae, quia

- Inter vtrumque volat dubiis Victoria pennis.
Regia turris erat vocalibus addita muris:
15 In quibus auratam proles Letoia fertur
Deposuisse lyram: saxo sonus eius inhaesit.
Saepe illuc solita est adscendere filia Nisi;
Et petere exiguo resonantia saxa lapillo,
Tum cum pax esset. - Bello quoque saepe solebat
20 Spectare ex illa rigidi certamina Martis.
Iamque mora belli procerum quoque nomina norat,
Armaque, equosque, habitusque, Cydoneasque pharetras.

19 Medic. et Neap. *bellum quoque turre solebat*. Et *bellum* etiam Urbinas et Berneg. a m. pr. tum ille mox, *eque illa*. Hae varietates Heinf. probantur. Sed *turre* otiosum est, cum *saepe* sequentia postulare videantur. Tum *bello* et *cum pax esset* bene sibi respondent. Burm. praeterea putat, numeros fore minus languidos, si cum Leid. legas, *cum pax tuta foret*. 21 Neap. et prior Erf. *moras belli*, ut proceres *belli morae* dicantur, quod illustrat Heinf. 22 Olin edeb. *Cydoneasque*, quod Ciofan. ex antiquiore suo Cod. in *Cydoniasque* mutavit. At alterum Burm. reuocavit, quia et A. 1, 293. *Cy-* ipsa erat dubia, quo inclinaret. Compares e lib. 1. *tre-* 16 *Saxum* vnum etiam apud *pidantes pennas*. Tibul. 2, 5, 45. Pausan. quamquam h. l. Singul. esse potest pro Plural. Bentlei. super *seffas volitat Victoria puppes*. ad Horat. III od. 11, 18 mo-

14 Memorabilis huius saxi et alii mentionem faciunt, et et alii mentionem faciunt, et commode h. l. intexta est. esse pronomen eius, idque epi- Heynius ad Virg. Cir. 105. putat, ex Ovidii mente *turris* edidisse illum sonum; quod non est. Diserte enim a vocalibus muris *regia*, a rege extructa, *turris* distinguitur. *Vocalis*, sonum edens, resonans. Apollo enim cum Al- cathoo, muros extruenti, operam nauaret, lyram deposuit, sonus autem eius in lapides subiectos transiit, ut, si quis lapide eos percuteret, eundem illi, quem fides pulsa, sonum ederent. Theog. 771. Pausan. Att. p. 100. Virg. Cir. 105. 21 *mora*, diuturnitate, ut I, 402. Spectabat castra hostilia,

Nouerat ante alios faciem ducis Europaei;
Plus etiam, quam nosse sat est. Hac iudice, Minos,
Seu caput abdiderat cristata casside pennis,
In galea formosus erat: seu sumiserat aere
Fulgentem clypeum, clypeum fumisse decebat.
Torserat adductis hastilia lenta lacertis:

doneae inuencae. Etiam Virg. Ecl. X, 59. variant Codd. in h. nomine. Berkelius ad Stephan. in *Kydonia* vult *Cydoneasque* esse scribendum.

vt Antigone apud Eurip. Phoen. 110 sqq. et Helena apud Homer. Il. 7, 154 sqq. Cf. et Virg. Cir. 172 sqq. *Cydonia* vna ex tribus celeberrimis Cretae urbibus. Creta abundabat materiis, unde sagittae, arcus, pharetrae conficerentur, et Cretenses excellentes habebantur sagittarii.

23 *Europaei*. vid. ad vs. 120. Amor ille Scyllae iniectus traditur vel a Venere (Hygin. d. l.) vel a Iunone, Virg. Cir. 133. Apud Nostrium originem habet satis naturalem. *Sat est*, eoducit. *Faciem* et habitum Minois apte ad propositum describit in seqq. *Hac iudice* bene additum; nam amor omnia videntur eximia. Ita me iudice II, 428. Iam seq. locus pulcher, expressus e Tibul. IV, 2, 7 — 12. *Illam, quidquid agit, quoque vestigia mouit, Componit furrim subsequiturque Decor.* Seu soluit crines, fufis decet esse capillis, Seu comitis est veneranda comis. *Vrit*, seu Tyria voluit procedere palla: *Vrit*, seu niuea candida veste venit. Cf. II Amor. 5, 43. Etiam h. l. quot modis variatum illud, formosus erat. Et totus orationis color notan-

Cristae praecipuum galeae ornamentum. Hinc *sum-* perbum *cristarum decus* Sil. X, 399. Erat non solum e fetis equinis (XII, 88.), sed etiam ex pennis, quae pulchrum Minoa magis decebant.

26 *Aere* rescripti auctoritate Mff. qui fere omnes in h. v. conspirant. Et mox vs. 32. non nisi *acnea* galea Minoi tribuitur, ut Homer. Il. 2, 30. Menelao. Primus Vatic. et duo alii ore, quod aperte ex *aere* ortum. Vnus Regius pr. *auro*, quod receptum ab Heinf. propagauit Burm. Constat sane ex Hom. et Virg. etiam *auro* exornatos interdum fuisse clypeos; sed ego Mff. auctoritatem sequi malui. Atque etiam in splendorem datum satis potuit spectantium oculos ferire atque decus addere Minoi. *decebat*, cum decore sumebat, aut, clypeus sumtus ei decus addebat. Eurip. Phoen. 171. *ὡς ὀφλοισιν χρυσίου εὐπρεπὲς*. *adductis lacertis* pingit actum iaculantis. Expressit autem Virg. XI, 561. *adducto contortum hastile lacerto* Immittit. Infra IX, 52. sunt *brachia adducta*. Sic et *reduci* adhiberi, monet Burm. *Lentum* sollempne

- Laudabat virgo iunctam cum viribus artem.
 30 Imposito patulos calamo sinuauerat arcus:
 Sic Phoebum suntis iurabat stare sagittis.
 Cum vero faciem demto nudauerat aere,
 Purpureusque albi stratis insignia pictis
 Terga premebat equi, spumantiaque ora regebat:
 35 Vix sua, vix sanæ virgo Niseta compos
 Mentis erat. Felix iaculum, quod tangeret ille,
 Quaeque manu premeret, felicia frena vocabat.
 Impetus est illi, (liceat modo) ferre per agmen
 Virgineos hostile gradus: est impetus illi
 40 Turribus e summis in Gnosia mittere corpus.
 Castra; vel aeratas hosti recludere portas,
 Vel si quid Minos aliud velit. Utque fedebat,
 Candida Dictæi spectans tentoria regis;
 Laeter, ait, doleamne geri lacrimabile bellum,

33 Graenianus pro diuersa lectione *phaleris pictis*, quod ardebat Heinf. sed recte reuocatur a Burm. Hic pro *albi* malebat *alti*, sine causa. 42 Septem veteres, tum Neap. sec. tert. Medic. pro diu. rfa leet. *Vixne solebat*, quod non damnat Heinf. At hoc iam dictum supra 19.

hastilium, pilorum, thyrsorum insignire. Amabant autem epitheton ap. postas. *Iuncta* plerumque *albos* equos; et in cum *viribus arte* opus erat in *albo* in primis lucebat purpura. eiusmodi exercitationibus. X, *spumantia ora* generosi equi signum. *Vix sua*. V. ad III, 689. *Felix* etc. Ridicula, sollemnis tamen perditte amantium praedicario.

31 *stare* de gestu vel pugnantium, vt IX, 33. vel sagittas mittentium, vt h. l. Et sic *status* passim *stratis pictis*. cf. VI, 222. *Purpureus* grauius, tatur. *Impetus*, vehemens eumquam, purpurea veste A. A. pido. *mittere corpus* de desili, 214. *Quatuor in niueis aureis ibis equis*. *Albo* equo se Minoa in obsidione vrbs hostibus notabilem dedisse et conspiciuum, non credit Burm. qui eam ob causam emendat *alti*. 38 Potentia amoris bene notatur. *Impetus*, vehemens eumquam, purpurea veste A. A. pido. *mittere corpus* de desili, 214. *Quatuor in niueis aureis ibis equis*. *Albo* equo se Minoa in obsidione vrbs hostibus notabilem dedisse et conspiciuum, non credit Burm. qui eam ob causam emendat *alti*. 44 Placet sibi Noster in Ergone *altus* equus cum minus eiusmodi soliloquiis, quibus notabilem reddebat? Nec dubitarunt alii duces, Alexander, scribit. Etiam h. l. grauis animi Hannibal, armis et equis se mi lucta; hinc enim amorpu-

In dubio est. Doleo, quod Minos hostis amanti est. 45
 Sed nisi bella forent, nunquid mihi cognitus esset?
 Me tamen accepta poterat deponere bellum
 Obside: me comitem, me pacis pignus haberet.
 Si, quae te genuit, talis, pulcherrime rerum,
 Qualis es ipse, fuit; merito Deus arsit in illa. 50
 O ego ter felix, si pennis lapsa per auras
 Gnosiaci possem castris insistere regis.
 Fassaue me, flammisque meas, qua dote, rogarem,
 Vellet emi! tantum patrias ne posceret arces.
 Nam pereant potius sperata cubilia, quam sum 55
 Proditione potens: quamuis saepe vtile vinci

46 *nunquid* pro *nunquam* e primo Medic. et Norico recte receptum; acriorem enim reddit orationem. 47 Ciofan. e Dominic. proferit *dimittere bellum*, idemque Heinf. reperit in 5 Mss. et sic infra XIII, 217. 48 Heinf. *haberet* mutauit in *habere*, quamquam hoc Burm. deinde in Francof. reperit. Nos reuocauimus alterum, vt melius.

gnat infans, illinc pietas, sed, V. Burman. vt sit, ad extremum vincit 51 Cf. Eurip. Phoen. 166. amor, Scyllaque patrem prodit *Insistere* de volantibus, quando cum patria. Cf. similis lucta- delabantur in terram. I, 307. tio Medae, VII. init. *lacrifassuque me*, vt III, 2. *se confes- mabile*. Homer. *δακρυόεις πόλε- sus erat*. Heroica aetate mariti Horat. *bellum lacrymosum*. *emebant* coniuges; sed postea *Deponere*, vt alibi *ponere*. dos postulabatur, quae specta- Broeckh. ad Propert. II, 1, 36. batur vt pretium, quo mari- *Obsides* fere regum liberi acci- tus emeretur. Hinc ap. Eurip. piebantur. V. Ciof. Obsidem Med. 232. Medea queritur, mox ulterius declarat, reique mulierem cogi *χρημάτων υπεροχ- λη Πόσειν πρίνο*. Sponderi so- lebant liberi et generi emi a *guora patris* sunt obsides, quia parentibus. Virg. G. I, 31. *pignus* omne id, quod fidem facit. *Poterat* melius, quam *Teque sibi generum Thetys emat omnibus vndis*. Sed Scylla aliorum *poterit*. V. ad I, amore ardens vult ipsa rogare, 679.

49 *pulcherrime rerum* est *qua dote* (e form. sollemni) ve- etiam A. A. I, 213. et Heroid. lit emi. *patriae arces*, patria vrbs. Aen. I, 20. *Tyriae arces*, IV, 125. *Dulcissime rerum* Ho- Carthago. III, 553. *Caulonis* rat. I Sat. 9, 4. *maxima rerum* Europa. *Deus*, Iupiter. II, 833 *arces*, vrbs Caulon. — *cubilia*, thalami, coniugium. *potens*, fqq. *gignere* etiam de femina. beata. V. ad IV, 325.

- Victoris placidi fecit clementia multis.
 Iusta facit certe pro nato bella perempto;
 In caussaque valet! caussamque tuentibus armis,
 60 Vt puto, vincemur. Qui si manet exitus urbem,
 Cur suus haec illi referabit moenia Mauors,
 Et non noster amor? melius sine caede, moraque,
 Impensaque sui poterit superare cruoris,
 Nam metuo certe, ne quis tua pectora, Minos,
 65 Vulneret imprudens. Quis enim tam dirus, vt in te
 Dirigere immitem, nisi nescius, audeat hastam?
 Coepta placent, et stat sententia tradere mecum
 Dotalem patriam, finemque imponere bello.
 Verum velle parum est. Aditus custodia seruat;
 70 Clausuraque portarum genitor tenet: hunc ego solum

58 facit non nisi vnus Louan. vnde cupido accepit Burm. caeteri gerit. 59 Vulg. Et caussaque, quod iam Constant. Fauens. mutauit in, in caussaque, ideique deinde in multis repertum est. Alter Ciofan. et alter Caest. in caussamque, quod et ipsum defendi posse Burm. monet. Alii aliter. Pro tuentibus multi, iique praestantiores, tenentibus, non improbante Heins. 64 Nam. Heins. de suo dedit Quis. Nonnulli Mil. iam aut non. 65 dirus, vt efficacius, e praestantioribus multis recepit Heins. pro durus; quamquam hoc et crudelem significat.

57 Exemplum Iul. Caesaris tudinem animi sic declarat. Sed comprobatur hanc sententiam. ex mente Virg. Cir. 270. Minos Caussa valet is, qui habet causam iustam, vt Minos, qui pro Androgeo filio interempto arma mouebat. Verbo autem valere saepe additur praepos. in, vt in dicendo, in ira valere. V. Heins. bellum facere, quod et alii dixerunt, de eo, qui bellum vitro infert; gerere autem etiam de eo, qui bellum illatum repellit. Burm. caussam, nempe iustam.

61 Propert. d. l. v. 24. Nise, Deus sit dira Cupido? ignavae uas portas fraude reclusit preces, quibus non addantur Amor. Referantur pr. portae, facta. Contra armatae preces h. l. moenia, vrbs ipsa. Superare absolute vincere.

64 Commode hanc sollici- Altera, alia. Perdere grauius,

- Infelix timeo; solus mea vota moratur.
 Di facerent, sine patre forem! sibi quisque profecto
 Fit Deus: ignauis precibus Fortuna repugnat.
 Altera iamdudum succensa Cupidine tanto
 Perdere gauderet, quodcumque obstaret amori. 75
 Et cur vlla foret me fortior? ire per ignes,
 Per gladios ausim. Neque in hoc tamen ignibus vllis,
 Aut gladiis opus est: opus est mihi crine paterno.
 Ille mihi est auro pretiosior: illa beatam
 Purpura me, votique mei factura potentem. 80
 Talia dicenti, curarum maxima nutrix
 Nox interuenit; tenebrisque audacia creuit.
 Prima quies aderat, qua curis fessa diurnis
 Pectora somnus habet. Thalamos taciturna paternos
 Intrat; et (heu facinus!) fatali nata parentem 85
 Crine suum spoliatur: praedaeque potita nefanda
 Fert secum spoliolum sceleris, progressaque porta
 Per medios hostes (meritis fiducia tanta est)
 Peruenit ad regem: quem sic adsata paudentem:
 Suauis amor facinus. Proles ego regia Nisi 90

73 Fit Heins. ex primo Gronov. inuexit. Caeteri omnes Est; aequae bene. 87 sceleris. Cod. antiquus lac. a Cruce, Medic. prior, Erford. Calandr. pluresque alii celeris. Sic etiam Priscian. loc. laudat, vt doceat, celer femininum facere celeris. Heins. vero totum v. delendum censet, quia in Florent. S. Marci margini adscriptus est manu recentiore. 88 Plurimum, meriti. Vnus Leid. menti, quod non displicet Heins.

quam aliorum prodere. Sin- rum genus, nempe quas amor gula verba hic habent pondus. habet, nutrit, tum tenebris, iam dudum potes et nunc in- quibus facinora occultat, ho- terpretari, continuo. Ille re- minum audaciam auger. Non vocauit, quia sic omnes Codi- bene autem curae sic bis posses praeter Iunian. vnde Burm. ta. habet somnus, vt VII, illa recepit, vt ad purpuram 329.

84 Taciturnum illum in- referretur. 81 Nouo momento opus gressum praeclare describit erat, quo coepta tam audacia Virg. Cir. 209. Auribus arre- confirmarentur in animo. Nox etis nocturna silentia tentat etc. curas quidem diurnas i. labo- In fatali nata parentem singu- res et negotia per diem susce- la verba vim habent. Hinc pra finit, sed eadem silentio praemissum heu facinus! fata- luo et solitudine aliud cura- li, quo satum ipsius et patrias

Scylla, tibi trado patriosque, meosque Penates.
 Praemia nulla peto, nisi te. Cape pignus amoris
 Purpureum crinem: nec me nunc tradere crinem,
 Sed patrium tibi crede caput; scelerataque dextra
 95 Munera porrexit. Minos porrecta refugit;
 Turbatusque noui, respondit, imagine facti:
 Di te submoueant, o nostri infamia secli,
 Orbe suo, tellusque tibi pontusque negentur.
 Certe ego non patiar Iouis incunabula Creten,
 100 Quae meus est orbis, tantum contingere monstrum.
 Dixit: et, vt leges captis iustissimus auctor
 Hostibus imposuit, classis retinacula solui
 Iussit; et aeratas impelli remige puppes.

98 Heins. suadebat, *Orbe pio*. Male. *Orbe suo* et mox *meus orbis* bene sibi opp. 103 Olm, *impleri*. Alterum restituit ex vno Ciofan. et repertum postea in pluribus.

pendebat. In seqq. sane est re- rum orbe, in quem Deorum dundantia quaedam; non ta- potestas.
 men propterea vs. 87. cum 99 Iupiter a multis in Cre-
 Heins. deleam, cum Ouid. *ta*, ab aliis in Arcadia narus
 saepe in hanc partem peccet. esse credebatur. v. Callim. h.
 Si *sceleris*, quoniam *nefanda* Iou. 4. sqq. ibique Spanhem.
 praecessit, displicet, possis cum Noster supra II, 405. hos se-
 Prisciano *celeris* praeferre. Non quebatur, nunc illos. Bene
 temere monetur, *porta* eam hoc mytho vitur, vt sanctita-
 est *progressam*, egressam; eam tem insulae suae addat. *Con-*
 enim pater claustrum tenuerat. *zactu* hominum nefariorum pol-
Pauebat Minos adspiciens cri- uebantur sancta.
 nem ab ipsa Nisi filia alla-
 tam.

91 *patriosque* etc. et patriam et domum meam. *Patrium caput*, vitam et salutem patris. Vs. 115 s. *parris ora* dr. donasse. Impie commendat munus suum.

96 *imagine facti*, cogitatio- ne facti, vt alibi iam observa- tum. *noui*, inauditi. *Di te submoueant* fuit in imprecatio- nibus, vt *Di te eradicent, per-*
dant etc. *orbe suo*, toto terra- cap. 16. *Retinacula*, *retinacula*

Scylla, freto postquam deductas nare carinas,
 Nec praestare ducem sceleris sibi praemia vidit;
 Consumtis precibus violentam transit in iram:
 Intendensque manus, sparsis furibunda capillis,
 Quo fugis, exclamat, meritorum auctore relicta,
 O patriae praelate meae, praelate parenti?
 Quo fugis, immitis? cuius victoria nostrum
 Et scelus et meritum est. Nec te data munera, nec te
 Noster mouit amor, nec quod spes omnis in vnum
 Te mea congesta est? nam quo deserta reuertar?
 In patriam? superata iacet. Sed finge manere:
 Proditione mea clausa est mihi. Patris ad ora?
 115 Quae tibi donauit. Ciues odere merentem:
 Finitimi exemplum metuunt. Obstruximus orbem
 Terrarum, nobis vt Crete sola pateret.
 Hac quoque si prohibes, et nos, ingrate, relinquis,

115 Plurimi, *ob ora*, quod et Heins. et Burm. placet. 117 Cum in nonnullis legatur, *exponimus orbem*, in aliis *exponimus orbem* aut *orbe*, Heins. sic legit et interpungit, *exponimus orbe; Terrarum nobis* etc. Esse autem *exponi orbe*, excludi toto orbe, acceri acrepelli. Burm. vero aut *obstruximus* defendit, aut cum Medic. *occlusimus*, vt sit opp. inter *occludere* et *patere*. Ea vero et est in *obstruere*.

funes, quibus naues alligaban- ingratum Minoa et impietatis
 tur in litore, ne a ventis flu- miseriaeque suae sensus tu-
 sibibus auferrentur. Ea *sol-* multuantur in animo Scyllae.
vit, qui proficiscitur. *Impel-* Conuicia, quae ei ingrati et
lere remos, *naues* aut *mare* immitis Minois cogitatio sup-
remis phrasas sollemnes. v. peditat, ex myrthis reperita
 Heins. sunt, tanguntque in primis

104 E naue suspensam Scyl- matrem et coniugem. Sic ef-
 lam per mare tractam esse a Mi- ficitur, vt totum genus abomi-
 noe alii narrant. v. Heyn. ad nabile videatur.
 Virg. Cir. vs. 389. Ex alia 113 *Congesta* cum vi. Cum
 rursus traditione vxorem eam alii multa et varia sperent, mea
 duxit Minos ductamque in ma- vota omnia in te conspirant.
 re abiici iussit. Pausan. Cor. p. *Congeri* enim dr. quae in vnum
 192. Sed aequitati Minois ma- acervum cumulantur. *Superata*
 gis conuenit, quod eam in pa- iacet, vt I, 149. *uicta* iacet.
 tria relinquit. *freto*, in fretum, statum pristinum ser-
 si coniungis cum *deductas*; sin- vare. *Quae tibi donauit* paullo
 cum *nare*, deest in. durius, cuius salutem cum cri-

108 Cf. lamenta Scyllae apud ne tibi prodidi. *exemplum*, li-
 Virg. Cir. 404 sqq. Odium in milem proditionem, cuius iam

- 120 Non genetrix Europa tibi, sed inhospita Syrtis,
Armeniaeue tigres, Austrouae agitata Charybdis.
Nec Ioue tu natus, nec mater imagine tauri
Ducta tua est: (generis falsa est ea fabula vestri)
Et verus, et captus nullius amore iuuencae,
125 Qui te progenuit, taurus fuit. Exige poenas,
Nise pater: gaudete malis modo prodita nestris
Moenia: nam fateor, merui; et sum digna perire.
Me tamen ex illis aliquis, quos impia laesi,
Me perimat. Cur, qui vicisti crimine nostro,
130 Insequeris crimen? scelus hoc patriaeque, patrique,
Officium tibi sit. Te vere coniuge digna est,

122. 23 Versus valde corrupti in Mss. Dominic. *Falsa nec imagine tauri Lusu tua est genetrix: falsa est ea fabula.* Vnus Ciof. *falsi nec imagine tauri.* Plerique *lusu* est, sed pro eo Neap. *capta*, Florent. S. Marci *dalla*, quod recepit Heins. Porro, verba *generis vestri* sic correxit Capoferreus, atque ita et inuenta sunt in vno Heins.

exemplum dedi. *Obstruximus*, Siculo. Respexit autem his veniam vllius loci adeundi ad Aen. IV, 365 lqq. *Nec tibi enimus nobis.* Sic et vi. *dina parens, generis nec Dardanus auctor, Perfide; sed duris genuit te cautibus horrens*

120 Confundunt et Noster et alii Minoem I cum Minoe II. Ille fuit Iouis et Europae filius, cuius nepos Minos II imperium maritimum (de quo v. praenarravit II. extr. *fabula*, vt Heyn. in Comment. Societ. Gotting. To. I. P. II. p. 71 lqq.) additur *falsa*. *Imago*, forma habuit, atque Niso bellum intulit. *Syrtis*, loca in litore Africae periculosissima, ob vada arenosa, erant duae, quas describit Sallust. Iug. 78. Sed h. l. intel. regio Syrtica, aut omnino solitudo Libyae arenosa. *inhospita*, vbi nemo habitat, iterque facientibus hospitium praebet. Lucan. I, 367. *Per inhospita Syrtis litora.* De *Armeniae tigris* v. ad XV, 86. De *Charybdi* vid. ad VII, 63. *Auster* maxime saeuit in mari

Siculo. Respexit autem his veniam vllius loci adeundi ad Aen. IV, 365 lqq. *Nec tibi enimus nobis.* Sic et vi. *dina parens, generis nec Dardanus auctor, Perfide; sed duris genuit te cautibus horrens*

123 Fabulam hanc ipse supra narrauit II. extr. *fabula*, vt Heyn. in Comment. Societ. Gotting. To. I. P. II. p. 71 lqq.) additur *falsa*. *Imago*, forma habuit, atque Niso bellum intulit. *Syrtis*, loca in litore Africae periculosissima, ob vada arenosa, erant duae, quas describit Sallust. Iug. 78. Sed h. l. intel. regio Syrtica, aut omnino solitudo Libyae arenosa. *inhospita*, vbi nemo habitat, iterque facientibus hospitium praebet. Lucan. I, 367. *Per inhospita Syrtis litora.* De *Armeniae tigris* v. ad XV, 86. De *Charybdi* vid. ad VII, 63. *Auster* maxime saeuit in mari

130 *Insequeris*, insectaris, non obuia verbi significatione, notante Burm. V. nos ad Plin. VII Ep. 13, 5. *Officium*, quia sceleri opp. est beneficium. Cic. Her. II, 17. *plura officia, quam maleficia.*

Quae toruum ligno decepit adultera taurum;
Discordemque vtero foetum tulit. Ecquid ad aures
Perueniunt mea dicta tuas? an inania venti
Verba ferunt; idemque tuas, ingrata, carinas?
135 Iam iam Pasiphaen non est mirabile taurum
Praeposuisse tibi: tu plus feritatis habebas.
Me miseram! properare iuuat: diuisaque remis
Vnda sonat: mecum simul ah! mea terra recedit.
Nil agis, o frustra meritum oblite meorum.
140 Insequar inuitum; puppimque amplexa recurram,

138 *Plurimi diuisaque.* Heins. coni. *diffisique.* 139 *ah est e Florent. S. Marci, priore Hamb. primo Medic. Norico et duobus aliis. Plerique mecumque sim. me.* Alii aliter. Heins. reteribit, *meum sine me mea terra*, vt acumen inist, vt XI, 701. *sine me me ponens habet.* Sed caueamus, ne Nostro acumina obtrudamus adeo, vbi sanior est.

132 Acerbissima exprobra ferendum, pro quo vs. 156. tio de horrendo et nefando *monstrum biforme*, et 169. *gestiphaes* flagitio. *Pasiphae* enim, *mina figura.* *Discordem* autem, Minois coniux, cum tauro quod Heins. nulla auctoritate vreretur, qui vaccani mulieri in *disformem* mutauerat, iure restituisse mihi videor. *Lucrer. cam ligneam*, corio inductam, V. 892. Centauris et Scyllae in qua *Pasiphae* cum tauro *discordia membra* tribuuntur. concubuit, ex eoque concubitu Minotaurum peperit, capite *Senec. Med. 773. Typhoeus discors*, quia corpori humano anguei pedes additi. Etiam *Sabin. I, 35. Mss. omnes, in uno corpore discors Parthenope.* Contra *diffors* foret, alius format, putatque, hunc *Taurum* fuisse formosum adolescentulum, qui, cum Minos genitibus aliquando laboraret, officiosum se praestiterit eius coniugi. Heynius vero ad Virg. Aen. VI, 26. suspicatur, fabulam ex noto Cretae, Siciliae et Italiae emblemate ductam, quod figuram tauri cum capite viri barbati exhibuerit, siue id patrii fluminis signum fuerit, siue Solis. *Discors* ad duplicem Minotauri naturam re-

134 *Inania*, quae non audiuntur, *verba*, item vota irrita dr. *ferri a ventis et traditis.* Tibul. I, 5, 35. III, 4, iugi. Heynius vero ad Virg. 96. Et h. l. tanto aptius, quia loquitur ad naues, quae agebantur a ventis. — *mea terra recedit.* Suauiter ex illusione optica, qua terra recedere nobis videtur, a qua naues abeunt celeri cursu. Cf. XI, 466. Aen. III, 72.

140 *Nil agit*, qui proposi-

Per freta longa trahar. Vix dixerat; insilit vndas;
Consequiturque rates, faciente Cupidine vires,
Gnosiacaque haeret comes inuidiosa carinae.

145 Quam pater vt vidit, (nam iam pendebat in auras,
Et modo factus erat fuluis Haliaëtos alis)

Ibat, vt haerentem rostro laniaret adunco.

Illa metu puppim dimittit: at aura cadentem
Sustinuisse levis, ne tangeret aequora, visa est.

150 Pluma fuit: plumis in auem mutata vocatur
Ciris: et a tonso est hoc nomen adepta capillo.

Vota Ioui Minos taurorum corpora centum

142 Vndas habent quidem non nisi tertius Medic. et tres alii; sed *insilire*, *incidere* etc. passiui cum quarto casu. V. Heins. 152 Cor-
tum suum non assequitur. *Per* liquet. Alius intellexit genus
freta etc. v. ad VII, 67. *fa-* accipitris, alius circum, alius
ciente etc. IV, 527. rursus perdicem, alaudam etc.

145 Nimis festinat; non Noster descriptionem eius nul-
enim ostendit, cur Nisus sit lam dedit, nec mutationem
mutatus. Nempe Iupiter, com- ipsam mere suo diligenter de-
motus eius pierate, necatum signauit, haud dubie propter
in vitam reuocauit, mutato- ea, quia Auctor carminis Ciris
que corpore auem esse iussit, illa egregie occupauerat. *aura*
nempe *haliaëton*, i. aquilam *sustinuit*. V. ad XI, 341. *Plu-*
marinam. Aristot. H. A. IX. *ma*, auis plumis velata.

Plin. X, 3. *pendebat in auras*, FAB. II, 152 — 182. *Ariad-*
aui erat. VI, 667. XI, 341. *nes corona inter sidera*. Arhe-
in auras exquisitius, quam, in nientes Minoi quetannis septe-
auris; deest enim *sublatus* in nos pueros totidemque virgi-
auras, quod additur VII, 354. nes tributis loco mittere co-
Ire saepe de hostili impetu et bantur deuorandos *Minotauro*,
incursum. qui seruabatur in *labyrintho*, a

151 *Ciris* quae sit, disputa- Daedalo exstructo. Tertia fors
tur. Hygino *Ciris* est piscis. cum mitteretur, comitem se
Etymol. M. *Κίρις* ē ἰχθύς. v. obrulit ipse *Theseus*. Interfecto
Munker. ad Hygin. Sed Virg. Minotauro, ope filii, quod ab
Cir. vl. 489. vbi illa metamor- *Ariadna*, Minois filia, acceperat
phosis eleganter satis describitur, se ex labyrinthi ambagibus
est auis versicolor, crista euoluit, Ariadnen autem in
purpurea in capite, et cruribus insula *Dia* reliquit. Casus, quos
rubentibus insignis, vitamque ibi passa sit, varie narrantur.
solitariam in locis desertis v. Homer. Od. λ, 320. Plutarch.
agens. *a tonso capillo*, ἀπο τῆ Thef. cap. 15. Hygin. fab. 42 et
κείρεν dicta est *Ciris*. Quae 43. Apollod. III, 1, 4.
autem auis intelligenda sit, non

152 Hecatomben Ioui offert,

Soluit, vt egressus ratibus Curetida terram
Contigit; et spoliis decorata est regia fixis.
Creuerat opprobrium generis; foedumque patebat
Matris adulterium, monstri nouitate biformis.
Destinat hunc Minos thalamis remouere pudorem,
Multiplicique domo, caecisque includere tectis.

pura habent praestantiores. Caeteri *sanguine*, quod oliui edebatur.

cui ob victoriam et felicem re- labyrinthi Cretensis, in qua
ditum sacra fieri solebant. *Vo* ante oculos habuit Aem. V,
ta potest vt adiectiuum accipi 588 sqq. VI, 27 sqq. Cf. et Ca-
et cum *corpora* coniungi. Ita tul. 61, 112. Plin. XXXVI, 13.
vl. 265 *votus sanguis*. VII, 162. Diodor. I, 61. Struxisse Dae-
uictima vota. Sic *vota corpora* dalum hoc aedificium ad exem-
soluit βραχυλογως dictum, cor- plar Aegyptiaci illius, sed
pora vota maectat, vt votum centesiman tantum eius par-
soluat. Possis autem et aliter tem imitatum esse, quae iti-
interpretari, vota soluit, quae nerum ambages, occurfusque
quidem erant centum *corpora* et recursus inexplicabiles con-
taurorum, i. tauri e sollempni tineret, crebris foribus inditis
periphrasi. *Curcis terra* an- ad fallentes occurfus, redeun-
tiquitus dicta est Creta a Cu- dumque in errores eosdem,
retibus. Plin. IV, 12. Aen. III, auctor est Plin. d. l. Sed cum
131. *Spolia*, h. e. vestes et arma nemo Veterum hoc monumen-
hostibus occisis detracta, in tum ipse viderit, neque Ho-
templis, *regiis* aut aliis locis merus, qui saepe Cretam lau-
conspicuis affigi solebant. v. dat, eius mentionem fecerit,
Perizon. Animadv. histor. cap. cum denique parum credibile
7. fit, iam antiquissimis tempori-

155 *Opprobrium*, Minotau- bus tale tantumque aedificium
rus, qui opprobrio erat (He- esse exstructum, non dubito
roid. IV, 57. *crimen matris*) accedere sententiae Cedreni
illi generi, iam adoleuerat, et et Eustathii, quae confirmata
dum *monstrum* illud *biforme* in etiam est a Tournefort in Voy-
regia versans, *nouitate*, inusi- age du Levant To. I. p. 65.
tata sua forma et natura, om- fuisse nempe labyrinthum il-
nibus spectaculo erat, *patebat* lum nihil aliud, nisi speluncam
quotidie matris *adulterium* *foe-* subterraneam cum multis am-
dum, i. a natura humana ab- bagibus, in qua ars adiuerit
horrens. Minos igitur *destinat*, naturam. Cf. Goguet vom Ur-
constituit, vult, hunc *pudorem*, spr. d. Gesezze To. II p. 185.
hoc monstrum, quod ei pudo- *domus multiplex*. Apollod. d. l.
ri erat (sic *pudor* et IX, 577.), *οἷα καὶ καμπὰς πολυπλόκοις πλά-*
remouere ab aula sua. *ῥον τὸ ἴδιον*. caecis, in quibus

158 Ingeniosissima descriptio nullus prospectus. Virgil. d. l.

Ariad-
nes co-
rona.

155

Daedalus, ingenio fabrae celeberrimus artis,
 160 Ponit opus: turbatque notas, et lumina flexum
 Ducit in errorem variarum ambage viarum.
 Non secus ac liquidus Phrygiis Maeandros in aruis
 Ludit; et ambiguo lapsu refluitque fluitque;
 Occurrensque sibi venturas adspicit undas;
 165 Et nunc ad fontes, nunc in mare verius apertum,
 Incertas exercet aquas. Ita Daedalus implet
 Innumeras errore vias: vixque ipse reuerti
 Ad limen potuit: tanta est fallacia tecti!
 Quo postquam tauri geminam iuuenisque figuram

160 *flexum* pro vulgari *flexu* e Florent. S. Marci, sec. Palat. Neap. Spirensi et 3 aliis dedit Heinf. Duo vett. *flexa*, nempe *ambage*. 162 Prior Tw sden. *liquidus Phrygius M. in arcus*, i. arcuata curuamina, quod placet Heinfio. 164 Arondel. *prospicit*, non improprie Heinf. 168 *tekti*. Gronov. coni. *tezzi*.

caecis parietibus. *fabra ars*, litus an fontem petat. Mox architectura. *ingenio artis*, iis, incertae aquae. Iam ingenio- quae ingeniose inuenit in ea suis etiam quod seq. *occurrens*- arte. Similiter prope Plin. *que etc. exercet*, fatigat, vt pan. 49, 7. *ingenia coenarum*, Virg. G. III, 529. *exercita cur-* vbi v. not. *Turbat notas*, scil. *su flumina*. Supra I, 582. *fessae* viarum, confundit eas, non *erroribus* undae. H. l. tanto suas cuique dat notas, sed om- aptius, quia per tot ambages nibus easdem. Hinc dignosci decurrunt. *implet etc.* ita for- non poterant. Virg. d. l. *qua* mat vias, vt eas ingressi vbi- *signa sequendi Falleret indepre-* que errare cogantur. Verbo- *sus et irremediabilis error. flexum* implere inest notio multitudi- nis. Tibul. I, 4, 69. *ter cen-* bagis) flexi. Virg. *ipse dolos* *tenas erroribus expleat vrbes.* *tekti ambagesque resoluit.*

162 De Maeandri lusibus v. ad II, 246. Cf. Senec. Herc. fur. 683. Phoen. 605. Silius VII, 139. Senec. priore loc. *Qua-* lis incertis vagus Maeander undis errat, ludit et cedit sibi, Instatque dubius, litus an fon- tem petat. *refluitque fluitque* pro, *fluitque refluitque*, vt vs. 536. *resonantque fouentque* II, 409. *redit itque*. Illud *ambi-* guum explicat Senec. dubium,

169 Noster A. A. II, 23. *Dae-* dalus vt clausit conceptum cri- mine matris Semibonemque vi- rum, semiuirumque bouem. Phi- lochorus scripserat, labyrin- thum fuisse custodiam, in qua seruarentur pueri Athenienses, vt praemii loco tribuerentur iis, qui victoriam deportassent in ludis gymniciis. Eorum vi- ctorum principem fuisse Tau- rum quendam, hominem cru- delem, qui duriter satis ha-

Clausit, et Actaeo bis passum sanguine monstrum 170
 Tertia fors annis domuit repetita nouenis;
 Vtque ope virginea, nullis iterata priorum,
 Ianua difficilis filo est inuenta relecto;
 Protinus Aegides, rapta Minioide, Dian
 Vela dedit; comitemque suam crudelis in illo 175
 Litore deseruit. Desertae, et multa querenti,
 Amplexus et opem Liber tulit: vtque perenni
 Sidere clara foret, sumtam de fronte coronam
 Immisit coelo. Tenuis volat illa per auras:

172 *iterata*. Neap. et sec. Medic. *superata*. Spirensi. *nulli superata*, quod verum iudicat Heinf. 174 *D an pro Diam* est et sec. Palat. et duobus aliis. 176 *deseruit* pro *desistit* Heinf. e quinque Mss. assumpti, vt sit Ouidiana repetitio.

buerit pueros illos. v. Plutarch. Heinf. defendit *superata*. Et- enim *superatur* ianua etiam ab-

169 *geminam*, vt II, 630. iis, qui intrant. Bentley. ad *fors*, sorte electi pueri puel- Horat. I od. 34, 5. *filo relecto*. laeque. Plutarch. Thef. 17. Hygin. 42. *licium reuoluendo* Virg. Aen. VI, 22. *stat ductis foras est egressus*. Plin. 36, 14. *fortioris vrna*, vbi haec ipsa *glomus lini* vr. res in valuis templi expressa. 174 De Dia v. ad III, 597. describitur. Ea domuit, ex Apud Homer. d. l. Diana deti- iis vnus interfecit, quo sensu net Ariadhen in insula Dia, domare et I, 309. IX, 98. no- Baccho sic volente, qui eam *uenis annis repetita* Glareanus duxit uxorem. Cf. Hesiod. interpretatur ide vigesimo se- Theog. 947. Noster Heroid. II, ptimo anno, Regius post nouem 79. IV, 59. Plutarch. Thef. annos, quia poetae distributi- cap. 20. Nimis rursus festinat, vis vtantur pro cardinalibus. omittitque, me iudice, non Quotannis talem sortem esse omittenda. Par enim erat, missam in Cretam, plurimi Ariadnen, vt partem fabulae auctores tradunt. V. Plutarch. praecipuam, pluribus notare. 15. qui e consensu scriptorum 178 De Ariadnae corona tradit, foedus iniisse Atticos, v. Hygin. Poet. Astron. II, 5. vt de *εντα εναν*, per nouem an- Corona est sidus nouem stella- nos, tributum mitterent; et rum in orbe disposita um inter cap. 17. hanc tertiam sortem Engonasin et Ophiuchum, qui vocat *τετρο εξομης*. *difficilis*, anguem tenet ambabus mani- nempe inuenta. *iterata*, ad bus. *Doradem* illam coronam quam nemo rediit. Ib. 375. vocat Claudian. 10, 272. i. a *Vt qui tecta*, noni formam ce- Baccho illi in dorem datam. *lantia monstri*, Intrarunt cae- Secundum alios ipsa Ariadne cae non redeunda domus. Male in coelum relata. Propert. III,

180 Dumque volat, gemmae subitos vertuntur in ignes:
Consistuntque loco, specie remanente Coronae,
Qui medius nixique genu est, anguemque tenentis.

Dae- Daedalus interea Creten, longumque perofus
dalus. Exsilium, tractusque foli natalis amore;

185 Clausus erat pelago. Terras licet, inquit, et vndas
Obstruat; at coelum certe patet: ibimus illac.
Omnia possideat, non possidet aëra Minos.
Dixit: et ignotas animum dimittit in ar es;
Naturamque nouat. Nam ponit in ordine pennas,

180 *subitos.* Lovan. et vnus Med. *rutilos.* Caeteri *nitidos.* 182 *nixique.* Argent. et Moreti, *flexique.* 184 *tractus* Heinsl. ex Medic. accepit, et *foli* ex Leid. nam pro illo vulg. *tactus.* Briant. *captus,* pro hoc caeteri *loci.* 188 Argent. *animum conue tit.* Quatuor *di-* *vertit.* Heinsl. coni. *animo deuertit.* Louan. *curam dimittit.* Mox Heinsl. malebat, *nouans disponit,* quia in Bonon. *nouam.*

15. 8. *Lyncibus in coelum ve-* 8. 9. et prae caeteris Diodor.
cta Ariadna. Ita et Noster IV, 76-79. Quod de *alis* Dae-
III Fast. 507 sqq. V. Brouckh. dali traditur, id de velis intel-
ad Propert. d. I. ligendum est, quae primus

FAB. III, 183-259. *Daedalus,* inuenit, et quibus adiutus se-
Icarus et *Perdix.* *Daedalus* cure per mediam Minois clas-
Athenis ex regia stirpe ortus, sem aufugit. *Velorum alas* di-
occiso *Perdice,* sororis filio, in xit Virg. Aen. III, 520.

Cretam fugit ad Minoa. Sed 184 *Exsilium,* nempe dam-
et ibi capitis damnatus, e cu-
stodia aufugit cum *Icaro* filio, pter caedem commissam. *Tra-*
seque ad Cocalum, Siciliae re-
gem, contulit, cui eam ob *hebatur* non a solo natali, vt
causam bellum fecit Minos, quae formula obuia. Neque
Pausan. Ach. p. 531. Sed Seru. tamen Daed. in patriam rediit,
ad Virg. Aen. VI, 14. e Sallu- sed in Siciliam se contulit.
stii lib. II. Histor. memorat, *terras* — *Minos.* Similiter A.
eum primum Sardiniam, post A. 35 f.

Cumas petiisse, ibique Apol- 188 *animum dimittit,* varia
lini templum condidisse, sa-
cratis ei alis. In foribus tem-
pli istius omnia ista argumen-
ta, quae hic legimus, expressa
erant, quae describit Virg. d. I.
quocum cf. Silius XII, 89-103.
Totam fabulam Noster narrat
A. A. II, 21 sqq. Cf. et
Hygin. 40. Apollod. III, 15, *am miseris.* Heroid. IV; 37.

A minima coeptas, longam breuiore sequenti;
Vt cliuo creuisse putes. Sic rustica quondam
Fistula disparibus paullatim surgit auenis,
Tum lino medias, et ceris adligat imas.
Atque ita compositas paruo curuamine flectit;
Vt veras imitentur aues. Puer Icarus vna
Stabat: et, ignarus sua se tractare pericla,
Ore renidenti, modo quas vaga mouerat aura,
Captabat plumas: flauam inodo pollice ceram
Mollibat, lusuque suo mirabile patris
Impediebat opus. Postquam manus vltima coeptis
Imposita est; geminas opifex librauit in alas

197 Heinsl. suadebat *moueris,* et mox alium lulum Icaro tribue-
bat, cum *captabat* in *adstabat* vel *tractabat* mutari vellet.

ignotas nitor in artes. — Na- 4. feles in *media* quercu parit,
turam nouat, nouas naturae sus ad *imam* foetum ponit) et
leges praescribit. Fugam enim Noster A. A. 46 f. *leue per li-*
parabat *pennis non homini da-* ni vincula *nectit opus: imaque*
is Horat. I od. 3, 35. Supra *pars ceris adstringitur igne so-*
IV, 279. *naturae iare nouato. luris.* — *Vt veras* etc. vt fi-
A. 42. *sint mihi naturae iura* miles sint alis verarum auium.
nouanda meae. Commode hoc *Imitentur* exquisitias, quam,
de miraculorum auctoribus dici quod olim edebatur, *imite-*
potest. *tur.*

189 Rem tenuem ornate ex- 195 Lusus pueriles Icaro iu-
pressit. Quoniam a *minima* cunde notantur. *tractare,* ma-
incepit, sequi debebat *breui-* nibus contingere, *sua pericu-*
rem longa sequente, sed inuer- *la,* pennas et ceras, vnde pa-
tit hunc ordinem. Verbis *vt* ter alas faciebat mox filio per-
cliuo etc. frustra ostendebatur niciem allaturas. Similiter
Ciofan. Nempe in iis, quae *pericula* vs. 331. *vaga,* mobi-
in cliuo crescunt, sequentia lis aut mota. *mollire ceram,* vt
eminent super inferiora. De *mollire lanam,* eam reddere
rustica fistula cf. I, 711. Tibul. tenuem. A. A. 49 f. *tractabat*
II, 5, 30. *Fistula, cui semper* *ceramque puer pennasque reni-*
decrescit arundinis ordo; Nam *dens, nescius, haec humeris ar-*
calamus cera iungitur usque *ma parata suis.*

minor. In similitudinibus 201 *librauit,* suspendit ita,
quondam i. q. fere. *surgit,* fit vt aequilibrium seruaretur.
altior. *mediae et imae* sunt me-
Vid. ad I, 13. Quamquam li-
diae et imae partes earundem *brare* et eleganter de volanti-
pennarum. Sic enim illa vocc. bus dr. qui corpus ita vei in
frequentantur (Phaedr. II fab. aëra tollunt, vel in alto susti-

- Ipse suum corpus: motaque pendit in aura.
 Instruit et natum; Medioque vt limite curras,
 Icare, ait, moueo, ne, si demissior ibis,
 205 Vnda grauet pennas; si celsior, ignis adurat.
 Inter vtrumque vola. Nec te spectare Booten,
 Aut Helicen iubeo, strictumue Orionis ensen.
 Me duce carpe viam. Pariter praecepta volandi
 Tradit; et ignotas humeris adcommodat alas.
 210 Inter opus monitusque genae maduere seniles;
 Et patriae tremuere manus. Dedit oscula nato
 Non iterum repetenda suo: pennisque leuatus
 Ante volat; comitique timet, velut ales, ab alto
 Quae teneram prolem produxit in aëra nido,
 215 Hortaturque sequi, damnosaeque erudit artes:
 Et mouet ipse suas, et nati respicit alas.
 Hos aliquis, tremula dum captat arundine pisces,
 Aut pastor baculo, stiuauē innixus arator,

211 Alter Hamburg. *cecidere manus*, quod e Virg. fluxit. 214 Burm. e Leid. Spontii et duobus aliis, *producit*. 218 Vulg. *stiuauē*. Sed *stiuauē* e suis Codd. dedit Heinf. quia *innixus* et alibi cum Ablat. vi XV, 726.

nent. Virg. G. IV, 196. de api- *mater aues*. Instruit autem se-
 bus, *sepe per inania nubila li-* re, vt Phaëthontem Phoebus
 brant. Nolter A. A. 68. *Inque* II, 126 fqq. vbi nonnulla his
nouum timide corpora livat similia.

iter. Amor. II, 6, 11. de au- 206 Fugiebat versus septem-
 bus, *quae liquido libris in* triones, et spectabat sidera,
aere cursus. Silius XII, 194. tamquam nautae. *Bootes*. He-
 ex imitatione Nostri de Dae- *lice* et *Orion* iam antiquissimis
 dalo, *Suspensum hic librans* temporibus nota erant sidera,
media inter nubila corpus. et diligenter obseruabantur a

203 *Currere* cum pr. dr. na-
 vis, bene ad volatum transla-
 tum est. Volarus enim et na-
 vigatio solent a poetis inter
 se comparari. Virg. d. l. *enauit*
 de Daedalo volante. Mox re-
 migium, de quo supra ad V, — *Accommodat*, vt accommo-
 558. A. A. II, 64. Daedalus filio
 suader, *vela dare secunda*. Vid.
 et ad V, 558. — *Instruit*. A.
 A. d. l. *Erudit infirmas vt sua*

rationem faciendam et *seni* et

- Vidit; et obstupuit; quique aethera carpere possent,
 Credidit esse Deos. Et iam Iunonia lacua 220
 Parte Samos fuerant, Delosque, Parosque relictae;
 Dextra Lebynthos erant, secundaque melle Calymne:
 Cum puer audaci coepit gaudere volatu,
 Deferuitque ducem, coelique cupidine tractus
 Altius egit iter. Rapidi vicinia Solis 225
 Mollit odoratas, pennarum vincula, ceras.
 Tabuerant cerae: nudos quatit ille lacertos;
 Remigioque carens non vlla percipit auras:
 Oraque caerulea, patrium clamantia nomen,
 Excipiuntur aqua: quae nomen traxit ab illo. 230
 At pater infelix, nec iam pater, Icare, dixit,
 Icare, dixit, vbi es? qua te regione requiram?
 Icare, dicebat: pennas conspexit in vdis,
 Deuouitque suas artes, corpusque sepulcro
 Condidit, et tellus a nomine dicta sepulchri. 235
 Hunc miseri tumulto ponentem corpora nati

226 Heinf. malebat *adornatas*. Neque Burm. *odoratas* satis placet, cui verbo non satis *to vincula* conueniat. Suadet ergo *mollis aptatas*.

parri. Sic praemonet rursus 220 Eadem fere insulae
 lectorem de exitu rei. Expres- A. A. 79 — 82. *Samos* in li-
 sit autem Virg. Aen. VI, 32. tore Asiae minoris non potuit
Bis conatus erat casus effingere ei ad lacuam esse. Ibi *Iunonis*
in auro, *Bis patriae cecidere* templum summa religione co-
manus. Opus, accommodatio leatur. Herod. 3, 60. *Calym-*
alarum. — *Velut ales* etc. Prae- *nium vel* laudatur a Strabone
 clara similitudo. Expressit No- X p. 749. *coeli*, volandi per
 strum Valer. Flac. VII, 374. *larum et profundum coelum*.
Producere verb. delectum; sum- 226 *odoratas* ornat tantum,
 tum ab iis, qui suae domo du- neque adeo Burm. ostendere
 cunt in publicum. debebat. *In nudos quatit lac-*

219 *obstupuit* fere, vt apud
 Attium pastor, qui primam na-
 vem videt. Cic. N. D. II, 35. *percipi* dr. et *concupi*. Vid. ad
 Versus sunt praecleari, sed ap- XII, 569.
 parer, eos studio esse arcesitos 236 Quae inde a vs. 183.
 et tamquam peculiarem sen- praecedunt, nullam habent
 tentiam interpolitos, *stiuauē*, li- metamorphosin, sed quia aliam
 gnum illud, quo arator apud ob causam memorabilia repe-
 Veteres aratrum flectebat. riuntur, tamquam nexus caus-

Garrula ramosa prospexit ab ilice perdix;
 Et plausit pennis, testataque gaudia cantu est:
 Unica tunc volucris, nec visa prioribus annis,
 240 Factaque nuper auis, longum tibi, Daedale, crimen.
 Namque huic tradiderat, fatorum ignara, docendam
 Progeniem germana suam, natalibus actis
 Bis puerum senis, animi ad praecepta capacis.
 Ille etiam medio spinas in pisce notatas
 245 Traxit in exemplum; ferroque incidit acuto
 Perpetuos dentes; et serrae reperit usum.
 Primus et ex vno duo ferrea brachia nodo
 Vinxit, vt, aequali spatio distantibus illis,

243 Multi rapacis, quod adblanditur Heinso, quia mox ingenium velox ei tribuitur. Dubitat Burm. an rapax ad recte dicatur, cum capax saepe ita construi soleat. Male, ad tunc est, quoad.

sa intexta sunt. Metamorpho-
 dia, nomen fabulae originem
 fin, quae Icarum casum anteces-
 sit, nunc commodè subiicit. 240 longum crimen, quae
 Cf. Diodor. IV, 76. Apollod. semper tibi caedem perpetra-
 III, 15, 9. Hygin. fabb. 39. tam obicit. Germana ab Apol-
 274. Seruius ad Virg. G. I, lod. Perdix et progenies Talus
 143. Aen. V, 14. Ponentem, vr. Sic et Diodor. Sed e vs.
 cineres condentem, quibus 255. apparet, Nostrum cum
 postea tumulus impositus. Re- Hygino, Fulgentio et Seruio
 prehendit Burm. poetam, quod securum esse eos, qui Perdici
 perdicem ex arbore prospicien- nomen filio tribuerent. V. Mun-
 tem fingat, cum haec auis sem- ker. ad Hygin. f. 39. Eum
 per humi versetur, et in terra Daedali *μαθητι* vocat etiam
 faciat cubilia. Neque hoc la- Apollod. eique dat *ευφρονας*
 tuit Ouidium, qui vs. 256. praeclarum ingenium. ad prae-
 hanc auis indolem e Perdici cepta. Etiam Cic. Tusc. III, 5.
 casu explicat. Plausus signum mentis ad omnia capacitas.
 laetitiae et approbationis, et 244 spinas in pisce. Sic et
 bene h. l. perdici tribuitur; Hygin. Sed secundum Diodor.
 nam etiam aues plaudere dr. et Hygin. mandibula serpen-
 cum strepitum volando faciunt. tis dentibus aspera ei caussa
 XIV, 507. Perdici cantus si- fuit serram inueniendi. Her-
 milis fere sono serrae lignum bam serratam originem serrae
 secantis. Hinc mythici scri- dedisse, alii tradebant. Plin.
 ptores serrae inuentorem non XXIV, 15. Eodem auctore illa
 temere in hanc anem mutasse laus debetur ipsi Daedalo. VII,
 videntur Buffono in Hist. Avi- 56 f. 57. p. 414. Traxit in
 um To. VI n. 25. Potius Per- exemplum, imitatus est. Clau-

Altera pars staret; pars altera duceret orbem.
 Daedalus inuidit, sacraque ex arce Minervae 250
 Praecipitem mittit, lapsum mentitus. At illum,
 Quae fauet ingenii, excepit Pallas; auemque
 Reddidit, et medio velauit in aere pennis.
 Sed vigor ingenii quondam velocis in alas,
 Inque pedes abiit: nomen, quod et ante, remansit. 255
 Non tamen haec alte volucris sua corpora tollit,
 Nec facit in ramis, altoque cacumine, nidos;
 Propter humum volitat, ponitque in sepibus oua:
 Antiquique memor metuit sublimia casus.

Iamque fatigatum tellus Aetnaea tenebat 260

252 Pro fauet Arondel. facit, quod Heinso. illustrat.

dian, 22, 117. corruptum ae- etiam *Atalanta*, virgo Arcadi-
 dum te non traxit ad exemplum. ea, cuius amore arsit *Meleager*,
 Serrae usus, ipsa serrae. V. ad Oenei filius. Post acerrimam
 I, 408. ferrea brachia etc. cir- pugnam aper interficitur a Me-
 cini descriptio egregia. nodus, leagro, qui exunias et dentes
 id, quo cohaerent res scissae. *Atalantae* donat, quae prima
 perpetuos, vna serie procurren- aprum violauerat. *Althaea*,
 tes. mater *Meleagri*, duos habebat

250 Inuidit. Hygin. propter fratres, *Plexippum* et *Toxoa*, qui
 artificii inuidiam, quod is pri- venationi interfuerant. Il cum
 mum serram inuenerat. Apol- inuidia tacti *Atalantae* eripe-
 lod. *Δελίας, μη δειτὶς ευφρονας* *αὐ-* rent victoriae signa, *Meleager*
τὸν υπερβάλλει. ex arce, ἀπὸ τῆς *αὐ-* eos interficit. At mater, vt
αὐτοπόλεως. fratrum caedem accipit, *stipi-*

258 Plin. X, 32. *Perdices spi-* tem fatalem, in quo vita *Me-*
 na et frutice sic muniunt rece- leagri continebatur, flammis
 ptaculum, vt contra feras ab- comburit, quo consumito *Me-*
 unde vallentur. Seqq. antiqui- leager exstinguitur, *sorores* au-
 que etc. Similis sententia II, tem, eius interitum flentes, in
 378. aues *meleagrides* mutantur. Fa-

FAB. IV, 260-545. *Oeneus*, bula satis celebrata a scripto-
 Parthaonis filius, Aetoliae rex, ribus antiquis. Cf. Homer. II.
 cuius vrbs *Calydon*, cum Dia- i, 529. Callim. h. Dian. 216.
 nae cultum neglexisset, illa Diodor. IV. p. 240. Apollod.
 terris eius vastum aprum im- I, 8, 2. III, 9, 2. Hygin. fab.
 misit, qui segetes vastaret, pe- 171 — 174. Pausan. Arcad. p.
 cudesque trucidaret. Ad eum 692. Anronin. 2. ex Nicandro.
 interficiendum concurrerunt ex Etiam *Pherecydes* et *Eupho-*
 multis Graeciae ciuitatibus vi- rion narrauerant fabulam, tum
 ri fortissimi, in quibus erat Euripides in *Meleagro* tracta-

Aper Daedalon: et sumtis pro supplice Cocalus armis
Caly- Mitis habebatur. Iam lamentabile Athenae
don. Pendere desierant, Thesea laude, tributum.
 Templa coronantur: beilatricemque Mineruam
 265 Cum loue, Disque vocant aliis: quos sanguine voto,
 Muneribusque datis, et acerris turis honorant.
 Sparserat Argoliceas nomen vaga Fama per vrbes
 Theseos: et populi, quos diues Achaia cepit,
 Huius opem magnis implorauere periclis:
 270 Huius opem Calydon, quamvis Meleagron haberet,

266 honorant. Heinsl. e pluribus Mss. adorant. acerris Brodaeus mutat in acerris quod in Thyssii cod. repertum recepit Heinsl.

verat, unde non nisi pauca Infra vs. 580. plenius ad sacra
 fragmenta supersunt, quae ha- *vocare. quos etc.* De triplici
 bes in Valkenar. Diatr. p. 137 hoc honorum genere cf. VII,
 sqq. Eam fab. latinam fecerat 159 sqq. munera, donaria,
 Attius.

260 In prima myrthi parte insignita in templis vel suspen-
 daque ad vs. 300 Homerum se- debantur, vel reponebantur.
 quitur, et singula, quae ille *acerra turis*, tus, continens
 breuiter memorat, suo modo pro contento. Forte alicui e
 exornat. Transiit autem ad seqq. Mss. tribus et viginti magis
 per *Thesei laudes*. Iamque — placeat *acerris*, ut multitudo
habebatur. Vid. ad vs. 183. turis accenti indicetur. IV, 758.
fatigatum vel volatu, vel lu- *largis satiantur odoribus ignes.*
 ctu et aerumnis, ut IV, 563. VII, 160. *congestaque flamma*
 Cadmus luctu serieque malorum *Tura liquefiant.* Sed et Aen.
viatus. mitis habebatur, com- V, 745. *plena supplex venera-*
 miseratione Daedali tactus eum *tur acerra.* Caeterum *tura* il-
 in tutelam receperat *habeba-* lis temporibus nondum vene-
tur pro vulgari, erat. *armis* rabantur Deos. Pro adorant
 contra Minoa, qui Daedalum reuocauit *honorant.* Etenim
 sibi deposcebat. *honorare Deos templis, aris,*

263 *laude*, virtute Thesei *vidimis* formulae sollemnes ap.
 gloriosa. In antiquissimis do- Graecos et Latinos. Ipsa sacra
 nanis, laetitiae et grati animi eleganter *honores* dr. Mox vs.
 signis, erant *coronae*, quibus 280. Diana se *inbonoratam* vo-
 super postibus suspensis templa cat.
 ornabantur. Aen. II, 249. *de-* 267 *Spargere nomen*, ut *sp-*
lubra festa velare fronde. Vo- rumores. *vaga* eam ipsam ob
cant, inuocant, inuitant ad causam, quod late spargit ru-
 sacra, e ritu et formula sol- mores et nomina. *diues*, scil.
 lemnis, de qua Burm. ad X, 3. populorum. Multi illi, quos

Sollicita supplex petiit prece. Causa petendi
 Sus erat, infestae famulus vindexque Dianae.
 Oeneae namque ferunt, pleni successibus anni,
 Primitias, frugem Cereri, sua vina Lyaeo,
 Palladios flauae latices libasse Mineruae.
 Coeptus ab agricolis Superos peruenit ad omnes
 Inuidiosus honos: solas sine ture relictas
 Praeteritae cessasse ferunt Letoidos aras.
 Tangit et ira Deos. At non impune feremus;

272 *instit* e. Langerm. *inculcae*, neglectae. 277 *inuidiosus* ex Neap. et sec. Med. Heinsl. dedit, improbante Schirachio.

Achaia, Graecia, *cepit*, habet, etiam a Virg. Georg. I, 18.
 populi eum implorauere. Id numeratur. Tibul. I, I, 14.
 venum est. Inde prouerbium, *quodcumque mihi pomum nouus*
ex arboribus *Θησιος*, quo omnium *educat annus*, *Libatum agrico-*
 rerum societas indicabatur. *hic ponitur ante Deo.* *Inuidio-*
 Zenob. V, 33. *Calydon*, Ole- *fus*, qui inuidiam creat, aut
 nos, Pleuron, vrbes Aetoliae qui cum inuidia expetitur a
 celeberrimae. *quamuis Mel.* pluribus. IV, 794. *spes inuidio-*
 Sic satis et Thesea et Melea- *sa procorum.* VI Fast. 63. *in-*
 gron laudat simul. *uidiosus honor.* Sed longe plu-
 rimi scripti *ambitiosus*, non
 minus eleganter. *Ambitiosa*
 enim quae studiose affectantur,
 ut gratia et auctoritate valere
 videaris. *solas - aras.* Homer.
 vs. 532. *οὐδ' ἄν τι Διὸς κτε-*
ρα. Hoc Noster verbis nimium
 fere cumulatis expressit. *Ces-*
sare, otiosum stare. Sic *ager*
cessans Virg. G. I, 71. *Praeteri-*
tur, cui denegatur aliquid.
 Ergo *praeterita* eadem quae
inbonorata. Ap. Apollod. causa
 cessationis fuit obliuio, *μνήμη*
Ἀρτεμίδος ἐξέληθ' αὐτό. Dubiam
 relinquit Homer. — Postea,
 forte hoc malo inducti, Caly-
 donii Dianam cognom. La-
 phrian fecere patronam suam.
 Pausan. Messen. p. 357.

271 Sequitur perspicua, ac-
 curata, multisque luminibus
 exornata narratio. *Famulus*,
 per quem Diana vindictam ex-
 ercebat. Etiam Dii minores,
 quorum ministeriis superiores
 utebantur, horum *famuli* dr.
Successus anni, fertilitas. *ple-*
nus, frugibus abundans.
 Vulgo editur *plenis*, quod
 dictum, ut Pont. IV, 7, 17.
pleni fructus, plurimi. V.
 ad X, 290. *Palladios latices*,
 oleum. Eurip. *Οὐτός ποτ' ἐκ γῆς*
πολύμετρον λαβὼν, εἰσὶν ὅταν παρ-
χῆι δ' ἔδωκε παρδινὰ Ἀρτεμίδι.
 Ea sacra vocat Homer. vs. 530.
θάλσσω, vbi v. Schol. Lips. in
 not. Ern.

276 *Agricolae*, Dii rustici, in
 quibus Minerva propter oleum
 279 At sic ponitur in prin-
 cipio minarum, increpationis,

- 280 Quaeque inhonoratae, non et dicemur inultae;
Inquit: et Oeneos ultorem spreta per agros
Misit aprum: quanto maiores herbida tauros
Non habet Epiros; sed habent Sicula arua minores,
Sanguine et igne micant oculi, riget ardua ceruix;
285 Et setae densis similes hastilibus horrent;
[Stantque velut vallum, velut alta hastilia, setae.]
Feruida cum rauco latos stridore per arinos
Spuma fluit: dentes aequantur dentibus Indis,
Fulmen ab ore venit: frondes adflatus ardent.

281 Prior Esford. *Olenios* pro diuersa lecti: *Olenos* vrbs Aetoliae. 283 *sed.* Lovan. et, non male. 284 *ardua* e Francos. dedit Burm. quia *ardua ceruix* obuia apud poetas. 285. 6. Alterutrum vs. delendum esse, apparet. Priorem improbat Heinf. posteriorem Burm. Gronov. Obs. III, 18. coni. *vallus* vel *valli*. 289 Heinf. coni. *arent*.

admirationis. XII, 367. Adpositum accipit. Vid. Varr. iediv. *Oeneus* habent et alii, lect.

quos Heinf. et Burm. laudant. 284 *Sanguine*, scil. suffusi, Hom. Οἷῳ ἀλάνῃ. Inquit in quia oculi igne rufescunt, XI, 368. *rubra suffusus lumina*

282 Excellentissima horrendi monstri descriptio hinc incipit. Atqui talis tantusque esse debebat aper, ad quem ut XI, 156. *riget arduus* Tmolus. At apri non habent ceruicem, principes concurrebant. Homer. breuiter, σὺν ἀγρίῳ ἀγρίῳ. Itaque praetulerim, quod praeter unum Mss. omnes habent, *riget horrida*, ut dura, im-

bilis ceruix indicetur, setis I. lupi descriptio XI, 365 sqq. eminentibus. Aut *rigere* naturam setarum exprimit. Vs. re, neque Epiros, neque Sicula arua habent; sed variavit orationem. Plin. VIII, 45. *In nostro orbe Epiroticis (bubus) lum e coniect.* Gronouii in *vallus maxima, a Pyrrhi, ut ferunt, iam inde regis cura.* Id versus delendi. *Spuma* saepe consecutus est, non ante quam ad partus vocando. Praegrandes itaque fuere, et co stridore desluentem. Satis bodieque reliquae stirpium durant. — sed Glarean. pro et candore (quamquam Homer.

Is modo crescenti segetes proculcat in herba:
Nunc matura metit fleturi vota coloni;
Et Cererem in spicis intercipit. Area frustra,
Et frustra expectant promissas horrea messes.

290 Olim, *crescentes*. Heinf. de suo *crescenti*; posse tamen etiam legi, *crescentes segetem p. in herbas*; nam *herbas* esse in nonnullis. 291 Leidenf. *matura premit*. quod Burm. minime ab indocto librario profectum esse credit, sed *metit* glossam est, qua reconditae significationis verb. aliquis explicuerit. *Premere* enim in re rustica verb. pr. pro amputare, abscindere.

candidos eius dentes memorat), Heinf. praeferebat, *Non* vel sed magnitudine; non enim *neq. matura*, eam quidem ob laudare vult ferum, sed horcaustam, quod leue fuerit damribilem describere. Infra vs. nam, si *matura*. Rectius multo Burm. „*Nunc matura retiora Indus*, Indicus, ut *Maurus*, Mauricus etc. De *fulmine* apri v. ad I, 305. *fulmine* tempestates et calamitates euam os est II Pass. 232. Nunc sisse videntur, frumenta vastet possis flammam e pectore spire et metat aper, et ita longi labor irritus anni pereat. Praeterea bis idem diceret; nam oculos nostrum loc. Apulei. vs. praeced. agit de crescentibus et adhuc immaturis, nunc habuisse videtur. de segetibus maturis, et iam

290 Homer. non nisi arbores altas cum radicibus et floribus excisas, hominesque multos trucidatos breuiter memorat. Cf. Apollod. vbi σποροὶ ἔτι etc. *Crescenti in herba*, teneram segetem. Sic pistori, qui in farinam redigentera in herba Virg. G. I, 112. ret, sus sibi vindicat. „*Inter et primis in herbis* V, 482. *capere* verb. elegans, ante *Matura metit*, quod verb. cum pere, quam ad dominum, lo-delectu positum et bene concum, vsum destinatum veniat, venit alteri *intercipit*. *Metere* Terent. Eun. I, 1, 35. Nam autem etiam pro amputare ponitur. V, 104. Male Burm. *intercipit*. Hic quoque modum seruare nesciuit; itaque subbo, cum amputare significat, iecit illa, *area* etc. quamquam *falce* addi solet, neque de messuani metaphora *areae expectatio* et agris *promissio* tribuitur. In tanta calamitate non loni, vt I, 272. Non bene curat lector scire, qui sensus hor-

- Sternuntur grauidi longo cum palmite foetus,
 295 Baccaque cum ramis semper frondentis oliuae.
 Saeuit et in pecudes; non has pastore canesue,
 Non armenta truces possunt defendere tauri.
 Diffugiunt populi, nec se, nisi moenibus vrbis
 Esse putant tutos; donec Meleagros, et vna
 300 Lecta manus iuuenum coëre cupidine laudis.
 Tyndaridae gemini, spectatus caestibus alter,
 Alter equo; primaque ratis molitor Iason,
 Et cum Pirithoo, felix concordia, Theseus,
 Et duo Thestidae, prolesque Aphareia Lynceus,
 305 Et velox Idas, et iam non femina Caeneus,
 Leucippusque ferox, iaculoque insignis Acastus,
 Hippothoosque, Dryasque, et cretus Amyntore Phoe-
 nix,

reorum fuerint. Plin. pan. 81. habent etiam Hygin. fab. 173. hanc ipsam forte venationem et Apollod. quamquam hic respiciens, *submotam campis* plura omittit, ille alia nonnulla *irruptionem ferarum et olisidionem* subiungit. Principes eorum ne liberatum agrestium laborem spectabantur depicti in tabula apud Tegeatas. Pausan. Arcad. p. 693. Apud Euripidem nuntius indecebatur describens, quo quisque habitu ex istis ducibus fuerit, Macrob. Saturn. V, 18. vbi versus quosdam ex illa scena seruauit.

294 Sternuntur succulentae p. 693. Apud Euripidem nuntius indecebatur describens, vnae cum vitibus. *pecudes, greges; nam opp. armentis.* quo quisque habitu ex istis ducibus fuerit, Macrob. Saturn. V, 18. vbi versus quosdam ex illa scena seruauit.

300 Lecta manus. Callim. 18. vbi versus quosdam ex illa scena seruauit. Apollod. 18. vbi versus quosdam ex illa scena seruauit. Homer. vf. 539. *Μελιτταίη*, Πολλῶν ἐκ πολλῶν θηρίων, αἰετός καὶ κύων. Cf. Callim. vf. 218. Plerique fere omnes interfuerant navigationi ad VI. fin. *molitor*, suator et Colchicae; nam tempore posterior fuit haec venatio, vt intel. e Pausan. Arcad. p. 606. Antiquissimis illis temporibus, quibus fortitudo vna esset virtus, qua excellere laudi ducere, tali occasione confluere vndique solebant, qui fortitudinis gloriam appetere. Notamina horum *lectorum iuuenum* stidae, Plexippus et Toxeus,

Actoridaeque pares, et missus ab Elide Phyleus.
 Nec Telamon aberat, magnique creator Achillis.
 Cumque Pheretiade, et Hyanteo Iolao
 310 Impiger Eurytion, et cursu inuictus Echion,
 Naryciusque Lelex, Panopeusque, Hyleusque, feroxque
 Hippasus, et primis etiamnum Nestor in armis.
 Et quos Hippocoon antiquis misit Amyclis;
 Penelopesque focer, cum Parrasio Aeneas,
 315 Ampycidesque sagax, et adhuc a coniuge tutus
 Oecides, nemorisque decus Tegeaea Lycei.

313 armis e Mss. dedit Heinl. pro annis.

Thestii filii, Althaeae fratres. filius, *Parrasius*, Arcas, *Ampycides*, Mopsus, Ampyci filius, thous et Cometes. A Laetant. augur et vares. XII, 455. Oecides, Amphiaras, Oeclei finor. Aliter rursus Apollod. et Hygin. fab. 173. vbi v. *Mun-* tiffimus, quem Eriphyla vxor ker. *Lynceus* et *Idas*, Messenii, prodidit Adraeto, bellum The- Aphareii filii. Pausan. Messen. banis mouenti. Hygin. fab. 128. p. 283. f. Apollon. Rh. I, 151. Cf. Eurip. Phoen. 175 sqq. *su-* vbi *Πιερβίος* Idas. *Caeneus*, Elati gax. V, 146.

317 Atalanta intel. a Te- gaea, oppido Arcadiae, *Tegeaea* dicebant, sed a Neptuno im- dicta, sed infra vf. 426. No- petrauerat, vt et vir esset, et *nacrina*, et Heroid. IV, 99. nullo ictu vulnerari posset. Hy- *Maenulia*. Iuuenes, ne nudum gin. fab. 14. nominum catalogum appone-

308 Actoridae, Eurytus et rer, notauit quidem et ipsos, Cteatus, Actoris filii, Phthii. sed breuiter. Atalantam vero, *Pheretiades*, Admetus, Phereris vt nobilem in mythis, et fe- filius, Pheris oriundus. *Iolao*, minam, et felicem iactu, et notus Hercules focius. *Hy-* spolia deportantem merito co- *reus*, Boeotius. proliis descripsit. Duas autem

312 Naryx, vrbs Locrorum, huius nominis virgines anti- qui a Lelege Leleges olim ap- quitas habuit, Arcadicam hanc, pellati. Plin. IV, 7. — *primis* Boeoticam alteram, quae fere in armis. Vid. ad XII, 183. confunduntur a scriptoribus an- *Amyclae*, vrbs antiqua Laco- tiquis, vt iam monuit Apollod. nae. *Hippocoon* miserat filios III, 9, 2. Arcadica fuit Iasi, suos, Eracnum, Alconem et Iasionis aut Iasonis filia, Boeo- Dexippum. tica Schoenei. Fata huius Ata-

315 Penelopes focer, Laertes, Iantae, Iasi filiae, formam, Vlyssis pater, *Aeneas*, Lycurgi antrum, studium venandi etc.

- Rafilis huic summam mordebat fibula vestem;
 Crinis erat simplex, nodum collectus in vnum:
 320 Ex humero pendens resonabat eburnea laeua
 Telorum cuflos; arcum quoque laeua tenebat.
 Talis erat cultus; facies, quam dicere vere
 Virgineam in puero, puerilem in virgine poffis.
 • Hanc pariter vidit, pariter Calydonius heros
 325 Optauit, renuente Deo, flammisque latentes
 Haufit: et, O felix, fi quem dignabitur, inquit,
 Ifta virum! nec plura finunt tempusque, pudorque
 Dicere: maius opus magni certaminis vrguet.

318 *summary*. Vrbini. Neap. Esc. Medic. *primam*, quod arrideret Heinf. nifi praecessiffet (vf. 313.) *primis*. Sed haec refpuedi lectionem cauffa nulla eft.

copiofe defcribit Aelian. V. H. quam fibulam tenuerit. *Crinis* XIII, 1. In Marmore quodam *simplex*, cultus capillorum fim- apud Sponium in Mifcel. p. *plex*. Ope fafciae colligeban- 312. comparer inter reliquos tur in *nodum* atque *nodari* di- huius apri venatores, et qui- cebantur. Auftore Apollod. dem eo habitu, quo eam de *ἡγεύς* *ἐν ἐρημίᾳ καὶ ἀπιδριμῇ* *διετίθει*. Hinc *ex humero* etc. venantem Philoftrat. Icon. p. *Cuftores* rerum drr. vafa, quae 868. vnde eam exprimendam illas continent. XIII, 703. curauit Spanhem. ad Callim. *acerra cuflos turis*.

h. Dian. vf. 216. *memoris decus*, 322 Facies media erat inter quia et forma erat inignis, et puerilem et virgineam, qua- venatrix praefantiffima. *Rafi-* lis decebat virginem venatri- *lia* opera, quae in laminas di- cem. cf. IX, 712. Aelian. ei ducta et laeuigata funt, id tribuit infignem pulchritudi- quod faciebant *rafiores*, de qui- nem et fulgorem oculorum, qui bus v. Salmaf. Exercit. Plin. perfringeret intuentes, et per- p. 736. *Fibula mordebat* veftem, turbaret ignauos homines.

eieganter, collectam contine- 324 Praeclare notat herois bat. Aculeus enim fibulae eft mores, cui gloria e monftro quali dens. Fibulis veftris vel in humeris, vel circa pectus Neque plane omittendus erat conftingebatur. Illae dice- hic amor, propter ea, quae bantur *περόναι*, hae, *πόρραι*. inde a vf. 426. fequuntur. Si- Aelian. d. l. ei tribuit *εὐλαί* mul haec valent ad commen- *ἀπερχόμεναι καὶ τοιαύτην, οἷαν μὲ* *ἀποδοῖ της Ἀετιμίδος*. *Summam* dandam Atalanta vel pulchri- *vestem* Lenzius intel. alius, *certaminis* fere dictum, vt cer- more venantium, fubtraftam, *tamen pugnat* XII, 180.

- Silua frequens trabibus, quam nulla ceciderat aetas,
 Incipit a plano, deuexaque profpicit arua. 330
 Quo postquam venere viri, pars retia tendunt:
 Vincula pars adimunt canibus: pars preffa fequuntur
 Signa pedum: cupiuntque fuum reperire periculum.
 Concaua vallis erat, qua fe demittere riui
 Adsuerant pluuias aquae: tenet ima lacunae 335
 Lenta falix, vlucaeque leues, iuncique paluftres,
 Viminaque, et longa paruae fub arundine cannae.
 Hinc aper excitus medios violentus in hoftes

336 Heinf. ad XIV, 103. legit, *inncique leues, vlucaeque palu-* *fres*.

329—37. Locus, vbi aper mirari licet, quamquam *tan* commorabatur, et vnde pri- ipfe omnes illos iactus finiffie mus impetus. *quam nulla cec.* videtur; nonnullos enim et *aetas* alibi fanctitatem nemoris Apollodor. commemorat. No- indicat, h. l. denfitatem. Post tandum etiam eft, venantes *incipit a plano* fequi debebat, veloti in acie conftitiffe (vf. furgit in monte aut ciuiuo mol- 360.) atque fingulos ordine liter adfcendente, fed exqui- tela miffiffe, qui ordo inter- fite pro eo, *deuexa profpicit* rumpitur, vbi inuidia Atalan- *arua*. *Deuexa*, loca fupina, tae reliquos tangit vf. 389. paullatim defcendentia ad pla- *Fertur*, vt fulgor. Sed hoc do- num. *Profpiciunt* loca, vnde et ex opinione veterum profpectus in inferiora. *physicorum* expreffit, de qua

332 *Vincula*, funiculi, qui- ad XI, 436. *elifignes*, fulgor. bus ducebantur canes ad ve- Miror, pluralem difplicuiffe nationem. *adimunt* verb. in hac Schirach. qui putat, aprum non re proprium. Cf. VII, 769. bene cum pluribus ignibus *preffa*, imprefsa. XI, 31. *preffo* comparari. At nulla fere in *vomere*. poetarum carminibus pagina

334 Tam diligenter fingula eft, in qua non pluralis pofi- defcribit, vt ipfe interefte huic tus fit pro fingulari. *excuffae*, venationi tibi videaris. *Concaua*, conculfae, concurrentes cum vndique cincta montibus. *ima*, ventis. VI, 696. *exfiliunt* ca- margo. *Cannae* breuiores funt *vis elifi nubibus ignes, incurfus*, *arundine*. Colum. IV, 32 *gra-* impetus feri. Virg. Aen. VII, *cilis et cannae fmilis arundo*. 676. *dat euntibus ingens Silua*

338 Venatio ipfa, in qua *locum*, et magno cedunt *virgul-* maxima varieras in defcriben- *ta fragore*. Cf. infra XI, 365. dis iactibus fingulis venantium, *Praetendi* drr. venabula, cum atque motibus apri obferuata; iis excipitur irruens fera. *prae-* in qua phantafiam poetiae ad- *tena tenent*, praetendunt. *vi-*

Fertur, vt excussis elisi nubibus ignes.

340 Sternitur incurfu nemus, et propulsa fragorem
Silua dat. Exclamant iuuenes, praetentaque forti
Tela tenent dextra, lato vibrantia ferro.
Ille ruit, spargitque canes, vt quisque ruenti
Obstat, et obliquo latrantes dissipat ictu.

345 Cuspis Echionio primum contorta lacerto
Vana fuit, truncoque dedit leue vulnus acerno.
Proxima, si niuiis mittentis viribus vsa
Non foret, in tergo visa est haesura petito:
Longius sit: auctor teli Pagasaeus Iason.

350 Phoebe, ait, Ampycides, si te coluique, coloque;
Da mihi, quod petitur, certo contingere telo.
Qua potuit precibus Deus adnuit. Ictus ab illo,
Sed sine vulnere, aper: ferrum Diana volanti
Abstulerat iaculo: lignum sine acumine venit.

355 Ira feri mota est; nec fulmine lenius arsit:
Lux micat ex oculis, spiratque e pectore flamma.
Vtque volat moles, adducto concita neruo,

339 Olim *elisis ignis*, quod praefert Schirach. quia *aper exci-*
tus non bene comparatur cum pluribus ignibus. Alterum, sumit
Heins. e vetustioribus. 343 *ruenti* pro *ruenti* ex bonon. dedit Heins.
vt sit concinna repetitio. Eidem mox ex Gronoviano placet, *occu-*
pat ictu. 350 *Ampycides* Palat. Cantabr. Oxon. Arondel. alique
plurimi, *Ochides*, neque bene; nam etiam Amphitarus sacerdos
Phoebi. 355 *lenius*. Heins. scribendum *celius fecius*, vt II, 809.
356 Olim, *Emicat ex oculis, spirat quoque p. flammis*. Sed octo,
micat, quinque *spiratque p.* et Florent. S. Marci *flamma*. Inde Heins.
lect. suam composuit, qui tamen non negat, posse et *flammas* ser-
vari.

brantia ferro exquisitius, quam, currunt tales preces inter pu-
habentia ferrum, quia vena- guandum, vt Aen. XI, 785.
bula, dum mouentur, *vibra-* Si re colui sollempne in sacer-
re drr. dotum precibus. Homer. II, 4.

344 *obliquo ictu*, apri enim 39 f. In his colere est, sacra
in obliquum solent ferire. *Da mihi*. Vid. ad I,

349 *auctor teli*, qui mittit 386. *certum*, quod ferit sco-
telum, vt Virg. IX, 420. *Ampy-* pum. *Qua*, quatenus, quan-
cides s. Mopsus, Phoebum in- tum. *ferrum Diana* etc. quem-
vocat, quia Phoebe sacerdos admodum ap. Homer. et Virg.
et vates erat. Eurip. apud Her- saepe Deus aliquis detorquet
mog. p. 564. *ὁ Λεὼ γένοιτο κατὰ* hastam nullam.

βαλεῖν τὴν σὺν ἐμῇ. Et passim oc-

357 *moles*, lapides molares

Cum petit aut muros, aut plenas milite turres;
In iuuenes vasto sic impete vulnificus sus
Fertur, et Eupalamon, Pelagonaque, dextra tuentes 360
Cornua, prostrernit. Socii rapuere iacentes.
At non letiferos effugit Enaeus ictus,
Hippocoonte satus. Trepidantem, et terga parantem
Vertere, succiso liquerunt poplite nerui.
Forsit an et Pylus citra Troiana perisset 365
Tempora: sed sumto posita conamine ab hasta,
Arboris insiluit, quae stabat proxima, ramis;
Despexitque, loco tutus, quem fugerat, hostem.
Dentibus ille ferox in querno stipite tritis,
Imminet exitio, frendensque recentibus armis 370

359 *vasto* pro *certo* ex Leidensi vno et Sixiano recepit Burm.
quia *certo* praecessit modo. 364 Sixii et Gronovianus tert. *succiduo*,
quod olim Heins. probauerat. 370 *frendensque* ex vno Heins. de-
dit Burm. Caeteri *fidensque*.

eieci e ballistis, quae non statu hominis aut ciuitatis. v.
minus, quam arcus, *neruum* Ernest. Clav. Cic. h. v. *sumere*
habebant, qui *adducebatur. conamen*, vim addere salienti
Aen. XI, 616. Aconteus ruit corpori. *posita ab hasta*, hasta
in morem tormento ponderis telluri impressa. Cf. II, 786.
acti. impete antiquae pro, *im-* IV, 710. *fugerat*, effugerat.
petu, vt III, 79. vbi etiam *vasto* 369 *tritis*. Laudat Burm. Se-
additur. In *vulnificus sus* Schi- neca. I. de Orat. I. *dentes acun-*
rach. obseruat esse pingentem *tur attritu*. Idem nescit, an-
numerum. Compares ex Ho- non inre poeta luxuriant ob-
in Georgicis habet. *Eupalamon* fuisse, neque vacasse apro, tot
et *Pelagon* supra in catalogo circumstantibus venatoribus, in
non nominati, nec aliunde arbore acuer e dentes. In quo
noti. *nerui*, qui in *poplite* sunt nimis seuerus est vir doctus.
plurimi, vnde *neruosus poples* Quidni vacauerit apro dentes
VI, 256. Pro *succiso* Silius IV, acuer e, cum venatores longius
343. *caeso poplite*. Sed *succi-* remoti essent, et plurimorum
duus poples est eorum, quibus tela aberrarent? *recentia arma*,
animus inquiror. Vid. Burm. dentes, quos acuerat *femur*
liquerunt, defecerunt. *hausit*. v. ad V, 126. *Actoridae*

365 *Pylus*, Nestor. *Citra*, vel Euryti vel Creati, vs. 308.
ante, *Troiana tempora*, Tro- Recepi hanc lectionem, quam
iae excidium, vt recte interpr. quatuor Mss. suppeditant, quia
Regius. *Tempora* enim passim, reliquae *Orithyae* aut *Orithyae*,
etiam apud Cic. de calamitosa *Orithyae*, *Orchiadae*, *Orbri-*
Kk

- Pars animae consistit meae: licet minus esse
 Fortibus: Ancaeo nocuit temeraria virtus.
 Dixit: et aerata torfit graue cuspide cornum:
 Quo bene librato, votique potente futuro,
 410 Obstitit esculea frondosus ab arbore ramus.
 Misit et Aesonides iaculum: quod casus ab illo
 Vertit in immeriti fatum latrantis, et, inter
 Ilia coniectum, tellure per ilia fixum est.
 At manus Oenidae variat; missisque duabus,
 415 Hasta prior terra, medio stetit altera tergo.
 Nec mora, dum saeuit, dum corpora versat in orbem;
 Stridentemque nouo spumam cum sanguine fundit;
 Vulneris auctor adest; hostemque irritat ad iram;
 Splendidaque aduersos venabula condit in armos.
 420 Gaudia testantur focii clamore secundo:
 Victricemque petunt dextrae coniungere dextram:
 Immanemque ferum, multa tellure iacentem,
 Mirantes spectant: neque adhuc contingere tutum
 Esse putant: sed tela tamen sua quisque cruentant.
 425 Ipse pede imposito, caput exitiabile pressit:

408 *cornum* e Florent. S. Marci, primo Medic. Berneg. et alio dedū Heinſ. pro *cornu*. Sed Burm. dubitat, an neutro genere hoc sensu ponatur, itaque *graue* a glossatoris manu fluxisse putat, et legit, *aerata contorsit cuspide cornum*, et seq. vl. *qua bene librata futura*. 412 *latrantis*. Nonnulli *Geladentem*, sub quo Heinſ. latere nomen aut canis, aut alicuius hominis e plebe venatorum putat.

cornus lignum telis conficiendum est. *latrantis*, canis. dis aptum, unde pro iaculo et sagitta subinde ponitur. De forma *cornum* v. Varr. lect. *potens*, qui assequitur quod caput.

411 Recte Tan. Fabrum offendit hoc, quod hic iterum *Aesonides* s. Iason memoratur, Ap. Apollod. vulnerat ferum cum idem iam vl. 349. telum misisse dicatur: nam caeteri omnes semel tantum misisse gant. *tela cruentant*, telis pun-

leguntur, quod et postulabat ordo, quo collocati erant. Sed vt, si viuat adhuc, penitus in-quod nomen restituendum sit, restitiant. *Ipse Meleager pessine* Mss. ope vix constitui pot-

414 *Variat*, vario successu mittit duas hastas. Duas autem mittit vt princeps sociorum, a quo caeteri conuocati, et in cuius agris collecti. *versat in orbem*. IV, 722, *aduersa*, quae quis sibi opposita petit. *conungere*, vt coniungant. *tela cruentant*, telis pun-

Atque ita, Sume mei spoliū, Nonacria, iuris,
 Dixit: et in partem veniat mihi gloria tecum.
 Protinus exuias, rigidis horrentia setis
 Terga, dat, et magnis insignia dentibus ora.
 Illi lactitiae est cum munere muneris auctor.
 Inuidere alii; totoque erat agmine murmur,
 E quibus, ingenti tendentes brachia voce,
 Pone age, nec titulos intercipe, femina, nostros,
 Thestiadae clamant: nec te fiducia formae
 Decipiat; longequae tuo sit captus amore
 Auctor: et huic adimunt munus, ius muneris illi.
 Non tulit, et tumida frendens Mauortius ira,

435 *Malit* Heinſ. *tui*.

heroum, qui caeso hosti dictis geatas fernari ab Augusto Ro- et factis insultare, eumque mani sunt delati. Pausan. Ar- pede imposito premere sole- cad. p. 694. Apud eundem bant. Aen. X, 495. XII, 356. Tegeatas pellis huius apri prae-

426 *spoliū*, pellis detracta, *mei iuris*, quae mihi debetur. Eiusmodi exuias appetebant non minus, quam arma hosti- bus occisis detracta, iisque for- titudinem suam ostentabant.

Sic Hercules leonis Nemaei spolio utebatur pro tegmine. ad vl. 304. *tendere brachia* ge- Atque etiam nunc pugnaue- stus indignabunde imperantis. rant de apri *κεφαλῇ καὶ δερματι*. Tituli gloriosum praemium, aut *λαχρήντι*. Homer. vl. 544. *ve-* signum facinoris egregii. De v. *niat*, elegantius, quam, contin- *intercipere* ad vl. 292. *nostros*, gat. v. ad II, 862. Atius in Me- qui nobis debentur tum gene- leagro, *Remanet gloria apud* re proxime attingentibus Me- me, *exuias dignant Atalantae* leagrum, tum sexu potioribus *dare*. Sed apud Nostrum mul- et feminae praefereendis. Prio- to est vrbaniore, et partem tan- rem caussam Diodor. memorat, tum sibi gloriae expetit. Nec posteriorem Schol. Aristoph. ad scio, an non praestet ex vno Ranas vl. 1269. vtramque Apol- lod. *ἀδοξότες*, εἰ παρόντων ἀδρά- placebat, vt apri interfecti glo- γυνὴ τὰ ἀρετὰ ἀνέχεται. κατὰ γέ- riam illi cedat, quae prima se- ios αὐτοῖς προσήκει λέγοντες. longe iam vulnerauerat. Certe a Cal- sit. Vid. ad IV, 648.

lim. Atalanta vr. *σποκτόνος*, apri- 437 *Ὀργισθεὶς δὲ Μετῳαγρος* eida. — Illi *dentes* apud Te- τὸς Θεοῦ παῖδας ἀπέχευε. Ma-

430

435

- Discite, raptorem alieni, dixit, honoris,
Facta minis quantum distent: hausitque nefando
44° Pectora Plexippi, nil tale timentia, ferro.
Toxea, quid faciat, dubium, pariterque volentem
Vleisci fratrem, fraternaue fata timentem,
Haud patitur dubitare diu: calidumque priori
Caede recalscivit consorti sanguine telum.
445 Dona Deum templis, nato victore, ferebat,
Cum videt extinctos fratres, Althaea, referri.
Quae plangore dato, mroestis vlulatibus urbem
Implet, et auratas mutauit vestibus atris.
At simul est auctor necis editus; excidit omnis
450 Luctus, et a lacrimis in poenae versus amorem est:

440 *timentia*. Vnus Medic. *tremencia*, quod Heinsio arridebat, quia *leq. timentem*.

vortius. Martis eum fuisse filium Eurip. in Meleag. tradiderat, auctore Plutarch. Paral. bio originem dedit alteri rationi s. fabulae de stipite fata-
confors, frater. XI, 347. XIII, li, quam primus Phrynichus tragicus in fabula Pleuron tran-
stauit, Pausan. Phoc. p. 874. quamque non mirum est No-
strum praetulisse, cum aprior multo esset ad commiserationem faciendam. Sic et Hygin. fab. 174. Nicander ap. Auton. Lib. cp. 2. utramque rationem coniunxerat; Meleagrum enim tradiderat in pugna cum Curetibus, post taedam illam igni immisam, per-
iisse.

445 Sequitur loc. praestantissimus, qui fluctuantem Althaeae animum, et pugnam materni affectus cum sororio amore egregie describit; quam ob causam etiam laudatur ab Homio in Element. Crit. To. I. p. 139. Caeterum Meleagri mors dupliciter narratur, ut diserte Apollod. I, 8, 3. monet. Prior ratio, eaque antiquissima, auctorem habet Homer. d. I. Secundum eam Thestii filii, inuidia tacti, cum Curetibus bellum faciunt Aetolis, in quo Meleager, interfecit Thestiadis, cadii et ipse. Sed ex eodem auctore et Apollod. etiam Melius forte erat, quod anticonstat, odium intercessisse Meleagro cum Althaea matre,

Dona, donaria, vs. 266. *nato victore*, ob nati victoriam, *templis*, in templa Diis. IX, 790. Inter pium ergo officium et laetum non fando cognoscit caedem, sed *videt* exst. fratres. Melius forte erat, quod anticonstat, odium intercessisse Meleagro cum Althaea matre, *auras*; namque etsi proprie mu-

Stipes erat, quem, cum partus enixa iaceret
Thestias, in flammam triplices posuere sorores;
Staminaque impresso fatalia pollice nentes,
Tempora, dixerunt, eadem, lignoque, tibiue,
O modo nate, damus. Quo postquam carmine dicto 455
Excessere Deae; flagrantem mater ab igne
Eripuit torrem, sparsitque liquentibus vndis.
Ille diu fuerat penetralibus abditus imis:
Seruatusque tuos, iuuenis, seruauerat annos.
Protulit hunc genetrix, taedasque in fragmina poni
Imperat, et positis inimicos adinouet ignes.
Tum conata quater flammis imponere ramum,
Coepa quater tenuit: pugnant materque sororque,
In diuersa trahunt vnum duo nomina pectus.
Saepe metu sceleris pallebant ora futuri.
Saepe suum seruens oculis dabat ira ruborem.
Et modo nescio quid similis crudelo minanti
Vultus erat; modo quem misereri credere posses.
Cumque ferus lacrimas animi siccauerat ardor;
Inueniebantur lacrimae tamen. Vtque carina, 470

452 Duo Medic. et tres alii, *in flamma*. Undecim, *in flammis*.
457 Editi. ant. *ramum*, vs. vl. 462. quamquam et ibi Mss. nonnulli,
torrem. 460 *in fragmina* i. taedas fractas dedit Heins. e tribus Mss.
coni. tamen *taedae fragmina*. Vulg. *taedasque et fragmina*.

tamus, quae abiicimus, cum gin. *Meleagra fata cecinerunt*.
iis, quae assumimus, tamen *Torris*, lignum praeustum.
poetae solent inuertere stru- Graeci auctores, *δαλός*. *Seruatus*
cturam communem. v. ad VII, ab incendio *seruauerat*, pro-
60. *auras*, auro ornatas. v. rogauerat, annos. Idem verbum
ad VI. init. *Editus*, indicatus. bis positum bene exprimit con-
II, 43. *Excidir*, scil. e mente. iunctionem vitae et stipitis.
II, 601. IV, 175.

451 *iaceret*, decumberet. *persequi*, non dimittere, II,
Puerpera describitur. Venerunt 104. h. l. inhibere, non per-
autem Parcae septimo post par- ficere. *mater sororque*, adfectus
tuo die, nunc quoque, ut maternus et sororius, qui ad-
semper, *nentes stamina* homi- fectus iam nomina vrr. et vl.
num. Ap. Apollod. stipes iacet 508. X, 346. *Sororem* adiuuit
in ara. Hygin. *In regia dicitur* odium in filium conceptum con-
titio ardens apparuisse. *tra matrem*, adfectum illum

455 *carmine*, vaticinio. Hy- naturalem, quo feruntur ma-

Quam ventus, vontoque rapit contrarius aestus,
Vim geminam sentit, paretque incerta duobus:
Thestias haud aliter dubiis adfectibus errat,
Inque vicem ponit, positaque resuscitat iram.

475 Incipit esse tamen melior germana parente:
Et, consanguineas vt sanguine leniat umbras,
Impietate pia est. Nam postquam pestifer ignis
Conualuit; Rogus ille cremet mea viscera, dixit.

Vtque manu dira lignum fatale tenebat;

480 Ante sepulcrales infelix adstitit aras:
Poenarumque Deae triplices, furialibus, inquit,
Eumenides, sacris vultus aduertite vestros.
Vlciscor, facioque nefas: mors morte pianda est:
In scelus addendum scelus est, in funera fumus.

485 Per coaceruatos pereat domus impia luctus.

478 Tres, inualuit. Plurimi, conualuit.

tres in liberos. *In diuersa*, nempe confilia. Pugna primum non nisi vultu se prodit. *suum*, irae proprium. Iratorum enim oculi solent ardere et prae ardore

471 Aestus, fluctus commoti maris. III Trist. 2, 15. *venis dubius iactabar et undis*. Sic *dubia nanis* A. A. II, 514. Sed h. l. *dubii adfectus* sunt contrarii, inter quos ipsa dubia fluctuabat. Etiam *errare* a navigatione petiit, vbi naus errat, quae huc illuc agitatur.

476 Impietate pia est. Hoc oxymoro delectatur. Noster. III, 5. VII, 339. *Sanguine* noxiorum parentari interfectorum umbris credebatur. Si autem verbis *consanguineas* et *sanguine* ludere voluit, ineptiit. *Conualefcere* dr. ignis, cum aliorum fat accipit. *Rogus* grauitur et commode vr. illa

lignorum strues, quae cum stipite etiam filium perditura et quasi crematura erat. *viscera mea*, filium meum. V. ad V, 18. *Cremet mea viscera* vox summae irae, quae ne cogitatione quidem furoris, quo in sua ipsius viscera saeuiebat, coerceri potuit.

480 Inferias quasi parat fratribus. Eum in finem alias arae solebant strui in *sepulcris*, in iisque sacra fieri, Manibus excitatis vel liquoribus vel victimis. Grauitur igitur haec ligna *sepulcrales aras* vocat, in quibus filium quasi adolebit in honorem et solatia fratrum. Neque Manes defunctorum statim inuocat, sed ipsas *Furias* in re horrenda, quam Furiae ei iniecisse videbantur. Recte igitur *furialia sacra*. Impium furorem bene exprimit verbis *Vlciscor* — *funus*; nec temere immoratur rei verbis cumulatis.

An felix Oeneus nato victore fruetur,
Thestius orbis erit? melius lugebitis ambo.
Vos modo fraterni manes, animaeque recentes,
Officium sentite meum; magnoque paratas
Accipite inferias, vteri mala pignora nostri.

490 Hei mihi! quo raptor? fratres ignoscite matri.
Deficiunt ad coepta manus. Meruisse fatemur
Illum, cur pereat: mortis mihi displicet auctor.
Ergo impune feret; viuusque, et victor, et ipso
Successu tumidus regnum Calydonis habebit?

495 Vos, cinis exiguus, gelidaeque iacebitis umbrae?
Haud equidem patiar. Pereat sceleratus; et ille
Spemque patris, regnique trahat, patriaeque ruinam.
Mens vbi materna est? vbi nunc pia vota parentum?
Et, quos sustinui, bis mensum quinque labores?

O vtinam primis arsissem ignibus infans:

499 Multi pia iura, quod praefert Heinf.

486 Inuidia hic et vl. 494 *κείσόμεθα κόινς*. Horat. IV od. f. stimulos addit. *Melius* lug. 7, 16. *Puluis et umbra sumus*. ambo detestabilis sententia. Ma- Propert. IV, II, 14. *En, sumnes adesse ex inferis credebantur inferiis*, iis ergo commendat officium suum, quod voc. tantum pertinet, non itidem sollemne de inferiis *recentes*. ad umbras. Sed sollemne erat IV, 434. *sentite*, intelligite, hoc verbum omnino de moragnoscite. *magno paratas*, matuis usurpare. Sic et cadauegni pretii, nempe *pignora vteri*, filium, quem, pignus amoris, in ipso vtero meo portauit.

491 Non mens eam reuocabat a nouo conatu, sed, tanta eoque fortissimo, magna calamitas patriae inferebatur. *Tradeficientes*, tremantes atque vix stipitem retinere valentes. secum aufert aliquid, vnde Hinc vox inuitae exprimitur, ruina oritur.

499 *Vota* illa, quibus super- tim precatur. *auctor*, mater stites sibi vident parentes, ne ipsa. Dignus est, cui mors turberet mortalitatis ordo. Hoc inferatur, verum non ab ipsa *institissimum votum* vocat Senec. ad Marc. cap. 10. *Impium* con-

496 Anacr. od. 4, 9. *Ὀλίγη δὲ* tra *votum*, si se superstites li-

- Idque ego passa forem! Vixisti munere nostro:
Nunc merito moriere tuo. Cape praemia facti,
Bisque datam, primum partu, mox stipite raptu,
525 Redde animam: vel me fraternis adde sepulcris.
Et cupio, et nequeo. Quid agam? modo vulnera fratrum
Ante oculos mihi sunt, et tantae caedis imago:
Nunc animum pietas, maternaque nomina frangunt.
Me miseram! male vincetis; sed vincite, fratres:
530 Dummodo, quae dederō vobis solatia, vosque
Ipsa sequar. Dixit, dextraque auersa trementi
Funerem torrem medios coniecit in ignes.
Aut dedit, aut visus gemitus est ille dedisse
Stipes: et inuitis correptus ab ignibus arsit.
535 Inscius, atque absens flamma Meleagros in illa
Vritur; et caecis torreri viscera sentit
Ignibus; at magnos superat virtute dolores.
Quod tamen ignauo cadat et sine sanguine leto,
Moeret: et Ancaei felicia vulnera dicit:
520 Grandaeuumque patrem, fratremque, piasque sorores
Cum gemitu, sociamque tori vocat ore supremo;
Forſitan et matrem. Crescunt ignisque dolorque;
Languescuntque iterum: simul est extinctus vterque,
Inque leues abiit paulatim spiritus auras.

503 Burm. mallet, *moriare*, quod furenti aptius. 507 *sunt*.
Heinf. coni. *stant*.

beris optent parentes. Sue- *sus est*, nempe Althaeae. Et
ton. Tib. 62. Burm. *mensum* stipes gemens et *inuiti* ignes
pro *mensum* notauit Priscian. auersantur factum.
lib. VII. Senec. Theb. 535. *Per* 515 Argute, *absens in fl.*
decem mensum vteri labores. v. *vritur*, quia torris ei fatalis in
Gronov. ad Liv. XXIX, 3. et flamma. *caecis*, quos non vi-
Bünemann. ad Lactant. carm. de debat. *at magnos* etc. vt Her-
Phoen. 27. *decem*, nempe lu- cules IX, 163.
nares menses intell. *ubi nunc*, 518 *ignauo*, quo pereunt
cui nunc profunt. ignau. Fortes cadunt in proe-

503 *praemia*, poena. *Vel* lio per vulnera sanguine effu-
me etc. quia Manes inferias so. Supra VII, 544. sic erat *leto*
postulant. — *male*, non sine *mori inerti*.
impietate. *solatia*, filium, quem 520 *frater*. Ab Apollod.
in solaria vestra cremauero. vi- tyes fratres memorantur, To-

- Alta iacet Calydon; lugent iuuenesque senesque 525
Vulgiusque proceresque gemunt; scissaeque capillos
Planguntur matres Calydonides Eueninae.
Pulvere canitiem genitor, vultusque seniles
Foedat humi fufus; spatiosumque increpat aeuum.
Nam de matre manus, diri sibi conscia facti, 530
Exegit poenas, acto per viscera ferro.
Non mihi si centum Deus ora sonantia linguis,
Ingeniumque capax, totumque Helicon dedit; et
Tristia persequerer miserarum dicta sororum,
Immemores decoris liuentia pectora tundunt: 535
Dumque manet corpus, corpus refouentque, fouentque:

525 Ante h. vs. olim legebatur, *Paulatim caua prunam velanse fanilla*, quem expunxit Heinf. tam auctoritate primi Palat. tum aliorum quatuor, qui eum in margine adscriptum habent, quam propter ingratam *et paulatim* repetitionem. 527 Edd. antiquiores, *Plangunt ora simul m. Calydonides. Oeneus* etc. Heinf. de suo dedit *planguntur*, ductuque primi Medic. et Spir. *Eueninae*.

xenus, Thyreus et Clymenus. valent ad miserationem facien-
Nicanter quinque habet; *soro-* dam.

res fuerunt Gorge, Deianira, 531 Iuxta alios laqueo vi-
Eurymede et Melanippe, quae tam finiuit. v. Munke. ad Hy-
postremae duae post mortem gin. fab. 174. Nil desinit Hy-
fratris in aues mutantur. *sociam* gin. *moerens in luctu decessit*.

tori Anton. Lib. II. vocat Cleo- 532 Sic res arduas expri-
patram, Hygin. fab. 174. Al- munt poetae, Virg. Georg. II,
cyonen, qui dissensus facile 42. Aen. VI, 625. Hostius apud
potest componi; nam Homer. Macrob. VI, 3. Persius Sat. V, 1.
vs. 552. diserte tradit, eam 26. Claudian. in Cons. Olyb.
fuisse Cleopatram, sed ean- et Prob. 55. qui omnes secuti
dem a parentibus dictam esse sunt Homer. II. β, 488. Πληθύν
Alcyonen, quia mater Alcyo- δ' ἄν' ἐγὼ μνησσομαι, ἄδ' ὁμο-
nis fatum habuerit. *supremo*, 533 *μαίη*, Οὐδ' εἰ μοι δέκα μὲν γλῶσ-
moriante. *μαίη*, δέκα δὲ εἰς μοῖα εἶεν, φωνή
δ' ἀζήκτος etc. Sed Noster in re

525 *Alta*, clara et flore suo
superbiens, *iacer*, afflicta est. leniore parum feliciter haec ad-
planguntur, plangunt se, sua hibuit. Heinf. e Florent. S.
pectora. *Eueninae*, ab Eueno Marci, Neap. Berneg. inuexit,
fluuiio, iuxta quem Calydon linguae, vt cum *ingeniumque*
ſita. Plin. IV, 2. Marpiſſa Eue- coniungeretur; quod est du-
rissimum. Reuocauit igitur vulg.
529 *Foedat* grauiter pro, ad- lectionem et interpunctionem.

ſpergit. Summus luctus descri- 535 *decus*, cura et ornatus
bitur. *canities* et *vultus seniles* corporis. *liuentia*, vt lieuant.

Oscula dant ipsi, posito dant oscula lecto.
 Post cinerem, cineres haustos ad pectora pressant
 Adfusaque iacent tumulo: signataque saxa
 540 Nomine complexae, lacrimas in nomine fundunt.
 Quas Karthaoniae tandem Ietosa clade
 Exsatiata domus, praeter Gorgenque, nurumque
 Nobilis Alcmeneae, natis in corpore pennis
 Adleuat; et longas per brachia porrigit alas:
 545 Corneaue ora facit; versasque per aëra mittit.
Echi- Interea Theseus sociati parte laboris
nades

539 Sic ex tertio Leid. et altero Thuani dedit Burm. pro *signata-*
que saxo nomina, quia saxum signatur nomine, non aequè rectè no-
 men saxo.

refouentque. V. ad vf. 163. et spicue notauit. Intelligi eas,
 de *fouere* ad II, 339. quem loc. quae Lin. Numidae Meleagri-
 omnem cum hoc conseras. *le-* des, Nostri *Peribubuer* didun-
 cto, feretro. Etiam graec. *αλ-* rur, docet Schneider. ad Ae-
 m. v. Kirchm. de funerib. liani H. A. IV, 42. Caeterum
 II, 9. variae res omnis huius fab. Ca-

538 *Post cinerem*, postquam lydoniae in nummis et aliis
 combustus erat. Sed amat Ouid. monumentis expressae sunt
 huiusmodi repetitiones, *Post* a Vert. Collegit illa omnia Be-
cinerem, cineres etc. *pressant*, gerus in libro, Meleagrides et
 saepius premunt. Imitatus est Aetolia ex numismate, insper-
 Silius VIII, 129. *cui cinerem* sis marmoribus quibusdam.

orbatae pressant ad pectora ma- FAB. V, 546-610. Origo in-
tres. — haustos, collectos, vt *fularum, quas Achelous fecerat*,
 IX, 35. *haustus puluis*. Similia *Echinadam et Perimeles*. Ac
 lamenta et eadem fere verba *Echinades* quidem, insulae aspe-
 habes XIII, 424. *Adfusae* v. ad rae et incultae, vnde et iis no-
 III, 438. *Fundere in nomine* men inditum, non longe ab-
 recte dici, docet Burm. erant ab ostio Acheloi. Strabo

541 *Parthaonis filius Oeneus*. lib. X. p. 453. Thucyd. II. p.
 Gorge nupserat Andraemoni, 171. et ab Acheloi alluione
 Deianira Herculi, et sic *nurus* natae credebantur. Plin. II, 85.
Alcmeneae. Has duas etiam Hy- Dionys. Perieg. vf. 433 sqq.
 gin. et Nicander exceperunt. Causam, cur non cohaerent
 Secundum hunc Baccho depre- cum terra continente, Pausan.
 cante iis natura sua relicta. Arcad. p. 647. reddit hanc:
Adleuat, aues esse iussit. Clau- Cum Aetolia, pullis Aetolis,
 dian. 18, 295. *Elleuat hanc plu-* inculta iaceret, Acheloum de-
mis, squamis hanc fabula vestit. fuisse limum et sordes aduehe-
 Aues illas Noster parum per- re, quibus Echinades. ane-

Functus, Erechtheas Tritonidos ibat ad arces.
 Clausit iter, fecitque moras Achelous eunti,
 Imbre tumens. Succede meis, ait, inelyte, tectis,
 Cecropida; nec te committe rapacibus vndis. 550
 Ferre trabes solidas, obliquaque vouere magno
 Murmure saxa solent. Vidi contermina ripae
 Cum gregibus stabula alta trahi: nec fortibus illic
 Profuit armentis, nec equis velocibus esse.
 Multa quoque hic torrens, niuib. de monte solutis, 555
 Corpora turbineo iuuenilia vortice misit.
 Tutior est requies, solito dum flumina currant
 Limite, dum tenues capiat suus alueus vndas.
 Adnuit Aegides: Vtarque, Acheloë, domoque,
 Consilioque tuo, respondit: et vsus vtroque est. 560
 Pumice multicauo, nec leuibus atria tophis

547 Primus Moreti, pr. Gronov. excerpta Mureti, sec. Palat. et
 duodecim alii, *Erichthonias*, quod non displicet Heins. nam et alii
 ab Erichthonio rege urbem Atheniensem nominarunt. 551 Cum Iu-
 nianus habeat *oblataque*, Heins. coni. *obstrataque*, vel *obstruataque*,
 vt III, 570. Sed ibi sermo de saxi cursum fluii impediens.
 553 Sex veteres *rapi*. At *trahi* est exquisitius. V. Heins. et Burm.

eterentur terrae continenti. Ioi tectum internum ipse mox
 Sed apud mythicos Achelous, describit. *Succedunt tectis*, qui
 iratus ideo, quod a nymphis eo deuertunt. Suauis est
 posthabereretur Diis rusticis, eas haec et inuitatio et inde orta
 efficit; et sic haec fabula com- fermocinatio, quae pertinet ad
 mode annectitur superiori, in IX, 96. vbi hospites discedunt,
 qua Diana similem ob causam non expectata fluminis pace.
 irascebatur.

551 In fluminis tumentis de-
 546 *Sociati pars lab.* pars scriptione Nostro praeiuerunt
 virilis laboris. Nondum di- Lucret. I, 182-90. Virg. Aen.
 mittit *Thesea*, sed plures rebus II, 305-7. vf. 496 sqq. Apti
 eius fabulas annectit, quam- haec ad deterrendum. Saxa,
 quam non satis feliciter. Ere- quae *obliqua* feruntur, angulis
 nam *Acheloum*, qui e Pindo suis maiore vi prosterunt ob-
 elisus ab occasu Aetoliam di- via. Vidi. V. ad III, 569. *alta*
 rimebat ab Acarnanibus, ob- *stab* vt V, 627. *Trabere* bene
 iicit Theseo Calydone Athe- de fluiis rapacibus. Etiam
 nas redeunti. *arces*, urbem. Virg. d. I. cum *stabulis* armen-
 V. ad VII, 54. Athenas dupli- *ta trahit. nec fortibus* etc. vt
 ci nunc epitheto insignit Clau- I, 305. *suus*, iis a natura ad-
 sit. V. ad VI, 572. De *rectis* signatus, exigua.
 fluiorum v. ad I, 574. Ache- 561 Cumulauit Ouid. in hac

Structa subit. Molli tellus erat humida musco.
Summa lacunabant alterno murice conchae.

- Iamque duas lucis partes Hyperione menso,
565 Discubuere toris Theseus comitesque laborum:
Hac Ixionides, illa Troezenius heros
Parte Lelex, raris iam sparsus tempora canis.
Quosque alios parili fuerat dignatus honore
Amnis Acarnanum, laetissimus hospite tanto.
570 Protinus adpositas nudae vestigia Nymphae
Instruxere epulis mensas: dapibusque remotis
In gemma posuere merum. Tum maximus heros
Aequora prospiciens oculis subiecta, Quis, inquit,

563 Verb. *lacunabant* ignotum fuit librariis; nam omnes Codd. habent *lacus nabant*, aut *lacu nabant*. 569 Iunianus hospite terno, quod probat Heins. Male; nam plures aderant, et Achelous Theseo hospite laetabatur. 570 Plurimi, *adpositis*. 572 Unus Leid. et duo alii *cum maximus*, quod Heins. placebat.

fabula vocabb. noua. Ex eo ge- etiam ap. Romanos coenae ini-
nere paullo ante erat *turbineus*, tium. *Discumbere* et *toris* et
qui turbinis instar in gyrum *super toris* dixit Virg. Aen. I,
vertitur. Hic habemus *multi-* 700. 703. *Ixionides*, Pirithous,
caus et mox, *lacunare*, fa- 403. *Troezenius heros* non
cere lacunar. *Lacunar*, *Φατνωμα*, est, vt Rode putabat, Theseus,
tectum, in quo caelati erant sed *Lelex*, qui supra vl. 312
loculi, qui lacuum similitudi- *Narycius* vr. Lenzio videtur
nem habebant, quos *laquei* i. a Locrensibus *Troezenas* mi-
margines eminentiores cinge- grassse. E vl. 622 videmus, eum
bant, vnde idem et *laquear* dr iam olim vixisse apud *Pir-*
Beatorum quidem hominum *zheum*, Troezeniorum regem.
lacunaria ornata erant eburno, Forte *Troezen*, Pitthei frater,
auro, gemmis adeo, (v. nos ad cuius e filia Aethra nepos The-
Plutarch. Apophth. Lac. XII. seus (Pausan. p. 182 f.), fuit
n. 94.) sed Fluuii ornamenta eius pater. Sic Thesea genere
sunt conchae et murices. Paulo proxime attingebat, eumque
ante *nec leuibis*, asperis. De comitabatur redeuntem. Hi
pumice et *sophis* v. ad III, 160. tres in vno toro accubere
In Cyrenes thalamo Virg. G. ita, vt Theseus medium locum
IV, 374. *pendentia pumice tecta*. teneret. *parili pro pari*, vt saepe

564 *Metiri* poetis est me- ap. Ouid. Bene *tanto*, nam
dium transire, percurrere. Igi- per omnem h. l. Thesei digni-
tur Sol metitur coelum, h. l. tas eminet.
lucem s. diem. *duas partes*: Ho- 570 Et mensae et epulae
ram diei nonam designat, qua dr. *adponi*, v. Burm. *vestigia*,

Ille locus? (digitoque ostendit) et, Insula nomen
Quod gerat illa, doce: quamquam non vna videtur. 575
Amnis ad haec, Non est, inquit, quod cernimus, vnum.
Quinque iacent terrae: spatium discrimina fallit.
Quoque minus spretae factum mirere Dianae;
Naiades hae fuerant; quae cum bis quinque iuuenços
Mactassent, rurisque Deos ad sacra vocassent; 580
Immemores nostri, festas duxere choreas.
Intumui, quantusque feror, cum plurimus, vnumquam,
Tantus eram: pariterque animis immanis, et vndis
A siluis siluas, et ab aruis arua reuelli.
Cumque loco Nymphas, memores tum denique nostri, 585
In freta prouolui. Fluctus nosterque, marisque
Continuam diduxit humum, partesque resoluit
In totidem, mediis quot cernis Echinadas vndis.

Vt tamen ipse vides, procul, en procul vna recessit *Peri-*
mula.

577 Multi ex vetustioribus, *spatii discrimina*, quod Heins. com-
mendabat, si cum Vrbinatē *discrimine* reponereui. Burm. mallet,
sp. d. tollit, quia Lovan. *sollit*. 583 Unus Medic. *animus immanis*
et *vndas*, quod Heins. aridebat, si *animos* legeretur. 586 Balliot.
et Thuan. *peruolui*, Menardi, *denolui*, quod rapiditati conuenien-
tius Burm. videbatur.

pedes. *nudi vest.* *γυμνοποδες*. Erat 265. Horat. I od. 30, 2. *vocans*
autem *Διπρόδοσια* reuerentiae *tute te multo Glycera*. Haec
signum. v. Spanhem. ad Cal- est *euocatio* Deorum. *immemo-*
lim. Cer. 125. Et de hoc mi- *res nostri*. Solebat Achelous
nisterio vid. ad IX, 89. *posuere*, aris coli a Graecis. Pausan. Att.
apposuerunt mensam secundam, p. 84 et 98. *choreus*. In sacris
in qua merum in *gemma*, po- Veterum sollempnis saltatio
culis gemmeis s. crystallinis. cum cantu. Itaque h. l. *cho-*
Virg. G. II, 506. *vt gemma* *reae* pro toto sacrificio. *ducere*
bibat. Similiter autem in Cy- *choreas* pr. de praefule, deinde
renes thalamo Nymphae mini- omnino de saltantibus. Illud
strant G. IV, 378. *intumui* grauius exaggerat,

577 *spatium discrimina fal-* *quantusque -- reuelli. feruntur*
lit, elegans locut. quae non fluiui, cum rapidi sunt. Burm.
debebat tentari; longa distan- *ferri* enim saepe impetum et
tia facit, vt discrimina non vim declarat. *animis*, ira.
animaduertantur, vt non dis- 586 *Prouolui*. Aen. X, 555.
cretae, sed vna insula esse vi- *truncum prouoluens*. *Continu-*
deatur. Supra VI, 60. *studio* *am*. continentem terram, *di-*
fallente laborem. *duxit*, diuisit, distraxit.

580 *ad sacra vos*. v. ad vl. 589 *Recessisse* eleganter dr.

- 590 Insula grata mihi. Perimelen nauita dicit.
Huic ego virginum dilectae nomen ademi.
Quod pater Hippodamas aegre tulit, inque profundum
Propulit e scopulo pariturae corpora natae.
Excepi: nantemque ferens, O proxima coelo
595 Regna vagae, dixi, fortite, Tridentifer, vndae,
In quo desinimus, quo sacri currimus amnes,
[Huc ades, atque audi placidus, Neptune, precantem.]
Huic ego, quam porto, nocui. Si mitis, et aequus,
Si pater Hippodamas, aut si minus impius esset,
600 Debuit illius misereri, ignoscere nobis.
Adfer opem: merisaeque, precor, feritate paterna
Da, Neptune, locum: vel sit locus ipsa licebit;
Hunc quoque complectar. Mouit caput aequoreus rex:
Concussitque suis omnes adfensibus vndas:
605 Extimuit Nympha: nabat tamen. Ipse natantis
Pectora tangebam trepido salientia motu:
Dumque ea contrecto, totum durefcere sensi

593 *pariturae* pro *periturae* ex vno Leid. et altero Twisd. dedit Heinf. Idem vl. 597 spiritum indicat, et illum, qui mox sequebatur, Cui quondam tellus clausa est feritate paterna auctoritate vnius Vossiani deleuit. Plures, nempe fec. Palat. pr. Moreti et octo alii proxime seq. *Huic ego* etc. non agnoscunt, improbant Burm. 603 Burm. mallet, *Sic quoque*. Sine causa. 605-8. Heinf. aut hi quatuor versus delendi videntur, aut duo seqq. ne bis idem dicat, Burm. monet, 604--6 abesse a fref. et duos lqq. fuisse margini adscriptos. *Tangebam*. Ambros. et vnus Medic. *mulcebam*, quod amanti aptius iudicat Burm. Inno, tam periculoso tempore *tangebam* potius amplexu pectora. 607 Duo Leidenses *contracto* quam scripturam sunt qui inliorem putent. Cod. Sixi, *tactum durefcere*, approbante Burm. vt sit Ouidiana repetitio.

quae longius remota sunt. Sequo --- amnes sane est redundantum Apollod. 1, 7, 3. *Perimede* (sic, non *Perimele*) vxor Acheloi, quae ei Hippodamanta et Orestem peperit. *nauita dicit*. Cf. IX, 228.

594 Cf. IV, 532. vbi similes ad Neptunum preces. Inde et apparet, male h. l. librariorum coelo mutasse in *terrae*, vt primus vidit Accursius, vno suo Cod. admonitus. In verbis *In* 603 Pro Hanc reuocant hunc. Heinf. qui hanc ex vetustiori. bus inuexit, explicabat, post-

Corpus, et inducta condi praecordia terra.
[Dum loquor, amplexa est artus noua terra natantes,
Et grauis increuit mutatis insula membris.] 610
Amnis ab his tacuit. Factum mirabile cunctos
Mouerat. Irridet credentes; vtque Deorum
Spretor erat, mentisque ferox Ixione natus;
Ficta refers, nimiumque putas, Acheloe, potentes
Esse Deos, dixit; si dant adimuntque figuras. 615
Obsupere omnes; nec talia dicta probarunt:

611 Heinf. malit *fatum*. 616 Vnus Medic. *obstrepere*, quod, quia indignationem indicat, optimum videtur Burm.

quam in insulam erit conuer- quorum pars haec nostra est. *fa. complectar*, vndis meis al- Eam vero Ouidius copiosissime luam. *Mouit concussitque* etc. suauissimeque exornauit. Ruhnk. ad Callimachi fragm. p. instar Iouis I, 179.

608 *Conduntur* et ea, quae 580. eum suspicatur multa ex in aliam formam transeunt. V. Callimachi Hecala mutuatum ad IX, 389. Equidem arbitror, esse, quae et ipsa fuerat anus versus lqq. *Dum loquor* — paupercula, sed hospitalitate *membris* esse ressecandos; nam insignis. Hyriei fabula huic nostrae similis narratur Fast. V, 495 lqq.

611 *ab his*, post haec. *fatum*, vt vl. 578. et 726. Non nihil in hac causa decernit. igitur erat, cur Heinf. *fatum* Potuerunt aut a festinante line suaderet. *mouerat*, admiratio- brario omitti, aut ab eo, qui ne et metu Deorum implere- postremos versus genuinos pu- rat. *Spretor Deorum* erat ad exemplum Ixionis patris et

FAB. VI, 611-724. Iupiter Phlegyaе au. Et talis etiam et Mercurius Phrygiae per- *mentis ferox*, mente feroci, agrantes, accipiuntur a Phile- esse solet. *Vt* ponitur, cum moue et Baucide, pauperimis causa rei ex moribus alicuius hominibus. Quam ob causa- reperitur. *Si dant*, si eos pu- sam casa eorum mutatur in tas dare posse.

616 *Obsupere*. Hic adse- istius templi, et cum vitae finis stus amicis conuiuantibus me- lius conuenire videtur, quam indignatio surgendo reclaman- doque prodita, quae in al- tera lectione, Burm. probata, vna repetita est, sic alius sciti- *obstrepere. animo* prior potuit Phrygias tractare, aeno, vir grauis et constanter

- Ante omnesque Lelex, animo maturus et aevo,
 Sic ait: Immensa est, finemque potentia coeli
 Non habet, et quicquid Superi voluere, peractum est.
 620 Quoque minus dubites; tiliac contermina quercus
 Collibus est Phrygiis, modico circumdata muro.
 Ipse locum vidi: nam me Pelopeia Pittheus
 Misit in arua, suo quondam regnata parenti.
 Haud procul hinc stagnum; tellus habitabilis olim;
 625 Nunc celebres mergis, fulicisque palustribus undae.
 Iuppiter huc, specie mortali, cumque parente
 Venit Atlantiades positus caducifer alis.
 Mille domos adiere, locum requiemque petentes:
 Mille domos claufere serae. Tamen vna recepit,
 630 Parua quidem, stipulis et canna tecta palustri:

630 Priceus et Heins. coni. *texta*, vt tota casula inde con-
 structa.

aetate, frequens senis descri- men dedit Peloponneso. v.
 ptio. Heins. malit *animi* et Marsham. Chron. p. 286.
aeui. Vtrumque poetis in usu. 625 *palustribus*. Virg. G. I,
 Aen. V, 43. IX, 246. Hinc 361 sqq. *marinae fulicae*, quo
 quouis loco Mss. consensus loco et ipso cum *mergis* con-
 premendus. Talem autem se- iunguntur, de quibus XI, 793.
 nem metus Deorum maxime sqq. *Jupiter* in terris ambu-
 decet. *Sic ait* cum fere ser- lans *Mercurium* secum ducere
 manis clausula sit, hic in prin- solebat. Ambos sic et Hyrieus
 cipio orationis offendit Burm. hospitio excepit. Fast. d. I.
 qui malit, *Vis, ait*; namque Hygin. P. A. II, 34. Inde
vim et *potestatem* Deorum sic intel. Act. XIV, 12. *Sera*,
 iunxisse etiam Cic. Sed fru- obex, *μολαί*, lignum ferra-
 stra haec monuit. *Sic ait* in- tum et vecti simile, quod op-
 principio etiam X, 17. XII, positum foribus non sinebat
 539. *Atque ait* V, 489.

620 Monumentum facri, 630 Sequitur locus praestan-
 quo commemorato fides sit fa- tissimus, quo casa, supellex,
 bulae. *Circumdari muro* sole- epulum pauperulorum homi-
 bant loca sancta et memorabi- num, eorumque eximia hospi-
 lia. *Ipse* etc. Cf. VI, 320. sqq. talitas ita describitur, vt res
Pelops, Pirthei pater, filius sensibus subiecta videatur, et
 fuit et successor Tantali, re- lector facile moueatur pietate
 hosphitum. *stipulis*. Fast. VI,
 261. *Quae nunc aere vides*,
 venit tempore Acrisii, et no- *pulae* autem sunt stramina, vs.

Sed pia Baucis anus, parilique aetate Philemon
 Illa sunt annis iuncti iuuenilibus, illa
 Consenuere casa; paupertatemque fatendo
 Effecere leuem, nec iniqua mente ferendam.
 Nec refert, dominos illic, famulosne requiras;
 635 Tota domus duo sunt: idem parentque iubentque.
 Ergo vbi Coelicolae paruos tetigere penates;
 Submissoque humiles intrarunt vertice postes;
 Membra senex posito iussit releuare sedili;
 Quo superiniecit textum rude sedula Baucis.
 640 Inde foso tepidum cinerem dimouit: et ignes
 Suscitât hesternos; foliisque e. cortice secco

640 Plurimi *Quod sup.* Burm. coni. *quod i. cui.* 642 *Vnus Bos*
 non. *vimine secco*, non male, iudice Burm.

701. Veteres enim mēssores habebant seruos ancillasque.
 aristas tantum cum exigua ca- Tota domus etc. Vid ad I, 353.
 lami parte demebant, et sti- 637 *Tangere penates*, vt ran-
 pulas alio tempore merebant gere porrus, o peruenire.
 Virg. G. I, 289. *Baucidis* no- Mox graphice submissoque etc.
 men in prouerbium abiit, et *textum*. stragulum. Ignis ex-
 pro quauis anu pauperula, citationem Virg. Aen. I, 174
 eademque pia, positum. Per- eadem prope diligentia descri-
 sius Sat. IV, 21. *Ilia sunt* etc. bit. Idem Aen. VIII, 410. de
 Claudian. 52, 1. *Felix, qui* muliere bene mane ad opus
patriis aruum transiit in agris, surgente, *cinerem et sopitos*
Ipsa domus puerum quem videt, suscitât ignes. Noster Fast. V,
ipsa senem: Qui baculo nitens, 506. *Ignis in hesterno stipite*
in qua repraui arena, Vnus paruus erat. Ipse genu posito
numeret secula longa casae. *flammas exsuscitat aura*, Et
Dum victu et cultu paupertatem *promit quassus comminuitque*
facebantur (quod omnis *faces*. — anima producit anili
 h. l. declarat), suoque habitu exquisitius, quam, spiritu sus-
 vitam degebant, paupertatem citat debili. Itâ Tacit. Ann.
 fecere non iniqua mente feren- VI, 9. Vestilius *senili manu*
 dam, i. tolerabilem. Qui con- *multifidas*, in
 tra pauper potentem imitatur multas partes scissas. *faces* iam
 diuiriisque nomen adlectat, supra VII, 259. legimus. Heins.
 magnum sibi imponit onus. putat, h. l. esse faces concisas
 In dissimili re Amor. I, 2. in frustra, qualia fermenta zae-
 Acrisius inuitos multoque fero- dae *stibidae* appellantur a Vi-
 dius urget. *Quam qui seruitium* truv. VII, 10. Male, namque
ferre solentur, Amor. Mox additur *minuit*, i. frangit et in
 ingeniose et iucunde: Non frustra concidit, quod verb. ad

Nutrit; et ad flammam animam producit anili:
 Multifidasque faces, ramaliaque arida tecto
 645 Detulit, et minuit, paruoque admouit aëno.
 Quodque suus coniux riguo collegerat hortō,
 Truncat-olus foliis. Furca leuat ille bicorni
 Sordida terga suis, nigro pendentia tigno:
 Seruatoque diu refecat de tergo partem
 650 Exiguam; sectamque domat feruentibus vndis.
 Interea medias fallunt sermonibus horas:
 Sentirique moram prohibent. Erat alueus illic
 Fagineus, curua clauo suspensus ab ansa.
 Is tepidis impletur aquis; artusque fouendos
 655 Accipit. In medio torus est de mollibus vluis

648 *Sordida*. Gebhard. malebat *torrida*, i. fumo siccata; nam in vno Mf. erat *horrida*.

faces non minus, quam ad ra- res *sermonibus*, sermones. *gramalia* (i. ramos aridos, unde tos instituunt cum Diis, ne Pers. V, 59. membra fracta tempora longa iis videantur. num commode ita appellat), Non erat, cur Burm. suaderet, referendum. *tecto detulit*. Cal-

lim. fr. Hec. *παλαιὰ ξύλα* 652 *alueus*, labrum, folium *κατὰ*, *vetusta ligna detraxit*.

647 *Truncat olus foliis*, folia decerpit oleri. *Sequentia* aliquid fit. *fouendos* melius, bene illustravit Heinfl. Describitur carnarium, ubi carnes enim gratum teporem, quo siccandae suspendebantur. Erat pedes ex itinere fessi reficiuntur. foco proximum, adeoque summo expositum. Inde carnes

furca deferebantur. Petron. modo *torus in medio* esse potest. Satyr. cap. 135 *sordida*, fumo-
 649 *Silius VI, 320. fordenzia* dandus. E duobus igitur versibus, quos Mss. nonnulli habent (v. Varr. lectt.), facit
 650 *nal. XI, 82. Sicci terga suis ramalia* vnum hunc, *Accipit. Inde tora pendentia crasse*. Petron. *rum sternunt de mollibus vluis* cap. 136. *Praeterea quae fumo* *impositum lecto* etc. At *in medio* *mofo suspensa rigillo* *Conseruat opes humilis casa*. *significat, nisi, adesse*. Etiam

651 *medias horas*, quae effluebant, dum epulum parabantur, ut IV, 167. *medium tempus*. 4. *torus*, puluinus, qui imponitur spondae. Is plumis

Impositus lecto, sponda pedibusque salignis.
 Vestibus hunc velant, quas non nisi tempore festo
 Sternere consueverant; sed et haec vilisque vetusque
 Vestis erat, lecto non indignanda saligno.
 Adcubuerunt Dei. Mensam succincta tremensque
 656 Ponit anus; mensae sed erat pes tertius impar:
 Testa parem fecit. Quae postquam subdita cliuum
 Sustulit; aequatam mentae terfere virentes.
 Ponitur hic bicolor sinceræ bacca Mineruae,

660

656 Post h. vs. multi inferunt, *Concitantque*, (aut *consternantque*, *constituntque*, *consciuntque*), *torum de molli fluminis vnda*, 650 Vnus Ciofan. Capran. Vatic. Cantabr. sec. tertius Palat. et decem alii, *sed non indigna*. Primus Gronov. et vnus Heinfl. *tamen hand indigna*.

confertus esse solebat, XI, 610. poeta instruxit, ita quidem, sed in hac domo vluis. Apud ut frugalitatis et eximiae liberalitatis societatem in his secculantibus vluis, Sic quoque non altis incubuere toris. — igitur cibos apponit, sed insignis, cum ditiorum lectuli pedes haberent eburneos.

657 *Vestibus*, stragulis. *Vellare* sollempne in hac re. *quas* non etc. V Trist. 5, 7. *quae* *semel roto vestis sumitur anno*. le aut murja conditam; nam Tibul. II, 2, 7. *vestis seposita*. *etiam* apud Columel. XI, 50. *Vetus, obsoleta. non indignanda*, quae non habebat, cur sibi opponi. Burm. intell. non lecto indignaretur, ei conueniens. Aliter apud Virg. Aen. Nostrum in Nuce vs. 22. esse, I, 697 *aulacis iam serena summa* *laesa bacca*, et Sueton. Aug. 40. *sincerum* opp. *corruptum*.

660 *succincta*, adeoque se Inuehitur in eum Schirach. dula. IX. 89. Horat. Sat. II, 6, ideo, quod de bacca interpretatus sit, quod Ouid. ad Minervam retulerit. Ipse cum *Tripes mensa* erat in supellectile pauperiorum hominum. Horat. Sat. I, 3, 13. ubi v. Intt. *sustulit*, fecit cliuum, cui pes inniteretur. Plerumque spongia tergi mensa solebat, nunc *menta*, de qua v. X, 729.

664 Has epulas suo modo bere, et retulisse, more poetarum

- 665 Conditaque in liquida corna autumnalia faece,
Intubaque, et radix, et lactis massa coacti;
Ouaque, non acri leuiter versata squilla;
Omnia fictilibus. Post haec caelatus eadem
Sistitur argilla crater: fabricataque fago
670 Pocula, qua caua sunt, hauentibus illita ceris.
Parua mora est; epulasque foci misere calentes:

tis consuero, ad illam, quod *latus*. Rigaltius contra ad Ter-
erat referendum ad hanc. Ca-
pio igitur cum Heinso de bac-
cap. 2. tuetur antiquam lect.
ea non condita; nam mox opp.
putaturque, iocose hoc dictum es-
se, et e superioribus facile ex-
plicandum. Fruges omnes ad-
ponebantur in fictilibus vasis.
Corna quamquam lapidosa et
in vicu infelici Aen. III, 649
numerala, condiri tamen so-
lebant oliuarum instar.

666 Intubum latium s. hor-
tense, Linn. Cichorium Endi-
via, nostris Endiuia. Inde
diferentia intubum erraticum
amaris fibris, Linn. cichorium
intubus, nostrorum Wegwart.
radix, raphanus. lac coact. vno
verbo, *coagulum*, quod legi-
tur Fast. IV, 543. Cf. infra
XII, 436. Oua ap. Romanos
fere semper in principio coe-
nae.

668 Post missum primum
prima vina contra prisca aepi
morem ponuntur. Sed hic et
de lectione et de sensu labo-
rans. Olim legebatur, *cae-
latus eodem Sistitur argento
crater*. Sed Heinl. displicebat
et argenteus et caelatus crater
in vasis Philemonis. Cum igi-
tur in vno Palat. esset, *eodem
argillo*, in multis aliis MSS. au-
tem pro interpretatione ad-
scriptum esset, *de argilla*, hoc
recepit in contextum; et pro
caelatus scribendum censet, il-

latus. Rigaltius contra ad Ter-
tullian. de Cultib. femin. lib. I.
cap. 2. tuetur antiquam lect.
putaturque, iocose hoc dictum es-
se, et e superioribus facile ex-
plicandum. Fruges omnes ad-
ponebantur in fictilibus vasis.
Corna quamquam lapidosa et
in vicu infelici Aen. III, 649
numerala, condiri tamen so-
lebant oliuarum instar.

671 Secundus missus. *ca-
lentes*, nempe terga suis cum
olere. Vl. 646. Vina post pri-
mum missum apposta et mox

Nec longae rursus referuntur vina senectae:
Dantque locum mensis paullum seducta secundis.
Hic nux, hic mixta est rugosis carica palmis,
Prunaeque, et in patulis redolentia mala canistris,
Et de purpureis collectae vitibus vuae.
Candidus in medio fauus est. Super omnia vultus
Accessere boni, nec iners pauperque voluntas.
Interea, quoties haustum cratera repleti
Sponte sua, per seque vident succrescere vina,
Attoniti nouitate pauent, manibusque supinis
Concipiunt Baucisque preces, timidusque Philemon,
Et veniam dapibus, nullisque paratibus orant.
Vnicus anser erat, minimae custodia villae;

673 Hic vl. praecedenti praeponendus videtur Heinso. Sprout
et duo alii subducta. 675 Heinl. scribendum censebat *halantia ma-
la*. Olim con. *videntia*. Frustra.

remota nunc rursus referun-
tur, secunda vice apponuntur.
Erant autem non longae se-
necae. Contra Hyrieus, in
cibus parior, Quae puer quon-
dam primis diffuderat annis,
Prodit fumoso condita vina ca-
do. Sed haec quoque vina
paullum, in breue tempus,
quamdiu mala cum vuis et
palmis adstarent, seducta sunt.
mensis pro mensae. De secun-
da mensa vid. ad IX, 89.

674 rugosae, quippe sicca-
tae. In canistris apponi sole-
bant et mala et panes. Homer.
Od. α, 147. Aen. VIII, 147.
684 Hoc quoque pietatis
signum commode memoratur,
et imagine grata sensibus sub-
iicitur, celer tardos fatigat,
erat vuis tribuendum. nec iners
etc. excellenter! non iners per-
tinet ad sedulitatem et ardo-
rem, quo accipiebant hospi-
tes, non pauper ad liberalita-
tem, qua apponebant quidquid
habebant, et lautissimum epu-
lum parassent, si modo potuis-
sent. Etiam Hyrieus Fast. 503
vultum addidit verbis.
679 haustum, exhaustum,
quod exstat in plurimis MSS.
sed ex interpretatione fluxit.
Hauriuntur et ea, ex quibus
Supinae manus, quae extollun-
tur sic, vt palma sursum pa-
palmis adstarent, seducta sunt.
cantium. Lambin. ad Horat.
III od. 23, 1. Concipere nil
nisi facere. dapibus etc. dapi-
bus sine sumtu apparatus. pa-
ratus, apparatus, vt VI, 451.
Od. α, 147. Aen. VIII, 147.

- 585 Quem Dis hospitibus domini mactare parabant:
 Ille celer penna tardos aetate fatigat;
 Eluditque diu: tandemque est visus ad ipsos
 Confugisse Deos. Superi vetuere necari;
 Dique sumus; meritasque luet vicinia poenas.
 690 Impia, dixerunt: vobis immunibus huius
 Esse mali dabitur: modo vestra relinquit tecta,
 Ac nostros comitate gradus; et in ardua montis
 Ite simul. Parent ambo, baculisque leuati
 Nituntur longo vestigia ponere cliuo.
 695 Tantum aberant summo, quantum semel ire sagitta
 Missa potest: flexere oculos, et mersa palude
 Cetera prospiciunt, tantum sua tecta manere.
 Dumque ea mirantur, dum desient fata luorum:
 Illa vetus, dominis etiam casa parua duobus,
 oo Vertitur in templum; furcas subiere columnae:

690 *huius*. Vnus Heins. *vnis*, quod venustum Burm. indicat.
 693 Olim edebatur, *Ite simul. Parent; et Dis praeantibus ambo*
Membra leuant baculis; tardaque senilibus annis Nituntur etc. Ver-
 sus medius in Mss. nonnullis manu recentiore adscriptus est margi-
 ni. Primum Florent. S. Marci sic exhibet, *Ite simul. Parent am-*
bo, baculisque leuatis, et Spirens. rectius *leuati*. Cum caetera ad-
 ditamenta nugatoria viderentur, Heins. pro tribus vs. duo repo-
 suit. 696 Post h. vs. rursus duo eicli a Ciofan. et Heins. Sunt
 autem hi, *Mersa vident, quae suntque suae pia culmina villae. Sola*
loca stant, dum desient fata locorum. 699 Pro parua Iunian.
pena, quod ortum ex plena videtur, idque placebat Burm. *plena*
duobus, iam angusta, vt vix duos caperet.

diam praeber, quam canis; nam in primis tamen stramini-
clangore prodit insidiantem. bus ipsis. Itaque h. l. e con-
Eludere, vt I, 692. iect. Capoferrei mallem, *ful-*

695 III Fast. 583. *nec lon-* *rescunt*; nam auri fulua natu-
gus absfuit inde. Quam quan- *ra*. Plin. 34, 2 f. 3. Sed restat
tum nouies mittere funda potest. alia difficultas. Mox rursus
 Cf. Homer. II. 589. *Ire aurata tecta* commemorantur.
 de volante sagitta et alibi. Olim haec verba alio ordine

700 Senec. Ep. 90 de casis lecta sunt; Heins. enim ait,
 praecorum hominum, *Furcae* ex fide optimorum Codd. se-
 vtrinque *suspensae fulciebant ordinem* verum restituisse.
casam, spissatis ramalibus etc. Lenzius igitur non male pu-
 stramina, quibus tecta casa, tat, Ouidium scripsisse, *Stra-*
flauescunt, in aurum mutan- *mina flauescunt (fulcrescunt)*
 tur. Tribuitur quidem *fla-* *aurataque tecta videntur, Cae-*
vus color et auro, vt IX, 688. *lataeque fores, adopertaque*

Stramina flauescunt, adopertaque marmore tellus,
 Caelataeque fores, aurataque tecta videntur.
 Talia cum placido Saturnius edidit ore:
 Dicite, iuste senex, et femina coniuge iusto
 Digna, quid optetis. Cum Baucide pauca locutus 705
 Iudicium Superis aperit commune Philemon:
 Esse sacerdotes, delubraque vestra tueri
 Poscimus: et quoniam concordeseimus annos;
 Auferat hora duos eadem, nec coniugis vniquam
 Busta meae videam; neu sim tumultandus ab illa. 710
 Vota fides sequitur: templi tutela suere,
 Donec vita data est: annis aeuoque soluti
 Ante gradus sacros cum starent forte, locique
 Inciperent casus; frondere Philemona Baucis,
 Baucida conspexit senior frondere Philemon. 715
 Iamque super gelidos crescente cacumine vultus,
 Mutua, dum licuit, reddebant dicta; Valeque,
 O coniux, dixere simul, simul abdita texit
 Ora frutex. Ostendit adhuc Tyaneus illic

714 *Inciperent* Burm. e septem Mss. dedit, Vulg. *narrarent.*
 716 *gelidos* e Iuniano pro *geminos*, quod mox repetitur, *amplexus*
 est Burm. 719 Alii, *Fineius, Trineius, Thineius, Tirineius,*

marmore tellus. Fores caelatae dus, vt supra VII. Saepe eo
 etiam in regia Solis II, 6. verbo Noster vtitur; vsus eo

704 *Iustitia* summa virtus, est iam Catul. 65, 153. *fides*
 quae reliquas complectitur *sequitur*, quia fit, quod pro-
 omnes. E plurimis Mss. *iudicium* renocandum putavi, quod pro-
 quod Ciofan. paucorum aucto-
 617. *tutela praeae. soluti*, fracti.
 ritate non bene in *consilium*
 annis aeuoque sane eodem re-
 mutauit; namque *iudicium* ele-
 ganter dr. quod consulto, de-
 cum Heins. *senioque* corrigi-
 liberatione instituta, fit. Multi
 Mss. *iudicium*, facili lapsa. v. ad I, 375. *inciperent casus*,
Poscere precari. Etiam Aen.
 VII, 443. *Deum effigies et tem-*
 pla tueri de aediuo, *ardet*.
 Non optant illi opes immen-
 sas, sed moderata satis ex pie-
 tate sua tam in Deos, quam
 mutua. *tiliam*, vs. 620.

710 *tumultandus*, sepelien- 719 *Tyaneus* haud dubie

720 Incola de gemino vicinos corpore truncos.
Haec mihi non vani (neque erat cur fallere vellent)
Narrauere senes. Equidem pendentia vidi
Serta super ramos: ponensque recentia, dixi,
Cura pii Dis sunt, et, qui coluere, coluntur.

725 Desierat: cunctosque et res et mouerat auctor;
Thesea praecipue: quem facta audire volentem
Mira Deum, nixus cubito Calydonius amnis

Pro- *seus* *et* *Me-* *stra.* *Chineus, Tyreneus. 721 Unus Medic. nec erant, qui. 724 Ita*
Heinf. h. v. cortexit, cum antea vulgaretur. Cura Deum Di sint
et coluntur. Sed castigatioribus sunt et coluntur.

corruptum est. Tyana enim, quisquam eas violabat manu
vrbs Cappadociae, remota ni- aut secuti. v. Herald. ad Ar-
mis est, quam vt incola eius nob. I. p. 22. *Colit* Deus ho-
arbores Phrygias ostendere po- mines, quando curam eorum
tuerit. Lenzius putat, rem ac- gerit. Cic. N. D. I. 41 *Cur*
cidisse in confinio Phrygiae et *Deos ab hominibus colendos di-*
Cappadociae, adeoque com- *cas, cum Dii homines non com-*
munem fuisse vtrique terrae. *lant?* Lactant. Epit. 27. *vi-*
Hoc ferri posset, si modo con- *tam hominum excolere, eosque*
flaret, Ouidium *Tyancius de,* *ab omni malo tueri.*
disse. Sed Mff. mirum in mo- FAB. VII, 725 - fin. Exponi-

dum hic variant, et ita, vt ex- tur de iis, qui formam habe-
ista varietate vix quidquam- bant ambiguam, h. e. quibus
certi elici possit. Mox renouaui licet modo in hanc, modo
antiquiorem lect. *gemino cor-* in illam formam transire, in
pore, quam Ciofan. e Vatic. quibus *Proteus, 725-737.* et
Statii et vno suo in *gemina ar-* *Erifichthonis filia. De Proteo*
bore mutauerat, approbante locus class. Homer. Od. 8. 364
Burm. qui truncos tantum ar- sqq. quem Virg. G. IV, 387 sqq.
borum restituisse putabat. am- et Noster XI, 254 expresse-
fis vetustate raris. Immo *ra-* runt. Tam *ambiguam* autem, vt II,
mi mox diserte memorantur. 9 vt. Deum finxerunt haud du-
Trunci ergo sunt arbores, quae bie prisci auctores, quibus pla-
Lelegis tempore integrae resta- cebat aquam esse principium
bant, vl. 620. et repetitur hic, omnium rerum. Orph. hym.
quod maxime in iis memora- 24. V. Heyne ad Virg. d. I.
bile, factas esse e *gemino cor-* 727 Iacuerat in lectulo, nunc,
pore. cum narrare vult, *inmixus cu-*
bito se erigit. *Renouamen* pro

723 Sertis aliisque donariis transformatione aut noua for-
ornari solebant arbores, eaeque ma noue dicrum. *ius,* potestas
summa religione colebantur a concessa. In iis Thetis trans-
praetereuntibus, nec facile formis XI, 241 sqq. Nereus se-

Talibus adloquitur: Sunt, o fortissime, quorum
Forma semel mota est; et in hoc renouamine mansit.
Sunt, quibus in plures ius est transire figuras;
Vt tibi, complexi terram maris incola, Proteu.
Nam modo te iuuenem, modo te videre leonem;
Nunc violentus aper, nunc, quem tetigisse timerent,
Anguis eras: modo te faciebant cornua taurum.
Saepe lapis poteras, arbor quoque saepe videri.
Interdum faciem liquidarum imitatus aquarum
Flumen eras, interdum vndis contrarius ignis,
Nec minus Autolyçi coniux, Erifichthone nata,

cundum Pherecydem in Schol. Apollon. IV, 1396.

731 *complexi* etc. Homerus eum iuxta Pharus insulam col-
locat, Virg. in Carpathio mari, vt adeo illud figmentum cum
philosophemate, vnde pendet, ex Aegypto originem traxisse
videatur. Secundum Homer. vl. 417 omnia tentat fieri,
tradunt Herodes Attic. in In-
scrip. et Hygin. P. A. II, 14.
vid. tamen Salmas. ad illam In-
scrip. et Spanhem. ad Callim.
h. Cer. vl. 24. A quo conatu
cum nec prodigiis, nec preci-
bus deterreri posset, Ceres ira-
ta ei iniicit diram famem, qua
absumitur. Cf. Diodor. V. p.
331. in primisque Callimach.
h. Cer. vl. 23. 116. qui et ipse
fabulam copiose enarrauit.
Hinc Scaliger Poët. V, 8. vtram-
que descriptionem ita compa-
rauit, vt principatum deferret
ad Ouidium; quam sententiam
Autolyceum, Parnassi incolam, non probauit Ernestio. Is
Mercurii, suæ verius Dardani-
liouis filium, vxorem habuisse
Neaeram, Perei filiam. Quem
dissensum ita componit Burm.
vt Autolyceum bis matrimo-
nium iniisse dicat. De Autolyçi

fatis v. Hygin. fab. 200. 201.
Sed in hac fab. notabilis est
Erifichthonis facinus et *fames,*
quam Meltrae metamorphosis.
Erifichthon enim, Thessalus,
Triopae filius, cum domum
sibi struere veller, arbores in
luco verusta et Cereri sacra
caedit. Triopam hoc fecisse
vl. 417 omnia tentat fieri,
tradunt Herodes Attic. in In-
scrip. et Hygin. P. A. II, 14.
vid. tamen Salmas. ad illam In-
scrip. et Spanhem. ad Callim.
h. Cer. vl. 24. A quo conatu
cum nec prodigiis, nec preci-
bus deterreri posset, Ceres ira-
ta ei iniicit diram famem, qua
absumitur. Cf. Diodor. V. p.
331. in primisque Callimach.
h. Cer. vl. 23. 116. qui et ipse
fabulam copiose enarrauit.
Hinc Scaliger Poët. V, 8. vtram-
que descriptionem ita compa-
rauit, vt principatum deferret
ad Ouidium; quam sententiam
Autolyceum, Parnassi incolam, non probauit Ernestio. Is
Mercurii, suæ verius Dardani-
liouis filium, vxorem habuisse
Neaeram, Perei filiam. Quem
dissensum ita componit Burm.
vt Autolyceum bis matrimo-
nium iniisse dicat. De Autolyçi
Ipse magis fauere videtur Cal-

730

735

Iuris habet. Pater huius erat, qui numina Divum
 740 Sperneret; et nullos aris adoleret honores.
 Ille etiam Cereale nemus violasse securi
 Dicitur; et lucos ferro temerasse vetustos.
 Stabat in his ingens annofo robore quercus;
 Vna nemus: vittae mediam, memoresque tabellae,

740 honores. Plerique vetustiores odores.

limacho suo. Fortasse res ita 743 quercus magis placet
 expediri potest. Studet Cal- Scaligero et Annae Fabri,
 lim. summae simplicitati, quam quam Callim. *αἰγιόχοιο*. i. po-
 postulat hymnorum ratio; Oni- pulus nigra, quia haec sterilis,
 dius contra id agit, ut omnia nec quidquam ad Cererem.
 ingenii sui luminibus exornet. Ernesti contra monet, quer-
 Habet igitur uterque suas in cum, si quis hoc urgere velit,
 suo genere virtutes; plures ta- non decere Cererem, quae
 men et maiores, ut equidem dedocuerit homines vesci glan-
 arbitror, Ovidius. dibus, et sterilitate per iram

739 numina Divum, Divos. immissa cogat famem solari
 honores dignius, quam, sacrifici quercu. Addit, *αἰγιόχοιο* voc.
 cia, quae adolentur in hono- antiquiore sensu accipiendum
 rem Deorum. Virg. Aen. I, 49. pro arbore silvestri quacunque,
 aris imponat honorem. Noster praesertim grandiore. Nil re-
 X, 681. turis honorem. fert, qualis arbor fuerit; et in

741 Iuxta Dotium, urbem magna luco varii generis ar-
 Thessaliae, prisca incolae Cere- bres sterisse credibile est. —
 ri consecraverant nemus, quod Eam arborem Callim. breuiter
 copiosius describitur a Callim. sic describit: *μέγα δὲ δέντρον, αἰθέρῃ*
 vs. 27-30. quam descriptio- *αἴθρον*. i. coelum tangens, quod
 nem a Nostro omissam esse bene altitudinem declarat. Sed
 propterea, quod iam alio loco Ouid. non minus eleganter
 ea exornatione vusus sit, Ernesti amplitudinem exprimit,
 monet. violare et temerare im- Vna nemus, tanta erat, ut ne-
 pietatem declarant Erisichtho- mus videri et dici possit. Sic
 nis, qua caedebat arbores sa- etiam Heroid. XV, 159. Plin.
 cras, quod summum nefas. XVI, 44. Vicina luco est ilex
 De v. temerare ad II, 592. et ipsa nobilis XXXIV pedum
 Templum Cereris dirutum esse ambitu caudicis — siluamque
 ab Erisichthone, tradit Hygin. sola facit. Etiam Martial. IX,
 P. A. II, 14. ex falsa haud du- 61 nemus vocat vnam plata-
 bie interpretat. voc. *τέμενος*, num. annofo robore plenius,
 quod et templum et lucum quam annosa.

Diis consecratum notat. v. 744 Arbores taeniis, vittis
 Perizon. ad Aelian. V. H. 6, 1. etc. ornatae religiose coleban-
 p. 439. tur a praetereuntibus; quem

Sertaque cingebant, voti argumenta potentis.
 Saepe sub hac Dryades festas duxere choreas:
 Saepe etiam, manibus nexis ex ordine, trunci
 Circuiere modum: mensuraque roboris vlnas
 Quinque ter implebat: nec non et cetera tanto
 Silua sub hac, silua quanto iacet herba sub omni.
 Non tamen idcirco fertum Triopeus illa.
 Abstiniuit; famulosque iubet succidere sacrum
 Robur: et ut iussos cunctari vidit, ab vno
 Edidit haec rapta scelératus verba securi:
 Non dilecta Deae solum, sed et ipsa licebit
 Sit Dea, iam tanget frondente cacumine terram.
 Dixit: et, obliquos dum telum librat in ictus,
 Contremuit, gemitumque dedit Deoia quercus:
 Et pariter frondes, pariter pallescere glandes

745 Heins. mallet. *potentum*. 751 Mss. omnes, *Dryopeus*. Dryopes
 gens Thessaliae. 758 Olim ed. *decidya*, quod quidam in *Dodonia*
 mutabant. Multi e veteribus. *Deoia*, unde Heins. fecit *Deoia*.

cultum ridet scriptores vere- primit enim aliquid valde re-
 res Christiani, Arnob. I. p. 22. moti. II, 179. tanto, scil. spatio.
 Prudent. in Sym. II, 1009. ubi 751 Triopeus, Triopae filius.
 arbor vittata. Cf. supra vs. Callim. *Τριόπων γένε' famulos*,
 722 f. — Tabellae votivae dr. quorum numerum, formam et
 memores, quia inscriptio earum arma recenset Callim. vs. 34.
 beneficia a Cerere impetrata sed et ipsa etc. Eadem impie-
 celebrabat. argumenta, signa, tas vs. 394. librari V. ad II,
 eius, qui voti potens, compos, 311. librare in obliq. ictus alibi
 factus erat. Alii votum potens, vno verbo obliquare ensem.
 cum fit, quod optamus.

758 Breuiter Callim. *Ἄ περὶ
 τα πύργια, καὶ οὐ μὴδὲς ἔχει
 ταί νύμφαι ποτὶ τὰ δένδρα ἐρίσαντο.*
 746 Callim. vs. 39. *τὰ δ' ἐπὶ
 ταί νύμφαι ποτὶ τὰ δένδρα ἐρίσαντο.*
 sub quo nymphe ad meridiem Cum tot puellae in arbores
 Iudebant. De festis chorcis mutatae traderentur, Hama-
 nympharum v. ad vs. 581. mo- dryadesque arbores incolere
 dus, amplitudo. Corn. Nep. crederentur, fieri haud poterat,
 XI, 1 basiae modum, longitu- quin ex opinione veterum ali-
 dinem, duplicavit H. I. modus quid tale accideret interdum,
 trunci, ipse truncus. mensu- quale hic narratur. Cf. Apol-
 ram non ipse definiit poeta, lon. II, 476 sqq. Simile ali-
 sed a Nymphis inuentam esse quid habet et Virg. Aen. III,
 ait. 24 sqq. Posteriore loco atro

750 iacet inseruit altitudini liquuntur sanguine guttae sic
 istius quercus declarandae; ex- terram tabo maculant.

- 760 Coepere; ac longi pallorem ducere rami.
Cuius ut in trunco fecit manus impia vulnus;
Haud aliter fluxit, discussa cortice, sanguis;
Quam solet, ante aras ingens ubi victima taurus
Concidit, abrupta cruor e ceruice profusus.
- 765 Obstupere omnes: aliquisque ex omnibus audet
Deserrere nefas, faeuamque inhibere bipennium.
Adspicit hunc, Mentisque pia cape praemia; dixit
Thessalus: inque virum conuertit ab arbore ferrum,
Detruncatque caput; repetitaque robora caedit.
- 770 Editus e medio sonus est cum robore talis:
Nympha sub hoc ego sum, Cereri gratissima, ligno:
Quae tibi factorum poenas instare tuorum
Vaticinor moriens, nostri solatia leti.
Persequitur scelus ille suum: labefactaque tandem
- 775 lictibus innumeris, adductaque funibus arbor
Corruit, et multam prostravit pondere siluam.
Attonitae Dryades damno nemorisque, suoque,
Omnes gerinanae, Cererem cum vestibus atris
Moerentes adeunt: poenamque Erisichthonis orant.
- 780 Adnuit his; capitisque sui pulcherrima motu

762 Olim *discesso*. Plerique, *disruffo sanguine cortex*. Heins. mauult aut cum quarto Medic. *discussus sanguine cortex*, aut cum vno Strorzae, *discussa cortice sanguis*. 765 Heins. coni. *Obst. animis*, quia omnibus mox seq. 768 Pro *conuertit* Cantabr. *derorsit*, probante Burm. 778 Barber. *Et nece germanae*, vnde Heins. coni. *nece germana*.

765 Omnibus mihi videtur tur sacerdotis specie, Erisichthonem morata satis oratione adeo sollicitandum. Omnes qui a facinore dererret. Ille vero dem obstupere, sed ex omnibus non nisi vnus ausus est etc. in corpus libraturum. Hinc Dea *Deterrere nefas*, dererret Erisichthonem a facinore atque ita impedire nefas. Similis fugam se dant famuli. breuiloquentia VII, 423. *Adspicit*, *ἀδελφῆς*, limis et torvis oculis adspicit. *repetita caedit*. V. ad IV, 733.

770 Apud Callim. vs. 41. Ceres ipsa statim sentit, arborem suam caedi. Allamita igitur

Concussit grauidis oneratos messibus agros;
Moliturque genus poenae miserabile, si non
Ille suis esset nulli miserabilis actis,
Pellifera lacerare Fame. Quae quatenus ipsi
Non adeunda Deae (neque enim Cereremque Fameinque
Fata coire sinunt) montani numinis vnam
Talibus agrestem compellat, Oreada, dictis:
Est locus extremis Scythiae glacialis in oris,
Triste solum, sterilis, sine fruge, sine arbore tellus;
Frigus iners illic habitat, Pallorque, Tremorque,
Et ieiuna Fames: ea se in praecordia condant
Sacrilegi scelerata, iube: nec copia rerum
Vincat eam; superetque meas certamine vires.
Neue viae spatium te terreat: accipe currus:
Accipe, quos frenis alte moderere, dracones.
Et dedit. Illa dato subuecta per aëra curru
Deuenit in Scythiam: rigidique cacumine montis
(Caucasum adpellant) serpentum colla leuauit;
Quaesitamque Famen lapidoso vidit in agro

795 Pro *alte* Gebhard. II. Crep. 17 ex MS legi *alites*, quam vocem in duas syllabas contrahi. Nil mutandum. VI. 813 *versis sublimis habentis*. Ita et V, 648. VII, 222.

commiseratione dignus. *luc. latus mundi nebulae malusque rare* grauius, vexare. *Fata Iupiter urget. iners*, ab effectu, non sinunt ea, quae per rerum alibi ignauum aut pigrum frinaturam fieri nequeunt, v. c. *gus*. — *Habitant* non mutant alimentorum copia et fadum; etenim saepe Noster, ut mes vna sint. *numinis collectiue*, numinum. *numinibus singularis numeri*.

788 Cum locum horrendum designare vellent poetae veteres, *Scythiam* sere nominabant, frugum, quas ego largior. *Cerde* cuius frigore vid. ad II, 224. Egrege autem patriam De Cereris *draconibus* et *curru* Famis describit. Cf. ex Pont. v. ad V, 642.

I, 3, 49 sqq. III; I, 11 sqq. 798 *Caucasus* frigoris et horridae solitudinis imago apud *Tristitia soli* est in ipsa sterilitate. Putem scribendum *Tristitia* poetas.

799 Sequitur insigne rursus exemplum phantasiae Ouidianae in hac Famis prosopopoeia, *aeterna recreatur aura*; *Quod* cuius foedam et odiosissimam

800 Vnguibus, et raras vellente dentibus herbas.
Hirtus erat erinis: caua lumina: pallor in ore:
Labra incana situ; scabri rubigine dentes:
Dura cutis, per quam spectari viscera possent:
Ossa sub incuruis exstabant arida lumbis:

805 Ventris erat pro ventre locus: pendere putares.
Pectus, et a spinæ tantummodo crate teneri.

803 Vnus Medic. Diræ. Pro spectari Louan. numerari, quod valde adblanditur Burm. vt VI, 391 numerare fibras.

imaginem ita ante oculos po- eosque tollunt. Quinctil. *cauum* nit, vt lectori item ferme ac- *macie caput, conditi penitus* cidat, quod Nymphae vl. 812 *oculi, destitutæ genæ.* Clau- *Visa tamen sensisse Famem.* Si dian. *oculi iacentes interius.* quis pictor aut statuarius hanc Labra etiam absunta fingere imaginem exprimeret, nemo potuisset. Quinctil. *nudos la-* eius adspectam sustineret. Re- *bris tremantibus dentes.* Mox æ Ernesti de hac propop. et de imagine Erisichthonis iam Ciof. et Heinfl. prae altero sca- somniantis cibum. „Quæ nisi admirer, nihil viderim, „Omni- bus istis bonis caret Callim. formam describit, *faucium* au- qui vnum illud monet, Cere- rem ei iniecis-*se* ardentissimam et improbam famem. Cum h. l. cf. Quinctil. Decl. XII. p. m. 210. Sil. II, 461. Clau- diau. 15, 21 sqq.

800 Heinfl. ex Ms. Bonon. dederat, *raras.* Burm. tamen reuocauit *raris*, cum quia reli- quis omnibus, vt erini, labris, faucibus etc. epitheta, quæ deformitatem designant, ad- dita sunt, tum quia omnes, præter vnum Cod. ita exhibent. Ego vero Heinfl. secu- tus sum. Nondum enim poeta Famem describit, sed eius fecerat, vt plures articuli, qui agrum *raras* herbas habentem. Et quo iure fami *raros dentes* dedisset? Dentes enim illa non excutit. *Caua lumina*, pedes tumescunt, cum illa quia famem exeat putellos membra marcescant. Inde carnis, qui cingunt oculos, Hesiod. Scut. 264. homo ine-

Auxerat articulos macies, genuumque rigebat
Orbis, et immodico prodibant tubere tali.
Hanc procul vt vidit (neque enim est accedere iuxta
Ausa), refert mandata Deæ; paullumque morata, 810
Quamquam aberat longe, quamquam modo venerat
illuc,

Visa tamen sensisse Famem: retroque dracones
Egit in Haemoniam, versis sublimis habenis.
Dicta Fames Cereris (quamuis contraria semper
Illius est operi) peragit; perque aëra vento 815
Ad iussam delata domum est; et protinus intrat
Sacrilegi thalamos: altoque sopore solutum
(Noctis erat tempus) geminis amplectitur alis:
Seque viro inspirat, faucesque et pectus et ora
Adilat, et in vacuis spargit ieiunia venis.
Functaque mandato secundum deserit orbem;
Inque domos inopes, adueta reuertitur antra.
Lenis adhuc somnus placidis Erisichthona pennis

808 Heinfl. e Florent. S. Marci et vno Bonon. placet *tubere* *talo*, non item Burm. quia *tali*, qui in pinguibus latent, in Fame velut *tuber* prodierint. 815 *vento.* Neap. sec. Medic. prim. Basil. primus Hamb. et pro diuersa lect. Florent. S. Marci, *uicta*.

dia confectus *ὑποπαχὴς.* Vid. Simile quid XI, 621. in *vacuis* Graev. Lectr. Hesiod. cp. 19. *venis.* Silius, *exurit siccitas*

809 Similis auersatio Mi- *sanguine venas.*
neruae, conspecta Inuidia; II, 823 Sequitur imago somni-
766. *quamquam* non sine vi antis cibum, quam admiremur
repetitur; inseruit enim festi- non minus, quam superiora.
nationi et auersationi Nym- Somnus est Deus *alatus.* Sic
phae describendae. apparet in monumentis, v. c.

815 Adeo lenis erat prae apud Gruter. Thef. CCCIV, 9.
macie fames, vt *ventro* ferri Cf. Cuperi Apotheos. Hom.
posset. Burm. Et opus erat p. 178. Propert I, 3. 45. *dum*
tali vehiculo, quia Fames tar- *me iucundis lapsus sopor impu-*
de incedit et Corpus trahit. *lit alis.* — *Mulcere*, vt *μαλίσσ-*
solutum. V. ad VII, 185. Cum *σειν* et *μαλίσσιν* eleganter de
tot Dii *alati* fingerentur, et- somno. v. Valken. ad Eurip.
iam Fami *alas* dare Ouidius Hippol. vl. 303. *Sub imagine*
poruit. Sic *Furia alata* Aen. *somni*, somnians. IX, 473. 79.
VII, 408. Vulgo tamen h. l. iam in descriptione frustra
vlis. *Se inspirat*, Fames per- mandentis singula verba bene
sona edendi rabiem inspirat. *delecta.* *Vana* pro aduerbio,

- Mulcebat. Petit ille dapes sub imagine somni:
 825 Oraque vana mouet, dentemque in dente fatigat;
 Exercetque cibo delusum guttur inani:
 Proque epulis tenues nequicquam deuorat auras.
 Vt vero est expulsa quies; furit ardor edendi:
 Perque auidas fauces, immensaue viscera regnat.
 830 Nec inora: quod pontus, quod terra, quod educat aër,
 Poscit; et adpositis queritur ieiunia mensis:
 Inque epulis epulas quaerit: quodque vrbibus esse,
 Quodque satis populo poterat, non sufficit vni.
 Plusque cupit, quo plura suam demittit in aluum.
 835 Vtque fretum recipit de tota flumina terra,

834 Prior Gronovii, *Plusque sitit*, quod Heinf. venustum iudicat, nempe quia *sitire* omnino, cupidum esse. Idem cum Graeuiano aliisque nonnullis *capit* etiam posse legi putat.

frustra. *Fatigare* eleganter de expressisse videtur, quod etiam rebus, quibus quis abutitur. Scaliger fatetur.

Exercere, vsque occupatum tenere et sic labores creare. Ep. 15. *Tractus vter plures Inania*, quae per quietem obii-
 ciuntur. Apud Sil. I, 69 Hannibal somnians *inania bella* gerit.

828 *ardor edendi*. Callim. II Amorr. 2, 43 de Tantalo, *Quaerit aquas in aquis*. — *Quodque vrbibus* etc. prodigialiter rem auxit.

hem. ad vs. 103. Bene *im- mensa*, quia expleri et satiari haud poterant, quasi immensa essent. Erant immensa vorago,

aut immensum mare. Mox *altri voragine ventris*. Ib. 387. *vasta Polyphemi alui*. Boëth. IV ante, *πανήμερος ειλκπιναςας* "Homer. 9. *immanis Polyph. alui*. Burm. tamen probat coniect. Heinsii, *incensaque*; hoc enim ardori edendi, praecedenti *auidas* et mox *flammae gulae* respondere. *fauces auidae* bene memorantur, quia voraces seruiunt fauci. In describenda autem hac voracitate Callim.

834 Callim. vs. 69. *σχέτλιος ὅσα πασκαίτο, τῶσαν ἔχο ἡμῖς πύτιν*.

835 Callim. 90. *τὰ δ' ἐς βυθὸν οἷα θαλάσσης Ἀλεμάτως ἀχάριστα κατέβρεεν εἰδῶτα πάντα*. Paulo ante, *πανήμερος ειλκπιναςας* "Homer. 9. *immanis Polyph. alui*. Burm. tamen probat coniect. Heinsii, *incensaque*; hoc enim ardori edendi, praecedenti *auidas* et mox *flammae gulae* respondere. *fauces auidae* bene memorantur, quia voraces seruiunt fauci. In describenda autem hac voracitate Callim.

Nec satiatur aquis, peregrinosque ebibit amnes;
 Vtque rapax ignis non vinquam alimenta recusat;
 Innumerasque trabes cremat; et, quo copia maior
 Est data, plura petit; turbaque voracior ipsa est:
 840 Sic epulas omnes Erisichthonis ora profani
 Accipiunt, poscuntque simul. Cibus omnis in illo
 Causa cibi est: semperque locus fit inanis edendo.
 Iamque fame patrias altique voragine ventris,
 Attenuarat opes: sed inattenuata manebas
 Tum quoque, dira fames; implacataeque vigeat
 845 Flamma gulae. Tandem, demisso in viscera censu,
 Filia restabat, non illo digna parente.
 Hanc quoque vendit inops. Dominum generosa recusat:
 Et vicina suas tendens super aequora palmas,
 Eripe me domino, qui raptae praemia nobis
 850 Virginitatis habes, ait. (Haec Neptunus habebat.)
 Qui prece non sprete, quamuis modo visa sequenti
 Esset hero, formamque uouat, vultumque virilem

839 *petit*. Alii *capit*. Bonon. *sitit*. 853 (Burm. cum quibusdam mallet, *formamque nouam*. Sine caussa.

Quamquam *recipere* etiam pro de edaci parasito leguntur. *inaccipere*, quod IV, 440 in *ea- attenuata*, non fracta, non sadem similitudine legitur. Sqq. *Ufus est h. v. quia dixerat, vique rapax — ipsa est*, redundantia verborum vrgentur. Sueton. Vitell. 13. *profunda Trabes* cum vno Ciofan. *Cae- gula*. — *implacatae*, infatiabilis. Florent. S. Marci, Iurer. lis. Horat. Sat. II, 8, 5. *Plamoret*. et vno Heinf. *mauerit ventrem iratum esca*. quam *faces*, quia igni tam rapaci accommodatius.

841 Quod vs. 834 simpliciter dixerat, *Plusque cupit* etc. tis bonis apud Callim. mendid nunc pluribus oxymoris canseder in triniis. Noster exaggerat. Apud Callim. II. 4. tem redit ad Erisichthonis absorbet *καθὼν οἶκον*, *lautam* filiam, cuius caussa omnem rem familiarem. Deinde com- hanc narrationem instituerat, memorantur pecora, quae ex vs. 738. Transformis fuisse stabulis vorauerit, muli, equi, forse fingebatur, quia omnia boues, seles etiam. *Voraginem* patrimonii Cic. Sext. 52 Elus ataus *Neptunus* ap. Callim. vs. 97. Sed hic alia caussa milia ap. Horat. I Ep. 15. extr. eum mulieri iungit.

- Induit, et cultus piscem capientibus aptos.
 855 Hanc dominus spectans, O qui pendentia paruo
 Aera cibo celas, moderator arundinis, inquit,
 Sic mare compositum, sic sit tibi piscis in vnda
 Credulus, et nullos, nisi fixus, sentiat hamos:
 Quae modo cum vili turbatis veste capillis
 860 Litore in hoc steterat, (nam stantem in litore vidi)
 Dic, ubi sit: neque enim vestigia longius exstant.
 Illa Dei munus bene cedere sentit: et a se
 Se quaeri gaudens, his est resecuta rogantem:
 Quisquis es, ignoscas; in nullam lumina partem
 865 Gurgite ab hoc flexi; studioque operatus inhaesi.
 Quoque minus dubites, sic has Deus aequibris artes
 Adiuvet, ut nemo iamdudum litore in isto,
 (Me tamen excepto) nec femina constitit vlla.
 Credidit, et verso dominus pede pressit arenam;
 870 Elususque abiit. Illi sua reddita forma est.
 Ast ubi habere suam transformia corpora sentit,
 Saepe pater dominis Triopeida vendit. At illa
 Nunc equa, nunc ales, modo bos, modo ceruus abibat;
 Praebebatur auido non iusta alimenta parenti.
 875 Vis tamen illa mali postquam consumserat omnem

854 *Cultus* etiam ad instructionem piscationi, *operatus*, operam —
 menta piscatoria referendus. *Supra VII, 751. studiis*
Ornate piscatorem describit. operata Dianae. Virg. Aen. III,
acra, hamus. Etiam VI Fast. 136. Connubiis operata iuuen-
240. Quique regunt parvis ac-
ra recurru cibis. — Sic adhi-
betur, cum obtestando aliquid
ab altero petimus, eique vi-
satius convenit priori, qua ne-
cissim aliquid apprecamur. H.
gat se vllam in partem oculos
l. votum piscatori gratissimum.
flexisse.

Compasita, quaecunque placida, 871 *transformia*, quae trans-
 ut homo a feritate ad mansue-
 tudinem reuocatus, ciuitas pace
 Fruens, mare ventis non agi-
 tatam. *Credulitas* piscium et-
 iam XIII, 934.

862 *a se se quaeri* dictum, equos, oves offerentes, quibus
 ut II, 704. *Me mibi prodis?* Erisichthon pater ditesceret.
resecuta v. ad VI, 36. *studio*, Hinc fluxisse fabulam.

Materiam, dederatque graui noua pabula morbo;
 Ipse suos artus lacero diuellere morsu
 Coepit, et infelix minuendo corpus alebat.

Quid moror externis? etiam mihi saepe nouandi
 Corporis, o iuuenes, numero finita potestas. 880
 Nam modo, quod nunc sum, videor: modo flector in
 anguem:

Armenti modo dux vires in cornua sumo:
 Cornua, dum potui; nunc pars caret altera telo
 Frontis, ut ipse vides. Gemitus sunt verba secuti.

876 *Materiam*, opes, rem *cerari morsu*, i. morderi, dixit
 familiarem. In seqq. haesere Phaedr. II, 3, 1.

interpretes. Schirach. *dare no-*
ua pabula morbo explicat, au- 880 *numero finita*, quia in
 gere morbum. Sed Vir doctus taurum tantum et anguem
 non curabat totam sententiam, mutari poterat, cum Proteo
 cum haec scriberet. *Vis mali*, in omnia transire liceret. *fle-*
i. morbus ille grauis, augebat *clor*, mutor, sed accommoda-
 morbum. Vere haud dubie te ad naturam anguim. II,
 Burm. conl. *decranque graui* 138. *Vires in cornua sumo*,
n. p. m. lacero, lacerante. *La-* cornibus valeo.

E r r a t a

in primis huius Tomi plagulis, quae solae mecum communicatae sunt
ante nundinas, reperi haec.

I n t e x t u.

- P. I vl. 2 post corpora pone interpunctionem maximam.
— 71 — 564 *Vt lege Vique.*
— 77 — 621 post negaretur punctum muta in comma.
— 121 — 265 *Iam lege Ima.*
— 131 — 374 e — a.
— 132 — 389 *Dei — Dii.*
— 147 — 567 ex — a.
— 148 — 583 *ederat lege egerat.*
— 170 — 831 *duruerat lege duruerant.*
— 179 — 39 *sanguitque lege sanguisque.*
— 201 — 272 *penetrabit — penetravit.*
— 203 — 305 *salmen lege fulmen.*
— 200 — 324 *dua lege duo.*
— 211 — 398 *atqua lege atque.*
— 236 — 688 post solus pone punctum.

Etiam alibi interpunctiones confusae sunt inter se, sed ita, ut
lectorem non morentur.

I n n o t i s.

- P. I col. I lin. 6 *carmen lege exordium.*
— 156 — I — 28 *pascerent — pascerentur.*
— 164 — I — 15 *exornauit — exornauerit.*
— 199 — I — 1 *addita — additi.*
— 207 — I — 17 *conspexit — conspexisset.*
— 250 — 2 — 7 *inuehere — inuehi.*

Aliquo etiam loco *domo* expressum pro *domui*.

